1972. Nr. 744-795 BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU complect.

... 2022

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI 744 — SÎMBĂTĂ 8 IANUARIE 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Vă facem cunoștință cu faptele oamenilor numiți

„INSULARII"

● Acum, în plină iarnă, ofensiva uscatului împotriva apelor continuă ● Ce reprezintă rugurile uriașe din fosta baltă a Brăilei ● Cum vor fi amenajate pentru cultură încă 2500 ha.

Iată cum arată Insula Mare a Brăilei vara. De pe terenurile fermei Lunca se recoltează bogata producție de porumb.

Înaintăm agale pe valurile aburinde ale Dunării în amonte de Brăila. Este o dimineață neobișnuit de blîndă și senină de iarnă. În stînga noastră, dincolo de digul semeț pe parapetul căruia se sparg neputincios valurile Dunării, se întinde cît poți cuprinde cu ochii avuția de aur a I.A.S. Insula Mare a Brăilei, Bărăganul dintre ape al patriei, izvorul nesecat care alimentează economia națională cu sute de mii de tone de porumb. Insula mare a Brăilei reprezintă una dintre creațiile cincinalului trecut, o mărturie a forței și inteligenței oamenilor care răspunzînd chemării partidului pentru valorificarea superioară a pămînturilor, au smuls de sub revărsarea de milenii a apelor Dunării peste 70 000 de ha. pămînturi roditoare și le-au înscris în circuitul productiv al economiei naționale. Actul de naștere al acestor pămînturi a fost scris cu trudă și sudoare, cu demnitate și eroism. După zile și nopți de muncă titanică, fosta „baltă a Brăilei" a fost înconjurată cu un dig de 156 km., o lucrare grandioasă. Pentru înfăptuirea ei au fost mutați din locul lor milenar peste 9 milioane m.c. de pămînt. Sute și mii de oameni, ajutați de mașini gigantice de mare putere, au schimbat cu răbdare geografia acestor locuri. Pădurile de sălcii de pe o suprafață de 17 000 ha au fost desființate, au fost

Viorel CHIURTU

CONTINUARE IN PAG. ②

În pagina a 5-a

NOUTĂȚI ȘI VICTORII ÎN COMBATEREA CANCERULUI

Despre o interesantă descoperire românească în tratamentul tumorilor canceroase, ne vorbește dr. Nicolae VOICULEȚ, de la Institutul Oncologic.

FIZICA LA VIITORUL I

Conf. dr. Ion MÎNZATU informează despre cîteva rezultate de prestigiu ale fizicii din țara noastră.

AGENDA săptămînală

DIN PRIMELE ORE, DIN PRIMELE ZILE...

De cîteva zile răsfoim filele de calendar ale unui nou an. Gongul care a marcat clipa trecerii în 1972 a răsunat cu o săptămînă în urmă. L-am ascultat unii cu bucuria tinereții, alții cu melancolia vîrstei încărunțirii, cu toții însă cu fiorul speranțelor într-un continuu mai bine.

Generațiile tinere nu-și amintesc, n-au cum să-și amintească sentimentul încercat cu cîteva decenii în urmă cu prilejul despărțirii de anul vechi: părea că oamenii doresc să se scuture de întreg sacul de necazuri și insatisfacții acumulate pe parcursul a 365 de zile. Mulți își imaginau noul an ca un liman al salvării de mizeriile prin care trecuseră, dar, de cele mai multe ori, zilele aveau același chip; se schimbase o cifră, rămăsese aceeași rînduială nedreaptă. Cei mai vîrstnici cunosc bine acest sentiment pe care l-au trăit cîndva și, cu atît mai mult, știu să aprecieze vremurile noi, socialiste. Nu pentru că ceea ce s-a obținut an de an a fost rodul unor victorii ușoare; sînt cunoscute efortul și lupta întregului nostru popor pentru ca țara să arate așa cum arată astăzi. Ci pentru că, în locul așezărilor vechi, neprielnice afirmării omului și locurilor, trăim o epocă a demnității individuale și colective, a mîndriei pentru ceea ce cu mîinile noastre am înfăptuit, a certitudinii celor ce vom înfăptui de aci înainte.

Cunoaștem de pe acum bilanțul cu care ne vom înfățișa la capătul anului, bilanțul minimal, pentru că — experiența a dovedit-o — planurile nu pot cuprinde în toată amploarea lor asemenea factori cum sînt entuziasmul creator, capacitatea de dăruire pentru cauza înfloririi pa-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA IANUARIE

Dumitru BACINSCHI,
director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

prezintă prognoza primei luni a anului 1972:

- Frig — dar nu excesiv
- De la burniță la ninsoare!
- Vîntul va spulbera zăpada (pe unde o va găsi)
- Polerul va aduce bucurie copiilor și... automobiliștilor

(Amănunte în pag. a 6-a)

„ZEUL — AUTOMOBIL" A TERMINAT URCUȘUL?

● Experiențe și soluții care nu rezolvă în nici-un fel „maladia" de care este cuprins Parisul ● Autobuzele, orarul și... miliardul de franci deficit ● Pe unde vor circula cele peste 4.000.000 automobile în Parisul anului 1985?

(Relatarea în pagina a 3-a)

In fiecare zi, 120 000 de automobile staționează neregulamentar.

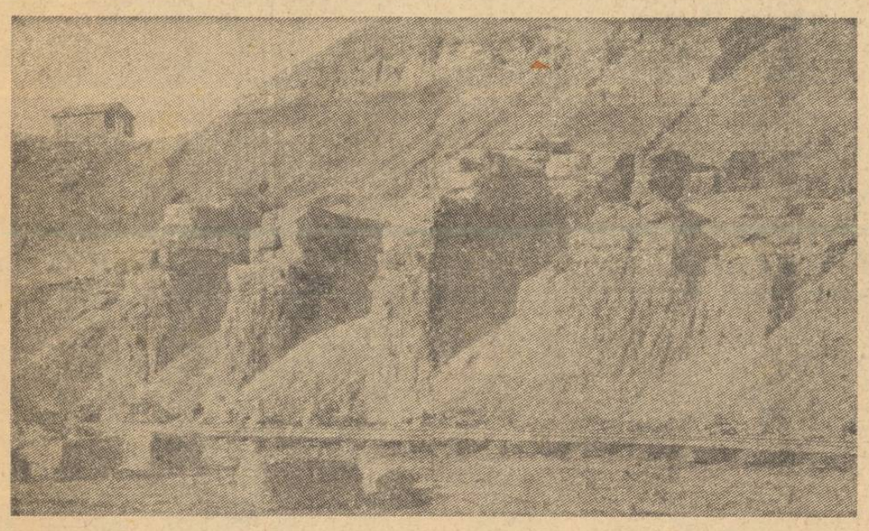

Ruinele cetății Tomis, înainte de 1904

● Legendarele galerii subterane din anticul Tomis. ● Egizzio Massini și Umberto Pesione au explorat „catacombele" romane acum 55 de ani. ● Drumul secret al piraților de acum un secol și locul unde erau ascunse fetele răpite. ● O pasionantă problemă științifică: sistem de apărare a orașului antic, colector uriaș de apă potabilă sau un drenaj pentru consolidarea falezelor? ● Evacuarea apei din galerii — un impediment în darea lor în exploatare pentru public.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Mai există enigme?

„TUNELUL PIRAȚILOR"

PREMII INTERNAȚIONALE PENTRU FILMUL ROMÂNESC

(Pagina a 4-a)

ULTIMUL DESCENDENT AL LUI WILLIAM SHAKESPEARE?...

(Pagina a 4-a)

În pagina a 8-a

CEA MAI FRUMOASĂ PRIMĂVARĂ

de Valeriu MIRONESCU

POȘTA ROTUNDĂ

de Ion BĂIEȘU

ITINERAR DE IARNĂ

de Eftimie IONESCU

18052

„TUNELUL PIRAȚILOR“

Un nimb de mister, de tulburătoare taină continuă să plutească în jurul unor străvechi așezări omenești înființate în antichitate. De domeniul fantasticului pare uneori surprinzătoarea tehnică folosită de strămoșii noștri de acum două milenii la ridicarea unor grandioase edificii, caracteristic, în acest sens, fiind celebrul pod de piatră ridicat de Apollodor la Drobeta (Turnu Severin), al cărui secret de construcție a rămas, în parte, enigmatic pînă astăzi. Dar orașele antichității mai prezintă și alte curiozități, care-i uimesc adesea și pe oamenii de știință : catacombe, canale sau tuneluri zidite în stîncă pe o lungime de mulți kilometri, edificate într-un stil arhitectonic nu prea depărtat de cel modern !... Asemenea uriașe galerii subterane, cunoscute de secole de locuitorii legendarului Tomis — Constanța de astăzi — brăzdează falezele periferice ale peninsulei pe care este situat orașul.

„FÎNTÎNA“ DE LÎNGĂ MOZAIC

O inscripție în limbile română, germană și franceză înștiințează pe cei ce trec prin apropierea Edificiului cu mozaic că ridicătura în formă de fîntînă din fața lor este una din răsuflătorile galeriilor subterane ale anticului Tomis. Și miile de turiști ai Constanței află că „galeriile trec pe sub Piața Ovidiu, traversează la nivelul mării peninsula, de la portul modern, pe sub piața centrală, la portul turistic Tomis și mai departe pe sub cartierul unde se află biserica Armenească, vila Suțu pînă la plaja Modern“. O schiță explică faptul că s-au descoperit pînă acum însă 8 asemenea răsuflători ale tunelului.

AVENTURĂ ÎN BEZNĂ

Orice constănțean virstnic și orice bătrîn care a trăit cîndva aici știe să povestească cu vibrantă emoție tot felul de întîmplări, una mai fantastică decît alta, petrecute în tenebrele acestor galerii cărora li s-au spus de totdeauna „catacombe“. Unii le mai numeau și „Canalul cel mare“, alții le spuneau „Tunelul piraților“ — nota V. CANARACHE, într-un studiu. „Hruba“ are multe ieșiri la mare și după ce trece pe sub zidurile cetății, iese afară, ajungînd pînă la Năvodari, completau alții. Eu însumi, în anii 1915—1916 am intrat în „catacombe“ de cîteva ori cu mai mulți prieteni... Locuiam pe atunci lîngă plaja orașului, în apropiere de vila Suțu, unde „catacombele“ deschideau două guri către mare. Am intrat într-o dimineață cu prietenul meu Umberto Pesione și cu Egizzio Massini (italieni de curînd veniți în țară, ca să cînte în orchestra Cazinoului). Am coborît pe la băile Morfi (distruse în timpul războiului) și am luat-o la dreapta, pe locul unde astăzi este construită scara care coboară la plajă. Eu, Pesione, Massini, un pescar bătrîn și doi copii de 13—14 ani obișnuiți ai „catacombelor“, am intrat în întunecimea care șerpuia la nivelul mării. Ara înaintat pînă la 100 sau 200 metri cu lumînări... și cu rringhii, ca să nu ne pierdem. Cînd simțeam mișcînd șerpii de apă sau cînd călcam pe ei ne sburleam de frică... Ne ieveam citeodată, prin întuneric, de trupurile unor vagabonzi, care dormeau liniștit pe paturi improvizate, acolo unde nu pătrundea apa. Știu de la tata — a spus atunci unul din copii — că aici sînt drumurile ascunse sub

pămînt ale piraților, care treceau pe dedesubt de la un mal la celălalt.

DE-A V-AȚI ASCUNSELEA, ÎN SUBTERANE...

Despre aceeași galerie din fața vilei Suțu, pensionarul **ION BOLOS**, din str. Mării nr. 2 ne-a declarat : **Una din galerii trece pe sub strada noastră. Soția mea, Madeleine, profesoară de muzică, s-a născut în această casă și pe vremea cînd era copil, în urmă cu aproape 50 de ani, a intrat de mai multe ori în subterane jucîndu-se cu ceilalți copii din cartier de-a v-ați ascunselea. Nu intrau însă prea departe în galerie, fiindu-le teamă să nu se rătăcească. Pescarii bătrîni povestesc că în aceste galerii erau ascunse fețele care erau răpite pentru a fi duse apoi noaptea, pe corăbii, cu destinația haremurilor din Istambul.**

Vizavi de casa soților Bolos am stat de vorbă cu **ELENA HESS**, care locuiește pe str. Mării nr. 5. În vîrstă de 71 de ani, ea ne-a spus : **Mi-aduc aminte că îmi era teamă de cîte ori copilul meu pleca să se joace în subterane. Acolo era întuneric de teren i-a împiedicat să ajungă la deschiderea subteranelor de pe malul celălalt al peninsulei.**

Prof. univ. dr. docent **RADU VULPE** este de părere că cea mai plauzibilă ipoteză privitoare la săparea acestor galerii subterane era în scopul consolidării vetrei orașului, amenințată de alunecarea de straturi.

Necesitatea consolidării prin drenaje a unui teren urban instabil, care nu poate fi părăsit de locuitorii săi din cauza poziției sale unice ori din cauza dezvoltării mari la care a ajuns s-a impus în multe locuri din lumea antică. Un exemplu celebru este chiar Roma, care înainte de a cuceri lumea prin forța armelor a trebuit să-și cucerească prin forța tîrnăcoapelor însuși peticul de pămînt pe care s-a dezvoltat. Vestita Cloaca Maxima, monumental tunel de drenaj din antichitate e tot atît de vechi ca și „Cetatea eternă“, căreia pînă azi continuă a-i aduce servicii. Iar, ca să coborîm la exemple mai apropiate de proporțiile orașului Tomis, este de ajuns să menționăm orașul Agrigentum, din Sicilia, pentru a cărui apărare împotriva pericolului prezentat de apele subterane, locuitorii săi „au recurs, încă înainte de epoca romană, la un sistem de subterane care niciodată n-au încetat să funcționeze. Cunoștințele geo-hidraulice în antichitate se bazau pe o veche și largă experiență, așa că tomitanilor nu le-a fost greu să-și dea seama de adevărata cauză a surpărilor de pe falezele lor și să vadă că drenajul apei freatice prin tuneluri era cel mai indicat mijloc de îndreptare. De asemenea, în „Istoria Dobrogei“ relev prețiosul ajutor acordat tomitanilor de aceste galerii subterane. Astfel, în primăvara anului 269, mase enorme de goți, heruli, gepizi, bastarni, sarmați, pe care izvoarele le citează la 320 000 de oameni, îmbarcîndu-se pe mii de vase, porniră pe lîngă țărmul dobrogean, debarcară la Tomis și încercară să la cu asalt zidurile cetății. Tomitanii au rezistat însă asediului îndelungat tocmai datorită apei de băut strînsă în adîncul tunelurilor care drenau pătura freatică.

OBIECTIV TURISTIC EXTREM DE ATRACTIV

„Indiferent de scopul inițial al acestor galerii, scop discutat încă de către specialiști, galeriile, subterane ale anticului Tomis vor constitui obiectul atenției noastre pentru amenajări muzeistice — nota **ANDREI RĂDULESCU**, directorul Muzeului de arheologie din Constanța. **Ele trebuie date spre vizitare publicului, în ciuda unor dificultăți de organizare și condiționare tehnică“.** Însemnările de mai sus au fost făcute în urmă cu un an și jumătate și de atunci greutățile întîmpinate de cercetători l-au făcut pe conducătorul lucrărilor de amenajare să fie mai reținut în destăinuiri declarîndu-ne : **„Pînă acum, din punct de vedere tehnic, nu avem încă certitudinea unui succes în ceea ce privește darea în exploatare a galeriei care străbate subsolul peninsular“.**

Tovarășul **DUMITRU VERNEA**, inspector principal în cadrul Comitetului județean de cultură și educație socialistă, care se ocupă de sectorul muzee-monumente, ne-a declarat : **„În primăvara 1971, cînd s-au reluat cercetările, am coborît și eu în galeria care străbate subsolul peninsulei. În urma unor eforturi susținute această galerie a fost complet străpunsă. Cercetările continuă, urmînd a fi învinse încă o serie de greutăți de ordin tehnic în ceea ce privește evacuarea apei“.**

★

Mii și mii de turiști ai splendidului nostru litoral ar avea un nou punct de mare atracție, dacă cercetătorii constănțeni ar reuși să creeze posibilitatea vizitării milenarelor galerii subterane construite pe vremea romanilor. De aceea noi le urăm succes !

Simion SĂVEANU
Ion POPOVICI

Imaginea unei galerii subterane.
Fotografia : Mircea BOCA

DIN PRIMELE ORE, DIN PRIMELE ZILE...

URMARE DIN PAG. 1

triei socialiste, inteligența scormonitoare de noi resurse ce se cer valorificate, a căror acțiune într-o măsură imprevizibilă duce de regulă la importante depășiri. Este un merit deosebit al orînduirii noastre, al partidului, al conducerii partidului de a trasa cu luciditate, în mod științific, liniile directoare ale dezvoltării patriei, de a antrena în această vastă acțiune de perspectivă înțelepciunea maselor de oameni ai muncii, făuritorii tuturor bunurilor materiale și spirituale. Să ne amintim de numeroasele întîlniri și consfătuiri de lucru ale conducerii de partid și de stat, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din industrie și agricultură, din organele și aparatul de stat, din știință și cultură, vasta gamă de preocupări pe care au îmbrăcat-o asemenea discuții, să ne amintim că actele de decizie importante au la bază o largă consultare a maselor și a specialiștilor, că cei ce muncesc au adus și aduc o contribuție directă la elaborarea planurilor noastre de dezvoltare. Să ne amintim de toate acestea pentru a înțelege și mai bine profundul democratism al orînduirii noastre, comuniunea puternică dintre partid și popor, unitatea de nezdruncinată care înmănunchează întreaga națiune socialistă în jurul politicii partidului nostru comunist.

De altfel, chiar în clipele solemne ale trecerii de la un an la altul, adresîndu-se națiunii prin posturile de radio și televiziune, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut un succint și cuprinzător bilanț al marilor realizări ale anului încheiat și a desprins liniile generale însuflețitoare ale perspectivelor în anul care a început de cîteva zile. „Dispunem de toate condițiile necesare — a spus conducătorul partidului și statului nostru — pentru a obține în anul ce vine noi și importante progrese în toate domeniile de activitate. Sînt pe deplin convins că bravul nostru popor, sub conducerea încercată a partidului comunist, va merge neabătut înainte, va face ca anul 1972 să înscrie în cronica contemporană a României noi și mari victorii pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate“.

Reverberația acestor cuvinte-chemare n-a întîrziat să se facă simțită în faptele înregistrate încă din primele ore ale acestui an, cînd pe toate fronturile muncii au fost dobîndite importante realizări, consemnate, după cum se știe, în mod operativ de presa cotidiană. Chiar în domenii în care, de obicei, anotimpul nu este prielnic activității, profitînd de blîndețea acestei ierni oamenii cîștigă ore și zile în contul sarcinilor ce le revin, cu gîndul la terminarea mai devreme, la depășirea lor. Ne referim la lucrările de construcții și la cele de îmbunătățiri funciare care, datorită vremii, pot continua și continuă pretutindeni într-un ritm susținut.

Și ca un semn al permanenței unei metode de lucru a conducerii partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu — metodă a cărei excepțională valoare a fost dovedită de practica vieții noastre sociale —, trebuie înregistrată vizita, încă în primele zile ale anului, a secretarului general al partidului în cîteva unități economice din Brașov, vizită de lucru, soldată cu discuții laborioase, cu găsirea de noi soluții și rezerve deschizătoare de drumuri încă neumblate.

Marele sfat al conducerii partidului cu oamenii muncii continuă, aureolat de încrederea în forțele creatoare ale poporului, în capacitatea sa de a ridica, condus de partid, România socialistă pe noi culmi de civilizație și progres.

„INSULARII“

URMARE DIN PAG. 1

eliberate de stuf alte 22 000 ha. Pompe uriașe, adevărați „setilă“ moderni, au sorbit toată apa care domina de veacuri aceste întinderi. Și toată această muncă n-a rămas fără răsplată. **În fiecare an „insularii“, cum sînt denumiți cei care lucrează în aceste locuri, își depășesc propriile lor recorduri de producție. În ultimii doi ani unitatea a fost fruntașă pe țară, aportul ei la formarea fondului central al statului concretizîndu-se în sute de mii de tone porumb.**

Cine sînt cei care au schimbat geografia acestor meleaguri ? Cine sînt oamenii aceștia care renunțînd la tentațiile orașului, ale unei vieți mai ușoare s-au statornicit aci, au acceptat condițiile deosebite de baltă cu greutățile specifice ei și au supus natura, croind pe hartă agricolă a țării un nou Bărăgan? Sînt oameni obișnuiți. Ei au demonstrat prin fapte conștiința lor înaintată, izvorîtă din educația muncii socialiste. Biografia lor a tuturor celor peste 1 000 de mecanizatori și aproape 40 de specialiști care lucrează astăzi în Insulă se confundă cu cea a meleagurilor pe care ei le-au însuflețit și le-au trezit la viață.

Comunistul **TUDOSE NAE** a poposit pe atunci în baltă ca un simplu tractorist. S-a călit și format în lupta dîrză cu natura, cu forțele ei. Acum este mecanic șef al fermei de la Blasova. **TUDORACHE VASILE, DROGU MARIN** sînt, de asemenea, alți doi „veterani“ pentru care insula înseamnă școala demnității și a împlinirii profesionale pe care ei au urmat-o și care le-a deschis un drum în viață .

Pe domeniile Dunării revărsate, unde plugul, tractorul, combina, nu pătrunseseră niciodată a fost instaurată puterea mașinilor agricole moderne de mare capacitate. O serie de specaliști au poposit aci pentru a demonstra eficacitatea științei agricole în acțiune. Majoritatea acestor pionieri sînt și astăzi la posturile lor în cele 41 de ferme cîte numără I.A.S. Insula mare a Brăilei. În frunte cu **ION VLAD**, Erou al muncii socialiste, directorul general al acestei mari unități agricole, cu **VLAD CIOBANU**, directorul tehnic, inginerii **CONSTANTIN SAPUNARESCU TRAIAN PUȘCĂ, OCTAVIAN ANGHEL, TUDOR NICOLAGIU, EUGEN OPREA** și **ENGLEZU LINCA**, muncesc cu aceeași pasiune și dăruire determinînd prin cunoștințele și faptele lor înălțarea continuă a ștachetei, realizările de producții record. Munca lor este cunoscută și apreciată în întreaga țară. **Producțiile obținute de ferma de la Ragaz, unde muncește inginerul Linca Englezu sînt pînă la ora actuală unicate: de pe 1 000 de hectare doi ani la rînd lucrătorii acestei ferme, aplicînd întocmai prevederile agrotehnice înaintate, au obținut 8 300 kg porumb boabe la hectar.** Este o demonstrație practică a forței agriculturii științifice, a performanței la care trebuie să ajungă, conform indicațiilor partidului toate unitățile agriculturii noastre socialiste.

I-am vizitat pe insulari în toamnă, atunci cînd dădeau un nou examen al belșugului. Căci trebuie notat, fiecare campanie de recoltare constituie un nou și exigent examen de maturitate. Un examen în care lucrătorii, mecanizatorii, specialiștii de aici îl pregătesc în fiecare an din primăvară și pînă în toamnă cu minuțiozitate, cu răbdare și dorința de autodepășire și de fiecare dată calificativul cu care îl trec este maxim. Chiar și anul care a trecut, care n-a fost deosebit de generos în insulă s-a realizat o producție medie de 5 000 kg porumb boabe la hectar, obținîndu-se în plus peste prevederile planului 10 000 tone porumb.

I-am vizitat din nou în aceste zile de iarnă. Spre surprinderea mea, în întreaga insulă pulsează aceeași viață intensă. După încheierea recoltării, stăpînii acestor pămînturi au declanșat o amplă acțiune. Este vorba de lichidarea bălților de pe terenurile joase, de înlăturarea papurei și stufului din flora spontană, de desființarea acelor depozite de cioate care mai ocupă încă multe sute de hectare de pămînt roditor. „Acum cînd, conducerea partidului ne cere să folosim eficient întreaga suprafață de teren nou, spunea tovarășul Ion Vlad, **am trecut de la acțiuni izolate la organizarea și desfășurarea unor lucrări de mare amploare stabilite pe baza cunoașterii situației concrete din fiecare fermă. Prin lucrările hidroameliorative pe care le vom executa cu forțele noastre, vom introduce în circuitul productiv al întreprinderii alte 2 500 de hectare de teren“.**

Oamenii aceștia care au smuls de sub stăpînirea apelor solă, cu solă știu cît prețuiește pămîntul și de aceea nu precupețesc nici un efort atunci cînd este vorba să scoată de sub efectul apelor alte și alte noi suprafețe. Ofensiva uscatului împotriva apelor este continuă. Oamenii vor să smulgă din calea apelor fiecare petec de pămînt, fie el oricît de mic. Amenajarea celor 2 500 de hectare nu este de loc o treabă ușoară și mai ales că ea trebuie făcută acum în condiții de iarnă. Dar capriciile naturii nu-i sperie pe insulari. Ei sînt obișnuiți cu ele și le înfruntă cu bărbăție. S-au găsit și adoptat soluții pentru evacuarea apei de pe terenurile mai joase în funcție de fiecare loc și situație specifică. **100 de hectare din zona fermei Gemenele, care n-au fost cultivate niciodată vor fi trezite la viață anul acesta. Alte 150 de hectare de la punctele Oarzele și Roșu, vor rodi și ele tot pentru prima dată în acest an.** În acest scop pe harta Insulei vor apare noi canale care vor prelua apa de pe terenurile mai joase și o vor deversa în colectoarele principale sau pe Dunăre. Zone neexploatate pe care încă bălțește apa, există și în alte ferme. La Blasova, Ulmu, Patiu, Vișani și altele. **În întreaga insulă sînt prevăzute a se executa 12 stații suplimentare de desecare.** „O acțiune la fel de importantă, continuă să ne explice tov. Ion Vlad, este și aceea de desființare a depozitelor de cioate“. **Prin defrișarea pădurilor de sălcii din incinta Insulei s-au format depozite care ocupă la ora actuală o suprafață de peste 2 000 de hectare. Am încercat diferite soluții pentru distrugerea acestora și eliberarea terenurilor, dar n-am reușit. Abia în ultima vreme, la propunerea unor locuitori, am trecut la organizarea unor ruguri uriașe. Metoda a fost aplicată și ea a dat roade bune. Astfel am eliberat aproape 1 000 ha de teren.**

Departe, undeva în zare se văd parcă ridicîndu-se din pămînt flăcări uriașe. Ele sînt focurile uriașelor ruguri de care ne vorbea tovarășul director și care mistuie depozitele de cioate, făcînd astfel posibilă cîștigarea suprafeței de teren pe care o ocupau. O brigadă specială dotată cu 10 tractoare grele, 4 buldozere, tractoare cu remorci, acționează în această direcție, dînd garanția că acțiunea se va încheia conform planului întocmit de conducerea unității în următorii doi ani.

Și lupta cu natura continuă. Oamenii îi cunosc puterea, au învățat s-o supună prin pricepere și hărnicie. Din discuțiile cu Eroul muncii socialiste Ion Vlad am reținut în contextul preocupărilor actuale de valorificare superioară a pămînturilor, și alte acțiuni. Este vorba de **restringerea curților fermelor, a depozitelor furajere, a suprafețelor ocupate de drumuri, defrișarea unei păduri de sălcii care ocupă o suprafață de peste 300 de hectare** și altele. Toate urmăresc același scop. **Cîștigarea pentru producții a cît mai multor suprafețe de teren arabil Peste tot, chiar și acum în plină iarnă, în Insula mare a Brăilei munca este ridicată la rang de cinste.** Ritmul de lucru în această acțiune, capacitatea utilajelor angrenate sînt ridicate la nivelul pretențiilor, ale exigențelor puse de partid în fața lucrătorilor de pe ogoare pentru valorificarea cît mai eficientă a acestei importante avuții naționale: pămîntul. Conștiința fiecărui locuitor din Insula mare a Brăilei este și ea racordată la aceste cerințe majore.

Viorel CHIURTU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„Deși nu sînt în specialitate, vin cu o idee și cu o sugestie privind filmul și arta plastică. În acest sens cred că n-ar fi rău dacă pentru popularizarea marilor valori de artă, ca : sculpturi, picturi, grafică s-ar realiza filme tehnicolor. Unii oameni, care sînt în număr foarte mare, nu au posibilitate să vadă, să cunoască marile valori de artă plastică. Aceasta din diferite motive : fie că trăiesc în localități unde nu există muzee, fie că nu au timpul necesar pentru a se deplasa acolo unde ele există, fie că nu au o instruire adecvată pentru a înțelege o operă de artă. Consider că cinematograful ar putea contribui foarte mult la înțelegerea marilor valori ale artei plastice românești cît și universale. Un film tehnicolor care să prezinte picturi, sculpturi în culorile adevărate ale operelor respective, comentate de oameni competenți, pe înțelesul maselor, ar contribui în mare măsură la popularizarea tezaurului artei plastice, precum și la instruirea și educarea maselor. Aș propune ca filmele să fie realizate pe tematici sau pe autori, comentatorul să expună date și aspecte, curente și școli, viața creatorilor. Filmele ar trebui să fie însoțite de muzică, avîndu-se în vedere compozitori contemporani cu artistul inserat, și eventual din aceeași țară. Cred că nu ar fi foarte greu de realizat astfel de filme. Pe lîngă comorile de artă din galeriile din țara noastră, prin această modalitate pot fi popularizate și alte opere din toate țările lumii. Mulți oameni ar deveni mai curioși și mai dornici de a vizita galeriile noastre de artă“. (NICOLAE MARINESCU, Craiova)

Găsim interesantă sugestia dv. și nu ne îndoim de faptul că cele expuse pot constitui subiect de discuție, (dar și finalizări, sperăm), pentru studiourile noastre de film documentar...

■

BULIGA GHEORGHE, Reșești : Fel de fel de ... Credem că în primăvara ... propuse vor fi bine ... o chestiune de educa... liei și școlii le revin ... tăritor. Scrieți-ne despre ... vațiile ulterioare...

■

C. MURGAN, Mediaș : ... cum bănuim că ați și ... de la expedierea scrisoru... la apariția acestor ri... apărut mai multe ar... tema care vă interes... mări și alte reviste pe... vă face o părere cît mai ... pletă...

■

NIMB ARIEL, București. Întotdeauna corectă creația dv., întotdeauna tînguitoare și cu sunete joase, prea vreți să spuneți tot ce știți, și din această metehană, pînă la urmă, reușiți să stricați tot ce-ați început. Aceasta-i o jumătate de impresie. Cealaltă este favorabilă dv., și credem că e bine să reluați încă și încă o dată lucrurile, c-un ochi mult mai rece. Vă dorim succes...

■

„Adesea în ziare și în reviste apare expresia filistin sau spirit filistin. După cunoștințele mele expresia se referă la acele persoane care își schimbă părerea după împrejurări, ușa ceva. Aș dori să știu ... este interpretarea exactă a acestui termen, originea lui“ (VASILE MĂGUREANU, Tîrgoviște)...

Sînteți aproape de adevăr. Termenul este preluat din limba franceză, unde se scrie *philistin*, și vizează pe omul rămas tar la idei noi, îngîmfat și fățarnic, retrograd și mărginit. Este denumirea disprețuitoare dată de studenții germani, în preajma anului 1700, tîrgoveților mici burghezi, generalizată ulterior cu sensul de mai sus, la care se adaugă încă : mulțumirile de sine și lașitate, și mai sînt vreo cîteva asemănătoare... Cuvîntul însă vine de foarte departe, de la străvechiul popor al filistinilor trăitori pe pămînturile Siriei și Palestinei. După lupte îndelungate, filistinii au fost înghițiți de popoarele vecine, și dispar cu totul pe la mijlocul secolului al VII-lea înaintea erei noastre...

■

MIRCEA ȘTEFAN din Zimnicea îi răspunde lui ION IONESCU din Reșița : *„La muzeul din orașul Leisnig (R.D. Germană) se află expusă cea mai mare cizmă din lume* — (întrebarea ne-o puneam noi, în mod compensatoriu, neștiind să răspundem la : Care este cea mai lungă telegramă din lume, n.n.) —, *înaltă de 3,70 metri, cu o talpă lungă de 1,2 metri, ea a fost confecționată în anul 1925 de către șase lucrători, care au realizat-o în 750 ore de muncă“...*

Primiți mulțumirile noastre.

■

GH. TH. TITIREZ : Bine venită propunerea dv. dar nu depinde de noi, ci de acela care o face. Firește, mostre sînt destule, cîteva în chiar scrisoarea pe care o semnați. Nu le-am acordat importanța, sîntem convinși că nu prin intermediul unei simple scrisori v-ați oglindit așa precum, dintr-un omenesc și frumos orgoliu, ați fi vrut. Ceea ce treceți însă drept perlă între ghilimele este, după cunoștințele noastre în acest domeniu, corect. Așteptăm cu interes „textele“ propunerii...

Clepsidra

LA ÎNCEPUT DE AN

de Constantin VIȘAN

Zilele trecute am văzut în Piața Republicii un trandafir înflorit ! Nu mi-a venit să cred. Eram în luna lui decembrie... Și totuși, trandafirul era în fața ochilor mei. Gingaș, plăpînd, sfidînd cu o inconștientă îndrăzneală calendarul. CE mult am iubit în clipa aceea îndrăzneții și inocentul boboc de trandafir... Așadar... totul este posibil, mă gîndeam. Numai să îndrăznești, numai să ai puterea să calci șabloanele prestabilite... E drept, îndrăznelii îi mai trebuie și puțin soare, un strop de căldură, un izvor de energie suind în crengi din adîncul pămîntului. În ziua aceea era soare în Piața Republicii... Cu tot sfîrșitul de decembrie... Și trandafirul zîmbea încrezător trecătorilor. L-am privit cu dragoste și cu invidie.

Dacă aș putea face să înflorească și-n Clepsidra mea tranrafirii. Ori de cîte ori aș dori ! Ca să-i ofer în dar cititorilor. Așa cum aș vrea s-o fac la acest început de an nou. Lîngă puiul de trandafir adaug un fir plăpînd de grîu... Și fuga unei căprioare. Și larma vrăbiilor din fața oficiului Național de Turism... Și albele zăpezi din visele copiilor și ale Bărăganului... Și vechea urare venind de la bădița Traian: „Să-nfloriți, ca merii, ca perii, în mijlocul verii !“

„La anul și la mulți ani !“

UN DIAGNOSTIC PRECIS

Alo, miliția?...

● O funcționară de poștă căreia îi plac petrecerile și luxul și un milițian care își pune niște întrebări ● Cine se aseamănă se... „ajută“ ● Revizia de fond care provoacă o maladie misterioasă.

Un bărbat uscățiv, cu o mustăcioară cărunță, tunsă scurt și privirea iscoditoare, gata parcă să ghicească niscai gînduri ascunse. În ciuda anilor, care i-au așezat din belșug omătul pe la tîmple, plutonierul adjutant Octavian Farkaș, șeful postului de miliție din Florești-Prahova se arată deosebit de sprinten și pare a se afla într-un continuu neastîmpăr.

— În meseria noastră e musai să fii cu ochii în patru, îmi spune, parcă intuind prima impresie pe care mi-o făcuse. Infractorii sînt de regulă niște oameni deosebit de abili și de perfizi în același timp, făcîndu-te să-i consideri mult timp drept oameni cumsecade, ca pînă la urmă să rezulte că totul n-a fost decît o mască. Constatarea aceasta am făcut-o de-a lungul anilor, de cînd lucrez în miliție, în foarte multe „cazuri“ în care am lucrat efectiv. Dacă e vorba să mă refer totuși la un exemplu, aș putea să iau unul de aici, din Florești.

Farcaș rămase cîteva momente tăcut, părînd a-și organiza cele ce aveau să urmeze, apoi frazele au pornit să se înșire.

— Era la poșta din Florești o oficiantă, Elisabeta Călin — o tinără (vreo 25 de ani), destul de simpatică și totdeauna binevoitoare. Lucra de puțin timp la oficiul poștal. Am aflat că Vetuța (așa mi se pare că-i spuneau prietenii) duce o viață care nu prea se potrivește cu veniturile ei de funcționară. Își făcuse un anturaj cu care se așternea la petreceri pînă noaptea tîrziu, făcea dese plimbări pe la Constanța și Sinaia, într-un cuvînt se avînta în cheltuieli care întreceau cu mult veniturile ei legale.

Drept să spun la data aceea nu m-am gîndit nici o clipă la posibilitatea unei delapidări. E adevărat că ea manevra bani, mai ales că la același oficiu poștal se făceau și operații C.E.C., dar știam că pentru sumele depuse aici se întocmeau acte. Știam că Elisabeta Călin fusese căsătorită cu ani în urmă, dar că divorțase și că aici în Florești avea un prieten cu care era văzută des. Mărturisesc că m-am ferit întotdeauna de a face acuzații neîntemeiate și de a abuza de situația de reprezentant al legii în zona mea de responsabilitate. Totdeauna m-am așezat eu însumi în situația neplăcută, jignitoare, a omului acuzat de o faptă pe care n-a săvîrșit-o și de aceea am preferat mai bine să amînurarea hotărîrii definitive chiar mai mult decît ar fi fost necesar decît să iau măsuri pripite, care pot fi uneori greșeli irepara-

bile. Așa și în cazul Elisabetei Călin. Am aminat soluționarea definitivă a acestei cauze pentru mai tîrziu, în funcție de evoluția evenimentelor. Și evenimentele s-au precipitat în același mod, adică Elisabeta Călin continua să-și ducă viața în petreceri și făcînd cheltuieli nejustificate, parcă cu o și mai mare intensitate ca înainte.

Căutam o soluție de aflare a sursei suplimentare de venituri a Elisabetei, cînd o simplă întîmplare mi-a sugerat ideea salvatoare. La chioșcul „Aprozar“ din Florești era o gestionară, Maria Bodea, despre care aveam informații că „ciupește“ din gestiune. Am cerut să i se facă un inventar, în prezența prealabil, spre a preveni orice încercări de falsuri și contrafaceri în acte, am ridicat de la poștă toate inscrisurile privitoare la manevrarea banilor și am așteptat sosirea unui expert în asemenea verificări.

A intervenit însă un element neprevăzut. Chiar de a doua zi oficianta noastră s-a internat de urgență în spitalul din Florești cu diagnosticul, mi se pare, „depresiune nervoasă“, iar peste alte cîteva zile, am aflat ulterior, prin intermediul unui oarecare doctor Botescu din Ploiești, a fost transferată la un sanatoriu de boli mintale pe la Buzău. Aceasta subită îmbolnăvire, exact în momentul în care miliția a început verificările cel aflat în evidențele casei de economii. „Acoperirea“ pe care și-o crease delapidatoarea era foarte șubredă, dar, o dată pornită pe calea aceasta, a furturilor, ea n-a mai putut rezista tentației de a fura în continuare.

Acum lucrurile erau clare din punctul nostru de vedere și nu mai rămînea decît să înaintăm dosarul în justiție, pentru ca infractoarea să-și primească pedeapsa meritată. Probele erau evidente și culpabilitatea nu mai putea fi pusă în discuție. Printre probele administrate se afla și chitanța eliberată gestionarei de la chioșcul de zarzavaturi în valoare de 5 314 lei și care se dovedise fictivă, respectiva sumă reprezentînd la data respectivă valoarea lipsurilor din gestiune. Cu toate acestea pornirea procesului penal era împiedicată de situația inculpatei care, aflîndu-se internată într-o instituție medicală de boli mintale nu putea fi trasă la răspundere penală. După cum se știe legea apără de răspundere penală persoanele care săvîrșesc infracțiuni în momente cînd nu se află în deplinătatea facultăților mintale. Or, inculpata Călin, folosindu-se de relațiile ei, încerca să iasă de sub urmărire tocmai pe această cale. Se înțelege că n-am cedat atît de ușor. În urma unor expertize și contraexpertize medicale, a căror durată a depășit cinci luni, comisia medicală s-a pronunțat în sfîrșit, concluzionînd că Elisabeta Călin este în deplinătatea facultăților mintale, pe deplin responsabilă penal pentru actele sale. Astfel fosta oficiantă de la poșta din Florești a fost condamnată pentru delapidare și fals în acte la o pedeapsă privativă de libertate și obligată la acoperirea prejudiciului cauzat avutului obștesc. Era de altfel unicul și cel mai eficient leac ce i se putea aplica acestei infractoare care încerca să scape de răspundere simulînd nebunia...

Ion VLAICU

„ZEUL AUTOMOBIL" A TERMINAT URCUȘUL?

— Capitala franceză față-n față cu „maladia secolului" —

La Paris am dat dreptate celor ce susțin ideea că automobilul tinde să se transforme dintr-un auxiliar al omului într-un dușman al său. După ce parcursesem o sută de kilometri într-o oră, iată-mă prins într-un ambuteiaj la numai 15—20 minute de țintă. Timp de aproape două ore, cît am făcut de la intrarea în Paris și pînă în zona sa centrală — așa numita „zonă albastră" — m-am simțit sufocat de mile de automobile care gîfîiau înghesuite în jurul meu, în vreme ce aerul vibra deasupra radiatoarelor încinse, iar gazele de eșapament se așterneau, într-un strat dens, pînă la înălțimea farurilor. Mă usturau ochii, cămașa îmi ardea spatele și devenisem teribil de invidios pe pietonii care se deplasau mai repede ca mine, dar mai cu seamă pe posesorii bicicletelor cu motor, spiriduși ce se strecurau cu repeziciune printre mile de mașini oprite bară lîngă bară. În acele momente am avut sentimentul că „zeul-automobil" a terminat urcușul și, cu două roți, se află deja pe cealaltă pantă a muntelui.

Cele 12 zile petrecute la Paris m-au convins că pățania mea nu constituia o excepție, un fapt izolat specific sfîrșitului de săptămînă, ci, era o realitate cotidiană, căreia nu i te puteai sustrage decît în miez de noapte. Într-adevăr, creșterea deosebită a parcului de automobile și numărul impresionant de staționări în inima capitalei franceze au creat o situație care provoacă un adevărat coșmar edililor orașului. Această „maladie a Parisului", cum o numeau recent unii factori de răspundere ai urbanismului parizian, a ieșit și mai pregnant în evidență toamna trecută, cu prilejul grevei metroului, cînd instituțiile și întreprinderile au înregistrat mii de ore de muncă întrerupere ca urmare a întîrzierilor cu care salariații au ajuns la lucru. De altfel, problema transportului inter-parizian este dezbătută mai de mult. Această dezbatere a fost schematizată sub forma unei alegeri între „soluția New York" și „soluția Los Angeles". În prima dintre aceste aglomerări, circulația individuală este extrem de rară, chiar și persoanele cu un nivel de viață deosebit de ridicat preferind mijloacele de transport în comun sau cele semipublice (taxiul). Orașul californian situația inversă : automobilele indivi- sînt folosite cu precămijloacele de transport fiind cvasiinexistente. Parisului este în întreferită de cele ale metropolelor americane și este, practic, imposibil să se poată aplica, în întregime, una dintre cele două soluții. A fost o vreme cînd edilii orașului s-au gîndit să adopte „soluția Los Angeles". Studiile efectuate de experți au ajuns la concluzii descurajante : pentru aplicarea ei ar fi nevoie de demolări și reamenajări care, în afara costului lor prohibitiv, ar fi cauzat personalității Parisului. De pildă, pentru realizarea unei axe Est-Vest ce-ar fi necesitat dublarea străzii Rivoli, s-ar fi impus demolarea... Luvrului.

Cum nici „soluția New York" nu putea fi adoptată, unii edili au propus un compromis între

Un autobuz care nu-și poate continua cursa din cauza automobilelor ce-i blochează drumul...

cele două soluții : și automobilele individuale și transportul în comun de suprafață. În ce mod ? Prin rezervarea unor culoare pentru autobuze. Ea se află deja în experimentare, culoarele respective însumînd... 30 km, cu perspectiva extinderii lor la o sută. Dar situația nu e rezolvată. Pe multe artere, spațiul nu permite asemenea rezervări și atunci autobuzele și automobilele folosesc o bandă comună de circulație. Ambuteiajele sînt atît de dese încît aceste autobuze nu-și pot respecta orarul. Din cauza încetinelii cu care circulă, călătorii le evită. Deficitul înregistrat este din an în an mai mare — un miliard de franci în 1970 — care, în patru ani, ar putea să se dubleze.

Această situație anormală este creată de automobilele individuale. Numărul lor în regiunea pariziană se dezvoltă într-un ritm de 6 la sută anual. Potrivit statisticilor numărul lor va depăși în 1985 cifra de 4 milioane. Principala anomalie nu se referă la circulația lor propriuzisă, ci la... staționare. Lipsa unor spații corespunzătoare de parcare atrage după sine staționări neregulamentare care se ridică, în medie la 120 000 vehicule pe zi ! Cum străzile laterale sînt de regulă cu sens unic, parcările se fac pe ambele părți, spațiul rămas disponibil fiind, adeseori, insuficient pentru circulația autobuzelor. Într-o zi am așteptat peste 15 minute într-un autobuz care nu putea vira pe o altă stradă din cauza unui automobil parcat foarte aproape de intersecție. Și cum la claxonul disperat al șoferului — și al sutelor de mașini blocate în spatele lui — posesorul automobilului nu și-a făcut apariția, cîțiva pasageri au coborît din autobuz au luat automobilul cu pricina pe sus și l-au așezat în așa fel încît să facă loc vehiculului de transport în comun...

În această situație, s-a propus înlocuirea autobuzelor cu... minibuze. Experimentele continuă, dar situația este departe de a fi mulțumitoare. Și nu poate fi mulțumitoare cînd vreme un taxi pierde anual aproape 60 de zile ca urmare a imobilizării în „dopurile" de circulație. Ce e de făcut ? Există o serie de propuneri care vizează îngrădirea pătrunderii automobilului individual în inima zonei urbane : parcarea cu plată. Zonele de parcare plătite au început să se extindă în întreg Parisul , astfel încît, într-un viitor destul de apropiat, staționarea mașinii îl va costa pe propietar mai mult decît... deplasarea ei. Sînt în perspectivă amenajări de zone de staționare plătite la toate intrările în Paris, și prețurile vor fi cu atît mai mari cu cît distanța față de centru va fi mai mică. Se speră, în acest fel o filtrare serioasă a pătrunderii automobilului spre centrul urban, și implicit, crearea spațiului atît de necesar pentru circulația în bune condițiuni, a mijloacelor de transport în comun de la suprafață.

În unele cercuri de specialiști se apreciază că măsurile preconizate nu sînt decît paleative și că o adevărată rezolvare a problemei nu se va obține prin eliminarea unor probleme care au fost actuale ieri, ci a acelora de perspectivă, printre care figurează, la loc de frunte, problema apropierii de locuință a tuturor unităților esențiale — comerciale, culturale, școlare, universitare, și a locului de muncă. Acesta este, de altfel, scopul declarat al „orașelor noi" — „etajul modern al Parisului" după alte denumiri — care se proiectează în regiunea pariziană. Este cazul așezării ce urmează să se realizeze în cartierul „La Défense" — un cariter ultra-modern pregătit pentru examenul anului 2 000 și care urmează să cuprindă 1 400 000 mp. construcții destinate birourilor, 300 000 mp. activităților comerciale și 6 000 apartamente. Numai că această „chirurgie urbană" nu poate apare pe un spațiu viran și vor trebui, probabil, demolate locuințele, prăvăliile și micile întreprinderi din aceste suburbii. Care va fi soarta celor 20 000 de oameni de aici, mulți trecuți de pragul tinereții, cu venituri modeste ce nu le permit achiziționarea unei noi locuințe ? Soluții, soluții, soluții... Care dintre ele va fi adoptată și cît de mare va fi prețul ce urmează a fi plătit pentru succesul ei ? Numai timpul va putea decide. Acest timp prețios, care se scurge implacabil și care, în cazul concret al problemelor deosebite pe care le ridică transportul interparizian, o dată cu consumarea lui, nu înseamnă, cituși de puțin, și rezolvarea lor.

George NICOLESCU

La Fuciuen, în R. P. Chineză

COMORI SUB CERUL LIBER

La Fuciuen, în provincia Liaonin, se află o adevărată comoară neagră, cea mai mare mină de huilă sub cerul liber din întreg cuprinsul Chinei. Această etalare la suprafață a unei mari bogății care, în mod obișnuit, este adăpostită în măruntaiele pămîntului, are configurația unui bazin de 6—7 kilometri în lungime și 2 km. în lățime, cuprinzînd niște gradene circulare, acele trepte spectaculoase ce urcă, în chip de amfiteatru, din fundul văii. Straturile de cărbune alternează cu cele de șisturi și de humă. De-a lungul fronturilor de lucru, ciocane perforatoare sfredelesc neîncetat, lopeți mecanice culeg cărbunele dislocat, convoaie de vagoane, încărcate vîrf, circulă fără întrerupere. Aveam impresia — relatează vizitator — că sîntem cufundați într-o nemărginită mare neagră".

Mina de huilă „Garda roșie", care posedă bogate filoane de cărbune, situate la mică adîncime, are o existență de aproape șase decenii. În 1948, orașul Fuciuen a fost eliberat de Armata populară, iar mina de huilă la suprafață a devenit un bun al oamenilor muncii. După numai patru ani, producția ei anuală avea să depășească cel mai înalt nivel dinaintea Eliberării.

După Eliberare a fost elaborat un plan de exploatare pe termen lung, respectîndu-se cu strictețe eșalonarea rațională a valorificării zăcămîntului, factor important pentru creșterea continuă a producției. În iulie, 1970 s-a încredințat minei o sarcină suplimentară : 1 300 000 tone de cărbune pînă la sfîrșitul anului, peste obiectivele fixate anterior. După dezbateri aprofundate, minerii și cadrele tehnice au ajuns la concluzia că cheia pentru accelerarea randamentului constă în sporirea capacității de transport. Din proprie inițiativă, minerul Liu Fuhai, însoțit de unele cadre tehnice, a străbătut fronturile de lucru, făcînd investigații în privința sistemului de transport. Pe baza datelor culese și sintetizînd opiniile maselor, el a prezentat un proiect de restructurare a rețelei de transport. Proiectul a fost aprobat și pus în aplicare. Reducînd cu 2,4 km. traseul convoaielor, noul sistem a permis sporirea cu 130 la sută a capacității de transport. Datorită eforturilor conjugate ale tuturor minerilor, sarcina suplimentară a fost îndeplinită, ceea ce a dus la statornicirea — în ansamblul minei — a unui nou echilibru, a unui „echilibru activ" între toate compartimentele procesului de producție.

În partea sudică a minei este situată „Marea oglindă" — nume dat unor povirnișuri adăpostind bogate zăcăminte de cărbune — ticsită cu gradene extrem de regulate, ce pot fi asemuite cimpiilor în terasă, specifice zonelor de munte din China. Cu trei ani în urmă, aici nu se puteau zări decît pantele abrupte, presărate cu bolovani, care se ridicau la zeci de metri înălțime și unde nici măcar iarba nu catadicsea să crească. Datorită unei exploatări abuzive în vremea vechii orînduiri, „Marea oglindă" era considerată drept zonă stearpă, fără valoare productivă, întrucît, față de amploarea amenajărilor ce se impuneau, rezultatele erau firave — cărbune puțin și mult, prea mult steril.

Astăzi, această oglindă a sterilului și-a schimbat înfățișarea. Minerii au luat hotărîrea de a depăși factorii defavorabili și de a cuceri suprafața inertă. După încheierea operațiilor pregătitoare, în martie 1970 au fost constituîte echipele de șoc care au început să acționeze pe acest „cîmp de luptă al cărbunelui". Pantele fiind prea abrupte pentru a se putea instala perforatoare automate, minerul cu îndelungată experiență, Tuan Lien-tsai, și alți trei ortaci ai săi au realizat — suspendați în aer și asigurați printr-o frînghie prinsă de mijloc — forările manual, folosindu-se de aparatajul tradițional al meseriei lor. Au urmat operațiile de deblocare : pămîntul și pietrele, atacate cu jeturi puternice de apă, se rostogoleau, în chip de avalanșă, de pe vîrful povîrnișurilor. Într-un răstimp de șase luni au fost amenajate gradenele și 12 000 metri de căi de transport. În prezent, cu un randament cotidian de cîteva mii de tone, această porțiune, pe vremuri sterilă, produce tot atîta cărbune ca și o mină de huilă de anvergură mijlocie.

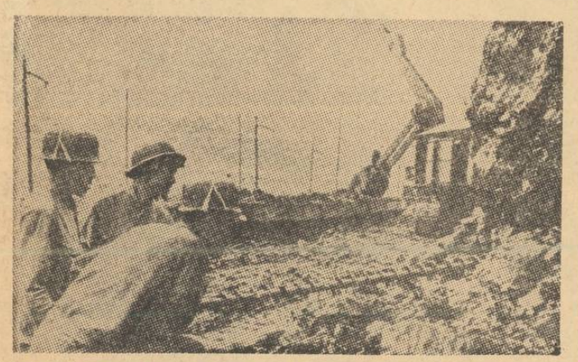

Una dintre echipele de mineri care explorează „Comoara neagră" din Fuciuen

De pretutindeni

VOVICE este o localitate din Iugoslavia cu circa 3 000 de locuitori. Aici toate funcțiile publice sînt deținute de către femei. Primarul, judecătorul, factorul poștal, șeful postului de miliție, toți sînt femei. De asemenea tot femeile ocupă și funcția de coșar, precum și de frizer.

●

ÎNTR-O SUBURBIE a orașului Bergen (Norvegia) se întîmpla nu o dată ca școlarii cei mici din clasa întîi să nu nimerească ușor casa părintească. Orientarea lor era îngreunată deoarece toate căsuțele din cartier erau la fel. O mamă a venit atunci cu o idee salvatoare.: ea și-a pus la intrarea casei fotografia. Metoda a găsit aderenți și copiii nimeresc acum ușor locuința...

●

ÎN ORAȘUL Drezda din R.D.G. a fost dat de curînd dat în folosință un pod peste Elba. Noul pod lung de 375 m face legătura între gara centrală și Piața Uniri[illegible]

●

UN ORIGINAL mod de tratament pentru dezintoxicarea celor drogați a fost aplicat în Franța. Cîțiva tineri toxicomani au fost îmbarcați pe velierul „Le Bel Espoir" care s-a avîntat să treacă Atlanticul. Promotorul acestei originale experiențe de dezintoxicare a garantat că, dacă velierul nu se scufundă, tinerii se vor întoarce cu siguranță complet vindecați.

●

Nu vă grăbiți să spuneți : este un fotomontaj. Vă asigurăm autenticitatea acestui excepțional document al unei întîmplări, poate unice în lume, care s-a petrecut la Blackstone, Clara, o tinără și zburdalnică vacă, s-a tot jucat prin curtea gospodarului pînă a ajuns la niște scînduri proptite de acoperișul unui mic hambar. „Excursia" s-a terminat pe acoperiș, unde Clara, nemaiavînd curajul să se deplaseze, a rămas instinctiv în poziția pe care o prezentăm în fotografie.

Mugetele ei au alarmat pe cei din jur și cum nimeni nu găsea o soluție potrivită, a fost necesar să se facă apel la... pompieri.

După două ore „aventura" Clarei a luat sfîrșit...

De pretutindeni

Jeff Jobe, un tînăr schior (20 ani) a creat un nou tip de sport „schiul zburător". În stațiunea de iarnă Vail din Colorado (S.U.A.) el poate fi urmărit mereu executînd încercările sale curajoase. Folosind schiuri obișnuite și avînd fixat de corp un triunghi de material plastic el se lansează cu viteză după care, părăsind pista execută cu ajutorul „parașutei" un adevărat zbor lin, planînd circa 4—500 metri.

— Pot să afirm, a declarat el, că este pentru prima oară cînd omul zboară fără mijloace mecanice realizînd într-un fel visul lui Icar.

●

NU MICĂ le-a fost mirarea cînd în plasa lor, marinarii unui pescador sovietic, care pescuia în Marea Arctică, au găsit și o sticlă. La un moment dat ei au crezut că au dat peste o comoară. Mesajul găsit în interiorul sticlei nu conținea însă vreo hartă sau vreo altă informație despre o eventuală comoară ascunsă ci doar cîteva rînduri scrise în limba rusă și englză : „Vă rugăm să expediați acest mesaj la Institutul de cercetări științifice din Leningrad, indicînd poziția unde a fost găsit". Lansat cu 38 de ani în urmă în apele mării de către un grup de oceanologi sovietici care făceau studii asupra direcției și forței curenților din Marea Arctică, mesajul a ajuns acum la destinație. Bineînțeles că primirea lui cu atîta întîrziere nu se datorează serviciului poștal.

●

O METODĂ prin care poate fi filmată trecerea sîngelui prin arterele coronare, respectiv aprovizionarea mușchiului cardiac cu sînge, a fost pusă în punct de către profesorul vest-german K. Bachmann, de la Universitatea Erlangen. Procedeul este lipsit de primejdie pentru pacient și aproape nedureros. El permite să se tragă concluzii importante cu privire la îmbolnăvirea mușchiului cardiac și să indice chirurgului posibilitățile unei intervenții chirurgicale.

●

INTR-O MICĂ LOCALITATE italiană, undeva lîngă orașul Udine, a avut loc un festival de muzică populară. Bilanțul manifestării a fost destul de neașteptat, soldîndu-se cu moartea a... două sute de găini. Cauza ? Efectele „muzicale" ale ghitarelor electrice și al altor instrumente ale ansamblului !..

●

CASCADA „Vicia" este una din marile construcții hidroenergetice din R. P. Bulgaria. Ea va cuprinde cinci lacuri de acumulare și șapte hidrocentrale.

●

O ASOCIAȚIE a prietenilor animalelor din Franța a publicat următorul apel : „Multe civilizații nu cunoșteau cai în timp ce măgarii au trăit întotdeauna printre oameni. Faraonii dădeau pentru fiecare măgar cinci scalvi. Și cu toate acestea este foarte răspîndită părerea că măgarul este un animal fățarnic și rău. Este o mare eroare! Măgarul este un animal vesel, curajos, blind, isteț și plin de fantezie. Este timpul să se pună capăt disprețului neîntemeiat față de măgari"...

remember • remember • remember

TRIER (IV)

După atîta „liniște între lucruri bătrîne" cum ar fi spus Lucian Blaga, evul mediu mă întîmpină la Trier în piața Domului unde, venind din Sternstrasse, dacă bine-mi aduc aminte, străvechea și compozita catedrală îți pare o cetate mută căreia numai copacii desfrunziți îi vor fi cunoscînd graiul. Romanicul dominant al acestei zidiri nu mai ascultă de geometria fantastă a Renaniei cu jocul ei de volume, arcade oarbe și acele Zwerggalerie *(originare din nordul Italiei), cu multitudinea de tunuri și cupolele în formă de mitră episcopală, siluete stranii, prelați de piatră morți și înviați în văzduh printre aripi de vînt și de pasăre heraldică ; aici suprafețele ample și turnurile patrate se alcătuiesc într-o fortăreață sumbră germanică, bîntuită de stafii merovingiene, la ferestre ai sentimentul că te pîndesc arcași împietriți și undeva sus se aud pașii străjilor, pași fără oameni, sunete rimanente ritmînd un timp vechi, obstinat într-o stăpînirea zidirilor sale.*

Carcasa de piatră preponderent romanică ascunde elemente de amintire romană, un nucleu de templu antic de pe la 300 despre care treviranii spun că ar fi fost odată palatul Elenei de la 21 ale lui Mai, mama lui Constantin cel Mare, patru coloane de granit, fragmente de zid cu șiruri de cărămizi rămase printre blocurile de gresie roșcată. Și mai tîrziu apar elemente de gotic, de renaștere, de baroc, dar amestecul nu dăunează imaginii de ansamblu, salvîndu-se în mod bizar de la o prezumtivă degradare morfologică. Parcurgînd o întreagă istorie a artelor, aceste vechi catedrale germane își păstrează nealterat spiritul lor mai presus de piatră, de forme și de linii și dau impresia că arhitecții tuturor timpurilor ce s-au străduit la împlinirea lor, urmăreau himera unei catedrale abstracte, ideale și, mesageri fatali ai devoțiunii unanime, căutau în lumea formelor unei epoci virtualitățile contrapunctice ale trecerii omului prin timp. Și aportul lor nu e numai replica stilistică a vremii ci și materializarea armonioasă a confluenței formelor cu propriul lor spirit ce le girează neîntreruptele metamorfoze.

Aceeași senzație paradoxală de eteroclit armonios, în interiorul cu solemne și hieratice morminte de arhiepiscopi renascentiști ce erau și principi electori ai orașului. Într-o capelă barocă de la începutul veacului al XVIII-lea se păstrează celebra și legendara hlamidă a lui Hristos, care nu se expune însă decît foarte rar, la intervale de zeci de ani și un altar portativ, capodoperă a orfevrăriei medievale. Apoi claustrul sugrumat, cîntînd cu gura închisă, pindit de rozete ca niște petale negre tăiate în piatră sau fluturi cu cap de mort — și iarăși mica și încîntătoarea piață a Domului mărginită de fațadele unor palate din baroc voalate de arbori violacei, unde ies căutînd zadarnic o cafenea sau un weinhaus. Dar nu găsesc decît vîntul acestei primăveri înșelătoare, și alături, Windstrasse, *strada vîntului și-aud hölderlinianul* im Winde/Klirren die Fahnen.., *stindarde, vechi embleme metalice cu figurații de simboluri oculte, scoțînd șgomote seci, în vîntul care se sbuciumă secular între colinele lui Marte și ale lui Apollo desenate naiv pe stampele ce înfățișează orașul de altădată.., vînt medieval, cu armuri străvezii care sună, vînt cu viziera trasă și cu o mie de lănci lungi, care te îndeamnă să ieși pe străzi întîmpinîndu-l, alăturîndu-te fără cuvînt cavalerilor lui într-o tacită și misterioasă complicitate.*

Evul de mijloc se întruchipează și într-o biserică gotică (una dintre primele, în Germania) lipită de Catedrală, zidită și ea pe locul unei basilici romane, sobră, lipsită de orice preocupare decorativă și păstrîndu-se într-o simplitate vecină cu sărăcia dar cu atît mai sesizantă. Și în cîteva case în formă de turnuri, reședințe burgheze fortificate avînd camerele de locuit la etajele superioare : cea mai veche Frankenturm, aparținînd prin secolul al XIV-lea unui anume Franco de Senheim, probabil negustor sau bancher bogat, datează de pe la 1 100 și stăruie într-o ulită laterală în apropierea pieții centrale, ca o ardîare evadată din timp, dezolată că nici o trupă de raiteri prădalnici n-o va mai asedia niciodată. Așezările de astăzi sînt altele și zidurile nu te mai pot apăra, nu mai pot ridica stavile împotriva jafului și ambițiilor discreționare...

Exces de imagini văzute care ametesc și dau o stare de letargie. Totul înalt și prelung, toate vestigiile evului mediu au o verticalitate obositoare ce te solicită și te epuizează. E în toate o stare de supremă tensiune a spiritului ce refuză orice destindere, orice evaziune. Un mic intermezzo *frivol binevenit: Palastgarten, unde în timp ce privesc fațada Palatului Electorilor ridicat de un elev al lui Balthasar Neumann, ascult efuziunile citorva turiști francezi așezați pe o bancă invecinată... c'est tellement français... într-adevăr, copaci tunși perfect, statui, mici jeturi de apă, totul e superficial și odihnitor și ordonat și convențional și agreabil ca într-un peisaj din secolul al XVIII-lea.*

a. e. baconsky

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

TREI SECVENȚE CU TREI EROI PRINCIPALI: COPIII

Nu de mult, la Roma au sosit în cadrul unei călătorii-premii, numeroși copii din Europa, aleși dintre acei care au înfăptuit în anul 1971 acte de mare curaj. Vă prezentăm trei dintre acești protagoniști.

Thierry Trehet

Thierry Trehet are 12 ani și locuiește la Caen în Franța. În luna iulie 1971 se afla pe Coasta de Azur, cu părinții, în vacanță. În ziua întîmplării, timpul era urît, marea foarte agitată, iar apa rece. Thierry se juca pe plajă împreună cu alți copii. La un moment dat, el a observat doi oameni luptîndu-se cu puternicele valuri, lîngă o barcă răsturnată. Fără să piardă timp, el s-a repezit în cabină unde se afla motorul bărcii lor, ancorată în apropiere, l-a ridicat cu greu (cîntărea circa 15 kg), și l-a montat urgent.

Pe plajă nu se afla nici un om adult căruia ar fi putut să-i solicite ajutor. Motorul refuza să facă contact. O dată, de două ori, de trei ori. În fine a patra oară motorul a pornit. Cînd a ajuns lîngă cei doi naufragiați, la circa 500 metri de țărm, ei se aflau la capătul puterilor. Nici drumul de reîntoarcere spre mal n-a fost ușor, din cauza valurilor mari și a vîntului. Între timp, pe plajă, se adunaseră mulți oameni care urmăriseră cele petrecute. Cînd a ajuns la mal, cei prezenți i-au făcut spontan lui Thierry, o caldă manifestație de simpatie.

Mariella Chioetto are și ea 12 ani. Locuiește la Sabbion din Cologna Veneta în provincia Verona. Lîngă locuința sa, trăiau două surori, femei în vîrstă și bolnave. Timp de cinci ani, în orele ei libere, Mariella s-a ocupat în mod voluntar de ele dîndu-le tot ajutorul necesar la gătit, la îngrijirea casei, a sănătății, a cumpărăturilor etc. Una din cele două surori a decedat în 1969 și acest fapt a constituit un moment greu pentru sora ei care a devenit mai tristă. Mariella s-a ocupat cu și mai multă grijă de ea pentru a putea suporta mai ușor șocul pricinuit de moartea surorii sale. Mariella îi citește din ziare și cărți, face plimbări cu ea prin grădină, se ocupă cu toată răspunderea de bătrîna și nedespărțita sa amică.

Julia Rodriguez Cuerda

Julia Rodriguez Cuerda, de origine spaniolă, are aceeași vîrstă, 12 ani. Locuiește la Casas de Lazaro în sudul Spaniei lîngă orașul Murcia, iar întîmplarea a cărei eroină a fost este într-adevăr tulburătoare.

Mama ei este lipsită de vedere și paralizată de peste trei ani în urma unei boli cerebrale. Tatăl, muncitor agricol, lucrează împreună cu sora ei (15 ani), pe terenurile altora și evident amîndoi lipsesc toată ziua de acasă. Întreaga și modesta gospodărie a familiei este pe mîna Juliei, care, din acest motiv, a fost nevoită să renunțe la școală. Spălatul, gătitul, curățenia ocupau tot timpul Juliei.

Și, într-o bună zi, o întîmplare care se putea termina cu o tragedie, s-a încheiat, datorită prezenței de spirit a fetiței, în mod fericit.

— Eu mă aflam cu treburi prin curte, povestește Julia. La un moment dat am auzit urlete în casă. Cînd m-am întors în fugă, mi s-a înfățișat un spectacol îngrozitor. Îmbrăcămintea mamei mele luase foc, nu știu cum, probabil datorită unor scîntei care săriseră din foc pînă la patul din apropiere. Am luat repede o pătură și am înăbușit flăcările, apoi am turnat apă peste ea. Mama continua să urle. Am liniștit-o puțin apoi am fugit repede după un doctor.

Se afla în afara oricărui pericol...

ATACAT DE... CINCI LEI

Întîmplarea noastră a avut loc într-o grădină zoologică din Languiran, în apropiere de orașul francez Bordeaux.

De cîteva zile emoția cuprinsese pe toți salariații Zoo-ului. Directorul fusese grav mușcat de un imens piton. Din fericire însă, pitonii nu sînt șerpi veninoși și „întîmplarea" nu a avut urmări dramatice. Rana, deși adîncă, s-a vindecat. Persista însă în atmosferă o anumită neliniște, o stranie tensiune — care fără îndoială — era recepționată și de ceilalți „pensionari" ai grădinii zoologice.

Într-o dimineață, pe la orele 10,30 tînărul îngrijitor Robert Hilaire, **s-a oprit lîngă cușca leilor. Trebuia să schimbe pansamentul unei feline, căreia îi intrase un spin în labă și se infectase.**

De astă dată, tînărul nu a intrat, ca de obicei, în imensa cușcă, ci a căutat să-și îndeplinească îndatorirea prin largile gratii metalice. La ora aceea de dimineață, felinele nu-și primiseră încă porția de hrană. Și cînd tînărul a vrut să prindă între mîinile sale laba uriașă, a fost surprins de atacul rapid și violent al leului, care l-a lovit, lăsîndu-i pe umeri urme adînci, însîngerate. Puternica lovitură l-a doborît la pămînt. Tînărul și-a pierdut echilibrul, căzînd în fața cuștii, la o distanță minimă de gratii. Furioși, atrași de mirosul sîngelui celălalți patru lei s-au năpustit și ei asupra victimei trecîndu-și labele puternice printre gratii, dorind vădit să-l sfîșie.

Deși pierduse mult sînge, tînărul era încă lucid. Nu se mai putea ridica în picioare, nicidecum să fugă. De altfel, ar fi fost cu toată suprafața trupului prada dorită a leilor flămînzi. Deși cei cinci lei îi „araseră" cu ghearele obrajii și brațele și, fără îndoială, l-ar fi sfîrtecat în întregime. Înnebunit de groază, tînărul a avut în acele tragice momente, o inspirație salvatoare. El a găsit puterea să se târască pe jos, rostogolindu-se. Astfel, a reușit să se îndepărteze cu cîțiva metri de gratiile de fier pe care leii voiau parcă să le sfărîme.

Cîteva clipe mai tîrziu, Robert era salvat și transportat la spitalul Pellegrin din Bordeaux.

— Norocul lui a fost că nu a intrat în cușca leilor și a izbutit, din fericire, să se îndepărteze de fiare — a spus directorul grădinii zoologice. Leii mei sînt foarte blînzi, însă cînd le este foame devin sălbatici. Puteau să-l ucidă.

★

Deși cu serioase leziuni, Robert Hilaire, se află în afară de orice pericol. Pe chipul lui însă vor rămîne pentru totdeauna urmele violenței leilor.

Există însă o soluție. După completa vindecare a rănilor, el va fi supus unor subtile operații de estetică facială, care îi vor reda expresia inițială și voioșia zîmbetului...

S-a întîmplat spre sfîrșitul lunii noiembrie 1971, în Franța

Mariella Chioetto

SPIRALE

VINEA (II)

de Eugen BARBU

Vorbeam despre *eleatismul* lui Vinea, despre *pacea neturburată* a poeziei sale în care tema antică nu lipsește cum ar fi de pildă în *Demostene*, unde din nou găsim un vers à la Valery : *„Victoria în foc întraripată, gornind prelung de pe o proră"*. Dar în aceste influențe bine rumegate să stea forța poetică a celui discutat ? Foarte ciudat mi se pare că întrind în materia poetică a lui Vinea dăm de un pantheon provincial, cu toate farmecele lui vetuste, prăfuite din care mulți poeți au scos efecte miraculoase. Este acel refugiu din fața realității brutale, este reculegerea statuară în fața brutalității, este crisalida artistului în care nu pătrunde nici o undă și modificările sînt prelungi, tacite. Iată poemul *„Amintirile false"* în cea mai bună manieră Perpessicius : *„Și cum simți iar trezitul parfum de altă dată / pe vestede alei fîntînile-au tăcut / ce dor smintit te prinde, o, inimă ciudată / să chemi iubirea moartă ce nici nu s-a născut ? / ...Azi parcul iar roește de fluturi și polen / și mîna ta o caut — din care vis ? — dar nu e / Ironică pe soclu-i stă veșnica statuie / și goarnele-n cazarmă adorm pe un refren..."* Un fragment din *„Capitol"* ne întărește demonstrația poem care începe ca în Samain (din care poetul a tradus) cu un *pian de eben*, cu *o romantică înclinare a frunții la moartea unei zile*, dar încheie astfel : *„Voi ține minte ora, perdelele ușoare / și cărțile de aur și vazele iar jos / ogarul alb și ager, pe-o coastă, în covoare / păzind tăcerea noastră cu ochiul credincios / Voi duce-n gînd privirea portretelor vetuste / penumbrele culcate pe iazul din oglinzi / și pletele de doliu și tîmplele înguste / pe cari le-apeși în palme, sfîrșind și le cuprinzi"*.

Remarcabilă este la Vinea *depărtarea* de obiectivul poetic, o detașare suverană care-l innobilează : *„praful polenul lumilor / praful urma timpurilor / învăluie lucrurile / ca somnul"* (*Praf*) unde o enormă banalitate este innobilată de ultimul vers, poezie în care găsim și acest produs shakespeareian : *„Și astfel drumurile, slugi bătrîne"* sau (mergînd la alt poem) : *noaptea-njunghiată, a murit*, trădînd aceeași sursă de inspirație.

La Vinea obsesive sînt cuvintele *fîntînă, venin, tăcere, amurg* trădînd freudist, *tezele interioare*, acea cenzurată taină a unui suflet ce se supraveghează și nu-și permite intimități. Totul are la el acea *pecete a tainei* de care vorbea marele Mateiu, comună și acestui balcanic rafinat, cum l-a situat Călinescu în „Istoria" sa, în raftul acelor demiurgi ai culorilor și ai țipătului învăluit. Iată din „Fior" aceste versuri : *„E gol ca ochiul unui mort / spațiul căzut sub cer / în sînge, ca un luptător / Peste cringurile lămurite / în văzduhul care s-a lărgit / vîntul leagănă soarele / ca pe o floare / Tu vezi acum apusul pînă în fund / unde mărăcinișul roșu / macină miresmele / Ascultă sunetele rupte / din lumea întinsă ca o strună / pe care mersul cel rotund / alunecă / Pling simțurile / mint vedeniile / Tu lasă noaptea să te impresoare / ca pe un simbure nedescuiat / păstrîndu-și taina lui fricoasă / sub coaja care s-a înfiorat"*. Remarcați că această mică capodoperă poartă data : 1915. Este uluitor...

Aceeași rafinare sublimă a realității o regăsim în *„Pantelimon"* : *„Ocol zidit, plins de foi și ferestre / bivoli fumegă prin smîrcuri / Arbori cu ghiare de cărbune / sfîșia un cer care fugea"*, cum în poemul *„Pauză"* găsim același peisaj *fără geografie sau istorie : „În amiaza de fin / inimă de aur / plînge nicovala / peste clopotnițe / Prin polenul soarelui / rar cad păsările / Ramuri infirme / miluie arșița.. În focarul aleilor copiii / au glasuri de apă... strivește / riul gras / culori... Acum e măcelul / florilor / în restaurate / și cavoul orchestrei / unde ermetic / gem sunetele / ca păpușile"*... Mi se pare extraordinar...

Un poem deosebit mi se pare de asemenea și *„Amurg"* : *„Toamnă, sezonul ploilor / Au ruginit crinii grilajului / pe balconul de lemn se dezbracă iedera / soarele asfințește arborii / toată frunza o icoană vie / Vilă îngustă cu balcon de lemn / vilă a tristeților elegante / a sosit toamna, sezonul ploilor / se-ncheagă pe ape trențele-verilor / lebede trec pe singele viselor / iată un docar pe nisipul palid / vine o doamnă cu ochii de toamnă / vine un început de roman"*. Aici tocmai marea banalitate, disponibilitatea poetului la culorile neutre fac arta lui cea mai mare...

Dar să vedem mai la amănunt care este universul lui Vinea : într-un poem *(Septembrie)* o *moară de vînt, ca o văduvă neagră, înnebunește pe unde de deal*, în *Veste, amurgul este un lăcăt care tremură pe o cramă*... în *Insania, părul unei femei apune într-o nemișcare mată*, în *Poveste, în odăi ca-n scrinuri, moliile au murit*... În *Cumpăna, gesturile statuilor cresc în tăcere prin piețe pînă la cer*... În *Singurătăți, călăuza împușcă prin văgăuni ecourile și un cîine mînăstiresc adulmecă din nămeți*...

Aceeași nobilă melancolie străbate poemul *„Declin"*, plin de ceva înfiorat și reculeș : *„O tristețe întîrzie în mine / cum zăbovește toamna pe cîmp / nici un sărut nu-mi trece prin suflet / nici o zăpadă n-a descins pe pămînt / Cîntecul trist, cîntecul cel mai trist / vine cu clopotul din asfințit / îl auzi în glasul sterp al vrăbiilor / și răspunde din umilința talăngilor / E toată viața care doare așa / zi cu zi pe întinderea stepelor / între arborii neajunși la cer / între apele ce-și urmează albia / între turmele ce-și pasc soarta pe cîmp / și între frunzele care se dau în vînt"* E și puțin descriptivism aici, dar senzația totală este de o grea și încărcată suferință. Un poem dedicat lui Fundoianu vorbește despre afinitățile elective ce-i lega, semnalate la începutul acestor rînduri : *„Preumblare în grădina publică / Vorbe cad cu foile încet / pe aleia roșie veștedă / care suie treptele / eșafodului / Pași se șterg-frunzișul se răstoarnă / Vorbele-și fac loc în toamna goală / Nici o pasăre / Prietenii caută un înțeles / El trebuie scris pe coaja fagilor / pe mucegaiul pietrei la fîntînă / și pus în cuiburile pustiite / să învie viața lor / să sune altfel pașii / în grădina cu descreșteri de culori"*...

În *Don Juan* (II), iată alt vers memorabil peste care nu putem trece : *„despletite păreri de rău tac pe bănci în ospiciu"* sau, aceste bune alcătuiri din „Gamă" : *Oglinda bea culori din orga / de jar a orelor în rară muzică / Amurgul în pantofii-i de beteală / străbate camera cu jucării"*...

Straniu este finalul unui poem scurt : *„Impas"* : *„În hotelul de periferie / ce cuminte m-am însingurat / De pe macatul meu decolorat moartea o s-o sun, la sonerie... De-o goarnă îmi zbîrnîie toată singurătatea / e-n van. Am măsurat și am ales..."*. Cum în „Lamento" semnalez acest peisaj urban halucinant : *„Ploi de martie, tragedie citadină / arborii își fac semn ca surdomuții / Pentru spectacolul de adio / plîngeți lacrimi de făină / printre sonerii, lumină / de sfîntul Bartolomeu al afișelor..."* *(1920)*

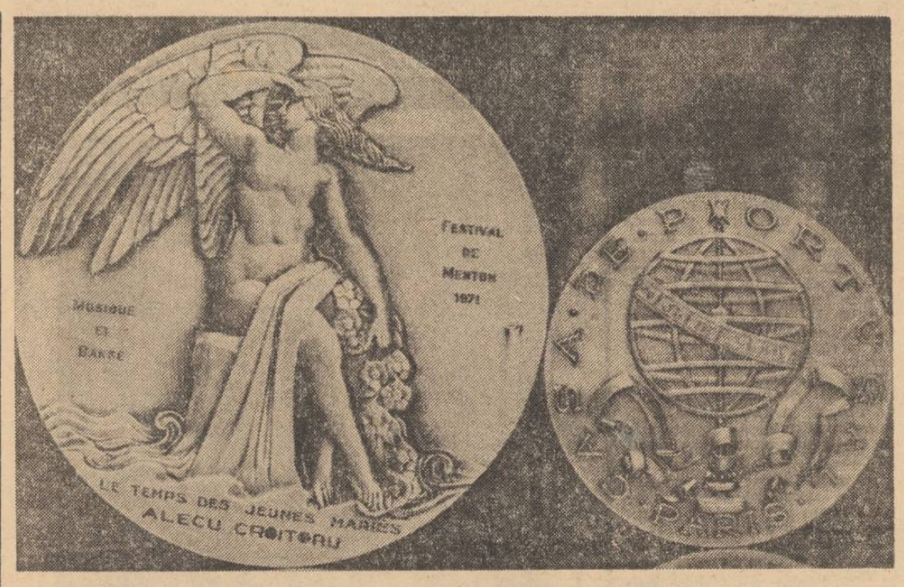

Unul din cele cîteva premii dobîndite în anul 1971 la filmul „Vîrstele omului".

PREMII INTERNAȚIONALE PENTRU FILMUL ROMÂNESC

Începînd cu „Diploma de Onoare" atribuită filmului artistic românesc „Răsună Valea" în anul 1950, cinematografia noastră socialistă a însumat zeci de premii și alte distincții internaționale ce atestă — de-a lungul anilor — valorile pe care ea le-a pus în circulația universală a artelor.

Mari festivaluri cum sînt : Cannes, Karlovy Vary, Moscova, Mar del Plata și altele au marcat în palmaresul lor procesul neîntrerupt de creștere și diversificare a creației, de afirmare a unor noi talente, de dezvoltare a unor trăsături distincte precum și audiența mereu sporită pentru mesajul spiritual al filmului românesc.

Numai în anul 1971, creația noastră de film artistic, documentar și de animație a întrunit suficiente aprecieri peste hotare pentru a putea susține cu real temei calitatea ei în competiția mondială a ecranului. Astfel este, în primul rînd, Premiul Uniunii Asociațiilor de tehnică cinematografică decernat la Festivalul de la Moscova amplei epopei istorice „Mihai Viteazul" în regia lui Sergiu Nicolaescu cu imaginea de George Cornea și sunetul de ing. A. Salamanian. Însușirea și utilizarea cu efect de înaltă calitate artistică a celor mai moderne procedee în realizarea imaginii color, pentru ecran panoramic, precum și a pistei sonore stereofonice a justificat, pe deplin, atribuirea acestui premiu exigent, care ține seamă de rigorile unor stricte aprecieri. Tot la Festivalul de la Moscova, a fost dobîndită și diploma ziarului „Pionierskaia Pravda" pentru selecția de prim rang a filmelor destinate celor mici, întrate într-o competiție anume, la acest festival internațional.

Pentru prima oară la Festivalul de la Oberhausen (R.F.G.) — socotit a fi cel mai important din lume la scurt-metraje — premiul Oficiului Internațional Cinematografic a revenit documentarului românesc intitulat „Mi-a spus o vecină" de Florica Holban, anchetă pilduitoare asupra răspunderilor ce incumbă maturilor față de copiii înfiați, ajunși la vîrsta adolescenței, adică tocmai atunci cînd aflarea crudului adevăr despre trecutul lor își poate pune o grea pecete pe destinul ce și-l vor făuri.

Două premii consecutive s-au îngemănat pe același generic al filmului artistic de lung metraj „Vîrstele omului" (prezentat peste hotare sub titlul „Anotimpul mireselor") de Alecu Croitoru. Regizorul a fost distins la Menton (Franța) cu premiul Comitetului Internațional pentru difuzarea artelor și literelor prin cinematograf, pentru cel mai bun film de folclor, iar la Orvieto (Italia), la Festivalul Internațional al filmului consacrat artelor populare și meșteșugurilor tradiționale, la care au participat 120 de filme din 20 de țări, Premiul I și trofeul „Maurizio 1971".

Un alt film, aparținînd documentarului artistic, „Moartea căprioarei" de Cristu Poluxis, realizat pe temeiul creației poetice a lui Nicolae Labiș, a fost distins cu Marele Premiu la Adelaide, în Australia.

În sfîrșit, filmul de animație „Cîmpul", o delicată alegorie destinată în egală măsură copiilor ca și maturilor, realizată de G. Sibianu în coproducție cu „Corona Cinematografica" (Italia) a dobîndit Mențiunea Specială a juriului Festivalului International al filmului pentru copii de la Gijon (Spania).

Desigur, au fost ani și mai bogați în trofee internaționale atribuite filmului românesc. Ele constituie un permanent imbold în devenirea creației cinematografice românești și, tocmai de aceea, sîntem îndrituiți să așteptăm în noul an început o confirmare superioară, pe măsura condițiilor excelente aflate la îndemîna cineaștilor noștri.

Eugen ATANASIU

ECOURI • ECOURI

GINO CERVI, unul dintre numeroșii interpreți ai comisarului Maigret, filmează în prezent într-un serial (4 filme) pentru televiziunea italiană.

■

JANE FONDA a declarat că intenționează să plece în Vietnamul de Sud pentru a prezenta acolo un număr de spectacole anti-militariste. După cum se știe, cunoscuta actriță s-a manifestat în nenumărate rînduri ca susținătoare a acțiunilor de pace, împotriva războiului din Vietnam.

■

NU TOȚI COLEGII actriței Jeanne Moreau se bucură la știrea apariției iminente a cărții ei. Cartea de amintiri va aduce la lumină întîmplări din viața unor nume ilustre ale cinematografiei franceze.

■

DOLORES DEL RIO, una dintre cele mai cunoscute vedete ale anilor '30 își va face în curînd reintrarea. Ea va deține rolul principal în filmul „Castelul singurătății" regizat de Arthur Ripstein.

■

Cea de-a doua expoziție personală — la un interval de patru ani de prima — deschisă la Arad, încununează o activitate de 21 de ani de creație a pictorului Octavian Măciucă. Consecvent vocației, artistul s-a dedicat acuarelei care-i permite exprimarea spontană, fără corecturi și reveniri (posibile în cazul picturii în ulei) nestăvilindu-i primele impresii stîrnite de subiect. În etapa dintre cele două expoziții personale, ca și anterior, Octavian Măciucă a participat cu lucrări numeroase la expozițiile bienale republicane și a fost prezent în cadrul manifestărilor plastice colective de acest gen organizate de forurile de cultură de la Timișoara, Adar, Oravița, Deta, Ineu și din alte locuri.

În fotografie : „Flori de toamnă", acuarelă din actuala expoziție a lui Octavian Măciucă, deschisă la Arad.

■

După 18 luni de muncă asiduă dar și de răbdare, dresorul englez Bob Roberts a reușit să-și alcătuiască un număr de circ folosind ca parteneri un grup de porci. Evoluind pe scena unui circ londonez dresura lui a avut succes, publicul apreciind-o nu mai puțin ca pe o dresură de tigri sau de lei. În fotografie : Bob Roberts și „elevii săi" în timpul executării numărului său.

■

ULTIMUL DESCENDENT AL LUI WILLIAM SHAKESPEARE ?...

• Un nepot al marelui dramaturg, pe nume Harold George Shakespeare Hart, are 66 de ani și locuiește la Londra • „Nu mă interesează teatrul, iar pe William Shakespeare nu l-am citit decît în școală", a declarat el.

Descendentul marelui William Shakespeare în atelierul său mecanic

De cîte ori se prezintă cineva să-l viziteze, Harold George Shakespeare Hart își părăsește atelierul său mecanic instalat lîngă casă și este gata să pună la dispoziția celor interesați, acte din care rezultă în mod cert că este ultimul descendent al marelui dramaturg William Shakespeare.

Dintr-o casetă el scoate documente datînd de pe vremea reginei Elisabeta I care adeveresc faptul că pe baza datelor cuprinse în arborele genealogic el este în prezent al 11-lea urmaș în linie directă descendentă și nepotul marelui poet.

Din consultarea actelor strict autentice și verificate, rezultă că această ramură a pornit de la sora lui Shakespeare, Joan, după ce s-a măritat cu William Hart din Stratford-on-Avon. Hart a murit în aprilie 1616, o săptămînă după ilustrul său cumnat, William Shakespeare. Acesta din urmă i-a lăsat surorii sale 30 000 lire sterline și casa din Stratford și cîte 8 000 lire sterline pentru cei trei nepoți. Primul, William, a încercat să devină actor, și n-a reușit, ceilalți doi, Thomas și John Hart au continuat să trăiască împreună cu familiile lor în casa din Stratford.

George Shakespeare Hart, pasionat mecanic, mărturisește cu sinceritate că nu-i place teatrul și că din operele ilustrului său înaintaș n-a citit decît ceea ce a fost obligat cînd a urmat la școală. Cu mulți ani în urmă, a fost la teatru și a văzut cîteva din piesele lui Shakespeare. Îl interesează mai mult sportul și mai ales fotbalul. Urmașul marelui Will este căsătorit din 1945 cu Nora Foutain și locuiește la Londra într-o modestă locuință din cartierul High Wycombe. În atelier îl ajută ginerele său, Ronald Croxford care este căsătorit cu unica lor fiică, Joan Pamela. Soții Croxford au un băiat, Mark, în vîrstă de doi ani și familia este mulțumită că dinastia Shakespeare va fi în continuare asigurată.

În legătură cu faptul că există opinii diferite în ceea ce privește autorul unor piese și sonete atribuite lui Shakespeare, descendentul are părerea lui : „Sînt convins că toate aparțin lui Shakespeare. Dacă ar fi fost altfel, atunci la moartea lui eventualul autor și-ar fi cerut drepturile de urmaș".

Harold George Shakespeare Hart posedă acasă întreaga operă scrisă a înaintașului său și un bust al poetului pe care-l prezintă orgolios tuturor vizitatorilor. De foarte multe ori el este invitat de oficialități pentru a lua parte la diferite manifestări închinate lui William Shakespeare dar de cele mai multe ori refuză pentru că are senzația că toată lumea îl examinează ca pe un animal rar.

„Sînt un om modest, cu preocupări cotidiene. N-am nici un merit că mă numesc Shakespeare și că nu voi încerca din acest motiv să-mi fac publicitate" a declarat el.

Harold George Shakespeare Hart în fața bustului ilustrului său înaintaș

EVOCÎND PE MAURICE CHEVALIER...

de I. - V. PANDELESCU

Cînd l-am văzut pe Maurice Chevalier pentru prima oară — era în 1928 la Casino de Paris, — renumele său era deja stabilit de mai mulți ani. Intrarea sa în scenă, așteptată, salutată cu aplauze și ovații furtunoase, reprezenta ea însăși un mic spectacol. Svelt și agil, bombănău-și torsul, se legăna cu dezinvoltură și debita o istorioară comică sau cînta o șansonetă pe care o lansa chiar atunci în stilul lui specific. Cu nelipsita-i pălărie de paie pusă pe o parte, cu buza de jos înainte și cu acel inimitabil accent din Belleville și Ménilmontant unde văzuse lumina zilei, Chevalier era irezistibil...

A dar vină să ajungă la Casino de Paris !

Fiu de muncitor, micul Maurice trebuise să-și cîștige din copilărie existența, tatăl său murind prematur. A fost pe rînd ucenic la o tîmplărie, electrician, tipograf, vînzător de voprele. Dar copilul, apoi adolescentul nu visa decît teatrul, scena. S-a prezentat mai întîi la un mic café-concert din cartier unde a fost afișat drept un „comic în miniatură". S-a produs apoi prin diferite teatre suburbane de varietăți, prin unele stațiuni balneo-maritime iar, la Paris, așa cum se întîmplase și cu Mistinguett, pe la colțuri de stradă... Este lung șirul tribulațiilor sale în Paris.

În timpul primului război mondial își distra camarazii cîntînd șansonete în tranșee. A fost rănit grav și decorat cu Crucea de Război pentru felul cum a luptat pe front la Cutry, în august 1914. Prizonier, a fost mai tîrziu repatriat devenind, după război, partenerul lui Mistinguett, la Folies-Bergère, și ajungînd să fie favoritul publicului. Realitatea este că avea un farmec covîrșitor. Accentul său

din Ménilmontant cu vocale larg deschise, acel elan cu care se lansa în scenă schițînd anumiți pași de dans, spiritualitatea glumeață cu care cînta Parisul au făcut să devină cel mai admirat și iubit artist „fantezist". Cîntecele sale „Valentine", Place Pigalle, Pentru tine Paris, Dragostea mea, Cheiul Bercy, Iubita mea etc. etc au făcut ocolul lumii. La teatrul Bouffes-Parisiens a creat operetele Dédé și Acolo sus. Genul pe care îl realizase era cu totul personal.

Începînd din 1929, vreme de aproape patru decenii a făcut o importantă carieră cinematografică, jucînd într-un mare număr de filme printre care Parada dragostei, Inocenții din Paris, Tăcerea e de aur, Pépé, Omul de la Folies-Bergère. Copiii căpitanului Grant, cucerindu-și faima sa mondială.

Sărbătorit cu mult fast cînd a împlinit 80 ani, artistul trăia, în vremea din urmă, o viață extrem de cumpătată dar încărcată de glorie, la proprietatea sa din Marne-la-Coquette.

Cu Maurice Chevalier dispare un mare artist, un animator neprețuit al scenei, al cărui nume rămîne înscris trainic, întocmai ca al lui Dranem și Mayol, în istoria teatrului de varietăți.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 9 IANUARIE

PROGRAMUL 1. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să îndrăgim muzica. Ciclu de educație muzicală. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport. Concurs internațional de schi „Trofeul celor patru trambuline" ; Concurs internațional de patinaj artistic. Demonstrațiile laureaților. 16.00 Postmeridian. 17.10 Planeta giganților 18.00 Cîntare patriei 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. Unul din cei 5 000. 20.20 Film artistic : Ultima căruță cu Richard Widmark, Felicia Farr, Nik Adams. Premieră pe țară. 22.00 Varietăți internaționale. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20.00 Reîntîlnire cu eroi îndrăgiți de copii. 20.20 Bucureștiul necunoscut. „Oglinzi pe ape". 20.50 Concert Beethoven : 21.40 Buletin de știri. 21.45 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.00 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 22.10 Invadatorii (VII).

LUNI 10 IANUARIE

16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 18.00 Scena. 18.30 De la operă la... muzica ușoară. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Oameni și fapte. 20.15 Roman foileton : David Copperfield (IV). 21.05 „Cîntă Maramureșul" — spectacol muzical-coregrafic. 22.05 Dinamica societății românești. 22.30 Din țările socialiste. R. S. F. Iugoslavia — aurul alb 22.45 Telejurnal.

MARȚI 11 IANUARIE

PROGRAMUL 1. 9.00—10.00 Teleșcoala. 18.00 Enciclopedie pentru școlari. 18.30 Revista literară TV. 19.00 Breviar juridic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Seară de teatru : Trenul blindat de Vsevolod Ivanov. Premieră TV. 22.05 Acei oameni minunați și mașinile lor. 22.25 Cîntă orchestra Ray Anthony. 22.45 Telejurnal

PROGRAMUL 2. 20.00 Tineri interpreți. 20.20 Desene animate. 20.30 Universitaria. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cărți și idei. Mikel Dufrenne : „Pentru om". 21.20 Biocnotes. 21.35 Concertul de gală al festivalului de șlagăre de la Dresda. 22.00 Planeta giganților (reluare).

MIERCURI 12 IANUARIE

16.00—17.00 Teleșcoala. 18.00 Muzica. 18.20 Mult e dulce și frumoasă. 18.30 Timp și anotimp în agricultură. 18.55 Interpretul săptămînii : Maria Cornescu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV: Ce dai și ce primești de la societate ? 20.35 Telecinemateca : Marty cu : Betsy Blair și Ernest Borgnine. 22.10 Telejurnal. 22.15 Campionatele europene de patinaj artistic.

JOI 13 IANUARIE

PROGRAMUL 1. 16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 17.30. Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Confruntări. Cum aplicăm legea? 19.10 Pentru sănătatea dv. Călirea organismului la copii 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Concert simfonic. Festival Mozart. 20.30 Tinerii despre ei înșiși. 22.50 Telejurnal. 23.00 Campionatele europene de patinaj artistic.

PROGRAMUL 2. 20.00 Concert simfonic. Festival Mozart. 21.30 Buletin de știri. 21.35 Biblioteca pentru toți. 22.05 Film serial. Patru tanchiști și un cîine (IX)

VINERI 4 IANUARIE

16.00—17.00 Teleșcoala. 18.00 Căminul. 18.50 Cu ansamblul artistic al U.T.C. în Olanda. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.10 Film artistic : Vremuri minunate la Spesart. Cu : Liselotte Pulver, Harald Leipnitz. 21.50 Telejurnal. 22.00 Campionatele europene de patinaj artistic.

SÎMBĂTA 15 IANUARIE

16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Rîul, ramul... Versuri. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.10 Tele-enciclopedia. 20.50 Invadatorii (IX). 21.40 Medalion Mihaela Mihai. 22.05 Telejurnal. 22.15 Campionatele europene de patinaj artistic. 23.20 Seară de romanțe cu Ioana Radu.

Imagine din filmul regizorului tunisian Omar Khlifi „Rezistenții", film ce reface istoria reală a lui Mosbah Jarbou (interpretat de Habib Chaari), șeful unui grup de rezistență de pe teritoriul sud-tunisian, cunoscut luptător împotriva colonialismului.

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

PROSPECTIVĂ

FIZICA LA VIITORUL I

Interviu cu conf. dr. Ion MÎNZATU

Cele trei mari întrebări de la care omenirea așteaptă răspunsuri. Șase condiții sine qua non pentru a „face" un om de știință. Rezultate importante și de prestigiu ale fizicii românești.

— Care sînt după părerea dv. problemele cheie ale științei în anul 1972 ?

— Trecînd dincolo de limita preocupărilor înguste, există trei întrebări, de grad egal, de la care omenirea așteaptă răspunsuri :

a) ce sînt forțele nucleare și cum pot fi utilizate mai bine ?

b) în ce mod s-ar putea domestici energia termonucleară rezultată din fuziunea nucleelor, sursă practic inepuizabilă de energie, pentru civilizație ?

c) cauzele generale ale flagelului care încă este nestăpînit : cancerul.

— Sfîrșitul unui an e un moment de meditație nu numai asupra anului ce se încheie ci asupra întregii vieți. Cu ce anume din ceea ce ați realizat pînă acum vă declarați mulțumit ? Cu ce, nemulțumit ?

— Din tot ce am făcut pînă acum nu mă pot declara mulțumit decît cu acele momente și acțiuni care au bucurat pe alți oameni. În rest, sînt absolut de toate acțiunile mele, nemulțumit. Puteau ieși mult mai bine.

— Ce considerați a fi mai important în viață ?

— Multe sînt foarte importante în viață, dar personal consider că următorul lucru are o valoare incomensurabilă : desprinderea de egocentrism. Prin aceasta, orice om devine uman.

— Ce înseamnă a fi om de știință astăzi ?

— Știința actuală trece printr-un proces de reorganizare, de naștere a unor noi ramuri, de dispariție a altora și de fuzionare sau coordonare a multor discipline pe care le considerăm pînă ieri clasice.

Evoluția viitoare a oamenilor și a omenirii întregi se va baza tot mai mult pe gradul de știință, luat în toate sensurile, de care vor dispune statele, întreaga lume.

Din acest motiv, omul de știință nu mai poate fi conceput desprins de dinamica în care se înscrie evoluția civilizației și trebuie să fie pregătit pentru a face față frontului cu care înaintează progresul în general. De aceea, următoarele condiții fundamentale vor fi necesare oamenilor de știință de mîine :

a) bun cunoscător al tezaurului de cunoștințe dinaintea sa ;

b) dispus să-și cheltuiască viața și pasiunea pentru a smulge răspunsuri naturii, uitîndu-se pe sine ;

c) sincer în succesele și insuccesele lui ;

d) flexibil, în sensul posibilității de a trece rapid de la un domeniu la altul, cînd condițiile o cer ;

e) conștient că munca sa va contribui la progresul oamenilor, în sensul cel mai nobil al cuvîntului ;

f) în sfîrșit, multidisciplinar, ceea ce înseamnă că va trebui să cunoască o arie largă de ramuri, cu competență egală în toate.

Cele pe care le-am amintit mai sus, desigur, împun ca și școala care croiește asemenea oameni să-și schimbe optica și metodele. Ca o mențiune, apreciez că și în țara noastră acest proces de profunde modificări este pe drumul cel bun.

— Vă rugăm să vă oferiți în cîteva cuvinte „imaginea" cercetării de fizică astăzi în țara noastră.

— Prezentul și viitorul reprezintă un salt calitativ, spre concentrarea forțelor umane și materiale pe proiecte-program prioritare. Realizări bune am avut și pe arena internațională. Acum trebuie să înțelegem că țara are nevoie de ajutorul fizicii pentru a-și rezolva unele probleme mari și precise.

Sînt create toate premisele pentru un răspuns scontat la solicitări. Dar rezultatele mari nu vor putea apare înainte de 3—4 ani, întrucît abia acum am întrezărit cum e mai bine să procedăm. Repet, pentru a nu lăsa loc dubiilor : rezultate importante și de prestigiu nu se vor putea obține, decît peste 3—4 ani, respectînd, ca pe o literă de lege, tot ceea ce impune cadrul organizatoric stabilit acum.

Cred profund în capacitatea creatoare, superioară a colegilor din fizica românească și știu că atît ei cît și generațiile noi care vin din urmă, doresc fierbinte să realizeze lucruri deosebite, utile și de mare prestigiu. Este un țel nobil care va aduce cu sine, odată înfăptuit, un imens beneficiu patriei.

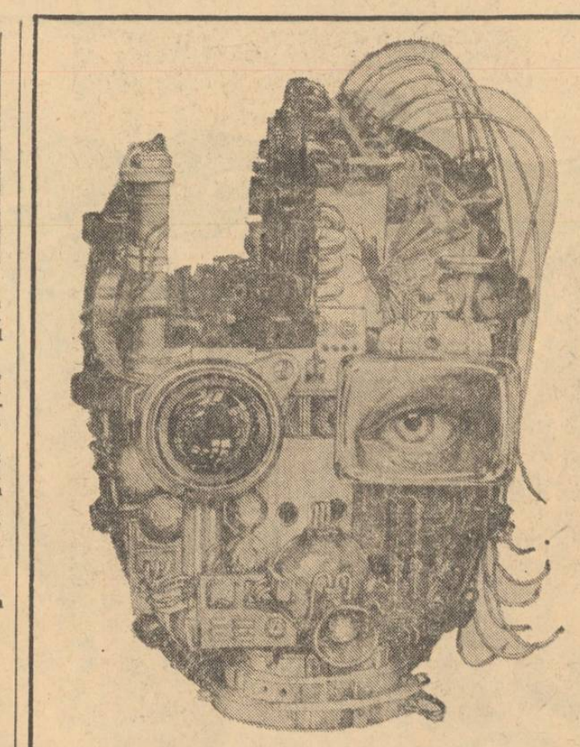

STATISTICA MATEMATICĂ — „PREDĂ" LIMBILE STRĂINE

La Centrul de informatică al Universității din Pisa, în colaborare cu IBM Italia, s-a publicat un lexic de frecvență al limbii italiene. O analiză cantitativă efectuată pe calculator. Sînt 5 000 de cuvinte, cele mai folosite, clasate după ordinul de frecvență și stabilitate. Este o lucrare interesantă nu numai pentru cercetători dar și pentru învățămînt. De pildă, poate fi utilizată pentru a pune la punct metode mai raționale și mai eficiente pentru cei ce vor să învețe italiana. Sînt aproximativ 4 000 de cuvinte care, practic acoperă ansamblul oricărui text. Celelalte cuvinte sînt atît de rare încît constituie abia 2,5 %. Firește pentru o asemenea lucrare — de folos pentru cărțile de școală, pentru gramatici, pentru dicționare — au fost analizate... 500 000 de cuvinte, extrase din textele publicate în ultimii 20 de ani. Interesantă o constatare: stilul jurnalistic este, de pildă, foarte bogat în substantive și adjective, în neologisme și cuvinte rare. La cealaltă extremă, cinematograful este cel mai sărac, cu o gamă foarte restrînsă de cuvinte. Folosirea cuvintelor, se știe, este foarte diferită după cele 5 stiluri de expresie (teatru, scenarii de film, romane, jurnale, manuale școlare).

MEDICINĂ

NOUTĂȚI ȘI VICTORII ÎN COMBATEREA CANCERULUI

Convorbire cu dr. Nicolae VOICULEȚ

șeful sectorului M.N. și R.M. din cadrul Institutului Oncologie.

Un medicament folosit în terapia malariei — atebrina — dă rezultate împotriva cancerului ! De altfel, cercetările românești în radiologia modernă se înscriu în actualitatea mondială ca deosebit de importante.

— Conduceți **Sectorul de Medicină Nucleară și Radiobiologie Moleculară** din cadrul institutului oncologic București. Lucrările științifice întreprinse aici și a căror valoare a fost recunoscută pe plan mondial, au determinat, fără îndoială, invitația Uniunii Internaționale contra Cancerului : prezența dv. timp de un an de zile, ca specialist, la Universitatea Stanford din California. Permiteți-ne acum, la întoarcerea dv., cîteva întrebări. Pentru început, v-am ruga să ne explicați în ce constă noutatea contribuției dv. științifice în acest domeniu ?

— Dozele de radiații care se folosesc ar trebui și pot în mod practic să distrugă complet tumora. Recent s-a descoperit că atît celulele normale cît și cele tumorale au o capacitate de a repara complet sau parțial leziunile (distrugerile) provocate de radiații la nivel molecular. Capacitatea variază de la tumoră la tumoră, explicîndu-se astfel rezistența sau sensibilitatea mai mare la radiații a unor tumori. Pe baza unor cercetări întreprinse în țară, am pregătit proiectul de lucru — care a fost acceptat de Universitatea Stanford și de Comisia U.I.C.C. — privind determinarea leziunii primare produsă de radiații la nivel molecular, urmărirea reparării ei și importanța blocării reparării prin substanțe chimice. Rezultatele lucrărilor efectuate, permit a selecționa cu certitudine și rapiditate substanțe care asociate cu administrarea radiațiilor duc la o creștere a sensibilității celulare și deci la omorirea celulelor cu doze mai mici precum și la influențarea pozitivă la tratament a anumitor tumori cunoscute ca fiind radiorezistente. În lucrările efectuate, am experimentat atebrina — medicament folosit în terapia malariei — care s-a dovedit că blochează repararea în mod ireversibil.

— Practic cum s-a manifestat contribuția dv. la desfășurarea lucrărilor de la Stanford ?

— Cercetările de tipul amintit au început la Stanford (1966—1967) sub conducerea prof. H. S. Kaplan — unul dintre cei mai cunoscuți radioterapeuți. Ele au fost efectuate pe bacterii. Prezența mea la Stanford s-a manifestat prin inițierea și adaptarea acestei direcții de cercetare pe celule animale, lucrări mai dificile, însă cu posibilități mult mai mari de a extrapola rezultatele la celula umană. Am organizat un laborator de lucru și am îmbunătățit metodologia de determinare a leziunilor produse de radiații la nivel molecular. Practic consider că am inițiat o problemă deosebit de importantă în radiobiologia modernă cu posibilități de aplicare în clinica umană. Cercetările de acest gen sînt de dată recentă și ele sînt practicate în aproximativ 10—12 centre din lume, fiind într-o continuă dezvoltare.

— Presupunînd că se realizează blocarea ireversibilă a reparării celulei, aceasta nu exclude oare tratamentul chirurgical, și nu devine și tratamentul de bază al cancerului ?

— Tratamentul asociat cu atebrină poate potența efectul radiațiilor, el poate sensibiliza celula vizată pentru a fi distrusă mai ușor, dar nu se poate afirma că este o metodă absolută. În condițiile actuale, cînd calitatea radiațiilor folosite a crescut simțitor, cînd centrarea fasciculului de radiații asigură o iradiere cît mai limitată la nivelul tumorii, acest tip de tratament va reprezenta o posibilitate în plus de a mări eficiența tratamentului radiologic. Se lucrează la metodologia acestui tratament, el fiind încă în stadiu experimental.

— Privind în perspectivă lupta împotriva cancerului, care este părerea dv. ?

— Aș putea lua în considerație două situații. În condițiile actuale s-ar putea salva mai multe vieți prin profilaxie și depistare precoce și prin aplicarea corectă a mijloacelor existente de tratament.

A doua situație, care ține de viitor — ne îndreptățește să sperăm la descoperirea mecanismului unic prin care factorii cancerigeni cunoscuți declanșează procesul canceros și la posibilitatea reversibilității procesului prin corectarea alterării metabolice a celulei tumorale. În acest sens, primul tratament care se adresează specific modificării celulare este imunoterapia. Cercetări în acest domeniu au fost inițiate de cîțiva ani și în Institutul oncologic București de către prof. O. Costăchel care împreună cu un grup de experimentatori și clinicieni au înregistrat progrese și care situează cercetarea românească printre primele grupuri din lume cu astfel de preocupări și rezultate.

Alice MIHALCEA

DUPĂ 34 DE ANI

În vara anului 1937, pe bordura discului planetei Marte a fost observată o lumină puternică și bruscă. Încercînd să explice acest fenomen reperat de un astronom japonez, V. Davidov, de la Institutul de cercetări spațiale al Academiei de științe a U.R.S.S., a ajuns la concluzia că lumina observată pe Marte ar fi, de fapt, reflexia razelor solare pe un uriaș nor de gheață. Coordonatele fenomenului i-au permis lui Davidov să determine orientarea perpendicularei pe suprafața de reflexie. Ea s-a dovedit a fi paralelă cu orizontul martian. Deci, suprafața oglinzii este perpendiculară pe cea a planetei și reprezintă un plan vertical.

Specialistul sovietic este de părere că un nor compus din cristale de gheață ar fi putut îndeplini rolul unei astfel de oglinzi. După ce a determinat dimensiunile cristalelor, Davidov a calculat masa globală conținută într-un astfel de nor : circa 7 milioane tone. Care este proveniența acestei mari cantități de apă ? Davidov consideră că ea a ieșit din straturile profunde ale planetei, în timpul unei erupții vulcanice. Pe suprafața lui Marte au fost descoperite multe cratere. Unul din acestea ar fi putut fi în activitate la 4 iunie 1937, cînd a fost observată explozia pe Marte, susține specialistul sovietic.

CHIMIE — FIZICĂ

INOX-CUCERITORUL

50 de secole au trecut pînă ce oamenii au învățat să confere celui mai comun dintre metale — fierul — inalterabilitatea aurului. Și iată cum și de ce trăim, astăzi, de fapt în era lui „Inox".

Un erou al secolului științei? Într-un fel, da. Întreaga industrie modernă — și viitorul ei — își îndreaptă privirea — și speranța — spre „el". De fapt a fost creat — și nimeni n-ar putea afirma cu precizie cine a fost primul (sînt mai mulți candidați) care a avut ideea genială — la sfîrșitul sec. al XVIII-lea. INOX este fiul fierului și cromului. Au fost nevoie, așa cum afirma cineva, de cincizeci de secole, cît ne despart de zorii epocii fierului', pentru ca oamenii să-i confere celui mai comun dintre metale — fierul — inalterabilitatea aurului. În ziua în care se „năștea" oțelul care conținea 13% crom, se va fi strigat poate, iarăși „Evrika!". Industria primea, fără să știe, „eroul timpurilor viitoare". Îl va adopta, timid, după primul război mondial. Dar îi va recunoaște virtuțile abia după cel de al doilea. Astăzi cercetătorii visează și creează noile generații de INOX. INOX de la inoxidabil. Poate unii citind „inoxidabil" se vor gîndi la inscripția obișnuită pe tacîmuri, pe cuțite, furculițe. Pe brățările metalice. Și atît. Or, totul, și în toate se pretinde astăzi „ceva" cît mai „inatacabil", mai „inalterabil". Gîndiți-vă la avioanele supersonice. La calculatoarele electronice. La sateliții artificiali. Tot ce zboară, tot ce circulă, se construiește sau folosește la construcții — clădiri, automobile, trenuri, vapoare, piloni de poduri, sonde... În locul metalelor care ruginesc , care se lasă ușor atacate și învinse de umezeală, de diferite bacterii, un aliaj care să reziste cît mai mult cu putință, cît mai „nepăsător" în apa de mare, în sol, la temperaturi ridicate, în aer... Combinațiile sînt multiple. În funcție de folosirea lor în lucru. În funcție de instalațiile mereu mai perfecționate, mai sofisticate. În întreaga lume ca și la noi în țară se cercetează și se rezolvă aceste probleme de înaltă specialitate și de uriașă importanță economică. În industria chimică, de pildă, oțelurile inoxidabile se impun ca materiale metalice pentru confecționarea diverselor utilaje. Cromul și nichelul sînt principalele elemente de aliere conferind aliajului o capacitate mărită de pasivare. Și o serie numeroasă de elemente de aliere sînt adăugate pentru a îmbunătăți... oțelurile inoxidabile. În construcții, de asemenea, betonul armat se protejează anticoroziv...

De ce o asemenea atenție mărită, o asemenea „fierbinte" actualitate a problemelor de coroziune? Este poate suficient să citățm faptul că aproximativ 10% din producția mondială de metale se pierde sub acțiunea corosivă a mediului înconjurător. Aceasta înseamnă atît pierderi directe de materiale prelucrate cît și — mai grav, prin consecințele economice și sociale pe care le antrenează — pierderi indirecte, datorate întreruperilor procesului de producție. Ceea ce se traduce, în cel mai bun caz, prin necesitatea unor reparații, alteori, explozii, și... ireparabilul. E poate interesant să citățm un tabel privind viteza de coroziune, de pildă, a zincului:

în mediu rural	**7—15 g/m²/an**
în mediu urban	**20—43 „**
în mediu indus.	**40—80 „**
în mediu marin	**17—50 „**

Este un exemplu, privind zincul . Dar materialele necesare sînt extrem de variate și metodele de protecție de asemenea. Vom cita, din nou spre exemplificare o metodă, „una dintre cele mai utilizate atît în țara noastră cît și pe plan mondial, pentru mărirea duratei de funcționare a diferitelor utilaje și echipamente industriale: protecția anticorosivă a oțelului cu lacuri și vopsele. Acest principiu — arată cercetătorul D. Tuttoveanu, constă în faptul că filmul de pe suprafața metalului formează o barieră continuă împotriva acțiunii de penetrație și de difuziune a agenților corosivi. Condiția esențială pe care trebuie să o îndeplinească o peliculă protectoare pentru a fi eficientă constă, în primul rînd, în aderența ei perfectă pe suprafața oțelului". Am citat aceste rînduri pentru a înțelege mai bine importanța și eficiența instalației de vopsire prin imersare aplicată la fabrica Electrobanat din Timișoara. Este vorba de o linie de vopsire prin imersare complet automatizată. Se înlocuiește astfel linia de pretratare deservită manual și vopsirea cu pistolul urmată de uscare în cuptor infraorizontal. Așadar o economie de timp, de oameni, de mijloace, obținîndu-se o securitate maximă a muncii (instalația are o serie de interblocaje și pe de altă parte semnalizări optice și acustice pentru eventualele depășiri ale temperaturii limită admisibilă în cuptoarele de uscare), iar calitatea acoperirii realizate este foarte bună, cu o aderență corespunzătoare normelor în vigoare.

Este una dintre multiplele exemplificări ale luptei împotriva coroziunii — problemă de importanță națională, înscrisă ca unul dintre programele prioritate de cercetare... și aplicare. Dar anul 1972 debutează în cele citeva laboratoare ale învățămîntului superior sau în cadrul unor grupuri industriale din țara noastră cu cercetări și soluții, multe dintre ele originale și apreciate pe plan mondial.

CA SĂ VEDEȚI...

TOCMAI PORUMBELUL!

Binecunoscutul Konrad Lorenz studiind comportamentul în lumea animală demonstrează că agresiunea interspecii se termină extrem de rar prin moartea adversarului, și atunci e neintenționată, accidentală. Animalele nu se omoară din plăcere și, ciudat, paradoxal pentru noi, doar porumbelul pare să resimtă o satisfacție exterminîndu-și congenerul. E o excepție. Luptele intraspecii sînt determinate de necesitatea de a-și delimita teritoriul sau privind revendicări de rang în grupul respectiv. Lupta pare a fi un ritual. La unele specii de pești exotici, cel care-și apără teritoriul practică o veritabilă paradă de culori, de mișcări, de „umflări" ale corpului care-l impresionează pe invadator în așa măsură, că... renunță. Lupta între lupi se sfîrșește cînd învinsul își recunoaște inferioritatea oferindu-și gîtul adversarului care încetează atunci lupta, fără să profite de ocazia ce i se oferă de a-l ucide. După părerea lui Lorentz, animalele par a fi înțeles că supraviețuirea specici este o problemă nu numai „personală" și că viața fiecăruia este prea prețioasă pentru a fi pierdută într-o luptă intestină. Argumentul lui : observarea. Faptele. Animalele dotate cu dinți puternici, cu gheare ascuțite, cu o forță care le permit să ucidă cu ușurință adversarul nu o fac. Ele și-au dezvoltat inhibițiile ce le împiedică să împingă agresivitatea pînă la moarte.

PERICOLUL PICĂTURILOR PENTRU OCHI

Medicii consideră ca fiind periculoase acele picături sau alifii pentru ochi care conțin corticosteroizi. Corticosteroizii sînt substanțe cu același efect ca și hormonii suprarenalei. Este drept că picăturile și alifiile pe bază de corticosteroizi și-au dovedit perfect eficacitatea la procese inflamatorii, dar abia acum s-a stabilit că prin folosirea prea frecventă a acestor preparate pot fi declanșate efecte secundare, cum ar fi creșterea presiunii intraoculare sau, în cazuri mai rare, chiar apariția unui glaucom. Doi medici, dr. A. Novak și dr. K. Zschauch, de la Clinica de oftalmologie a Universității Marburg Lahn (Republica Federală a Germaniei), au relatat recent despre aceste cercetări. Ei au atras în același timp atenția asupra constatărilor paralele, făcute de medici americani la Universitatea din Washington. În consecință, picăturile și alifiile conținînd corticosteroizi ar trebui să fie prescrise — după părerea lor — numai în acele cazuri în care mijloacele obișnuite s-au dovedit ineficace și, chiar atunci, numai pe timp scurt și sub permanent control medical.

Fumatul — o plăcere scump plătită

Congresul european cu tema „Fumatul și sănătatea", ale cărui lucrări s-au desfășurat la Bad Homburg (R.F. a Germaniei), a lansat un nou semnal de alarmă în rîndul consumatorilor de tutun. Între fumat și numeroasele îmbolnăviri pricinuite organismului uman există o strînsă corelație. „Moartea prematură" și „incapacitatea de lucru" provocate de consumul tutunului a atins, în ultimii ani, un nivel îngrijorător. Potrivit ultimelor cercetări, care au făcut obiectul unor comunicări științifice în timpul congresului, nefumătorii au în medie o durată a vieții cu 7 ani mai lungă decît cei pasionați după „fumul albastru". În referatul său, dr. Luther L. Terry (S.U.A.) a caracterizat fumatul drept problema nr. 1 a sănătății mondiale.

ULTRASUNETELE ÎN CHIRURGIE

Metodele prin care se poate tăia și suda în chirurgie au fost propuse în 1964 de către cercetătorii sovietici Poliakov, Nikolaev, Tcemianov și Locilin. Primele aplicații clinice au fost efectuate în 1967. Tăieturile atît în țesuturile moi, cît și în cele osoase au fost efectuate cu ajutorul transformării oscilațiilor electrice în oscilații mecanice prin intermediul unui magnetostrictor. După aceleași principii, sudajul cu ultrasunete poate să se efectueze acționînd asupra țesutului colagen și ajutîndu-se de adausul diferitelor substanțe plastice. Au fost efectuate astfel 545 de aplicații clinice, fără ca vreo acțiune nefastă să se fi observat local. În luna mai, 1970, în U.R.S.S. Petrovski folosește pentru prima oară ultrasunetele în chirurgia toracică. Am citat aceste reușite ale medicinii moderne sovietice din comentariile făcute la cel de-al XXIV-lea Congres al societății internaționale de chirurgie care s-a desfășurat la sfîrșitul lui august 1971 la Moscova.

PERLA OCEANULUI PACIFIC

Așa mai este denumită lutra de mare, acest animal inteligent, tandru, pacific, mai cunoscut astăzi datorită blănii sale atît de prețuite pe piața mondială decît prin emoționantele lui calități. Este unul dintre puținele animale care se folosește de unealtă. Obișnuiește să spargă scoicile luînd o piatră de vreo 3—4 kg și așezîndu-se pe spate, o potrivește pe pieptul său. Pe o astfel de nicovală improvizată „bate" molusca cu amîndouă labele. În trecut locuitorii din Insulele Aleutine, în special, vînau lutra pentru a-și confecționa îmbrăcăminte, carnea o mîncau fiind unul dintre delicatesele mesei, iar alte părți ale animalului, prefăcute în „făină" foloseau în medicina populară. Oasele nu erau deloc disprețuite. Din ele se lucrau ornamente și amulete. Începînd de pe la mijlocul secolului al XVII-lea vînătoarea se intensifică. Negustorii „străini" îi prețuiau blana. Lutra de mare începe să dispară... Vînătoarea este interzisă în secolul XX. Surpriză în 1950 cînd se constată că numărul lor începe să crească. În momentul de față, rezerva mondială de lutre de mare este cifrată la 36 500 de capete. Un alt pericol o pîndește însă : poluarea apelor. Deșeurile se lipesc de blană, aceasta nu mai e aerisită. Animalul nu mai este protejat împotriva frigului, și de aci... moartea sa.

Un amănunt emoționant : lutra de mare se comportă cu puiul ei cu o grijă și o tandrețe infinită. Își leagănă puiul în brațe, îl piaptănă, îl spală stropindu-l cu apă, pedantă cu curățenia blănii. Dacă e nevoie aplică și metode de educație mai severe, dîndu-i „cîteva" pe burtă, deși lutra de mare este unul dintre cele mai pacifice animale. Scenele de dispută sînt extrem de rare.

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA IANUARIE

Prognoză de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Fenomenul caracteristic lunii decembrie este ceața. Anul trecut ea a fost prezentă în multe zile dînd un aspect vremii de umedă și închisă. Dar nu au lipsit nici zilele frumoase și însorite, zile în care aveai impresia că va începe primăvara și că nu sîntem abia în prima lună de iarnă.

În zilele însorite care au fost mai frecvente în jumătatea de sud a țării, mercurul termometrelor a urcat în general peste 10 grade înregistrînd pe ziua de 23 decembrie 17 grade la Calafat. Primele zile și a doua jumătate a lunii au fost perioadele calde. Că sîntem în sezonul rece ne-a amintit intervalul 9—11. : în jumătatea de nord a țării s-au înregistrat valori minime sub —10 grade culminînd cu —20 grade, valoare înregistrată la Rădăuți cînd și precipitațiile care au căzut au fost sub formă de ninsoare, însă slabe, fapt care a făcut ca solul să se acopere numai parțial cu un strat de zăpadă (Oltenia, Maramureș, Transilvania, Nordul Moldovei), strat de zăpadă ce nu depășește 10 cm.

În general precipitațiile au fost mai mult sub formă de burniță și ploaie, cantități mai mari totalizîndu-se numai la începutul lunii în estul țării (și peste 27) astfel că sub aspect pluviometric ea a fost sub normal.

Dacă la sfîrșitul lunii noiembrie, luna decembrie a fost caracterizată de către specialiști că va fi apropiată de normal din punct de vedere termic, la încheierea ei se poate aprecia că ea a fost mai caldă decît obișnuit și aceasta datorită pătrunderii frecvente în țara noastră a aerului mai cald din vestul și centrul Europei.

Meteorologic luna ianuarie este cea mai reprezentativă a anotimpului rece. Este luna în care se înregistrează cele mai coborîte valori de temperatură, curenții de aer din NE și E fiind predominanți, aducînd în regiunile noastre aer de natură arctică.

Prin faptul că se înregistrează în general cele mai coborîte temperaturi, luna a fost denumită și ghenar sau gerar. De-a lungul anilor cea mai coborîtă temperatură denumită minima absolută s-a înregistrat la Bod —38,5 grade la 25 ianuarie 1942.

De multe ori prin faptul că aerul rece stagnează în regiunile joase fiind greu de dislocuit de aerul mai cald acesta glisează pe deasupra dînd valori mult mai ridicate în zona de munte unde minima absolută la Virful Omul a atins —28,4 grade în 1950. În mod obișnuit precipitațiile sînt mai abundente în zona de munte (80—100 l/m²), în celelalte regiuni fiind cuprinse între 30—50 l/m²) în vestul țării, iar cele mai reduse în SE, exceptînd lunile ianuarie cînd se produc în această zonă a țării ninsori abundente însoțite de vînt tare (viscol).

Luna ianuarie 1972 pare a se asemăna cu ianuarie 1967 și după aprecierile specialiștilor Institutului ea nu va fi excesiv de rece. Perioade mai friguroase semnalîndu-se între 13 și 20 ale lunii și în ultimele 5 zile cînd temperaturile minime vor înregistra valori mai coborîte și sub —20 grade. În regiunile din nordul țării și în depresiunile intramontane în aceste perioade se vor semnala și ninsori slabe mai ales în a doua decadă în intervalul 13-20 ianuarie 1972 cerul se va însenina treptat, fapt care va contribui la înregistrarea temperaturii minime mai coborîte. Intervalele mai calde sînt de așteptat între 1—6, 7—12, și 21—24 ianuarie cînd precipitațiile vor fi și sub formă de burniță și ploaie ; temperaturile minime vor coborî numai izolat sub —10 grade apropiindu-se însă și de 0 grade, iar maximele vor urca și peste 6 grade.

În aceste intervale mai calde nu va lipsi și ceața mai ales seara și dimineața, iar la munte fiind însoțită și de depuneri de chiciură. La începutul lunii vor fi condiții favorabile și producerii poleiului, iar în intervalul 7—12 ianuarie vîntul va prezenta intensificări spulberînd pe alocuri zăpada.

PENTRU ÎNTREAGA FAMILIE...

1. Pentru fetița dumneavoastră **o rochie de după amiază** din catifea, închisă cu fermoar în față și cu o garnitură albă, din organdi avînd bordură în colț.

2. **Rochie de stofă** cu tăietură mai jos de talie și marcată cu tighele. Mineca strîmtă, închisă cu șase nasturi mici. La git o eșarfă din același material care poate fi prinsă cu o broșă prețioasă.

3. **Rochie din stofă subțire** închisă cu nasturi mici și deși. Mîneca largă și prinsă în manșetă îngustă. În talie poate fi prinsă cu un cordon. Pe umeri — garnituri de tighele.

4. **Rochie din jerseu imprimat,** tăiată în talie. Fusta este pusă pe bie. Drept garnitură : un guler mare, alb, cu colțurile rotunjite.

5. **Fustă ecosez** purtată cu o bluză din jerseu, peste fustă. Dacă vă rămîne puțin material, adăugați o garnitură la manșete și guler. Poate fi purtată și cu centură în talie.

6. Pentru adolescenți : **Pulover croșetat de mînă** cu model din altă culoare la manșetă și la partea de jos a puloverului.

7. Pentru soțul dumneavoastră **o jachetă lungă,** gen vestă, croșetată din lînă, avînd buzunare aplicate. De preferat, culorile gri deschis, alb murdar, bej.

PULOVER ȘI BONETĂ PENTRU SCHI

Un pulover și o bonetă care să ne țină cald — fie că le purtăm la schi, fie că le îmbrăcăm la o ținută sport, cu pantaloni, în zile foarte friguroase.

Furnituri : 950 g. lînă groasă sau melanâ din care 700 g. lînă roșie, 150 g. lînă neagră și 100 g. lînă albă. Se lucrează cu andrele nr. 5. Puloverul și boneta se tricotează în punct de jerseu, garnitura lor fiind modelele intercalate din două culori : negru și alb.

Măsura : 13—15 ochiuri = 10 cm. aproximativ ; 17-20 rînduri = 10 cm. aproximativ.

PENTRU TALIA 42—44

Spatele. Montați 90—100 ochiuri pe andrele nr. 4-4½ cu care lucrați elasticul de 4—5 cm. după care tricotați mai departe, în punct de jerseu, cu andrele nr. 5. Cînd ați ajuns la răscroiala minecii, cam la 40 cm. înălțime, scădeți de fiecare parte a lucrului, o dată un ochi și de două ori cîte două ochiuri, la fiecare al doilea rînd (adică numai pe fața lucrului). Acum începeți să intercalați modelul nr. 1, iar după aceea modelul nr. 2.

Fața. Se procedează întocmai ca la spate, cu excepția răscroielii de la git. După aproximativ 15 cm. de la răscroiala minecii, după ce s-a intercalat și modelul, se încheie 10—14 ochiuri, din mijlocul feței, după care se tricotează separat fiecare bucată în felul următor : se scade o dată 3 ochiuri, după aceea de 3 ori 1 ochi, la fiecare al doilea rînd. Pentru umăr — la aproximativ 13—20 cm de la răscroială — se scad ochiurile împărțite în patru grupe, astfel ca să fie înclinat, la fel ca și la spate.

Mînecile : Se montează 25—30 ochiuri pe andrele nr. 4—4½. Se tricotează 4—5 cm elastic, după care se trece la andrele nr. 5 lucrîndu-se mai departe punct de jerseu. La fiecare al optulea rînd se înmulțește cîte un ochi, de fiecare parte a lucrului. La aproximativ 42—45 cm înălțime, se începe scăzătura. De fiecare parte a mînecii, se scad de 3 ori cîte 2 ochiuri, de 7 ori cîte un ochi, o dată 3 ochiuri la fiecare două rînduri. Trebuie să fiți atente ca o dată cu scăzămîntul să începeți și modelul, nr. 1 și 2. Înainte de a-l începe, măsurați răscroiala minecii cu cea a spatelui și fetei ca să cadă modelul perfect. Se termină cu lînă roșie în punct de jerseu.

Asamblarea puloverului. Se calcă lucrul pe dos cu o cîrpă umedă. Nu se apasă fierul pe lucru ci se ține la o distanță de 1 cm. pînă se usucă cîrpa. Se cos apoi părțile, umărul și la sfîrșit se montează mînecile, care au fost și ele cusute, în prealabil. Modelul trebuie să cadă exact ca în schița de mai jos. La sfîrșit se ridică toate ochiurile pe o andrea circulară subțire sau pe patru andrele, (de ciorapi), ochiurile din jurul gîtului și se lucrează o bentiță de 2—3 cm. în punct de elastic. Trebuie să fiți atentă să nu-l încheiați prea strîns, ca să-l puteți trage ușor pe cap.

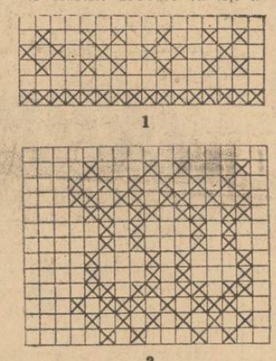

1

2

Grilă 1 și 2 negru X — □ 1 roșu □ 2 alb

Boneta. Se montează 72 ochiuri pe andrele nr. 4—4½, din lînă neagră cu care se lucrează 4 rînduri elastic (unu pe față, unu pe dos) după care se trece la garnitura nr. 1 și 2. Cînd ați terminat modelul se lucrează punct de jerse. După 2—4 rînduri se scad 6 ochiuri, cele centrale și acum se lucrează fiecare parte separat. Partea stîngă a lucrului : se scade de 5 ori un ochi la fiecare al doilea rînd, de 3 ori un ochi la fiecare al patrulea rînd, pînă am ajuns la 25 ochiuri, aproximativ la o înălțime de 29 cm. după care se scade totul în felul următor : de 7 ori 2 ochiuri la fiecare al doilea rînd. Ultimele 11 ochiuri le lăsați suspendate pe o andrea sau ac mare de siguranță. Partea dreaptă o faceți întocmai ca stînga. Aceste scăzăminte formează ovalul obrazului.

Asamblarea bonetei. Ridicați ochiurile din jurul obrazului cu lînă neagră pe andrele subțiri, lucrînd punct de elastic patru rînduri, după care încheiați. Cele 11 ochiuri care v-au rămas de-o parte și de alta o bonetei, le strîngeți la un loc și încheiați. Coaseți frumos boneta la spate, pe dos.

VITAMINA C

● Medicament contra guturaiului ● Remediu pentru cei ce nu suportă frigul ● Prietena suferinzilor de ficat, a intelectualilor, a bătrînilor și copiilor ● Pradă ușoară pentru... tutun.

În ultima vreme s-a făcut adesea legătura dintre vitamina C și guturai. O seamă de specialiști — printre care se cuvine menționat profesorul Linus Pauling, de două ori laureat al Premiului Nobel, a cărui carte: „Vitamina C împotriva guturaiului" a apărut recent — au apreciat calitățile preventive și curative ale acestei vitamine. Guturaiul, banalul guturai ne chinuie în medie, cam de trei ori pe an, durează între trei și zece zile, ne dă o stare proastă, provoacă, destul de des complicații și, prin gradul destul de mare de contagiune, este cauza a milioane de zile de lucru pierdute în lumea întreagă. Vitamina C ar fi deci, după cum reafirmă Pauling, medicamentul guturaiului. Deși, unii îi contestă calitățile.

Totul e însă ce cantități de vitamina C asiguri organismului. Unii afirmă că 2 grame reprezintă cantitatea minimă utilă omului pentru a rezista la infecții. Cum ? Și de unde o luăm ? Pe cale naturală ar fi, desigur, cel mai nimerit. Asta ar presupune să includem zilnic, în hrană, suficiente alimente bogate în vitamina C. Conopidă, coacăze, varză creață, pătrunjel, ardei roșii și verzi, varză, arpagic, anghinare, sparanghel, sfeclă, pepeni galbeni, cicoare, mărar, lămîi și portocale, ridichi, spanac, fragi, pătlăgele roșii coapte, dovlecei, morcovi, țelină, pătlăgele vinete, usturoi, hrean, salată verde, ceapă, păstîrnac, cartofi, dovleac și altele — iată în linii generale, ordinea în care ar trebui trecute după bogăția lor în acid ascorbic. Nu reușim să consumăm însă în alimentația cotidiană, astfel de cantități încît să avem și doza necesară de vitamina C. De asemenea, trebuie reținut că această vitamină este foarte puțin rezistentă la căldură mare. Fierberea și conservarea o distrug în mare parte.

Aminteam de o doză minimă folositoare omului. Ca să ne orientăm, vom spune că această doză ar trebui obținută consumînd zilnic, sucul a zece lămîi, zece portocale sau 100 grame de pătrunjel, conopidă, ardei iuți, coacăze etc. E greu sau aproape imposibil să ne reînnoim în acest fel și zilnic rezervele pe cale naturală. Așa se explică de ce se recomandă să apelăm la comprimate cumpărate de la farmacie. Cu atît mai mult, cu cît vitamina C este, se pare, un remediu nu numai al guturaiului — în acest caz, se ia cel puțin un gram în comprimate sau fiole—dar și al infecțiilor respiratorii, al complicațiilor acestora cum ar fi : bronșite, sinuzite, infecții ale urechilor, mastoidite, meningite, bronho-pneumonii sau agravarea unor maladii renale sau cardiace.

Profesorul Linus Pauling recomandă deci consumul regulat al vitaminei C nu numai celor care fac guturaie repetate, dar și celor care suferă din pricina frigului, celor care au fost sau sînt suferinzi de ficat, celor care depun un efort intelectual intens, permanent (și în primul rînd, școlarilor), convalescenților, bătrînilor, celor care au tendințe la arterioscleroză și, în general, celor care se simt slăbiți.

Întrucît s-a constatat că tutunul are — printre alte „calități" — și pe aceea de mare consumator de vitamina C, fumătorilor le revine obligația de a suplini această carență.

În sfîrșit, mulți își pun întrebarea dacă nu cumva apare, o dată cu un consum mărit de vitamina C, riscul de a înghiți prea mult acid ascorbic. Se poate, firește. Numai că, ne asigură medicii, consecințele (crampe musculare, nervozitate, insomnie) nu au prea mare importanță. Excedentul de vitamină — cea mai puțin toxică dintre toate vitaminele — se elimină singur prin transpirație și urină, ceea ce nu se întîmplă în cazul altor vitamine.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ELEONORA DUCA și alți cititori — Afecțiunea descrisă de dv. nu este tumoră ci este reprezentată de dilatațiile varicoase denumite hemoroizi externi. Sînt favorizați de constipație, de statul prelungit pe scaun, de infecțiile regiunii anale, exacerbați fiind de congestia pelviecă premenstruală. Uneori ei pot apare în timpul sarcinii sau după naștere. Prezența lor poate contribui la detectarea unor tumori, polipi sau disfuncții hepatice. Simptomele sînt de obicei ușoare și intermitente, dar se pot produce și o serie de complicații supărătoare care să necesite un tratament medical sau chirurgical activ. În majoritatea cazurilor de hemoroizi puțin pronunțați ameliorarea se produce spontan sau în urma unei diete sărace în alimente iritante și respectării unui tranzit intestinal regulat cu ajutorul uleiului de parafină sau laxative ușoare. Se vor face băi de ședzut și se recomandă supozitoare Hemorsal sau Hemorzon de două ori pe zi.

Dacă ameliorarea nu se produce este obligator ca bolnavul să fie examinat de medicul chirurg.

VIOLETA VOICULESCU — București. Ați intuit corect cauza, într-adevăr există dezechilibru endocrin și prin corespondență nu se poate trata, sînt obligatorii examenele clinice și dozările hormonale efectuate în cadrul clinicii de endocrinologie.

NADIA CODRUȚ — Ploiești. Strabismul concomitent convergent poate fi tratat în primul rînd prin exerciții ortoptice. Dacă nu se obține ameliorarea se va recurge la intervenție chirurgicală. Credem că dv. veți beneficia de exercițiii ortoptice. Vă sfătuim să depuneți un efort de voință și să le continuați cu entuziasm și perseverență. La policlinica Colțea există aparatura necesară pentru gimnastică ortoptică.

MARIA PANAIT — București. Întrebarea dv. a fost formulată în felul următor : „Ce se recomandă ca medicament în afară de vitamina P.P. pentru stimularea în bune condiții a circulației singelui ?" În primul rînd, medicul va aprecia care sînt cauzele care determină tulburările circulatorii și tratamentul va fi adecvat etiologiei. Se pot enumera medicamente bune ca : Miofilin, Oxiflavil, Gerovital, Agazol dar nu se poate aplica tratamentul fără un prealabil examen clinic. Nu uitați că ameliorarea circulației se produce în primul rînd prin mișcare, plimbări, activități în aer liber, băi, masaj, gimnastică medicală.

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Raporturile dintre proprietari și chiriași

PAUL IONESCU, București. Dispozițiile legale referitoare la administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași prevăd în mod expres în ce situații pot fi evacuați locatarii principali. În cazul în care o persoană ocupă fără contract de închiriere o suprafață locativă din fondul locativ de stat, aflată în administrarea întreprinderilor subordonate comitetelor executive ale Consiliilor populare, evacuarea se face pe baza deciziei comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului (în București al sectorului), al orașului sau comunei.

În toate celelalte cazuri, evacuarea se dispune pe cale judecătorească. De aceea, dacă dv. nu doriți să eliberați spațiul pe care-l dețineți și nu acceptați locuința pe care v-o oferă în schimb proprietarul, nu puteți fi evacuat decît în baza unei hotărîri judecătorești.

Pentru horticultorii amatori

IANCU DINESCU, Găești. Oțetirea vinului apare atunci cînd vasul respectiv nu este ținut complet plin și suprafața vinului vine în contact direct cu aerul. Dacă boala se află la început, vinul se trage imediat într-un vas sănătos, curat și afumat cu pucioasă (3—4 grame pucioasă pentru o capacitate de 10 decalitri). Se poate face și o refermentare a vinului oțetit pe boștină proaspătă. În orice caz, vinul tratat trebuie pus grabnic în consum deoarece boala poate apărea din nou.

MIHAI PÎRTAC, Bicaz. Prezența în număr mare a rimelor în vasele de flori de apartament este dăunătoare deoarece acestea se hrănesc cu rădăcinile fine ale plantelor.

O metodă de combatere constă în stropirea pămîntului de vas cu o soluție de hipermanganat de potasiu (1 gram de hipermanganat în 5 litri de apă). Tratamentul se face seara. După stropire, ghiveciul se acoperă (fără plantă) timp de 24 ore.

EMILIAN BĂDICI, comuna Mirșani, județul Dolj. Sticlele cu vin pentru închidere se păstrează în locuri întunecoase la temperatura de 8—15°. Ele se așează în poziție orizontală pentru ca dopurile să fie în permanent contact cu vinul. Dopul sticlei se cerușește cu un mastic format din o parte ceară roșie (sau de albine) și trei părți parafină.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul „Ion Ionescu de la Brad" din Roman

UTIL ȘI PRACTIC

OUL E BUN LA MULTE

● Cojile de ou bine pisate și puse la rădăcina plantelor vor fi un excelent îngrășămînt.

● Un albuș de ou bătut spumă tare, va curăța minunat scaunele dv. de piele.

● O mască de frumusețe economică și eficace se poate astfel obține: un albuș de ou se întinde pe față și se păstrează 20 de minute. El destinde pielea și estompează ridurile.

● Citeva coji de ouă vor înălbi rufele dacă vor fi puse la fiert împreună cu ele.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

CINE-I PREVĂZĂTOR SUPORTĂ MAI UȘOR

consecințele unor eveminente neprevăzute, dacă a încheiat o asigurare facultativă, care este utilă oricui. Din miile de cazuri, iată numai cîtiva beneficiari ai asigurărilor facultative DE AVARII PENTRU AUTOTURISME :

1.	Lupșan H. Ștefan	din M. Ciuc	lei 20 834
2.	Amihăiesei Constantin	din Bacău	lei 18 946
3.	Herbeiu Mihai	din Ineu	lei 42 000
4.	Mitran Minu	din Craiova	lei 16 700
5.	Stancoi Mihai	din Constanța	lei 24 300
6.	Dumitrachis Nicolae	din Mangalia	lei 10 000
7.	Lașcăr Dan Cristian	din București	lei 32 506
8.	Surulescu Iulian	din Brăila	lei 41 384
9	Ureniuc Gheorghe Horia	din Suceava	lei 23 181
10.	Juravle Simion	din Suceava	lei 17 151
11	Scatula Mihai	din București	lei 35 774
12.	Demeter Iosif	din București	lei 26 725
13.	Dima Andrei	din Constanța	lei 53 592
14.	Dumitrescu Mircea	din București	lei 27 724

Cauzele care au provocat aceste accidente sînt multiple : ciocniri, loviri, tamponări, răsturnări, incendiu, derapaj pe o bură de ploaie, o simplă neatenție, o reacție întîrziată la un eveniment neașteptat și multe altele.

Rețineți:

Primele de asigurare sînt convenabile, plata putîndu-se face și în rate.

Despăgubirile se plătesc cu promptitudine.

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

(6786)

CU PUȚINĂ FANTEZIE ȘI INGENIOZITATE PREPARATE SUCULENTE, ASPECTUOASE

În ultimele săptămîni gospodinele au colindat magazinele, au socotit, au ales, au cumpărat, au sortat, apoi ore și ore au pregătit fel de fel de bunătăți. Aromele au stîrnit apetitul, prezentări ingenioase, aspectuoase au făcut gurmanzi chiar și pe cei mai puțin mîncăcioși.

În ciuda tuturor calculelor, a deosebitei pofte de mîncare a oaspeților și a gazdelor, multe gospodine au cumpărat și au pregătit prea mult. Prea multe sandvișuri, prea multe dulciuri, prea multă friptură. Frigiderele, cămările sînt pline cu fel de fel de resturi care nu mai îmbie pe nimeni.

Nu vă fie teamă, nu e vorba de bani risipiți, ci dimpotrivă de o sursă de economie.

Femeile au și ele prilejul să nu mai „alerge" după cumpărături și în „doi timpi și trei mișcări" să pregătească un prînz, o cină suculentă și aceasta fără riscul ca resturile aduse la masa familială să pară rudele sărace ale festinurilor anterioare. Dimpotrivă, ele vor fi în măsură să satisfacă cel mai dificil dintre soți.

E nevoie doar de puțină fantezie, de puțină ingeniozitate. Vă sugerăm unele idei dar sîntem siguri că veți găsi și dv. numeroase altele.

● Din resturi de friptură — de porc sau pasăre —, șuncă, afumături (mușchi file, mușchi țigănesc etc.) puteți face o mulțime de lucruri gustoase : a) crochete (toate ingredientele se toacă, se amestecă cu verdețuri, un ou, sare, eventual cîteva ciuperci. Se dă forma de crochete, se trec prin pesmet, se prăjesc în unt sau untdelemn) ; b) resturile de carne se taie în cubulețe sau fîșioare, se amestecă cu un rest de maioneză, cu bucățele mici de andive sau felii de roșii, cubulețe de cartofi etc. Eventual ca prezentarea să fie mai apetisantă, rulați cîte o lingură de umplutură într-o frunză de salată pe care o veți decora cu arabescuri din maioneză.

● E aproape sigur că v-au rămas resturi de pîine. Din circa 300 g felii de pîine, 1/2 litru lapte, 50 g unt, 2 ouă și 250 g telemea (eventual puteți amesteca 2—3 feluri de resturi de brînză: cașcaval, șvaițer, telemea). Mulați pîinea în puțin lapte, ungeți o formă cu unt. Așezați pe fund un rînd de pîine, presărați cu brînză rasă. Alternați aceste straturi. Forma nu trebuie să fie prea plină deoarece preparatul crește la copt. Puneți deasupra bucățele mici de unt și turnați ouăle bătute și amestecate cu o ceașcă de lapte. Presărați deasupra puțină brînză rasă — de preferat cașcaval. Dați la cuptor circa 45 de minute.

● Din resturi de pîine puteți prepara o budincă-desert : pîine, lapte, fructe — (mere, de pildă), zahăr, ouă, scorțișoară, puțin unt.

● Ați făcut prea mult cozonac ? Îmbibați feliile rămase cu un sirop bun aromat — vanilie, coajă de lămîie sau portocală. Ungeți apoi cozonacul cu un gem acrișor. Decorați cu frișcă.

● Aveți firimituri și o multime de prăjiturele sau bucățele de tort care nu mai sînt nici aspectuoase, nici gustoase. Sfărîmați toate aceste resturi și amestecați-le cu puțină smîntînă, adăugați rom sau alt alcool preferat. Veți obține o pastă consistentă pe care o veți îndesa bine într-o formă de chec. A doua zi veți servi acest desert îmbrăcat într-un sos de vanilie (1/2 litru lapte plus 3 ouă, plus 50 g zahăr) sau într-un sos de ciocolată.

O variantă a acestei rețete mai rafinată dar mai costisitoare : amestecați prăjiturile fărîmițate cu 1—2 gălbenușuri, cu coajă de portocală zaharisită cu boabe de vișine din dulceață, bine scurse de sirop. Stropiți totul din abundență cu un lichior preferat. A doua zi serviți desertul decorat cu fructe zaharisite și dacă doriți... cu frișcă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

(6785)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Curiozități zoologice

În jurul nostru trăiesc nenumărate insecte și animale, care sînt foarte rare astăzi. Cauzele răririi lor sînt multiple, însă în unele cazuri, omul nu este prea străin de ele. Dintre exemplele frecvent citate, face parte zimbrul, animal des întîlnit cîndva și prin codrii țării noastre. Totuși, există mamifere și mai rare decît zimbrul. Cunoașteți un astfel de caz?

Dar, în anumite împrejurări, ne putem întîlni în lumea animalelor cu exemplare neobișnuit de mari. **Știți de exemplu, care a fost cel mai mare curcan ce a existat vreodată, sau care este cel mai lung șarpe veninos?**

Una... polițistă

Tînăra noastră cititoare **NARCISA MOROȘANU,** elevă în clasa a VII-a, de la Școala generală nr. 2, din Piatra Neamț, ne trimite un material amuzant, pe care vi-l relatăm și dv.

Soția unui miliardar cunoscut, se afla la un moment dat într-un hotel dintr-un oraș oarecare. Într-o zi, a primit o scrisoare anonimă, prin care era anunțată că i se va fura cel mai prețios colier de diamante, ce îl purta uneori. Persoana în cauză a sesizat imediat poliția, care a trimis la fața locului un inspector, cu misiunea de a o apăra pe reclamantă.

În ziua următoare, la un moment dat, cineva a bătut la ușă. Locatara deschise și văzu un bărbat cu o cheie în mînă. Omul se scuză, spunînd că a greșit ușa, crezînd că este aceea de la camera lui. În acel moment, inspectorul, care era ascuns după ușă, ieși repede, și-l prinse pe individ, arestîndu-l. La anchetă, s-a stabilit că el era hoțul care urma să fure colierul de diamante.

Cum a ajuns inspectorul de poliție la concluzia că omul acela era într-adevăr hoțul?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

De ce nu îngheață apa?

Apa din abisurile oceanelor, deși se găsește la temperaturi sub 0°C, nu îngheață, întrucît este supusă la presiuni de sute de kgf/cmp, iar pe de altă parte, la această situație contribuie și conținutul destul de ridicat de clorură de sodiu. Se știe, de altfel, că la orice lichid în care se dizolvă o sare, temperatura de congelare scade, față de aceea a lichidului pur.

Mărimea unui număr

Numărul $10^{10^{10}}$ este un uriaș, deși, bineînțeles, nu singurul de acest gen, posibil în matematică. El se reprezintă prin cifra 1, urmată de o sută de zerouri.

100 din șase cifre... se poate?

Da, se poate obține numărul 100 din 6 cifre de cite 5, în modul următor:

$$(555 - 55) : 5 = 100$$

După cum se vede, rezolvarea problemei nu este de loc complicată.. atunci cînd îți cunoști explicația.

Mulțumim tov. Nemeth Alexandru, din Timișoara, pentru materialul trimis.

Verificați-vă cunoștințele

La prima întrebare, adică „Pe ce parte se depășesc cu un vehicul, tramvaiele în mers?", răspunsul corect este: pe partea dreaptă. Totuși, în mod excepțional, ele se pot depăși și pe partea stîngă, cînd drumul public este cu sens unic, sau cînd între șina din dreapta a tramvaiului și bordura trotuarului nu există loc pentru depășire.

La a doua întrebare: „Ce indică triunghiul de culoare galbenă, montat deasupra cabinei unui autocamion?", răspunsul corec. este că autocamionul tractează una sau două remorci.

În sfîrșit, la ultima întrebare, regretăm, dar în regulamentul nostru de circulație și nici în volumul menționat, nu veți găsi vreun răspuns. Poate există prin cele ale țărilor unde trăiesc asemenea animale.

Poșta cititorilor

Pentru numărul 727 al revistei, din 11.09.1971, au trimis răspunsuri corecte la subiectele publicate următorii cititori: **Busuioc Sever Sorin,** elev, cl. a V-a Șc. generală nr. 4-Craiova; **Carmen Ionescu, elevă,** anul I C, Lic. „Gheorghe Lazăr"-București. (Problema propusă prea seamănă cu cele obișnuite de aritmetică!); **Dehelean Daniela,** elevă Lic. Făget, jud. Timiș; **Vancea Ioachim,** elev. cl. a IX-a B. Lic. „Emil Racoviță"-Cluj. (În tema propusă de noi nu se cerea, de fapt, rezolvarea problemei. Nu putem publica această rezolvare în cadrul rubricii, pentru că, pe lîngă că ar ocupa prea mult spațiu, nici nu ar intra în profilul rubricii. Pentru mai multe detalii, se pot obține informații de la „Gazeta matematică"); Dr. **Mircea Petrescu,** medic primar, sanatoriul de nevroză Pălținiș, Sinaia. (Toate felicitările pentru rezolvarea problemei și bunele cunoștințe de geometrie de care dispuneți! Ce-ar fi să propuneți demonstrația făcută la „Gazeta matematică"? S-ar putea să prezinte interes și să fie publicată, ceea ce, din păcate, nu putem face noi, în cuprinsul acestei rubrici).

Pentru subiectele expuse în nr. 728 al revistei, din 18.09.1971, am primit răspunsuri corecte de la cititorii: prof. **Gheorghe Brașoveanu-Urlați; Ghiță I. Elena,** com. Cojasca, jud. Dîmbovița; **Bostaca Constantin,** electrician—Birlad; ing. **I. Balescu,** București. (Vă mulțumim pentru informațiile inedite pe care ni le dați, referitoare la inginerul Lazăr Edeleanu. Ni s-au părut atît de interesante, încît atunci cînd spațiul ne va permite vom reproduce aproape în întregime scrisoarea dv., din care cititorii vor putea afla unele aspecte din viața unui mare chimist român, nepublicate pînă acum).

Pentru materialul „Răbdare... și imaginație" publicat în nr. 729 al revistei, din 25.09.1971, am primit răspunsuri corecte de la cititorii **Ștefîrță Valentin,** Suceava, jud. Suceava (cu 111 mișcări); **Fröhlich Mihai,** Sighișoara, jud. Mureș (cu 122 mișcări; jocul propus de dv. este asemănător celui publicat și bănuim că, cel puțin pentru moment, ar prezenta mai puțin interes); **Oproneșcu Crișu Tiberiu,** student Fac. de electrotehnică, Timișoara (cu 125 mișcări); **Cîmpan Cornel,** Oradea, jud. Bihor (cu 109 mișcări). În legătură cu această temă, am primit și propunerea cititorului nostru **Ștefănică Gheorghe,** com. Mileanca, jud. Botoșani, care fiind însă foarte asemănătoare, rezolvarea făcîndu-se cu 103 mișcări, considerăm că nu este actuală.

La subiectele propuse în nr. 730 al revistei, din 2.10.1971, s-au primit răspunsuri corecte de la următorii cititori: prof **Gheorghe Brașoveanu-Urlați,** București. (Propunerile trimise sînt interesante și le-am reținut. Mulțumim); **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești; **I. Stoica,** desenatoare tehnică I.P.I.M.C. București; **Domnica Jipa,** elevă, cl. a VII-a Constanța, jud. Constanța.

Ing. Liviu MACOVEANU

OMENIE

de Mihai STOIAN

Departe de mine ideea de a face „bilanțuri" ale rubricii (chiar dacă s-a încheiat un an și altul nou a început). Onestitatea profesională mă obligă, totuși, să mărturisesc că nu întotdeauna cititorii acestei rubrici se declară de acord fie cu *părerile* exprimate de mine (unii le denumesc, greșit, „concluzii", eu refuz să accept termenul, ele sînt și rămîn *simple păreri*), fie cu cele comunicate de corespondenți. Evident, unii își afirmă punctul de vedere într-un mod agresiv, dur etc *(categoria: anonimii)*, alții, dimpotrivă, încercau să-și demonstreze punctul de vedere, păstrîndu-se, așa cum se cuvine, în limitele buneicuviințe obligatorii. În sfîrșit...

„Tovărășele: Ai uitat un lucru esențial: să recomanzi celor din blocul la care faci referire să nu-și mai instige copiii la zgîriatul cu cuie a vopselei de pe mașinile aflate în fața menționatului bloc în care, desigur matale nu locuiești și care automobile nu sînt ale familiilor acestor copii. Chiar dacă ar fi văzuți acești copii făcîndu-și această „joacă" pe mașinile de jos, nu ar primi cea mai mică observație, că vorba aceea, ei sînt viitorul, și apoi ce să mă stric cu părinții. În plus, nu ți s-a întîmplat să găsești pe mașina spălată, curată, resturi de mîncare — pătlăgele stricate etc. aruncate de o mămică, în grabă, fără să gîndească la faptul că poate într-o oră, o zi, o săptămînă, să alerge la ușa celui onorat cu resturile de mîncare și roșii, spre a-i cere cu lacrimi în ochi ceea ce matale ții neapărat să i se dea — „asistență ca între oameni"... Reflectează la ce ți-am scris mai sus și, dacă ești într-adevăr gazetar de etică, fă cuvenita rectificare".

NESEMNATARUL blamează, așadar, faptul că eu pretinsesem, ce crimă, dom'le! ca măcar unul dintre cei 30 de proprietari de automobile parcate în fața unui bloc bucureștean, să fi sărit la strigătul de ajutor al părinților unui copil care suferise un accident și trebuia *pe loc* transportat la spital... (dar fuseseră... refuzați). Las la o parte tonul cam prea înfipt al onorabilului (caligrafie de om nervos, subțire și „isteț"), de asemenea bucureștean, probabil unul din cei 30 de oameni „cumsecade". Da, stimabile NIMENI, am greșit fundamental și fac cuvenita rectificare: am crezut, în naivitatea mea, că nu există om pe suprafața pămîntului care să nu înțeleagă ce înseamnă *salvarea vieții unui copil*, indiferent de orice reținere ar avea față de părinții lui (aș spune că pînă și pe copilul celui mai mare dușman al meu l-aș transporta imediat!). Iată, deci, că după ce, prin cele cîteva cuvinte ale mele, îmi închipuiam — repet, cu naivitate — că am spălat rușinea celor lalți... automobiliști (prea devotați ZEULUI AUTO), mă pomenesc cu scrisoarea NIMĂNUI că-mi mînjește obrazul (prin ce secretă și stupidă logică încearcă ANONIMUL BUCUREȘTEAN să compare primejdia de moarte a unui copil cu caroseria zgîriată sau pătată, a propriului automobil?). Stimabile NIMENI, eu nu-ți cer nici o rectificare: mergi doar în fața oglinzii (probabil venețiană) și privește-te atent. Sînt convins (nu mai vreau să fiu naiv) că nu ți-a crăpat obrazul de rușine, ci doar, poate, poate, așa prin ochi, să-ți treacă o undă de tardiv regret... Regret că ți-ai pierdut timpul cu scrisoarea. Ai greșit adresa! Voiai s-o trimiți... în trecut, de unde vii și mătăluță, cu întregul bagaj de venin și abjecție micburgheză (sau mare burgheză, știu eu?) Rezon, *domnule* NIMENI!

A. GEORGESCU din str. Fintînica nr. 22 A, Sect. 3, București, îmi relatează (de pe o cu totul *altă poziție* decît „corespondentul" citat anterior):

„La Farmacia nr. 33 din șos. Iancului. Ziua: 20 noiembrie 1971 orele 18.45. La ghișeul de eliberare a medicamentelor, o foarte tînără farmacistă și o femeie în vîrstă (peste 60 de ani), îmbrăcată modest. Prima, pe un ton iritat, nepoliticos:

— N-am ce să-ți fac, du-te înapoi la medic!

— Pentru a treia oară înapoi la medic? se plînge bătrîna.

Am recunoscut-o pe femeie. Cu aproximativ o oră mai înainte, în timp ce mă aflam în sala de așteptare a Circ. sanitare Nr. 64 (Vatra Luminoasă) apăruse și dînsa, cu o rețetă în mînă și, după ce ne-a întrebat dacă toți așteptăm pentru consultație (eram patru persoane, eu eram ultimul) a încercat să explice că are doar o rețetă pe care medicul trebuie să facă o rectificare, pentru ca apoi farmacia să-i elibereze medicamentul, soțul ei fiind suferind de inimă... O soun cu rușine nimeni n-a înțeles-o, așa că, *bătrîna s-a așezat cuminte pe bancă, așteptînd (eram al patrulea i-am dat rîndul meu). Am văzut, prin ușa întredeschisă cu cîtă delicatețe și omenie se poartă cu dînsa medicul de cricumscripție și asta parcă mi-a mai împăcat cugetul. Cînd mergeam eu spre farmacie, femeia se întorcea grăbită, la circumscripție, cu rețeta în mînă (600—700 metri de la farmacie la circumscripție). Ploua...*

Am asistat acum și la discuția dintre tînăra farmacistă și femeia în vîrstă Tînăra îi reproșa, pe un ton absolut nepoliticos, că nu i-a explicat cum trebuie, medicului, cum să rectifice rețeta. Intervenind, am întrebat-o pe farmacistă de ce nu i-a scris pe hîrtie cum se numește medicamentul similar... Așa am aflat că întîi farmacista tînără o trimisese să înlocuiască un medicament cu altul similar, a doua oară fiindcă... rețeta era veche, apoi, a treia oară, i-a spus bătrînei că n-are decît... tablete. Asta-i tot!"

Vă înțeleg deplina indignare, stimate A. Georgescu. Solicitudinea unuia față de celălalt, indiferent de locul în care aceasta se exercită, la muncă, în timpul liber, pe stradă sau... în fața blocului, este o condiție absolut obligatorie a conviețuirii într-o colectivitate în care tindem să instaurăm, definitiv, omenia. Credeți-mă că pot cita — și o voi face curînd — și nenumărate *exemple pozitive*, de oameni care înțeleg că *nimeni nu trăiește singur*, că nimeni nu-și datorează exclusiv sieși nimic din ceea ce ne înconjoară.

POST SCRIPTUM: Sînt nevoit să precizez din nou că oricît de mult aș dori-o, îmi este absolut imposibil să răspund și *acasă* celor care îmi solicită acest lucru.

UMOR STRĂIN

— Poți să fii sigur acum că tata a fost mulțumit de serviciile jazdei...

(Jours de France)

— În fine, putem continua convorbirea noastră. Individul care aștepta, s-a decis să plece...

(Quiz)

— Sigur că ne-am mai văzut în altă parte: sînt soția ta!...

(Gente)

— Un moment, să rog... Deci aveți nevoie de un medicament care respinge insectele...

(Quiz)

— Eu cobor aici, că să poți manevra cum vrei...

(Jours de France)

Redacția „MAGAZIN" mulțumește pe această cale tuturor cititorilor și colaboratorilor, tuturor celor ce i-au adresat felicitări cu prilejul Anului Nou.

JOCURI DISTRACTIVE

CE A CUMPĂRAT?

O clientă a intrat într-o parfumerie (desenul de mai sus). S-a hotărît foarte greu ce cadou să cumpere unei prietene, după ce a răscolit toate rafturile. (Desenul de mai jos). Dumneavoastră știți ce-a cumpărat?

(Soluția în numărul viitor)

ENTOMOLOGIE

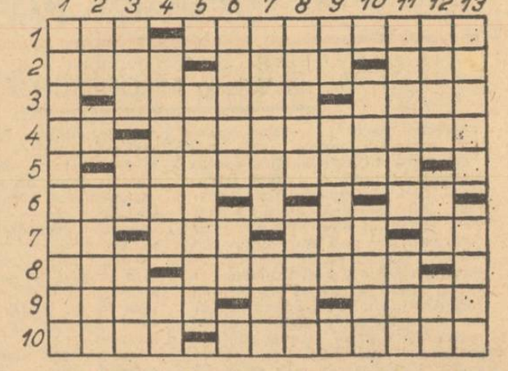

ORIZONTAL: 1. Autorul celebrei nuvele „Cărăbușul de aur". — Marele povestitor care a scris povestirea intitulată și „Pe marginea unei entomologii". **2.** „Agachi Flutur" în teatrul lui V. Alecsandri. — Localitate în Suedia. — Pe cale de dispariție, cum sînt astăzi unele specii de insecte. (fig.) **3.** Insectă muncitoare... la stup. — Nedrept. (od.) **4.** Cap de savant! — A scris poezia intitulată și „Balada unui greier mic". **5.** Compozitor român contemporan, autorul melodiei „Cărăbușul". **6.** Directive. (fig.) — Cap de tăun! **7.** ...și inimă de mamă! — Pot avea... puricI. — Pînză fină. — Se apără de muște cu coada. **8.** Mareșal francez (sec. 17) — Autoarea volumului de versuri „Fluturi de noapte". **9.** Compozitor român de muzică ușoară. — Trup de vierme! — Insulă în golful Aden. **10.** Specie exotică de musculițe. — Cu musca pe căciulă... (fem.)

VERTICAL: 1. Apar în comedia „Viespile" a lui Aristofan... **2.** Ovidiu Rădulescu. — Membru al unei dinastii arabe din sec. VII. **3.** Insulă în arhipelagul Tonga. — Sere! — Pe terenul de tenis! **4.** Cea din urmă. — Începe să ceară! **5.** Compozitor român contemporan, autorul cîntecului „Greierașul". **6.** Anexe de zbor ale insectelor. — În viață! **7.** Autorul unei versiuni a fabulei „Greierele și furnica". — Cărăbușul pentru vechii egipteni... (pl.) **8.** Programe de lucru. — Măturî. (pop.) **9.** Cap de viespe! — O marcă celebră de săpun... **10.** Monedă japoneză. — Comună în Elveția. **11.** Oștean de altădată. — Fortăreață lîngă Baina. **12.** Localitate în Canada. — Asia! — În spate! **13.** La deal... — A scris povestirea „Fluturele beat".

Radu ȚINȚĂREANU

Cuvinte rare: RORI — GIE — EBAT — IDIE — EOA — LIEV — RBA — NAIN.

FOSFOR

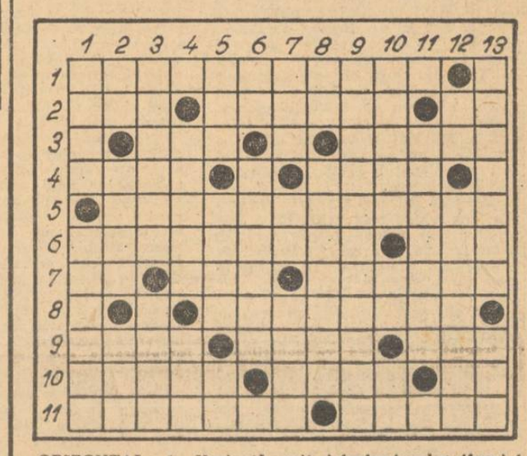

ORIZONTAL: *1. Variantă a procesului de fosfatare. (tehnol.) 2. Apel telefonic. — Legumă roșie sau vînătă, bogată în vitamine. (pl.) — Fosfor + iod... 3. Riu în U.R.S.S. — Vine pe unde... 4. Lac în Kalevala. — Drum. 5. Fosfat de Cioclovina. (pl.) 6. Clasa din care fac parte fosfatazele. — În antet! 7. Într-un ceas! — Lampă de radio. — Fosfatază. 8. — Varietate de fosfatide. (sing.) 9. Intrejecție. — Soră mai mare. (pop.) — Fir. 10. Deșert în Africa, în nord-estul Sudanului. — Fosfat. (chim.) — Iod + fosfor... 11. Substanțe chimice, din clasa cărora fac parte și fosfatidele. (sing.) — Mișcă avionul...*

VERTICAL: 1. Fruct zemos și gustos. — Pește de mare, cu carnea bogată în fosfor. 2. Aluminiu. — Oraș în U.R.S.S. — Metal prețios. 3. Circular (fig.) — Varietate de culoare a fosforului. nu-mit și fosfor incolor. (fem.) 4. Altă varietate de culoare a fosforului. (fem. pl.) — Interjecție la jug.., 5. Literă greacă. — Pictor francez. (sec. 18) — Usturoi (pop.) 6. Fosforos... în parte! — Denumire improprie a fosforului alb (masc.) 7. Din chimie! — La sate! — Clădiri. 8. Ochi de lanț. — Substanță existentă în lapte și care conține fosfoproteide. 9. Altă denumire tehnologică pentru „fosfatare". 10. Existenți. (fig.) — Zamfir Ioan. — La fel! 11. Țesut care intră în structura dintelui și conține calciu și fosfor. 12. Constantă matematică — În legătură cu fosforul... 13. Varietate de culoare a fosforului. (fem.) — Folosită la diferitele reacții chimice ale fosforului în laborator. (pl.).

I. ACHIMESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LA MULȚI ANI!

ORIZONTAL: Veseli — Amica — Anul nou — Arat — Seri — Ninsori — I — P — A — Toast — Lirice — R — IIS — Clipa — Tort — A — Auz — Tuici — FN — Zăpada — Stea — Oi — I — Arie — RT — Mîine — Antena — A — Nori — Semeț — Tratații — Ate.

DE ANUL NOU

ORIZONTAL: Sănătate — Case — Anale — Toastat — Rutină — LN — Ere — Maa — Tim — Ti — Er — Alga — Turist — N — Ladoi — Lipcani — E — Ornat — Aurit — MR — Anis — Sana — Major — Patinat — IT — Miei — At — Se — Nuci — Oier — Li — Orășel — Bisect — Revelion — Veac.

REVELION

ORIZONTAL: Răvașe — Cupa — Etate — Zi — LM — Veselie — Mie — Ene — Element — LT — Ana — Alai — Iarnă — ASC — T — O — AO — Ulcica — Nocturnă — O — Toiag — Tapa — Ferm — Am — Pin — Clipă — Întîi.

COLINDE

ORIZONTAL: Interjecții — Fii — Et — Rudă — Oprit — Minut — S — Cu — Ba — S — A — Conduși — O — Bovine — Cuva — Sine — Riurat — Fi — C — Diata — Bucurie — Tic — Original — Ia — Ii — Inelar — T.

SOLUȚIILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

PUTEȚI REZOLVA PROBLEMA?

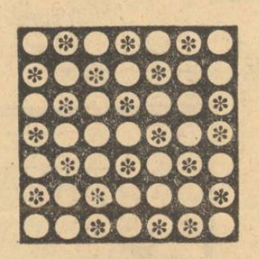

LABIRINTUL

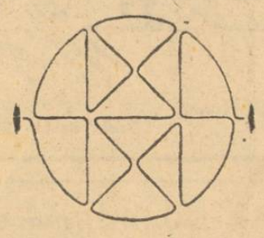

PUTEȚI GĂSI DRUMUL?

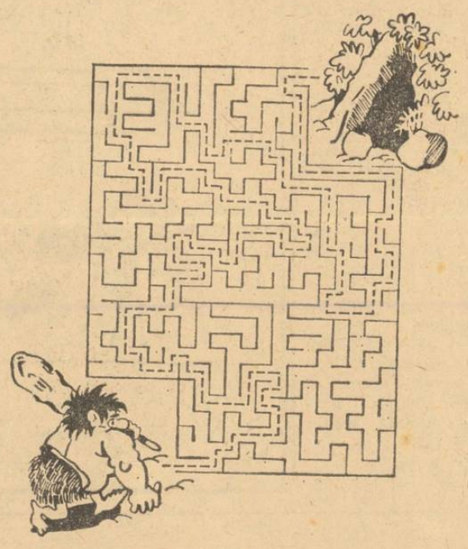

ÎNMULȚIRE:

Înmulțire: $268 \times 62 = 16616$

15 DIFERENȚE

Pentru a ușura precizarea celor 15 diferențe vă prezentăm un răspuns original sintetizat într-un desen cu cele 15 deosebiri.

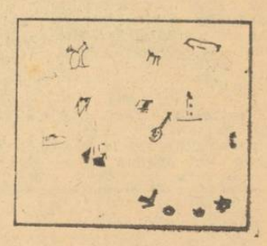

SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT • SPORT MAGAZIN • SPORT

Cea mai frumoasă primăvară

de Valeriu MIRONESCU

Pentru jucători, maseuri și antrenori, pentru suporterii mari, mijlocii și mici, pentru ziariștii de sport și Ciupi Rădulescu, deci cam pentru toată suflarea fotbalistică din țară, primăvara ce se apropie cu mers de mele va fi cea mai neobișnuită primăvară. Mă uit pe un calendar aparte, acela al Federației române de fotbal, și văd în luna lui martie, în ziua de 8, prin urmare încă înainte de începerea campionatului național, o notație pe care n-am mai întîlnit-o niciodată. Se spune acolo că ziua aceea este rezervată meciurilor din cadrul „sferturilor" de finală ale cupelor europene. Vom vedea și, va să zic așa, vom juca partide din fazele finale ale cupelor europene pe stadioane românești. Pentru prima oară în istoria fotbalului nostru ! U.T.A. și cu Steaua ne-au luat cam pe neașteptate...

Mai departe, calendarul reține date pentru meciurile retur din „sferturi", chiar și pentru meciurile tur-retur ale semifinalelor. Păcat că nu a fost posibil să se prenoteze și datele celor două finale, U.E.F.A. și Cupa cupelor, fiindcă, în teorie, șansele sînt egale, în momentul de față, atît pentru semifinale cît și pentru finale. Ceva mai greu e în... „sferturi" ! Dar, dacă Panathinaikos a ajuns acolo unde a ajuns, nu văd pentru ce U.T.A. și Steaua, sau măcar una dintre ele, ar rămîne mai prejos. Dovezile posibilităților s-au făcut, le-a făcut nu numai Panathinaikos, nu numai echipa cenusăreasă, pe numele de Lierse ci însăși U.T.A., fie contra lui Feijenoord, fie contra lui Setubal. Ceva fotbal bine gîndit, un plus de îndrăzneală și de ambiție, desigur și un pic de noroc, la sorți ca și pe cîmpul de joc, și atunci „eventual", cum stă scris între paranteze în amintitul calendar, vom juca în semifinale la 5 și 19 ale lunii aprilie. Dacă, de pildă, U.T.A. va ajunge pînă acolo meciul ei de campionat din ziua următoare (20 aprilie — etapa a XXII-a) va fi, cu neprogramată bucurie, amînat. Iar U.T.A. va avea timp berechet să-și lichideze restanța, fiindcă între 20 aprilie (etapa a XXII-a) și 24 mai (etapa a XXIV-a) nu ne vom mai reîntîlni cu campionatul decît o singură dată, la 4 mai.

E vorba de marea pauză, răstimp în care echipa reprezentativă a Rominiei, tot pentru prima oară în viața ei, va juca în „sferturile" de finală ale campionatului european intertări (30 aprilie și 14 mai) iar echipa „olimpică", mai mult decît probabil, se va revanșa asupra celei daneze (21 mai). Am impresia că așezarea acestui ultim meci lasă liberă putința de a fi utilizată formația reprezentativă nr. 1, mai ales în cazul în care ea ar suferi un eșec în „sferturile" de finală ale C.E. De altfel, după părerea antrenorului V. Stănescu, în orice situație, formația care a pierdut la Copenhaga contra danezilor trebuie obligată să se revanșeze în partida retur de la București. Soluția aceasta rămîne foarte discutabilă, la fel și altele ce nu țin seama de gradul de uzură fizică și nervoasă al principalilor jucători internaționali de ale căror servicii vom mai avea nevoie mulți ani de acum încolo.

Echipa reprezentativă, considerînd valoarea unor jucători dar nu și calitatea jocului formației, poate aspira la un loc în turneul final al campionatului european. Pe continentul nostru sînt astăzi multe echipe bune, însă, cu o excepție sau două, nu mai au o clasă extraordinară care să le facă imbatabile. Toate celelalte șapte formații calificate în „sferturile" de finală — din rîndul cărora se va alege miercurea viitoare adversara noastră — sînt formații puternice, totuși, nu pînă într-atît încît să nu poată fi eliminate în condițiile speciale ale meciurilor tur-retur.

Deocamdată, neștiind cum se cheamă adversara, să ne reamintim preferințele antrenorilor români exprimate în ziarul „Sportul", fiindcă ele cuprind cîteva elemente interesante. De pildă, mi se pare normal ca numele echipei belgiene să fi fost pronunțat de șase ori, dar am rămas surprins să constat că reprezentativa R.F.G. figurează pe locul al doilea în ordinea preferințelor (5). Urmează englezii și iugoslavii de cîte trei ori fiecare, apoi reprezentativa U.R.S.S. (2) și cea maghiară (1). Ați sesizat, desigur, că un singur nume de echipă lipsește cu desăvîrșire, nu numai din ancheta amintită ci din toate consultările similare publicate în alte ziare și reviste. Este vorba de campioana europeană și finalista ultimului C.M., formația italiei. Probabil, nu palmaresul a determinat acolirea acestui nume, ci considerente de valoare ale jucătorilor. Într-adevăr forța de joc a italienilor rămîne mare nu atît prin sistem cît prin clasa fotbaliștilor ce aplică sistemul. Ori Mazzola, ori Rivera, tot un drac, între Riva și Prati, nu-i de preferat ca adversar nici unul, aceeași afirmație se poate face despre Anastasi sau Boninsegna. Iar în apărare domnese încă Facchetti și cu Burgnich. Echipa Italiei — care cred că se găsește la ultima ei exprimare înaltă cu ocazia prezentei ediții a campionatului european — este rivala cea mai redutabilă, dar nu subscriu la lipsa de preferință a antrenorilor invocînd tocmai motivarea lor în cazurile echipelor Angliei și R.F.G. : să ne întrecem cu cei mai puternici. A doua formație în ordinea de dificultate mi se pare reprezentativa R.F. a Germaniei, nu fiindcă aplică un sistem asemănător celui italian, bazat pe marcajul „om la om", uneori chiar pe tot terenul, ci datorită valențelor fotbalistice ale unor Beckenbauer, Müller, Netzer sau Overath, jucători ce-și transferă clasa întregii echipe. În ideea de mai înainte, nici echipa Angliei cea de astăzi, nici celelalte concurente, nu dețin o clasă de fotbal ieșită din comun și, drept urmare, nu constituie obstacole de netrecut pentru prima noastră formație...

După subiectele pe care le discută amatorii de fotbal se constată cît de neobișnuită va fi primăvara. Dar, primăvara anului 1972 poate fi și cea mai frumoasă primăvară dacă-i vom da echipei pe acei cîțiva jucători români cu harul fotbalului. Este, la urma urmei, principala învățătură de minte de la meciul decisiv cu echipa cehoslovacă. Iar rechemarea lui Dumitrache la lotul reprezentativ ca și intenția, public declarată, de a se munci fără preget pentru recuperarea acestui as al fotbalului nostru, sînt semne de înțelegere și prevestitoare de bine...

Îi doresc lui Dumitrache cea mai frumoasă dintre primăverile sale.

Cu și fără... crampoane

ITINERAR DE IARNĂ

de Eftimie IONESCU

CĂLĂTORIA NOASTRĂ ne va duce cu gîndul și pe calea scrisului, la ambasadorii fotbalului românesc aflați la cluburi peste hotare, și nu la cluburi sau în funcții oarecari, cum bine ne vom da seama sau reaminti din cele ce urmează. Coborîm, deci, mai întîi, la Nimes. Acolo, sub tricourile nr. 7 și nr. 9, ale echipei lui Ahmed Firoud, joacă Ion Pîrcălab și Florea Voinea. Cît și cum au reușit într-un campionat dîrz, cu jocuri la fel de grele și acasă, ar spune — cred — mai elocvent decît orice împrejurarea că președintele clubului, Carrabro, dă mereu telefoane federației noastre și cluburilor celor doi, Dinamo și Steaua, în dorința de a obține o prelungire pe încă doi ani a înțelegerii privind dreptul lor de joc! Alte argumente privind reușita și randamentul lui Pîrcălab și Voinea în echipa Nimes: locul doi în clasament, cel mai bun din istoria clubului, deținut actualmente de formație ; suita de articole elogioase, teșind de sub condeiele unora dintre cei mai reputați comentatori ai Franței (Vergne, Rethacker, Ferran etc.) purtînd titluri ca acestea „Trăiască românii de la Nimes..", „Forța lui Nimes? Cei doi internaționali români !" ; și, mai mult ca orice, marea, calda simpatie a publicului pentru ei.

Mîine, și Pîrcălab și Voinea se vor alinia la centrul terenului din Nimes pentru partida cu Rennes. Fiindcă se reia campionatul și cursa pentru locul doi. Pentru locul doi, credeam noi. Dar și Ion și Florică ne-au contrazis : „Și locul întîi poate fi al lui Nimes. Doar avem acasă pe Marseille !". În fine, locul întîi, locul doi, oricare ar fi, Nimes, n-a mai făcut asemenea isprăvi — o-o repetăm — de cînd există...

SCURTĂ HALTĂ la Anvers, ca să aflăm vești despre Dan Coe. Poate că ați auzit că începutul nu s-a arătat chiar așa de roz pentru înimosul din Giulești. Ba niște autogoluri care dădeau rîma pentru ironii în ziare, ba niște inerente dificultăți de adaptare. Dar, acum, Dan a devenit animatorul echipei. Trebuie s-o credem fiindcă ne-o spune decanul comentatorilor de fotbal ai Belgiei, Lecoq, în „Les Sports" : „Internaționalul român a devenit, pe nesimțite comandantul apărării lui Anvers. Acum, Dan apare — tocmai cînd n-o doresc adversarii — și în careul de 16 metri de dincolo. La cornere, la contraatacuri. Și dacă am glumit cîndva pe socoteala autogolurilor lui, acum notăm cu admirație golurile realizate de el la activul lui Anvers".

AMSTERDAM. Despre Ștefan Covaci ați mai avut vești. Lauda cea mare, lauda săptămînală este clasamentul olandez unde „trupa" lui, Ajaxul, are acum patru lungimi avans față de marea inamică, Feyjenoord. Și nu uitați „amănuntul" că oamenii lui Happel au un program infernal în retur ; cum apare Covaci pleiadei de internaționali (șapte titulari a dat Ajaxul ultimei formații-reprezentative a Olandei !) pe care o conduce ? Purtător de cuvînt, Cruyff : „Plecase o „mînă de fier", Michels. Și zîmbetele erau drămuite cu Michels. Ne întrebam, cum va fi Ștefan Covaci ? Și el a intrat cu o glumă, cu un zîmbet permanent în cabină. Antrenamentele sînt o dată mai tari ca ale lui Mijchels. Dar nu le simțim. Știe să facă o glumă cînd momentul de tensiune ne apasă, știe să programeze un joc distractiv tocmai cînd nervii sînt întinși, gata să se rupă, știe să treacă ușor peste clipele grele dinaintea unui meci. Covaci ne-a cucerit prin firea lui, prin arta lui profesională. Și mai vin și rezultatele care vorbesc toate pentru el. Așa că nu există niciun motiv să fim nemulțumiți de schimbarea care s-a produs la catedra antrenorilor..."

★

Un itinerar tonic. Îndemnîndu-ne să le urăm mai departe succes reprezentanților români care completează frumoasa ofensivă a fotbalului nostru în acești ultimi ani, cu succese nu dintre cele mai mici sau nesemnificative.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● A. Dumitrescu a abandonat boxul ● B. Robert spectator la meciul Bouttier-Sterling. ● Planurile lui Clay. ● Dick Tiger. ● „Cupa F R Box"... un fiasco. ● Doi noi antrenori emeriți. ● I. Boamfă, în formă ● Falimentul organizatorilor elvețieni ● Campionul mondial al „mușteror" ● Actualii campioni ai lumii.

● ANTRENORUL FEDERAL Al. Vladar ne-a informat că înaintea oficierii unui cîntar, fostul campion european A. Dumitrescu a declarat că... **s-a consultat cu familia și a ajuns la concluzia că nu va mai urca niciodată în ring.** Noi îi mulțumim acestui tînăr care cu ocazia „C.E." de la București ne-a adus centura continentală a „cocoșilor". Sperăm că în scurt timp, clubul Steaua, o să-l sărbătorească că ca și pe Ciucă o dată cu retragerea sa din box.

● ALĂTURI DE RENUMIȚII actori Alain Delon, Jean Gabin și Jean Paul Belmondo, într-unul din fotoliile de ring ale arenei „Palatului sporturilor" din Paris s-a aflat zilele trecute și arbitrul român B. Robert, care a urmărit meciul pentru campionatul european la „mijlocie" dintre francezul Bouttier și Sterling (Anglia). Iată ce ne declară B. Robert : **„Timp de 11 reprize Sterling l-a dominat copios pe Bouttier utilizînd directele de stîngă. În repriza a 13-a cu un „uppercut" extraordinar, Bouttier l-a surprins pe Sterling care a fost salvat de gong. În penultimul rund nerefăcut Sterling a pierdut prin KO. Bouttier nu mi s-a părut în formă bună El trebuie să-și îmbunătățească tehnica pentru a-l putea înfrunta cu succes pe campionul lumii, argentinianul Monzon".**

● LA 17 IANUARIE Clay împlinește 30 de ani. După victoria repurtată prin KO în fața vest-germanului Blin, excampionul lumii va boxa la Londra, în martie, împotriva englezului Danny Mccalinden și apoi tot pe ringul de la „Wembley" îl va întîlni pe americanul Quarry, care se bucură de o mare popularitate în rîndul amatorilor de box londonezi. Antrenorul lui Clay, Angelo Dundee, i-a asigurat pe ziariști că pot publica și știrea următoare : **„Meciul Frazier-Clay pentru titlul mondial va avea loc în această vară la mijlocul lunii iunie la New York în aer liber".**

● DUPĂ FRANCEZUL Laurent Dauthuille, un alt „mijlociu" de mare valoare fost campion al lumii și la „semigrea", nigerianul Dick Tiger, a decedat în urma unei incurabile boli de ficat. Tiger era în vîrstă de 42 de ani. El a murit sărac, lăsînd pe drumuri 8 copii (4 băieți și 4 fete). În ultimii doi ani Tiger ajunsese om de serviciu la muzeul orașului New York. Tiger refuzase oferta de 2 000 de dolari pentru a mai boxa spunîndu-i unui menager că mai bine... cară sticle decît să boxeze pentru această sumă care nu-i acoperea nici măcar cheltuielile de antrenament.

Benvenutti și învingătorul său, regretatul Tiger

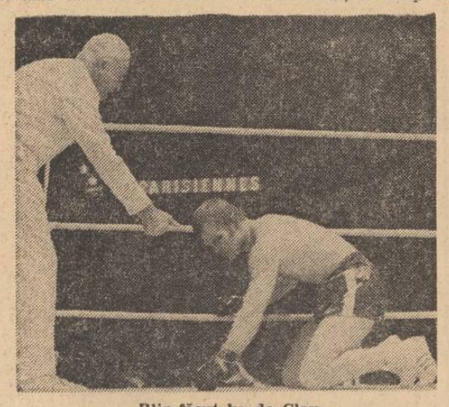

Blin făcut ko de Clay.

● „CUPA FR BOX" care în ultimă instanță a înlocuit finala campionatului republican de box pe echipe, a fost una din cele mai slabe gale urmărite în ultimii ani (Rapid, Metalul — A.S.A. Cluj 14-8). Nici spectatorii nu s-au grăbit să umple măcar în parte tribunele de la Floreasca, și nici chiar oficialitățile federației nu au fost văzute în fotoliile ce le sînt rezervate. Lipsă totală de interes din partea organizatorilor. În plus, încă o dată ne-am dat seama de insuficienta pregătire a doi arbitri-judecători, Enescu (Ploiești) și Cetățeanu (Craiova).

● ACUM AVEM 7 antrenori emeriți : **I. Popa, L. Popescu, C. Nour, C. Dumitrescu, Cr. Panaitescu, I. Chiriac și I. Stoianovici.** Ultimii doi au primit recent înalta distincție. I. Chiriac, în vîrstă de 50 de ani, a fost triplu campion național și șalanger la titlul de campion al Europei deținut de francezul Médina (meciul nu a avut loc din cauza declanșării celui de al doilea război mondial). I. Stoianovici practică boxul din 1933 cînd a fost elev al antrenorului Lancia. În cariera sa de antrenor Stoianovici a „produs" mai multe elemente valoroase ca D. Done, I. Olteanu, A. Olteanu, V. Badea etc.

● REGRETĂM că o parte dintre spectatori nu-l simpatizează pe arbitrul internațional I. Boamfă. Fost boxer de talent, astăzi de profesie inginer, brașoveanul Boamfă este unul dintre cei mai competenți oficiali de care dispune la ora aceasta corpul nostru de judecători. El este foarte exigent la capitolul „acurateței stilului", fiind un aprig adversar al irregularităților comise de mulți dintre pugiliștii noștri.

● CLAY ȘI BLIN, care s-au întîlnit la Zürich în meci amical și-au încasat bursele promise. Meciul „farsă", cum l-au denumit unii ziariști, a adus însă o pagubă de 250 000 de dolari organizatorilor elvețieni. De necaz că a pierdut meciul înainte de limită vest-germanul Blin a renunțat imediat la antrenorul său Franz Mueck, pe care l-a acuzat că nu-i... tehnic, în timp ce Clay dădea 2 000 de autografe.

● ORGANIZAȚIA boxului mondial (WBC) l-a descalificat pe filipinezul Salvarria, acuzat că s-a dopat proclamîndu-l campion al lumii al „mușteror" pe Betulio Gonzales (Venezuela). O excelentă măsură.

● BOXERII AMERICANI nu mai monopolizează titlurile mondiale. Iată lista deținătorilor centurilor de campioni ai lumii : **muscă :** Gonzales (Venezuela) ; **cocoș:** Ruben Olivares (Mexic) ; **pană :** Kuniaki Shibata (Japonia) ; **semiușoară :** Alfredo Marcano (Venezuela) ; **ușoară :** Ken Buchanan (Scoția) ; **superușoară :** Nicolino Locche (Argentina) ; **semimijlocie:** Jose Napoles (Mexic) ; **mijlocie :** Carlos Monzon (Argentina) ; **semigrea :** Bob Foster (S.U.A.), **grea :** Joe Frazier (S.U.A.).

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

BĂLAN MIRCEA, Ploiești : „Sînt ploieștean, în vîrstă de 27 de ani, un pasionat al sportului rege de peste 17 ani și un vechi cititor al cronicilor dv. pe teme fotbalistice. Un alt cronicar care, de asemenea, se bucură de aprecierile mele este Valeriu Mironescu, căruia, în numele prietenilor mei și al celor care îl consideră pe Dobrin un as incontestabil al balonului, îi felicităm pentru neobositul efort contra scepticilor care au văzut în Dobrin un element negativ sau, dacă vreți, o rezervă a lui Neagu. În fond, victoriile cu cehii și galezii sînt victoriile lui Dobrin, ale colegilor săi de națională, ale ziariștilor în fruntea cărora îl situez, fără supărare, pe Mironescu, ale publicului și unei părți din federație și ale antrenorilor, chiar dacă aceștia nu au fost „oamenii" lui Dobrin. Acum vreau să vă întreb cite ceva și, dacă dv. aveți amabilitatea, să-mi răspundeți.

De cîți ani joacă Neagu în națională ? Pentru că Ioan Chirilă ne-a pus în derută cu o afirmație și anume că naționala ultimilor ani nu s-a putut concepe fără „virful de lance" Neagu. Cîți ani sînt de la meciul cu Peru, cînd a debutat, sau, mai bine zis, de la Mondiale, cînd a devenit titular ? Sînt așa de încurcat încît îmi este foarte greu să-mi dau seama dacă eu sau Ioan Chirilă a pierdut noțiunea timpului. Eu susțin contrariul, că naționala s-a putut concepe fără „lăncierul" Neagu și că acum nu s-ar putea concepe fără „atomicul" Dobrin.

Și acum am de pus o întrebare în care este vorba de o afirmație a dv. la adresa lui Dobrin. Ați afirmat că Dobrin este un fel de Pîrcălab în deplasare, în sensul că el nu dă același randament în deplasare ca acasă. În fond, nu cunosc sau nu am auzit de vreun jucător care să joace constant bine și acasă și în deplasare. Și dacă am încercat să vă contrazic vreau totuși să vin și cu argumente. În 1966, Dobrin debutează în națională contra R.F.G., la Ludwigshafen, unde evoluează excelent, stîrnind admirația specialiștilor și, mai ales, a lui Sepp Heberger, care, la sfîrșitul meciului, l-a îmbrățișat. După meciul cu R.D.G., scor tot 0—1, în preliminariile olimpice, despre evoluția lui Dobrin cîtiți afirmația redactorului șef al revistei Fussballwoche, dl. Klaus Schlegel : „Dobrin a fost cel mai bun de pe teren. Este un jucător de mare clasă, un fotbalist care prin tehnica sa desăvîrșită poate impresiona pe orice stadion din lume". La Budapesta, pe Nepstadion, a fost cel mai bun jucător român, pentru care presa și specialiștii străini au avut cuvinte de apreciere. La Neapole, l-a făcut K.O. pe Sarti, cînd Rivera a spus că jucători ca Dobrin nu se găsesc în multe țări. La Zürich a dat golul de onoare. În Franța a evoluat bine, de altfel un club francez i-a oferit suma de 40 000 dolari. La Cardiff a jucat bine, la Stuttgart l-a remarcat pînă și... Angelo Niculescu. În țară, cînd F.C. Argeș a susținut meciul la Tg. Mureș, Dobrin a fost artizanul victoriei, el a semnat două din cele trei goluri înscrise mureșenilor. Cu C.F.R. Cluj a marcat un gol, primind nota 9. La Ploiești, scor 4—2 pentru Petrolul, a marcat 2 goluri. La Constanța, scor 1—1, a fost notat cu 8. La Brașov, scor 2—1 pentru gazde, a marcat un gol și a primit nota 9. La București, cu Steaua, în mijlocul unui scandal general, și-a demonstrat clasa în fața adversarului, care a lovit în el fără nici un pic de milă. Spre dezamăgirea tuturor a fost notat cu nota 7. La Petroșani, scor 1—0 pentru F.C. Argeș, a înscris Dobrin. La Bacău, scor 2—2, el a avut o contribuție substanțială. Și mai sînt destule evoluții în deplasare în care Dobrin nu a fost un Pîrcălab timid, care nu știe să se descurce.

În Sportul din 23.XII 1971 am citit cronica intitulată „După golul lui Chivers", al enigmaticului Belphegor, unde scria așa : „Cea mai sfîșietoare imagine a telesportului de-a lungul anului a fost pentru mine tribuna Giulești, nemernic de pustie, la meciul de rugbi România-Polonia. N-o voi uita toată viața mea de Belphegor". Părerea mea, și nu numai a mea, este că Belphegor va uita repede, căci viața dînsului, adică de Belphegor, în mod normal ar trebui să se epuizeze. Sînt prea puțini acei ce nu știu că acest pseudonim ascunde de fapt numele lui Radu Cosașu, de altfel și critic cinematografic. Consider că nu mai are sens să se ascundă după degete. Este ca și cum ne-am juca de-a v-ați ascunselea cu ochii deschiși. Dînsul, anul trecut, a dat un vot la alcătuirea clasamentului pentru cei mai buni cinci fotbaliști ai lui Boiin, marea febleță a dînsului, și s-a semnat în revista „Fotbal" Radu Cosașu. Acum, în „Sportul" s-a folosit, prudent, de pseudonim. N-am scris aceste rînduri pentru că pe Radu Cosașu îl simpatizez și-l respect foarte mult".

N-am nimic împotriva tuturor admiratorilor fanatici ai lui Dobrin. El a devenit peste noapte eroul fotbalului nostru, acoperind toate necazurile pe care ni le-a făcut cu bucuria unei victorii naționale care-i aparține. Dar asta nu înseamnă că trebuie să-l trecem în umbră pe Neagu, uitînd că și acesta ne-a adus victorii la fel de prețioase. Aș vrea doar să vă aduc aminte că victoria de la Guadalajara împotriva cehilor, victorie care ne-a așezat pe onorabilul loc trei, îi aparține lui Neagu. El a înscris unul dintre cele mai frumoase goluri ale campionatului și a fost autorul acțiunii din care ni s-a acordat penalti. Îmi reproșați apoi că eu aș fi spus că Dobrin nu se prea descurcă în deplasare (mă refeream la echipa națională). Și eu aș putea să vă dau destul de multe exemple în favoarea afirmației mele. De pildă, la Cardiff, unde dv. spuneți că Dobrin a jucat bine, acesta a fost destul de slab, vă rog să mă credeți, am fost la fața locului. Terenul fiind foarte ud și incomod, aproape toate pasele lui subtile ajungeau la adversar. Dar se pare că Dobrin trăiește acum o altă viață, că în ființa lui morală s-au schimbat multe, că a devenit un mare ambițios, ceea ce e foarte bine.

În ceea ce-l privește pe Belphegor, de acord cu dv., e timpul ca el să-și dea numele pe față, destul a făcut pe misteriosul. Să nu ne enerveze.

CONSTANTIN P., București : „Cronica sportivă din nr. 52 al revistei „Luceafărul" a avut oarecum darul să ne lămurească asupra intențiilor autorului. Concluzia mea e că Adrian Păunescu nu atacă din răutate, ci pentru că pur și simplu se plictisește de moarte. El aruncă mănușa la patru, cinci spadasini deodată, numai pentru că nu găsește unul pe măsură. Belphegor îi zîmbește superior, Băieșu îl mustră cu degetul, iar Țopescu îi amenință cu pumnul, dar de pe trotuarul de vizavi.

Într-adevăr, pare-se că rutina, rugina și subiectivismul au început să-și pună amprenta pe unele cronici sportive. L-am admirat de curînd pe acest Adrian Păunescu și i-am văzut și teleideile : vă asigur că e un „pui de dac" sănătos la minte și la trup.

Eugen Barbu, Belphegor, Ion Băieșu, ce fațeți, mușchetarilor cu acest nou D'Artagnan ? ! ?

N-avem ce face, trebuie să-l lăsăm în pace, n-are decît să-și facă de cap. L-am văzut de curînd cum arată și m-au trecut fiorii : 1,92 m înălțime și niște pumni cît bidoanele. Plus că puișorul de dac are și talent, ai naibii...

BREVIAR OLIMPIC

În cadrul unui interviu acordat ziarului „Augsburger Allgemeine", Willi Daume, președintele Comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice de la München a declarat că jurămîntul olimpic va fi rostit (pentru prima oară în istoria Jocurilor Olimpice) de sportiva Heidi Gründmann — Schmidt, în vîrstă de 32 de ani, care a obținut medalia de aur la proba de floretă la J.O. de la Roma și medalia de bronz (pe echipe) la Tokio. Această sportivă care are un palmares foarte bogat (trei titluri mondiale dintre care unul universitar, opt titluri naționale etc.) va participa pentru a patra oară consecutiv la Jocurile Olimpice.

Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice a aflat cu îngrijorare faptul (indicat de specialiști) că în perioada Jocurilor Olimpice, timpul nu va fi favorabil. Conform acestor date, obținute pe baza unui calendar special, reiese că la finele lunii august va ploua și va fi furtună. Speranța tuturor este că nici de data aceasta previziunile meteorologice nu vor corespunde...

Recordmenul european la 5 000 m și 10 000 m, englezul David Bedford, a făcut cunoscut faptul că la Jocurile Olimpice din 1972 nu va participa decît la proba de 10 000 m. „Cred — a spus el — că aceasta este cursa în care mă pot impune. Asta nu înseamnă că pînă atunci nu voi alerga și în alte probe — 1 500 m și 5 000 m viteza".

Specialiștii din întreaga lume care au vizitat instalațiile sportive de la Sapporo, sînt unanim de acord că Jocurile Olimpice de iarnă se vor bucura de un deosebit succes. Modul cum au fost pregătite toate condițiile unei bune desfășurări a concursurilor, a găzduirii și buna calitate a instalațiilor sportive, constituie o garanție a reușitei acestei importante competiții organizată în Japonia.

Pentru asigurarea unei zone de verdeață corespunzătoare, Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice de la München a anunțat că vor fi săditi 4 750 de arbori. 180 000 arbuști și 1.7 kilometri pătrați de peluze cu flori.

Specialiștii probei de biatlon care vor participa la Jocurile Olimpice de iarnă de la Sapporo, vor avea o mică surpriză la sosirea lor în Japonia. Conform legilor în vigoare toți posesorii de arme și muniții (în cadrul biatlonului există și proba de tir) vor fi nevoiți să plătească taxe vamale destul de serioase (circa 2 500 yeni).

Cu prilejul Jocurilor Olimpice de la München, se va desfășura un important congres științific la care vor participa mii de savanți, filozofi, sociologi, pedagogi, medici, psihologi etc. Tema congresului „Sportul în lume și problemele sale".

Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972 a luat o interesantă inițiativă. La 60 km de München, între 15 august și 15 septembrie, va fi amenajat un camping pentru 2 500 de locuri, rezervat exclusiv numai tineretului.

MOZAIC

9 și 17 ei au terminat disputa a doua zi la ora 15 și 27. Dintre cei patru jucători doi aveau 16 ani iar ceilalți 17 ani. Ei au jucat 606 jocuri și 68 seturi.

CLUBUL C.U.S. din Roma a organizat desfășurarea unei uriașe ștafete 100×1 000 m pentru a întrece recordul stabilit de un alt club. Ștafeta a durat 4 h 42' și 16" cu o medie pentru fiecare concurent de 2'49"3.

CINEASTUL francez Adolphe Drhey l-a urmărit cu aparatul de filmat timp de trei luni pe boxerul francez Marcel Cerdan. L-a filmat acasă, în familie, pe ring, la antrenamente, în viața de toate zilele, în vacanță etc. și a realizat un film pe care l-a intitulat „În numele tatălui" (se referă la tatăl acestui boxer, fost campion mondial).

FRANZ BECKENBAUER nu mai are nevoie de recomandări. Popularitatea lui, mai ales în R.F.G. se menține datorită și comportărilor sale mereu bune, fie în rîndul echipei sale, fie în formația reprezentativă. Printre numeroșii săi admiratori se află și pictorul Fritz Genkinger. Acesta i-a dedicat un tablou cu tema fotbalul, pe care Beckenbauer, foarte încîntat, l-a pus în cel mai vizibil loc al magazinului său cu articole sportive pe care-l are la München.

CU OCAZIA unei licitații în scop de binefacere, care a avut loc la Barcelona, o minge de tenis, purtînd semnăturile celor mai buni jucători profesioniști de tenis din lume a fost vîndută pentru suma de 150 000 pesetas.

IN ORAȘUL Goulburn din Australia, patru jucători de tenis au întrecut recordul mondial de durată al jocului de dublu. Începînd jocul la ora PROPRIETARUL unui local din Genova, M. Zefferino, a făcut cunoscut că toți boxerii învingători ai unor campionate europene sau mondiale disputate în Italia, vor primi din partea lui o mănușă de argint cîntărind trei kilograme.

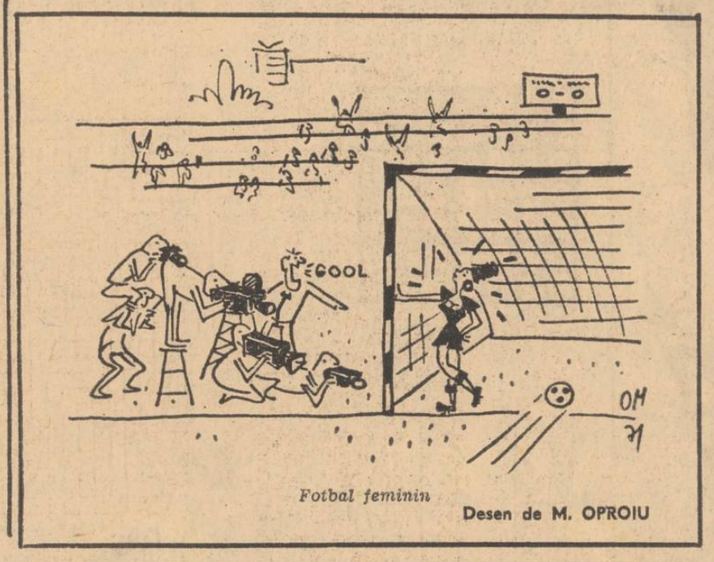

Fotbal feminin

Desen de M. OPROIU

ȘAH

PARTIDA - CONCURS ORGANIZATĂ DE „MAGAZIN"

Un cititor ne-a făcut reproșuri în legătură cu organizarea partidei-concurs. „Dacă studiul lui Paul Farago a obținut o distincție olimpică, ne scrie el, atunci de ce să încercăm să demonstrăm faptul că este incorect (chiar dacă ar fi așa) ? De ce să nu trecem cu vederea eventuala lui insolubilitate ? De ce să mai răscolim acest rezultat ?"

După părerea noastră, corespondentul nostru nu are dreptate. Adevărul nu poate fi ținut sub sechestru. Dacă o problemă sau un studiu prezintă incorectitudini, o dată și o dată un dezlegător tot le sesizează. În cursul anului trecut, mai multe reviste de șah străine au publicat analizele unui jucător care a demonstrat că o combinație celebră, dintr-o partidă jucată acum un... secol și pe care au reprodus-o nenumărate reviste și cărți de specialitate, era, în fond, incorectă !

Dar, în cazul de față, demonstrarea incorectitudinii studiului olimpic prezintă interes și dintr-un alt motiv. Dacă calea de cîștig pe care o propune ing. Constantin Petrescu, se dovedește corectă, atunci se poate considera că analizele cititorului nostru reprezintă o contribuție valoroasă pentru teoria finalurilor cu regină contra pion și turn, o contribuție care nu afectează distincția olimpică a lucrării discutate ! (titlul olimpic rămîne definitiv la un an de zile după publicarea rezultatului).

Revenind la partida-concurs, trebuie să precizăm că cei mai mulți dintre cititorii care au jucat 2. Tb8-b5 au recunoscut în cele din urmă că mutarea este dezavantajoasă, întrucît, fiind scos din poziția sa, regele alb nu mai poate rezista îndelung. Celor cîțiva cititori care au continuat totuși această variantă li s-a expediat prin scrisoare răspunsul inginerului C. Petrescu (la *5. a6* s-a răspuns *5... De8* șah iar după *6. Ra5* — sau *6. Rb4* — se răspunde cu *6... De1* șah ; la *5. Rb5-b4* negrul a răspuns *5... Da8--f8* șah).

Majoritatea celor care au renunțat la această variantă s-au raliat poziției care rezultă după *1. Tb8, Re4 2. Tb6, Rd3,* jucînd mutarea de așteptare *3. Tb7* mutare care a devenit, de altfel, mutare majoritară. Răspunsul ing. C. Petrescu la această mutare majoritară este 3... Rc3.

Diagrama 6 (albul — Ra6, Tb7, pion a5; negru — Rc3, Dc5).

Alte răspunsuri ale cititorilor, la fel de bune dar nu majoritare, au fost *3. Tb1,* și *3. Tb2,* deoarece după *3. Rc2 (c3). Tb7* s-ar fi ajuns la aceiași poziție. Mutări mai puțin bune, deoarece permit deplasarea regelui negru direct pe *c4*, fără să mai treacă prin *c3*, sînt *Tb8, Tb3+* și *Tb5*.

Planul de joc al negrului — așa cum îl concepe ing. C. Petrescu — este următorul : după realizarea primei faze a programului său, aducerea regelui negru pe cîmpul c3, el va încerca să conducă, cu ajutorul a diferite manevre, regele pe cîmpul c8. Pentru ca, după aceea, să-l forțeze pe regele alb să iasă din dispozitivul său defensiv și să ajungă în spatele pionului, moment în care cîștigul nu mai prezintă nici o problemă pentru negru. În conformitate cu acest plan și pentru a se cîștiga timp, dacă în poziția de mai sus se mută *4. Tb1* răspunsul negrului va fi *4... Dd5*. Dacă se va muta *4. Tb5*, atunci răspunsul negrului va fi *4... Dc6 +* cu varianta forțată *5. Tb6, Da8+ 6. Rb5, Dd5+ 7. Ra6, Rc4*.

Cititorii își vor alege deci mutarea pe care o preferă — sau, eventual, alte mutări, dacă le consideră mai bune —, indicînd totodată mutările precedente. Menționăm că pot trimite mutări și cei ce au jucat pînă acum în partida-concurs. Jucătorii care au trimis alte mutări decît cele majoritare sau care au fost discutate în revistă au primit răspuns prin scrisoare.

La rugămintea unor cititori, indicăm numerele din „REVISTA DE ȘAH" în care a fost publicat studiul olimpic al lui Paul Farago : 6 din 1952, 6 din 1953 (soluția) și 13 din 1953 (un articol în care studiul lui Farago este comparat cu alte lucrări olimpice).

U. VĂLUREANU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

EXEMPLE MULTIPLICATE LA DIMENSIUNEA ÎNTREGII ȚĂRI

La mijlocul acestei săptămîni presa a publicat Chemarea adresată tuturor consiliilor populare județene din Republica Socialistă România de către Consiliul popular al județului Hunedoara. Exprimînd dorința unanimă a cetățenilor județului — muncitori, țărani, intelectuali — această chemare constituie pentru oamenii muncii de pe tot cuprinsul țării un însuflețitor îndemn la întrecerea socialistă pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor prevăzute pentru anul 1972. La baza acestei inițiative se află rezultatele obținute anul trecut, **rezultate care confirmă din plin** posibilitatea **oamenilor muncii de-a descoperi noi și noi resurse materiale și umane capabile să ducă la realizări superioare celor prevăzute în planuri, la realizări apropiate de voința oamenilor muncii, de dorința lor de-a lucra mereu mai bine, cu rezultate mereu mai bune. Asemenea rezultate, astăzi cunoscute și unanim apreciate, întemeiază celor ce muncesc certitudinea că stă în puterea lor să-și îndeplinească și să-și depășească sarcinile ce le stau în față. Analiza acestor posibilități, în lumina hotărîrilor celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 3—5 noiembrie 1971, a indicațiilor cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu — secretar general al Partidului Comunist Român, la prima conferință pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a primarilor din comune, precum și a Legii privind planul cincinal de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1971—1975, a evidențiat în sesiunea Consiliului popular județean Hunedoara noi resurse de creștere a potențialului economic, precum și pentru realizarea de noi obiective edilitar-gospodărești și construcții de interes local.**

Fără îndoială că această chemare nu va rămîne lipsită de ecou. În fiecare comună, în fiecare oraș, în fiecare județ oamenii muncii știu ce au de realizat în cadrul sarcinilor de plan, după cum știu ce pot realiza peste plan prin mobilizarea spiritului gospodăresc, prin valorificarea inițiativei cetățenești, prin folosirea rațională, plină de chibzuință a disponibilului de energie creatoare pe care-l declanșează întrecerea, expresie vie a hotăririi celor ce muncesc de-a înfăptui obiectivele politicii social-economice și culturale ale Partidului Comunist Român.

Cifrele cuprinse în chemarea hunedoreană sînt, desigur, impresionante. Dar nu asupra lor voim — oricît de importante ar fi — să stăruim. Ceea ce se cuvine subliniat este un element mult superior cifrelor care exprimă o cantitate (cantitate, cum e și firesc, de la an la an mai mare) ci asupra calității acestor angajamente. Realizarea lor nu presupune un simplu efort fizic suplimentar, nu presupune o solicitare a schimburilor ci presupune adîncirea continuă a procesului de perfecționare a conducerii economice locale, lărgirea sferei de cuprindere a marilor probleme ale economiei de către toți cei ce muncesc în acest sector, găsirea modalităților și posibilităților concrete ca înalta conștiință muncitorească, înaltele principii ale eticii comuniste să se manifeste din plin, la fiecare loc de muncă, pe toate eșaloanele, de la director la cel mai tînăr muncitor din fabrică, de la primar la ultimul locuitor din cutare sat al comunei. Este, în acest fel, noua chemare la întrecere o înaltă chemare adresată spiritului civic, o chemare care solicită gîndul, voința, dorința și mai ales fapta fiecărui cetățean al țării hotărît să facă totul, tot ce-i stă în putință pentru ca planul de stat pe 1972 la nivel județean, orășenesc, comunal să fie îndeplinit și depășit spre cinstea, spre mîndria locuitorilor săi.

Recenta chemare a Consiliului popular județean Hunedoara nu constituie în viața noastră publică un fenomen izo-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CÎTEVA SFATURI PRACTICE PENTRU VIITOARELE MAME

(Amănunte în pagina a 6-a)

LUNA ȘI CÎTEVA IDEI... ATERIZÎND

Ce știați despre temperatura optimă a alimentelor? Dar despre cea mai rațională îmbrăcăminte? Răspunsurile au fost date... pe Lună.

Cîteva întrebări ale medicinii moderne privind:

COPIII „IMPOSIBIL DE STĂPÎNIT"!

ÎNCERCAȚI UN COSTUM DIN OȚEL

ÎN LARG, UN VAPOR FĂRĂ ECHIPAJ

RELATĂRI CU ACESTE TITLURI ÎN PAGINA A 5-A

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI 745 — SÎMBĂTĂ 15 IANUARIE 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

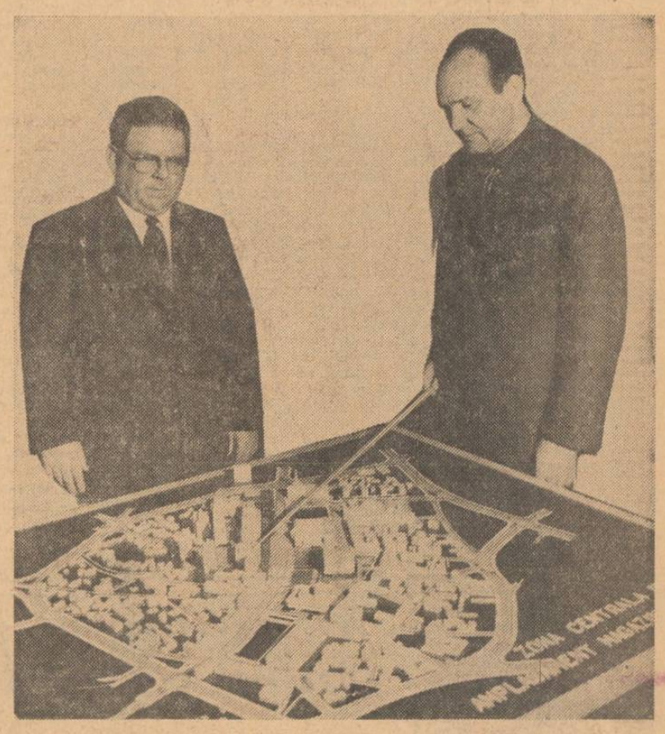

În fața machetei zonei centrale: ing. ION NISTORICĂ, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Prahova și MIHAI ORHEI, directorul Institutului de proiectare

Zile de ianuarie pentru constructorii ploieșteni

„IARNA PE ȘANTIER?

DOAR CÎTEVA LUNI ÎN CARE NE ÎMBRĂCĂM MAI GROS..."

• Cartierul Ploiești-vest — 1972: 7 000 apartamente; în perspectivă: 20 000 • Răspunderea fiecărei profesii • Sistematizare urbanistică modernă • Zonarea și circulația • Ansambluri de construcții orientate spre preocupări specifice unui oraș • Linie de tramvai și pasaje subterane în orașul „aurului negru".

Ne cunoaștem la intrare. Șeful șantierului Ploiești-vest își face datoria de gazdă pe o vreme neospitalieră. Plouă mărunt, iar pămîntul călcat de atîtea mașini grele e clisos, ne îngreunează pașii. Zi de ianuarie. Vremea blîndă dezminte prezența iernii. La fel o dezminte și forfota de pe șantier. La ferestrele blocurilor în construcție sînt prinse foi de polietilenă sau — e drept, în mai mică măsură — rogojini. În interior, se poate lucra la o temperatură acceptabilă. E cald.

— Iarna aceasta e prietenoasă cu constructorii...

— **Pînă acum, da,** mă aprobă inginerul **ION MARINESCU.**

— Pentru dumneavoastră, cei obișnuiți cu munca pe șantiere, lunile friguroase vă obligă totuși să faceți față unor greutăți

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Macheta zonei de învățămînt (Ploiești sud)

SPORT

- **PE DRUM, SPRE TURNEUL FINAL** de Valeriu MIRONESCU
- **DIALOG INDIRECT ANGELO NICULESCU-RUDOLF ILLOVSZKY...** de Eftimie IONESCU
- **POȘTA ROTUNDĂ** de Ion BĂIEȘU

Smaranda Mavrocordat

Ruinele palatului din str. Foișor (pictură de H. Trenk din 1864)

- **Pe urmele unor legendare construcții de acum un sfert de mileniu.**
- **Casele domnești ridicate de Nicolae Mavrocordat în strada Foișorului.**
- **Locuințe de 1300 de ani descoperite de arheologi în curtea fostului palat.**
- **Unde se află celebra bibliotecă a Mavrocordaților, vestită în Europa?**
- **Pîrîul din strada Laborator și podul închis cu geamuri care avea aproximativ 2 kilometri lungime.**

Mai există enigme?

Coridorul aerian care traversa Dîmbovița!...

(Amănunte în pag. a 2-a)

Cercetătorul „în ton" cu „pensionarii" lui

OMUL CARE URLĂ CA LUPII!

• Cinci ani în mijlocul lupilor din Pădurea Bavareză • Un tînăr savant, care a studiat modul de viață al acestor animale, ajunge să se înțeleagă cu ele prin... urlete! • Pui de lup hrăniți cu biberonul • Interesante concluzii privitoare la comportamentul zilnic al lupilor.

(Pagina a 3-a)

Monolog interior despre...

TEMEI

de Victor BÎRLĂDEANU

„Om pe care se poate pune temei", „a făcut o treabă cu temei", „avem tot temeiul să credem această afirmație" — iată doar cîteva dintre expresiile ce reliefează nu numai savoarea lexicală a limbii noastre, a locuțiunilor ce-i creează farmecul, dar și o dimensiune profundă a psihologiei poporului nostru, exprimată printr-un cuvînt a cărui simplă pronunțare ne dă senzația instantanee a adîncimii și soliditătii.

Despre unul dintre cei mai temerari constructori de tunele și viaducte din țara noastră, pe care l-am cunoscut acum vreo trei ani la Porțile de Fier, nu mi s-a spus niciodată că ar fi un „om cu temei", dar temeiul — adică raționalitatea actului, adică motivația interioară profundă, adică sentimentul durabilității — îi însoțea fiecare mișcare, fiecare gest. Stînd de vorbă cu el în orele lungi ale cîtorva seri de iarnă, am înțeles că pentru omul acesta meseria dificilă și nu lipsită de primejdii pe care și-o alesese reprezenta nu numai o evidentă vocație nu numai o cale onestă de a cîștiga bine (ba chiar foarte bine!), ci și ceva infinit mai mult, mai generos în reverberații uma-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

EXEMPLE MULTIPLICATE LA DIMENSIUNEA ÎNTREGII ȚĂRI

URMARE DIN PAG. 1

lat. În numeroase împrejurări asemenea atitudini, indiferent de locul sau condițiile în care s-au manifestat, indiferent de categoriile sociale pe care le-au afectat, au circumscris, cu deosebită forță, climatul spiritual al României socialiste, au subliniat cu deosebită tărie o reacție de masă, un curent sănătos de opinie publică, au pus în evidență cu o incontestabilă forță unitatea moral politică a poporului nostru, hotărîrea sa de neclintit de-a înfăptui programul partidului, politica sa pusă în slujba celor mai înalte idealuri ale poporului nostru, ale cauzei scumpe a păcii și socialismului în lume.

Dacă chemarea hunedorenilor dezvăluie o pilduitoare atitudine civică, dacă întrecerea (și mai ales rezultatele întrecerii de anul trecut) ne îndreptățesc cele mai optimiste previziuni, o altă vastă acțiune, vine să ne demonstreze entuziasmul cu care masele largi populare răspund, într-un alt sector de activitate, chemării partidului : pe șantierele de îmbunătățiri funciare, deschise practic pe tot cuprinsul țării.

Iarna blîndă, lipsită de știutele-i rigori îngăduie pretutindeni lucru spornic. Pe șantierele industriale (care au obligația de-a realiza în primul trimestru cel puțin 20% din planul aunal), cît și pe șantierele din agricultură unde munceso sute și sute de mii de oameni, angajați într-o amplă întrecere menită să redea producției zeci și zeci de mii de hectare, să ocrotească de vitregiile naturii, alte și alte zeci de mii, să sporească, prin irigații, potențialul unor întinse suprafețe.

La Galați, la începutul săptămînii, în apropierea satului Lungoci, pe malul Siretului, 3 500 țărani cooperatori din 12 cooperative agricole de producție, unecanizatori, cetățeni ai comunelor Nămoloasa, Liești, Grivița, Independența, Branișteа, Pechea și altele, mecanizatori de la Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Galati au început lucrările pe șantierul de amenajări funciare Fundeni-Branișteа. Ei își propun ca prin lucrări de îndiguiri și desecări, precum și de regularizare a unor cursuri de apă să ferească de revărsarea Siretului peste 11 000 de hectare de teren arabil din cel mai fertil. În județul Teleorman — pentru a da încă un exemplu — au fost executate lucrări de hidroameliorații pe aproape jumătate din terenul prevăzut a fi lucrat în cursul acestui an. S-au săpat cîteva sute de kilometri de șanțuri și canale cu un volum de zeci de mii de metri liniari terasament. Au luat parte la lucrări peste 50 000 de țărani muncitori.

Cine dorește, poate multiplica aceste exemple pentru a realiza la dimensiunea întregii țări, volumul lucrărilor ce se execută, pentru a vedea ce forță umană uriașă concentrează aceste șantiere.

Răspunsul la inițiativa argeșenilor, care au chemat toate județele țării la efectuarea unor asemenea lucrări, a cunoscut o puternică intensificare în urma primei Conferințe pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale. Munca intensă care se desfășoară pretutindeni confirmă entuziasmul cu care a răspuns țărănimea cooperatistă îndemnului tovarășului Nicolae Ceaușescu care, în cuvîntarea rostită la această importantă constătuire arată că : „...realizarea programului de desecări, ameliorări, de punere în valoare a întregului potențial agricol al țării noastre constituie una din obligațiile principale ale comunelor, ale primarilor, consiliilor populare, ale întregii țărănimi și organizațiilor de partid de la sate. De aceasta depinde realizarea programului de creștere a producției agricole !".

Apropiatul congres al cooperatorilor, convocat după cum s-a anunțat, la 21 februarie a.c., va constitui, desigur, un puternic stimulent pentru toate acțiunile gospodărești din satele noastre. Adunările generale ale cooperativelor agricole de producție, care au loc în aceste zile, constituie un minunat prilej de-a pune în evidență rezultatele obținute, metodele folosite precum și de analiză a deficiențelor, a cauzelor care au făcut, în unele locuri ca sarcinile de plan să nu fie înfăptuite. Dezbaterile, confruntările de păreri, analiza deschisă a realizărilor și lipsurilor, caracteristice oricărui sector de activitate, fiecărui colectiv de producție, au o puternică influență asupra procesului de perfecționare pe care îl cunoaștem, la care luăm activ parte. În satele noastre se dezvăluie, zi cu zi noi și noi resurse, noi și noi valori, noi și noi posibilități care așteaptă să slujească dezvoltarea multilaterală a satului și, prin aceasta, să contribuie la dezvoltarea neîncetată a țării. Asistăm în aceste zile de iarnă care în alte timpuri, în alte împrejurări ar fi fost zile de molcomă hibernare, la o muncă intensă, la pregătiri serioase pentru perioada care urmează. Asemeni întregii țări, satul nu cunoaște pauze în activitate. Nimic nu-l împiedică să pășească hotărît, ferm, înainte. O dovedesc din plin faptele. O dovedește din plin chemarea hunedorenilor care, pentru a avea audiență și mai ales tărie, se bucură de acoperirea în aur a faptelor. A faptelor harnicului nostru popor hotărît să meargă mereu înainte, sub conducerea gloriosului partid al comuniștilor.

Zile de ianuarie pentru constructorii ploieșteni

„IARNA PE ȘANTIER ?

DOAR CÎTEVA LUNI ÎN CARE NE ÎMBRĂCĂM MAI GROS..."

URMARE DIN PAG. 1

dintre care, cea mai înverșunată ar fi...

— **Voința**, răspunde prompt șeful șantierului, **voința omului de a înfrunta și a învinge necazurile cauzate de timp.**

— Îmi spuneați că iarna e totuși pe șantier o perioadă ca oricare alta, legată de niște condiții speciale. Atît ?

— **Atît. Un constructor, deci un om călit în confruntarea cu asprimea muncii, cu asprimea timpului, consideră iarna doar un anotimp în care trebuie să se îmbrace mai gros.**

— Lucrați pe cel mai mare șantier de construcții de locuințe al Ploieștiului. După cîte sînt informată, în acest cincinal, cartierul Ploiești-vest se îmbogățește cu 7 000 apartamente.

— **Iar, în perspectivă, cartierul este proiectat a ajunge la 20 000 apartamente**, mă completează, interlocutorul.

— E o diferență mare între numărul celor care lucrează iarna pe șantier și cel din alte anotimpuri ?

— **Nu, nu e diferență sensibilă. Și vă veți convinge.**

Trecem voinicește peste noroi, pe lîngă blocuri în diferite stadii de construcție. Echipa de zidari a lui **EUGEN STATE** lucrează în blocul 76, la ziduri despărțitoare și tencuieli. State e unul din „vechii" constructori. A venit pe șantier o dată cu inginerul Marinescu, deci de la primul bloc care s-a înălțat aici.

— **Timpul se înfruntă, nu se măsoară...** spune zidarul acesta a cărui bogăție profesională e măsurată de 17 ani de experiență.

— Este lucrul principal care se învață pe șantier ?

Ing. ION MARINESCU, șeful șantierului Ploiești-vest

— **Cred. Deși aș spune mai bine că e unul dintre lucrurile principale pe care trebuie să le înveți repede pentru a-ți da seama dacă poți rămîne sau nu.**

— Care ar fi perioada în care știi dacă ești călit să fii constructor sau nu ?

— **O lună, cel mult. Dacă nu reziști, pleci. E mai bine așa. Se aleg oamenii cei mai de nădejde.**

Ploaia se întețește. Intrăm la adăpost în atelierul fierarilor betoniști. E cald și am scăpat de noroiul acela lipicios pe care oamenii de pe șantier nici nu-l iau în seamă.

GHEORGHE ȘOAITĂ, fierarul betonist șef al unei echipe mari, de 38 de oameni, despre care ne vorbise inginerul-șef adjunct al Trustului județean de construcții montaje, **VALERIU IORDĂCHESCU**, care ne însoțește pe șantier, e omul acesta slăbuț care îmi explică importanța muncii lui, comparînd-o cu o țesătură de rezistență așezată la temelia unui bloc. „**In munca aceasta**, adaugă el, **sînt**

EUGEN STATE, zidar

excluse greșelile". E constructor prin tradiție și prin vocație.

— Cum se învață răspunderea pe șantier ? De pildă, în echipa pe care o conduceți ?

— **Dacă greșești, refaci lucrarea. Pe timpul și pe banii tăi. Asta e lecția pe care o înveți cel mai repede. Cînd ai pățit-o odată, ești mai atent la ceea ce faci.**

— Așa e ? Mă adresez unui tînăr din echipa lui Șoaită.

— **Norma e normă. N-o faci sau n-o faci bine, pierde și șantierul, dar pierzi și tu. Stai mai mult pînă ce îți îndeplinești obligațiile. Nu-i de glumă, dacă vrei să lucrezi alături de oameni harnici.** Cel care îmi răspunde e **ALEXANDRU MITROI**, fierar betonist care are, la 23 de ani, șapte ani vechime în meseria aceasta.

— Dar în afară de normă, constructorul mai are de biruit și greutăți de alt gen. Care ar fi, după dumneavoastră, greutatea principală ?

— **Timpul, în general, și mai ales temperatura scăzută** îmi răspunde dulgherul **CHIRAN IAMANDACHE**, căruia mă adresasem. **Lucrăm, indiferent de timp. Iar, indiferent de temperatură, care ne impune niște limite, depășite de multe ori, din dorința omenească de a fi mai „tare", cu calitatea lucrului nu poți fi îngăduitor. Dacă dulgherii nu și-ar face bine meseria, ce s-ar alege de blocul care se construiește ?**

Întîi, fierarii betoniști spuneau că, dată fiind importanța muncii lor, nu se admit greșelile. Acum, dulgherii pretind că totul depinde de calitatea muncii lor. Nu e de loc rea concepția aceasta, simplu exprimată, despre responsabilitate în muncă, în profesie !

Ne întoarcem pe un drum mai... curat. Doar ploaia mărunță ne însoțește, constant. Îl întreb din nou pe inginerul Ion Marinescu, șeful șantierului, care e principala concluzie pe care a tras-o după douăzeci de ani de profesie.

— **Depinde cum te desparți de această muncă**, îmi răspunde pe ocolite.

— Vă bate un asemenea gînd? Ați obosit ?

— **Poate.**

— Nu-mi vine să cred. Dar, chiar în cazul cînd ar fi așa, cu ce v-ați „îmbogățit" în acești 20 de ani ?

— **Cu o fantastică experiență de viață. Cu o mare putere de a cîntări și de a cunoaște oamenii. Sînt bogat sufletește. Asprimea vieții de șantier nu te face mai dur dacă îți iubești profesia, dacă iubești oamenii, dacă ești convins că poți înfringe greutăți cu voință și curaj.**

Șantierul, ploaia, noroiul rămîn departe. Discuțiile continuă la Institutul de proiectare al județului Prahova cu ing. **ION NISTORICA**, vicepreședinte al Consiliului popular județean Prahova, și **MIHAI ORHEI**, directorul Institutului.

Ploieștiul apare, în machete și hărți ca o așezare urbană de mare perspectivă, dezvoltîndu-se în limitele unor criterii de sistematizare de mare actualitate. Iar cartierul de locuințe Ploiești-vest, cel mai mare al orașului, pe care abia îl străbătusem, se integrează într-un ansamblu urbanistic foarte modern în care zonele de locuințe, zonele industriale, zona învățămîntului sau cea spitalicească, circulația, dotările de servicii și spațiile verzi se armonizează

GHEORGHE ȘOAITĂ, fierar-betonist

inteligent, confortabil, practic și plăcut.

— Se vorbește mult despre zonare. Cum s-ar traduce acest lucru în sistematizarea Ploieștiului ?

— **Este vorba**, îmi dă prima replică, tov. Mihai Orhei, **despre crearea unor zone cît mai distincte, (de pildă între cele industriale și cele de locuințe) care să nu stînjenească dezvoltarea industrială dar să și evite unele greșeli de amplasamente, greșeli care s-au mai făcut. Dar înainte de a intra în amănunte despre aceste zone, țin să subliniez o altă fațetă legată de sistematizare, de urbanizare : circulația în oraș. Rezolvarea circulației este, putem spune, un pas spre crearea unui oraș nou, modern.**

— Ce va apare în acest sens în anii cincinalului ?

— **Găsesc că e potrivit, sugerează** tov. vicepreședinte, ing. Ion Nistorică, **să vă vorbim, despre circulația pornind de la intrările în oraș. De pildă, intrarea dinspre Brașov pe calea Cîmpinei, legată de dirijarea circulației pe bulevardul Republicii. Aici s-a studiat inelul 1 de circulație care să se abată din centru cu scopul de a descongenstiona circulația. Pentru că vorbim de centru, să ne oprim puțin la ceea ce va apare aici, în jurul inelului 1 de circulație. În afara clădirii moderne pe care o cunoașteți, a sediului politico-administrativ, se vor mai construi sediul C.I.D.C., Casa de mode, un magazin universal pe o suprafață de circa 8 500 mp., un hotel cu o capacitate de 326 locuri, aflat în stadiu de finisare, o casă de cultură (tot, în finisaj). Înauntrul inelului 1 se vor construi sediul comun al institutelor de proiectare în petrol și Centrala cărbunelui, baza de intervenție I.R.E. și altele.**

— Ce se va întîmpla cu o altă intrare principală în oraș, zona gării de sud ?

— **În cincinal, vor apare în zona aceasta circa 300 apartamente în blocuri înalte de 11 și 14 etaje, un mare magazin, elemente decorative în piața gării, în general în această zonă de pătrundere în oraș. V-aș aminti și construcțiile legate de o altă intrare în oraș, acea dinspre**

ALEXANDRU MITROI, fierar betonist

Buzău și anume de pasajul superior peste calea ferată și cele circa 450 apartamente ce vor apare în aceste locuri.

— Revenind la circulația propriu-zisă, ce vă mai propuneți pentru descongestionarea ei ?

— **Trebule subliniată construcția unei linii de tramvai care va face legătura între zonele din nord și vest cu combinatele petrochimice și gara de sud, asigurînd, pe inelul 3 de circulație, un mijloc de transport civilizat pe un traseu foarte mare și situat în afara orașului. În sfîrșit, în perspectivă se conturează două pasaje subterane situate, unul în dreptul magazinului universal, ce va apare în centru, iar altul în dreptul clădirii poștei.**

— Zona de sud, a centrului de învățămînt va căpăta și ea o amploare deosebită. Ne puteți da cîteva amănunte ?

— **Aș menționa că pe lîngă Institutul de petrol, așezat în zona industrială sud, deci lîngă producție, pe lîngă centrele școlare existente se construiește și Centrul de calcul. Dezvoltarea, modernizarea unităților de învățămînt din această zonă vor permite, în perspectivă sporirea numărului de studenți de la 450 la circa 1 400.**

— Există și o zonă a instituțiilor cu profil sanitar ?

— **Da, în nordul orașului, vom dezvolta o astfel de zonă unde va începe — în 1972 — construcția unui spital de 700 locuri. Aici vor fi amplasate școli pe profil sanitar și alte unități.**

— Ne-ați vorbit despre ansambluri de locuințe bine închegate ca dotări. V-ați referit desigur și la agrementarea lor cu spații verzi...

— **Mărirea spațiului verde al orașului**, spune tov. Mihai Orhei **este o problemă abordată cu deosebită răspundere în cadrul schiței de sistematizare a orașului. Un aer mai purificat va fi asigurat de existența unor suprafețe sporite de spații verzi. Perspectivele ne arată că vom ajunge, la o suprafață de spațiu verde socotită pe locuitor, de zece ori mai mare decît cea de acum. Rezolvarea privește atît crearea și dezvoltarea unor astfel de zone între marile ansambluri de locuințe cît și amenajarea unor mici scuaruri în interiorul cartierelor.**

— **Țin să mai subliniez**, intervine tov. ing. Ion Nistorică, **două aspecte. Pe de o parte, sistematizarea orașului va folosi în mare parte fondul existent de construcții. Pe de altă parte,**

CHIRAN IAMANDACHE, dulgher

va urmări o folosire mai rațională a terenurilor pe care se va construi, o alternare mai judicioasă a acestora cu spațiile libere ce vor fi folosite pentru agrementarea orașului cu parcuri, scuaruri, în general locuri plăcute ochiului, îmbietoare la edihnă.

Șantier, machete, schițe, proiecte — toate privesc dezvoltarea unui oraș care își așează rațional, estetic, străzile, casele, parcurile. Este tot ce poate fi azi mai obișnuit la noi. Dar și una dintre cele mai optimiste înfățișări ale viitorului într-o viziune a urbanisticii moderne.

Lucia MANOLESCU

Fotografii : Octavian STĂCESCU

Mai există enigme?

CORIDORUL AERIAN CARE TRAVERSA DÎMBOVIȚA !...

Istoria Bucureștilor păstrează încă, multe episoade neclare. Învăluite în ceața vremurilor, enigmatice chiar. Pînă și numele unor străzi conțin adesea mesaje despre întîmplări puțin cunoscute sau monumente dispărute, a căror existență este controversată. Una dintre aceste străzi este și cea a Foișorului, din cartierul Vitan. Despre ce foișor ne amintește ea, a existat vreodată pe aici o asemenea construcție ? Încercînd să căutăm răspunsul la această problemă ne-am îndreptat pașii spre locurile unde în urmă cu un sfert de mileniu voievodul Nicolae Mavrocordat și-a construit case domnești.

Ingenioasa pasarelă lungă de kilometri

Nici n-am ajuns pe strada Foișorului și atenția ne-a fost atrasă de tăblița indicînd numele arterei pe care o străbateam. Era strada Colonel Papazoglu, cel care a scris o istorie a Bucureștilor, unde consemnează, pe la sfîrșitul secolului XIX, despre existența palatului doamnei Smaranda Mavrocordat, palatul de la Foișor spre care ne îndreptam. Trăind între anii 1811—1889, **PAPAZOGLU**, care se pare că a locuit prin aceste locuri, dovadă și strada care îi poartă numele, amintește despre o ingenioasă construcție care lega două palate domnești din București. Dar să-i dăm cuvîntul istoricului : „...**Se făcuse un coridor (pălimar) lung ca un foișor și cu învelitoare ce se întindea peste toată lunca Dîmboviței, prin care mergea doamna de la haremul ei și se punea în comunicație cu mănăstirea Văcărești. Acest foișor era ridicat pe mai mulți stîlpi, pe un spațiu de o jumătate de oră călătorie și cu ferestre în amîndouă laturile**".

Mai tîrziu, **IONNESCU-GION**, în „**Istoria Bucurescilor**", notează că mahalaua Foișorului este „**numită astfel după Foișorul clădit de Nicolae Vodă de la biserica făcută de a treia lui soție, Smaranda, pînă la mănăstirea Văcărescilor**".

Ruinele casei domnești

Două picturi, un tablou în ulei și o frescă ne amintesc de palatul domnesc care se afla în

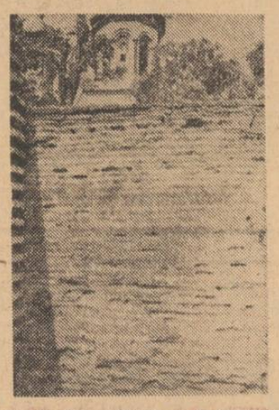

Unul din zidurile Palatului Domnesc

incinta bisericii Foișor și de stăpîna acestuia : Smaranda Mavrocordat. **NICOLAE IORGA**, în volumul „Portretele doamnelor române", publicat în 1937, reproduce chipul Smarandei, soția lui Nicolae Mavrocordat, după fresca din paraclisul mănăstirii Văcărești. Drept explicație la fotografie, lorga dă amănunte asupra modului cum este îmbrăcată soția voievodului : „**într-un veșmînt împlănit, care pare a fi din mătase, pe cap purtînd o coroană**". Pictura care reprezintă casele domnești a fost realizată în 1864 de **H. TRENK** și se află în colecția Muzeului de artă al Republicii. Imaginea este singura care ne dă amănunte asupra stilului arhitectonic al clădirii : cu arcade rezemate pe pilaștri. De asemenea, planșa 74 a vestitului plan Borroczyn din 1846 urmărește meandrele Dîmboviței din mahalaua Foișorului, avînd însemnate, în stînga riului, ruinele palatului lui Nicolae Mavrocordat alături de ctitoria soției lui, biserica, în mijlocul unei curți mărginite de un zid de incintă pătrat.

Cu privire la data construirii palatului de la Foișor un document din 2 martie 1724, semnat de Nicolae Mavrocordat, arată că „**vrînd ca să fac domnia mea niște case domnești, cu curte imprejur, afară den oraș, ca să fie pentru plimbarea domniei mele... și găsind locu mai cu frumoasă priveală den josul orașului... am făcut domnia mea acele case domnești...**". Iar **NICOLAE STOICESCU**, într-un studiu arată că acest edificiu este pomenit de documente și în timpul domniei lui Constantin Mavrocordat care locuia uneori aici. Astfel, Chesarie Daponte, secretarul voievodului, ne informează că în 1737 domnitorul s-a retras aici cu un pașă turc.

Urme de locuire de acum 1300 de ani

MIOARA TURCU, de la Muzeul Bucureștilor, care a întreprins în curtea bisericii Foișor cercetări arheologice, ne-a declarat următoarele :

— **În urma săpăturilor s-a putut constata că locuința domnească a fost construită în partea de sud-est a dealului și că zidurile ei de fundație s-au suprapus parțial peste o altă așezare, mult mai veche, din secolele VI—VII. La suprafața terenului se pot observa două ziduri perpendiculare, păstrate pe o înălțime între 1,5—2 m, ziduri care aparțineau clădirii. Casa Mavrocordaților era compusă din 6 camere — 3 spre est și 3 spre vest — legate printr-un coridor. Cea mai mare cameră — cea din extremitatea vestică — a servit drept cameră de primire a domnitorului. Din documentele vremii rezultă că această locuință era prevăzută cu un foișor, dar vestigiile lui n-au putut fi identificate pe teren. Presupun că la colțul de nord-est al culoarului ar fi fost arcade deschise spre curte, care formau un fel de galerie exterioară. Nu am găsit, de asemenea, nici o urmă despre legendarul geamlîc sau coridor care ar fi legat casele de aici cu mănăstirea Văcărești. La adîncimea de aproape 1,5 m, la nivelul temeliilor caselor domnești, s-au găsit trei bordeie prevăzute cu cuptoare din lut în formă de potcoavă. Ele au o vechime de 1200—1300 de ani. De asemenea, în partea de nord-vest a curții au fost dezvelite circa 30 de morminte care au aparținut cimitirului bisericii. În afară de un inel de argint, o pereche de cercei și cîteva monede, cea mai veche din 1757, inventarul s-a rezumat la cîteva obiecte de ceramică. Din anul 1862 casa s-a ruinat și apoi a dispărut aproape complet.**

Unde și cum învățau copiii mahalalei

Din laconicul istoric al bisericii, expus în pridvorul ei, sîntem informați, printre altele, că prin 1880 aici se adunau copiii mahalalei care voiau să învețe. Și că, pînă în anii trecuți, bătrînii cartierului aminteau cu plăcere de dascălul Răducanu, fost cîntăreț la biserică, care în orele sale libere se transforma în învățător al celor mici. De altfel, despre existența unei școli în curtea bisericii pomenesc și documentele vremii.

Și pentru că am relatat despre școala de aici consemnăm cîteva cuvinte despre celebra bibliotecă a Mavrocordaților, vestită printre contemporani, datorită rarităților ei bibliofile. Spre a arăta valoarea ei, Ionnescu-Gion, scrie că bancherul Barker din Constantinopole i-a împrumutat pe domn, atunci cînd era mazilit, „**cu un milion de lei turcești**", luînd drept zălog cărțile. De asemenea, că „**pentru îmbogățirea ei, cardinalul Fleury, primul ministru al lui Ludovic al XV-lea, trimite la București catalogul bibliotecii regale din Paris**". Se mai știe oare, ceva despre extrem de prețioasele volume din această bibliotecă ? Sau și ele au dispărut fără urmă, transformîndu-se într-o enigmă ?

În ceea ce privește biserica Foișor, ea a fost construită în 1746 de doamna Smaranda, alături de casele domnești. Studiul lui N. Stoicescu relevă că deși lăcașul a fost din nou pictat în 1838—1839 de Gh. Tattarescu, totuși se mai văd și astăzi vechile fresce pe absidele naosului. De asemenea, se mai păstrează ușa din 1757 lucrată din dulapi groși cu tablă și iscălită de meșterul dulgher Anghel, ca și vechea tîmplă din secolul al XVIII-lea.

Pîrîul din strada Laborator !...

Pe **ION MIHĂILESCU**, tîmplar, din strada Brîndușilor 81, stradă situată în spatele bisericii Foișor, l-am întîlnit pe drum și am intrat în vorbă rugîndu-l să ne spună cite ceva despre trecutul locurilor.

— **Am 75 de ani și locuiesc aici de aproape jumătate de veac. Desigur că s-a schimbat mult fața cartierului, pe vremuri pe aici fiind numai case bătrînești cu prispă. Îmi aduc aminte că pe strada Laborator curgea pe atunci un pîriu care se vărsa în Dîmbovița, trecînd și prin curtea fabricii lui Mociorniță.**

ELISABETA ION, din str. Grădinari nr. 14, ne relatează cum socrul ei Petre Ion Călin, care avea pe atunci 80 de ani, i-a povestit că a auzit de la bătrînul lui despre podul care unea casa domnească de la Foișor cu cea de la mănăstirea Văcărești. **În curte**, ne spune ea, **se află și acum o cruce de piatră foarte veche, care a fost odată la un puț de piatră. Cred că are vreo 3—400 de ani iar numele străzii unde stăm amintește că aici locuiau numai grădinari.**

Părintele **CONSTANTIN ANUȚEI**, care locuiește în casele din curtea bisericii din anul 1930, subliniază și el că a auzit de la bătrîni că palatul de aici era unit cu cel de la Văcărești printr-un pod în linie dreaptă, traversînd Dîmbovița. Iar părintele **PANAIT TOPORAȘ** îl completează ideea, spunînd că Nicolae Mavrocordat a ridicat acel geamlîc de legătură între cele două palate, deoarece altfel ar fi trebuit să ocolească foarte mult, pe atunci nefiind nici un fel de drum pe acolo. **Părerea mea este că denumirea străzii Foișor provine de la acel uriaș geamlîc — lung de peste doi kilometri —, geamlîc în turcește fiind sinonim cu foișor. De altfel, din clopotniță se poate vedea clar, în linie dreaptă, mănăstirea Văcărești...**

★

Un coridor lung de peste doi kilometri pe care numai tradiția îl mai consemnează, un foișor ale cărui vestigii n-au fost găsite, o bibliotecă vestită despre existența căreia se știe prea puțin, o stradă care poartă numele unui edificiu dispărut... Sînt numai cîteva din enigmele relatate de acest reportaj. Sînt numai cîteva file din istoria nescrisă a Bucureștilor, istorie păstrată cu sfințenie de tradiția orală transmisă din bătrîni în bătrîni pînă în zilele noastre.

Simion SĂVEANU

Clepsidra

VÎNT LA PUPA

de Constantin VIȘAN

Nu știu dacă există pe lume priveliște căreia adjectivul fascinant să i se potrivească mai bine de cît librăriei. Frumusețile pămîntului sînt fixate în geografii. Anotimpurile le schimbă ciclic înfățișarea. Librăriile ne oferă în fiecare zi fascinația noutății. Ele împodobesc în permanență lumea cu priveliști noi, cu eroi noi, cu idei inedite.

Dacă marea ar fi la marginea orașului în care locuiesc n-ar trece zi fără să ajung pe malul ei. Ca să privesc minunea albastră a valurilor. Cum marea nu se află, pașii mă duc în fiecare zi prin fața librăriilor. Vitrinele lor sînt marea în veșnică schimbare. În fiecare zi găsesc în rada acestor porturi măcar o corabie nouă, cu care pot porni spre tărmuri necunoscute.

În București s-a inaugurat la începutul acestei săptămîni o nouă rampă de lansare a literei românești. O librărie cu nume de corabie: „Cartea Românească". Se află pe strada Nuferilor, într-o casă care și-a cucerit un loc de prestigiu în Istoria literaturii române. Consemnînd secunda inaugurării acestui nou lăcaș de cultură, „Clepsidra" urează corăbiei „Cartea românească" vînt la pupa în călătoria pe oceanul fanteziei. Pe coverta ei am recunoscut navigatori încercați, în frunte cu autorul „Imposibilei întoarceri".

Monolog interior despre...

TEMEI

URMARE DIN PAG. 1

ne : întruparea voinței de comunist de a pune umărul acolo unde e mai greu, acolo unde se face mai acut simțită nevoia atît a înaltei competențe profesionale, cît și a curajului în forma sa cea mai pură.

Și asemenea oameni am întîlnit nu numai acolo, în perimetrul parcă prin excelență destinat manifestărilor spectaculoase ale îndrăznelii, ci și în alte locuri din țară. „Om cu temei" mi s-a părut, bunăoară, un maistru cu care am făcut recent cunoștință într-o uzină clujeană. Pe răbojul vieții lui de muncă — aproape trei decenii în care nu lipsise nici o zi de la lucru — nu erau înscrise nici impresionante esafodări de viaducte peste amețitoare abisuri, nici străpungeri de tunele în dura încremenire a stîncii, ci „numai" cei peste două sute de muncitori din uzină și din afara ei pe care îi învățase meserie. Două sute de priceperi și îndemnări adăugate, ca un bogat șirag de pietre prețioase, tezaurului de măiestrie profesională al claselei noastre muncitoare, două sute de energii revărsate în fluxul marii energii creatoare a poporului. E mult ? E puțin? Nu știu. În orice caz, e o treabă făcută cu temei.

Nu mi-ar ajunge nu numai spațiul acestei rubrici, dar nici măcar o pagină de ziar, pentru a înșirui măcar numele „oamenilor cu temei" pe care i-am cunoscut în cursul peregrinărilor mele reportericești de la un capăt la altul al țării. Sînt acei oameni care reprezintă sarea vieții noastre cotidiene sau, folosind același termen expresiv, însuși temeiul acestei vieți. Din faptele lor rămase adesea anonime, din entuziasmul și dăruirea lor neprecupețită, se țese epopeea acestor ani materializată în înfăptuirile ce au schimbat radical chipul României contemporane.

Cuvîntul „temei", atît de specific limbii noastre, are un sugestiv corespondent adjectival : temeinic. Și, într-adevăr, cu oameni de acest calibru al cugetului și al faptei, tot ce se făurește, tot ce se înalță, tot ce se edifică nu-și poate găsi calificativ mai precis: da, „oameni cu temei" construiesc temeinic !

Victor BÎRLĂDEANU

CUM A FOST CUCERIT UN „SAT APĂRAT" DIN MOZAMBIC

Relatări de la fața locului despre lupta forțelor patriotice

După aproape opt ani de cînd forțele patriotice mozambicane au ridicat steagul de luptă împotriva intervenției colonialiste portugheze, cei 10 000 de membri ai detașamentelor Frontului pentru Eliberarea Mozambicului (FRELIMO) controlează — potrivit datelor comunicate de Marcelinno dos Santos, vicepreședinte al Frontului — un sfert din teritoriul țării. Pe această suprafață, însumînd aproximativ 250 000 de kilometri pătrați, trăiesc circa un milion de locuitori. De mare importanță sînt, în acest context, succesele repurtate de patrioții mozambicani în regiunea Cabora Bassa, provincia Tete, locul unde colonialiștii portughezi au amplasat construcția unui uriaș complex hidroenergetic, menit să devină principalul pilon al dominației lor politico-economice „la sud de Zambezi".

Într-o declarație FRELIMO se precizează că patrioții mozambicani controlează traficul pe fluviul Zambezi, pe al cărui curs inferior se află construcția barajului, paralizînd totodată traficul rutier din cuprinsul provinciei Tete. În aceeași provincie s-a intensificat strămutarea silită a populației : un număr de 25 000 de africani au fost deportați, iar alți 83 000 vor trebui să părăsească, la rîndul lor, Cabora Bassa — declarată zonă de „importanță strategică" — colonialiștii portughezi intenționînd să stabilească pe aceste meleaguri, „golite" de cei cărora le aparțineau de drept, un milion de coloni, spre a întări osatura regimurilor rasiste din Africa australă.

Un comunicat publicat, în preajma anului nou, de către FRELIMO arată că, în perioada iulie-octombrie 1971, detașamentele patriotice au scos din luptă în provincia Cabo Delgado, 250 de soldați portughezi, au distrus 27 vehicule militare și au doborît două elicoptere. În cele ce urmează, redăm — extrase din revista „Deșteptarea", editată de Biroul scriitorilor afro-asiatici — mărturiile unui corespondent african al acestei publicații, în legătură cu eliberarea de către forțele patriotice a localității Neguru, un așa-numit „sat apărat" din regiunea Cabo Delgado.

Femei partizane din detașamentul mozambican — la antrenament

„Cosme Nyus — își începe relatarea corespondentul african — comandant al forțelor FRELIMO, amplasate într-o bază de sprijin a provinciei Cabo Delgado, întîmpină tocmai, împreună cu oamenii lui, un grup de recunoaștere care se înapoiase din misiunea ce îi fusese încredințată. **Fără să-și** fi îngăduit un răgaz de odihnă, ei au făcut comandantului Nyus un raport asupra rezultatelor misiunii îndeplinite.

Trupele coloniale portugheze instalaseră în regiunea Ancuaba, provincia Cabo Delgado, un așa-numit „sat apărat", expunînd prin această măsură un număr de 130 de săteni mozambicani unor mari privațiuni. Prin înființarea unor asemenea așezări — după modelul faimoaselor „cătune strategice" din Vietnamul de Sud — colonialiștii portughezi au încercat în zadar să rupă legăturile existente între forțele patriotice și masele populare ale Mozambicului și de a le împiedica pe cele din urmă să-și sprijine propriile sale forțe armate.

Armata colonială portugheză i-a silit pe săteni să-și părăsească locuințele și să se mute într-un „sat" împrejmuit cu sîrmă ghimpată și în care era instalat un post militar. Sătenii, în chip de prizonieri, trebuiau să se ducă, sub amenințarea puștilor, în fiecare zi să muncească pe cîmp. Ținuți la curent cu diferite fărădelegi ce erau săvîrșite în aceste „sate apărate", luptătorii patrioți din regiune făceau, în mod activ, pregătirile pentru a lansa, la momentul oportun, un atac spre a-i elibera pe cei 130 de săteni. Misiunea grupului de recunoaștere consta în strîngerea unor informații privind garnizoana inamică, graficul orar al activităților acesteia, pentru a se putea întocmi cît mai temeinic planul de atac.

Nyus ascultă cu multă atenție raportul grupului de recunoaștere. Preocupați de a nu primejdui viața compatrioților lor, comandantul și combatanții au hotărît să nu folosească artileria ci să lanseze, prin surprindere, un atac împotriva punctului de sprijin al adversarului, luptătorii patrioți urmînd să pătrundă în interiorul „satului apărat". După o serie de manevre-test, ei au elaborat, în cele din urmă, planul operațional.

Dînd ascultare recomandărilor comandantului lor, luptătorii patrioți porniră, îndreptîndu-se, în marș forțat, spre Neguru, pe cărări de junglă ce le erau familiare. După mai bine de o zi de mers, ei au ajuns la destinația prevăzută, un loc în imediată apropiere de Neguru. Pentru a le da posibilitatea de a-și reîmprospăta puterile, în urma oboselii marșului, și a face pregătirile propriuzise de luptă, comandantul le ordonă să-și improvizeze refugii de odihnă. Între timp, un grup îndeplinea o ultimă misiune de recunoaștere înainte de luptă.

O dată cu căderea nopții, militarii portughezi se retrăseseră ca deobicei în punctul fortificat. Sub pavăza întunericului, luptătorii patrioți trecură la acțiune, îzbutind să se furișeze pînă la locul stabilit dinainte, unde urma să fie declanșat atacul. După efectuarea manevrelor ce se impuneau, combatanții se întinseră în mijlocul ierburilor, ținînd sub observație punctul fortificat al inamicului, în așteptarea ordinului de atac al comandantului lor.

La 4 dimineața sună ora atacului. O puternică explozie a făcut o breșă largă în rețeaua de sîrmă ghimpată prin care au pătruns luptătorii patrioți Buimăciți de somn, soldații portughezi au opus rezistență trăgînd orbește. În cele din urmă, au luat-o la fugă într-o învălmășeală de nedescris. Punctul fortificat a fost repede ocupat. În lumina soarelui de dimineață, care se înălța cu toată strălucirea sa, cei 130 de săteni mozambicani din Neguru au întîmpinat cu bucurie propriile lor forțe armate, alăturîndu-se combatanților pentru a curăța împreună cîmpul de luptă. Sătenii au luat hotărîrea de a părăsi Neguru, spre a se instala într-una din regiunile eliberate. Ei au dat foc punctului fortificat, înainte de a porni la drum, purtînd cu ei armele și munițiile capturate".

SPLIT — CHIPURILE UNUI ORAȘ

Însemnări de călătorie

În muzeul arheologic din Split — unul dintre cele mai bogate din lume în privința mărturiilor privind antichitatea romană — am găsit un mozaic reprezentîndu-l pe Orfeu cu lira, în mijlocul unui pom de crengile căruia atîrnau ca niște fructe o mulțime de animale vrăjite de muzică. Un mozaic asemănător mai văzusem tocmai la Volubilis, în Maroc, punctul cel mai sudic al stăpînirii romane în Africa. Un prilej de meditație asupra latinității, asupra spațiului ei spiritual sprijinit pe vastitatea spațiului fizic, material...

Dar lumea romană nu este la Split doar o prezență conservată în muzeu. Vechiul Aspalatos (Spalasium — sub romani) există, poate fi descifrat în chiar chipul de astăzi al orașului modern. Palatul lui Dioclețian este animat de forfota turiștilor și a localnicilor ; mici restaurante și prăvălii s-au adăpostit în umbra severelor ziduri. În vechile săli de recepție se organizează spectacole de teatru, concerte, conferințe ale universității populare. Piatra pe care călcăm a răsunat cîndva sub pașii imperatorului...

Peste tot răsar vestigiile trecutului, păstrate cu multă grijă și bun gust, iar imediata lor vecinătate creează adesea asociații stranii.

Astfel că, la puțin timp după ce văzusem în depărtare vechea fortăreață Clis, reședința prinților croați Șubici, intram între docurile uriașului șantier naval. Istoria șantierului datează de secole, dar el devine important la începutul veacului — funcționa aici o companie cu capital francez —, pentru a ajunge la dezvoltarea de astăzi numai în ultimele două decenii. Gloria șantierului este un rezultat nu numai al fantasticei sale dezvoltări tehnice, ci mai ales al faptului că a fost un puternic focar al mișcării muncitorești. Organizația de partid a împlinit aici 50 de ani, iar în timpul războiului zeci și sute de eroi ai partizanilor au fost recrutați dintre constructorii de nave splitieni. Astăzi, se construiesc nave de 200 000 tdw, se pregătește un doc uscat pentru nave de 300 000 tdw ; efectivul celor care lucrează aici trece de 5 000 de oameni. Pantografe ultramoderne asigură trasarea pe tablă a panourilor care vor constitui apoi masivele și elegantele siluete ale vapoarelor. Sudură pentru tăiere semiautomată, macarale puternice, o fabrică de motoare Diesel aflată în construcție — iată numai cîteva din dotările moderne ale șantierului. Și poate nicăieri nu am simțit mai adînc respectul pentru munca al acestor oameni, dragostea lor pentru ceea ce fac, mîndria tradițiilor de constructori, ca în fața unui piedestal pe care se afla ridicat un vechi remorcher — creat pe acest șantier în 1894. Micuța navă lucrase aici 70 de ani încheioți.

Forfota oamenilor pe acest șantier, febra muncii lor — aceasta este chipul diurn al Splitului, astăzi. Iar chipul său etern se cheamă Meștrovici.

Splitienii iubesc arta și sînt mîndri că pe aceste locuri s-a născut Marko Marulici, primul poet și filozof slav. Cu atît mai mult sînt mîndri că marele sculptor Meștrovici a ales acest oraș ca gazdă a atelierului și galeriei sale. Despre Meștrovici se poate vorbi mai greu în termeni consacrați de critica plastică. Opera sa, vastă, monumentală, pare mai degrabă rezultatul unei incredibile forțe a naturii, a acestui pămînt pietros și sever. Începută sub influența lui Rodin, ea s-a constituit apoi ca o lume aparte și mîna maestrului poate fi recunoscută imediat, chiar de un neinițiat. Piatra sau lemnul peste care a alunecat dalta sa capătă o expresie de neuitat, ceva amintind din calma întindere marină. Aparent, opera sa abundă în teme religioase. Dar „Fecioarele" sale, îndurerate sau înflorind de bucuria maternității, sînt drapate cel mai adesea în portul țărancelor dalmate. Preocupat de antitează, ca de însăși esența Vieții, ne apare Meștrovici în cele mai multe dintre lucrările sale ; așa sînt „Îngeri veseli" și „Îngeri triști", „Speranță" și „Supliciu". Expresivitatea operelor sale este tiranică, dominatoare. Mai amintesc aici, dintr-o operă care ar umple zece vieți. „Artistul poporului meu" (1908), un bătrîn orb, cu gușă, condus de un copil cu chipul pur.

În tot ceea ce a făcut marele artist se „aude" limpede un imn închinat Vieții ca miracol de frumusețe și suferință, de hidoșenie și bucurie. Semnificativ, deși picta adeseori statuile ce le avea de realizat, Meștrovici nu a schițat în tot lungul anilor săi decît patru „Naturi moarte", aflate în apartamentul său, apartament în care am pătruns prin bunăvoința directorului galeriei, domnul Iosif Smrkinici. Am văzut acolo, păstrate cu pioșenie, un vechi aparat foto „Agfa" — ce i-a aparținut, ultima sa scrisoare și — cel mai cutremurător document — una din pălăriile sale cu boruri largi pe a cărei panglică interioară se mai zăreau încă urmele de sudoare ale celui ce și-a închinat viața — artei și arta — vieții.

Chiar din apropierea galeriei Meștrovici am urcat seara pe muntele Marian care domină orașul. La poalele sale, Split își etala panorama ascunzînd în farmecul ei minunata tenacitate a oamenilor — temeiul chipului de mîine al orașului.

Mihai CREANGĂ

PE FIRUL EVENIMENTELOR

VECHI ȘI NOI

de Nicolae LUPU

Cîteodată evenimente destul de vechi devin actuale pur și simplu pentru că la vremea cînd s-au petrecut n-au apucat să fie cunoscute. Dar asta nu e totul. Actualitatea derivă și din învățămintele ce pot fi trase în prezent.

Ca la orice început de an în Anglia au fost date publicității documente guvernamentale secrete care au depășit limita interdicției de 30 ani vechime. Printre acestea se află și hîrtiile privind problema segregației rasiale în armată ridicată de prezența și activitatea pe teritoriul englez în anul 1942 a unităților americane. Pentru a nu se ivi conflicte între trupele engleze și americane, secretarul de stat la ministerul apărării a propus guvernului, într-un memorandum secret, să se desfășoare în rîndurile ostașilor britanici o activitate educativă pe linia atitudinii americane. Guvernul a fost de acord că „este de dorit ca oamenii acestei țări să evite a fi prea prietenoși cu soldații de culoare americani !"

Pe baza acestei decizii un comitet special a pregătit un document adresat cu mențiunea „secret" ofițerilor superiori britanici. El explica astfel apariția deosebirilor rasiale în Statele Unite, care trebuiau respectate și de către unitățile britanice : „...Sudul are o climă semi-tropicală, și munca este mai convenabilă oamenilor de culoare. Populația albă continuă să privească pe negri ca pe niște copii față de care are responsabilități morale ; asemeni copiilor, negrii inspiră afecțiune și admirație, dar nu sînt egali cu oamenii și femeile albe la fel cum copiii nu sînt considerați egali cu adulții". Nu știm dacă în document se arăta că Ku-Klux-Klanul reprezenta forma supremă de manifestare a atitudinii părintești față de negri, iar crucificările cea mai eficientă expresie a activității educative destinată „celor mici". Înclinăm să credem că cei care au alcătuit documentul aveau o părere prea proastă despre cei cărora li se adresau și mult prea bună despre ei. După această „analiză" a situației negrilor din S.U.A. urmau astfel de sfaturi practice adresate ofițerilor și soldaților englezi : „Dacă vă veți găsi în compania unor soldați americani albi și negri căutați să evitați momente neplăcute. Cel mai bine este să evitați astfel de situații. O femeie albă care ar merge în compania unui negru american ar putea da naștere la controverse și neplăceri". În esență se dădeau sfaturi și se justificau atitudini rasiste, asta, după cum remarcă un recenzent englez în „Times", în momentul cînd cu toții trebuiau încurajați să lupte împotriva exponentului rasismului fascist, Hitler.

După difuzarea documentului guvernul englez a luat hotărîrea să ceară presei să nu relateze nimic sub motivul că tăcerea ar fi „cel mai bun mod de a evita o publicitate proastă și în general orice fel de publicitate".

Au trecut 30 de ani de atunci și chestiunea ar putea fi considerată închisă, moartă și doar de aceea a și fost dată publicității. Se pune însă întrebarea : oare astăzi în diverse alte probleme contemporane, nu a rămas obiceiul de a proceda la fel, de a manipula în scopuri dubioase mecanismul prelucrării opiniei publice ? Nu e nevoie să așteptăm încă 30 de ani pentru a găsi răspunsul. Publicarea unor documente ca cele ale Pentagonului, graba unor protagoniști de a-și scrie memoriile, diferite conflicte și înfruntări electorale, ridică din cînd în cînd cîte un colț al cortinei. Și reiese limpede că manipulatorii de opinie publică se simt îndreptățiți să-și trateze semenii, cum se spune în documentul englez, drept „copii care nu pot fi considerați egali cu adulții". Numai că copiii se dovedesc destul de precoci și nu mai reacționează la tratamentul sedativ cu basme.

De prin toate colțurile

FOLOSIND o bicicletă fabricată acum o sută de ani, Dennis Wickham a străbătut distanța Londra-Brisban (Australia) în 19 luni, timp în care el a parcurs aproximativ 24 000 km.

●

LA NIAGARA Falls există unul din cele mai curioase muzee de automobile din lume. Pînă nu demult din raritățile acestui muzeu făceau parte: Cadillac-ul blindat ce a aparținut gangsterului Al Capone, Lancia tip 1936 a lui Mussolini, Rolls-Royce-ul tip 1910 al ducelui de Windsor, Packard-ul tip 1927 al celebrului aviator Lindberg, un Lincoln al fostului președinte al S.U.A., John Kennedy și altele. Toate aceste automobile au fost scoase la licitație în ziua de 20 noiembrie 1971 întrucît muzeul aflîndu-se în jenă financiară urma să-și închidă porțile.

In ultimii ani, în R. P. Chineză a fost introdusă tehnica de lucru pe liniile electrice aflate sub tensiune. Dacă la început această muncă era efectuată numai de bărbați, ulterior și femeile au început să o îndrăgească, dovedind reale aptitudini pentru ea. Prin octombrie 1970, un grup de tinere muncitoare a format echipa „8 Martie". În scurt timp, membrii echipei au început să lucreze la fel de bine ca bărbații pe liniile electrice de înaltă tensiune.

In fotografie : Membrii echipei „8 Martie" în timpul unui antrenament.

IN ORAȘUL Jacinto din Brazilia, un cetățean, care a avut o viață conjugală agitată, a dispus ca după moartea sa, pe mormînt să fie așezată o placă cu următorul text: „In fine, singur". Văduva sa a satisfăcut dorința postumă a soțului său, dar pe placa viitorului său mormînt care se află alături a pus următoarea inscripție: „Orice iluzie durează puțin".

●

NOUL VAS sovietic „Universitatea din Moscova", destinat flotilei științifice a U.R.S.S. este dotat cu cea mai modernă tehnică de aparataj. Pe bordul vasului există și televiziune în culori destinată observării vieții submarine pînă la o adîncime de 3 km.

●

IN URMA unui denunț, s-a descoperit că un mare număr de posesori de carnete de șoferi din Lisabona sînt ... analfabeți și că documentele pe care le-au prezentat sînt false. Cu această ocazie a fost arestat și conducătorul „fabricii" de certificate școlare care — culmea — era și el ... analfabet!

O croitorie din Londra s-a specializat în confecționarea îmbrăcămintei pentru clienții foarte... înalți.

Ar putea părea curios, dar numărul mare al clienților a demonstrat nu numai utilitatea unei asemenea croitorii, dar și faptul că numărul celor foarte înalți este neașteptat de mare.

Iată și o fotografie care vă înfățișează doi clienți : cîntărețul englez pop Don Fardon (în stînga) 2,05 m și Chris Greener (2,29 m). În mijloc, funcționara Lisa Wilson, pierdută între cei doi giganți, este gata să se urce pe o scară pentru a nota dimensiunile.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

OMUL CARE URLĂ CA LUPII!...

● La plimbare pe ulița satului cu cinci lupi în lesă ● Un spectacol „obișnuit" pentru locuitorii unei mici localități din inima Pădurii Bavareze ● O serie de probleme legate de comportarea lupilor, studiate îndeaproape de un pasionat cercetător.

La început, oamenii din sat se cam temeau de el. De ani de zile, în mica localitate Waldhäuser, în inima Pădurii Bavareze, nu mai pusese piciorul vreun străin. Într-o bună zi însă, pe ulița satului își făcu apariția un bărbat înalt, voinic, cu barbă, îmbrăcat în pantaloni vechi de cord și cămașă de in, purtînd în lesă cinci lupi de toată frumusețea. De atunci, convoiul ciudat își reluă plimbarea în fiecare zi, mereu la aceeași oră, cu aceeași dezinvoltură. Dar asta încă nu era nimic. Străinul fu văzut jucîndu-se cu fiarele de parcă ar fi căței nu cogeamite lupi, cutreierînd cu ei împrejurimile, ba, mai mult — faptul e consemnat de martori — bărbatul fu surprins dîndu-și capul pe spate și scoțînd un urlet prelung și sfîșietor, întocmai ca un lup. Între timp, localnicii s-au obișnuit cu acest spectacol straniu. Fiecare știe astăzi că „Omul lup" este un tînăr savant, care are o soție neobișnuit de drăguță, și că ceea ce părea doar o joacă periculoasă este în realitate o muncă serioasă de cercetare. Pînă și copiii din Waldhäuser s-au familiarizat astăzi cu ipoteza pe care Erik Zimen încearcă să o dovedească cu argumente științifice, și anume că lupii sînt mai buni decît renumele lor.

Cînd l-am vizitat, doctorul Erik Zimen ședea împreună cu soția în mijlocul celor unsprezece sălbăticiuni, amîndoi observînd cu atenție, luînd notițe, completînd tabele. Lupii dorm, clipesc leneși la soare, se întind de le trosnesc încheieturile. De îndată ce stăpînul le întoarce spatele, își fac de cap : o trag de păr pe însoțitoare, îi șterpelesc cu abilitate notițele, o ling pe obraz. Dar iată că Zimen se întoarce și-i ia la rost. „Nu sînt periculoși, dar din cînd în cînd trebuie să-i mustruluiesc niței, altfel își iau nasul la purtare."

„Sperăm că în curînd vom reuși să extindem atît aria cercetărilor cît și numărul colaboratorilor", spune Zimen. Bărbatul cu ochi pătrunzători radiază calm și autoritate. La numai treizeci de ani, cercetătorul născut în Suedia, știe mai multe despre lup decît poate oricare zoolog din lume. De cinci ani se ocupă de creșterea puilor de lup și studiază comportamentul lupilor în pădure. Lupul a constituit tema tezei sale de doctorat și rămîne obiectivul planurilor sale de viitor. Pasionată de aceeași problematică, soția servește biberonul puilor de lup. Iar întrebarea care-i preocupă pe amîndoi este mereu aceeași : cum sînt lupii în realitate ?

Cercetările aprofundate întreprinse în ultima vreme de zoologi americani au arătat că lupul nu-l atacă niciodată pe om fără a fi provocat, nici chiar în iernile cele mai grele. Iar în ceea ce privește faptul că decimează vînatul și animalele de casă, acest lucru nu-l face din cruzime ci pentru a trăi, pentru a-și hrăni puii. „Am observat de nenumărate ori cu cîtă blîndețe se poartă lupii adulți cu puii lor care-i gonesc pînă și de la prada pe care au adus-o. Răbdarea părinților cu odraslele lor este de-a dreptul exemplară".

Omul a avut dintotdeauna o atitudine nedreaptă față de strămoșul cîinelui. „Un fapt regretabil", subliniază Zimen. Exterminarea lupilor a dus în multe locuri la o gravă tulburare a echilibrului ecologic în natură. Dacă paricopitatelor le lipsește dușmanul natural, elanii, cerbii, căprioarele se înmulțesc foarte repede. Faptul, pe cît de îmbucurător pentru vînători și pentru amatorii de fripturi alese, duce la distrugerea poienilor și luminișurilor, ceea ce poate avea ca urmare împuținarea drastică a efectivului de vînat. Teama că lupul s-ar putea înmulți exagerat fără intervenția omului este cu totul neîntemeiată. La această specie, problema controlului nașterilor este de mult reglementată. În fiecare an, numai o singură lupoaică din haită are pui. În condiții favorabile, lupii trăiesc în mai multe haite mici, de îndată ce ambianța le devine neprielnică se string într-o singură haită mare.

Dr. Zimen speră că va reuși cu timpul să elucideze și o serie de alte probleme interesante. De pildă întrebarea referitoare la apariția comportamentului social la aceste animale. Desigur, pașnica sa „Haită domestică" nu constituie obiectul de studiu cel mai adecvat. De aceea, tînărul cercetător suedez caută întîlnirea cu lupul oriunde i se oferă prilejul.

(Dintr-un reportaj semnat de publicista vest-germană Ursula Seelbach)

„...Omul lup" se joacă cu fiarele de parcă ar fi cățel nu cogeamite lupi".

„...Nu sînt periculoși, dar din cînd în cînd își iau nasul la purtare".

ACCIDENT... PE CALOTA POLARĂ ANTARCTICĂ

- **Un avion se prăbușește imediat după decolare**
- **Rachetele care trebuiau să dea forță motoarelor se desprind din suportul lor**
- **Elicea zboară în țăndări și sfărîmăturile pătrund în carlingă.**
- **Motorul se desprinde din cauza șocului produs și cade pe gheață.**
- **Avionul este distrus, însă nici unul din membrii echipajului nu este rănit.**

Acțiunea are drept cadru calota polară antarctică. Pe la mijlocul lunii octombrie 1971, a sosit aici un grup de zece glaciologi francezi în vederea efectuării unui raid cu mașini cu șenile. Cercetătorii veniseră cu un soi de caravane motorizate pe tălpici de schi și efectuau diferite experiențe.

Dar, după aproape două luni și jumătate de viață la mare altitudine, proviziile s-au dovedit insuficiente. Erau chiar pe terminate. Expediția însă nu-și îndeplinise încă toate obiectivele propuse. În ciuda unui mare entuziasm în activitatea lor, cei zece membri ai expediției nu priveau cu prea mult optimism viitorul apropiat, deoarece foamea începuse a se face resimțită.

Un S.O.S. prin radio a fost recepționat de către baza americană din Mc Murdo și în grabă a fost trimis spre calota polară antarctică un avion „C-120" încărcat cu alimente și medicamente.

Nu mică a fost surpriza și bucuria cercetătorilor, cînd au auzit zgomotul motoarelor avionului. Au ieșit cu toții în întîmpinarea salvatorilor.

Pînă aici totul pare a fi normal. Proviziile descărcate din avion asigurau echipei liniștea pentru o bună bucată de vreme. După mulțumirile călduroase avionul îndeplinindu-și misiunea a vrut să decoleze. Dar, la 2500 de metri altitudine, pe platoul antartic — unde se aflau mașinile cu șenile — motoarele nu mai au forța necesară decolării. Pentru a putea desprinde avionul de suprafața înghețată unde aterizase, echipajul s-a văzut nevoit să aprindă patru mici rachete, sperînd că astfel va veni în ajutorul celor patru turbo-propulsoare. Însă nu totdeauna ceea ce se intenționează se și realizează. Dimpotrivă. Din motive încă necunoscute, cele două rachete din partea stîngă s-au desprins din suportul lor și în drum au izbit puternic motorul exterior-sting al avionului. În acel moment, elicea avionului a zburat în țăndări. Dintre acestea, cîteva au pătruns direct în carlingă fără însă a atinge pe nici unul dintre membrii echipajului.

Sub puternica lovitură primită, motorul s-a dislocat, desprinzîndu-se și a căzut pe gheață. Avionul, care totuși izbutise să decoleze, s-a prăbușit cu toată greutatea sa, zdrobindu-se. Din fericire, nici unul din pasagerii avionului nu a fost rănit. S-au ales numai cu o puternică emoție.

Bineînțeles, că pentru moment orice legătură de transport cu baza este imposibilă. Oamenii sînt totuși mulțumiți că straniul accident nu a făcut victime omenești. Încă nu se știe dacă avionul grav accidentat va putea fi recuperat.

Sănăile-caravane utilate confortabil ale expediției glaciologice franceze au acum oaspeți neprevăzuți, pe care îi pot „onora" cu o masă îmbelșugată, adusă chiar de către „invitați".

MARȘ FORȚAT 580 KM!

● Dragostea de mamă este la fel pe toate meridianele ● Un caz ieșit din comun petrecut în Thailanda.

Tînărul Ravee Santiphob, student la Institutul pedagogic din Thouburi (Thailanda) s-a dovedit om de cuvînt. Cu un an în urmă mama sa a fost internată la spitalul din Bangkok. Cînd a venit să se intereseze de sănătatea ei medicii i-au spus adevărul : mama lui suferea de cancer și șansele de supraviețuire erau minime.

Zdrobit de vestea pe care o aflase, neputînd concepe s-o piardă pe mama pe care o iubea atît, Ravee și-a spus solemn că în cazul că ea se va însănătoși, el va străbate în marș forțat distanța de 580 km, de la reședința Institutului pînă la localitatea sa natală — Kalasin.

S-a întîmplat ceea ce puțini au crezut — femeia s-a însănătoșit și a părăsit spitalul cu diagnosticul : vindecată !

În lunile următoare Ravee s-a gîndit, nu o dată, la promisiunea făcută în sinea lui. Dar obligațiile de studii precum și altele l-au făcut să tot amîne hotărîrea luată. Pînă cînd s-a decis. Și în zorii zilei, de fapt, a luat startul de la spitalul unde mama sa urmase tratamentul. Timp de o săptămînă, sub bătaia razelor fierbinți ale soarelui, sau înfruntînd ploi torențiale, a străbătut kilometru după kilometru ; pe parcurs locuitorii care aflaseră de tentativa lui îl aprovizionau cu de-ale gurii, cu băuturi reconfortante. La fiecare sfîrșit de etapă, înnopta gratis într-o cameră de hotel sau pe un pat de spital. Se afla aproape de penultima etapă, dar nu mai avea resurse. Rugă să fie înștiințat telegrafic tatăl său, care îl aștepta în orașul următor. Acesta veni de urgență însoțit de un medic. Adusese și vestea că locuitorii din Khon Kaen, penultima etapă, îl așteptau cu drag. Îngrijirile primite, precum și știrile că oamenii au încredere în el. l-au remontat într-atîta încît Santiphob era ferm hotărît să continuie cursa.

Și a continuat-o. O escală nepreväzută a făcut la Khon Kaen, unde locuitorii îl aclamară prelung și unde piciorul său sting, umflat ca o butie aproape că nu mai asculta la „comenzi". Dar după o noapte de repaus, cînd nu mai rămăseseră decît 94 de km, Ravee prinse parcă aripi și parcurse distanța în numai o zi. Sute de concetățeni, toate rudele, mic și mare, l-au aclamat la sosire, primarul l-a felicitat pentru performanța sa sportivă și morală de a-și păstra cuvîntul dat, chiar dacă respectarea lui a însemnat atîtea eforturi. Potrivit obiceiului, primarul i-a oferit o ghirlandă de flori. Dar nici tînărul n-a venit cu mîinile goale. El a înminat părintelui orașului o pungă în care strînseseră toți banii pe care populația i-a dat pe parcursul maratonului său. Banii — o sumă bunicică — au fost puși la dispoziția sinistraților de pe urma inundațiilor din județul vecin. Se înțelege, cel mai fericit om în acea zi a fost mama studentului, mișcată de o atît de grăitoare dovadă de iubire.

(S-a întîmplat în noiembrie 1971).

SPIRALE

VINEA (III)

de Eugen BARBU

La apariția *poemelor* sale, Vinea trebuie să fi contrazis multe gusturi ațipite, dar iată, acum, în anul 1972, toate acele invenții trăznitoare de acum o jumătate de veac par atît de cuminți ! Am căutat stridențe și paradoxuri și nu am găsit, Vinea mi se pare un clasic tardiv, născut din nebăgarea de seamă a criticii. Ce este acest poem *„Un căscat în amurg"* decît o psalmodiere cuminte, cu toate cele ce conține : *A tăcut pădurea nervoasă ca o herghelie ; pîntecul ei, valea / mată și rotundă, în bruma dealurilor : femeie goală între / perne moi / Cloșcă supranaturală, seara închide aripi de nori pe ouăle / sătești — și pe un dîmb din fund Dumnezeu a jucat table / și a scăpat Gîrcenii, zaruri cu geamuț rotund / De-o săptămînă nici un factor poștal n-a mai sunat din corn, călare / în schimb, iată un popă negru călărește cu picioarele în / șosea iată depărtarea muge și s-așterne pe o cireadă / iată vîntul se înhamă cu talăngi moștenite din tată în fiu iată / nu mai știu pesemne e tîrziu / căci lucește sărăcia-n luminițe la ferestre mici ca niște / iconițe / căci gospodăriile cerului s-au închis, sfinții și-au lepădat / pe nori nestinse pipele și s-au culcat cu nevestele / căci turme biblice și plictisite urcă, urcă, urcă, urcă pe / cărare și pocnesc printre bice, hăis-cea și vorbe murdare"*.

Nu scria altfel nici Fundoianu, cum, cu mai multă îndrăzneală, acest poem putea fi semnat vreodată de Ion Pillat.

O inventariere a armelor lui Vinea ar duce la rezultate cuminți, el este puternic în aglomerarea de elemente care constituiesc laolaltă ceea ce se numește atmosfera lirică. Într-o *Nocturnă orașul e statuar și suferă de o paloare eternă. În el dorm scări, havuzuri și palate.* În *Steaua morților*, un *paznic el însuși scapătă în aceiași lumină lunară*, dominată de *o taină rea care plutește peste grădina cu flori veștejite* Un *St. Martin* este un tablou pe zinc sau pe aramă : *„Această toamnă a capturat soarele / arborii nu izbutesc să moară. / Păsările n-au hotărît cînd să plece / parcul e plin de episcopi / aur sleit pe toate cărările / iubita de altă dată răspunde la numele de Margareta / ochii ei trădează visuri palustre / chipul ca ora ceaiului, părul / asîjderi-pare mai înaltă decît e / semne particulare nu are / găsitorii se vor adresa la ziar / unde vor primi o bună recompensă"*, unde zeflemeaua finală scoate efecte majore.

În *Whisky-Palace* semnalez acest vers *„Sînt, iată, precum ți-am spus / un zeu minor cu paiu-n gură"*, cum în vălmășagul de personaje apare un *frac ultramarin, însoțit de jileți drojdie de vin* ca în Lautrec. În alt poem *trece cu pumnalul în mîini, cu luna pe ochi Ucigașul Arborilor* ; la *Mangalia* există sub Selene un *cearcăn de piatră* care nu e altceva decît gura unei fîntîni. Pe o ploaie, *gura unui burlan leapădă bale de argint.* Undeva *bronzul ploilor moarte luminează plantele* și o *priveliște lenevește în păuni. Soarele este un rege sălbatic* și *printr-un peisaj trec armăsari în ciorapi de mătase.* Acuitatea extraordinară a poetului poate să scoată aceste versuri : *„Să nu mai știu de mine, de ieri, de tot ce a fost / iar glasul tău ca luna, pe fundu-unei fîntîni / să tremure-n uitare, pierdut de-ai său ecou"*.

În Poemul *„La ora cînd cafenelele se închid"*, găsesc versul excepțional : *„Peste podurile mari de piatră / un cuvînt pierdut ca o mireasmă"* iar în *„Mărturii"* dovezi că ne aflăm în fața unui poet deosebit, poate încă nu îndeajuns cunoscut : *„romanul lunii s-a uitat / și lupii urlă ce ascundem / din tot ce aflăm Dumnezeu sporește / Pămîntul e de drumuri plin ca un nebun de zdrențe / Dimineața și-a desfăcut mările pe cari plutesc îngeri înecați"*. În *„Prag"* alt vers fără egal : *„pămîntul își simte apele și sicriele"* În *„Răsunet"* un *pian geme ca un porumbar* iar în *„Celei venite"* există o *zăpadă a liniștii dintîi / ca peste un mormînt nou de toamnă"*, vers aproape bacovian. Iată acum și fragmente din *„Necroman»* : *„În cavoul ca o vistiere ferecat din mireasă a rămas o rază / Un suspin prin toamna coroanelor / Tăcerea e o sită Auer / orice svon scutură cenușă... întunericul arde înfundat"*. Singura mare îndrăzneală lirică a lui Vinea rămîne peste vreme aceastăparte din *„Reclamă"* : *„Au sosit strugurii timpurii din Sud / banane în piele de căprioară / și nucile de cocos / cumplit testiculare / în care hohotele morților se mai aud"*. În *„Dor"* se aud ecouri bacoviene pure : *„Mi-i dor de un fine de toamnă / cu plopi poleiți în amiază / de-ntorsul svon de aramă — al turmei-ntre ciini de pază"*.

În totalitate, opera aceasta ciudată, delicată, străbătută de un mare fior liric suferă de o calofilie deliberată care nu o coboară, dimpotrivă. Este aici gestul și gîndirea poetică a unui ins delicat care nu voiește să călărească Pegasul cu violență. Zăbala nu este decît o frumoasă legătură de mătase, fragilă ca părul porumbului. Cine ar smuci ar pierde controlul și Vinea este grijuliu cu cuvîntul. *Jurnalul* său din care Mircea Vaida dă cîteva citate vorbește destul despre spaima pe care o resimțea poetul în fața acestei fiare apocaliptice. Viziunea lui este mereu umbrită de un vitraliu fin : *„Tăcere s-a făcut, rară și minunată / ca un fior rotund, toamnele pe apă ! S-a îndepărtat apoi în singurătatea lui / așa cum moare o rugăciune / încet să nu tresară ecoul / culcat ca o umbră lîngă sunet."* Sînt versurile unui mare poet cu siguranță. Ici, colo, din materia subtilă răsare și cîte o violentă neașteptată : *„E-un han departe cu viori și focuri"*. Într-un poem *defilează amanți cu un aer idiot*, dar cam atît pentru că în rest există acea imensă nespunere ca în acest vers : *„E tîrziu. Turnul sporește în noapte"*, cum în *„Vasul fantomă"* avem *„umbre sonore cusute cu fulgere de sidef"* ori *„nervii ei de ghitară"*. În *„Vid"* iată *basmul dintr-o țesătură de zile descusute"*. O muzică sibilină străbate poeme de un mare rafinament în care *parcurile orchestrează* și de undeva, din mituri *răsună coruri hebreești* (frumoasă invențiune) sau *„teatral ; timbrează cornu-n depărtare"* și vin de undeva, extraordinar, *cai alcoolizați* și o *vioară nebunește*, iar *iubitele mor în teatre pustii, scuturînd din draperii vorbele dragostei*, în totalitate dovadă că Vinea demult trebuia așezat acolo unde merita adică în mărele ploton care-i conține pe Bacovia, Arghezi, Blaga și Barbu...

Moment din piesa „Balul absolvenților"
Fotografia : Nicu VASILE

ÎN REPETIȚIE LA TEATRELE BUCUREȘTENE

După un val de premiere pe scenele din Capitală, ne aflăm într-un moment, aparent de respiro, de fapt de intense repetiții la spectacole ce vor vorbi despre configurația repertorială a celei de-a doua părți a stagiunii. Cea mai apropiată confruntare cu publicul o vor avea actorii TEATRULUI MIC, care, chiar în această seară, vor aduce pe scenă eroii piesei lui Viktor Rozov, „Balul absolvenților", piesă pe care regizorul D.D. Neleanu declară a fi iubit de la prima lectură „pentru adevărul ei omenesc și pentru emoția ce o străbate de la un capăt la altul. Această confruntare a unor oameni care nu s-au văzut un sfert de veac și își fac bilanțurile vieții are o seamă de implicații etice care au pus colectivului nostru foarte complicate probleme de interpretare". Și regizorul își mărturisește în continuare speranța că strădania tuturor va ajunge la public, speranță nutrită și de interpretul principal, Constantin Codrescu, care joacă, după cum el însuși spune „singurul personaj din piesă căruia i se pot imprumuta mai multe biografii. Cu alte cuvinte, sînt termenul de comparație al tuturor celorlalți. Rolul meu are o aureolă romantică, încărcată pe dinăuntru cu o mare doză de amărăciune. Este un personaj complex care mi-a oferit niște sarcini interpretative în stare să mă pasioneze". Bănuim că la fel de pasionați sînt și ceilalți interpreți : Doina Tuțescu, Mihai Dogaru, Ion Cosma, Boris Ciornei, Vali Cios, Tudorel Popa, Jana Gorea, Constantin Dinescu și artistul emerit Ion Manta, interpreți ce evoluează în cadrul scenografic creat de arh. Dan Jitianu și în costumele semnate de Dimitrie Sbiera.

TEATRUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE" se află în plină efervescență. După și în paralel cu un lung ciclu de reprezentații (aproape o lună de zile) destinate elevilor și studenților, la care au participat peste 8 000 de tineri spectatori, se repetă intens mai multe piese, dintre care cea mai avansată ca stadiu de lucru este „Dulcea pasăre a tinereții" de Tennessee Williams în regia lui Mihai Berechet, spectacol ce ne va prilejui reîntîlnirea cu George Calboreanu, Carmen Stănescu, Florin Piersic, Tanți Cocea, Cella Dima, Damian Crișmaru. Scenografia : Elena Pătrășcanu Veakis. De curînd a avut loc și prima lectură la piesa originală „Iadul și pasărea" de Ion Omescu, sub conducerea regizorului Al. Finți și în interpretarea actorilor Irina Răchițeanu —Sîrianu, Geo Barton, Ilinca Tomoroveanu, Valeria Gagialov, George Motoi, Ovidiu Moldovan. Zilele acestea, regizorul Horea Popescu începe repetițiile cu piesa lui Maiakovski „Ploșnița". Din numeroasa distribuție, care cuprinde peste 40 de actori, menționăm pe Dem. Rădulescu, Mihai Fotino, Coca Andronescu, Draga Olteanu, Chirii Economu, Gh. Cozorici, etc.

După un spectacol pe text shakespearean, TEATRUL „GIULESTI" oferă publicului o premieră cu un text românesc : „Escu" de Tudor Musatescu în regia lui Dinu Cernescu, care nu de puține ori a realizat excelente spectacole de comedie, dar acum ne-a mărturisit : „În general pun rar și am să pun din ce în ce mai rar comedii, pentru că, probabil, în interiorul meu m-am modificat spre probleme care nu-și găsesc răspunsul în acest gen dramatic. Desigur că lucrez cu toată conștiinciozitatea și simțul profesional și sper să iasă un spectacol la care publicul să rîdă de lumea parvenitismului politic al anilor '30 ; totuși, toate gîndurile mele merg spre „Hamlet", care este cel mai important lucru ce îl fac în 1972". Noi așteptăm cu nerăbdare „Hamlet", dar și de ce nu, „Escu".

Florica ICHIM

CORINA CHIRIAC întoarsă de curînd de la Leipzig, unde a apărut într-un show T.V. alături de Lucia Altieri Rosalia, Milan Drobny și alții, pregătește noi apariții. Reluînd cursurile ultimului an la I.A.T.C. (clasa Beate Fredanov), repetă în prezent în „Căsătoria" de Gogol, așteptînd premiera filmului lui Savel Stiopul, „Aventuri la Marea Neagră". Luna aceasta va concerta în cîteva orașe din țară, iar în martie îi va apare la Electrecord un disc cu trei melodii : „Inimă nu fi de piatră" de Edmond Deda. „Valurile Dunării" de I. Ivanovici și „De la inimă la inimă" de H. Suceveanu. La Radio va imprima, printre altele, o nouă compoziție a lui H. Mălineanu, „Ce banală ghicitoare".

CEI VÎRSTNICI își amintesc probabil marele succes de care s-a bucurat, acum un sfert de veac, Lucky Luke, eroul vestului sălbatic. Reînviat în desene animate de René Goscinny și Pierre Tchernia, se spune că filmul și eroul au cîte un gag în fiecare plan. N-ar fi rău să-l vedem și noi.

■

UN NOU film de anticipare științifică : *„Supraviețuitorul"*. Interpret principal : Charlton Heston. Regizor : Boris Sagal.

UN CENTENAR

de George SBÂRCEA

La Viena, s-a sărbătorit de către colonia românească centenarul „României June", o asociație născută în 1871, la propunerea pare-se, a lui Alecu Hurmuzachi, din contopirea a două societăți studențești, avîndu-l la început pe Slavici ca președinte și pe Eminescu de bibliotecar. A fost, pentru împrejurările de acum o sută de ani, exact ceea ce trebuia spre a putea însăila departe de țară, cum afirma poetul aflat la studii în semestrul de iarnă al universității, o haină mai largă, în care să încapă toată lumea românească din Viena".

Într-adevăr, „România Jună" n-a fost numai o asociație cu statut juridic, ci a fost și o comunitate stăpînită de o bucurie proaspătă, cu coordonate etice precise, cu ideal și cu opinii înaintate despre problemele naționale și internaționale. Membrii ei, în a căror făptură pătimașe stăruia nostalgia după căminul ce le aștepta înapoierea, simțeau ceva propriu și ireductibil, odată cu formarea unei conștiințe sociale și naționale mai puternice, fiindcă vedeau țara, cu aspectele ei diverse, de la depărtarea care limpezește o mulțime de lucruri și le conferă o altă rezonanță, ceea ce permitea jocul forțelor de inoire morală și intelectuală.

Să fie, oare, o simplă întîmplare că Macedonski și-a trimis în țară chiar din acel oraș și din atmosfera acestor juni români, aflați la studii mai înalte, cele dintîi versuri, și nu niște versuri oarecare, ci primele care vesteau formula poeziei sale sociale ? Că în imensitatea și varietatea acestui oraș, în care românii rămîneau români cu toată instrucția într-o limbă străină, a dobîndit Eminescu cîteva din cele mai substanțiale idei de critică politică și socială, odată cu voința afirmării unui singur ideal și tel național ? Că acolo, după concertele Musikvereinului și în contact cu activitățile „României june", N. Filimon și-a nutrit cu seve dintre cele mai hrănitoare sentimentul de viață românească, pus nu numai în slujba beletristicii, ci și a criticii muzicale, mijloc de cultivare a neamului și de ridicare a lui pe trepte superioare de înțelegere și sensibilitate ?

Acest lucru, cu semnificațiile lui bogate, a fost sărbătorit recent la Viena de către o colonie românească în fruntea căreia se află inginerul Similache și dr. Moisescu, care afirmă fără încetare legăturile indestructibile cu țara, nu după niște norme întîmplătoare, ci după criterii morale de care se călăuzesc încă de pe vremea cînd transporturile se făceau, în această parte a continentului, cu căruța. Puterea de radiație a poporului nostru a fost și este atît de mare, încît oriunde te-ar purta pașii la Viena sînt urme românești peste tot. În Porzellangasse, bunăoară, este casa în care a locuit cîtva timp Eminescu ; în Prater se mai vede chioșcul unde și-a dirijat Ivanovici valsul celebru, care făcea și face pînă azi concurență valsurilor lui Strauss ; la Opera de Stat sînt o mulțime de amintiri lăsate de români care au cîntat acolo, Grozăvescu, Ursuleac, Cebotari, iar mai nou Spiess, Buzea și alții ; la o încrucișare circulată a străzilor metropolei se află clădirea unde Enescu lua lecții de la Helmesberger ; la Biblioteca unversității e neschimbată masa la care Blaga își conspecta compendiile filozofice ; pe Wollzeile mai există cafeneaua unde Eminescu își citea ziarele și se întîlnea cu lumea românească a Vienei de odinioară ; în Grinzing se cunosc urmele hanului la care trăgea cîndva inteligența progresistă din țară ; pe o străduță îngustă, unde iluminarea bulevardelor n-a pătruns încă, este locul birtului unde peregrinul Codru-Drăgușanu se împrietenea cu vienezii.

Toți aceștia și toate acestea au colaborat la desfășurarea vitalității și originalității spiritului românesc, așa cum s-a afirmat el și în tot ce a reprezentat și a săvîrșit „România Jună" de la Viena.

MICA ENCICLOPEDIE

Acest „oribil" stil gotic...

de L. SĂRĂȚEANU

Pentru omul modern, în ochii căruia stilul gotic și-a dobîndit de mult dreptul la admirație și care a înscris operele reprezentative ale acestui stil pe lista valorilor necontestate din patrimoniul artistic mondial, formularea din titlu poate constitui fie o teribilă nedreptate, fie o dovadă crasă a... prostului gust. În schimb, pentru un rafinat al Renașterii italiene, aceeași formulare n-ar fi reprezentat decît un... pleonasm. Și aceasta pentru că, în ochii lui, „gotic" era sinonim cu „oribil", cu „grosolan" sau „barbar".

Povestea denumirii și a evoluției ei merită cîteva clipe de atenție. Se pare că cel dintîi care ar fi utilizat-o ar fi fost marele Rafael, care — într-un raport adresat papei Leon al X-lea, cu privire la lucrările proiectate la Roma — a ținut să-și exprime dispreț față de arhitectura nordului european, folosind, pejorativ, epitetul de „gotic". De altfel se știe că oamenii renașterii, educați în cultul antichității greco-romane, obișnuiau să plaseze la antipodul termenului „roman" (echivalent cu „frumos", „fin", „ales") termenul „barbar" sau „gotic", pentru a desemna ceea ce li se părea grosolan, vulgar. (Pînă în ziua de azi s-a păstrat — cu acest sens — în unele limbi, cuvîntul „ostrogot").

Aplicat la stilul monumentelor septentrionale din ultima parte a evului de mijloc, epitetul de „gotic" a făcut „carieră", datorită istoricului italian de artă Vasari (sec. 16) care l-a preluat și răspîndit, deși este incontestabil că, între populația gotică și concepția arhitectonică respectivă, nu există nici o legătură.

Într-adevăr, construcțiile „gotice", apărute pentru prima dată — după unii — în Franța (Ile de France și Picardia), — după alții — în Anglia, succedau celor realizate într-un stil pe care, la 1825, Arcisse de Caumont îl denumea „romanic". Derivat din bazilica romană a celui de al 4-lea veac, acesta era încă greoi, aproape de pămînt — în ciuda turlelor care domină construcția, — cu o decorație convențională alcătuită din linii geometrice. Totul, la clădirea romanică, dă impresia de forță calmă, de masivitate. Pentru popoarele nordice însă, lumina, care nu le-a fost niciodată dăruită cu generozitate de un cer des încruntat, a fost dintotdeauna o aspirație de prim ordin. Așa s-a născut construcția gotică în care totul e conceput ca o țîșnire spre înălțimi, în care masivitatea pereților e înlocuită cu

Planul unei porțiuni din fațada catedralei din Amiens cu portaluri și arcade în stil gotic

larga deschidere a ferestrelor, în care decorația — numai dantelă lejeră — se inspiră direct din natură oferind motive florale. Bolta înșirată foarte sus — susținută de arcuri frînte și de arcuri în diagonală (ogivale), a ridicat însă — constructiv — o problemă dificilă : zidurile — întrerupte de golurile ferestrelor — nu puteau rezista presiunii. Așa au apărut pilonii de piatră (contraforturi) plasați exterior alături de ziduri și legați de aceștia prin arcuri speciale, element absolut specific goticului și necunoscut în nici un alt sistem de clădire. (De altfel criticii stilului au comparat aceste contraforturi cu niște cîrje, socotind că monumentele gotice închid în ele un element de fragilitate, de lipsă de trăinicie.)

Secolele și-au spus însă cuvîntul. Grația goticului a biruit primejdia năruirii. Catedrala „Notre Dame" din Paris (1163), bisericile din Bourges (1172), din Chartres (1194) ; catedrala din Reims (1211), Sfînta Capelă din Paris (1248) și alături de ele catedralele sau bisericile din Strasbourg, Köln, Lonara (Westminster), Lausanne, Praga, Liège, — adevărate poeme dăltuite în piatră — rămîn expresii nepieritoare ale suavității unui stil care, în ciuda monumentalității, știe să conserve silueta elegantă a unui lujer de floare.

Dar construcția religioasă nu e singura reprezentantă a genului. Atunci cînd burghezia a ținut să-și afirme — la sfîrșitul epocii medievale — puterea ei în ascensiune, nobilele primării, palatele breslelor sau casele de locuit, înălțate în fața bisericilor, ca o mărturie a forței laice a meșteșugarilor, mîndri de privilegiile cucerite în viața cetății, făceau să țîșnească spre firmament donjoane gotice tot ca un omagiu adus frumosului pe care ultragiile timpului nu-l pot șterge.

Astfel, născut pentru a fi o injurie, epitetul de „gotic" s-a transformat în titlu de glorie. Nu este, de altfel, singura metamorfoză semantică pe care o cunoscut-o istoria artei. Dar, despre aceasta, cu alt prilej.

„SOARELE NEGRU" este un film de ficțiune datorat regizorului sovietic Alexei Speșnev, care reconstituie, totuși, documentar ultima perioadă din viața lui Patrice Lumumba.

■

FRIDA BOCCARA și-a stabilit, de aproape un an, reședința la New York, ceea ce nu a împiedicat-o să întreprindă turnee în India, Canada (unde a primit un „Disc de aur"), Mexic (premiul I de interpretare la prima ediție a Festivalului de la Ciudad de Mexico), Olanda (un „Disc de aur"), R. F. a Germaniei (unde a înregistrat un disc). La Festivalul de la Cannes a prezentat melodia „Venise va mourir", versiunea franceză a temei filmului „Anonimo veneziano". Revenită doar pentru Anul Nou la Paris, Frida urmează noi turnee în Olanda (trei show-uri T. V.), R. F. a Germaniei (un nou disc), Canada, Antile (concerte), S.U.A. (înregistrarea unui L. P în engleză).

■

DUPĂ CUM SE ȘTIE, Frank Sinatra este de origine siciliană. Recent, primarul orașului Catania a anunțat că în curînd parcul Bellini din acest oraș va adăposti un bust al cunoscutului cîntăreț și actor.

DICKIE ROCK, vedeta „show-band"-ului irlandez „The Miami", continuă să fie unul dintre cei mai populari interpreți de muzică ușoară din țara sa. Anuala anchetă „National Pols" l-a clasat și în 1971 între primii trei cîntăreți irlandezi. Ultimul său disc conținînd piesele „My Heart Keeps Feeling Me (I Love Melanie So)" și „We Did Together", se află pe locuri de frunte în „box office". Visul său ? „Cînd va ajunge la vîrsta unor Tony Bennett sau Frank Sinatra — soliștii săi preferați — să aibă inima la fel de tînără ca ei...".

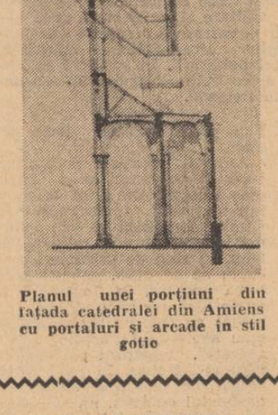

CORNEL CONSTANTINIU după trei ani de activitate la Teatrul Național din Iași, s-a transferat la Teatrul de revistă și de comedie „Ion Vasilescu" din Capitală, unde va apare în curînd într-un spectacol de varietăți dedicat Olimpiadei de la München. Pregătind un recital T.V., el filmează actualmente în serialul de teatru T.V. „Mușatinii", în regia Soranei Coroamă. De asemenea, în curînd îi vor apare o serie de înregistrări pe cîteva discuri Electrecord colective. Zilele acestea va înregistra la Radio melodia „Să rîdă cine-o vrea !" de V. Veselovski, precum și o nouă compoziție a lui Edmond Deda.

■

„O VIOARĂ PE ACOPERIȘ" de Norman Jewison reia celebra comedie muzicală a lui Joseph Stein, avîndu-l ca erou pe Tevi Lăptarul al lui Șalom Alehem în formulă de film-fluviu, mare spectacol.

Pablo Neruda, laureatul premiului Nobel 1971 pentru literatură, posedă la Isla Negre (Chile) o vilă, de fapt un adevărat muzeu, întrucît aici se găsesc zeci și zeci de obiecte adunate de Pablo Neruda din toate colțurile lumii.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 16 IANUARIE

PROGRAMUL I. 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Postmeridian. 16.00 Planeta giganților. 16.55 Campionatele europene de patinaj artistic. Demonstrațiile laureaților. 19.00 Vetre folclorice : Mehedinți. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Dimensiuni contemporane în Țara Moților. 20.20 Filmul „Bancnota de un milion de lire sterline". 21.50 Alo, Sofia, aici București. 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Festival Mozart. 20.35 Buletin de știri. 20.40 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.45 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 21.55 Invadatorii (VIII).

LUNI 17 IANUARIE

16.00—17.00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură. 18.00 Ecranul. 18.30 Cu ansamblul „Tulnicul" prin Scandinavia. 18.50 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „David Copperfield" (V). 21.00 Programul făuririi conștiente a viitorului. 21.35 Steaua fără nume. — muzică ușoară. 22.35 R. P. Ungară — Miskolc. 22.50 Telejurnal.

MARȚI 18 IANUARIE

PROGRAMUL I 9.00—10.00 Teleșcoala. 18.00 Micii meșteri mari. 18.30 Revista literară TV. 19.00 Prin expoziții. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Opera „Alexandru Lăpușneanu". 21.25 Prim plan : Maria Spiridon. 21.55 Parada vedetelor. 22.40 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Tineri interpreți : Balerina Cristina Saru. 20.20 Desene animate. 20.30 De-aș mai fi odată student. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cărți și idei. 21.15 Blocnotes. 21.30 Revista muzicii ușoare TV. 21.55 Planeta giganților.

MIERCURI 19 IANUARIE

16.00—17.00 Teleșcoală. 18.00 Muzică ușoară. 18.20 Mult e dulce și frumoasă.. 18.35 Timp și anotimp în agricultură. 18.55 Un mesager al cîntecului bănățean : Achim Nica. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Laudă tipografului. 20.20 Filmul „Marile manevre". 22.05 Gala interpreților : Ludovic Spiess. 22.25 Teleglob : Noua Zeelandă. 22.40 Telejurnal.

JOI 20 IANUARIE

PROGRAMUL I. 16.00—17.00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Despre funcționarea contractului economic. 19.10 Pentru sănătatea dv. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Festival Mozart. 20.50 Tinerii despre ei înșiși. 21.25 Comici vestiți ai ecranului... 22.10. Mai aveți o întrebare ? „O stea și nouă planete în obiectivul astronomiei și astronauticii". 22.55 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Festival Mozart. 20.50 Poveste cu Oblio și Săgeată. 22.10 Patru tanchiști și un ciine (X).

VINERI 21 IANUARIE

16.00—17.00 Teleșcoală. 18.00 Căminul. 18.50 Zilele folclorului bihorean. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Cronică politică internă. 20.15 Filmul „Incredibilul Hlamida". 21.50 Cadran internațional. 22.35 Arii din operete. 22.50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 22 IANUARIE

16.30 Emisiunea în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Versuri patriotice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Invadatorii (X). 21.50 Dicționar muzical distractiv : litera S. 22.50 Telejurnal. 23.00 Program de romanțe și cîntece de petrecere.

Însemnări de spectator

„GROAPA"

de Al. CORNESCU

„Groapa" este, fără îndoială, un roman memorabil. Chiar dacă opera lui s-ar fi limitat la „Groapa", Eugen Barbu tot ar fi avut un loc de seamă în literatura românești. Dar scriitorul este unul din acei oameni neliniștiți care, continuînd să scrie proză, a abordat dramaturgia și filmul, este o prezență publicistică dintre cele mai active, atacînd cu egală pasiune probleme de actualitate socială, literară sau sportivă. Nu e de mirare, așadar, că „musicalul", acest gen de mare popularitate, l-a tentat, și că s-a asociat cu unul din cei mai talentați dintre compozitorii noștri — Radu Șerban — pentru a realiza o nouă versiune a „Groapei".

Cine se duce să vadă spectacolul montat la teatrul „C. Tănase", vrînd, nevrînd, devine robul a două prejudecăți. Una duce la o comparație cu romanul al cărui titlu îl poartă și, cum este firesc, dramatismul operei originale apare sărăcit, redus la relatarea întîmplării, atît cît poate încăpea în spațiul zgîrcit al scenei. Cea de-a doua ține de caracterul sălii, care are un anume vad, la care lumea vine dintotdeauna pentru divertisment. Și versiunea muzicală a „Groapei" este departe de a fi așa ceva. Dimpotrivă. De aceea, spectacolul trebuie urmărit ca o creație de sine stătătoare ; să uităm, cu alte cuvinte, că am citit cîndva cartea : să uităm și că ne aflăm pe terenul adjudecat revistei — și atunci vom putea gusta farmecul acestei întreprinderi inedite.

Regizorul N. Dinescu s-a străduit să dea viață lumii din „Groapa", dar nici dînsul n-a uitat cu desăvîrșire că se află pe teritoriul revistei și, alături de destule momente cînd atmosfera este foarte frumos construită, altele nu s-au putut elibera de servituțiile genului. La aceasta au contribuit și o parte din interpreți, dar, paradoxal, nu în primul rînd cei ce joacă în mod obișnuit la teatrul „C. Tănase". Așa se face că Nicu Constantin cunoscut comic și cuplet de revistă, este cu totul remarcabil într-un rol de dramă, că N. Dinică umple realmente scena, că un dansator, Sandi Pătrașcu, realizează o pitorească figură de vagabond, că George Bunea face o excelentă compoziție sau că Fărămiță Lambru are niște apariții de-a dreptul senzaționale. Dar tot așa se face că, dintre cei invitați de la teatrele de proză, un actor simpatizat și apreciat de toată lumea, cum este Ion Dichiseanu, abia poate fi observat iar o tînără încă necunoscută în Capitală dar deținătoare a unor frumoase succese în provincie — Olga Bucătaru — este o prezență neconcludentă. În schimb, plină de animație și de culoare figurația, acea lume anonimă și pestriță de mahala pe care o reconstituie baletul teatrului condus cu inteligență de Adriana Dumitrescu și Sandu Feyer.

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

ENDOCRINOLOGIE

LA CE FOLOSEȘTE ...TIMUSUL ?

O glandă endocrină înconjurată de... mister ! Studiat și încă atît de puțin cunoscut, timusul începe să „declare" secretul existenței sale. În acest domeniu, școala medicală românească de endocrinologie înscrie noi descoperiri valoroase.

Cu toată asiduitatea cercetărilor și în ciuda progreselor remarcabile pe care le-a realizat endocrinologia în ultimele decenii ale secolului nostru, zonele „albe" ale cunoașterii structurii și funcționării diferitelor verigi ale sistemului endocrin rămîn încă destul de numeroase. Această constatare nu face decît să sugereze încă mai accentuat marea complexitate și subtilitate a activității hormonale, care intervine continuu în procesele cele mai intime ale celulelor, țesuturilor și organelor organismului animal. Dacă rolul unora dintre glandele endocrine în economia organismului este relativ bine cunoscut, importanța altora face încă subiectul unor îndelungate controverse între specialiști. Din prima categorie fac parte glandele sexuale : ovarul și testiculul, apoi glandele suprarenale, tiroida, paratiroidele, pancreasul endocrin și hipofiza. Mai puțin cunoscute și înconjurate de o atmosferă de mister, pe care curiozitatea și pasiunea cercetătorilor o asediază din ce în ce mai susținut sînt glandele : epifiza și timusul. **Este un obiect de mîndrie pentru noi că școala românească de endocrinologie, care a adus un aport esențial, încă de la fundarea acestei discipline medicale — academicianul C. I. Parhon este considerat pe plan internațional drept unul dintre fondatorii endocrinologiei —, contribuie în continuare la clarificarea aspectelor celor mai dificile în frontul de înaintare a cunoașterii biologiei sistemului endocrin, cum sînt cele cu privire la rolul epifizei și timusului în organism.**

Cercetările în domeniul rolului endocrin al timusului au străbătut aceleași etape cu cele parcurse în explorarea altor glande endocrine, utilizîndu-se modelele experimentale devenite clasice, care constau în extirparea glandei studiate și, ulterior, în observarea efectelor produse în organism de lipsa acestei glande ; pentru ca apoi să se studieze rezultatele obținute prin administrarea unor extracte din glanda respectivă. Aceste modele experimentale au dat rezultate satisfăcătoare în studiul diferitelor glande endocrine. **Așa, de exemplu, extirparea pancreasului endocrin determină instalarea diabetului zaharat, în timp ce extractul de pancreas atenuează, sau chiar face să dispară simptomele acestei boli.** În acest mod s-a ajuns la descoperirea hormonului secretat de pancreasul endocrin : insulina.

Experiențe omoloage au dus la descoperirea majorității hormonilor naturali cunoscuți azi. Nu s-au obținut însă aceleași rezultate și în cazul timusului, fapt care a grevat timp îndelungat asupra acceptării sale printre celelalte glande endocrine. La aceste dificultăți s-a mai asociat și observația faptului că timusul are o dezvoltare maximă în copilărie, pentru a se atrofia ulterior progresiv. De asemenea, extirparea timusului nu pare a împieta în mod decisiv asupra existenții organismului respectiv, viața continuînd să se desfășoare fără consecințe grave. Totuși, această intervenție practicată la animale tinere încetinește creșterea și uneori determină pierderi importante în greutate. În schimb, progrese remarcabile au fost obținute prin studiul efectelor produse în organism prin administrarea unor extracte de timus. **În acest domeniu menționăm pe prim plan lucrările acad. ȘT. MILCU, dr. ISABELA POTOP și colaboratorii, care au izolat din timus o serie de extracte, a căror structură chimică și acțiune în organism a fost studiată cu asiduitate. Concluziile preliminare ale acestor cercetări evidențiază rolul important al timusului într-o serie de procese importante, vitale, chiar pentru bunăstarea organismului.**

S-a precizat astfel faptul că timusul participă la procesele de creștere ale organismului tînăr, avînd un rol important în sinteza acizilor nucleici și a unor proteine. De asemenea, **se atribuie azi timusului o intervenție marcată în apărarea organismului față de germeni patogeni și proteine străine, prin formarea de anticorpi specifici. Dar acțiunea cea mai surprinzătoare a acestei glande pare a interesa procesele proliferative maligne, printr-un mecanism încă insuficient cunoscut.** Deși natura hormonală a substanțelor secretate de timus nu a putut fi încă demonstrată, efectele produse în organism o sugerează puternic, fapt pentru care autorii citați mai sus le-au denumit „substanțe hormonal asemănătoare"

Prin fracționări repetate și analiza complexă chimică și farmacologică a produșilor izolați din timus au fost identificate o serie de extracte active, unele de natură protidică, iar altele de natură lipidică. Extractul protidic s-a dovedit util în stimularea reacțiilor imunitare ale organismului, ca și în protecția sa împotriva efectului vătămător al iradierii cu raze X. Extractele lipidice obținute în stare din ce în ce mai pură evidențiază implicații specifice în metabolismul organismului. Dar ceea ce a suscitat un interes deosebit a fost faptul că unele dintre aceste fracțiuni lipidice inhibă dezvoltarea tumorilor maligne, în timp ce o altă fracțiune o stimulează. Aceste argumente experimentale, care demonstrează rolul timusului în procesele de creștere normală sau patologică a organismului sprijină ipoteza naturii endocrine a acestei glande, fapt pentru care autorii români au propus numele de **„timosterină"** pentru denumirea substanței active de natură sterolică izolată din timus.

Această nouă descoperire se înscrie pe linia contribuțiilor prestigioase ale școlii medicale românești la dezvoltarea endocrinologiei moderne.

TEHNICĂ

LUNA ȘI CÎTEVA IDEI... ATERIZÎND

Știți care este temperatura optimă a alimentelor ? Dar cea mai rațională îmbrăcăminte ? De ce o pijama din fluorocarbon ? Care este „capodopera tehnică" ? Răspunsurile au fost date... pe Lună.

Datorită celor care au contribuit la cucerirea Lunii, industria terestră trece printr-o perioadă de profunde transformări. Încep să se schimbe insă și obiceiurile noastre. Știați, de pildă, că pînă la zborurile spațiale nimeni nu a stabilit temperatura optimă a alimentelor? De abia atunci s-a observat că organismul suportă perfect numai alimentele cu o temperatură cuprinsă între 20 și 26 grade C. Atît și numai atît !

Pornind de la această idee *s-a realizat tava-bucătărie. Mîncărurile preparate și păstrate în congelator sînt introduse în tava-bucătărie în momentul necesar. Tava poate fi conectată la rețeaua electrică sau la acumulatorii unui automobil. Este suficient să fie pusă în funcțiune și oferă în același timp apă rece, rezultată din decongelarea alimentelor și o mîncare încălzită la 26 grade C, așa cum cer dieteticienii.* „TAVA-BUCĂTĂRIE MINUNE", după numele dat de un ziarist francez, va face parte din „dotarea" echipelor de muncitori care n-au la dispoziție un restaurant și chiar a turiștilor singuratici.

Tot tehnologia spațială a impus concluzia *că îmbrăcămintea actuală este irațională.* Și nici n-ar putea fi altfel de vreme ce n-a constituit niciodată obiectul vreunei cercetări științifice. *Singura îmbrăcăminte corectă este aceea care creează în jurul corpului o peliculă de aer cald, groasă de 2 mm. Îmbrăcămintea viitorului va trebui să acopere și părțile corpului lăsate de moda actuală mai mult sau mai puțin decoperite.* IMBRĂCĂMINTEA DE MÎINE va fi la fel de suplă și de eficace ca și propria noastră piele. Primele țesături climatizate au și intrat în fabricație. Deocamdată sînt folosite pentru îmbrăcămintea bolnavilor care nu suportă temperaturi prea calde sau prea reci.

Singura posibilitate de a proteja cosmonauții era de a crea un costum care să sfideze focul. El a fost realizat. Materialul din care este făcut se numește fluorocarbon. Această fibră are calități remarcabile, — nu este atacată de nici o substanță chimică și rezistă la temperaturi care depășesc 250 grade C. Pînă acum au fost fabricate mii de tone.

În anii viitori toate țesuturile obișnuite, de la pijamale la cearceafuri, vor fi făcute din FLUOROCARBON. În același timp s-au creat mai multe tipuri de ceramică care rezistă chiar unei temperaturi de 4000 grade C. Una dintre ele are transparența sticlei. Specialiștii de la N.A.S.A., la rîndul lor, au descoperit un material cu care pompierii de la Cape Kennedy pot trece prin orice incendiu. Din același material se fac costume de protecție pentru oțelari, costume care asigură o protecție totală.

Se spune însă că cel mai mare dar pe care tehnica spațială l-a făcut industriei terestre sînt FIBRELE DE CARBON. Sînt un material excepțional, *de zece ori mai rezistent decît oțelul, la fel de maleabil ca unele plastice și de cinci ori mai ușor decît oțelul.* Industria a început să-l folosească intens. Automobilele, navele și chiar lamele de ras de mîine vor fi construite din aceste fibre cu calități imposibil de imaginat acum 10 ani.

Medicina este și ea una dintre marile beneficiare ale realizărilor tehnologiei spațiale. Specialiștii de la N.A.S.A. și medicii Centrului Medical al Universității Stanford au pus la punct *o instalație care permite STUDIUL INIMII. „Capodopera tehnică" poate „diagnostica" cu un grad remarcabil de exactitate un mare număr de tulburări cardiace. Pot fi descoperite chiar și zone de necroză cu un diametru de numai doi centimetri.*

Un inginer agronom din Australia s-a întrebat dacă n-ar putea folosi bateriile solare, care alimentează cu electricitate instrumentele de bord ale sateliților, pentru a-și uda plantația. Nimic mai simplu. A construit o instalație formată din 2 400 de celule fotosensibile, a reglat-o și a pus-o în legătură cu sistemul de irigații. Cînd temperatura este ridicată și pămîntul uscat, sistemul de irigație intră automat în funcțiune.

ÎN LARG, UN VAPOR FĂRĂ ECHIPAJ

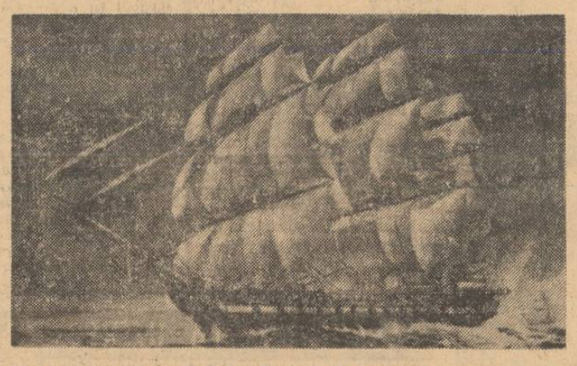

De pe coasta de răsărit a Scoției, din dreptul portului Dundee, marinarii îi recunosc silueta bătrînului Abertay legănîndu-se ușor pe marea liniștită sau zbătîndu-se aprig în furtună. E un vapor de 360 de tone, cu un echipaj de 8 oameni visînd la călătoriile din trecut și povestindu-și legende înfricoșătoare. Se întîmplă așa de 32 de ani. E doar unul dintre numeroasele vapoare-far din largul coastelor britanice. Și nimănui nu-i părea un lucru extraordinar pînă la sfîrșitul anului '71 cînd Abertay devine aproape o celebritate. Este un vapor fără echipaj ! Este primul vapor-far automat în lume care nu are nevoie de echipaj. Este comandat, de un operator așezat în fața unei instalații de radiofonie, într-o încăpere confortabilă, clădită pe teren solid, la o depărtare de vreo douăzeci de kilometri. Ideea a fost a unui grup de ingineri de la societatea Hawker Siddeley Dynamics care au pus la punct o nouă baliză cu funcționare automată. Argumentul convingător : dotarea acestor bătrîne nave cu un astfel de echipament automat aduce economii considerabile.

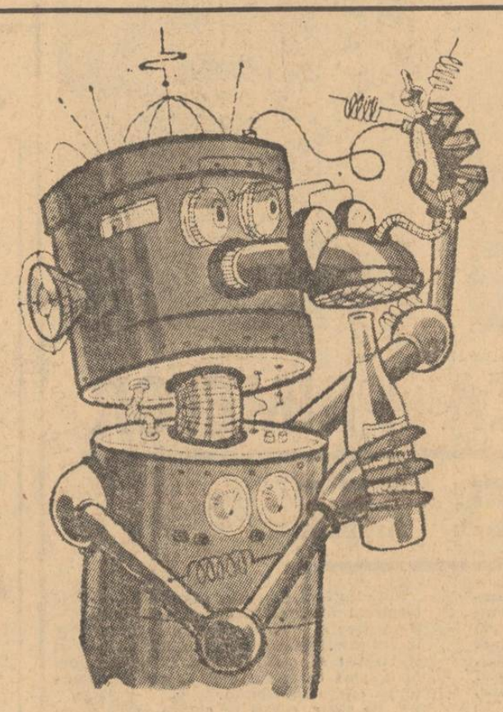

ÎN FAȚA CHIMIEI NU EXISTĂ SCĂPARE...

— Actele dv. !

Conducătorul auto se conformează. Pare un banal control de circulație. Ceva suspect însă îl determină pe agentul de circulație să formuleze o altă invitație :

— Fiți bun și suflați în balonul acesta.

Omul de la volan se apără : „Nu am băut decît un pahar de bere".

— Foarte bine. Ne vom convinge.

Și, îndată, proba luată acuză ! Și legea este categorică : „găsit la volan în stare de ebrietate...".

Maestrul zugrav H. Z. neagă cu înverșunare. Așa se întîmplă întotdeauna. Dar „evidența" este alta. Și, totuși, H.Z. a spus adevărul. Cum se explică atunci procentul mare de alcool în sînge ? H.Z. e maestru zugrav. A lucrat în acea dimineață cu o serie de materiale chimice care i-au dat, ca și cînd ar fi băut, aceeași reacție. Acetonă și alte amestecuri chimicale folosite de el pentru colorare... Dar cum va putea dovedi ?

Un medic vienez, prof. Breitenecker, frămîntat de aceste cazuri rare, deosebite, s-a adresat secției de chimie a Institutului de medicină din Viena și anume dr. doc. Machata pentru a găsi o rezolvare obiectivă, în care, cu o precizie extremă să se poată deosebi natura fiecărui element cu conținut de alcool în sînge. Și aceasta astfel ca să poată fi detectat într-un timp extrem de scurt. După minuțioase cercetări în colaborare cu specialiști din R.F.G., — rezultatul. Așa s-a născut MULTIFRACT, care lucrează după un principiu cunoscut numit Head-Space. Pentru ca aceste analize de mare finețe să poată fi efectuate într-un timp util — extrem de scurt — o serie de lucrări se fac pe o linie automatizată. A obține la o probă de sînge spectrul cromatograf durează ceva mai mult de patru minute. Pentru mai multă siguranță fiecare probă va fi analizată de două ori.

Astfel că în cazurile litigioase, acolo unde planează un dubiu, judecătorul poate cere o atare analiză. Pe această cale se pot face cam 12.000 de probe de sînge pe an. Precizia cu care sînt evidențiate toate elementele conținute în „proba de alcool" este indiscutabilă, afirmă autorii acestei cercetări. E un test al adevărului oferit pentru viitor controlorilor de circulație.

HOLERA MAI PUȚIN GRAVĂ DECÎT GRIPA !

Comitetul de Supraveghere Internațională a Maladiilor, al Organizației Mondiale a Sănătății, a întocmit un raport cu recomandări urgente în care afirmă că „gripa constituie, pe planul morbidității și mortalității o amenințare pentru sănătatea publică, mult mai serioasă decît holera".

Holera El Tor a devenit azi o maladie benignă, împotriva căreia există mijloace de tratament eficace și puțin costisitoare. Ea nu mai poate fi comparată cu holera clasică a secolului al XIX-lea. Multe infecții sînt inaparente, motiv pentru care difuzarea bolii este greu de împiedicat. Metoda cea mai eficace de luptă împotriva holerei este ameliorarea igienei. În ultimul timp s-au obținut vaccinuri antiholerice cu eficacitate ridicată și persistență în timp, pînă la 5 ani. Vaccinurile constau din anatoxină holerică și nu din suspensii de microorganisme amorfe. Experiențele comune ale epidemiologilor, clinicienilor și ale oamenilor de laborator, au transformat holera dintr-un flagel, într-o maladie obișnuită.

ÎNCERCAȚI UN COSTUM DIN OȚEL

În fotografie, inutil îl veți recunoaște pe James Bond. Nu este el și nici nu este vorba de un extravagant model pentru salonul de primăvară 1972. Pur și simplu, un inginer încearcă ultima „modă" destinată scufundătorilor. Celor ce trebuie să lucreze la 200 de metri sub apă, timp de multe ore. Pentru ei s-a imaginat un costum de oțel care însă trebuie să fie și „pe măsură" și suficient de flexibil pentru a le permite mișcările necesare unei munci nu tocmai ușoare.

DIAMANTE DIN GAZE

Pentru prima oară în lume, la Institutul de materiale și instrumente sintetice și extradure din Kiev au fost realizate diamante sintetice de cea mai bună calitate. Metoda a fost elaborată de oamenii de știință de la Institutul de chimie fizică al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Utilizarea pastei din diamantele produse din gaze s-a dovedit a fi deosebit de eficientă din punct de vedere tehnico-economic la prelucrarea unor materiale dure, obținîndu-se cea mai înaltă clasă de finisare a pieselor prelucrate. În legătură cu aceasta, Boris Deriaghin, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., a prezentat un referat interesant la prima conferință internațională pentru folosirea diamantelor artificiale în industrie, care a avut loc la Kiev.

MONITORUL ORGANISMULUI

Închipuiți-vă că în fiecare clipă a vieții ați avea controlul riguros al funcționării tuturor organelor dv. Ritmul cardiac, cel respirator, activitatea creierului, digestia, colesterolul, ureea în sînge, tot ce se petrece în organismul dv. ar putea fi detectat minut de minut. Evident, orice dereglare, orice agresiune virală sau bacteriană ar fi detectată în primul moment și reprimarea maladiei n-ar mai pune probleme. Omul va putea astfel trăi 150 și chiar 200 de ani în perfectă sănătate. O utopie ? Se știe foarte bine că astronauții poartă minuscule instrumente dotate cu emițători miniaturile care în permanență indică, în detaliu, starea de sănătate. Așadar, se poate. La o clinică din Statele Unite, tehnica a fost aplicată. Captori micro-miniaturizați țin sub urmărire organismul, transmițînd mesajele care apoi sînt decodate și transmise unei echipe medicale formată din numeroși specialiști. Cel mai mic simptom suspect este identificat, analizat pentru a se interveni cu promptitudine. Un calculator electronic compară, dintr-o infinitate de posibilități, oferind chiar pronosticuri : pacientul cutare va face peste o săptămînă o enterită, un altul o hepatită în luna martie ș.a.m.d. Într-un viitor, oamenii își vor putea consulta astfel buletinul probabil al sănătății pe următoarele trei zile sau chiar pe un timp mai îndelungat, pentru anumite boli.

PEDIATRIE

UN COPIL „IMPOSIBIL DE STĂPÎNIT" ?!

Care este „pragul" dintre **„vioi"** și **„hiperactiv" ? De cînd** și **de ce** medicii se alarmează ? **Cum** evoluează această „maladie" ? **Ce** soluții se propun ? Iată cîteva întrebări ale medicinii moderne.

Un copil vioi, vesel, plin de inițiativă la joacă, atent la explicațiile date la toate „de ce"-urile lui .. este, fără discuție, sănătos. Chiar cînd e neastîmpărat, cînd „nu mai termină cu întrebările", cînd se desparte cu greu de joacă...

Dar .. Dacă e obositor de vorbăreț, zgomotos la culme, neascultător pînă la exasperare ? Dacă e „imposibil de stăpînit", supărăcios, de o nervozitate extremă ? Dacă e incapabil „să stea locului", sau să asculte pînă la capăt o explicație sau o poveste, nu are răbdare să-și termine lecțiile sau jocul .. ? Greu de „convins" să se culce, în permanentă mișcare, „teribil" de neîndeminatec, și chiar „pe ce pune mîna sparge sau strică"...? Un astfel de copil hiperactiv este pentru pediatri „un caz". Extenuant pentru părinți și profesori copilul nu-i mai apare medicului „prost crescut" sau „victima mediului familial" ci un bolnav.

Este poate util să atragem atenția că fiecare din trăsăturile de caracter mai sus menționate este în sine banală. Nu prezintă nimic alarmant. „Alarma" se dă cînd o anumită limită este depășită sau cînd asemenea trăsături sînt reunite. Atunci acestea devin „simptome" și se discută despre „sindromul de hiperactivitate".

Deși această problemă preocupă medicina de o jumătate de secol, ea se înscrie, într-o nouă optică, în actualitate. În ziarul „Le Monde", în revista „Science et Vie" sînt consemnate diferite discuții în jurul întrebărilor și soluțiilor posibile. Rînd pe rînd, în timp, au fost înlăturate o serie de ipoteze. Nu, nu este vorba de leziuni cerebrale. Statisticile au infirmat o asemenea teorie cîndva la modă în S.U.A. Nu nici traumatism cranian sau un mic accident de oxigenare în momentul nașterii. Un neuropsihiatru american din Saint-Louis (Missouri), Mark A. Stewart, care se ocupă de biochimia creierului, a reluat cercetarea acestor „copii imposibili" care reprezintă conform unor statistici 4 la sută din efectivul școlilor primare. Pentru a putea răspunde la întrebarea : „cînd apare sindromul de hiperactivitate ?" dr Stewart și asistenții săi au făcut o anchetă-test printre 37 de mame ale unor copii hiperactivi. 32 de băieți și 5 fete în vîrstă între 5 și 11 ani. Bineînțeles au fost întrebate și mame ale unor copii normali, pentru comparație. Întrebările: „și-a stricat bicicleta în mai puțin de un an ?" „Pătuțul lui mai poate folosi și altui copil ?" Răspunsul la aceste neașteptate întrebări a fost suficient de clar pentru ca să se poată deduce, în mod obiectiv, că hiperactivitatea se manifestă începînd (uneori și mai înainte) de la doi ani. Fapt important. Numeroși hiperactivi s-au intoxicat grav, „băgîndu-și nasul" în dulapul farmaceutic familial. Dar aceste accidente sînt o consecință a caracterului lor și nu o cauză.

Persistă hiperactivitatea și în timpul adolescenței ? În timpul vîrstei adulte ? Ancheta grupului de medici a stabilit că din 45 de tineri între 12 și 16 ani (41 de băieți și 4 fete) doar 5 s-au „cuminți". La ceilalți a degenerat într-o formă delincvențială : minciuni, hoții, vandalisme, fugă de acasă... Întrebați, acești adolescenți au mărturisit lipsa de interes pentru carte ca și lipsa de încredere în ei înșiși. Ce vor deveni ? S-a arătat că societatea poate canaliza dinamismul lor (calitatea defectului lor) într-o activitate care să le permită integrarea în viața socială. Societatea poate și trebuie să-și asume acest rol. Știința, medicina, indică, dincolo de orice medicamente (care pot duce în timp la obișnuință și deci, fără efect) o soluție socială, educativă. Cunoscîndu-se datele problemei, trăsăturile dominante — în lumina cărora un copil hiperactiv nu mai apare ca „un prost crescut" sau „victima mediului familial" — societatea poate oferi soluția. O activitate care „să-i convină" dinamismului lui și „o infuzie" de încredere și stimă față de el însuși. Pedagogii trebuie să fie neapărat excelenți psihologi.

Extenuant pentru părinți și profesori, copilul superactiv este „un caz de boală" pentru pediatri

MAI TARE DECÎT SOMNIFERELE

*Pentru a combate **insomniile rebele** s-au imaginat tot felul de mijloace. **Mai vechi** — hipnoza. Mai noi — cerînd ajutorul **creierului electronic**. Se pare că cei ce au pus la punct un **astfel de aparat** care, conectat [illegible], îl adoarme, doar învîrtind puțin „butonul" spre indicația „somn ușor", somn cu vise frumoase — au avut parte de multe nopți nedormite.*

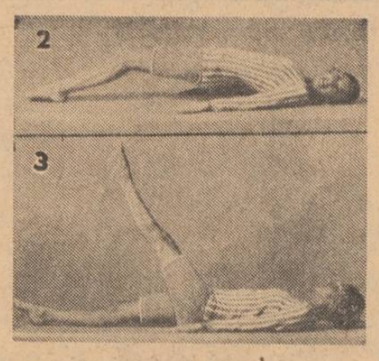

GIMNASTICA PRIMELOR ZECE ZILE

Așa cum spun specialiștii gimnasticii indicate lehuzelor, aceasta se face pentru a preveni flebitele (singele în această perioadă are tendința de a stagna și a se coagula), pentru a tonifica pintecele, pentru a înlesni intestinele și vezica să funcționeze bine, pentru a elimina din țesuturi apa care se infiltrează spre sfîrșitul sarcinei.

Se adaugă apoi mișcări care să întărească mușchii perineului, foarte întinși în timpul sarcinii, să subțieze talia, șoldurile, pulpele, să fortifice întreaga musculatură.

Începeți prudent, progresiv, de șase ori fiecare mișcare, cinci-zece minute cu totul, cu două-trei minute de pauză în care să vă destindeți. Dacă forțați la început veți avea apoi dureri și n-o să vă puteți mișca nici brațele, nici picioarele.

1. Rostogoliți un sucitor sau o sticlă cu tălpile picioarelor, aducînd obiectul de la picioarele patului spre corp și înapoi. Faceți apoi cîteva flexiuni — extensiuni și rotări ale picioarelor în ambele sensuri, picioarele bine întinse, ridicate cu 20 cm de la sol.

2. Pe spate, picioarele ușor depărtate și genunchii puțin depărtați, ridicați bazinul ajutîndu-vă la nevoie de pumnii strînși, contractați apoi musculatura în jurul rectului. Destindeți-vă.

3. Pe spate, ridicați puțin, pe rînd, fiecare picior, neîndoit. Coborîți-l încet. În fiecare zi, ridicați picioarele tot mai mult pînă ajungeți la perpendiculară. După două, trei sau patru săptămîni, ridicați ambele picioare deodată.

4. (Începînd din a patra zi). Pe spate, picioarele alungite, expirați ducînd un genunchi spre piept, cît mai aproape posibil. (Stringeți-l cu ambele mîini unite). Inspirați alungînd încet piciorul. Încet, încet veți face aceeași mișcare cu capul ridicat, apoi cu ambii genunchi.

5. Culcați-vă pe spate, sugeți-vă pintecele inspirînd încet și prelung, apoi destindeți-vă treptat forțînd expirația. Cu brațele încrucișate, ridicați capul cîțiva centimetri și lăsați-l să cadă. Îl veți înălța tot mai mult, pînă ce veți ajunge în poziția șezînd (după cîteva săptămîni).

6. Pe spate, rugați pe cineva să vă mențină la sol, ținîndu-vă picioarele pe care le-ați îndoit spre pulpe. Ridicați bustul la verticală, folosind, dacă mișcarea vi se pare prea grea, brațele pe care le veți balansa înainte și înapoi.

7. Pe burtă, brațele înainte, sugeți-vă pintecele așa încît să aveți impresia că ați realizat o distanță între pat și pintece. În același timp, contractați mușchii rectului.

8. Pe burtă, brațele de-a lungul corpului, o pernă sub stomac, inspirați ridicînd încet capul și bustul, expirați odihnindu-vă. Nu încercați să vă ridicați cît mai sus. Capul, spatele, rinichii trebuie să rămînă pe cît posibil pe aceeași linie.

9. Pe burtă, ridicați de la sol picioarele bine întinse. După 10—15 secunde relaxați-vă. A doua zi veți face această mișcare culcată pe spate. Excelentă pentru abdomen ea aduce și somnul. Dacă dormiți prost faceți această mișcare seara.

10. Pe spate, mîinile pe ceafă, picioarele la 20 cm de la sol, faceți foarfeca (orizontal) apoi mișcați picioarele de sus în jos, desenați cercuri în sensul acelor de ceasornic, apoi invers, vîrfurile mereu bine întinse.

11. Pe spate, brațele înapoia capului, încercați să vă așezați în capul oaselor strîngînd picioarele spre piept și încrucișînd brațele în jurul genunchilor. (Numai din a cincea, a șasea zi).

12. Efectuați un pedalaj al picioarelor șezînd în echilibru stabil cu mîinile pe ceafă. Nu le executați decît dacă ați făcut gimnastică și în timpul sarcinii.

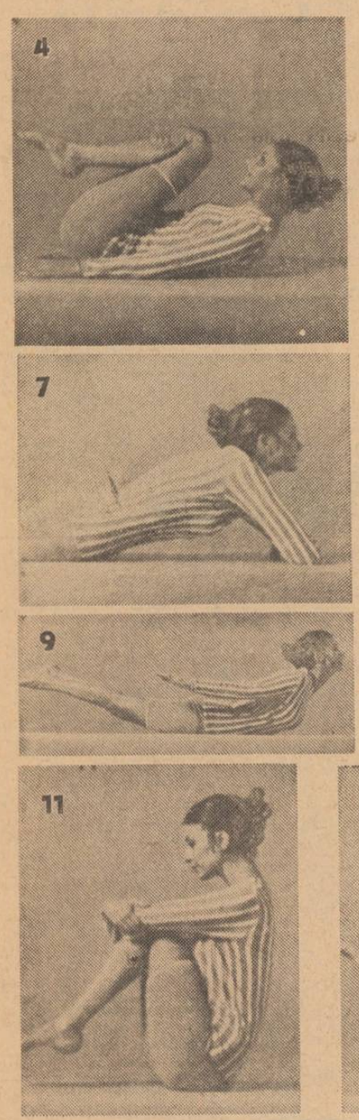

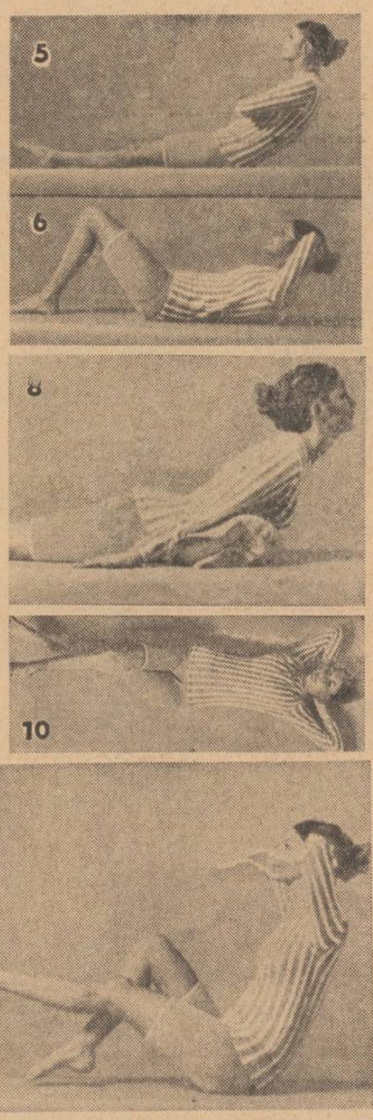

ȚINUTA VESTIMENTARĂ A VIITOARELOR MAME

Îmbrăcămintea viitoarelor mame necesită o modă mai specială, cu posibilități de schimbare pe parcursul perioadei prenatale.

1. Rochie *din stofă moale, cu mîneci scurte, platcă în bie deasupra bustului, de unde pleacă fusta în patru clini, cu rezerve mari pentru a putea fi lărgită.*

2. Sarafan *din material ecosez moale, pus în bie, cu o cută adîncă în partea din față. Se poate purta cu bluze sau pulovere.*

3. Un alt model de sarafan *petrecut parte peste parte și închis la două rînduri de nasturi.*

4. *Foarte practică și cochetă pentru stradă,* pelerina *din tweed, stofă de lînă sau imitație de blană vă ascunde complet silueta.*

5. *Pentru tinerele care preferă pantalonul, o* bluză *largă și lungă, cu mîneci scurte, închisă cu nasturi în față. Pentru a putea fi lărgit, pantalonul se încheie cu șiret ascuns, peste care se suprapune partea din față a pantalonului închisă cu nasturi mici pe ambele părți (sistem întrebuințat la confecționarea pantalonilor marinărești).*

6. *Pentru seară, o* rochie cu platcă, *avînd o garnitură din mărgele și paiete. De la platcă, pornește fusta cu o cută adîncă și ușor încrețită.*

În fotografii : mantou *cu tăieturi rubliniate de tighele,* două rochii *din stofă, cu gulere albe. În general, vă sfătuim să vă împrospătați rochia cu* gulere scrobite, *eșarfe moi și colorate sau o bijuterie discretă.*

Desen și text : Doina LEVINȚA

TRUSOUL CELOR MICI

Jachetă. Furnituri : 100 gr. lînă, andrele numărul 2 și 3. Se începe cu manșeta de la mîna dreaptă. Montăm 48 ochiuri pe andrele nr. 2 cu care tricotăm 2 cm. punct de elastic. Continuăm cu punct leneș (numai pe față), cu andrele nr. 3. Înmulțim în fiecare parte a andrelei cîte un ochi, astfel ca să avem 50 de ochiuri. După 16 cm. adăugăm, de o parte și de alta, 38 ochiuri — pentru corp. Vom avea 126 ochiuri. Tricotăm mai departe 9 cm. Acum lăsăm, pe o andrea de rezervă 63 ochiuri (spatele). Lucrăm o parte a feței în felul următor : Scădem 4 ochiuri deodată, iar la fiecare al doilea rînd, de 5 ori, un ochi (răscroiala gîtului). Tricotăm în continuare, pînă ajungem la 12—14 cm, lățimea unei părți a pieptului. Încheiem fără să uităm să facem butoniere. Acum, reluăm ochiurile de pe andreaua de rezervă (63) și le lucrăm 6 cm. după care le lăsăm din nou pe o andrea de rezervă. Separat, montăm 54 de ochiuri (cealaltă parte a pieptului) pe care o tricotăm exact ca cealaltă față. Aici însă, răscroiala o facem crescînd la fiecare al doilea rînd (de 5 ori) un ochi după care adăugăm 4 ochiuri deodată. Tot pe această andrea, reluăm ochiurile de pe andreaua de rezervă (63) și lucrăm 9 cm. Acum s-a unit fața cu spatele. Scădem de fiecare parte, 38 ochiuri și rămînem din nou cu 50 ochiuri, pentru mînecă. O lucrăm la fel ca cealaltă. Se termină cu manșetă de 48 ochiuri, cu andrele nr. 2. Cusătura mînecilor și a părților se face cap la cap. Se cos nasturii, iar de jur împrejur, dacă doriți, se croșetează, cu lînă roz sau bleu, un rînd de piciorușe mici.

Pantalonași. 180 gr. lînă, andrele nr. 3. Se montează 144 de ochiuri. Se lucrează în punct de elastic 5 rînduri. După aceea, se fac găurele. (x) 2 ochiuri tricotate împreună pe dos, un jeteu, 2 ochiuri de față, (x). După găurele, se mai lucrează 4 rînduri elastic, se continuă cu punct leneș. Se înmulțesc treptat 9 ochiuri (153). După 22 cm. se scad 3 ochiuri, din mijloc, și se continuă fiecare picior separat, pe 75 ochiuri. Se scade la fiecare al 6-lea rînd (13 ori) pînă se ajunge la 49 ochiuri. La 40 cm. (înălțimea totală) se lucrează pe andrele nr. 2 punct de elastic, 2 cm. La fel se procedează și cu celălalt picior.

Pantalonul are cusătura în spate care se prelungește pe picior în jos. E de preferat ca această cusătură să se facă cap la cap, pentru a nu jena. Separat, se face un lănțișor mai gros care se introduce în găurelele făcute sus la talie.

Boneta. 25—30 gr. lînă, andrele nr. 3. Se începe pe trei ochiuri, tot în punct leneș. La fiecare al doilea rînd, pe fața bonetei, de o parte și de alta a ochiului din mijloc, se înmulțește cîte un ochi, astfel ca din două în două rînduri numărul ochiurilor să crească cu 2. Totul se lucrează în punct leneș afară de ochiul care marchează mijlocul și care se tricotează — față și dos. După 12—14 cm. am terminat o parte a bonetei și lucrăm mai departe mijlocul, în punct de jerseu, 6—8 cm. fără să mai facem nici o înmulțire. Odată terminată și această porțiune, începem să scadem cîte două ochiuri, de o parte și de alta a ochiului din mijloc, exact ca partea cealaltă a bonetei, unde însă, am crescut. Și acum lucrăm tot în punct leneș. Se termină în trei ochiuri. Pentru a avea un finisaj cît mai frumos, facem cu croșeta 1—2 rînduri de piciorușe simple cu roz sau bleu. Avem însă grijă, ca în partea de jos a bonetei, la git, să facem și niște găurele pentru a introduce prin ele o panglică cu care să înnodăm boneta în jurul gîtului. Acest finisaj se poate face și cu andrele, ridicînd ochiurile.

Botoșei. 30—40 gr. lînă, andrele nr. 3. Montăm 70 ochiuri pe care le lucrăm, în punct leneș, 4 cm. După aceea, împărțim ochiurile în trei grupe : două grupe a cîte 28 ochiuri și una de 14, care va fi grupa din mijloc. Acum se tricotează în felul următor : lucrăm pe față 28 ochiuri — prima grupă — ochiul al 28-lea îl lucrăm împreună cu ochiul întîi din grupa de 14 (mijloc). Mergem mai departe. Al 14-lea ochi îl lucrăm cu primul ochi din grupa a treia (28). Imediat ne întoarcem, nu lucrăm decît această limbă de 14 ochiuri, iar cînd ajungem la capătul ei, tricotăm din nou ultimul ochi (din grupa de 14) cu primul ochi din grupa de 28, care se micșorează mereu. Tricotăm astfel 6—7 cm. în punct de jerseu. După aceea, facem un rînd pînă la capăt, dus și întors, iar la rîndul următor, la fiecare al doilea ochi cîte un jeteu, pentru a forma găuri și a înmulți în același timp. De acum înainte, lucrăm punct de elastic 4—5 cm. Închidem. Coasem botoșelul, cap la cap, de sus pînă jos, iar în găurelele făcute introducem un șnur croșetat.

AM VĂZUT... NE-A PLĂCUT... VĂ SUGERĂM...

De multe ori, cunoscuta stofă tweed a fost recomandată în textele noastre ce însoțesc modelele prezentate în această pagină. Prezența repetată a acestei recomandări se datorește, după cum probabil, mulți cititori o știu, aspectului plăcut, accesibilității ca preț și calităților practice ale țesăturii.

De ce revenim azi asupra acestor cunoscute informații ? Din dorința foarte firească de a comunica celor care își opresc privirea pe această pagină a revistei, o idee practică, o sugestie ușor de concretizat.

Varietatea modelelor la țesăturile tweed care se găsesc în magazine a crescut — dacă nu la înălțimea dorințelor noastre — cel puțin, destul de sensibil în privința coloritului și a modelului. Stofa tweed se potrivește bine acestor luni de iarnă, îmbrăcămintei femeilor care lucrează.

Cea mai obișnuită piesă vestimentară din tweed — în afară bineînțeles de mantou — pe care o adoptă femeile este fusta dreaptă, cu sau fără nasturi. E o utilizare excelentă, am spune, a stofei amintite. Sarafanul, obișnuitul și comodul sarafan și-a reconsiderat aspectul, apărînd și în ipostaza de două piese : fustă și bolero închis în față sau în spate. E o altă variantă pentru folosirea tweedului.

Dar sugestiile ce se pot da, sînt multiple. Un tweed în carouri în care se combină mai multe culori, poate servi de pildă, numai pentru confecționarea unei veste scurte sau lungi, purtată cu o fustă, cu o rochie sau cu un pantalon într-una dintre culorile stofei. O rochie chemisier din tweed subțire e oricînd binevenită. O pălărioară sport și o eșarfă din tweed oferă o soluție pentru accesorii călduroase la un palton fără blană.

Cea mai practică combinație din tweed rămîne însă un ansamblu format din fustă și vestă, netăiată în față, astfel că purtată în fustă să alcătuiască o rochie fără mîneci, iar purtată peste fustă, cu un pulover sport cu git înalt, rămîne un cochet ansamblu de fiecare zi. Vesta poate fi asortată și la o altă fustă și la un pantalon. Fusta merge și ea cu alte pulovere sau bluze uni, armonizate. Ne-ar place pentru acest ansamblu culorile maro, gri albastru sau verde pe care le găsiți în combinații mai discrete sau mai accentuate, cu alte culori.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Liceu economic există și în Timișoara, tovarășe **RUDOLF GEROLSTEIN** din Moldova Nouă. Adresa lui este : str. Corbului 7, telefon 2 11 32, avînd secții de planificare-contabilitate (învățămînt de zi și fără frecvență) și finanțe și credit (învățămînt de zi).

Răspunsul nostru, tovarășă **DOINA MATEI** din Sighetul Marmației este : Înscrieți-vă la concursul unei facultăți de chimie care pregătește specialiști în domeniul preferat de dv.

Ați omis să ne spuneți ce virstă aveți, tovarășe **IOAN ZOGOREANU.** Asta, pentru a vedea dacă vă încadrați în condițiile stabilite pentru admiterea într-o școală profesională. Este un amănunt de mare importanță fără de care nu putem să vă dăm sfatul de care aveți nevoie. Reveniți, deci.

Rețineți adresa școlii căutate, tov. **MARIAN CIUTACU** din Călărași : Școala profesională Popești-Leordeni, (București) Șoseaua Leordeni, km 11. Școala pregătește și instalatori electricieni pentru construcții.

Absolvenții de liceu care efectuiază stagiul de producție sînt amînați de încorporare **(MIHAI BURUIANĂ** — Buzău).

UN GRUP DE BRAȘOVENI ne întreabă dacă absolvenții mai vechi ai secțiilor umaniste ai liceului de cultură generală au nevoie de stagii în producție în cazul că vor să se înscrie la concursul de admitere în învățămîntul superior tehnic și agronomic. Firește că și ei sînt supuși acelorași condiții. Ca atare, se pot înscrie, dacă prezintă dovadă că cel tîrziu, în luna decembrie 1971, au început stagiul în producție, în activități care corespund profilului specialității ce doresc să și-o însușiască, efectuînd acest stagiu pînă la sfîrșitul lunii iunie 1972.

Ne spuneți, stimate **ADRIAN ZAHARIA** din București, că v-ați decis pentru o școală de specializare postliceală. Cum să știți care sînt cele din București și unde se află ele ? E foarte simplu. La unele chioșcuri mai găsiți încă „Îndrumătorul" editat de Ministerul Educației și Învățămîntului în care sînt cuprinse toate școlile de acest fel. Dacă v-ați fixat la o anumită școală, atunci scrieți-ne pentru a vă da adresa ei.

Deocamdată nu s-a făcut reglementarea anunțată privind învățămîntul liceal seral. Dacă vom avea la dispoziție vești noi, atunci tovarășe **MARIAN GÎRBEAȚA** din București, vă vom anunța, fie în scris, fie pe calea „poștei redacției".

Mai întîi, tovarășe **PETRE GEORGE** din Călărași, în calitate de absolvent al unei facultăți, la cursurile de zi, trebuie să urmați prevederile contractului pe care l-ați încheiat, mergînd unde ați fost repartizat. De acolo și cu recomandarea unității unde lucrați, în condițiile cunoscute, se poate face o a doua facultate, la cursurile fără frecvență, bineînțeles, urmărind prin aceasta o consolidare a cunoștințelor dv. prin însușirea unor elemente noi ale unei specialități înrudite cu cea pe care o aveți.

Ne întrebați, stimate **A. GEMALODIN** din Independența-Constanța, dacă există vreo școală de inspectori de alimentație publică. Chiar dintr-odată inspector doriți să fiți ? Această funcție nu se conferă în urma unei școli anume. Poate vreți să urmați cursurile unei școli de alimentație publică ? În acest caz, adresați-vă școlii respective din București, Șoseaua Viilor. În cealaltă privință, scrieți Comandamentului județean de miliție,

SIMONA C. — Sibiu. *Vă referiți probabil la una din emisiunile televiziunii, în care prof. dr. Vlad Voiculescu a expus rezultatul tratamentului cu Levo-Dopa în afecțiunea denumită boala lui Parkinson. Pentru tatăl dv. vă îndrumăm către clinica de neurologie a spitalului „Gheorghe Marinescu" din București.*

C. TEODOR — Orăștie, jud. Hunedoara. *Medicamentul Naposim este indicat pentru dv. Este un steroid de sinteză cu puternică acțiune anabolizantă. Veți lua zilnic o tabletă timp de 20 de zile pe lună, controlînd curba ponderală.*

ZĂINESCU NICOLAE — comuna Mihăilești. *Ați încheiat scrisoarea cu următorul citat : „vă scrie un tată care-și dorește ca fiica lui să fie cît mai repede la fel cu ceilalți copii de vîrsta ei". Ne-au impresionat cuvintele dv. și ne vine greu să vă dezamăgim însă considerăm că este obligația noastră morală de a vă explica. Boala Langdon-Down este o afecțiune genetică denumită trisomia 21, caracterizată în primul rînd prin aspectul malformativ tipic care determină asemănarea între toți copiii care prezintă această afecțiune cromozomială. Fizionomia bolnavului amintește trăsăturile mongoloide, de unde și denumirea mai veche de „facies mongolard", cu ochii depărtați oblici, fanta palpebrală strîmtă, nasul mic turtit, limba mare, adesea plicaturată, urechile malformate, mîna pătrată, cu degete scurte și depărtate, degetul mic cu o unghiulație. Pielea este uscată și uneori sint asociate și tulburări endocrine. Copiii sînt afectuoși, le place muzica, sînt comunicativi. De obicei prezintă atingeri cerebrale traduse prin stări de înapoiere mintală de intensități diferite. Tratamentul neurostimulent aplicat cît mai precoce din primele luni sub îndrumarea medicului neuropsihiatru determină recuperarea parțială. Cazurile mai ușoare însoțite de debilitate mintală beneficiază de o școlaritate specială în cadrul școlilor ajutătoare. Cazurile mai grave se pot interna la cămin-spital.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

CU CITITORII DESPRE MENIURI DIETETICE

La întîlnirea dintre reprezentanții revistei noastre și cititorii interesați de rubrica de gastronomie, întîlnire care a avut loc cu prilejul ultimului nostru concurs pe teme culinare, mulți dintre participanți și-au exprimat dorința ca rețetele publicate să fie „rețete de regim".

De obicei ceea ce trebuie să mănînci, dacă trebuie să respecți un regim, este indicat bolnavului de medic, căci regimul este strict legat de afecțiunea care îl impune.

Cît despre dieteticieni, ei recomandă, de pildă, ca la micul dejun, îndată ce te scoli să bei un pahar mare de apă minerală proaspătă (dar și aceasta în funcție de starea sănătății dv.: Borsec, Vilcele, Slănic etc.). După toaleta de **dimineață:** un fruct sau suc de fructe, un ou moale, sau jumări, șuncă sau cereale, pîine prăjită cu dulceață, cafea cu lapte sau ceai slab. Acesta ar fi micul dejun ideal. **La prînz:** crudități, grătar, legume verzi, un fruct. **Seara:** o supă, pește sau carne, legume, lactate.

În rezumat un mic dejun copios, un prînz ușor, o cină confortabilă după care să poți dormi bine.

Bineînțeles stabilind acest meniu trebuie să ținem seama de cele șase grupe principale în care se clasează alimentele, fiecare avînd o valoare nutritivă diferită și indispensabilă sănătății.

Dar să stăm strîmb și să judecăm drept. Care dintre gospodine își compune meniul ținînd seama de aceste reguli?

Nu, regimul dietetic n-a intrat încă în practica noastră cotidiană. Iată de ce meniurile recomandate de noi au rețete clasice legate de sezonul de iarnă sau de vară. Am avut mereu grijă să variem aceste meniuri, căci nimic nu poate fi mai dăunător sănătății decît să mănînci mereu același lucru.

Cititorii ne-au reproșat de asemenea că recomandăm preparate prăjite sau sosuri cu ceapă, cu rîntaș etc. condimente iritante și alte asemenea. Lipsa de timp nu ne-a îngăduit să răspundem atunci fiecăruia în parte. Vom încerca s-o facem acum. Una și aceeași mîncare, în funcție de tehnica culinară folosită, poate fi sau nu, un preparat dietetic.

Condimentele iritante vă fac rău; înlocuiți-le cu pătrunjel verde, mărar, tarhon, cuișoare, nucușoară, scorțișoară. Ele vor da gust și aromă mîncărurilor dv. fără să vă dăuneze iar cei ce țin la prepararea tradițională a unui fel de mîncare vor folosi, așa cum s-au deprins de mult, piperul, papricașul, oțetul, muștarul, hreanul **Substanțele grase nu vă prieșc?** Grăsimile grele — untura, slănina și mai ales prăjite — ne-ați spus dv. — vă fac tot felul de necazuri : suprimați-le din alimentație, **căci știut este că ele diminuează secrețiile stomacului și îngreunează golirea lui.**

Sosurile pentru salată, de pildă, în loc să le faceți din maioneză, chiar dacă așa recomandă rețeta, preparați-le din lapte smîntînit, din lapte concentrat, neîndulcit, din iaurt cu suc de lămîie, cu verdețuri. Vor fi la fel de apreciate ca și cele cu untdelemn.

Dar presupunînd că preferați grăsimile de tipul untdelemnului, nu disprețuiți uleiul de parafină. Neasimilabil, el vă este îngăduit fără altă limită decît acela al efectului său ușor laxativ, dacă depășește anumite cantități. N-are nici un gust deosebit, și nici un miros, ba chiar vă îngăduie să preparați și maioneză de regim.

Sînteți dușmanii neîmpăcați ai sosurilor cu grăsimi prăjite. Nimic mai simplu. La sfîrșitul gătitului adăugați în sucurile de carne și legume puțin ulei crud. Folosiți și sosul alb de regim (fiertură de făină, cu lapte și la dorință cu adaos de brînză rasă).

Și fiindcă sîntem la capitolul grăsimi ținem să spunem că pentru buna funcționare a organismului, chiar obosit sau bolnav, 25—30 g. de unt proaspăt pe zi, de ulei crud sau smîntînă proaspătă sînt un minimum necesar. (Evident dacă maladia este de așa natură încît medicul curant nu vă impune suprimarea lor).

Ce ne-au mai reproșat cititorii noștri ? Că recomandăm rețete cu varză, cu fasole boabe, cu afumături. E adevărat. Dar tot la fel de adevărat este și faptul că aceste rețete îi vizează numai pe aceia dintre cititori cărora sănătatea le permite asemenea meniuri.

Sîntem totuși într-o perioadă cînd abuzurile alimentare din timpul sărbătorilor impun unele restricții. Vă recomandăm să renunțați măcar pentru un timp la mîncărurile grele : cărnuri grase, pește gras, tocane, brînzeturi frămîntate, aluaturi grase, sosuri și supe grase. Alimentele să aibă o temperatură potrivită. Căci prea reci vor congestiona mucoasa stomacală, prea fierbinți vor provoca arsuri. În general preparați alimentele simplu, preferați-le pe cele proaspete, baza meniurilor e bine s-o constituie brînzeturile proaspete, laptele, ouăle, (fierte moi, ochiuri românești, cartofii, iaurtul, fructele, compoturile).

Olimpia ȘTEFANESCU

* TÎRGUL DE IARNĂ *

10 ianuarie '72 - 12 februarie '72

ÎN ACEST INTERVAL

PUTEȚI CUMPĂRA

LA PREȚURI AVANTAJOASE

PRODUSE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE

DE SEZON

RECOM

(5013)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Laserul și telecomunicațiile

Incontestabil că LASER-UL constituie una din marile descoperiri ale secolului nostru. Pe zi ce trece, se găsesc noi domenii de aplicare ale laserului. Între altele, după cum se știe, cu ajutorul laserului, s-au realizat măsurători exacte ale distanței de la Pământ la Lună, s-au efectuat legături de telecomunicații între Terra și astrul argintiu al nopților semne etc. Dacă au fost posibile legături la asemenea distanțe ce spuneți stimați cititori, **n-ar fi cu putință, să zicem, o legătură pe distanță mai scurtă, de exemplu, între București și Cluj, prin laser ?**

Călătorii geografice

Vă propunem o călătorie imaginară mai lungă, să zicem, de la Polul Nord la Polul Sud, după unul din meridiane, de exemplu cel de 25 grade Est, care trece cam prin mijlocul țării noastre.

Știți ce orașe mai cunoscute, ori insule, ați întîlni pe acest meridian, sau nu prea departe de el, și căror țări aparțin ?

Cum a scăpat filozoful

Se povestește despre Harun al Rașid, bogatul calif arab, că dispunea de o grădină extraordinar de frumoasă, la care ținea teribil de mult, atît de mult, încît a poruncit să fie pedepsit cu moartea oricine ar încerca să rupă vreo floare din ea.

In acel timp, trăia și filozoful Omar, un vestit gînditor, pe care sultanul îl aprecia în mod deosebit pentru cultura și istețimea minții sale. Într-o zi, plimbîndu-se prin grădina lui Harun și fiind cufundat în gînduri, Omar a rupt fără să vrea o floare. Observînd că Omar a încălcat astfel hotărîrea califului, paznicii din grădină l-au prins și l-au dus la Harun. Acesta, îl prețuia pe Omar și nu ar fi dorit de loc să-l omoare. Totuși, pentru a rămîne consecvent, i-a spus :

— Va trebui să mori, întrucît ai călcat legea. Însă, deoarece știința ta este mare și n-ar fi bine să pieri din cauza unei flori, îți dau o posibilitate. Pînă mîine să te gîndești și să-mi spui o propoziție care, dacă va fi adevărată, vei muri prin otrăvire. Dacă ceea ce vei spune nu-i adevărat, vei fi spînzurat. Propoziția trebuie să fie însă foarte clară, astfel încît să ne lămurim imediat asupra conținutului său. Vreau să-ți mai precizez că o propoziție de genul : „Peste o sută de ani, începînd exact de acum, va ploua" nu am s-o accept, pentru că n-am cum s-o verific.

Filozoful nu a spus nimic. A înclinat doar capul, în semn de înțelegere și a plecat, condus de paznici.

In ziua următoare, el s-a prezentat la Harun și, foarte calm, i-a rostit o anumită propoziție. Califul a ascultat cu atenție și, după cîtva timp de gîndire, zîmbind, a poruncit ca filozoful să fie lăsat liber.

Dumneavoastră erați în stare să spuneți o asemenea propoziție ? **Care credeți că a fost propoziția respectivă ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Una... polițistă

Nu trebuie să fii chiar Sherlock Holmes pentru ca să descoperi adevărul. Raționamentul inspectorului a fost foarte simplu : omul găsit cu o cheie în mînă, în fața ușii, nu ar fi avut nevoie să bată la ușă, dacă urma să intre în propria cameră.

Totuși, noi ne-am gîndit și la o altă posibilitate : omul putea să bată chiar și la ușa propriei camere, în ipoteza că înăuntru se găsea, de exemplu, o persoană pe care nu vroia să o găsească într-o anumită ținută. Probabil însă că asemenea raționamente n-ar fi trecut decît prin mintea lui Harry Taxon, asistentul lui Holmes, care de obicei nu-i producea decît încurcături maestrului...

Felicitări Narcisa și... tot înainte !

Curiozități zoologice

Se pare că cel mai rar mamifer existent în prezent pe Pămînt este o anumită specie de lup, care trăiește în insula Tasmania, din sudul continentului australian. In decurs de 10 ani, nici un vînător nu a izbutit cel puțin să zărească un asemenea lup, cu toate că urme de-ale lui au fost găsite în mai multe părți din insulă.

In ceea ce privește dimensiunile neobișnuite la animale, se citează cazul unui curcan, din California, în urmă cu 14 ani, care a atins greutatea record de 25 kg. Din lumea șerpilor veninoși, cel mai lung cunoscut pînă acum este așa-numitul „Cobra regală", care trăiește în Asia, în special prin India, și atinge circa 5 metri. Mai trebuie să adaugăm că mușcătura unui astfel de șarpe este mortală, el fiind extrem de periculos, atît pentru oameni, cît și pentru animale.

Poșta cititorilor

Am primit diferite propuneri de probleme interesante, pe care le-am reținut pentru publicare, de la cititorii : **Iosif Vulpescu,** București ; **L. Gavrilă,** elev, Agnita, jud. Sibiu ; **Gheorghe Olaru,** Pașcani, jud. Iași ; **Aron Zoltan,** elev, Săcele, jud. Brașov ; **Platon Gheorghiu,** Constanța ; **Titi Alexandrescu,** București ; ing. **Stelian Ciurlea,** Galați ; ing. **Tiran Vasilescu,** București (vi s-a răspuns și direct) ; ing. **I. Marian,** București ; **F. Bunea,** Pitești.(Vă mulțumim pentru materialele trimise, dar nu vă putem face nici o precizare cînd le va veni rîndul pentru publicare întrucît am primit multe alte materiale pînă acum).

Referitor la întrebarea pusă de cititorul nostru ing. **Emil Jean Mareș,** din București, privitoare la trisecționarea unghiurilor, legată de problema „Triunghiul lui Morley", din nr. 727 al revistei noastre, precizăm că această trisecționare se poate efectua grafic, prin folosirea unui raportor.

Gheorghe Tudorache, Galați. Problema propusă este cam confuză și nu am reținut-o.

Nicolae Șt. Constantin, București. Am mai publicat astfel de materiale, nu de mult. Același răspuns și pentru cititorul **Iosif Olaru** din Petroșani, jud. Hunedoara.

Cititorul nostru **Ion Foltescu** din București, a constatat că materialul trimis mai de mult de un alt cititor, **Radu Șandrea,** intitulat „Curiozități polare", și pe care l-am publicat în această rubrică, a fost preluat din „Almanahul Magazin — 1965". Regretabil... Nu ne putem reține să nu reproducem epigrama cu titlul „Replică", pe care o adresați cititorului Radu Șandrea, pentru că ni s-a părut amuzantă, ca epigramă :

Pentru „curiozități polare"
Ce ne-ai dat în reluare
„Trei greșeli" ne-ai spus într-una,
Ce-i egală cu... minciuna.

Sperăm că epigrama dv. nu-i în „reluare", nu de alta, dar numai pe motive de... consecvență. Cît privește problemele pe care ni le propuneți spre publicare, garantați că sînt sută la sută originale ? Noi, parcă le-am mai zărit pe undeva și, nu știm de ce, atunci ne-a trecut prin minte o poveste în legătură cu un pai, cu un ochi, cu vecinul, cu etc., etc. La urma urmei, cărțile se fac tot din cărți... nu ?

Ing. Liviu MACOVEANU

ECOURI... ȘI BUNE ȘI RELE

de Mihai STOIAN

Deși un cititor (uf ! iarăși anonim) ne-a atras atenția că, uneori, insistența asupra unor cazuri particulare ar putea să-i micșoreze interesul față de problema pusă în discuție, continui (îl rog să mă ierte, n-am de loc aceeași opinie cu Domnia Sa) să înregistrez „ecourile" venite de la corespondenți, în urma publicării scrisorii lor la rubrica aceasta, fie „apelurile" pe care alții abia le... lansează.

Astfel, G. CIOCAN din str. Măguri 23, Cisnădie, jud. Sibiu, scrie : *„Am primit o scrisoare de la tov. dr Marius Panu, prin care dumnealui îmi comunica* (noi publicasem, inițial, rîndurile semnate de G.C., prin care se arăta că dorește să-și interneze fetița într-o instituție medicală cu profil specializat — n.n.) *că pot interna fetița la Spitalul sectorial de la Ministerul Muncii. Am fost cu fetița, e acum acolo, am discutat cu dr. Panu, credeți-mă că nu mai găsesc cuvinte de mulțumire".* Ne bucură intervenția promptă a doctorului amintit, spre binele fetiței, al familiei sale. Tot un „ecou", care ne-a înfrumusețat aceste zile de început de an, ne-a parvenit și de la EL. DOBRIȚA, Intr. Simbolului nr. 11, sect. IV, București : *„Vin să vă împărtășesc bucuria aflării adresei tatălui și fratelui meu, despre care ați scris la „curier". Am primit cîte o scrisoare, chiar și fotografii de la ei. Așteptăm cu nerăbdare Anul nou, să-l sărbătorim împreună* (scrisoarea expediată în decembrie 1971 — n.n.). *Reîntîlnirea, dacă se poate spune așa, căci nu aveam decît un an cînd ne-am despărțit, o visez ca pe cea mai fericită clipă din viața mea".* Iar VASILICA NEAGU ne scrie de la Institutul de Expertiză și Recuperarea Capacității de Muncă, din str. Romulus nr. 62, București : *„Am scris în august, am primit răspuns în octombrie, dar nu speram ca lucrurile să meargă mai departe (pesimismul se încăpățîna să-mi fie... aliat). Vă mulțumesc acum, din suflet, pentru că lucrurile au avut efect : mă aflu acum internată, iar tovarășii de la Ministerul Muncii mi-au promis că vor căuta să rezolve și ceea ce mă neliniștește mai mult, angajarea într-un post potrivit".*

Dacă am început cu trei „ecouri" pozitive, iată că, nici în acest nou an, nu sîntem scutiți de „ecouri" nedorite :

„Stimate curier,

La două săptămîni după ce mi-ați publicat scrisoarea sub titlul „Cetățenești și nu numai..." în care vă ceream sfatul cum să fac să învăț limba franceză, s-a afișat la Clubul S.N.O. un anunț în care se arăta că s-au deschis cursuri de limba franceză și engleză. M-am dus la club și m-am înscris la franceză. La trei săptămîni am fost chemată de tov. prim-secretar al organizației de U.T.C., care mi-a pus diferite întrebări : de ce nu m-am adresat mai întîi organizației de U.T.C., dacă citesc ziarul „Scînteia tineretului", dacă am participat la toate ședințele organizate și mi-a mai spus că aceste cursuri sînt înființate de trei ani... Recunosc, am și eu unele greșeli făcute și anume : n-am participat la toate ședințele, nu citesc permanent ziarul de tineret și nu m-am adresat, mai întîi, la U.T.C., ci v-am scris direct dumneavoastră... Asta am spus-o și tov. prim-secretar, i-am dat și o scrisoare în care am pus toate greutățile avute de cînd m-am angajat și pînă acum.

Revenind la cursurile de franceză, de cînd m-am înscris și pînă acum (scrisoarea datată : 3 dec. 1971) am fost în fiecare joi la club, prima dată n-a venit profesoara, iar apoi nu mai veneau cursanții. După părerea mea, dac-ar fi fost înființat de trei ani, cred că ar fi venit și cursanții la cursuri. Sau dacă timp de trei ani, cursanții au venit așa cum au venit acum, atunci sînt lămurită. Cînd am fost ultima dată mi s-a spus că nu se mai țin cursurile, că n-au cu cine să le țină, că nu se prezintă cursanții, așa c-am rămas ca și mai înainte. Am încercat să-mi iau un magnetofon, să înregistrez eu, dar n-am putut, din motive materiale. Cred c-ar fi bine dacă ne-ar vizita un reporter, ar fi mult mai multe de spus, poate și alte fete, nu numai eu, ar avea păreri, sugestii.

V. BORIT
Str. Primăverii 1 Bis, Oltenița"

Stimată corespondentă, noua dumitale scrisoare este la fel de lămuritoare ca și prima. Primesc integral ideea deplasării, la fața locului, a unui reporter. Curînd, destul de curînd va fi acolo ! Pînă atunci însă, nu dezarma, încearcă să înveți și, sincer, îndreaptă-ți lipsurile pe care singură mi le-ai comunicat, din care două mi se par serioase : participarea *la toate* ședințele de organizație și citirea presei.

Un semnal relativ asemănător am primit și de la Cîmpia Turzii *(„din anumite motive pe care bănuiesc că le înțelegeți* — precizează corespondentul anonim în finalul scrisorii sale *— nu semnez")* :

„Faptul că vă scriu se datorează unei vizite pe care am făcut-o la unica bibliotecă din oraș, în scopul de a lua anumite lucrări pe care nu am avut norocul să le găsesc în librării. Intrînd în bibliotecă, am rămas stupefiat, auzind că nu pot lua cărți, acest drept avîndu-l numai cei angajați la „Industria Sîrmei". Este posibil ca o parte, de loc neglijabilă, a locuitorilor din tr-un oraș să nu-și poată reîmprospăta sau completa cultura datorită unor mentalități prea... administrative (ca să mă exprim delicat) ?".

Faptul că biblioteca respectivă aparține unei unități industriale (cu un mare număr de salariați, de altfel), asta nu mă sperie în sine ; ar fi într-adevăr grav dacă *numai și numai* acolo, în toată Cîmpia Turzii, s-ar găsi cărți de împrumutat acasă sau de citit pe loc. Forurile locale în drept ne rămîn deocamdată datoare cu un răspuns precis. La fel și forurile de resort cărora le-am cerut precizări în legătură cu „curierul" intitulat *„Dacă abuzul se confirmă ?"* (tov. Francisc Gava de la Spitalul Unificat al Municipiului Sighetul Marmației, ne trimite o scrisoare, asupra căreia VOM REVENI, în care *contestă integral,* cu date certe, oricînd verificabile, afirmațiile corespondentei Viorica Fonta). Oricum, fie că *dreptatea* este de partea unuia sau alteia din corespondenți (doar nu-i același lucru), ne interesează — pentru a informa EXACT opinia publică — răspunsul celor autorizați. Tinem doar să precizăm că am mai primit, tot de la Sighetul Marmației, și în legătură cu (atenție !) același tovarăș, o încă o... plîngere (asemănătoare scrisorii expediate de Viorica Fonta). Dar să așteptăm cu răbdare. Singurul lucru care ne interesează rămîne ADEVĂRUL ! Va ieși, indiscutabil, la lumină.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

chele poliomielită din Sibiu. Am fost cu fetița, e acum acolo, am discutat cu dr. Panu, credeți-mă că nu mai găsesc cuvinte de mulțumire". Ne bucură intervenția promptă a doctorului amintit, spre binele fetiței, al familiei sale. Tot un „ecou", care ne-a înfrumusețat aceste zile de început de an, ne-a parvenit și de la EL. DOBRIȚA, Intr. Simbolului nr. 11, sect. IV, București : *„Vin să vă împărtășesc bucuria aflării adresei tatălui și fratelui meu, despre care ați scris la „curier". Am primit cîte o scrisoare, chiar și fotografii de la ei. Așteptăm cu nerăbdare Anul nou, să-l sărbătorim împreună* (scrisoarea expediată în decembrie 1971 — n.n.). *Reîntîlnirea, dacă se poate spune așa, căci nu aveam decît un an cînd ne-am despărțit, o visez ca pe cea mai fericită clipă din viața mea".* Iar VASILICA NEAGU ne scrie de la Institutul de Expertiză și Recuperarea Capacității de Muncă, din str. Romulus nr. 62, București : *„Am scris în august, am primit răspuns în octombrie, dar nu speram ca lucrurile să meargă mai departe (pesimismul se încăpățîna să-mi fie... aliat). Vă mulțumesc acum, din suflet, pentru că lucrurile au avut efect : mă*

JOCURI DISTRACTIVE

TRASEUL INGENIOS

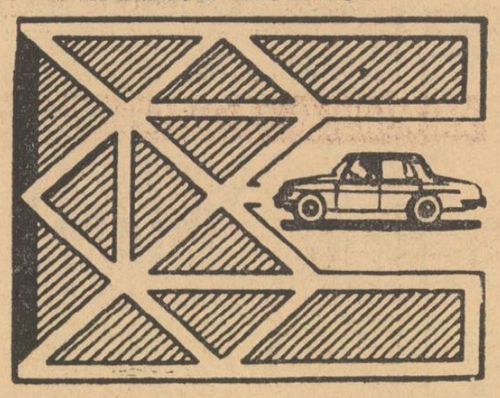

Ce traseu va alege șoferul astfel încît să nu treacă decît o singură dată prin toate drumurile labirintului ?

(Soluția în numărul viitor)

PĂTRATELE MAGICE

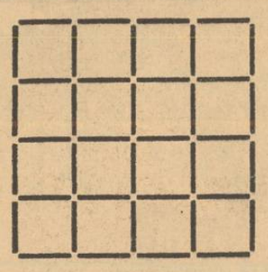

Figura de mai sus este alcătuită din patruzeci de bețișoare egale ca dimensiune, care alcătuiesc un număr de pătrate. Scoateți din diferite locuri ale acestei figuri, nouă bețișoare astfel încît restul să nu mai formeze nici un pătrat.

(Soluția în numărul viitor)

ÎNLOCUIRE

. . . . . 3—
. 0 . . .
8 8 8 8 8

Înlocuiți punctele cu cifre corespunzătoare cuprinse între 1 și 9 în așa fel încît să rezulte cifra de mai sus (prin scădere)

(Soluția în numărul viitor)

CE-A CUMPĂRAT ?

(Soluția jocului din numărul trecut)

Clienta a cumpărat cutia albă cu dungă neagră din raftul din mijloc.

Cik DAMADIAN

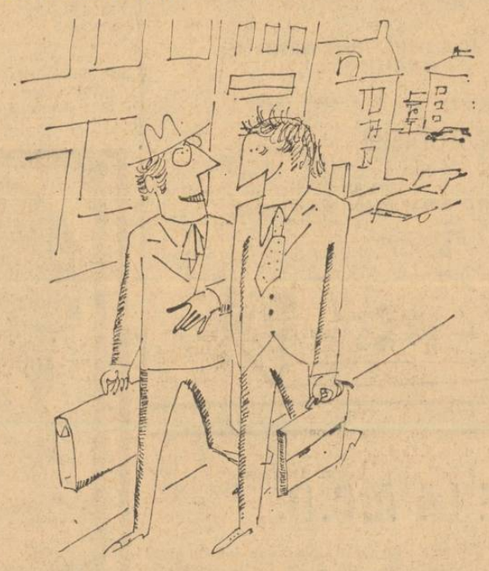

— Ții minte cînd nu munceam fiindcă ne plictiseam ?
— De fapt ne plictiseam fiindcă nu munceam !

V. TIMOC

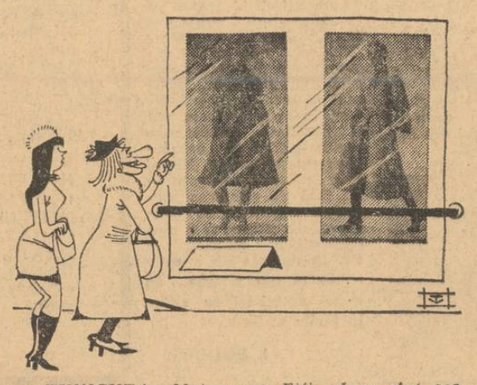

BUNICUȚA : Mai spune, Fifi, că eu sînt cea demodată !...

Nell COBAR

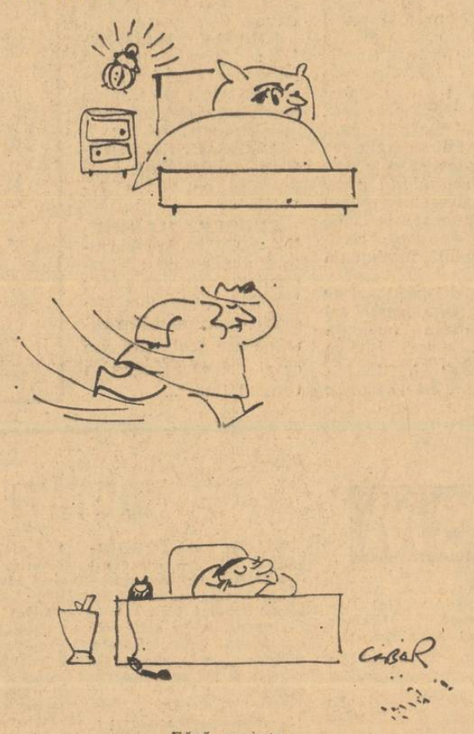

Fără cuvinte

Adrian ANDRONIC

Fără cuvinte

CELEBRITATE

Poți ajunge celebru încă de la o lună ? Prin Mica publicitate, da. Numele îți poate apare în tiraje de masă, cu litere mari (cîțiva lei în plus), în chenar (tot cîțiva lei, tot în plus). Dacă rudele țin la celebritatea ta (și țin !) atunci îți urează cu majuscule multe felicitări cu ocazia împlinirii vîrstei de o lună sau cinci sau un an. Îți vor viri sub ochii care încă nu deosebesc pe mama de tata acea bucățică de ziar în care numele tău a pornit să înfrunte veacurile. Mai încolo, cînd crești, foaia îngălbenită de vreme va fi scoasă cu grijă ori de cîte ori aveți musafiri și arătată victorios ca o primă operă. Cînd te vei deprinde cu scrisul vei simți aceleași plăceri estetice iscălindu-te pretutindeni : pe bănci, pe caiete, pe ziduri. La 14 ani, tot iscălite, vei trimite tuturor gazetelor „încercări literare". Lipsa de talent nu te va descuraja, cum n-a descurajat pe nimeni niciodată. Ai în singe, măreț și ereditar cultul pentru propriul tău nume. Doar a fost tipărit încă pe cînd aveai o lună !

Acum, acum te apropii de 50 de ani. Ai mai încercat și alte forme de ieșire din anonimat. Cum unii artiști au diferite perioade, tot așa și dumneata. Ai avut perioada RECLAMAȚII („becul de pe strada noastră nu arde", „Ieri autobuzul a întîrziat 10 minute" etc.), ai trecut și prin perioada INTREBARI CĂTRE ZIAR („la ce vîrstă se iese la pensie ?", „de ce nu se topește zăpada la poli ?") și n-ai uitat niciodată să te semnezi cîteț cu numele devenit celebru de la cea mai fragedă vîrstă. Degeaba. Lucrături. Invidie. Neînțelegere. Gașcă.

Azi, însă, e o zi mare. La ora 8,42, la radio, numele dumitale a fost rostit sonor, consoană cu consoană, vocală cu vocală. Ai simțit un fior sau mai multe la gîndul că face înconjurul pămîntului, poate ți-a dat o lacrimă sau mai multe la gîndul că ai învins. Emisiunea MELODIA PREFERATĂ a transmis o melodie pe care a cerut-o numele dumitale. Te-ai îmbrăcat în grabă și-ai ieșit în stradă. Ah, mai bine nu ieșeai !

Circulația nu s-a oprit, lumea nu s-a adunat în jurul dumitale, nimeni nu ți-a oferit flori. Ignoranții !

Totul trebuie luat de la început. Da, de la MICA PUBLICITATE. Chiar mîine vei da un anunț precum că vinzi casă. N-ai casă de vînzare, dar nu casa contează ci numele. Numele dumitale va apare ca în urmă cu 50 de ani, cu majuscule. Te emoționezi de pe acum. Și eu.

Valentin MUNTEANU

MICA PUBLICITATE

REBUS

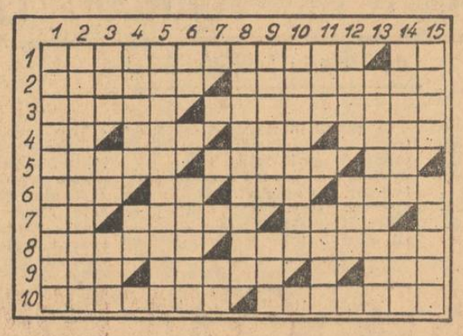

CIRCULAȚIE RUTIERĂ

ORIZONTAL : 1. Una din condițiile unei bune circulații rutiere. — Arta Florescu. 2. Țară în Europa cu o renumită autostradă, numită „Drumul Soarelui". — Circulație, în limbaj aviatic și marinăresc (pl.). 3. Caracteristic. — Verb posibil cînd nu se respectă regulile de circulație. 4. Capăt de tren ! — Convenție internațională pentru călătorii. — „Motor"... lapon. — Vin ieșit... la pensie. 5. Numele unui cunoscut fotbalist iugoslav. — Pe lîngă casă... — „Rali Road". (Căi ferate engleze). 6. Un infirm care totuși a nimerit... Brăila. — Lucian Cristea — La dreapta, în conducerea lui Badea Ion... — Unitate de timp pentru calculul vitezei. 7. Marocul la autoturisme. — Manifestare nervoasă, în caz de pericol de accidentare. (pl.) — Oraș în Irlanda. 8. Un „virtuoz" al conducerii auto... — „Impresionată" de iminența accidentării... 9. In România... pe dreapta ! — „Exclamația"... celui accidentat. — La începutul rutei ! 10. Imbătați de viteză... (fig.) — Circulația pe șosea. (pl.).

VERTICAL : 1. Adeptă a vitezelor exagerate. 2. Drumul de parcurs... (pl.). 3. Par la baza carului. (reg.) — Barbu Botea. — Îți aparține... 4. Pieptare țărănești, fără mîneci. — Jumătate de Fiat ! 5. Sportivi... pe două roți. 6. In Fiat ! — Drum periculos, cu curbe. 7. La intrarea și ieșirea din Ploiești ! 8. Verbul intersecțiilor (și al rebusiștilor !). 9. Liniște necesară pentru cel ce conduce... — Pentru (abr.). 10. Plecare în cursă, cu elan. 11. Intr-o partidă ! — Timp nefavorabil pentru circulație rutieră... 12. Personaj din „Visul unei nopți de vară" de W. Shakespeare. — Artere de circulație. 13. Mijloc de pregătire pentru „Rally". 14. Șosea importantă... — Plimbare în circuit. 15. Autoturism produs în industria italiană. — Partea posterioară a autoturismului.

Oprică PREDA

Cuvinte rare : CIU — ZEBEC — RUAN — ZAP — EGEO.

CUCURIGU

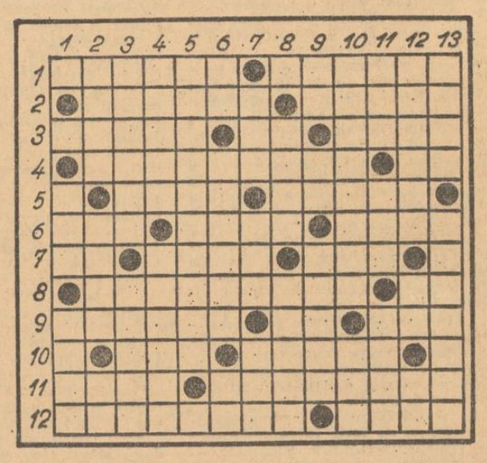

ORIZONTAL : 1. „Cînd cocoșul cîntă, găina tace". — Artist emerit, autorul piesei pentru copii „Cocoșelul neascultător". 2. Interpretul principal al filmului „Cocoșatul". — Are și un... cocoș. (pl.). 3. Poet român de la începutul sec. XX. — Tudor Barbu. — Metaforă umoristică pentru... cocoș. 4. Marele povestitor, care a scris „In singurătățile Rarăului a cîntat cocoșul sălbatic". — Capete de creastă ! 5. Redingota cocoșului... (pl.). — Instrument muzical, care emite sunete asemănătoare cîntatului cocoșului. 6. Inmultitor. — Tramvai electric. (abrev. fam.) — Repede. 7. Xenofon Udrea. — Haos. (pop.) — Abreviație medicală. 8. Familie din care face parte și cocoșul. (masc. sing.) — Constanța... pe tăbliță. 9. Fluviu în America de Sud. — Haralambie Săndulescu. — Eu și cu tine... 10. Riu în U.R.S.S. — A scris povestirea „Cocoșul cu pene de aur". 11. Localitate în Italia. — Sar la luptă... ca și cocoșii. 12. Poporul care păstrează pe stemă... un cocoș. (pl.). — Mai mare decît... „cocoș" (la categorie !).

VERTICAL : 1. Are și... „cocoși". — Pulbere. 2. Plin de noroi. (reg.) — „Cucurigu boieri mari, dați punguța cu doi bani !" — Bir ! 3. Vînd și carne... de pasăre. (od.) — Plantă numită popular și „cocoșoaică". 4. Secetoase. (fig.) — Care... a fost cocoș. 5. Fabulist care a scris fabula „Cocoșul și vulpea". 6. Anton Ionescu. — Autorul tabloului „Cocoșii". — Bate capetele ! 7. Literă din alfabetul bulgar. — Astfel. — Surplus la mîză. (od.). 8. Există și unul cu... „cocoșul roșu". — A țînti. (pop.). 9. In grup ! — Părere contrarie... — Oraș în R. P. Ungară. 10. Cintec de... cocoș. — Pietriș. (reg.). 11. Vise terminate ! — Rudă „decăzută" a cînelui... — Nor poetic. 12. Cocoș-at în bătaie... (fig.). — Cap de cocoș! — Seleniu. 13. Firidă în zid. — Autorul piesei de teatru „Cocoșul negru".

P. ENESCU

Cuvinte rare : **PGP — UPE — ARMO — ARUMA — STE — MAZ — RIG.**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ENTOMOLOGIE

ORIZONTAL : Poe — Sadoveanu — Erou — Rori — Rar — R — Albina — Inio — SA — Topârceanu — O — Sibiceanu — S — Norme — I — D — TA — AM — Ași — Tul — AT — Gie — Cazimir — I — Iancu — ER — Ebat — Idile — Vinovată.

FOSFOR

ORIZONTAL : Parkerizare — V — Alo — Tomate — PI — R — Tna — I — Radio — Alue — G — Cale — L — Îngrășăminte — Hidrolaze — Tet — Ea — Eeb — Enzima — R — A — Lecitina — Iala — Nana — Ata — Nubia — Sare — IP — Grăsime — Elice.

ASPECTE DE CONFORT MODERN ÎN INDUSTRIA HOTELIERĂ

In ultimele două decenii se pune tot mai acut problema conservării mediului ambiant ca sistem ecologic susceptibil de poluare datorită activităților desfășurate de om. In numeroase țări s-au elaborat legislații menite să asigure controlul poluării aerului, apelor și pămîntului, stabilindu-se limitele admisibile ale emisiilor nocive.

Industria hotelieră nu poate rămîne indiferentă la eforturile care se fac pe această linie, în toate sectoarele de activitate umană. Astfel în Anglia s-a perfecționat de curînd prototipul unei mașini care transformă gunoiul menajer în brichete compacte și dezodorizate. In bucătăriile restaurantelor din Franța este pe cale să se generalizeze introducerea instalației „hotte aspirante" care absoarbe grăsimile, mirosurile, praful, vaporii de apă ce se produc în bucătărie și degajă aerul purificat în proporție de 95%. Hotte aspirante mențin astfel bucătăria salubră și confortabilă, reducînd la minimum operațiunile de întreținere a curățeniei. Bucătăria este dotată și cu un sistem de control de incendii care funcționează permanent și asigură, în caz de izbucnire a incendiului, o protecție automată prin declanșarea unui sistem de stingere. In plus, pentru a ușura munca oamenilor, bucătăriile de mare capacitate ale restaurantelor din hoteluri dispun de o infinitate de roboți care efectuează rapid și igienic o gamă largă de operațiuni specifice cum sînt: tranșatul cărnii, curățatul legumelor, spartul ouălor, tăiatul pîinii, spălatul vaselor etc.

Tot în Franța, de un deosebit succes se bucură sistemele de autoservire introduse în unele restaurante mari. Unul din aceste sisteme, model îmbunătățit în ultimii ani, este un sistem rotativ cu două turele turnante, fiecare turelă putînd să încarce pe 6—8 rînduri, pînă la 200 porții de mîncare plus 50 sticle de 1/4 sau 150 porții de mîncare plus 100 sticle de 1/4. Fiecare turelă prezintă de 4 ori pe minut echivalentul a 13 m de tejghea. Apăsînd pe o pedală clientul poate opri rotirea turelei pentru a se servi. Se pot servi simultan patru persoane. Ansamblul acesta, servit de două persoane — una aprovizionează platourile calde, cealaltă pe cele reci, plus băuturile — asigură distribuirea a cel puțin 600 porții de mîncare pe oră.

Revenind la măsurile de conservare a echilibrului ecologic oamenii își pun și problema anihilării surselor de zgomot. Aerul condiționat a fost introdus în dotările hoteliere și pentru a-l feri pe clienți de zgomotele care pătrund în camere prin deschiderea ferestrelor. Dar ce e de făcut cu zgomotele provocate de instalațiile sanitare din hoteluri? Circuitele de apă care funcționează silențios cu o curgere regulată, fără să producă vibrații în țevărie sînt un element important de confort pentru client și în același timp de conservare a instalației pentru hotel. Tot francezii au găsit un remediu eficient prin realizarea unui dispozitiv „tranchilizant". Acesta înlătură posibilitatea de creare de unde de șoc, prin dubla acțiune de absorbire a unei părți din volumul de apă deplasat, ceea ce simulează o deschidere-închidere pe de o parte, iar pe de altă parte absoarbe energia cinetică, rezultînd din masele de apă în mișcare. Este un aparat eficace, sigur și economic deoarece nu necesită nici supraveghere, nici întreținere.

PE DRUM, SPRE TURNEUL FINAL

de Valeriu MIRONESCU

Sîntem, cu mare probabilitate, în fața celei mai interesante etape finale din istoria campionatului european interțări. În tabloul „sferturilor" se exprimă aproape perfect forțele fotbalistice ale continentului nostru. Spun aproape perfect, fiindcă, totuși, lipsește reprezentativa olandeză ce dispunea și dispune de ciția din cei mai mari jucători ai acestei perioade de timp. Dar — vorba unui antrenor veritabil — dacă lași briciul pe laba maimuței, te poți aștepta la orice pagubă. Asta s-a mai întîmplat și prin alte părți, numai că oameni cu minte i-au dat un brici de lemn și astfel, unora dintre spectatorii de la distanță, li s-a părut operațiunea bărbieritului perfectă, ca de la catedră.

Împerecherea rezultată din tragerea la sorți va conduce la meciuri senzaționale iar calificarea se va asemăna cu un mers acrobatic pe sîrmă între două blocuri. Pînă la urmă, s-ar putea să vedem și partide de baraj. Fosta campioană europeană a nimerit cel mai bine și nu este un risc prea mare să pronostichezi calificarea Italiei în turneul final, după o victorie a ei pe teren propriu și un scor egal în partida a doua, de la Bruxelles. Întîlnirea Anglia-R. F. a Germaniei n-are nimic asemănător cu faimoasa finală din 1966. Atunci englezii jucau la Londra și aveau încă o echipă teribilă, nu numai prin mecanismul precis al formației ci, în special, prin Charlton, Moore și Banks. Astăzi, Ramsey de abia asamblează o nouă formație care, oricum, nu va avea așa ca Charlton și Moore. De partea cealaltă, echipa R.F. a Germaniei își păstrează clasa din 1966 și din 1970, fiindcă Beckenbauer rămîne Beckenbauer, Müller il egalează pe Seeler iar Netzer sau Overath asigură calitate superioară jocului la mijlocul terenului. În două meciuri, șansele de calificare ale englezilor cred că sînt mai mici decît oricînd în trecut.

O întrecere sub semnul echilibrului de forțe fotbalistice este Iugoslavia-U.R.S.S. Elemente obiective care să favorizeze cît de cît un pronostic, lipsesc. Ambele echipe au avantaje de ordin tehnic sau tactic ce se vor pune în evidență în conjunctura fiecăruia dintre cele două, sau poate trei, meciuri.

În timpul foarte scurt care a trecut de la comunicarea rezultatului tragerii la sorți și pînă în clipa cînd predau manuscrisul la tipar, am ascultat, totuși, numeroase păreri despre dubla întîlnire Ungaria-România. Sorții n-au fost de loc ingrați cu echipa noastră și ne-au scutit de ghinionul unor înfruntări premature cu Italia sau R.F. a Germaniei. De la bun început trebuie să spun că calculele unora bazate exclusiv pe un palmares sec mi se par false, cum greșit e orice calcul ce ține seama numai de hîrtie și nu de realități. Totuși păcatul de mai sus nu e mare, îl vor săvîrși cu siguranță și alți amatori de fotbal de pe continent care se vor limita la citirea citorva cifre. De altfel, poate că și din vina statisticienilor noștri care au procedat aidoma struțului, cifrele nici nu sînt tocmai exacte. Trec peste ultimul meci de la București, menționat în palmares și al cărui scor a fost influențat de arbitraj, pentru a mă opri la partida din 1966 de pe stadionul „23 August". Atunci s-au întîlnit reprezentativele celor două țări, însă, nu știu datorită căror considerente, meciul s-a numit București—Budapesta. Și, așa numit, a rămas în statistici. A învins echipa noastră, cu 2—1, fiind prima ei victorie asupra echipei maghiare.

Ce s-a mai întîmplat de la acea dată încoace ? Treptat, în fotbalul nostru și-au făcut apariția jucători de o factură tehnică și tactică mai înaltă, jucători în mare majoritate foarte tineri, ce-și sprijineau calitățile fotbalistice pe o trăsătură morală extraordinar de prețioasă : lipsa de complexe. Datorită acestor jucători, echipa României a reușit cîteva rezultate bune, unul dintre acestea în special, victoria de la București asupra Portugaliei (la acea vreme, echină redutabilă), asigurîndu-i calificarea la turneul final din Mexic. Pentru putință de comparație, reamintesc că echipa Cehoslovaciei, după trei meciuri, a reușit aceeași calificare, în dauna echipei maghiare.

Anul trecut, am văzut integral două jocuri ale reprezentativei maghiare, altele doar parțial. Ea nu mai are jucătorii de înaltă clasă care-i făcuseră faima, totuși, rămîne o formație foarte puternică prin omogenitate la un bun nivel fotbalistic. În plus, e mai robustă și mai dură decît echipa noastră, din cîte s-a putut deduce, în primul rînd, din întîlnirea Ungaria-Iugoslavia. De partea reprezentativei române, în totală deosebire față de trecutul nu prea îndepărtat, se așează valoarea internațională a cîtorva jucători, asta oricît de ciudat li s-ar părea unor comentatori de fotbal din alte țări. Un Dobrin, un Dumitrache în plinătatea putințelor sale, un Dumitru ca mijlocaș ofensiv sau un Dinu ca mijlocaș de apărare, cu greu își găsesc echivalentul în alte formații naționale. Unii, chiar nu și-l găsesc ! Există apoi un eșalon tehnic și experimentat format din Dembrovski, Radu Nunweiller, Lucescu și alții, există și cîțiva tineri în curs de afirmare, Iordănescu nefiind o excepție. Prin urmare, putem conchide că fotbalul nostru dispune în prezent de întreg potențialul uman care să ne dea satisfacția calificării în finala campionatului european.

În fotbal greutatea unei echipe și a performanțelor ei este dată de jucătorii cu personalitate marcantă. În fotbal, întîmplările cu consecințe serioase sînt atît de frecvente încît aproape că nu este meci al cărui scor final să nu fi fost atins de întîmplare. Un meci poate fi cîștigat de o personalitate fotbalistică anume, dar nu este admisibil să mizezi mereu pe un asemenea noroc, fiindcă nici în campionatul european ulciorul nu merge de multe ori la apă. Evitarea întîmplărilor, atît cît pot fi ele evitate în fotbal se face prin construcția echipei, prin conceperea precisă a rolului fiecărui echipier, chiar personalitate fiind, în ansamblul unei tactici generale. La noi, ultimul și, de altfel, singurul punct de plecare utilizabil pentru perfecționarea echipei este meciul România—Cehoslovacia. Numai o reanalizare multilaterală a acestei partide, în mod sincer și deschis pentru opinia publică sportivă, poate constitui baza pentru aducerea echipei naționale la treapta adevăratelor putințe. Posibilitățile ei sînt incomparabil mai mari decît în meciul cu echipa cehoslovacă și ele trebuie să-și găsească exprimarea deplină în cadrul formației române. De aceea propun cititorilor amatori de fotbal să ajute prin părerile lor federația, echipa, pe jucători. Iar aplauzele să le rezervăm pentru zilele meciurilor și ale calificării în turneul final.

MOZAIC

CU OCAZIA unor examene la care a fost supus, atletul francez Christian Dudonet, (o speranță la probele de semi fond și fond), s-a constatat că piciorul său sting este mai scurt decît cel drept cu 8 milimetri ! Drept urmare el va purta pantofi speciali care anulează această minimă, dar se pare, importantă diferență.

NECUNOSCUT în multe țări, basebalul se bucură totuși de o imensă popularitate. Federația internațională de specialitate numără nu mai puțin de 60 de țări membre și 25 milioane de jucători !

CU PRILEJUL unei întîlniri de baschet între echipele de juniori ale formațiilor C.C.A. Selestat și Sainte-Croix-aux-Mines (Franța) primii au obținut victoria cu scorul neobișnuit de 215—12 !...

DAVID EMERY, fostul soț al regretatei campioane engleze Liliana Board, (care după cum se știe, a decedat în cursul anului trecut) s-a căsătorit cu Irene Board, sora geamănă a lui Lilian.

ÎN ORAȘELUL Borga situat la 250 km de Asuncion (Paraguay) un meci de fotbal s-a încheiat cu un bilanț tragic. Grupuri de spectatori simpatizanți ai echipelor care evoluau pe teren s-au încăierat în tribune. Rezultatul : cinci morți și un rănit.

Acum șapte ani, clubul suedez de atletism I.F.K. Lidingo a organizat pentru prima oară un cros popular pe distanța de 30 kilometri. La start s-au prezentat atunci 800 de persoane. De atunci, în fiecare an, acest cros s-a bucurat de un succes din ce în ce mai mare. În acest an s-au prezentat la start peste 2 500 de sportivi, dintre care 1880 au terminat întrecerea (unii venind în... marș).

Ediția din acest an a fost cucerită de finlandezul Kantanen, care a terminat primul în o oră, 41 min. și 45 sec. Ultimul a sosit după... patru ore, 51 min și 15 sec., de la darea semnalului de plecare. Crosul este deschis tuturor virstelor.

În fotografie : O imagine din timpul alergării.

8,9,10... OUT!

Braddock și Frazier

• Este Ion Alexe în mare declin ? • Anthony Quinn în „Recviem for a heawyweight" • F. Sztamm despre boxerii români • Ce părere aveți tov. prof. Mărgărit ? • O declarație a dr. I. Drăgan • Reuniuni ale școlilor profesionale • Boxul la Griviția Roșie • Braddock și Frazier.

de Paul OCHIALBI

• DESIGUR comportarea sub orice critică a „greului" Alexe în meciul cu polonezul L. Trela a scos în evidență marele declin de formă în care se află fostul campion al Europei. În legătură cu comportarea sa din ultimii doi ani ne-am adresat unor specialiști ai pugilatului nostru care și-au împărtășit părerile. Iată-le : **ION POPA**, antrenor federal : **„Alexe, este de multe ori fricos, nu gîndește, iar cînd primește o lovitură mai puternică se... pierde ca un începător. Boxează bine numai la antrenamente. Ce folos". ION CHIRIAC**, antrenor la „Steaua" : **„Alexe este în declin la capitolul pregătire tactică și fizică, în plus, nu a știut pînă acum să-și formeze un stil propriu de luptă". D. CIOBOTARU**, fost campion național al „grelilor" : **„Antrenorii trebuie să lucreze mult cu Alexe. El nu are brațe solide pentru un greu. Alexe va trebui în viitor să ridice haltere sau pietroaie așa cum face spaniolul Urtain".**

• MINI-CRONICĂ la filmul urmărit pe ecranele TV intitulat în original : **Recviem for a heawyweight"** (traducerea românească „Recviem pentru un boxer"). Cred că trebuia pusă și categoria grea (heawyweight). Anthony Quinn a fost excepțional în rolul boxerului... „sonat", maladie incurabilă a pugiliștilor profesioniști care se manifestă prin bîlbîială, clătinarea capului, întîrzierea în a gîndi, pierderea parțială a memoriei etc., etc. Tema este reală. Istoria boxului ne arată că printre alții o serie de mari campioni ca de pildă uriașul Primo Carnera sau Laureant Dauthuille, ambii decedați, la sfîrșitul carierei pugilistice, lipsiți de mijloace de existență au „trecut" la lupte, evoluînd în circuri. Alături de Quinn am revăzut în pelicula prezentată de TV pe Clay, Dempsey, Ross, Beloise, Pepp și alte glorii ale „nobilei arte".

• ÎN ZIARUL „Trybuna Opolska" celebrul antrenor polonez F. Sztamm declară printre altele : **„În anul 1971 am văzut multe meciuri internaționale. Din echipa României m-au impresionat, în mod deosebit, Paul Dobrescu și Al. Năstac".**

• CU ANI ÎN URMĂ ca student (sînt de atunci vre-o 30 de ani), urmăream în fiecare an finalele competiției universitare de box ale... icefiștilor. Îmi aduc bine aminte că aveam și două „vedete" preferate pe actualul prof. Jipa și pe Gore Condrus. Din informațiile care le dețin aflu că s-au redus orele de box la I.E.F.S. și că nici nu se mai pomenește de „gala" de sfîrșit de an. **Ce părere aveți tov. prof. E. Mărgărit, care sînteți șeful catedrei și la vremea tinereții d-voastră ne impresionați prin acuratețea stilului ?**

• ASTĂ SEARĂ la New-Orleans campionul lumii la categoria grea Joe Frazier, revine în ring după o absență de aproape 10 luni punîndu-și titlul în joc în fața ilustrului necunoscut Joe Daniels, avocatul-cowboy din Texas. Este de neînțeles cum Frazier își alege singur șalangerii, în timp ce organizațiile mondiale ale boxului profesionist acceptă această situație de compromis. Cel mai nedreptățit dintre toți se pare a fi G. Foreman, care este evitat atît de Clay cît și de Frazier. Fostul campion mondial Braddock, pe care-l vedeți în foto alături de Frazier a declarat că Frazier îl va face k.o. în repriza a 4-a pe Daniels.

• Dr. I. DRĂGAN, directorului centrului de medicină sportivă și președintele comisiei anti-dopping ne declară : **„Nu mă surprinde că filipinezul Salvarria s-a dopat. Acestea sînt cazuri frecvente în boxul profesionist. Comisia noastră a depistat cu ocazia „C. E." de la București doi boxeri străini care au fost eliminați. Noi efectuăm sistematic controale cu ocazia diferitelor competiții naționale. Pînă acum, n-am descoperit nici-un caz".**

• CUNOSCUTUL arbitru bucureștean Ion Firu, ne spunea că cele 5 gale ale școlilor profesionale ale Ministerului Industriei Constructoare de Mașini, desfășurate la Reșița au cunoscut un frumos succes. **„Asemenea gale ar terbui să organizeze cît mai multe mari fabrici și întreprinderi deoarece ele relevă o serie de talente".** Printre cei remarcați de Firu, merită să fie luați în vedere de antrenori, **V. Soroceanu** (Iași), **Fl. Jurcuță** (Timișoara) și **St. Balint** (Sibiu).

• PÎNĂ ÎN PREZENT din cauza hotăririi pripite a directorului clubului „Griviția Roșie", **Vasile Ciobanu**, ușile sălii de box au fost încuiate. Din dispoziții superioare, sala a fost pusă din nou la dispoziția tinerilor muncitori feroviari dornici să practice boxul sub „bagheta" maestrului C. Cionoiu.

•

ERATĂ. Dintr-o regretabilă eroare, care-mi aparține, în numărul trecut nu a apărut pe lista antrenorilor emeriți și numele lui Marcu Spakow (Steaua). Fac cu acest prilej cuvenit rectificare.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

NICOLAE HURMUZACHI, Dumbrăveni, jud. Sibiu : „Cu ocazia unui reportaj preolimpic citim într-un ziar vest-german că, dintre țările participante la J.O. 1972, prima țară a fost Libanul care a adus arbori autohtoni pentru a fi plantați în apropierea stadionului olimpic din München, spre a aminti generațiilor viitoare prezența țării lor la aceste jocuri. Credem că și țara noastră, care va juca, sînt convins, un rol important la aceste jocuri, va trimite arbori reprezentativi. Se pune întrebarea care specie se prezintă cel mai bine în acest scop, care specie este caracteristică țării noastre și care să poată concura cu cedrii de Liban, renumiți încă din antichitate. Fără a fi specialist în această materie, propun o specie de brad impunător, care crește numai în munții Carpați și care a fost descoperită de savantul Constantin Hurmuzachi, numit „Abies duplex". Pînă la apariția altor sugestii, propunerea de față ar avea privilegiul de a oferi un arbore specific autohton, ceea ce este și scopul acestei acțiuni frumoase".

Ideea dv. este întru totul excelentă și generoasă. Nu am nimic împotrivă ca bradul cu numele „Abies duplex" să ne reprezinte la München, deși sînt convins că vor fi și unii care vor înclina către salcim, prun sau castan. În ceea ce mă privește, nu știu de ce, aș alege plopul.

PANĂ ȘTEFAN, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej : „Nu sînt tare îndrăgostit de stilou ca să astern pe hîrtie orice fleac, dar citind în „Sportul" și în alte ziare despre cei zece sportivi care își merită locul în clasamentul „dreptății", ceva m-a atins la suflet și m-a obligat să vă scriu. Am fost de acord cu toții pînă la Dobrin. Vreau să vă spun că nu am nimic cu acest talent din patria tuicii, ci, din contră, îmi place foarte mult jocul lui plin de fantezie, amestecat uneori cu numere frumoase pentru tribună. Consider că Dumitru (Rapid-București) merita să stea pe acel loc, așa cum ar fi meritat o statuie și în Mexic. Spunînd acest lucru poate veți spune că miros a cărbuni de locomotivă, dar realitatea e că iubesc echipa celor care reprezintă zeci de mii de mecanici, fochiști etc. cu salopete unsuroase. Vă rog să mă credeți că nu vorbesc cu patimă, dar Dumitru trebuia să fie ales primul fotbalist al anului '71. Nu pot să înțeleg nici acum cum au putut acele capete înfierbîntate de la federație să nu țină seama de meciurile jucate de Dumitru în națională și în echipa olimpică, de aportul excepțional al acestui mare jucător. Dobrin s-a văzut mult în meciul cu cehii (cînd n-a jucat Dumitru), dar cu galezii a jucat în felul lui obișnuit. Eu știu că nu am putere să le ridic un arc de triumf lui Dumitru sau Dinu, dar s-a făcut o mare nedreptate de către ciținși în federație și nu știu ce marcă are computerul care a funcționat atunci cînd s-a făcut prea cinstita alegere. Oare aceste alegeri se efectuează după cupoanele din revista „Fotbal" sau după ochi dulci ? Nu mai zic nimic, căci observ fără să vreau că începe să mi se urce sîngele la cap și n-aș vrea să scriu prostii sub influența nervilor deci mă opresc aici".

Sînt de o sută de ori de acord cu dv., se pare că acum toată lumea vede și simte eroarea care s-a săvîrșit. Cred că onest ar fi fost să se acorde acest titlu pe dindouă : lui Dumitru și Dobrin. Dar iată și părerea unui alt cititor.

ȘTEFAN RADU, București : „S-a făcut o mare greșeală prin desemnarea lui Dobrin ca cel mai bun fotbalist al anului trecut. Vorbesc în numele unui colectiv și noi nu avem nimic cu Dobrin, îl apreciem și-l ovaționăm pentru tot ceea ce face cu mingea. Cel mai bun fotbalist al anului, așa cum a și fost indicat de zece antrenori de divizia A, este Dumitru (Rapid), omul de neînlocuit în națională, prezent la toate meciurile oficiale și amicale. Lăsăm la o parte faptul că ar mai fi fost și alți fotbaliști care merită această cinste, ca Lucescu, Lupescu, Cornel Dinu, R. Nunweiller Deleanu, Domide, Iordănescu, dar s-a uitat repede că Dobrin a provocat scandalul cu Ozon, că cu ani în urmă a înjurat un cronicar care i-a acordat o notă mică și că i-a făcut atitea zile fripte lui Angelo Niculescu. Sîntem de acord să i se fi dat lui Dobrin premiul de popularitate. În încheiere, un sfat pentru Dumitru : treci cu demnitate și sportivitate peste acest necaz, nu ești singurul frustrat, îți urăm un 72 și mai bogat în rezultate bune și satisfacții personale !"

★

IDEALISTUL din Boeșa Montană : „Doresc să abordez o problemă tot cu mult discutata echipă arădană U.T.A., alintata „bătrînă doamnă", etalonul seriozității etc. etc. căreia nu pot să nu-i recunosc meritele de a fi realizat cîteva rezultate meritorii, dar în umbra cărora stau practici necinstite de acaparare a jucătorilor altor echipe, cum este cazul lui Vidac de la C.F.R. Timișoara, Kun II și Popovici de la Crișul. Dinamo l-a luat pe Sătmăreanu II tot de la Crișul. Vă întreb pe dv. și sînt sigur că nu o să puteți să-mi răspundeți : de ce au fost luați acești jucători de la echipele lor ? De ce antrenorul Dumitrescu nu a promovat jucători din pepiniera-i proprie și a luat roadele muncii altor antrenori ? Ce mai este acum Crișul fără Kun II și Popovici ? I-am văzut pe băieții din Oradea, cu ani în urmă, cînd formația a debutat în A. Au fost superbi. O echipă de idealiști, niște copii ai unei familii bine închegate, credeai în ei cu exasperare, cînd și atunci cînd un E. Vlaicu-lescu i-a frustrat acasă în meciul cu Progresul de două puncte „mari", care i-ar fi scăpat de la retrogradare. Acum, reveniți în A, familia s a dezmembrat, datorită „bunăvoinței" unor antrenori ca Dumitrescu și alții, devenind doar o umbră a echipei care promitea atît de mult. Trist, dar adevărat, în această situație se mai află și alte echipe. La rubrica dv. cineva remarca „local-patriotismul" oamenilor. La mine nu poate fi vorba de așa ceva, nefiind orădean sau arădan, ci pur și simplu un om pe care îl supără rechinăriile din fotbalul nostru, ale unor echipe cărora le place să trăiască din roadele atît de generoase ale muncii altora. Aș dori ca ideea de cinste să triumfe prin glasul „Poștei rotunde".

Evident că rubrica noastră va apăra pînă la ultima ei suflare cinstea și dreptatea în fotbalul nostru și vă mulțumim pentru încurajare. În legătură cu racolarea jucătorilor, aici situația e cît se poate de spinoasă. Nimeni nu poate lua un jucător de la o echipă fără asentimentul acesteia. Vă întreb și eu acum pe dv. : de ce a dat Crișul dezlegare celor trei jucători, după care acum suspină ? Cine i-a obligat, cine i-a forțat și cum i-a forțat ? Exemplul celor de la Politehnica Iași, care i-au refuzat dezlegarea lui Iordache mi se pare bun de pus în ramă. Vrea Iordache să plece din Iași, n-are decît, dar de jucat nu va juca decît în curtea clubului Steaua, în orele cînd are permisie. Cred, în același timp, că înghețarea transferurilor nu este întotdeauna folositoare. Un jucător nu poate fi obligat să joace toată viața la o echipă, dacă nu se simte în apele lui acolo. Dar în chestiunea aceasta federația încearcă să facă lumină de cîțiva ani, să instaureze o echitate perfectă. Probabil că cea mai bună soluție ar fi formula contractelor dintre jucători și cluburi pe o anumită perioadă de timp, cu prelungire de comun acord.

Cu și fără... crampoane

DIALOG INDIRECT ANGELO NICULESCU — RUDOLF ILLOVSZKY...

de Eftimie IONESCU

La nici 24 de ore după ce cunoscuta recordmenă **Meta Antenen** a pus față în față, prin decizia sa, de la **Zürich**, echipele **României** și **Ungariei**, am reușit să avem, de la directorii tehnici ai celor două reprezentative, prime interviuri. A fost o convorbire, de la distanță între cei doi antrenori (unul aflat la București, celălalt tocmai la Madrid) prin intermediul... întrebărilor noastre. Pentru că, și unuia și celuilalt, i-am adresat aceleași interogări.

— Sînteți satisfăcut de sentința sorților ? Ați fi preferat un alt adversar ?

ANGELO NICULESCU : „Sînt satisfăcut de tragerea la sorți. Cînd ai ajuns în sferturile de finală nu mai poți avea pretenția unor adversari slabi. Acum ești în elita fotbalului european. Eu, unul, cum poate știu mulți dintre iubitorii fotbalului, am pus o singură condiție operațiunii de la Zürich : să nu ne repartizeze echipa Belgiei. Rugăminte care, cum văd, celebra atletă elvețiană Meta Antenen mi-a satisfăcut-o. Vă repet, nu am nici un motiv de a fi supărat pe sorți..."

RUDOLF ILLOVSZKY : „Nu mă pot declara chiar așa de bucuros de sentința biletelelor de la Zürich. Vom întîlni una dintre selecționatele din Europa care a marcat cel mai spectaculos și mai sigur salt dintre toate reprezentativele continentului nostru. Și apoi, pentru actualul moment, ne-ar fi convenit indiscutabil mai mult echipele Iugoslaviei sau Belgiei al căror stil de joc ne avantajează. Dar... cum nu există contestații asupra deciziilor sorților, le acceptăm !"

— Ce vă place mai mult la adversarul din sferturile de finală ?

ANGELO NICULESCU : „Fotbalul ungar este apreciat în lumea întreagă, și nu de ieri — de alaltăieri. Selecționata a avut o perioadă de cădere dar, în 1971, o dată cu revenirea lui Rudolf Illovszky la direcția tehnică, ea a cunoscut un reviriment deosebit. Îmi plac calitățile sale tehnice, combativitatea și luciditatea jocului său. Selecționata Ungariei este o formație de o deosebită maturitate competițională."

RUDOLF ILLOVSZKY : „N-am mai văzut pe viu de o bună bucată de vreme echipa României. La televizor, în schimb, i-am urmărit ultimele două meciuri, cu Cehoslovacia și Țara Galilor. Pot să spun că tehnicitatea sa este de primul ordin. Îmi place în mod deosebit modul cum acționează linia de mijloc — foarte completă, mobilă, inteligentă în joc."

— Numiți jucătorul pe care îl considerați cel mai bun din formația adversă.

ANGELO NICULESCU : „Bene este, socotesc eu, cea mai mare valoare actuală a selecționatei Ungariei. Fotbalist cu mare experiență și posedînd arta de a transforma în goluri mingiile cele mai anonime, el contează între primii centri atacanți din lume."

RUDOLF ILLOVSZKY : „Pentru mine, jucătorul nr. 1 din selecționata română este Nunweiller VI. Trebuie să vă spun că nu numai eu ci și marea majoritate a tehnicienilor maghiari, care l-au urmărit în amintitele transmisii televizate, sînt de aceeași părere".

— Care socotiți că sînt principalele atuuri ale echipei dv. în meciurile din sferturi ?

ANGELO NICULESCU : „Omogenitatea, sufletească și tehnică a echipei, tinerețea ei".

RUDOLF ILLOVSZKY : „Moralul refăcut de sezonul fără înfrîngere, din 1971, și tradiția rezultatelor anterioare."

— Pronosticuri ?

ANGELO NICULESCU : „Întrecere totul deschisă. Nu văd o favorită".

RUDOLF ILLOVSZKY : „Cu vechea garnitură a selecționatei României aș fi răspuns : Ungaria. Cu actuala formație, reprezentativa română are aceleași șanse ca și noi să ajungă în turneul final"...

Nell COBAR

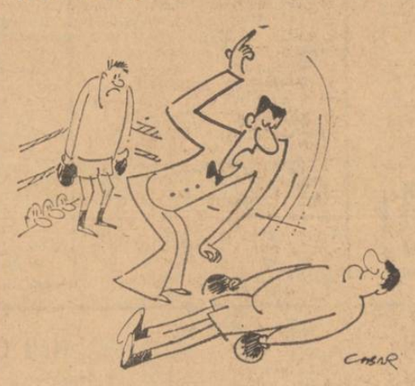

ARBITRUL (cosmonaut) : 10-9-8-7-6-5-4...

Sorin POSTOLACHE

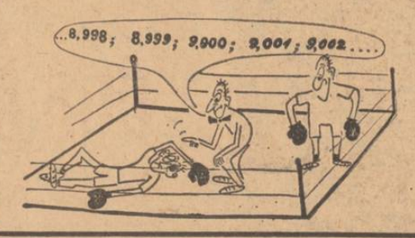

Doriți să petreceți cîteva zile de recreere, într-un decor pitoresc ? Numeroase hanuri, moteluri și cabane ale Centrocoop, răspîndite pe principalele trasee turistice, vă stau la dispoziție și în acest sezon. Ele vă asigură camere confortabile, cu încălzire centrală, restaurante cu delicioase preparate culinare și băuturi.

Dacă iubiți natura, dar și confortul, dacă doriți să faceți sporturi de iarnă, vă invităm la :

HANUL RUCĂR — Argeș
HANUL VALEA URSULUI — Argeș
HANUL BRAN — Brașov
HANUL CHEIA — Prahova
COMPLEXUL TURISTIC SLĂNIC
MOTELUL ILIȘEȘTI — Suceava
CABANA BUCIN — Harghita
HANUL URSUL NEGRU — Sovata Mureș
HANUL BUCURA-HAȚEG-Hunedoara
COMPLEXUL TURISTIC GEOAGIU — BĂI

(5015)

AUTOMOBILISM

ÎN 1975 VOM AVEA „AUTOMOBILUL NEPRIMEJDIOS" ?

Preocuparea pentru limitarea accidentelor rutiere se manifestă pe multiple planuri, între altele și în direcția realizării așa-numitului „automobil neprimejdios", adică a unui automobil care să asigure un grad înalt de securitate sau chiar siguranță totală celor ce-l folosesc. Printre cei preocupați de realizarea unor astfel de autovehicule se află marile firme producătoare de automobile care au și elaborat unele prototipuri a căror experimentare însă este prevăzută abia peste doi ani. În imaginile alăturate vă prezentăm două asemenea prototipuri, realizate de Laboratorul de sisteme avansate al întreprinderii American Machine and Foundry Company (1) și de Secția de aviație a întreprinderii Fairchild Miller (2) din S.U.A.

Potrivit doctorului Robert Brenner, director adjunct al Administrației securității naționale pe drumurile publice a S.U.A., „Automobilul neprimejdios", adică în care omul nu va muri nici la ciocniri produse la viteza de 80—96 km/oră" își va face apariția cel mai tîrziu în anul 1975.

NOUTĂȚI DE LA A.C.R.

BALUL AUTOMOBILIȘTILOR — devenit tradițional, se organizează în acest an de Automobil Clubul Român la 12 februarie, în saloanele Cazinoului din Sinaia, unde se scontează (în sfîrșit) și pe un peisaj adecvat.

A ÎNCEPUT VERIFICAREA TEHNICĂ ANUALĂ a autoturismelor, care în acest an, potrivit normelor legale în vigoare, trebuie executată, în mod obligatoriu, pînă la 1 iunie. Operațiunile de verificare se execută în mod gratuit pentru membri, A.C.R. în punctele special amenajate în întreaga țară. (În Capitală programările se fac zilnic, între orele 8—16 la sediul Filialei A.C.R.-București, str. Lipscani nr. 6 — tel. 13.75.36).

CEL DE-AL IV-lea CONGRES „Loisirs et Tourisme" organizat de Alianța Internațională de Turism în colaborare cu Automobil Clubul din Austria va avea loc în acest an între 7—10 februarie la Salzburg, în Austria. La acest congres, A.C.R., care este afiliat la marele for internațional al asociațiilor turistice și automobilistice, va participa cu un coraport susținut de prof. Const. Aramă de la Institutul politehnic din București, la tema „Poluarea aerului". Congresul are ca temă generală „Timpul liber, turismul și mediul înconjurător", în cadrul căreia vor fi abordate problemele reglementării și organizării turismului în timpul liber, măsurile de protecție față de poluarea mediului, măsurile de conservare a naturii și a monumentelor istorice — a.c. în dorința de a contribui la dezvoltarea acestei activități în viitor în țările afiliate.

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI NR. 746 — SÎMBĂTĂ 22 IANUARIE 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

- O cascadă de 31 hidrocentrale
- Activitatea constructorilor nu ține seama de capriciile iernii
- Adunările salariaților din întreprinderi și ale membrilor cooperativelor agricole

QUASARII ȘI PULSARII PUN ÎNTREBĂRI !...

Noi și importante descoperiri în domeniul astronomiei

Despre ele ne vorbește prof. dr. docent Călin POPOVICI în pagina a 5-a

Dintre evenimentele acestei săptămîni, unul, cu siguranță, a atras cu deosebire luarea aminte a cetățenilor patriei noastre: aprobarea de către Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului a studiului cadru privind amenajarea în perspectivă a rîului Olt, lucrare economică complexă cu efecte favorabile în numeroase ramuri ale economiei naționale: energetică, hidroameliorații, asigurarea cu apă potabilă și industrială, navigație, piscicultură, protecția teritoriului împotriva viiturilor. Desigur, în țara noastră se construiește mult, de la un an la altul locurile își schimbă înfățișarea, obiective de mare însemnătate se ridică pretutindeni prin munca și abnegația poporului nostru. În rîndul constructiilor care schimbă cu continuitate harta economică a patriei și o modifică, ridicînd-o pe un plan superior de civilizație, viața oamenilor, conștiința cetățenească se îndrepta cu un sentiment de afecțiune aparte către amenajările apelor care străbat pămînturile românești. Bistrița și Bicazul au fost un capitol de istorie, Argeșul, un altul, a urmat gigantul de la Porțile de Fier, se lucrează cu intensitate la Lotru și, acum, Oltul intră în obiectivul atenției opiniei publice, odată cu al eșaloanelor de neobosiți constructori care se pregătesc să-și pună forțele în slujba valorificării legendarului și vijeliosului rîu.**

Ce va însemna Oltul peste un număr de ani, mulți dintre cititorii noștri au aflat din presa cotidiană. Pe scurt, va fi vorba de o cascadă de 31 hidrocentrale cu o producție medie anuală de energie electrică de cca 2,8 miliarde kWh, de un potențial tehnic irigabil de 820 000 ha, de obținerea unei cantități de 7 300 tone pește anual, de utilizarea treptelor cascadei pentru navigația comercială și de agrement, de scoaterea de sub pericolul inundațiilor a unei suprafețe de 65 000 ha. Cele cîteva cifre pe care le-am reprodus aici vorbesc de la sine despre importanța

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Statuia lui Alexandru Ioan Cuza de la Iași

„ZIUA CEA MAI MARE A VEACULUI"

113 ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR

de dr. Ion SPĂLĂȚELU

(Relatarea în pagina a 2-a)

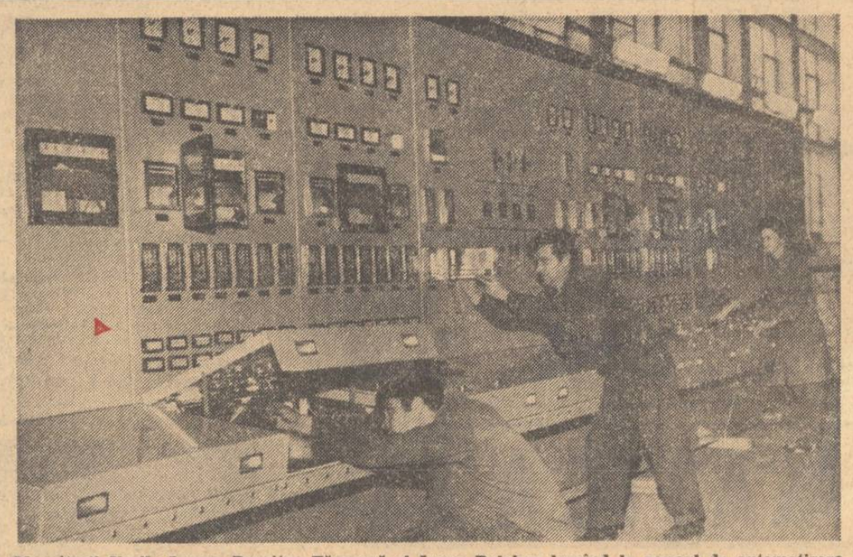

Muncitorii Vasile Lungu, Dumitru Tărnoacă și Ioana Balaban lucrînd la panoul de automatizare
Foto: Nicu VASILE

CE ȘTIE, CE NU ȘTIE ȘI CE AR TREBUI SĂ ȘTIE OMUL DESPRE EL ÎNSUȘI

(Pagina a 5-a)

AUTOMATICA '72

● Ce înseamnă aplicarea „tehnicii-mozaic" ● Cînd schema trebuie să... „cînte" la ureche ● „Și eu și copiii mei vom menține steagul de fruntaș" ● O oră-două pe zi după program. De ce? ● Din prima zi a anului ritmurile uzinei înregistrează un ...puls normal.

Ne aflăm la „Automatica", uzina-pionier a instalațiilor de automatizare din țara noastră, cea care furnizează întregii industrii românești echipamente de automatizare. Trecem pe lîngă electricieni care montează posturi de transformare, pe lîngă strungari care prelucrează pe mașinile lor, ce par jucării, piese minuscule de termostate care pretind precizii de zecimi de micron, pe lîngă montatori preocupați de estetica produsului finit. Se bobinează, se montează, se vopsește, iar alături se proiectează, se imaginează noi scheme, noi tehnologii. Este o atmosferă de lucru intens care vădește existența unor planuri și intenții precise. Oare n-o să se supere dacă-i vom deranja?

Încercăm. Răspunsurile nu se lasă mult așteptate. Într-adevăr, de la director și pînă la cel din urmă lucrător, toți știu ce vor. Îi întrebăm despre planurile pe '72 dar ei ne vorbesc despre planuri pe întreg cincinalul, dovadă că nu se mai mulțumesc cu perspectiva unui singur an. În general se degajă din răspunsuri un sentiment de

M. RADIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

● De la Rîmnicu-Vîlcea la Cozia, numeroase investiții cu caracter turistic ● Voineasa, o frumoasă stațiune climaterică în devenire ● Lacurile de acumulare, un inedit punct de atracție ● Complex balnear destinat cooperatorilor agricoli.

„PERLELE"

VĂII OLTULUI SE ÎNMULȚESC

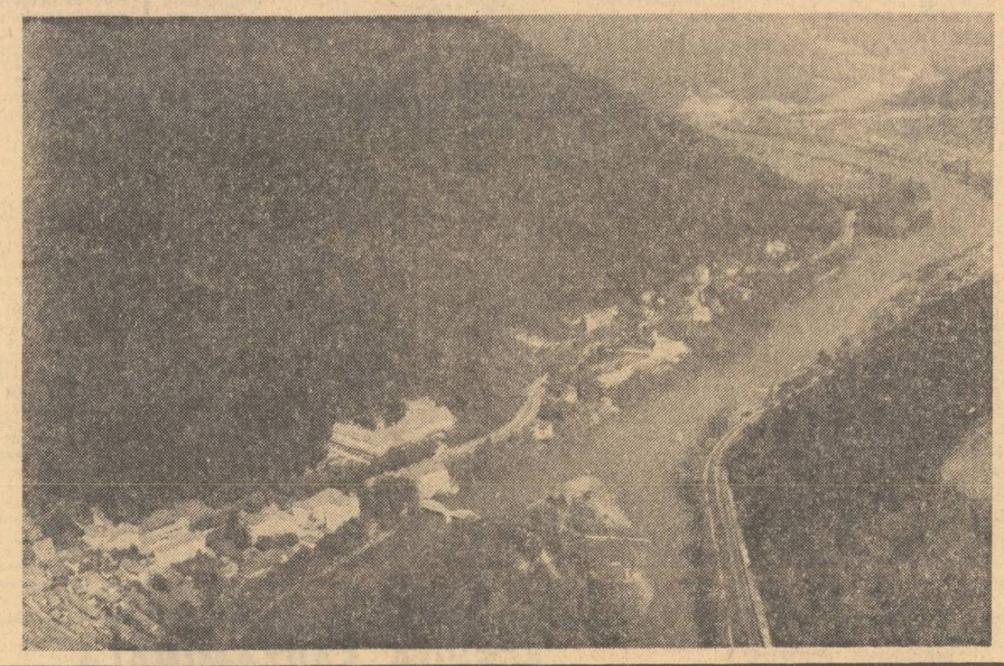

(Pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

MARIA...

...ȘI NONUȚ

Foto: Iuliu POP, Baia Mare

● Reguli ce par cunoscute dintotdeauna dar...
● Baia — o cameră specială bine dotată, riguros întreținută.
● Ce accesorii veți alege?
● Apa trebuie consumată, nu risipită!

IGIENA LOCUINȚEI NOASTRE

Cîteva sfaturi pe această temă în pag. a 6-a

Alo, miliția?...

PE URMELE RĂUFĂCĂTORILOR

Relatarea felului în care s-a acționat pentru descoperirea unor infractori.

(Pagina a 7-a)

În pagina a 3-a

ORAȘUL SUBTERAN CU 7 NIVELE

La 300 km. est de Ankara oamenii de știință au dezgropat un labirint subteran din secolul VII în care puteau locui 50.000 de oameni

ȘI LEII SÎNT... GELOȘI!

Un spectacol de circ cu urmări tragice pentru doi dintre eroii patrupezi ai acestei drame

COMOARA PIRAȚILOR DIN OAK ISLAND

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

● „Alianța Tritonului" — noua asociație a căutătorilor de comori — organizează o expediție în vestita insulă ● Înarmați cu mijloace moderne de cercetare, expeditionarii speră să găsească „banca piraților" din Oceanul Atlantic

113 ani de la Unirea Principatelor

„ZIUA CEA MAI MARE A VEACULUI“

de dr. Ion SPĂLĂȚELU

Din totdeauna au existat și există în conștiința poporului nostru permanențe de o deosebită trăinicie și semnificație : spirit de dreptate și adevăr, mîndrie și demnitate, iubire nemărginită față de glia strămoșească, dor nestins de pace.

Poporul român și-a înnobilat sufletul său ales cu aceste nestemate de-a lungul prea multor secole de zbuciumată istorie, cu necontenite și crunte loviri, venite din toate vînturile.

Și tot din totdeauna permanențele spiritualității românești au gravitat viguros și constant în jurul unui țel major, fundamental, cel al păstrării unității și înfăptuirii unirii.

...Despărțiți, datorită vicisitudinilor istoriei, în formațiuni politice separate — Moldova, Țara Românească, Transilvania — locuitorii celor trei țări românești și-au păstrat prin veacuri nealterată conștiința unității de origine, de limbă, de obiceiuri. „De la Rîm ne tragem“ — scria în îndepărtatele sale timpuri cronicarul Grigore Ureche. Și un alt confrate al său, Miron Costin, semănător al luminii și înțelepciunii literelor, explica : „Numele cel mai adevărat autentic, de la primul descălecat prin Traian este român sau romanus, care nume acest popor l-a păstrat întotdeauna între dînșii și... același nume este dat îndeobște și muntenilor și moldovenilor, și celor ce locuiesc în Țara Transilvaniei“.

Năzuinței poporului român spre înfăptuirea unității statale i-au dat curs în diferite momente istorice unii dintre conducătorii săi cei mai încercați : Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara și Ștefan cel Mare. De neuitat a fost acțiunea lui Mihai Viteazu, care a reunit vremelnic sub sceptrul său Moldova, Țara Românească și Transilvania, fapta sa căpătînd peste veacuri valoare strălucitoare de simbol. „Unitatea națională — avea să scrie cu emoție Bălcescu — fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbaților noștri cei mari, care întrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului, spre a o manifesta lumii. Pentru dînsa ei trăiră, muncră, suferiră și muriră“.

Viitorile vremurilor cristalizau tot mai plenar în conștiința poporului ideea formării unui stat modern, neatîrnat și unitar. În ireșul revoluționarului an 1848, Unirea a fost proclamată drept „Cheia de boltă fără de care s-ar prăbuși întreg edificiul național“. Vremurile acelea frămîntate făceau să țîșnească năvalnică voința populară de luptă. De sub pana neliniștită a poetului pornea îmbărbătătoare chemarea :

„Români din patru unghiuri,
acum ori niciodată,
Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n
simțiri !“

Și într-un nestăvilit ecou, din 40 000 de piepturi alăturate pe Cîmpia Libertății Blajului, răsuna cu deosebită vigoare strigătul mulțimii : „Noi vrem să ne unim cu țara !“.

Dar împrejurările, mai cu seamă cele din afară, erau încă potrivnice. Ideea unirii lucra însă ferm și tenace în adîncul maselor, în inimile tuturor românilor. De aici își trăgea seva și puterea, devenind de neînfrînt și biruitoare.

S-au petrecut curînd memorabilele evenimente din acel de neuitat ianuarie 1859. Unirea a fost înfăptuită prin îndoita alegere, ca domn al Moldovei și apoi al Țării Românești, a lui Alexandru Ioan Cuza. Evenimentul reprezenta întruparea celei mai scumpe și străvechi credințe, a celui mai fiînt și înflăcărat patriotism, a celor mai puternice și cutezătoare dorinți de progres și prosperitate. „Prin înălțarea Ta pe tronul lui Ștefan cel Mare — spunea M. Kogălniceanu la 5 ianuarie 1859 — s-a reînălțat însăși naționalitatea română... Alegîndu-te pe tine domn în țara noastră am voit să arătăm lumii ceea ce toată țara dorește...“ La rîndul său, C. A. Rosetti, însărcinat să-i aducă la cunoștință lui Cuza alegerea sa și pe tronul lui Mihai Viteazu, ca domn al Țării Românești, declara : „Vadă acum toți cei care cred că națiile se cîștigă prin sabie, că adevăratele cuceriri nu se mai fac decît printr-o idee mare și adevărată, și înțeleagă, în sfîrșit, inamicii noștri că pe cei cari s-au unit nici o mînă omenească nu-i va mai putea despărți“.

...24 ianuarie, zi de glorie și de mîndrie românească, „Ziua cea mai mare a veacului“ cum au numit-o contemporanii a fost primită de mulțimi cu un entuziasm fără margini. „Poporul — relatau publicațiile vremii — cu muzica... cu faclele aprinse s-au purtat pe toate ulițele urînd (aclamînd — n.a.) pe deputați și jucînd Hora Unirii pe la toate răspîntiile“. Copleșitoare a fost impresia produsă de mărețul act istoric al Unirii asupra românilor aflați încă sub dominația străină. În Transilvania, entuziasmul, după cum aprecia Al. Papiu Ilarian „era poate mai mare decît în Principate“, amplificînd străvechea și arzătoarea năzuință către unitatea tuturor românilor. Subliniind înaltul spirit de dăruire al patrioților români în lupta pentru unire, cunoscutul om politic maghiar Kossuth Lajos nota : „un astfel de spirit este necesar ca un popor să întemeieze patria sa sau s-o reconstituie, dacă a pierdut-o“.

Unirea a deschis calea largă a fructificării potențelor creatoare ale poporului în economie, în cultură, în artă. Ea a asigurat premisele necesare dobîndirii în 1877 a independenței de stat, cucerită prin jertfele de sînge ale ostașilor români și prin sacrificiile întregului popor.

Făurirea statului național român unitar devenea, de acum, cel mai de seamă obiectiv al luptei. Clipa înfăptuirii acestui țel a sosit în împrejurările favorabile create la sfîrșitul primului război mondial, ca rezultat al avîntului general al luptei revoluționare a maselor, al prăbușirii imperiilor habsburgic și țarist, al victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Veniți din toate colțurile Transilvaniei, peste 100 000 de oameni, adunați pe „Cîmpul lui Horea“ din Alba Iulia, proclamau solemn și unanim, la 1 decembrie 1918, unirea Transilvaniei cu România. „Unirea mult dorită — scria o publicație a timpului — unirea în cuget și simțiri, ne-a fost răsplata suferințelor noastre. Ea va fi eternă ca și neamul românesc“.

Unirea, „Visarea mult iubită“ a românilor a devenit în timp puternică și neclintită realitate. Ea și-a dobîndit temelii de granit prin lupta eroică a celui mai încercat conducător pe care l-a avut vreodată poporul nostru — Partidul Comunist Român.

Înălțată pe culmile însorite ale României socialiste — Unirea cu fiecare sărbătorire a ei — chezășuiește virtuțile creatoare ale poporului nostru către noi și grandioase împliniri. Ea constituie o permanență a conștiinței acestui neam.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOSTRI

Iarna în vie — de Venic VASILE, Carei

„PERLELE“ VĂII OLTULUI SE ÎNMULȚESC

Govora, Olănești, Călimănești Căciulata. „Perlele“ Văii Oltului, celebre în țară și în afara granițelor ei, de multe decenii, unele de secole chiar, au desfătat privirile iubitorilor de natură, au alinat suferințele multor oameni veniți să-și tămăduiască, sub acțiunea apelor miraculoase, diferite maladii. În ultimii ani vestitele stațiuni ce se înșiruie de-a lungul Oltului mijlociu au dobîndit noi valori materiale și terapeutice care le-au sporit atractivitatea atît din punct de vedere al confortului cît și al tratamentelor, puse la curent cu cele mai noi cuceriri ale științei medicale.

La Călimănești, „capitala“ turistică a Văii Oltului în această frumoasă stațiune care nu cunoaște repaos sezonier, am stat de vorbă cu Gh. Predescu, director coordonator și cu dr. Gh. Mămularu, director medical, despre prezentul și, mai ales, despre viitorul renumitelor noastre stațiuni din această zonă a țării. Vizitasem în prealabil această „uzină de sănătate“ unde se fac acum 5 200 proceduri de tratamente pe zi, unde anual își îngrijesc sănătatea nu mai puțin de 35 000 oameni. Văzusem pe „viu“ cele două noi sanatorii : unul pentru cei suferinzi de silicoză și de pneumoconioze, celălalt pentru copiii ce suferiseră de hepatită epidemică. Luasem cunoștință de „premierele“ terapeutice, procedee proprii create de personalul medical al stațiunilor pentru combaterea alergiilor cutanate, a silicozelor, a litiazei, a ulcerului gastroduodenal. Aceste interesante constatări făcute pe teren aveau să fie completate de amabilele noastre gazde cu alte amănunte privind amenajările de tot felul care transformă tot mai mult zona Călimănești — Căciulata într-unul dintre cele mai modern dotate stațiuni balneo-climaterice ale țării.

— În primul rînd, ne spunea tovarășul Predescu, **ne-am gîndit să folosim mai bine „zestrea“ existentă : izvoarele vechi, care au purtat de-a lungul anilor faima acestor așezări. Le-am recaptat și amenajat, punîndule mai lesne la dispoziția oaspeților stațiunilor. Am creat, apoi, șapte izvoare noi, completînd numărul acestora la 30. Ca să citez doar unul, voi menționa izvorul Căciulata 3, vina de apă sulfuroasă captată de la o adîncime de 1 200 metri avînd o mare valoare terapeutică, asigurată atît de temperatura sa ridicată (54 de grade Celsius), de debitul ridicat (950 000 litri în 24 de ore), cît și de compoziția sa chimică. Captarea noilor izvoare ne permite să completăm gama de tratamente, în mod deosebit pentru afecțiuni reumatismale.**

Interlocutorul nostru ne-a informat și despre o seamă de obiective importante care completează baza materială de odihnă și tratament : motelul și campingul de la Cozia, cele două noi complexe balneare de la Căciulata (740 locuri), avînd bază proprie de tratament și o spațioasă cantină.

Acesta este prezentul. Viitorul apropiat va lărgi încă considerabil noutățile de ordin turistic și curativ, întreaga Vale a Oltului transformîndu-se practic într-o imensă stațiune de odihnă cu o „sucursală“ ce tinde să o concureze din toate punctele de vedere : valea Lotrului.

Practic, alături de stațiunile bine cunoscute, pe Valea Oltului vor apărea în curînd altele, la fel de atractive. Prima : Cozia. Numele legendar legat de cetitoria lui Mircea cel Bătrîn va căpăta rezonanța turistică o dată cu crearea celor trei complexe balneare însumînd 1 000 locuri, cu bază terapeutică proprie, restaurant și alte unități de servire. Și centrul județean, Rm. Vîlcea, își va completa valențele sale economice și administrative, devenind el însuși o importantă stațiune de odihnă. Aceasta o dată cu descoperirea într-un parc al orașului, Zăvoiu a unor izvoare cu o înaltă valoare terapeutică. Proiectanții și constructorii muncesc actualmente pentru a crea frumosului orășel de pe Olt o modernă bază materială turistică. **Prima realizare : un elegant motel cu 100 locuri de cazare și 120 locuri la restaurant. Tot la Rm. Vîlcea se construiește un complex turistic format dintr-un hotel de confort ridicat și un restaurant, acest oraș urmînd să preia rolul ce i se cuvine de sediu central al tuturor stațiunilor din județ. Un alt orășel vîlcean a cărui vocație era pînă acum exclusiv viticolă — Drăgășanii — va deveni și el un interesant punct turistic, o dată cu construirea unui hotel și a hanului de pe Dealul Viilor.**

Poate că, într-o perspectivă nu tocmai îndepărtată, cea mai interesantă așezare recreativă din județ va deveni însă Voineasa, centrul marilor lucrări hidroenergetice de pe Lotru. Splendidele construcții ce au și fost realizate aici — și unde locuiesc acum, în condiții hidrocentralei — vor fi preluate, după terminarea lucrărilor, de către organele Ministerului Turismului, dotate și completate, astfel încît Voineasa să reprezinte una dintre cele mai atractive stațiuni climaterice ale țării. **În general, noile construcții din stațiunile de pe văile Oltului și Lotrului vor spori pînă în 1980 capacitatea de cazare de la 2 100 locuri la circa 10 000.**

O apariție inedită în peisajul montan al județului o vor constitui în curînd lacurile de acumulare de pe Lotru și Olt. Firește, un motiv în plus pentru a atrage spre aceste meleaguri noi iubitori de natură și de... sporturi nautice. De altfel, lucrările ce au început pentru amenajarea Oltului și crearea de hidrocentrale pe acest riu vor permite în final o nouă lărgire a spațiilor turistice. Întradevăr, întocmai ca pe Lotru, la lucrările de pe Olt se vor folosi organizări de șantiere cu caracter definitiv, ceea ce reprezintă aproape 2 000 de viitoare locuri pentru turiști.

În anul acesta Uniunea Națională a Cooperativelor agricole de producție începe construcția la Căciulata a unui mare complex balnear destinat cooperatorilor. De altfel, ponderea locuitorilor satelor în ansamblul oaspeților stațiunilor de pe Valea Oltului este de pe acum foarte importantă, în special în lunile reci, cînd muncile agricole scad în intensitate. Tot în 1972, și tot la Căciulata va începe construcția unui bazin acoperit de chinetoterapie, după tipul celui deja existent la băile Felix, precum și a unui mare complex comercial.

Paleta noutăților aflate în stațiunile județului Vîlcea este, după cum se vede, deosebit de bogată. De la Drăgășani la Voineasa, alături de marile prefaceri economice și sociale, amenajările turistice cîștigă neconenit teren, dovedind și în acest fel preocuparea statului nostru pentru condițiile de viață, pentru sănătatea tuturor cetățenilor.

Paul MARIAN
Virgil LAZĂR

AUTOMATICA '72

URMARE DIN PAG. 1

siguranță, de îndrăzneală pe undeva vecin cu temeritatea. Exemple ? Dificultatea pe care o încercăm apare la selecționarea răspunsurilor.

Iată-l de pildă pe ing. **DAN COSMIN,** șeful serviciului de organizare a producției și a muncii. Nu pare surprins de întrebare : **„Prin însăși natura muncii mele sînt obligat să gîndesc în perspectivă“** — pare el să se scuze. Pentru el și serviciul său '72 înseamnă obligația de a crea condițiile cerute de comitetul oamenilor muncii pentru înaintarea simultană în trei direcții : prima — **realizarea unui studiu tehnico-economic de organizare a întreprinderii, care odată aplicat să permită uzinei să abordeze orice fel de echipament de automatizare, ceea ce ar însemna, de fapt, trecerea uzinei la o nouă etapă, superioară, de dezvoltare ; pregătirea condițiilor pentru implementarea unui sistem informațional modern care să premeargă folosirea calculatorului în optimizarea activității uzinei** ; în sfîrșit, a treia direcție — **restanțele,** așa cum numește el, **adică restanțele în organizarea relațiilor în așa fel încît să se creeze un cadru optim de relații între servicii, cadru care să permită luarea deciziilor în verigile cele mai apropiate de producție, astfel încît verigile superioare să aibă cît mai mult timp pentru problemele de perspectivă.**

Această tendință către luarea în calcul și pregătirea perspectivei o vom întîlni de fapt la toți cei cu care vom avea prilejul de a vorbi. Adjunctul inginerului șef de concepție, tov. **I. NEDELCU,** dorește, de pildă, și este ferm hotărît să acționeze în acest an în direcția scăderii ponderii timpului afectat de oamenii lui asistenței tehnice a fabricației, în vederea creșterii timpului **„în care să gîndim la viitorul întreprinderii, la produsele ce le vom asimila în viitor“.**

La prima vedere, intențiile lui ar părea criticabile, dar după ce primim explicațiile de rigoare, le aplaudăm. Pentru că, de fapt, ei vor să rezolve o contradicție care s-a născut din împrejurarea că producția instalațiilor de automatizare este centralizată la o uzină (în curînd, două) în timp ce proiectarea diferitelor instalații și echipamente este foarte diversificată (la ora actuală ei realizează proiecte ale tuturor institutelor din țară, fiecare avînd tradiția ei în proiectare și adoptînd soluții tehnologice care nu rareori au nevoie de corective substanțiale). **„Sperăm să obținem în '72 un mod comun de a gîndi cu toți beneficiarii noștri, o unitate de vederi în proiectare și fabricație, în așa fel încît să aplicăm așa-numita tehnică-mozaic, adică obținerea unor moduli tipizați cu ajutorul cărora să se realizeze mai ușor, prin combinație, diferitele scheme electrice, astfel încît munca să fie mult ușurată, productivitatea mult crescută, prețul de cost mult scăzut“.**

Așadar, nu neglijarea asistenței tehnice în fabricație ci crearea condițiilor pentru eliminarea necesității ei, în cea mai mare măsură. De altfel, directorul întreprinderii, ing. **ION GEAMBAȘU,** ne confirmă aceste intenții. **„Anul '72 trebuie să fie pentru noi anul revoluționării tehnice și tehnologice a echipamentelor de automatizare“** — ne spune dînsul, înfățișîndu-ne cîteva dintre măsurile preconizate. Le ascultăm și fără a fi specialiști, ne dăm seama că totul e gîndit temeinic și că din prima zi a anului s-a și trecut la aplicarea planurilor. Așa încît instalațiile de automatizare, posturile de transformare destinate Iranului, cele pentru fabrica de fosfați din R.A.E., pentru fabrica de ciment din Iugoslavia, pentru cea de îngrășăminte azotoase de la Slobozia, de la Combinatul Siderurgic din Galați — și asta pentru a nominaliza doar cîteva dintre contracte — vor fi realizate după tehnologii noi, care le vor conferi calități sporite, permițînd, în același timp, „Automaticei“ să realizeze un indice excepțional în creșterea productivității muncii.

Remarcăm că toate aceste planuri sînt cunoscute masei largi a muncitorilor și tehnicienilor care, mîndri de succesele obținute în ultimii ani, și le-au însușit și sînt pregătiți sufletește să le transpună în practică deși pentru mulți lucrurile se complică : **„Una este să faci producție de serie și alta să treci la unicate pentru un combinat chimic, de pildă. Chestiunea e mult mai delicată dar ne vom adapta, trebuie să ne adaptăm urgent,** ne spune muncitorul **BAZIL CIUNGARU,** șef de brigadă. **Trebuie să ajungem cu toții pe treapta în care fiecare să sesizeze momentul cînd nu știe ceva. Da,** insistă el văzîndu-mă nedumerit, **pentru un electrician bun aceasta e o lege : schema trebuie să-i „cînte“ la ureche, și dacă nu cîntă sau scoate o notă falsă, s-o înregistreze și să oprească lucrul pentru a lua măsuri. Avem în brigada noastră asemenea meseriași excepționali : C. Stănculescu, C. Cral și alți cinci-șase. Dar problema este ca toți 18 să ajungă la nivelul celor mai buni. Asta o dorim pentru '72“.**

Un alt **CRAL,** maistru la atelierul electric, aflat în apropiere, zîmbește Știe el ce știe : Constantin este unul dintre cei doi feciori ai lui, pe care i-a adus în fabrică (unul, care a făcut liceul, este de acum șef de brigadă, al doilea, despre care ați auzit vorbe de laudă, urmează și el cursurile serale ale liceului după ce a terminat școala profesională). **„Și eu și copiii mei vrem ca în anul acesta să menținem steagul de fruntaș pe ramură. Și să fiți siguri că o să muncim în așa fel încît să reușim“.**

Le dorim succes și trecem la o altă secție, cea a mecanicului-șef. Gîndurile de început de an ale muncitorilor de aici le sintetizează, poate, foarte bine sudorul **STANCIU ANDRONE : — „Nu mai putem concepe să muncim ca-n trecut ; mecanicul trebuie să aibă acum o pregătire profesională multilaterală pentru a putea face față diferitelor solicitări. În '72 eu voi începe pregătirea pentru a-mi însuși, sau, cum spunem noi, pentru a-mi cupla încă o profesie, cea de lăcătuș. Pînă-n '73 dau examenul“.**

Tendința spre ridicarea calificării și policalificare a proliferat aici : maistrul **RAȚIU,** unul dintre cei mai buni meseriași, care va ieși anul acesta la pensie, a fost rugat și a acceptat să se ocupe, în cele 6—7 luni care-i mai despart de pensionare, de mai mulți tineri, pe care să-i ajute să-și ridice calificarea. O oră-două pe zi, ale acestui **an '72** il veți găsi **după program** împărtășind din iscusința sa tinerilor aceștia dornici de fapte mari.

Asemeni lui Rațiu, alți muncitori de înaltă calificare, precum „creierul electronic“ al serviciului, **VALENTIN CAZACU,** maiștrii **MIRCEA CHEPTROSU** și **PINTILIE DUMITRU** și alții pun umărul la ridicarea calificării tinerilor.

Dar asemenea fapte întîlnim pretutindeni în uzină. Strungarul în fier **GH. BOSCARU,** care este și organizator de grupă sindicală, după ce ne asigură că steagul de fruntaș pe ramură va rămîne la „Automatica“, ne arată că grupa lor își propune ca în acest an cei 40 de ucenici din secție să fie ajutați pe multiple planuri : calificare, disciplinare, învățătură. Pentru ing. **MIRCEA PAVLU,** 30 de ani, cel mai renumit inventator și inovator al uzinei, anul 1972 apare ca un an de eforturi pentru desăvîrșirea unei invenții importante, brevetată și deja solicitată într-o țară industrială avansată. El este preocupat de autoutilarea uzinei și de reorganizarea sectorului de construcții metalice, după cum speră că în acest an va reuși să-și îmbunătățească stilul de muncă, mai bine-zis să-și făurească un stil de muncă echilibrat, care să-i dea timp și pentru studii teoretice. La rîndul său muncitorul **PETRE MIHALACHE,** șef de brigadă, este preocupat de realizarea în '72 a unui stil de muncă, mai colectiv, al brigăzii, corespunzător noii situații cînd se vor lucra unicate în timp ce șeful secției II Construcții metalice, ing. **TRAIAN TRICĂ,** ne mărturisește că începutul anului are pentru el multe neliniști legate de reorganizarea secției (care reprezintă acum un punct de strangulare al fabricii) și care trebuie adusă la nivelul general al uzinei, cu atît mai mult cu cît creșterea masivă a producției pe 1972 trebuie realizată numai pe seama productivității muncii.

★

Uriașul mecanism uman și tehnic al „Automaticii“ s-a pus în mișcare cu o precizie de invidiat. Sufletul uzinei l-ați văzut, i-ați ascultat bătăile : ritmurile sînt normale, așa cum șade bine unui organism sănătos. Se simte însă în aer acea nerăbdare, acel freamăt care precede, de regulă, marile acțiuni. Planul din primele zile a fost împlinit, dar oamenii i-ați auzit, sînt preocupați de „Mîine“, sînt puși pe fapte mari. Văzîndu-i, ascultîndu-i, nu poți ajunge la altă concluzie decît aceea că planurile pentru '72 vor deveni, fără nici o îndoială, realitate. Toate.

M. RADIAN

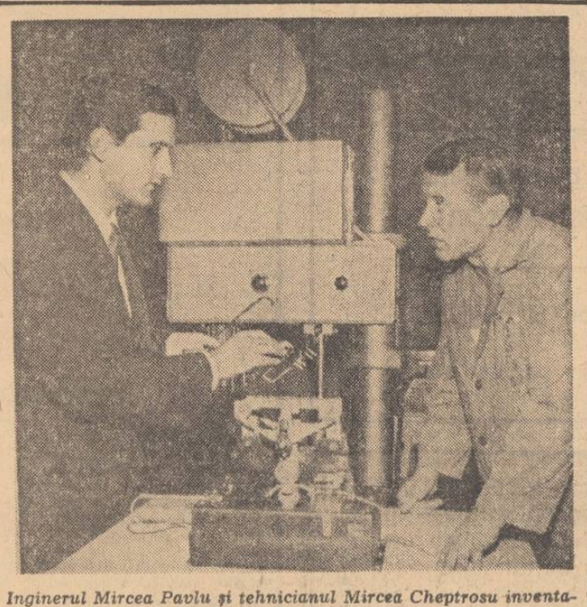

Inginerul Mircea Pavlu și tehnicianul Mircea Cheptrosu inventatori fruntași

Clepsidra

DESEN

de Constantin VIȘAN

Consecventă, manieristă chiar, în aparență, linia desenului Tiei Peltz se înnoiește fără încetare. Ca și numele artistei, alcătuit din silabe insolite, pictura sa se încheagă din două tendințe contradictorii. De-o parte, lirismul, personificat prin imaginea unui copil cu obraz bucălat, cu ochii inteligenți, arși de întrebări și candori, cu nasul cîrn, cu gura mare, gata să facă haz și de necaz. De altă parte, satira, necruțătorul deget îndreptat spre defectele trupului și sufletului, spre grăsimea depusă de vîrstă și de lăcomie pe obrajii candizi de altădată, pe talie, pe creier și pe sentimente.

Cu prima fațetă a talentului său, Tia a ilustrat un șir impresionant de povești pentru copii, sporindu-le frumusețea și candoarea. Cu cea de a doua, Tia Peltz și-a hrănit neînfrînata înclinație spre pamflet, moștenită de la I. Peltz. Caricaturile apărute prin ziare și reviste au pregătit cu minuție trecerea de la lirism la satiră. De fapt, lirismul Tiei Peltz nu e decît o satiră disimulată, pînza de paing în care artista și-a înfășurat cu răbdare și ingeniozitate personajele. Creduli, ca niște fluturi de noapte, eroii Tiei Peltz s-au lăsat înșelați de strălucirea culorilor, s-au apropiat de șevaletul capcană. Ca să-i silească la mărturisiri complete, procurorul deghizat în autor de nevinovate profiluri de expresie, a inscenat reuniuni fastuoase, costisitoare, baluri mascate, carnavale, și-a dus eroii la nunți, la circ, la restaurante luxoase și la baruri deocheate, i-a invitat acasă de Revelion, s-a prefăcut că-i iubește, le-a lăudat perfid, femeiește, toaletele extravagante și caraghioase, coafura și machiajul dar în tot acest timp le-a notat defectele. Cu un ochi necruțător. Rezultatul ? Un dosar de radiografii ale unor maladii cu consecințe nocive, diformante asupra caracterului omenesc : egoismul, trufia, spiritul mic-burghez, cupiditatea. Dosarul acesta poate fi consultat în aceste zile în sala „Simeza“ pe Bulevardul Magheru.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

- **O cascadă de 31 hidrocentrale**
- **Activitatea constructorilor nu ține seama de capriciile iernii**
- **Adunările salariaților din întreprinderi și ale membrilor cooperativelor agricole**

URMARE DIN PAG. 1

lucrărilor, care au și început, trei dintre hidrocentrale aflîndu-se în prezent în execuție. Ele fac de înțeles de ce gîndurile noastre vor fi polarizate de această construcție, așa cum fuseseră, ani de-a rîndul, îndreptate spre faptele, demne de mitologie, ale celor ce-au smuls puterea Bistriței, Argeșului, Dunării, punînd-o în slujba oamenilor. Vom urmări, așadar, cum prinde viață această nouă cascadă de energie : cascada celor 31 de hidrocentrale ale Oltului și faptele demne de baladă ale celor ce făuresc rîului un nou destin.

★

Gerul care se înstăpînise pe meleagurile noastre săptămîna trecută, în ciuda unor greutăți de loc mici pe care le-a creat, — unele datorate neglijenței, — n-a întrerupt activitatea constructorilor care și-au propus să nu țină seama de iarnă și să depășească procentul din investiții repartizat primului trimestru. Pe bunii gospodari ai șantierelor, frigul i-a găsit pregătiți și lucrul a continuat în ritm susținut. Îmbunătățirea vremii, în partea a doua a perioadei la care ne referim, a dat un nou impuls muncii pe șantiere și a readus la cîmp zeci de mii de locuitori ai satelor care, profitînd de vremea prielnică, aduc la viață productivă mari suprafețe de pămînt deteriorate de băltiri, eroziuni sau aflate sub pericolul inundațiilor. Știri din toate colțurile țării semnalează sute și mii de hectare care vor da rod la vară datorită lucrărilor de îmbunătățiri funciare care se desfășoară în prezent și merită, credem, subliniată înalta conștiință cetățenească și patriotică a muncitorilor de pe ogoare care folosesc din plin timpul pentru a spori recoltele viitoare.

Profunda democrație a orînduirii noastre socialiste cunoaște în aceste zile manifestări dintre cele mai grăitoare. Este vorba despre adunările salariaților din întreprinderi, despre cele ale membrilor cooperativelor agricole de producție — care premerg importantul eveniment din februarie, cel de-al doilea Congres al Uniunii Naționale — instituții prin care oamenii muncii aduc contribuția lor de experiență și înțelepciune la deciziile ce vor fi luate în unitățile respective. Rezultatele adunărilor de acest fel ținute în anii trecuți au fost de-a dreptul spectaculoase ; datorită spiritului critic și autocritic în care s-au desfășurat dezbaterile, numeroase neajunsuri au fost lichidate, au apărut idei și inițiative deosebit de valoroase. În dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și de producători, oamenii muncii își spun cuvîntul cu prilejul acestor adunări menite să ridice fiecare colectiv la nivelul determinat de avîntul general al economiei patriei noastre socialiste.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„Și noi am avut pe Vlaicu“ — așa își încheia articolul într-o gazetă a vremii Nicolae Iorga după moartea tragică a lui Aurel Vlaicu. „Mi-am adus aminte de aceste cuvinte — **ne scrie ing. ION VULCAN din Sibiu** — citind notița din „Magazinul“ din 4 decembrie, unde se arată că Ida Holdgrave din Dayton (S.U.A.) a zburat cu avionul la vîrsta de 88 de ani...

Ceea ce vreau să vă spun este următorul fapt : Sora lui Aurel Vlaicu, Ioana, căsătorită Stoica, a ținut ca înainte de a muri să zboare și ea o dată cu un avion, cu acel fel de mașină îndrăgită atît de mult de fratele ei. Fiii i-au îndeplinit dorința în primăvara anului trecut cînd fiica ei, Cornelia Rusu, a însoțit-o într-o călătorie cu avionul de la Cluj la Sibiu. Drumul de întoarcere l-au făcut cu un automobil...

În luna noiembrie, anul trecut, Ioana Stoica, născută Vlaicu, a decedat la vîrsta de 83 de ani și a fost înhumată în satul Renghet, lîngă Geoagiu“...

Iată și o călătorie temerară, încă neomologată :

„Mă numesc ALEXANDRU LAZĂR, sînt din Turda, muncitor la Fabrica de ciment. Am reușit, anul trecut, să realizez Turul României pe jos în 60 de zile, însumînd peste 4000 de kilometri. Am făcut acest lucru pentru a-mi aprofunda cunoștințele, pentru a cunoaște minunatele realizări ale poporului nostru, frumusețile patriei. După ce am parcurs peste 4000 de kilometri pe jos, mi-am notat diferite impresii într-un jurnal de călătorie, care se adaugă la cele cîteva sute de fotografii făcute pe drum“...

Am înțeles că vreți să fructificați bucuriile acestei călătorii. Vă sugerăm să expediați atît textele cît și fotografiile revistei România Pitorească, al cărei prim număr a apărut de curînd, pe adresa : B-dul Republicii 4, Sectorul IV, București.

„Mănușile aveau „limbajul“ lor în trecut. Erau folosite, pentru prima dată de femei, prin jurul anilor 1840—1850, mai mult pentru... semnalizare, decît pentru protecția mîinilor ! În saloanele înaltei societăți din Europa, la data amintită mănușile aveau următorul limbaj : 1) la privirea insistentă a cavalerului, trecerea mănușilor din mîna dreaptă în stînga, însemna : poți să-mi scrii poeme de iubire ; 2) ținerea mănușilor una peste alta în mîna dreaptă, însemna : să nu-mi scrii poeme de iubire ; 3) agitarea mănușilor în sus cu mîna dreaptă, însemna : ne putem plimba prin grădină ; 4) netezirea mănușilor în mîna stîngă, însemna : te iubesc ; 5) scoaterea unei părți de mănușă cu mare atenție din mîna stîngă, însemna : dar tu mă iubești ? ; 6) scoaterea unei părți de mănușă cu nepăsare din mîna dreaptă, însemna : ești antipatic ; 7) învîrtirea mănușilor făcute sul între palmele mîinilor, însemna : fii atent ! fereștete-te de mama... ; 8) punerea mănușilor în mîna stîngă încrucișate, însemna : să nu te mai văd !...

Un întreg alfabet, bizuit pe mai toate variantele posibile ale mișcării mănușilor dintr-o mînă în alta. „Putem fi liniștiți — **ne asigură autorul celor de mai sus, ADRIAN MARIN CHIFU, din Siliștea-Crucii, Dolj** — sînt slabe șansele de a se „revitaliza“ obiceiul, ținînd seamă de gerul care bîntuie acum“.

LICA RUSU din Rădăuți, Suceava, ne scrie : „Dacă sînteți amabil, aș dori să știu cum aș putea debuta în calitate de compozitor de muzică ușoară, deoarece dețin un număr de compoziții nelimitat. Melodii care, dacă ar fi publicate ar înainta muzica ușoară cu mult mai departe, sau : cum aș putea să le public. Vreau să vă previn că la concursul „Steaua fără nume“ nu pot să mă prezint, și nici la liceul de muzică nu pot să dau examen. Pot să vă previn că am o voce de cîntăreț și un talent foarte mare de compozitor“...

E bine că ne-ați avertizat. La concurs nu vă puteți prezenta, la examen de asemenea, mare artist pe cuvînt de onoare — riscați să nu vă ia nimeni în serios. Compozițiile se trimit unui teatru de estradă, sau secției de muzică ușoară a Uniunii compozitorilor iar vocea, oricît v-ați îndrăgi-o, trebuie ascultată...

GEO MIREA din Grădinari, Ilfov : Anecdotele și Proverbele dv. au fiert, o bună bucată de vreme, fără sare. Acelea care s-au mai putut salva singure, nu sună rău. „La o lecție, profesorul îi pune o întrebare unui elev, dar nu primește nici un răspuns. Profesorul : De ce nu răspunzi? Elevul: Mămica mi-a spus că nu-i frumos să răspunzi persoanelor mai în vîrstă ! — În joaca lui, un copil rănește mortal un cățel al vecinului, iar tatăl său este nevoit să intervină : Vă rog să-l iertați pentru fapta pe care a săvîrșit-o. Eu sînt gata să vă înlocuiesc pierderea... Nu cred — spuse vecinul — și nici nu mai am chef să jau dresajul de la capăt“...

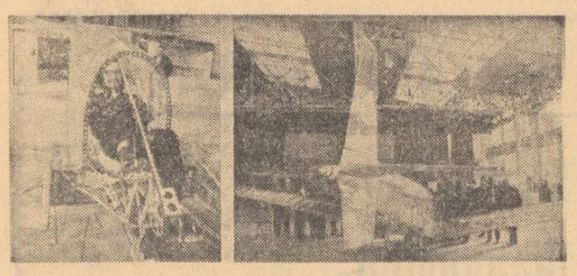

Englezul Chris Lowell a construit un avion din masă plastică, fără motor. Interesant este faptul că elicea avionului este acționată cu ajutorul unei pedale, ca la o bicicletă obișnuită. Deocamdată, Chris Lowell a reușit să zboare cu avionul său doar 450 de metri. El speră însă ca într-un viitor apropiat, datorită unor îmbunătățiri tehnice aduse modelului, să poată zbura peste un kilometru jumătate și chiar mai mult.

DE PRETUTINDENI

ALBINA DE MUNTE din Gruzia este campioană în producția de miere, întrecînd la toți indicatorii renumitele albine italiene și americane. Particularitatea ei constă în aceea că lucrează pe orice timp. Datorită trompei foarte lungi, ea reușește să culeagă nectarul chiar și din acele flori de unde alte albine nu pot culege nimic.

Colhozurile din U.R.S.S. achiziționează mari cantități de matcă de albină gruzină, care se bucură de o mare cerere în numeroase țări ale lumii.

CAMPIOANĂ... LA DOI ANI

Annie Laurie Alexander din San Francisco are numai doi ani. Această vîrstă n-o împiedică însă să fie dotată cu calități pentru care o pot invidia mulți campioni de înot : rezistență, agilitate, curaj. Jocul micii campioane pe care vi-l prezentăm rămîne totuși periculos, deși exibițiile pe care le oferă din cînd în cînd pot fi urmărite ușor lar în cazuri deosebite să se poată interveni.

Legată la mîini și picioare, Annie se pregătește pentru a plonja (imaginea 1). Apoi se aruncă în apă (imaginea 2). Urmează desfacerea cu dinții a sforilor de la mîini, apoi ultima imagine ne-o arată la sfîrșitul acestei exhibiții foarte calmă și surizătoare.

Annie a învățat să înoate de numai 6 luni și se află în apă în elementul ei. Grație unui antrenament special ea poate rămîne sub apă un timp mai îndelungat.

Micul oraș spaniol Mijas din provincia Malaga se poate făli cu o curiozitate care a trezit un puternic ecou mai ales în rîndurile turiștilor. Este vorba de Burro-taxi ceea ce înseamnă în traducere verbală „taxi pe măgar". De această atracție prosperă profită și tagma fotografilor, deoarece fiecare călăreț trebuie să-și facă și o fotografie pentru albumul familiei.

TERASA PALATULUI țarului rus Pavel I, de pe malul lacului Beloe din parcul Gatcino, este considerată ca una din cele mai frumoase opere de arhitectură decorativă de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Ea este creată de arhitectul italian Vincenzo Brenna și de arhitectul rus Vasili Bajenov. Această construcție remarcabilă era înfrumusețată de patru muze. Ocupanții hitleriști au distrus palatul și parcul. Din cele patru statui de marmură au rămas numai două, dar și acelea fără mîini și capete. Recent, colaboratorii științifici ai palatului-muzeu au explorat fundul lacului Beloe și au găsit cele două statui pierdute. Din fericire ele nu au suferit deteriorări grave. După restaurare, muzele vor împodobi din nou parcul din Gatcino.

GIOVANNI PERZI din Torino în vîrstă de 89 de ani a primit știrea avansării sale la gradul de sergent în regimentul în care slujise cu 60 ani în urmă. Propunerea de avansare a lui Giovanni a fost înaintată de către căpitanul său în anul 1904.

IN VITRINA unui magazin de ochelari din Los Angeles a putut fi citită următoarea recomandare : „Purtați ochelari ! In felul acesta nu veți putea fi niciodată victima unei dragoste la prima vedere".

DUPĂ UN CONTROL efectuat într-un penitenciar din Kentucky, (S.U.A.) a fost descoperit un deținut care era închis de 11 ani, fără să fi fost condamnat vreodată. Interogat, acesta a declarat că dorește să rămînă mai departe în închisoare, unde duce o viață liniștită.

INTRUCÎT s-a dovedit că este foarte greu să convingi un fumător s-o rupă definitiv cu tutunul, specialiștii suedezi au recurs la un artificiu: guma de mestecat parfumată cu nicotină. Experimentată pe 200 de „fumători-cobai" ea a dat rezultate de-a dreptul „miraculoase": 40 la sută dintre cei tratați au încetat să mai fumeze!

remember • remember • remember

TRIER (V)

Într-o cronică de la începutul secolului al XV-lea apare, gravat în lemn, întemeietorul legendar al orașului, în chip de cavaler medieval, purtînd un steag enorm ce are în emblemă un grifon heraldic. Personajul astfel înfățișat nu e însă un om al epocii după cum îl arată ținuta, ci vrea să fie Trebeta, fiul (sau ginerele ?) vestitei Semiramida, regina Babilonului care-și împodobise reședința cu grădini suspendate. Această origine a orașului le va fi fost sugerată cronicarilor medievali germani de numele latin al așezării ce ia ființă sub August : Augusta Treverorum, *derivînd de la neamul trevirilor germano-celtici, aflați aici în vremea cînd ținuturile fuseseră cucerite de legiunile lui Cezar. Fantezie specifică unei epoci cînd apare ideea genealogiei și a blazonului — dar și emanație a unor cronicari ce purtau în ei antecedentele țipului burgesian și visau manuscrise inexistente, surse mirifice în rafturile nocturne ale unei* Biblioteca de Babel. *Asemenea hacedores, mistificatori suavi, erau mai mult literați decît istorici și ori de cîte ori ating aievea sau în gînd, filele lor caligrafiate cu patimă de bijutieri, mă încearcă exaltarea de noapte a spiritului tulburat, pornit să peregrineze prin labirinturile de dincolo, unde toate lucrurile își află simbol în ființe și vietăți de taină. Istoria visată a unui oraș rămîne filigranată în fiece pagină scrisă cîndva de istorie reală, după cum imaginea mea proprie vibrează suprapusă acestor străzi din Trier care-mi oferă un ideal schelet pentru rătăcirea cu duhul în epoci scufundate, pentru un* sentirse en sueño, *ca să-l parafrazez pe autorul* Ficțiunilor, *maestru de ceremonii al lucrurilor moarte și al acelora ce n-au existat niciodată. Și e o după-amiază cu lumină cenușie și galbenă printre nervuri roșcate de arbori treziți, printre casele germanice din Hauptmarkt care e una dintre cele mai frumoase piețe ale orașelor acestei țări, fastuoasă la modul epurat și articulată din linii și suprafețe de o exuberanță conținută, în jurul superbei fîntîni a lui Hans Rupprecht Hoffmann dominată de Sfîntul Petrea, cum ar fi zis Sadoveanu, încadrat de cele patru virtuți : Dreptatea, Cumpătarea, Puterea cugetului și Înțelepciunea. A umbla prin această lumină e, mai mult ca oricînd, o desfătare ce-mi hipertrofiază sentimentul de azi, clipă deplină care mă absoarbe și mă stăpînește ca și cînd i-aș aparține în întregime cum credeau înțelepții Cabalei ; îi evoc întrînd pe Judengasse, fostul ghetou medieval, de unde străzi și răspîntii mă scot într-o stradă cu nume emoționant : Windmühlenstrasse... toate orașele Europei ar trebui să aibă o stradă a morilor de vînt, simbol de noblețe al aventurilor noastre nemărturisite care ne salvează, cel puțin lăuntric, de atîtea ori de la ghilotina orizonturilor căzute... o, printre aripi mari de mori invizibile, văd declinînd destinele vechii și auritei noastre Europe care învie mereu expiindu-și deopotrivă păcatele și iluziile, blestemată mereu să nască vulturii pedepsitori ai elanurilor moștenite de la întîiul Quijano, cel ferecat de stîncă... văd calvinia demoniacă a bătrînului Henry Miller, idolatru al Europei și masca de șaman tatuat a lui Pound și mă las răpit de o naivă euforie a acestui continent, în timp ce seara învăluie palate, biserici, turnuri, copaci, automobile cu voalurile ei de hetairă latină septentrională, pe jumătate barbară azi ca și altădată, ca toate serile germane care în aerul lor rece vor ascunde întotdeauna ceva venit de la miază-noapte, un duh înalt și barbar, ireductibil în răspîntia celor patru vînturi... Orașul capătă, înainte de amurgul ultimelor lumini, o patină de aramă bătută, cu umbre de negru care treptat pun stăpînire pe zidurile lui.*

a. e. baconsky

După cinci ani o întrebare:

DE CE UN UROLOG?

- Clișeele din Dallas — 1966 au fost scoase din seif și puse la dispoziția unor cercetători particulari
- Controversă în legătură cu modul în care s-a acordat permisiunea de examinare a radiografiilor și fotografiilor.

După ce cinci ani au fost inaccesibile unor persoane particulare fotografiile și radiografiile făcute fostului președinte al Statelor Unite, John Kennedy, imediat după asasinarea sa în noiembrie 1963, au ajuns în mîinile unui specialist care nu face parte din serviciile guvernamentale. Dr. John K. Lattimer, șeful serviciului de urologie al Facultății de medicină din cadrul Universității Columbia, s-a deplasat săptămîna trecută la Arhivele naționale de la Washington, unde i s-a permis să cerceteze cele 65 de negative — unele în color altele în alb-negru — ale examenului radiografic și ale autopsiei. Lui Lattimer i s-a îngăduit, totodată, accesul la îmbrăcămintea purtată de fostul președinte în clipa în care s-a tras asupra sa. Concluziile medicului concordă cu teza raportului „Comisiei Warren" : a fost un singur asasin, Lee Harvei Oswald, care a tras toate gloanțele care l-au lovit pe Kennedy.

După părerea unor observatori, rezultatele examenului făcut celor 65 de imagini ținute pînă acum în secret sînt însă de natură să stîrnească noi controverse. Pentru că, cel căruia i s-a acordat întîietatea în studierea clișeelor Roentgen nu este un expert în medicină legală ci un... urolog. Or, cereri pentru examinarea imaginilor tezaurizate la Arhivele naționale fuseseră depuse și de către specialiști patologi între care dr. Wecht Cyril, președintele Academiei americane de medicină legală.

Acesta a povestit că s-a adresat încă din vara trecută lui Burke Marshall, vicepreședinte al Facultății de drept de la Universitatea Yale — custodele documentelor care se referă la John Kennedy — pentru a i se permite, după expirarea termenului de interdicție să consulte imaginile. Dar, i s-a refuzat accesul la arhivă. În schimb, i s-a acordat permisiunea lui Lattimer. De ce un urolog ? Un medic patolog care a pus această întrebare a precizat că „urologii se ocupă în general de ceea ce se petrece sub nivelul rinichilor", amintind că împușcăturile care l-au răpus pe fostul președinte american au fost în regiunea capului și a gîtului...

Unii comentatori au pus alegerea lui Lattimer ca prim examinator al imaginilor pe seama faptului că el a sprijinit fără rezerve raportul Comisiei Warren, atunci cînd a fost dat publicității. Or, dr. Wecht emisese la vremea respectivă unele îndoieli cu privire la justețea tezelor cuprinse în amintitul raport. S-a emis, de asemenea, părerea că, chiar dacă expertiza documentelor confirmă rezultatul autopsiei din noiembrie '66, ea tot nu ar constitui dovada de netăgăduit a faptului că asasinatul a fost comis de un singur maniac. În același timp, un ziarist a pus întrebarea : dezbaterile „lansate" cu privire la cele 65 de imagini au vreo legătură cu faptul că 1972 este un an electoral, existînd anumite cercuri interesate în reamintirea împrejurărilor în care s-a petrecut drama de la Dallas ?

PRAGA, MACOCHA, KUTNA HORA, HANNA HEGEROVÁ

Praga. Sfîrșit de an, sfîrșit de anotimp. Am crezut întotdeauna că poți înțelege ceva despre oameni privind casele oamenilor și poate că este superstiție gratuită ca oricare alta, de vreme ce casele din Praga mi-au interzis o clipă orice gînd. Cum trebuie să te simți deschizînd o poartă de evul mediu, a cărei cheie trebuie să cîntărească un kilogram, cum trebuie să te simți trecînd pe sub arcade și coloane pe care nu le susține decît credința că vor dura, urcînd scări care dizolvă cotidianul într-un fum de luminare arsă cu sute de ani înainte ? Copii și ciini păreau la locul lor aluneacu, cam de la aceeași înălțime, printre grămezile de cărbune și tuburile de gunoi și peste cîteva zile, la Karlstjen ei tocau pe marginea unei fîntîni din o mie trei sute și...

Dar catedralele. Podul Karol, vestitul pod Karol, celebrul pod Karol, îmi trebuia pentru ca să înțeleg hagealicul în timp al lui Pasadia. Străzile sînt înguste și praghezii au dificultăți cu circulația automobilelor dar eu cred că nu este decît obligația de a le bate cu piciorul. Clădirea primăriei cu ferestre oarbe, piața cu porumbei vineți, ceața, cu picături care înțeapă scurtînd zilele. La ora 15,00 este întuneric, la ora 16,00 se aprinde neonul, în unghiul a două străzi așteaptă casa lui Kafka și, de treci podul, la capăt, Vltava se subliniază puțin și casele scad în apă. Moara de apă are ritmul șingelui, picăturile sclipesc pe paletele de lemn ars de timp, timpul însuși se trece în fiecare rotație, e mai mic, e palpabil, dacă pui mîna între aceste brațe care, ele, sînt reale, poate deveni cald ca o pasăre prinsă — dar, cum asta nu se poate, în fața morii sînt zeci de gratii ruginii. Eu cred că Evul Mediu s-a născut la Praga și sînt întrucîtva sigură că am dreptate, pentru că în altă parte n-am fost.

★

Am văzut ciori negre pe zăpadă albă, am văzut, dar drumul le-a uitat repede pentru că mergeam la Macocha. Brazii aveau ceață la rădăcină și o insuportabilă trezie în coroane. Macocha înseamnă în cehă meșteră, și în mașină încercam să găsesc o explicație a acestei denumiri pentru că legenda povestită întîi de Alena Smetanova și apoi de fetița-ghid era desigur insuficientă.

Macocha este o grotă la care se ajunge după aproximativ un kilometru de stalactite și stalagmite de care cehii sînt foarte mîndri. Îi spun deci, Smetanovei că un poet de la noi a scris în secolul trecut o poezie „În peșteră" în care...

— Îmi place ideea, spune ea.

Și trecem printre stalactite de trei metri și jumătate, franjuri de piatră lucioasă și umedă pe care nici privirile nu se pot fixa. Stalagmite dispuse într-o ordine de templu roman, miniatural însă, și în dreapta, permanent niște scări în jos care duc la apă. Bărcile, le văzusem afară, cu burțile-n sus ca niște pești morți. Grupul de turiști, armeni, se extaziază îndelung în fața sculpturilor apei, dar mie îmi place cu deosebire această trecere pustie de lut despre care ghidul nu spune nimic și care duce spre un soi de capelă cu flori de piatră și o

Însemnări de călătorie

fîntînă ciudată la înfățișare în care apa mai mult tremură decît curge. Acestei fîntîni i-am datorat toți cei de față, și cred că nu mă înșel, cîte o clipă de tristețe. Am lăsat-o cu un ceas mai veche, pentru că, se spune, dacă atingi gura fîntînii dorindu-ți un lucru, el se va împlini. M-am executat firește cu oarecare febrilitate care s-a dovedit întemeiată. Ce lucru să-ți dorești ? Aproximativ șaizeci de frunți s-au încrețit, aproximativ o sută douăzeci de ochi s-au mișcat. Doream atîtea... Am ales greu, și toți au ales greu, evident cu senzația obligatorie că esențialul ne scapă exact în momentul în care mîna atingea botul de cal fin al fîntînii. Am urcat mai departe și lipsa aceasta se accentua și fetița-ghid părea că simte pentru că nu mai rostea nimic, menționînd doar, cu seriozitate, că ne dă frîu liber fanteziei.

— Putea să plaseze fraza usta pînă să ajungem la fîntînă, i-am spus Smetanovei.

— Îmi place cum sună : Tudor Arghezi, a spus ea și în peștera Macocha, la treizeci și șase kilometri de Brno, capitala Moraviei, da, Tudor Arghezi suna.

I-am promis cărți de Eminescu și Camil Petrescu și nici nu mai știu exact ce, aerul se rarefiase, a apărut la timp lacul cu legenda lui de prospect turistic, aparatele de fotografiat au tăcănit un timp, am uitat fîntîna, am uitat esențialul, am găsit albastrul de Voronet.

Riul Punkva urcase pînă aici și apoi dispăruse și nimeni nu știe încă unde reapare, dacă reapare sau dacă renunțarea lui superbă preferă dedesubtul.

Destin de poet pentru acest riu omorît de Macocha — sau poate o sinucidere? Riul Punkva urcase o dată cu mașina și transformase drumul într-o bucurie egală —, egală cu întoarcerea acasă, și iată, se dovedise un exemplar care trebuia cenzurat de moarte.

Dar de ce am scris despre Macocha și nu despre Kutna Hora care mi-a plăcut într-adevăr, nu știu. Fîntîna din centrul orașului, cu cinci secole și jumătate de piatră cafenie, obosită de așteptare, pare acum de lemn. Confuzia lentă a materialelor e frecventă la Kutna Hora încît osuarul pare, la rîndu-i construit în piatră.

Un candelabru de oase și cranii, o emblemă nobiliară, piramide de cranii, 10 000 de oameni dezgropați din vechiul cimitir al orașului între care mulți soldați, material ciudat pentru capela Kostnice (Sedlec) în care mineralul din aceste rămășițe anulate geme — adînc și ascuns. Și Catedrala Sfînta Barbara, mai copleșitoare decît Sfîntul Vit din Hradul de la Praga. O, catedralele cehoslovace, prin care, cînd treci, ți-e dor de altceva. De Hanna Hegerová, de exemplu.

Tia ȘERBĂNESCU

Kutna Hora — Fîntîna de piatră din centrul orașului (1495)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ȘI LEII SÎNT... GELOȘI!

Un spectacol de circ cu urmări tragice pentru doi dintre eroii patrupezi ai acestei drame

Odrămă a gelozici între lei s-a petrecut recent la circul Mironda Orfei, care își desfășurase imensul cort, recent, la Messina, în sudul Italiei.

Acțiunea s-a petrecut în seara ultimului spectacol. Tocmai se prezentau numerele cu lei. Eroii noștri au fost „Boy" un superb și puternic leu african, „Piccolla", o tînără leoaică, de trei ani de fapt un exemplar de felină de o rară frumusețe și „Campion", ultimul leu achiziționat de dresor.

Deoarece felinele nu au totdeauna prea multă răbdare să suporte reflectoarele și prezența unui numeros public, dresorul hotărîse ca fiecare leu să-și prezinte separat acrobațiile. Felinele se obișnuiseră să capete drept răsplată, după concentrarea cerută de spectacol, o cvazi-libertate. De fapt, imediat după răsunetul aplauzelor felina pleca singură din arenă și pășea într-un mic tunel alcătuit din bare groase metalice, care lega pista de custile respective. Un amănunt necesar : fiecare leu își avea propria-i „locuință".

„Piccolla" tocmai își terminase exibiția și drept răsplată a fost lăsată, ca totdeauna după spectacol, liberă. Dar mai înainte de a se retrage în propria-i „locuință", trecînd singură prin tunelul care leagă arena circului de exterior, a avut o idee năstrușnică, care de fapt i-a fost fatală. „Piccolla" a găsit de cuviință să facă o mică vizită lui Campion. Leul își executase cel dintîi numărul său și acum se odihnea.

Cîteva minute mai tîrziu „Boy", leul cel mare și puternic, terminase — la rîndul lui — să entuziasmeze publicul și răsplătit de aplauze se îndrepta victorios, liber, prin „tunel" spre propria sa boxă. În acel moment, „Boy" a surprins pe Piccolla — adorata sa — împreună cu Campion. Un urlet înfiorător a răsunat în arena circului, îngrozindu-i pe spectatori.

Ce se întîmplase ? Urletul era numai prologul dramei. Cutremurat de gelozie, Boy s-a aruncat cu violență asupra tînărului Campion. A urmat o luptă sîngeroasă. Mai puternic decît rivalul său, Boy și-a înfipt colții în gîtlejul tînărului leu, care a căzut într-o baltă de sînge.

O dată rivalul doborît, leul furios și-a atacat necredincioasa iubită și cu o lovitură puternică de labă i-a spart ochiul sting. Apoi, a început s-o calce în picioare, rănind-o grav și pricinuindu-i o puternică emoragie internă, care i-a fost fatală. A murit pe loc.

După ce i-a privit pe cei doi, „neînsuflețiți" Boy, liniștit că s-a răzbunat „definitiv", a pornit cu pași calmi și s-a dus să se așeze cuminte, la locul său.

Totul s-a petrecut într-o viteză uluitoare. Personalul circului și dresorul — care abia își terminase prezentarea ultimului număr cu lei — alertați de răgetul înfiorător al felinelor, au alergat imediat, dar prea tîrziu pentru a împiedica drama.

ORAȘUL SUBTERAN CU 7 NIVELE

La 300 km. est de Ankara oamenii de știință au dezgropat un labirint subteran din secolul VII în care puteau locui 50 000 de oameni

Arheologii au la dispoziție o curiozitate urbanistică. Ei au descoperit în Anatolia un oraș subteran cu 7 nivele care oferea „spațiu locativ" pentru circa 50 000 oameni. Poți cobori acum în acest oraș situat la vreo 300 km sud-est de Ankara, lîngă satul Kaymakli.

După cum relatează Dr. Marcus Brooke în „Illustrated London News" acest oraș a fost curățat și măsurat de către oameni de știință fără săpături dificile. În toate încăperile s-a introdus curent electric. Surprinde în primul rînd „climatizarea" naturală. Vara și iarna — cînd în Anatolia există călduri, respectiv friguri extreme — temperatura este aici de 27 grade Celsius. Un labirint de culoare se ramifică în toate direcțiile, coborînd pînă la 21 m. Puțuri asigură aerisirea, iar izvoare subterane apa potabilă. Fiecare locuință constînd din sufragerie, dormitor și cămări pentru provizii se închidea cu o piatră uriașă de moară. În fiecare locuință există o platformă cu o adîncitură în formă de cheie, cada pentru spălat. Mai pot fi recunoscute canalele de scurgere În mai multe etaje erau încăperi mari ce prezentau cruci săpate în pereți. La 18 km mai la sud există o a doua localitate similară avînd o adîncime de vreo 45 m, însă insuficient cercetată.

Presele de vin bizantine și ceramica găsite în aceste așezări subterane se presupun că datează din secolul al 7-lea.

COMOARA PIRAȚILOR DIN OAK ISLAND

- „Alianța Tritonului" — noua asociație a căutătorilor de comori — organizează o expediție în vestita insulă.
- Înarmați cu mijloace moderne de cercetare, expediționarii speră să găsească „banca piraților" din Oceanul Atlantic.

În largul țărmurilor Noii-Scoții, la aproximativ 70 de km la vest de orașul Halifax, se află o mică insulă, denumită Oak Island, **care de mai bine de două sute de ani, atrage cu o forță irezistibilă pe vînătorii de comori.**

În ultimii 176 de ani, 15 expediții s-au succedat la Oak Island. În decursul anilor au pierit mulți oameni. Mai mult de două milioane de dolari s-au irosit zadarnic pentru căutarea comorii, totalizînd prada piraților de odinioară.

Actualmente, s-a creat o asociație — „Alianța Tritonului" — care a investit bani într-o nouă expediție. Se pare că de astă-dată, în ciuda imenselor dificultăți care sînt semănate în „calea comorii", rezultatele nu vor mai fi negative. Micuța insulă adăpostește un labirint subteran, săpat acum 200 de ani, care se umple automat cu apă, la cea mai mică lovitură de tîrnăcop. Alte părți ale labirintului nu duc decît spre înfundături.

Pentru a-și atinge țelul, noua expediție folosește cele mai moderne mijloace de cercetare. Acum două săptămîni, un aparat etanș de luat vederi a fost coborît în adîncurile unui subteran, în vederea investigațiilor. Într-adevăr, fotografiile developate au dat la iveală trei imense cufere metalice. Rămîne ca expediția să poată parcurge nevătămată toate obstacolele aflate în cale, pentru a ajunge la cufere, și a vedea ce conțin. Pentru moment, însă, misterul rămîne total.

La intrarea în labirint, s-a găsit o imensă piatră, tăiată în formă de inimă, într-o totul asemănătoare cu acelea descoperite la intrările tainicelor ascunzători de comori ale piraților din Haiti și Madagascar. Acest fapt coroborează teoria, după care, Oak Island ar fi fost pe vremuri „banca elvețiană" a piraților, locul tainic unde căpitanii navelor de pirați — neîncrezători în echipajul lor — își ascundeau bogatele prăzi, acaparate în Oceanul Atlantic.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

SCRISORI DE DRAGOSTE

de Eugen BARBU

Mihai Dutescu pare un liric potolit, fără tendințe de epatare, cultivînd poemul ușor melancolic, cu noblețe. Există în tot acest volum al său cu titlul *Scrisori de dragoste* o cantabilitate ce devine tot mai rară în ultima vreme în volumele apărute ca grindina în rafturile librăriilor. Lectura versurilor poetului craiovean mi se pare reconfortantă și utilă. Iată al VI-lea poem : *„aș vrea să mai spun odată / toate cuvintele pe care / le-am spus în viața aceasta / în spatele unor geamuri ninse / singur să mă cobor / în spatele unor oglinzi prăfuite / numai buzele să mi se miște / și mîinile să mi se miște / dar fără sunet / nici un foșnet să nu răzbată / pînă la tine / nici un cuvînt să nu recunoști / în timp ce eu mă împutinez / cu mîinile sărate ca lacrimile* unde *mîinile sărate ca lacrimile* dau toată greutatea. În al XII-lea act liric găsim aceeași timidă încercare de a face din materia cea mai banală un lucru care să iradieze : *„iar căzură / imperii de somn / în dosul perdelelor / uite iubito cum ziua se face / din pulpele tale / ca într-o pieta neștiută / ți-am salvat trupul frumos / înfășuratu-te-am în mătăsuri / și te-am pîndit cum adormi / candele am resfirat peste tine / buzelor tale dreptul / la cenușe le-am dat / și se face din nou dimineață / și ce palidă mă privești / necunoscîndu-mă privindu-mă / cu ochii închiși / îndărătul luminii ce te brăzdează / și eu aștept să tresari / aștept să învii / și să mă strigi !.* Notația este sumară, dar ca lumina mătăsoasă a unei lămpi, o simțire fierbinte învăluie pagina, o încălzește și efectul este sigur. Al XIII-lea poem are și îndrăzneli aproape intolerabile la acest poet care nu dorește cu nici un chip să-și iasă din piele : *„Canarul meu, fruct galben / desen încins / țipăt de singurătate / și tu pe fundul camerei / cu mască de somn pe figură / bule de aer ridici / înspre candelabre / coboritoare, tu iubito / lingă scheletele lucrurilor / lingă epavele marilor fotolii / și ale cărților roase / printre mătăsuri treci / printre nisipuri și printre / înecate bătrîne tapiserii doar tu pe fundul camerei / tot mai rar respirînd / cu părul albind de dor / în oglinzi“.* Foarte frumoase sînt următoarele versuri pentru că au ceva de cantilenă, un sentiment de echilibru și un aer medieval, as zice : *„tu care nu știi parfumurile morții / prea tînără pentru lumea asta / din strada călugărițelor / tu cu umărul palid de goarnă / vai cum nu știi / cît m-am umilit / cît am băut din otravă / cîte icoane am despuiat / pînă ți-am auzit pașii / la mijlocul mării / pașii tăi sfîntind / mozaicuri / și sînii ca melcii / vestindu-te / Ca pe o civilizație dispărută / Te-am căutat în fiecare viață / de-a mea / și tu nici nu știi / și mă asculți cu genunchii la gură / aici unde bătrînii putrezesc / de garoafe / în casa asta / din strada călucărițelor“.* Mistificarea se face asupra timpului, a eventului reculeș, recompus după tehnica picturii votive. Cum romanțiozitatea picturală din poemul al XVI-lea nu deranjează deloc : *„cineva cînta într-o moscheie / atît de trist că se înserа / și cîte aveam să ne spunem / în iarna aceea / și nici nu știu cine eram / cu chipul meu furat / cu mîinile mele prea lungi / cu respirația mea grea / din care îți făceam cuvinte / și ele înghețau pînă la tine / ca dulciurile cumpărate / în bazaruri / cuvinte îți făceam / din respirația mea / și cineva cînta foarte trist / așa cum numai orbii / știu citeodată să cînte“.* Aici o infinită delicatețe domină versul, evocarea are o tușă atît de delicată încît fără să vrei te gîndești la micile japonezerii ale *hai-kai*-ului. A XXV-a explozie lirică e dominată de aceeași lenevire de ritm, de unduirile perfide ale cuvintelor celor mai obișnuite din care atmosfera se constituie cu eleganță : *„cu răutate pulpa lunii întinsă / leneșe ore cînd mă răsucesc / așa cum se spune despre morții nemîngîiați / aer verde crescut peste mine / cu mușchiul pădurii / și citeodată fantastică spaimă / că n-am să mai aud / pocnetul surd al luminii / ca o pușcă de vînătoare / trăgînd în saloane / fantastică spaimă / că mîine nu ne vom mai recunoaște / că noaptea asta îmi va interzice / să te mai chem / noaptea asta prea lungă / cu care singerez“.* O violență încatenată, învăluită într-o catifea de cuvinte fluide face excelența acestei poezii primejduită în orice moment să cadă în crasă banalitate. Iată și al XXVI-lea poem : *„pe cine să mai aștept / trist ca fiul pianului / care e clipa cînd începe declinul / cînd se subțiază pielea ca / foița de pergament / nimeni nu știe să răspundă / ceasul întoarce și obrazul celălalt / pe cine să mai aștept / patul e o femeie indiferentă / și nemulțumită / de ce se întîmplă / de la un timp îmi iau fața în palme / cînd aud duminica după amiază / bătrînii cîntăreți din trompetă / însoțitorii morților / vai în copilărie / valsurile lor îmi plăceau / pe cine să mai aștept / tălpile sînt posibile capete / răsturnate / lucrurile nu își serbează ziua / de nastere ca mine / vai înainte după amiezele / erau mai înalte nu mă loveau de nimic“.* Fără versurile finale această poezie, exprimînd un plictis universal, o mare disperare cu o forță ieșită tocmai din notarea indiferentă ar fi fost o capodoperă.

Ciclul „Ceaiul de la ora cinci“ este compus cu aceeași savantă luxură a plictiselii rafinate și melancolice: *„doamne toată viața mi-am dorit / seara asta cînd vin echipajele / la porțile mele / și uite-le acum aurite / cu capete de cai / plîngînd în urma trăsurilor / și alte capete / în loc de roți / și alți vizitii / în loc de cai / și alți invitați în loc / de alți invitați / doamne ce încurcată e viața / și cîte se pot întîmpla / și vin echipaje drapate / în negru sau roșu / după cît au trăit sau mai au / de trăit invitații mei / și după blazoanele pe care / le poartă cu fierul roșu / inscrise pe frunte / și după cum cade seara asta / albastră / peste privirile mele“* unde grotescul unui festin al morții este bine realizat, însoțit de aceeași degajare a versului care nu mai are sclipirile primului ciclu *„o înghesui cu alte cuvinte / pe domnișoara aida / propunîndu-i pe un ton rușinos / să-i arate un deget de-al ei / pentru o experiență cu amidon / și cu hexaclorat de potasiu / și că prin refracție degetul dinsei pasă-mi-te l-ar ajuta / să obțină citeva reușite iluminații / aida evlavioasă își scoase mănușa / cu un fîșiit înnebunitor / și domnul verifică pomenita / experiență îndrăznind chiar / să sforăie de plăcere / sunet care în curînd acoperi / discuția noastră și fuserăm constrînși / să-l trezim cu săruri / și să-l întoarcem pe / singura parte fără burtă“.* Aici se simt ravagiile poeziilor mai noi din care Dutescu se inspiră fără să dovedească talentul, să-i zicem, al autorului lui Mopete...

CÎTEVA DIN NOILE ÎNREGISTRĂRI ALE MARINEI VOICA pe care le puteți asculta în aceste zile: „Am cunoscut un băiat“ de Liviu Ionescu, „Cine cîntă?“ (versiunea românească a lui „Jingle-Jangle“ al lui The Archies), „Dragoste, bine-ai venit!“ (versiunea piesei „Palabritas“, a sextetului vocal spaniol „Los cinco musicales“). Pentru un mare spectacol de varietăți cu public din luna februarie, Marina Voica pregătește variante ale melodiilor „Have My Love“ (a formației olandeze Pepper & Soul) și „Let The Sunshine In“ (din „Hair“), precum și o nouă compoziție a lui George Grigoriu. Pe data de 3 februarie va pleca în R.P. Bulgaria pentru un teleshow personal de 30 minute și pentru a susține un recital televizat la Stara Zagora. Mai înainte, însă, va apare în premiera teatrului „C. Tănase“, „Și fetele joacă fotbal!“

ECOURI • ECOURI

BINECUNOSCUTUL interpret francez ALAIN BARRIERE a desfășurat în ultimul timp o intensă activitate discografică. Ultimul său disc L.P., apărut la sfîrșitul lui 1971 și intitulat „Un peu de sang bréton“, disc de elevată ținută muzicală și poetică. În afară din succesele sale de la sfîrșitul lui 1971 („Elle“, „Le voyage“ ș.a.), pe disc apar și noi compoziții proprii, printre care „Un peu de sang bréton“, „Antinea“, „Notre monde, un jour“, „Les petits soldats“.

Vizita recentă a lui Charlie Chaplin la Paris, cu prilejul prezentării unui ciclu din filmele sale, a prilejuit, printre altele, scene emoționante, sincere, petrecute pe stradă, care mărturisesc marea admirație pentru marele Charlot. Iată două secvențe surprinse pe străzile capitalei Franței, în care trecătorii care l-au recunoscut pe Charlie Chaplin, îl opresc, îl felicită, îl îmbrățișează și îl sărută.

ÎN ULTIMA DECADĂ a lunii ianuarie, îndrăgitul interpret de muzică populară BENONE SINULESCU va înregistra la Electrecord peste 40 de noi cîntece (fie singur, fie împreună cu Irina Loghin), ce vor apare atît pe un L.P. cu 16 melodii, cît și pe o serie de discuri mici. De curînd întors dintr-un lung turneu întreprins prin cele mai mari orașe din Transilvania și Banat, alături de Irina Loghin și orchestra „Miorița“ a Filarmonicii de Stat „Gh. Dima“ din Brașov, Benone Sinulescu se pregătește pentru un nou turneu, în aceeași formulă, în februarie. Menționăm că Irina Loghin și Benone Sinulescu sînt primii interpreți de muzică populară care au susținut concerte în această formulă de „recital“; pe lîngă repertoriul tradițional, ei cîntă și romanțe, cîntece de pahar, muzică lăutărească etc. Cîteva din cîntecele pe

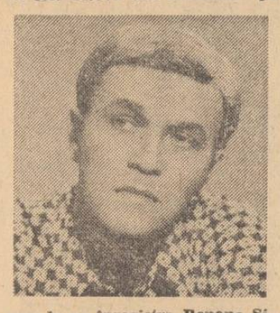

care le va înregistra Benone Sinulescu: „La o margine de sat“, „Toți brazii de vîrf s-apleacă“, „Trandafir făcea-te-ai floare“, „Te caut mîndro de-o lună“, „Cînd o șuiera mașina“.

MARELE PREMIU al Săptămînii Internaționale a Filmului de la Mannheim, aflată în cea de-a 20-a ediție, a fost acordat filmului argentinian „El Camino hacia la muerte del viejo Reales“ (Drumul spre moarte al bătrînului Reales) de Gerardo Valejo, care a fost distins și cu Premiul internațional al criticii. Premiul Josef von Sternberg, pentru cel mai original film, a fost decernat producției japoneze „Țăranii celei de a doua fortărețe“ de Shinsuke Ogawa.

GÎNDURI ÎNSORITE este numele revistei școlii generale nr. 128 din București care în ultimul său număr adresează un salut celor dintîi elevi ai școlii care învață limba chineză. Ei sînt în clasa a II-a și au ca profesori pe Nedelcea Ana Claudia și Paraschiva Păduraru, absolvente ale facultății de limbi străine — secția chineză — cunoscute și ca traducătoare din această limbă.

MICA ENCICLOPEDIE

Cea mai neanonimă... „Societate Anonimă“

de L. SĂRĂȚEANU

Cu puțină imaginație, putem reconstitui climatul. Sîntem la Paris în ziua de 25 aprilie 1874. Revista „Charivari“ a apărut la chioșcuri și lumea se grăbește s-o cumpere. Căci ziaristul Leroy „desființează“ un grup de tineri pictori care — constituiți, culmea !, în „Societate anonimă“ — expun de zece zile în saloanele fotografului Nadar de pe bulevardul Capucinilor nr. 35, niște adevărate orori.

În loc să învețe de la profesorul lor, Gleyre, că „stilul e totul, în timp ce natura, în afară de faptul că poate fi element de studiu, nu prezintă nici un interes“, acești mizerabili „acționari“ ai unei Societăți fără lețcaie și fără sediu, îi scaldă pe vizitatorii expoziției într-o adevărată baie de lumină, îi învață irezistibilul joc al culorii vii, născute din capriciosul dans al acestui năzdrăvan plăsmuitor de feerii care este soarele.

Parisul academic e scandalizat ; și domnul Leroy se face purtătorul lui de cuvînt. Mai ales că singurul lucru demn la acești tineri e că se recunosc... anonimi. Căci cine a auzit de Monet, de Renoir, de Pissaro, de Sisley, de Cézanne, de Degas, de Guillaumin, de Berthe Morisot, care semnează, printre alții, pînzele expuse la acest fotograf de prost gust, Nadar ? De altfel, cronicarul-pamfletar n-are nici un dubiu : anonimi sînt — anonimi vor rămîne ! În definitiv ce sînt ei ? Niște...

Aici, domnul Leroy ar fi dorit un epitet zdrobitor. Dar care ? În febra căutării i-a revenit în memorie un detaliu din expoziție. Da, junele acela, Claude Monet, are un tablou, înfățișînd un răsărit de soare, cu razele zburdind pe suprafața apei, cu siluetele unor bărci abea schițate, ca niște unde evanescente și cu cîteva firave trunchiuri de copaci, sugerate la orizont, ca o părere. Ori, acest tablou e intitulat „Impression, soleil levant („Impresie, răsărit de soare“). Domnul Leroy a zîmbit fericit : a găsit : „Sînt niște... impresioniști“. Asta e ! Anonimii au fost reexpediați, cu tot disprețul ce li se cuvine, în neantul din care se iscaseră.

Parisul conservator a aplaudat. Dar, lucru ciudat. Au aplaudat și... jigniții înșiși. Căci lor le plăcea ocara aceasta. Nu știau exact ce voiau ; dar știau precis ce nu mai voiau. Se ridicau împotriva practicii plicticoase a „clar-obscurului“ ; respingeau convențiunala „lumină de atelier“ ; se opuneau incorsetării „subiectului“ tratat după un stil prestabilit. Aspirau spre „plin-aer“, spre „haina de lumină“ cu care astrul tăriilor îmbracă natura, năzuiau spre senzație nemijlocită ; doreau percepția „optică“ a atmosferei, intuiția directă pe retină, adică „impresia“ imortalizată pe pînză. În acest fel „insulta“ le clarifica țelul, iar termenul de „impresioniști“ le convenea de minune.

Lucrurile și-au urmat de atunci, făgașul. Artiștii impresioniști au evoluat, fiecare în stil propriu, demonstrînd nu unitatea „școlii“ — care n-a existat niciodată, — ci doar fericitul hazard care a făcut ca într-o generație, să apară atîtea talente prodigioase. (La cei citați, se cere adăugat Manet, care nu expusese la Nadar). Arta și tehnica divizării tonurilor, a disocierii spectrului solar, a inventării de nuanțe, care a făcut din școala Parisului marea Academie a „culorii în libertate“, cum avea să spună mai tîrziu, Chagal, — se născuse. Ea ducea spre desăvîrșire o tradiție începută în Renașterea italiană, apoi abandonată și care — prin cultul naturii, prin aspirația spre astrul vieții, spre radioasa explozie cromatică a băilor de lumină, dădea picturii o căldură și o vrajă inefabilă.

Greu de consecințe pentru istoria artelor, evenimentul „impresionist“ salva, totodată de uitare pe domnul Leroy de la „Charivari“, mediocrul atît de inspirat în injurii inedite.

Floarea soarelui de Claude Monet

Cu regizorul David Esrig

DESPRE SHAKESPEAREANA „FURTUNA“

— În ultimii ani mi-a lipsit prilejul să vă solicit un interviu. Înainte de a vorbi despre prilejul ivit — „Furtuna“ — aș vrea să-mi spuneți ce-ați făcut în acești patru ani ce s-au scurs de la premiera „Nepotul lui Rameau“?

— Am făcut film. De fapt am ajuns doar pînă la începutul filmărilor. Era totul pregătit, scenariul l-am scris eu, alesesem actorii, locurile de filmare și se cheltuiseră și 700 000 de lei.

— Ce film? Despre ce și de ce nu s-a făcut ?

— Filmul se chema chiar „De ce?“ și era pornit de la lumea schițelor lui Caragiale, faptul de bază fiind împrumutat din schița „Inspecțiune“. Încercam să descopăr în Caragiale și alte valori decît cele de french can-can.

— Acum vă rog răspundeți la întrebarea „de ce nu s-a făcut?“

— Nu știu. Scenariul a zăcut întîi 5 (cinci) ani. După aceea mi s-a spus că „i-a venit momentul“, că „este unul din cele mai importante scenarii“, mă rog, toate vorbele bune care se spun cu asemenea prilejuri. După aceea mi s-au cerut niște modificări, care mi s-au părut posibile, și le-am făcut, după care s-a găsit și un producător străin care era dispus să investească valută pentru film, după care mi s-a dat decizia de intrare în producție. S-a format o echipă, s-a muncit mult și cu spor, am scris decupajul regizoral și l-am predat. S-au stabilit locurile de filmare, termenele, am început să facem contractele cu actorii... După care... s-a renunțat la film. Între timp am pus la punct o nouă tehnică de filmat color, care după cîte aud a fost preluată de urmași o dată cu costumele, cu scenografii, operatorul și unii dintre actori.

— Cît timp au durat toate aceste tergiversări?

— Mi s-a blocat practic anul 1970.

— Și în 1971 ?

— În 1971 am repetat „Așteptîndu-l pe Godot“ la Teatrul Bulandra.

— Cum va arăta viitorul dumneavoastră spectacol shakespearean?

— Nu pot împărtăși deocamdată decît niște gînduri analitice. Pot să spun doar că e cel mai important text dramatic cu care m-am întîlnit, pentru că este vorba de un text ce trebuie înțeles în raport cu cele mai grave probleme ale existenței omenești și trebuie pus alături, după opinia mea, nu de alte opere literare ci de cele mai importante mituri ale realității. Face parte dintre acele opere a căror lumină adîncă se dezvăluie dificil și rar din cauza blindajului lor narativ pe care critica, de pildă, patinează de secole întregi cu o lipsă de tulburare aproape admirabilă. Din cauză că piesa este așa și nu altfel, a fost și atît de straniu răstălmăcită.

— La care dintre tălmăcirile piesei v-ați oprit?

— Am să vorbesc întîi despre răstălmăciri. Prima imagine falsă a socotit piesa un basm. Ca basm e prost, pentru că nu este basm. Apoi a apărut o idee sentimentală cu care critica impresionistă ne-a legănat pînă la adormire, după care piesa, ar fi un bilanț autobiografic, plin de duioșie, în care marele Will, zugrăvindu-se în Prospero, își ia adio, înaintea morții, de la publicul mult iubit, renunțînd la armele sale magice cu care a fermecat sutele de suflete gingașe ale piraților și tîrgoveților londonezi atîția ani de zile.

— Trecînd peste aceste frecvente clisee cum vedeți dumneavoastră piesa?

— Cred că în primul rînd piesa trebuie înțeleasă în raportul dintre civilizație și natură, dintre omul — rezultat al educației și omul natural, raport care pe timpul lui Shakespeare ca și în al nostru se pune cu aceeași forță decisivă. Piesa este de fapt relatarea unei gigantice experiențe în sens aproape chimic, dacă nu alchimic. Prospero îi supune pe cei naufragiați pe insula sa, (dușmanii lui din viața socială) unor experiențe fundamentale ale existenței omului social, provocînd iubire, durere, judecarea vinovăției, nebunie, finalmente, în lipsă de soluții mai bune, îi iartă, iar Prospero cade pradă unei crize de disperare în fața limitei experienței sale. Bilanțul pare fericit, dar se dovedește ineficient căci a provocat iubire într-un suflet predispus spre iubire, remușcare la fel, dar n-a provocat nimic în sufletele ce nu erau predispuse spre nimic.

Piesa operează cu paradoxuri așa cum operează și marile mituri universale și românești.

— Cine vă sînt colaboratorii?

— În primul rînd niște actori pe care-i stimez și cu care sper să pot realiza această dificilă întreprindere: Gh. Dinică-Prospero, George Constantin, Marin Moraru, Silvia Popovici, Iurie Darie, Damian Crișmaru, Grigore Gonța, Ovidiu Iuliu Moldovan, Florin Piersic, Alexandru Drăgan, studentul Alex. Georgescu și doi foarte talentați tineri absolvenți: Petre Lupu și Mircea Diaconu.

— Știu că în spectacolele dv. decorul are un foarte important rol. Cine îl semnează de această dată?

— Decorul fiind în primul rînd funcțional o să-l fac eu, dar greaua misiune a rezolvării plastice căzînd pe costume, am invitat-o pe Ella Conovici de la Teatrul de păpuși să le realizeze. O importanță aparte are faptul că mi-am asigurat colaborarea inginerului Dan Ionescu pentru „amenajarea acustică“ a spectacolului (termenul este provizoriu și de circumstanță, obiectul colaborării noastre neavînd precedent). Se știe însă că ing. Dan Ionescu este unul dintre cei mai importanți maeștri de sunet din lume și a fost colaboratorul meu la toate spectacolele de pînă acum. De data aceasta l-am invitat să-și lase deoparte toate armele sale terbilie (microfoane, magnetofoane, difuzoare) și să edifice pentru spectacolul nostru un dispozitiv acustic care să transforme însăși scena într-un instrument sonor, așa încît această piesă — cea mai sonoră dintre cele scrise de Shakespeare — să trăiască în acest plan fără nici un adaos din afara cercului de sunete pe care-l produc actorii în timpul spectacolului în fața noastră.

— La care dintre traduceri v-ați oprit ?

Florian Nicolau a tradus special pentru noi textul și este o traducere incomparabil mai serioasă. Eu am prelucrat-o pentru necesitățile acestui spectacol și a modului meu de a vedea piesa.

Florica ICHIM

AUTENTICUL ÎN ARTA POPULARĂ

de Aurel LEON

La Piatra Neamț s-a desfășurat în prima parte a lunii ianuarie o sesiune de comunicări axate pe tema „Conceptul de autentic în folclor și arta populară“, încheiată cu colocviul „Valorificarea artei populare în materie de artizanat“.

Interesant ni se pare faptul că Centrul județean Neamț de îndrumare a creației populare a organizat cu acest prilej în sălile Muzeului de istorie o expoziție cu adevărat uimitoare prin valoarea și autenticitatea pieselor expuse. E vorba de o amplă acțiune de depistare și selectare, începută cu multe luni în urmă, o acțiune cu caracter de masă, cînd sătenii au organizat prin forțe locale expoziții etnografice comunale, tinzînd treptat spre gruparea pieselor pe zone etno-folclorice distincte : Valea Bistriței, Tg. Neamț, Tazlău, Cîndești, Valea Moldovei, Girov etc. În felul acesta, au fost selectate piese unice de artă populară : costume naționale, broderii, scoarțe, ștergare, batiste de nuntă, ceramică de ritual, obiecte din piele, măști, sculptură în lemn.

Prezentarea lor într-o grupare sistematică și cu intenții de sugerare a cadrului (colțul de zestre de la Poiana Șoimului sau măștile de la Tîrpești alăturate sculpturilor în lemn) ne confirmă că asistăm în acest județ de mare interes turistic la o recrudescență a artei populare datorită interesului ce i se acordă și punerii ei în valoare.

Pe de altă parte, este ilustrat modul în care se poate realiza o valorificare inteligentă a acestei arte în materie de artizanat printr-un stand de desfacere a chimirelor din piele executate pe specific zonal, dar printr-o tehnică avansată.

Printre artiștii care iau parte la transpunerea fiorului moștenit din generații, acel mister născut din ritualuri milenare, se numără și cunoscutul Neculai Popa din Tîrpești, autor de măști dar și de sculpturi în lemn care preiau elemente din măștile specifice zonei respective. În special, incrustările lui în lemn și efectele obținute din metal bătut au o originalitate rezultată din sinteza dominantelor din tragism ascuns în atitudinile variatelor măști locale.

De altfel, întreaga expoziție de la Piatra Neamț e de fapt o invitație la drumeție către satele din zona montană care ascund asemenea comori artistice.

Sculptură în lemn (stînga) și Mască de N. POPA

LA MUZEUL DE ARTĂ din Brăila s-a deschis o expoziție a profesorilor de desen. Participă nouă pictori, aflați la primul lor contact cu vizitatorii, între care și elevii acestora.

ÎN COMUNA Roseți (Ialomița) a avut loc un carnaval tradițional. În prima parte a lunii ianuarie, femeile încredințează treburile lor gospodărești, bărbaților. Ele merg într-o anumită seară la căminul cultural unde iau parte la un fastuos carnaval. Ultimul asemenea carnaval a găzduit 450 femei. În cadrul lui se fac schimburi de experiență pe teme casnice, se dau sfaturi practice privind ocupațiile gospodărești.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 23 IANUARIE

PROGRAMUL I : 8,15 Gimnastică pentru toți ; 8,30 Cravatele roșii ; 10,00 Viața satului ; 11,10 Să înțelegem muzica ; 12,00 De strajă patriei ; 12,30 Emisiune în limba maghiară ; 14,00 Sport ; 16,00 Post-meridian ; 17,10 Planeta giganților ; 18,00 Cîntare patriei ; 19,20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Acei oameni minunați și mașinile lor ; 20,20 „Cît timp ești sănătos“ ; 21,40 Melodii... melodii ! ; 22,45 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii ; 20,20 Bucureștiul necunoscut : Hanurile orașului ; 20,40 „O noapte furtunoasă“ de Paul Constantinescu ; 21,30 Buletin de știri ; 21,35 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21,50 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă ; 22,00 Invadatorii (IX).

LUNI 24 IANUARIE

16,00—17,00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 18,00 Scena ; 18,30 Refrene fără virstă ; 18,45 Stop cadru ; 19,20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Emisiune de versuri și cîntece dedicate Unirii Principatelor Române ; 20,25 David Copperfield (VI) ; 21,15 Steaua fără nume — Floarea din grădină ; 22,15 R.P.D. Coreeană — Nou peisaj rural ; 22,30 Telejurnal.

MARȚI 25 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9—10 Teleșcoală ; 18,00 Steaua polară ; 18,30 Revista literară TV ; 19,00 Breviar juridic ; 19.20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 „Anotimp al hărniciei“ ; 20,30 „Titanic vals“ de Tudor Mușatescu ; 22,35 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20,00 Debutul unei orchestre. 20,20 Desene animate ; 20,30 Universitaria ; 20,50 Cărți și idei : Monografia Enescu ; 21,20 Bloc-notes ; 21,35 Muzică ușoară ; 21,55 Planeta giganților.

MIERCURI 26 IANUARIE

16,00—17,00 Teleșcoală ; 18,00 Aspecte de la Festivalul obiceiurilor de iarnă ; 18,25 Mult e dulce și frumoasă ; 18,40 Timp și anotimp în agricultură ; 18,55 Emisiune de actualitate muzicală ; 19,20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Ignoranța și consecințele ei sociale ; 20,40 Filmul „În arșița nopții“ ; 22,45 Telejurnal.

JOI 27 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16,00—17,00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură ; 17,30 Emisiune în limba maghiară ; 18,30 La volan ; 18,50 Confruntări ; 19,10 Bolile eruptive ale copilăriei — infecții minore ? 19,20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector ; 20,15 Tinerii despre ei înșiși ; 21,05 Comici vestiți ai ecranului : Lupine Lane, Clide Cook, Larry Semon, Harold Lloyd ; 21,50 Univers XX ; 22,20 Cîntă Sylvie Vartan ; 22,35 Telejurnal. PROGRAMUL II : Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii ; 21,20 Buletin de știri ; 21,25 Ion Creangă ; 21,50 Patru tanchiști și un cîine.

VINERI 28 IANUARIE

16.00—17.00 Teleșcoală ; 18,00 Căminul ; 18,50 Bîrzava în jos ; 19,20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Cronică politică internă ; 20,10 Filmul „Am fost tineri“ ; 21,55 Contraste în lumea capitalului ; 22,35 Farmecul operetei ; 23,00 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 29 IANUARIE

16,30 Emisiune în limba germană ; 18,15 Ritm, tinerețe, dans ; 19,00 Elegii lirice ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Săptămîna internațională ; 20,15 Tele-enciclopedia ; 21,00 Invadatorii (XI) ; 21,50 Tele-divertisment ; 22,50 Telejurnal. Sport ; 23,00 Seară de romanțe.

ASTROFIZICĂ

QUASARII ŞI PULSARII PUN ÎNTREBĂRI!...

Noi şi importante descoperiri în domeniul astronomiei. Prin ce pot fi interesante aceste descoperiri şi pentru noi, nespecialiştii ? Densitatea pulsarilor. Un degetar de astfel de materie cîntăreşte un miliard de tone ! Dar cum s-a format viaţa în Univers ?

Despre toate acestea în interviul nostru cu prof. dr. doc. Călin POPOVICI

— Ce descoperiri mai importante s-au făcut în ultima vreme în astronomie ?

— Radioastronomia şi cercetarea spaţială sînt la baza realizărilor excepţionale ale astronomiei zilelor noastre, descoperiri care se succed într-un ritm extrem de rapid. Dacă explorarea planetelor şi a Lunei prin sondele spaţiale automate sau prin misiunile Apollo se bucură de o mare publicitate, nu acelaşi lucru se poate afirma de alte mari realizări ale astronomiei actuale. S-au descoperit aştri luminînd în raze X sau infraroşii, radiind puternic radiounde, care erau cu desăvîrşire necunoscuţi cu zece ani în urmă. S-au descoperit radiogalaxii, galaxii în explozie, quasari şi obiecte quasisterale. S-au descoperit în anul 1968 stelele neutronice, pulsarii şi se pare, chiar recent, şi alt stadiu final în evoluţia stelelor, cînd cîmpul lor gravitaţional atît de intens opreşte însăşi fotonii să le mai părăsească (aşa-zisele „găuri negre în univers"). În anul 1963 s-a descoperit o slabă radiaţie radiocentimetrică izotropă, venind din univers, din toate direcţiile, radiaţie termică de numai 3° absolute, de o mare importanţă în cunoaşterea evoluţiei Universului şi a situaţiei lui în trecut. În ultimii doi ani s-au descoperit molecule complexe organice, conţinînd carbon, hidrogen, oxigen, azot şi chiar sulf, în unele nebuloase de gaze şi pulberi, iar **în unii meteoriţi recent căzuţi 6 din aminoacizii care intră în compoziţia tuturor celulelor vii de pe Pămînt.** Aceasta pentru a enumera numai unele din cele mai importante descoperiri ale astronomiei actuale.

— Care este semnificaţia lor ?

— Semnificaţia lor este multiplă atît pentru astronomie cît şi pentru unele ştiinţe limitrofe, de la fizică la biologie. Astfel quasarii (corpuri extragalactice cu aspect stelar şi intensă radiaţie radio) cei mai depărtaţi aştri accesibili cercetării, unii din ei la 8—10 miliarde de ani-lumină, îndepărtîndu-se de noi cu viteze ce ajung la 90 la sută din viteza luminii, ne aduc veşti din cele mai depărtate locuri ale Metagalaxiei şi din trecutul ei cel mai îndepărtat, care ne este accesibil.

Ei sînt adevărate sonde de cercetare în problema structurii şi evoluţiei Universului, problema cosmologică. Printre altele ei au confirmat expansiunea Universului şi stadiul mult mai dens al metagalaxiei în trecutul îndepărtat, cu aproximativ 10—15 miliarde ani în urmă. În această direcţie informaţia adusă de radiaţia radio centimetrică izotropă, vine să confirme şi să completeze pe aceea adusă de quasari. După majoritatea astronomilor această radiaţie este rămăşiţa unei radiaţii initiale mult mai calde, de zece miliarde de grade, din starea supradensă a Universului, de la începutul expansiunii, încă înainte de formarea primilor quasari.

Dar quasarii, a căror natură exactă nu a fost încă elucidată, pun şi alte probleme. Astfel cu toate dimensiunile lor mici, de ordinul zecilor de ani-lumină, radiaţia lor întrece de o sută de ori pe aceea a marilor galaxii. Care este originea energiei quasarilor, energia termonucleară, care explică radiaţia Soarelui şi a stelelor nu poate să explice şi radiaţia quasarilor. Este vorba de colaps gravitational, de anihilarea materie-antimaterie, de explozii în lanţ de stele (supranove)... ? Dacă acum 30 de ani căutarea originei energiei solare şi stelare a dus la descoperirea reacţiilor termonucleare, problema energiei quasarilor pune pentru fizică o întrebare similară, la fel de importantă, care poate duce la noi cunoştinţe revolutionare despre structura particulelor elementare, a nucleonilor.

Probleme asemănătoare pentru fizică le pun şi pulsarii. Acum se ştie că aceste stele de numai 10—20 km rază şi densităţi de milioane de miliarde de ori densitatea apei — **un degetar de astfel de materie cîntăreşte un miliard de tone** — sînt stele neutronice, fiind formate aproape numai din neutroni. Aceştia nu pot fi stabili în condiţiile terestre, dezintegrîndu-se rapid în protoni şi electroni, dar ei se pot forma în anume procese de implozie, prăbuşire gravitaţională în stadiile finale de evoluţie a unor stele masive la epuizarea surselor de energie termo-nucleară. Comportarea materiei în astfel de condiţii extreme nu-i încă bine cunoscută. Astfel de stele se rotesc extrem de rapid în jurul axei lor (de la sutimi de secundă, la secunde) şi **radiaţiile emise mătură ca razele unui foc mişcător spaţiul din jur atingînd periodic Pămîntul,** de unde şi pulsaţiile regulate radioobservate. În centrul nebuloasei Crab din constelaţia Taurului s-a găsit un pulsar care este vestigiul stelei (supra-novei) care a explodat în anul 1 054 î.e.n. şi a dus la actuala nebuloasă şi pulsarul ei cu o perioadă de numai 0,03 secunde, emiţînd din domeniul razelor X, la domeniul undelor radio metrice. În ultimul timp s-au acumulat evidenţe că pulsarii ar fi la originea razelor cosmice.

— Ce perspective deschid aceste descoperiri ?

— Identificarea şi explicarea unor surse de energie mai puternice decît cele termonucleare în quasari este o perspectivă extrem de interesantă. În cazul exploziilor de supra-nove protonii sînt accelerati la energii egale, sau chiar mai mari, ca a masei lor de repaus, energia gravitaţională este de ordinul masei lor şi s-ar putea găsi o conexiune între fizica marilor energii şi fenomenele gravitaţionale. În cazul pulsarilor şi în acel al „găurilor negre" din Univers, cîmpul gravitaţional este atît de intens încît spaţiul, locul, timpul, sînt extrem de distorsionate şi au loc adevărate fenomene stranii pentru înţelegerea noastră curentă. Mai simplu spus **astrofizica ne înfăţişează materia în condiţii irealizabile în laboratoarele terestre, la temperaturi, presiuni, densităţi, energii, întinderi spaţio-temporale etc...** care nu pot fi reproduse pe Pămînt şi ca atare ne permit să o studiem în situaţii extreme pentru a-i descifra enigmele cele mai ascunse. De la laboratoarele astrofizicii — aştrii — ne vor veni cunoştinţele care **vor lămuri structura cea mai adîncă a materiei, a nucleonilor, a particulelor elementare.**

— Prin ce anume aceste descoperiri pot interesa pe omul de pe stradă ?

— Fiecare din noi avem conştient, sau inconştient, la baza culturii şi concepţiei despre lume anume cunoştinţe astronomice. Ca om al erei cosmice în care trăim se cere ca şi cunoştinţele acestea să fie la zi şi ca rămăşiţele mitice şi mistice să le îndepărtăm din conştiinţa noastră. Convingerea în legitatea universală, în unitatea materiei în Univers, în nemărginirea acestuia în evoluţia la scară cosmică... se bazează pe cercetările astronomice. Descoperirile actuale asupra unor aştri neobişnuiţi ne lărgesc sfera înţelegerii : materia poate să existe în condiţii cu totul deosebite ca acelea de pe Pămînt, fără ca prin asta să se introducă ilegitatea, absurdul şi arbitrarul. Diversitatea lumii este mult mai mare decît ne-o putem închipui. Din cele mai vechi timpuri omul s-a întrebat de unde vine, unde merge, care este originea lumilor, a Pămîntului, care este locul omului şi vieţii în Univers. Unele mîituri mai dăinuiesc în conştiinţe înapoiate. Cosmologia, ştiinţa despre structura şi evoluţia Universului, a materiei la scară cosmică, ne pot da răspunsuri valabile la astfel de întrebări, iar progresul cosmologiei a fost considerabil accelerat prin descoperirea recentă a quasarilor, a radiaţiei radio-centimetrice izotrope etc. Rezolvarea problemei originii Pămîntului, Soarelui, problema cosmogonică, a înaintat foarte mult prin explorarea Lunii şi a planetelor vecine. S-au descoperit şi studiat roci de pe Lună vechi de 4 800 milioane de ani, aproape de momentul formării sistemului solar.

În ceea ce priveşte viaţa în Univers, originea ei, descoperirea recentă a unor molecule complexe organice, a aminoacizilor sintetizaţi abiogen în cosmos, are o importanţă excepţională : formele premergătoare vieţii au apărut aşadar în însăşi dezvoltarea materiei în cosmos, fără nici o altă intervenţie supranaturală.

Numai o totală lipsă de informare poate să favorizeze dăinuirea a diferite concepţii mistice anacronice pe de o parte şi înflorirea a fel de fel de noi superstiţii pseudo-ştiinţifice, fantastice în care ignoranţa şi semidoctismul îşi dau mîna într-o supremă încercare de amăgire şi diversiune. Ce poate fi mai interesant, mai neaşteptat şi mai extraordinar decît epopeea cuceririi cosmosului, decît noile descoperiri ale ştiinţei, dezvăluindu-ne aştri şi fenomene pe care nici cea mai înfierbîntată imaginaţie nu le putea anticipa?

John W. Young

Thomas K. Mattingly II

Charles M. Duke

ÎN MARTIE 1972...

...aceşti trei astronauţi vor călători cu Apollo 16 în Lună, unde vor „petrece" 67 de ore. Este vorba de comandantul John W. Young, **(40 de ani), un veteran al cosmosului (a fost cu „Gemini" 3 şi 10 şi cu „Apollo" 10), pilotul modulului de comandă** Thomas K. Mattingly II, **(35 de ani), care din cauză că s-a îmbolnăvit de oreion n-a mai putut pleca cu „Apollo" 13 şi** Charles M. Duke, **(35 de ani) la primul său zbor spaţial, într-o misiune prevăzută să dureze 17 zile.**

TRANSPORT NON-STOP!

În secolul vitezei există un paradox. De la Paris la New York poţi călători cu avionul supersonic în două ore, dar din centrul Parisului la aeroportul Orly poţi pierde... patru ! Ca un exemplu. În întreaga lume marea problemă pare a fi : cum să cîştigi timp... pe distanţele scurte ! Cum să accelerezi transportul în comun ? Cineva a răspuns : „Nimic mai simplu ! Trebuie suprimate opririle !" Vă poate părea o glumă dar Gérard Bardet, directorul „Automatismului şi Tehnicii", a gîndit-o cu toată seriozitatea, imaginînd împreună cu o echipă de ingineri un sistem de transport continuu, aşa numitul AT 2000. Este imaginat un „transportor" care circulă cu 60 km la oră în medie, fără opriri la staţii şi un „încărcător" care se opreşte atît ca să permită urcarea şi coborîrea călătorilor. Transportorul şi încărcătorul sînt de aceeaşi lungime şi se asociază, lateral, între staţii. Asamblul soseşte în apropierea unei staţii. Pasagerii care doresc să coboare trec în încărcător. Transportorul şi încărcătorul se despart în staţie şi încărcătorul părăseşte staţia, în timp ce un alt încărcător „prinde" din mers transportorul care-şi continuă imperturbabil drumul, cu noii călători. Economia de timp ? Pasagerul nu va pierde cu operaţiile de transfer mai mult de un minut. Deocamdată sistemul e în machetă, mărimea 1/24. AT-2000 va putea intra însă în experimentare, în prototipurile în mărime naturală — la sfîrşitul lui 1972.

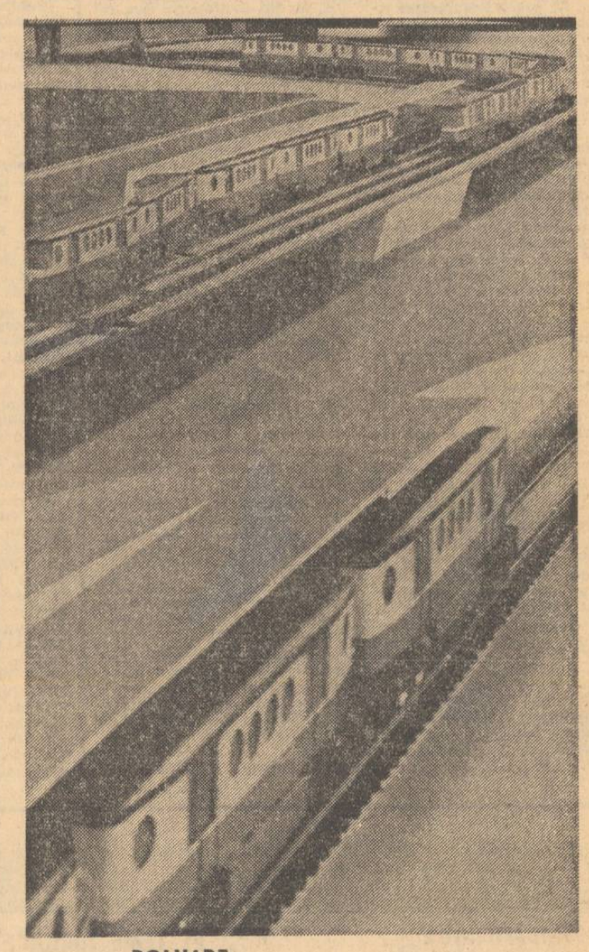

FIZIOLOGIE

CE ŞTIE, CE NU ŞTIE ŞI CE AR TREBUI SĂ ŞTIE OMUL DESPRE EL ÎNSUŞI

O convorbire cu prof. dr. ION BACIU

prorector la I.M.F.-Cluj şi profesor la Institutul de sănătate publică şi cercetări medicale — Cluj

În etapa actuală ştiinţa poate oferi omului materialul instructiv exact pentru organizarea existenţei sale proprii astfel ca să poată trăi sănătos şi mai fericit. Atunci de ce alimentaţia empirică, abuzurile de toxine şi sedentarismul ?

De cîte ori s-a încercat — şi s-a încercat de foarte, foarte multe ori — să se formuleze o definiţie a omului, s-a căutat, firesc, alegerea unor trăsături specifice lui, care să-l diferenţieze net de toate celelalte mamifere. „Priviţi-l ! au exclamat unii. E uşor de recunoscut între toate. E singurul biped !" „Începînd de cînd asta ?" a venit o replică — suficientă pentru a alimenta o discuţie furtunoasă care încă nu s-a încheiat. „Foloseşte unealta" s-a spus. „Dar nu este singura fiinţă care..." Nu cumva problema trebuie pusă altfel ? „Comunică" „Dar şi celelalte..." „Simţul umorului e specific doar omului" etc etc. Dar cei care se ocupă de comportamentul „necuviincioarelor" au mai întotdeauna cîteva exemple la îndemînă care pot fie dărîma din temelii, fie măcar tulbura o teorie ce părea iniţial solidă. Există însă o trăsătură, între altele, în exclusivitate umană : Curiozitatea — care nu are sinonim indiscreţia — şi care l-a îndemnat să păşească pe un teritoriu inaccesibil altor vieţuitoare, mai curajoase în principiu decît el pentru că sînt mai puternice, sau mai iuţi, cu o acuitate mai mare a auzului sau văzului... Acest „pămînt" numit **cunoaştere,** din care a „culeş" forţă, viteză, a învăţat să vadă mai departe decît toate, să audă mai bine decît toate celelalte, a învăţat şi învaţă să stăpînească natura înconjurătoare şi propria sa natură. Şi dacă omul de ştiinţă excelează în curiozitate, căci fără ea nu ar putea exista, tot atît de adevărat e că „orice om trebuie să fie curios, în fiecare oră a marii sale aventuri pînă în ziua în care nu va mai face umbră pămîntului. Pentru că dacă moare fără o întrebare în inima sa, ce scuză poate aduce pentru existenţa sa ?".

Ne-am îngăduit să facem o asemenea lungă introducere pentru că o carte apărută în aceste zile ne „reeditează" o sumă de întrebări despre om, de-a lungul timpului, despre adaptarea fiziologică în condiţiile schimbătoare ale mediului de existenţă „Fiziologia în viaţa omului contemporan" semnată de **prorectorul Institutului Medico-Farmaceutic Cluj şi profesor la Institutul de sănătate publică şi cercetării medicale, Cluj, ION BACIU,** de fapt, obligă pe toţi cei care nu sînt specialişti în fiziologie să-şi pună întrebări de fiziologie.

— Ce v-a determinat să rupeţi din timpul de cercetare, pentru a scrie o asemenea carte ?

— Au fost multe motive. Vi le spun nu într-o ordine anumită. M-a determinat de pildă ideea că cercetarea ştiinţifică pe măsură ce se dezvoltă pretinde din ce în ce mai mult membrilor societăţii. Mă gîndesc pe de o parte chiar la contribuţia lor materială, pe de alta necesitatea unui număr crescut de oameni care să se ocupe de ştiinţă şi în acelaşi timp efectiv nevoia lor de a şti. Aşadar obligaţia pentru noi de a-i informa. Fiecare cetăţean va deveni astfel un propagandist activ pentru cercetarea ştiinţifică. El va şti ceea ce trebuie să ştie despre marile funcţii ale organismului uman, despre valorificarea şi protejarea lor în condiţiile vieţii contemporane.

— De pildă, în sensul acesta, ce ar trebui să ştie şi nu ştie ?

— Să se hrănească. Deşi ştiinţa a făcut progrese însemnate în cunoaşterea necesităţilor nutritive ale omului, deşi condiţiile de viaţă ale omului contemporan sînt altele decît ale omului din trecut, alimentaţia se face şi azi mai ales după practicile şi obiceiurile tradiţionale, în mod empiric. Şi sănătatea lui suferă. Apoi, o serie de obiceiuri pe care şi le însuşeşte : fumatul, abuzurile de toxine, sedentarismul... Sînt atitudini antifiziologice. După părerea mea în etapa actuală ştiinţa şi în primul rînd biologia, pot oferi omului materialul informativ exact pentru organizarea existenţei sale proprii astfel ca să poată trăi sănătos şi mai fericit. Cunoaşterea funcţiunii diferitelor organe, ale limitelor lor de adaptabilitate sînt realmente factori de sanogeneză. Aş aminti aici că dacă primele obiective ale medicinii au fost alinarea suferinţei, apoi vindecarea bolilor, ca entităţi nosologice, mult mai tîrziu şi-a făcut loc medicina profilactică — profilaxia bolilor infecţioase şi acum şi a celor neinfecţioase. În viitor, medicina se va orienta spre consolidarea stării de sănătate. Or, în această acţiune, medicina nu poate acţiona singură. Ea pretinde tuturor o cunoaştere bună a modului de funcţionare a organismului uman, a relaţiilor lui cu mediul cosmic şi social. Satisfacerea necesităţilor omului se bazează pe înţelegerea ştiinţifică a tuturor acestor factori. De altfel tot ce v-am spus aici au constituit pentru mine tot atîtea motive de a scrie o asemenea carte. Şi încă un motiv. Explicînd mecanismele vieţii pe baze materialiste, fizice şi chimice, am intenţionat o replică împotriva interpretărilor vitaliste care mai persistă încă.

— Profit de întîlnirea cu dv. pentru a vă întreba ce noutăţi ne puteţi da privind activitatea dv. de cercetare ?

— După cum ştiţi, împreună cu colectivele mele de lucru urmăresc trei direcţii: fiziologia muncii, adaptarea organismului la hipoxie (deficitul de oxigen) şi studiul permeabilităţii capilarelor sanguine. Ultimele două probleme care privesc fiziologia singelui ne-au dat o serie de satisfacţii pe plan ştiinţific. Între altele am continuat cu colaboratorii mei dr. Dorofteiu, Mircea, Eva Rosenfeld şi Vasile Vasile, experienţele de purificare a electropoetinei, reuşind să obţinem astăzi un produs foarte avansat purificat. Faţă de rezultatele obţinute în laboratoarele străine (Goldwasser) unde randamentul era de 1,2 %, noi am obţinut un randament de 40—60 %. Şi avem toate condiţiile, dispunem de tot utilajul şi metodologia tehnică pentru a obţine în viitor un produs pur. Satisfacţia cea mai mare o avem privind efectul radioprotector al electropoetinei, descris de noi încă în 1961 în „Studii şi cercetări medicale", — Cluj şi care este acum confirmat într-o serie de lucrări, menţionînd că în diferite ţări ele abia au început în 1968. Avem deci aici o prioritate. În acest domeniu colaborează dr. Mircea Dorofteiu, Eva Rosenfeld şi Tudor Pavel.

— Implicaţii practice ?

— Multe. Pentru a vă face o imagine vă pot spune că e vorba de o substanţă radioprotectoare netoxică — produsă în organism — şi care măreşte rezistenţă organismului la diferite boli, cum este cancerul. Dar nu v-am vorbit aici decît de o parte a lucrărilor noastre care s-au făcut de altfel cunoscute peste hotare. Prestigiul şcolii româneşti în acest domeniu a fost cel care a făcut ca la Congresul internaţional de ştiinţe fiziologice care a avut loc în iulie '71 la München, să fiu ales pentru a prezida secţia de fiziologie a singelui. Este un argument, nu singurul, evident, care atestă valoarea cercetărilor româneşti pe de o parte şi demonstrează că cercetările asupra mecanismelor fundamentale ale vieţii, cînd au fost conduse cu perseverenţă, pasiune, documentat şi cu tehnicitate adevărată, de cercetători pregătiţi, au dus la înţelegerea şi stăpînirea lor în final.

Catinca MUSCAN

POLUARE

MEDITERANA O MARE CARE MOARE ?

• Datorită strîmtorii Gibraltar apa se poate reînnoi total abia în 80 de ani • Zonele cele mai ameninţate de poluare : Marsilia, Triest, Veneţia • „Plămînii" Mediteranei au devenit canale de scurgere a reziduurilor

În ultimul timp, mai mulţi oameni de ştiinţă consideră că Marea Mediterană este „bolnavă". Îngrijorarea este cauzată de gradul crescut al poluării acestui mare bazin, fenomen ce se adaugă în mod nefericit la neajunsurile naturale ale Mediteranei : circulaţia limitată a apei, capacitatea scăzută de reîmprospătare a oxigenului şi insuficienţa de materii nutritive pentru flora şi fauna marină. Sînt ameninţate nu numai pescuitul şi turismul dar e periclitată şi sănătatea a zeci de milioane de locuitori de pe ţărmul mediteranean.

În prezent zece ţări mediteraneene lucrează la elaborarea unui proiect de convenţie privind controlul poluării. Iar la conferinţa „Pacem in maribus" ţinută în 1971 în Malta, 180 de specialişti din 30 de ţări au recomandat elaborarea în comun a unor legi valabile pentru această zonă. După cum se constată, o acţiune în comun e greu de organizat din cauza tăcerii unor ţări în problema gradului de poluare a apelor de teama scăderii beneficiilor asigurate de turism. Totuşi, dacă nu se va întreprinde ceva, Marea Mediterană, după cum avertizează specialiştii, va muri încet, dar sigur. Unica legătură cu oceanul o constituie Gibraltarul, strîmtoare avînd numai 14 kilometri lăţime, prin care pătrunde în Mediterana apa din Atlantic, bogată în oxigen. Gibraltarul e fără îndoială prea îngust în raport cu imensa suprafaţă a Mediteranei. După părerea lui Arthur Miller de la Institutul de oceanografie din Masachussets, doar în 80 de ani se poate reînnoi toată apa Mării Mediterane. În mări închise echilibrul florei şi faunei poate fi foarte uşor tulburat. Unele materii reziduale atacă direct lumea adîncurilor, altele, ca petrolul sau uleiul împiedică acţiunea normală a oxigenului, în timp ce detergenţii tulbură echilibrul ecologic al mării — unele specii înmulţindu-se în dauna celorlalte.

Cele mai ameninţate regiuni ale Mediteranei sînt cele din zona Marsiliei, de lîngă Triest şi Veneţia. Apele mari care se varsă în Mediterana, numite odinioară plămînii acestei mări pentru că aduceau apă proaspătă, acum au devenit canale de scurgere a reziduurilor şi conţin prea puţin oxigen. Specialiştii iugoslavi de la Institutul de cercetări marine din Zagreb spun că poluarea în regiunea Veneţiei şi a Triestului a atins „un grad foarte ridicat, poate cel mai ridicat din toată Mediterana". Situaţia nu e mai bună nici în zona portului Marsilia, unde potrivit afirmaţiei specialiştilor, poluarea a depăşit „toate limitele admisibile".

Din cercetările întreprinse rezultă că principala cauză a poluării apei în partea de apus a Mediteranei o constituie pe lîngă apele reziduale din marile oraşe, instalaţiile industriale şi construcţiile portuare la care nu s-au aplicat rigorile necesare antipoluante.

SCUFUNDĂTORI CARE VOR LUCRA SUB... „CLOPOT"?

Descoperirea unor zăcăminte preţioase în „pămîntul acoperit de ape" a pus una dintre problemele cele mai dificile tehnicii, nu numai privind utilajul ce trebuie folosit în adîncuri şi echipamentul scufundătorilor ci mai ales în aria „condiţiilor" de lucru. Deci posibilitatea unor „locuinţe" subacvatice pentru temerarii muncitori industriali. Deschiderea unui şantier petrolier la 160 m sub apă e desigur profitabil unora dintre cei de la suprafaţă, dar cum şi în ce condiţii lucrează oamenii pentru a nu-şi risca sănătatea şi viaţa ? Patrice Chemin şi Christian Cornillaux revenind de pe un astfel de şantier, povestesc reporterului revistei „L'Express", Jacqueline Giraud : „Am făcut 7 scufundări la 180 m adîncime, într-o apă îngheţată ; 2°C. Trebuia să preparăm un puţ de foraj ceea ce nimeni nu a reuşit pînă acum. Şi asta, la marginea unui virtej de apă. Părea imposibil să păstrăm puţul deschis. Am schimbat de trei ori locul. Şi trebuia să mai coborîm pentru a curăţa puţul, pentru a recupera o telecomandă căzută în mare, pentru a schimba cablul ghid al forajului.

Lucrările de foraj făcute în Labrador au fost întrerupte din cauza unui iceberg care-şi alesese itinerar prin locul unde ancorase nava care a fost obligată să plece grabnic, evitînd de puţin „întîlnirea". Dar totul a rămas pregătit pentru vara viitoare".

Este o muncă plină de riscuri, să lucrezi la asemenea presiuni, în apă. Şi acesta este doar unul din aspectele lucrului. C.O.M.E.X. (Compania maritimă de expertiză, din Franţa) a imaginat, între altele o sferă — o cameră de experienţă — pentru a urmări efectele presiunii din adîncuri asupra celor ce sînt chemaţi să lucreze la puţurile petroliere submarine. O altă problemă studiată este de a putea recrea condiţiile terestre pe fundul mării. Pe locul de lucru stabilit, s-ar cobori un fel de clopot uriaş din care s-a scoate apa, prin injectare de aer comprimat. Aerul din interior să fie adus la presiunea „normală" — de la suprafaţa pămîntului. Lucrătorii vor cobori aici printr-o turelă, intrînd sub clopot pentru a munci, pe loc uscat, la fel cum ar lucra pe pămînt. Prototipul va fi experimentat în vara viitoare la Marsilia.

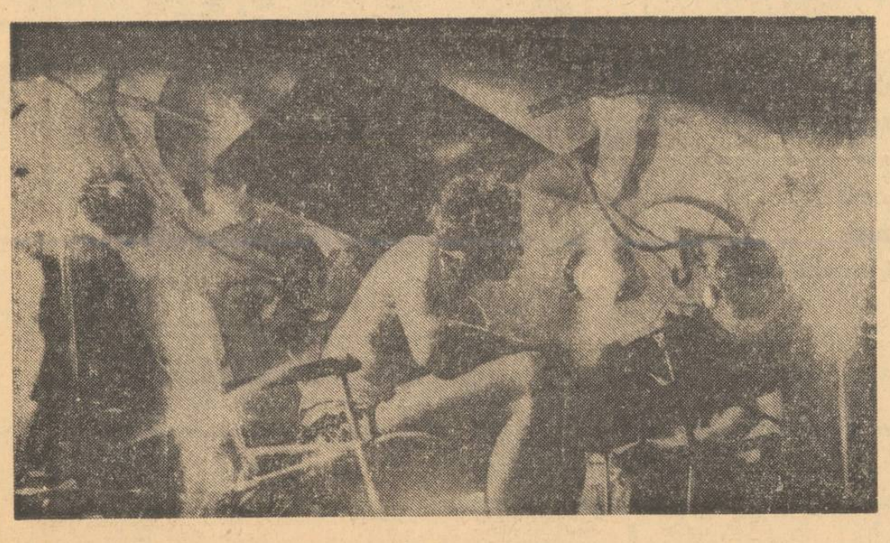

DETECTIVUL... CALITĂŢII

Cu ajutorul aparatului din imagine, cercetătorii de la Uzina de fibre sintetice Iaşi, pot afla imediat dacă filamentele sînt sau nu perfect uniforme. Şi dacă nu sînt să poată lua măsuri urgente. Aşadar, un control riguros al calităţii.

VITAMINELE ȘI PIELEA

Țesuturile vii își reînnoiesc celulele în mod continuu, iar în cadrul acestei activități vitaminele au un rol deosebit de important. În cazul în care există carență vitaminoasă se produc, printre altele, numeroase neplăceri cutanee. Pentru a le face să dispară e nevoie de o vitaminoterapie adecvată.

Acțiunea vitaminelor a fost pusă mult timp la îndoială, negîndu-se posibilitatea resorbției cutanate. Cercetări numeroase în acest domeniu, cu mijloacele cele mai moderne au relevat însă capacitatea de resorbție a pielii pentru numeroase vitamine.

Aportul vitaminelor la reînnoirea celulară a pielii este deosebit, nu numai pentru a evita îmbătrînirea prematură a acesteia, ci și în diferite alte tulburări datorate carenței de vitamine. În estetica dermatologică ele sînt folosite prin aplicarea locală ceea ce permite o concentrare suficient de ridicată și acționarea lor cu suficientă eficacitate. De altfel, numeroase produse cosmetice conțin vitamine în stare pură sau sub formă de uleiuri vegetale (avocado, semințe de porumb, de griu) ori de produse ca ficat de morun, de broască țestoasă, de fructe (lămîi, portocale, castraveți), drojdie de bere bogată în vitamina B etc.

Cunoscînd rolul lor, să ne ferim totuși de a comite abuzuri prin folosirea vitaminelor fără nici un discernămînt în speranța obținerii unor rezultate spectaculare. De aceea considerăm necesar să trecem în revistă cîteva vitamine pentru a cunoaște precis rolul lor :

Vitamina A *influențează fenomenele celulare, asigură o bună regenerare a pielii. Rezistența sa crește mai ales, în timpul iernii. Eficacitatea ei sporește în prezența vitaminelor E și D.3.*

Din complexul vitaminelor B, acidul pantotenic, *are rol important, antiseboreic în loțiunile capilare, previne albirea prematură a părului,* iar vitamina B.6 *are acțiuni antiseboreice în cazul acneei.*

Vitamina *C — acidul ascorbic — sub formă de suc de fructe, în cremele de față, reglează excesul de pigmentație și încetinește formarea melaninei.*

Vitaminele D.2, D.3 *cresc tonusul pielii și accelerează metabolismul. Sub acțiunea lor, pielea devine suplă și rezistentă la intemperii.*

Vitamina E — *ajută la resorbția percutanee, activează irigația cu sînge a pielii, stimulează metabolismul și păstrează conținutul de grăsime al epidermei.*

Vitamina F — *catalizează la suprafața pielii și în interiorul țesutului subcutanat fenomenele de reducere și oxidare, crește tensiunea pielii și are acțiune favorabilă asupra părului.*

Vitamina H — *favorizează sinteza grăsimilor și a colesterolului. Are de asemenea, efecte în domeniul glandelor sebacee.*

Vitamina P — *se folosește în dermatitele provocate de lumină. Ea întărește rezistența capilarelor.*

Vitamina PP — *favorizează irigația sanguină a pielii, iar asociată cu Vitamina B este eficace împotriva degerăturilor și a neplăcerilor datorate frigului.*

Ludmila COSMOVICI

IGIENA LOCUINȚEI NOASTRE

- *Camera de baie: cîteva reguli pentru amplasarea și dotarea ei*
- *Dulăpiorul accesoriu obligatoriu* ● *Curățenie, aerisire, estetică*
- *Robinetele defecte — sursa de zgomot și de risipă a apei*

de dr. Elena BARNEA

Cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică

Dotarea locuințelor cu o baie constituie o necesitate pentru igiena individuală o oricărei familii.

În orașe toate apartamentele noi au o încăpere specială pentru baie. Și în mediul rural, astăzi, la casele noi a început să fie rezervată o încăpere pentru îmbăiere și curățitul îmbrăcămintei, iar în unele comune unde s-a introdus deja sistemul de aprovizionare cu apă prin microcentrale și sistemul de canalizare, în multe locuințe s-au instalat băi, la fel ca cele de la oraș.

Subliniem pentru cei care își construiesc locuințe după proiecte personale sau încetățenite prin tradiție în anumite părți ale țării, că un spațiu acordat camerei de baie nu constituie o risipă. Dacă avem în vedere chiar numai faptul că prin spălare, de pe corpul omului și îmbrăcămintea sa se elimină cei mai diferiți microbi, virusuri, ouă de paraziți și murdărie în care aceștia se dezvoltă, apare evident importanța nu numai a curățeniei dar și a faptului că aceasta este indicat să se facă într-o cameră separată, destinată numai acestui scop. Aceasta se poate realiza și într-o suprafață minimă de 3,5 — 4 m.p., care să permită amplasarea cel puțin a următoarelor obiecte : cada de baie sau dușul, lavaboul cu etajeră și oglindă, un suport sau două pentru prosoape, un dulăpior pentru păstrarea articolelor cosmetice.

Recomandăm de asemenea cîteva reguli de construire și dotare a camerei de baie, care pot fi aplicate în funcție de posibilitățile locale. Baia va fi luminată și ventilată natural printr-o fereastră, de dimensiuni de cel puțin 0,5 m.p. situată în partea mai de sus a unui perete extern. Intrarea directă din încăperile de locuit sau bucătărie în baie nu este de dorit. În general, e bine să existe un vestibul tampon. Acolo unde sînt posibilități de aprovizionare curentă cu apă, conductele se îngroapă în partea internă a zidului spre a fi ferite de îngheț. Țevile care transportă apa trebuie să fie etanșe, iar fiecare obiect sanitar (vană, chiuvetă etc.) trebuie să aibă sifoane atît separat cît și un sifon comun în pardoseală. Acestea asigură un dop de apă care împiedică răspîndirea în baie a mirosurilor degajate din descompunerea apei uzate.

Indiferent dacă are sau nu canalizare, camera de baie va fi pavimentată cu ciment, care se curăță ușor și nu se îmbibă cu apă. Chiuvetele vor fi bine prinse în zid și vor fi amplasate la înălțimi convenabile spre a permite spălarea corpului pînă la brîu. Pentru a evita electrocutările, atît întrerupătorul de curent electric, cît și prizele folosite pentru mașina de spălat, nu se așază în baie, ci pe peretele exterior acesteia, lîngă ușă. De asemenea, ele nu vor fi manipulate cu mîna umedă.

În camera de baie, obiectele inutile nu sînt numai de prisos, dar pot provoca cele mai diferite accidente. Pentru ca acestea să nu se producă, mai ales acolo unde vana nu este fixată etanș deoarece nu există apa curentă și pentru spălat, se folosesc căzi ușoare din plastic, lighene mari etc. Simplitate, curățenie și bună aerisire : iată de ce are nevoie o cameră de baie. Cîteva auxiliare, mai puțin pentru decor și impuse mai mult de necesitate, pentru cosmetică și igienă, completează aspectul plăcut al oricărei băi.

De pildă îmbrăcarea peretelui pe care este fixată cada, cu faianță sau acoperirea lui cu ulei sau cu o peliculă adezivă de plastic, împiedică deteriorarea zidului din pricina umezelii, condiție ce permite dezvoltarea unor ciupreci.

Montarea unei draperii de material plastic în dreptul căzii, care să o izoleze de restul camerei de baie, permite folosirea dușului fără stropirea suprafeței camerei de baie și dă un aspect estetic, plăcut. În funcție de fantezia fiecăruia se pot alege pentru această perdea, materialele cu desenele cele mai diferite. Pentru locuințele cu copii de virstă preșcolară, un desen reprezentînd un basm, niște pitici, copii jucîndu-se sau anumite animale, îmbie copii să folosească baia cu plăcere și cu frecvență mai mare.

Foarte necesar în orice cameră de baie este un dulăpior. El se impune în mod special în prezent cînd folosirea detergenților, loțiunilor, dezinfectantelor, produselor cosmetice în general, a crescut simțitor. Folosite însă în alt scop pot fi dăunătoare. Iată de ce, vă sfătuim să nu le lăsați la îndemîna copiilor, care le pot bea, se pot arde cu ele, le pot împrăștia și respira sau se pot răni prin ambalajul lor. Toate aceste produse trebuie păstrate ordonat într-un dulăpior, amplasat pe un perete, la o înălțime la care copilul nu ajunge.

Dacă doriți ca baia dv. să fie mai frumoasă și să pară mai mare, puneți pe un perete și anume pe cel pe care există chiuveta, o oglindă de dimensiuni mai mari, de exemplu, de 2—3 metri pătrați. Aceasta poate să fie montată într-o ramă foarte subțire de lemn, vopsită în alb sau în culoarea zidului. Tot în scop estetic, dar și practic deoarece păstrează mai bine curățenia, puteți acoperi podeaua cu unul sau două covoare de plastic. Un grătar de lemn pus în dreptul căzii sau sub duș evită contactul cu apa de scurgere și izolează talpa de podeaua mai rece. În comerțul nostru se găsesc de vînzare covorașe foarte frumoase, special decupate pentru obiectele sanitare și chiar pentru acoperirea toaletei, lucru necesar mai ales cînd aceasta este așezată în camera de baie. Se impune în mod special, și ventilarea și curățenia mai frecventă a băii. Schimbul de aer din baie cu cel din exterior, trebuie să se facă permanent, de aceea geamul se ține deschis, cel puțin atîta timp cît baia nu se folosește pentru spălat. În timpul verii, o plasă de sîrmă la geam, etanș fixată pe cadrul ferestrei, împiedică pătrunderea muștelor în interior.

Folosirea unor substanțe pentru parfumarea aerului din bale rămîne la latitudinea oricărei familii în funcție de preferințe, dar în orice caz acest obicei nu trebuie să aibă scopul de a masca aerul rău mirositor, datorat lipsei de aerisire.

O mențiune specială în legătură cu camera de baie este legată și de combaterea zgomotului în locuințe, produs în mare parte, de conductele de apă. Iată de ce e nevoie să fie schimbate la timp garniturile la robinetele de apă. Aceasta corespunde cu închiderea cu dificultate a robinetelor și picurarea apei pînă la scurgerea sa continuă. Astfel acestе mici reparații, pe lîngă că înlătură zgomotul produs de conducte, contribuie și la economia de apă.

Pentru igiena sa individuală un om consumă în medie pînă la 100 litri apă pe zi, în timp ce cantitatea de apă pierdută prin defecțiuni ale robinetelor se cifrează uneori la metri cubi. Și azi toată lumea știe că lipsa de protecție și economie a apei ar putea crea o adevărată „criză a apei". De aceea apa care ne este atît de necesară, trebuie păstrată chiar dacă o folosim fără nici un efort doar prin deschiderea unui robinet. Să nu uităm : curățenia însoțită de grija pentru bunul comun, căci apa este și ea un bun comun, caracterizează gradul de civilizație al omului.

1. Halat lung din frotir, uni sau înflorit, închis cu nasturi în față. Mîneca lungă și largă. Pe un material uni se pot aplica flori decupate din altă culoare. Halatul poate avea și glugă.

2. Halat scurt din material matlasat cu garnituri la manșete, gît și buzunare, din același material, dar de altă culoare.

3. Halat lung, elegant, din material matlasat care poate avea drept garnitură o bordură în colțuri de altă culoare sau volane din voal, la gît și manșete.

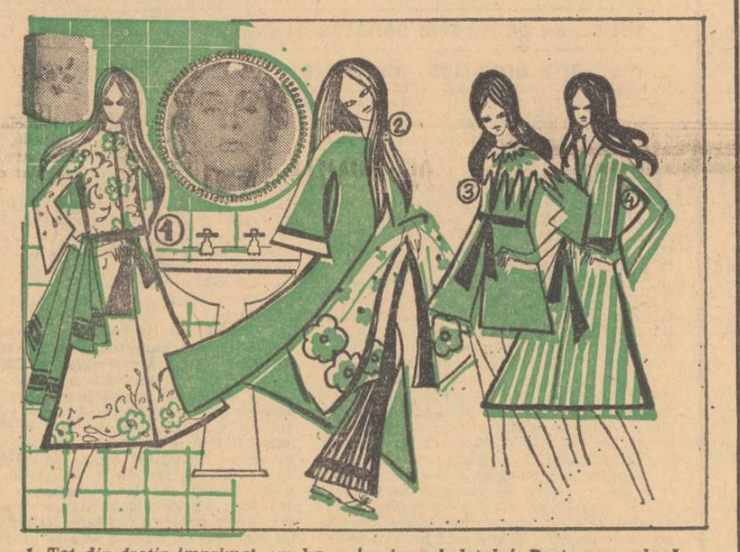

1. Tot din frotir împrimat, un halat parte peste parte, închis cu un cordon lung.

2. Halat lung, roșu, cu dungi late albe introduse la mineci și partea de jos a halatului. Poate avea glugă.

3. Halat scurt închis cu nasturi în față, cu ganitură în zig-zag.

4. Un halat în dungi cu guler șal, petrecut parte peste parte.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARILENA FILIP — Sibiu. *Orientîndu-ne după relatările dv. sperăm să nu fie boala reumatismală acută infecțioasă, însă vă sfătuim să repetați următoarele analize : V.S.H., hemoleucogramă, examen urină Aslo și Fibrinogen.*

Referitor la strabismul pe care îl prezintă copilul vă recomandăm să nu neglijați ochelarii prescriși și în plus vă sfătuim să faceți exerciții ortoptice la serviciul oftalmologic.

CĂTĂLIN CACIUC — Zimnicea, jud. Teleorman. *O surditate care se instalează progresiv trebuie investigată într-o clinică O.R.L. Prietenul dv. să nu fie disperat. S-au realizat progrese mari în domeniul acesta și este posibil să fie ajutat. În domeniul Chofochirurgiei (chirurgia surdității) vă recomandăm pe dr. Hociotă de la spitalul Alexandru Sahia, str. Mircea Vodă.*

TUDOR MERLAN — Brăila. *Credem că există o relație între zgomotele pe care le percepeți și diabetul pe care îl aveți de mult timp. Temerile dv. sînt justificate. Diabetul favorizează apariția mai precoce a ateroscleroze. Vă sfătuim să vă adresați centrului de boli de nutriție de pe lîngă spitalul Cantacuzino, unde veți fi cunsultat de specialiști competenți în problema diabetului.*

ELENA MUȘAT — Constanța. *Prezentînd dificultăți școlare, copilul dv. va beneficia de ajutorul medicului specialist în neuropsihiatrie infantilă, pe care îl aveți la policlinica din Constanța. Dv. suferiți probabil de o renetă cronică atrofică. Durerile pe care le prezentați în regiunea musculaturii cervicale și a centurii scapulo-humerale sînt în legătură cu profesia dv. Dactilografia solicită această musculatură și determină contracturi dureroase. Tratamentul nu se rezolvă prin abuz de antinevralgice, ci prin masaj, gimnastică și balneofizioterapie.*

SIMON GHEORGHE — jud. Maramureș, Vișeul de Sus. *În cazul unei gastrite hipoacide poate apare halena fetidă. Chiar dv. ați remarcat că apare în legătură cu anumite alimente pe care nu le tolerați. Deci concluzia logică : le veți evita. Referitor la tratament, în afara apelor minerale recomandate, vă sfătuim și Borsec și medicamentul Acidopeps care stimulează secreția gastrică de acid clorhidric. Veți lua un comprimat de 3 ori pe zi dizolvat în puțină apă înainte sau în timpul mesei.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

Repartizarea cheltuielilor de încălzire

ION BĂLĂNESCU, OCTAV BANU și RADU NICOLAE din București. Instrucțiunile privind metodologia de repartizare a fondului locativ de stat și normele de repartizare, între locatarii principali, a cheltuielilor comune de folosință, întreținere și reparație a locuințelor și spațiilor cu altă destinație, decît aceea de locuință, elaborate în temeiul art. 1 651/1968 a Consiliului de Miniștri de către Comitetul pentru Problemele Administrației Locale (în prezent Comitetul de Stat pentru Economia și Administrația Locală), prevăd că cheltuielile de întreținere — în cazul clădirilor cu destinație de locuință — se repartizează după suprafața locativă deținută de fiecare locatar principal în parte.

Cînd rămîne hotărîrea de divorț fără efect

ANDREI LEMNARU din Brașov dorește să afle pe ce dată se consideră desfăcută căsătoria, în caz de divorț, și ce formalități se cer a fi îndeplinite pentru a se evidenția în registrele de stare civilă această situație.

Iată răspunsul : În conformitate cu prevederile codului familiei, căsătoria este desfăcută din ziua în care s-a făcut mențiunea despre hotărîrea definitivă de divorț, pe marginea actului de căsătorie. Această mențiune se face în termen de 2 luni de la rămînerea definitivă a hotărîrii de divorț, numai la cererea soțului care a obținut divorțul. Acesta este dator să prezinte serviciului de stare civilă de la locul unde s-a încheiat căsătoria copie legalizată de pe hotărîrea de divorț rămasă definitivă (art. 39 Codul familiei). În cazul în care divorțul s-a pronunțat din vina ambilor soți, atunci fiecare dintre ei este îndreptățit să ceară să se facă mențiunea pe marginea actului de căsătorie. (În acest sens s-a pronunțat plenul Tribunalului Suprem prin Decizia de îndrumare nr. 10 din 13 noiembrie 1969). Așadar, după rămînerea definitivă a hotărîrii de divorț, instanța nu comunică din oficiu serviciului de stare civilă să facă mențiunea de înregistrare a divorțului, ci această înscriere pe marginea actului de căsătorie se face la cererea soțului care a obținut divorțul. Dacă, în termen de 2 luni de la rămînerea definitivă a hotărîrii de divorț, nu s-a cerut efectuarea mențiunii respective, hotărîrea de divorț rămîne fără efect.

Plata abonamentului la aparatele de radio

FLORICA GHINEA din București întreabă dacă este obligată să plătească taxă de abonament pentru mai multe aparate de radio, în cazul în care locuiește și gospodărește în comun cu doi copii, care au procurat fiecare cîte un aparat de radio : dispozițiile legale în vigoare prevăd că persoanele fizice plătesc un singur abonament pentru radio și unul pentru televiziune, indiferent de numărul și felul aparatelor de recepție deținute de abonat la domiciliul său. Fac excepție cazurile privind folosirea receptoarelor instalate pe mijloacele de transport, în sensul că pentru aceste receptoare se plătesc taxe de abonament separat.

Prin familie, legea înțelege soțul, soția, copiii, precum și orice alte persoane care locuiesc și gospodăresc împreună. Așadar, dv. veți plăti un singur abonament pentru radio. (A se vedea Decretul 302 din 15 septembrie 1971).

Dreptul la moștenire

NECULA PETCUCI din Craiova solicită să i se comunice dacă este legal ca averea rămasă de pe urma soției sale decedate să se împartă cu copiii rezultați din căsătorie : legea prevede că soțul supraviețuitor moștenește averea celuilalt soț. Atunci însă, cînd soțul decedat a avut copii, soțul supraviețuitor vine la succesiune în concurs cu aceștia și moștenește numai o pătrime din averea rămasă, restul de trei pătrimi revenind copiilor. Așadar, dumneavoastră moșteniți numai o pătrime din averea rămasă de pe urma soției decedate (Legea 319 din 10 iunie 1944).

Tînăra din fotografia alăturată pare pregătită să ia parte la o expoziție de flori sau de... pălării. În orice caz pălăria pe care o poartă face parte din colecția prezentată pentru primăvara acestui an în Anglia. După cum se vede preferințele se îndreaptă spre pălării foarte vaporoase, cu mult tul și multe, multe flori !

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

PEȘTE OCEANIC GRATINAT

— 6 porții —

1 kg pește oceanic, 3 linguri de făină, 50 g margarină, 50 g vin alb, 50 g cașcaval, 1 lingură lapte praf, 2 gălbenușuri, 1 ceapă, 1 linguriță sare.

Peștele se curăță după ce a stat circa 2 ore în apă rece, se scot toate oasele, se dă în două pe lungimea lui formîndu-se porții de circa 160 grame crud.

Se pune la fiert în puțină apă mai mult înăbușit, împreună cu ceapa tocată mărunt, vinul și jumătate din cantitatea de sare. Se fierbe circa 10—15 minute după care se scoate peștele din zeamă, se scurge bine și se aranjează pe un platou sau o tavă curată.

Din margarină, făină, lapte, gălbenușurile de ou și restul de sare se pregătește sosul pentru gratinat și se toarnă peste pește. Se rade cașcavalul și se presară deasupra, după care se dă la cuptor timp de 10 minute la foc iute.

Se servește fierbinte, eventual cu garnitură de cartofi natur. (Se poate curăța, după ce a fost fiert cît încă este fierbinte, alegîndu-se carnea fișii). **(AURELIA TUDOSIE — Sinaia).**

BUDINCĂ DE PEȘTE

— pentru 6 persoane —

1 kg de pește, 6 ouă fierte, 100 g unt, o cutie de smîntînă, 2 foi din aluat de casă de mărimea tăvii pentru cuptor, pătrunjel verde, lămîie, sare, piper.

Pentru fierberea peștelui : 2 morcovi, 2 cepe, o jumătate pahar oțet, dafin, cimbru, sare, piper.

Se pun într-o cratiță cu apă, oțetul, cepele, morcovii tăiați, cimbrul, 2 foi de dafin, sare și piper. Se fierb ușor, circa 30 minute, apoi se adaugă peștele. Se fierb din nou cam 20 minute după care — peștele fiind fiert — se scurge și se taie în bucăți mici, alegîndu-se oasele. Se taie ouăle în rondele subțiri. Aluatul de plăcintă (500 g făină, 3 linguri ulei, sare și apă) se împarte în două, fiecare jumătate se întinde cu vergeaua de mărimea unei tăvi de cuptor de aragaz. Se așază o foaie pe tavă. Se acoperă cu pătrunjel verde, peste care se adaugă jumătate din rondelele de ouă fierte. Se sărează, piperează. Se toarnă apoi tot peștele tăiat, repartizat uniform pe toată suprafața, peste care se adaugă untul. Se repetă operațiile în sens invers : restul de ouă tăiate, sare, piper și pătrunjel verde. Se umezesc marginile foii, apoi se adaugă cealaltă jumătate de foaie. Se îndreaptă marginile cu un cuțit și se unge cu gălbenuș. Se ține la cuptor circa 20 minute. Se servește caldă cu smîntînă și lămîie. (MARIOARA NEGULESCU — Galați).

PASTĂ DE LAPȚI DE PEȘTE

O cutie de lapți în ulei, 30 măsline, o chiflă, o lămîie mijlocie, o ceapă mică, lapte, 2 ouă fierte tari, un gogoșar roșu în oțet, ulei, sare, piper (facultativ).

Se dau prin mașina de tocat carne următoarele : laptii din conservă, măslinele (din care s-au scos simburii), lămîia care a fost curățată de coaja galbenă și albă, ouăle fierte. Se adaugă totul în vasul mașinii, se toacă, se amestecă bine, se stoarce zeama de lămîie, se adaugă gogoșarul tocat mărunt, ulei, sare, piper. Se amestecă bine, se pune într-o cratiță și se ține la cuptor circa 20 minute.

CARTOFI COPȚI SURPRIZA

Se aleg cartofi frumoși, mari, netezi și nu din cei care se sfărîmă la fiert. Se socotesc 2—3 cartofi de persoană, în funcție de apetit. Se spală, se învelesc în hîrtie umezită și se pun la copt. După 20—25 minute se scot și se lasă la răcit. Se taie din fiecare cîte un căpăcel și se golesc cu grijă de miezul copt. Pulpa aceasta se sfarmă și se amestecă cu 120 g unt (pentru 12 cartofi), cu 3—4 gălbenușuri (unul fiert și două crude), cu resturi de carne fiartă sau friptă, cu ficăței de pasăre, cu ciuperci tăiate mărunt și înăbușite etc. Compoziția de umplut poate fi variată după gust și posibilități. Umplutura se sărează, se piperează și după ce se umple cu ea cartofii goliți de miez, se pun căpăcelele la loc și se mai dau la cuptor încă 10—15 minute. La prima vedere comesenii vor avea impresia unor cartofi copți obișnuit. Surpriza va face plăcere și va mări apetitul. **(ELENA BARTA — Ploiești).**

GUSTARE CALDĂ SAU DESERT

Un preparat excelent, consistent, aspectuos și cu diverse posibilități de realizare.

Se face un aluat ca de tăiței folosind 3 ouă și făină cît cuprinde ca aluatul să iasă destul de virtos. Se întinde din el o pătură ceva mai groasă ca cea pentru tăiței de supă. Pînă se zvîntă puțin se prepară următoarea umplutură :

— Se dă prin sită 100 g brînză de vaci pe care o frecăm apoi cu 3 gălbenușuri și 150 g zahăr, 2 linguri de caimac sau smîntînă, o lingură de griș. Se amestecă compoziția cu 100 g stafide, se aromează cu coajă de lămîie sau vanilie și se amestecă totul ușor cu albușurile bătute spumă tare. Se așterne pătura de tăiței pe un șervet, se unge uniform cu compoziția pregătită, se rulează (fără șervet). De-abia acum se înfășoară în șervet, se leagă capetele cu sfoara și se răsucește în colac. Se pune la fiert într-o cratiță cu apă clocotindă. După 50—60 de minute se scoate ajutîndu-ne de o farfurie care se introduce sub rulădă. Se scoate din șervet, se așază pe un platou cald, se servește presărată cu pesmet prăjit în unt sau ulei.

Dacă vrem să servim rulada nu ca desert, ci ca prim fel, umplutura se prepară astfel :

Se amestecă 500 g de telemea rasă sau cașcaval cu 2—3 linguri de smîntînă, 2 ouă și verdețuri mărunt tocate. Se servește cu cașcaval ras în loc de pesmet. **(MARIA DEMIAN — Orăștie — Hunedoara).**

TURTĂ DULCE ECONOMICĂ

3 linguri de zahăr tos (se ard fără să devină prea arămii ca să nu se amărască zahărul), se sting cu puțină apă. Se adaugă 3 linguri de marmeladă frecate cu o lingură de untură, un ou, o ceașcă de zahăr, o ceașcă de lapte și 3 cești de făină cernute împreună cu o linguriță de bicarbonat sau cu o linguriță și jumătate praf de copt. Se aromează compoziția cu scorțișoara pisată. Cîteva miezuri de nucă amestecate înăuntru o vor face mai gustoasă. Se unge o formă de chec, se tapetează cu făină, se toarnă compoziția și se dă la cuptor cu foc potrivit și încălzit din timp. **(MARIA PITIȘ — Tg. Lăpuș — Maramureș).**

NOU

GENE ARTIFICIALE • GENE ARTIFICIALE

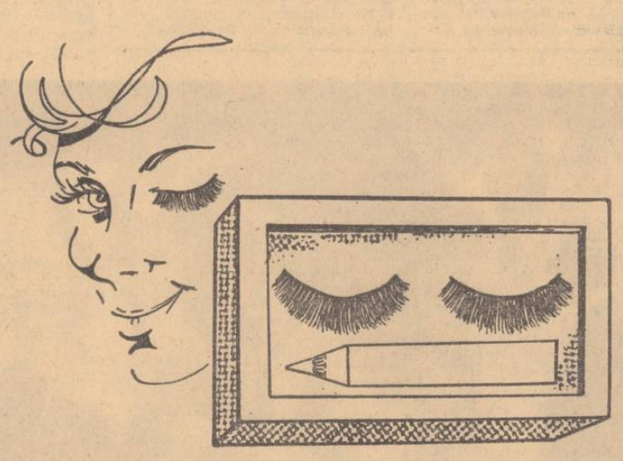

Din păr natural
Cu nuanțe diferite
Cu forme variate
Cu aplicare ușoară
Màresc ochii mici
Efect deosebit la ochii mari

În vînzare la Atelierul de perucherie str. Nicolae Iorga nr. 40, telefon 12.48.31 și la marile unități ale cooperativei Igiena — București.

(5025)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cele mai bune lucrări de fizică și chimie pe anul 1972

După cum se știe, în diverse domenii, se atribuie anual premii Nobel, în cadrul Academiei Regale de Științe a Suediei.

Lucrările prezentate pentru premiere trebuie să îndeplinească o serie de calități deosebite, astfel încît să poată fi apreciate ca cele mai valoroase ale anului respectiv. Trebuie menționat că toate lucrările prezentate în acest scop nu sînt în realitate efectuate chiar în cursul anului în care se premiază, ci cu mult timp înainte. Se cunosc cazuri în care, pentru a se ajunge la anumite rezultate, cercetătorii au studiat și experimentat mai mult de un deceniu. Acesta este, de exemplu, și cazul lucrărilor premiate în domeniul fizicii și chimiei pe anul 1971.

Știți cine, și pentru ce, a primit premiul Nobel în aceste domenii, în 1971 ?

Tatăl și fiica

Cititorul nostru EMIL VOLCINSCHI, din Rădăuți, jud. Suceava, ne trimete următorul material :

Un tînăr s-a căsătorit la vîrsta de 19 ani, iar după un an, devine tată, născindu-i-se o fată.

La fiecare aniversare a fiicei, a depus la C.E.C. cîte 1 000 lei, gîndindu-se că banii adunați îi vor fi de folos acesteia cînd va fi mare.

Tatăl a murit la vîrsta de 100 de ani.

Deși însă el a depus la fiecare aniversare a fetei cîte 1 000 lei, totuși după moartea sa, nu s-au găsit la C.E.C. decît 20 000 lei. **Cum se explică aceasta ?**

Cine este autorul ?

Patrimoniului artei universale i-au adus contribuții însemnate mulți dintre artiștii noștri plastici. Unele lucrări ale lor se găsesc în muzee renumite din străinătate, altele, în muzeele din țară.

Din multitudinea de creații artistice ale pictorilor români, vă vom indica aici numai două nume de pînze, propunîndu-vă să vă gîndiți cui aparțin și în ce muzeu pot fi admirate. Iată care sînt aceste lucrări :

— **Atacul de la Smîrdan ;**

— **Amatorul de tablouri.**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Laserul și telecomunicațiile

O legătură prin laser între București și Cluj nu ar fi posibilă cel puțin din două considerente. In primul rînd, fascicolul laser, propagîndu-se numai în linie dreaptă, nu ar putea urma curbura Pămîntului, suficient de accentuată chiar între cele două orașe. In al doilea rînd, turbulența atmosferei ar provoca de asemenea perturbații importante. De fapt, în cazul exemplului dat, chiar dacă nu s-ar fi ținut seama de curbura Pămîntului, ar mai fi existat un motiv tot atît de temeinic care să împiedice posibilitatea unei asemenea legături : între București și Cluj tronează o întreagă serie de munți, peste care, evident, fascicolul laser nu ar fi putut să treacă !

Călătorii geografice

Dacă am face o călătorie de la Polul Nord spre Polul Sud după meridianul de 25 grade Est ce trece aproximativ prin mijlocul țării noastre, ne-am întîlni cu următoarele insule sau orașe mai cunoscute, fie intersectate de meridian, fie nu prea departe de el :

1. Insula Svalbard *(Arctica) ; 2.* Helsinki — *Finlanda ; 3.* Tallin — *R.S.S. Estonă ; 4.* Riga — *R.S.S. Letonă ; 5.* Vilnius — *R.S.S Lituaniană 6.* Lvov — *R.S.S. Ucraineană ; 7.* Făgăraș — *România ; 8.* București — *România ; 9.* Plovdiv — *R.P. Bulgaria ; 10.* Atena — *Grecia ; 11.* Iraclion — *Ins. Creta (Grecia) ; 12.* Tobruk — *Libia ; 13.* El Fasher — *Sudan ; 14.* Bangassou — *Rep. Africa Centrală ; 15.* Stanleyville — *Congo ; 16.* Livingstone — *Rhodesia ; 17.* Kimberley — *Uniunea Sud-Africană ; 18.* Port Elisabeth — *Uniunea Sud-Africană ; 19.* Insula Prince Edward — *Uniunea Sud-Africană ; 20.* Țara Prințesei Ragnhild *(Antarctica, Belgia).*

Este de menționat că orașul București se află mult mai aproape de meridianul de 26 grade Est.

Cum a scăpat filozoful

La întrebarea califului, Omar a răspuns astfel : „Mă vei spînzura".

Cînd califul a auzit această frază, a stat pe gînduri un anumit timp, reflectînd asupra sensului ei. După cum se exprimase filozoful, situația era ieșită din comun, pentru că dacă se accepta propoziția lui Omar ca adevărată, urma ca el să fie otrăvit. Aceasta ar fi făcut însă ca propoziția să devină falsă. Dacă ar fi considerat propoziția falsă și deci îl spînzura pe filozof, însemna că propoziția lui devenea atunci adevărată. Constatînd că nu poate soluționa această dilemă, califul l-a iertat pe Omar.

Poșta cititorilor

La întrebările din revista noastră nr. 733, din 23.10.1971, au răspuns corect, următorii cititori : 1. La o singură întrebare : **Emma Gross**, Timișoara, dr. **Costan C.**, cercetător științific, Iași (Problema propusă nu corespunde, din păcate, unor adevăruri geometrice. Rezolvarea sa este mult mai complicată decît aceea indicată de dv.) ; **Carmen Mihaela Sirbu**, elevă, cl. a VI—a A, Școala generală nr. 197, București ; **Liliana Ionescu**, elevă, anul I, Lic. „C.A. Rosetti" — București ; **Ioana Bordea**, Buzău ; **Ildiko Bartis**, elevă, cl. a XII—a, Brașov ; **Luminița Ciumber**, elevă, cl. a VI—a, Pitești jud. Argeș.

2. La mai multe întrebări : Prof. **Gheorghe Brașoveanu — Urlați**, București : **Roxana Danielescu**, elevă, Ploiești ; **„Nechimist"**, Roman (De ce anonim, dacă răspunsurile au fost bune ? Din modestie, sau timiditate ?) ; **Guttman W.**, Orșova, jud. Mehedinți ; **Florica Păstae**, elevă, cl. a IX—a, D, Liceul de cultură generală, Corabia, jud. Olt ; **Dobrescu G.**, Galați (Am mai primit propuneri asemănătoare celei făcute de dv., pe care le-am reținut) ; **Ciolacu Emil-Dragoș**, elev cl. a XII—a E, Lic. „Al. I. Cuza", Focșani.

Separat, ne-au mai scris și următorii cititori : **C.F.** — Craiova ; **Mihai Vasile**, student, anul I, cibernetică, București ; **A.A.** — București. (Toți menționează că cititorul nostru anonim, ce ne-a trimis problema „Un caz bizar", din nr. 733 al revistei, a preluat-o din cartea „Duelul minții", de Valentin Rădulescu, pag. 18, Ed. Militară, București, 1971. Noi nu am avut cunoștință de acest fapt, însă autorul anonim nu a menționat nicăieri că ar fi creatorul problemei. De aceea, am și indicat titlul, autorul și editura, pentru alți cititori, pe care i-ar putea interesa astfel de lucrări).

Augustin Mureșan, Cluj Vă mulțumim pentru propunerile dv. Nu avem nimic împotrivă să ne trimiteți volumele menționate, pentru o oarecare perioadă de timp, spre consultare. S-ar putea să fie interesante.

Olaru Gheorghe, Pașcani. Jocul pe care îl propuneți este analog celui publicat mai de mult în revistă. Prin urmare, ar prezenta mai puțin interes pentru cititori.

Revitea Petru, Petroșani. Nu publicăm propuneri la care nu se indică și răspunsul, întrucît pot exista și greșeli. Ar fi păcat să-i facem pe cititori să-și piardă timpul cu astfel de subiecte.

Anonim, Gura Humorului. Am supus unei analize grafologice semnătura dv. Vai ! Știți ce am descoperit ? Nu, nu se poate spune... Preferăm să rămînă... anonim !

Ing. Liviu MACOVEANU

UN SINGUR PAS GREȘIT, ȘI-APOI...

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Sînt sora mai mare, am terminat liceul, examenul la facultate l-am pierdut. Părinții mei sînt niște oameni modești, buni și foarte înțelegători, poate pentru aceasta i-am supărat și le-am distrus, într-un fel, liniștea (poate dacă m-ar fi bătut nu le-aș fi făcut atîta rușine, iar dacă ar exista o lege care să pedepsească purtarea mea, aș cere singură să-mi fie cît mai aspru aplicată, în fața tinerilor de o seamă cu mine, pentru ca măcar ei să nu mai facă ceea ce am făcut eu).

Pe cînd mă pregăteam de bacalaureat, am cunoscut un băiat care a venit la părinții mei și m-a cerut în căsătorie. Dînșii nu l-au refuzat și i-au răspuns în felul următor : „Să ia fata examenul și după aceea putem sta de vorbă, vom ști că și-a croit un drum în viață și oricum este mai bine să vă cunoașteți și voi mai bine". La plecare, pretendentul meu i-a cerut voie tatei să mai poată veni pe la noi și tata a zis „da".

Într-una din zile, persoana respectivă a venit pe la noi și cum eram singură acasă, am avut o secundă de slăbiciune și aștept un copil. De aici începe nenorocirea mea, eram pregătită și totuși am pierdut examenul la facultate, lucru pe care-l voi regreta toată viața. După cele întîmplate, persoana în cauză a început să mă vărăsească, văzîndu-mă în situația în care sînt, n-am îndrăznit să le spun părinților, atunci m-am dus la el și l-am rugat cu lacrimi în ochi, doar în genunchi nu i-am căzut, ca să ne căsătorim, să mă ia cu el, căci pleca din oraș cu serviciul, voiam să spăl rușinea, nu puteam să-i spun mamei care suferă de inimă, nici fraților mei, să mă ajute în vreun fel, cu astfel de argumente l-am convins și, într-o zi, cînd ai mei nu erau acasă, am plecat lăsîndu-le un bilet în care-l rugam pe tata să aibă grijă de mama, iar fraților le spuneam c-am luat servici, ca suplinitoare, într-altă localitate. Am îndurat zile grele, căci el nu înceta cu insultele și se purta mereu îmbufnat, mergea la serate și baluri singur, înduram totul cu speranța că, prin nașterea copilului, se va produce o schimbare în bine, zadarnic încercam să fiu o bună gospodină, să țin curat în casă, să pregătesc micul dejun la vreme, pachețelul pentru amiază, masa să fie masă, gata la momentul potrivit, mîncarea caldă, mă și pregăteam pentru un curs de specializare, ca să intru în producție, croșetam, tricotam, toate acestea le făceam ca să nu fiu o povară pe capul lui. De altfel, din salariu n-a adus nici un leu în casă, nici nu i-am cerut, aveam de la părinți un C.E.C. încă de cînd fusesem elevă, îl rugam mereu să mergem să facem căsătoria, să aibă copilul un nume, evita să-mi răspundă și ce credeți că a făcut după două săptămîni : s-a dus la părinții mei, le-a spus că nu se căsătorește cu mine, le-a dat o declarație că-și ia copilul. Mama a venit la mine și m-a adus la o mătușă, în București, mi-a spus să am voință, să lupt cum am luptat pînă acum, să ies cu bine din încurcătură. Eu luasem o hotărîre în sinea mea, să mă sacrific pentru copil, să iau un servici și să-l cresc, dar cu două zile înainte de-a vă scrie dvs. (scrisoarea poartă data poștei : 24 dec. 1971 — n.n.) a venit tata și mi-a spus că mama a avut un șoc, medicii spun că e vorba de o nevroză cardiacă și este la spital, tata îmi vorbește la fel de blînd, e la fel de bun ca înainte, și eu nu mai merit nimic din partea lor, nici măcar să-i privesc în față.

Vă rog dacă se poate, prin intermediul dumneavoastră, să găsesc o familie fericită care să-mi crească copilul și să-l pot vedea rar, așa cum ar dori dînșii, căci îmi este foarte greu să mă despart de o ființă căreia, în alte împrejurări, i-aș fi arătat întreaga mea dragoste și care, în plus, n-a făcut nici un rău, nimănui, pe lumea asta. Mă vor înțelege multele inimi fericite, sau mă vor considera a fi cea mai josnică femeie, nici eu nu știu cum am putut să fiu rea cu mine. Vă cer această milă ca să pot să mă duc acasă, să muncesc, să am grijă de frați, de mama și de tata. Vă mai rog, dacă socotiți potrivit, publicați scrisoarea cît mai urgent, în ianuarie trebuie să mă duc la maternitate. Despre persoana masculină în cauză nu pot spune mai mult, mi-a cerut să jur, n-are decît mamă, tatăl a plecat de-acasă cînd era mic, și totuși el nu vrea să priceapă că propriul său copil va împărtăși aceeași soartă. Am fost și la un unchi de-al lui, acesta mi-a zis că n-are autoritate asupra sa și că să nu regret, că n-am de ce, nu este un om bun Dar copilul își pune cineva întrebarea ce se întîmplă cu el ?"

Corespondenta mea care ține, evident, să-și păstreze anonimatul, mi-a dat doar numărul de telefon al mătușii din București. Am telefonat în 9 ianuarie 1972, nu mai locuiește acolo, în schimb am aflat (cu bucurie !) c-a născut o fetiță și locuiește tot în București, dar la altă rudă. Deși i-am publicat scrisoarea (fiindcă, sînt încredințat, cazul acesta nu o privește strict, pe ea), sper că, între timp, *sentimentele* noi pe care le încearcă, în calitate de mamă a unei fetițe sănătoase și drăgălașe, au făcut-o să-și schimbe complet optica, să renunțe la ideea „dăruirii" copilului. Dacă își dă seama, realmente, de pasul greșit pe care l-a făcut într-un moment de slăbiciune, n-are rost să încerce să „repare" lucrurile făcînd un al.. doilea pas greșit. După cîte am înțeles, frații sînt mari, părinții, de bine, de rău, se ajută reciproc, singurul care are într-adevăr mare, mare nevoie de grijă, de maximă căldură sufletească, rămîne *COPILUL* (mama dumitale — deh ! mamă — avea perfectă dreptate sfătuindu-te *să lupți*). Pentru că, de ce n-am recunoaște, vei avea de înfruntat prejudecățile multora, a acelei părți din oameni care nu știu să nu confunde planurile : dumneata ai făcut un pas greșit (și el, la vremea respectivă, se cerea a fi blamat). dar acum cînd EXISTĂ copilul, „respingerea" ar trebui să se transforme în „acceptare", astfel încît, fiind lăsată în pace, să te poți dedica pe de-a întregul creșterii propriului copil, destinului dumitale profesional. Faptul că ai părinți înțelegători se poate proba și în aceste momente extrem de complicate, de stînjenitoare pentru ei (din punctul de vedere amintit mai sus), dar, totodată, încîntătoare pentru... doi bunici. Cît privește „jurămîntele" pe care X te-a obligat să i le prestezi, cît de mult ține eu la discreție (și la anonimatul celor aflați într-o împrejurare mai complexă), tot *i-aș zice pe nume* (a gustat doar din plinea amară a copilului părăsit). *Să-i fie rușine !* Aștept o fotografie de-a fetiței și vestea că ți-ai schimbat fundamental hotărîrea inițială. Să-ți trăiască !

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UMOR STRĂIN

— Acest ciine are mari însușiri. Nu numai că-mi oferă posibilitatea să plec de acasă pentru a-l plimba, dar mai are meritul că mă... duce acasă !... (QUIZ)

— Benzina și uleiul sînt gratuite; apa vă costă 1500 lire litrul ! (QUIZ)

— Dacă mi-ai dat întîlnire pe un asemenea timp, trebuia să-mi aduci și bomboane pentru gît... (JOURS DE FRANCE)

— După emisiunea asta, cred că te vei mulțumi cu un iaurt... (JOURS DE FRANCE)

Ale, miliția?...

PE URMELE RĂUFĂCĂTORILOR

• Ceasul... buclucaș • „Nu te cunoaștem, nu ne cunoști"... și totuși confruntarea a dovedit contrariul

Cînd ceasul străvechiului turn de sus, din cetatea Alba Iulia, a bătut ora unu după miezul nopții, pe o stradă laterală slab luminată, trei siluete se strecurau pe lîngă ziduri. Scurt timp după aceea cei trei s-au oprit în dreptul unei locuințe unde, folosindu-se de unelte metalice, au forțat o fereastră. Doi dintre ei au sărit pe rînd înăuntru, în vreme ce al treilea a continuat să rămînă afară...

...Trezită brusc din somn de zgomote neobișnuite, R. Elvira, pensionară, a încercat speriată să țipe, căutînd totodată lampa de pe noptieră, dar o lovitură puternică în ceafă i-a curmat țipătul, făcînd-o să cadă pe spate. În secundele următoare, după ce i s-a virit o batistă în gură și a fost legată strîns de mîini și de picioare, a fost întoarsă cu fața în jos. Deși totul s-a petrecut rapid și pe întuneric, femeia a reușit să-și dea seama că cei doi erau mascați și că, după toate probabilitățile, unul din ei era... femeie ! După ce au răvășit locuința, luînd cu ei bani, bijuterii și alte obiecte, bandiții au ieșit prin aceeași fereastră prin care intraseră. Îngrozită și amețită de durere, gata să se sufoce, femeia s-a zbătut pînă dimineața cînd, în sfîrșit, a fost descoperită de o vecină care i-a acordat primul ajutor și a anunțat miliția.

La fața locului a sosit imediat o echipă condusă de maiorul Mihai Mihăilă de la miliția județului Alba, care însă n-a putut obține indicii promițătoare. Bandiții nu lăsaseră amprente, singurele indicii erau constatările victimei. Prezența unei femei în bandă era un element cu totul nou. Dacă R. Elvira nu se înșelase, atunci, după părerea maiorului Mihăilă, lucrurile se complicau. Era posibil ca femeia să fie concubina unuia dintre bandiți, ceea ce impunea includerea în cercul de bănuiți a unor grupuri mai largi incluzînd și femei. Pe această cale s-a ajuns la un grup din care făceau parte, între alții, și doi indivizi tineri, fără ocupație, care frecventau localurile — Dorin Șerban și Vasile Sabou.

Mihăilă avea simple presupuneri asupra vinovăției respectivilor (determinate de viața de desfrîu pe care o duceau), dar nu dispunea de nici o probă concretă, așa încît arestarea lor nu putea fi motivată, iar ascultarea lor în stare de libertate însemna eșec inevitabil.

„La un moment dat a apărut un moment favorabil. O femeie din anturajul grupului a făcut o plîngere de viol. În acest caz, reținerea tuturor în interesul cercetărilor fiind pe deplin justificată, cu atît mai mult cu cît lucrurile se petrecuseră astfel încît femeia nu știa sigur cine e vinovatul. Din nefericire însă pentru mersul cercetărilor, lucrurile s-au aplanat nesperat de repede. Vinovatul s-a prezentat singur și a acceptat să se căsătorească cu reclamanta, astfel că plîngerea a fost retrasă !

Situația părea de nerezolvat, cînd o nouă tîlhărie a făcut ca evenimentele să se precipite. Pe scurt, faptele s-au petrecut astfel : Într-o noapte, cetățeanul L. Ion, salariatul unei întreprinderi din Alba Iulia, a fost trezit din somn de bătăi insistente în fereastră. Era Viorica Toader, o femeie tînără, cunoștință veche.

— Ce e cu tine la ora asta ? ! a întrebat-o, deschizîndu-i.

— Am venit să te rog să mă însoțești pînă la o prietenă care locuiește pe strada Olteniei în partea cealaltă a orașului. Mi-e urît să mă duc singură... i-a explicat femeia.

— Și nu poți amîna vizita asta pînă mîine ? a mai întrebat-o L. Ion, care la ora aceea ar fi preferat să-și continue somnul.

— Imposibil, i-a răspuns Viorica, trebuie să merg astăseară. Și-a adăugat dezolată : Dacă știam că mă refuzi rugam pe altcineva...

— Am zis eu că te refuz ? a sărit L. Ion curtenitor. Imediat mă îmbrac și mergem...

Și astfel L. Ion a plecat cu Viorica spre domiciliul prietenei acesteia, fără să bănuiască ce avea să urmeze. Căci, aproape de destinație, chiar pe strada Olteniei, cînd au ajuns într-un loc întunecos, L. Ion s-a pomenit cu o lovitură puternică în ceafă și a căzut la pămînt. Femeia a rupt-o la fugă pe stradă, în vreme ce doi indivizi au tăbărît pe el, i-au mai dat cîteva lovituri, apoi l-au jefuit de banii și lucrurile de valoare pe care le avea asupra sa (inclusiv un ceas din aur) și au dispărut, lăsîndu-l într-o stare de inconștiență...

Ce rol jucase Viorica Toader în această infracțiune ? se întreba Mihăilă. Nu cumva era chiar ea femeia pe care o văzuse Elvira R. ? Cei doi indivizi erau Șerban și Sabou sau erau alții ? Oricum, cercetările trebuiau urgentate deoarece actele de tîlhărie deveneau tot mai periculoase pentru securitatea cetățenilor.

Preventiv s-a dispus arestarea Vioricăi Toader, bănuită de complicitate. În timpul anchetei ea a negat însă orice legături cu autorii atacului banditesc, considerîndu-se ea însăși o victimă a acestora. A probat că a mers într-adevăr la prietena ei din strada Olteniei și a negat că-i cunoaște pe Șerban și Sabou...

Cînd cercetările păreau că se împotmolesc din nou s-a aflat că Șerban și Sabou, puși sub o severă supraveghere, oferiseră, unor amatori, un ceas spre vînzare. Fără să mai ezite, Mihăilă a cerut aprobare pentru arestarea lor imediată. În cursul primelor interogatorii Șerban a declarat cu seninătate că a cumpărat ceasul (era un ceas ce aparținuse uneia din victimele tîlhăriilor !) la un preț derizoriu de la un individ pe care nu-l cunoștea, cu scopul să-l revîndă la un preț mai ridicat și să obțină astfel un profit ! Întrebați despre Viorica Toader, cei doi au declarat (fiecare în parte) că n-o cunosc.

În acest stadiu Mihăilă a hotărît să recurgă la confruntare. Mai întîi a fost adusă în biroul respectiv Viorica, apoi, la intervale Șerban și Sabou. La intrarea fiecăruia Viorica a întors capul spre ușă și s-a încruntat ușor. A urmat apoi confruntarea propriu-zisă, din care a „rezultat" că femeia și bărbații nu se cunoșteau. Cînd totul era aproape gata maiorul Mihăilă a fost chemat la șeful său, astfel că pentru cîteva momente cei trei au rămas singuri...

În acest scurt răstimp, în camera alăturată se înregistra următorul dialog : „Nu le-ai spun nimic, nu-i așa ?" (voce de bărbat) ; „Ce-s proastă ? Dar voi cum stați ? V-ați ținut bine ?" (voce de femeie). „Înseamnă că i-am dus. O să scăpăm..." (voce de bărbat) : „O ținem așa cum ne-am înțeles : nu te cunoaștem, nu ne cunoști !" (voce de bărbat).

Dialogul a fost întrerupt de maiorul Mihăilă care intră în birou și spuse încruntat :

— Și-acum comedia s-a terminat... Să lăsăm gluma și să vorbim serios...

Așa a început ancheta care a însemnat sfîrșitul acestei periculoase bande...

Ion VLAICU

SOLUȚIILE JOCURILOR DISTRACTIVE APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

TRASEUL INGENIOS

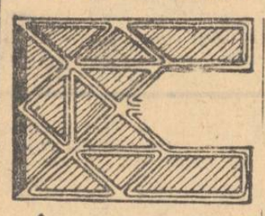

PĂTRATELE MAGICE

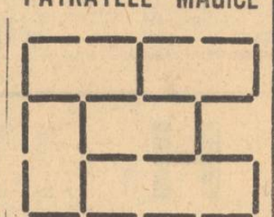

ÎNLOCUIRE

149273 —
60395
88888

* TÎRGUL DE IARNĂ *

10 ianuarie '72 - 12 februarie '72

ÎN ACEST INTERVAL
PUTEȚI CUMPĂRA
LA PREȚURI AVANTAJOASE
PRODUSE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE
DE SEZON

RECOM

(5013)

OREBUS

CROMATICĂ

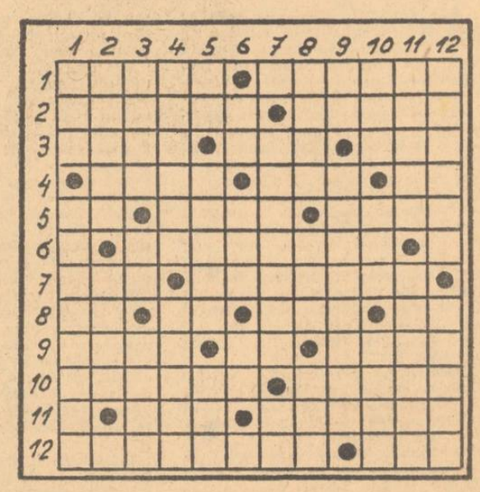

ORIZONTAL : 1. Roșu-aprins. — Albastră, spre violet. 2. Albastru ca cerul. — Piatră prețioasă de culoare roșie. 3. Una din culorile roșii, la cărți. — Colorați, în cele din urmă ! — Controlul Financiar Intern. (abr. uz.) 4. Lac etiopian. — Colorate de obicei în alb sau cafeniu. — Un gînditor... (fig.) 5. Puțin Violet ! — Înroșește hîrtia de turnesol. — Semnul roșu al curajului... (fig) 6. Roșu... ca racul. 7. Se face din roșii. — Roșu... ca focul. 8. Caiet ! — Simbolul chimic, al unui metal roșietic. — Diminutivul Adrianei. — Lup fără cap ! 9. Fluviul nopților albe... — Firicel de floare-albastră. — Piesă într-un joc de alb și negru... 10. Galben-aurii ca alama. — Marinar sub pavilion negru. (od.) 11. Cerneală, specială de obicei, neagră. — Cernită (fig.) 12. Îți scot peri albi... (fem.) — Literă slavonă.

VERTICAL : 1. Se înroșește la fiert. — Băutură de culoare roșie. 2. Roși. — Se înroșește la cald. 3. Fruct negru. — Sandu Sticlaru. — Albă ca zăpada... 4. Greșit. — Scriitor francez contemporan. 5. Nichel. — Arbore avînd un lemn brun-roșiatic. — Fiord în Islanda. 6. Diftong. — Diminutiv feminin. — Brodate cu flori și motive divers colorate. 7. Prozator român contemporan. — Teșite ! 8. Floare colorată în violet. — Piatră semi-prețioasă, albă sau verde. — La preț ! 9. Negru la capete ! — De obicei colorează pielea în roșu, (pl.) 10. Primele noțiuni. — Oraș în R.F. a Germaniei. nici. — La Pol sînt albi... 11. Țesătură albă și rară — Albă ca laptele. (fig.) 12. Desene colorate... pe ecran. (masc. sing.) — Colorat... din greșeală.

Giuseppe NAVARRA

Cuvinte rare : TANA — IAT — ICA — AUE.

FAȚĂ-N FAȚĂ

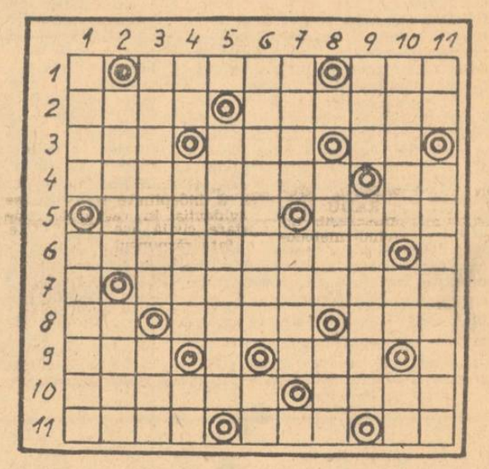

ORIZONTAL : 1. Se află pe fața drapelului. (pl.) — Îți luminează fața. (fig.) 2. Apărătoare în față. (od.) — Iese întotdeauna la suprafață. 3. Localitate în S.U.A. — Literă japoneză. — Plantă textilă. 4. A căpătat o față nouă. (fem. fig.) — Ieșit din apă... 5. Plutește la suprafața... ciorbei. — Riu în Franța. 6. A scris piesa de teatru „Conu Leonida față cu reacțiunea". 7. Face fețe... fețe... (adj.) 8. Tudor Luca. — A pictat tabloul „Vînători și zuavi în fața Sevastopolului". — Se ies și pe față, și pe spate. 9. Eu. (arh.) — Miez de carne ! 10. Se spune că are... două fețe. (pl.) — Plutește pe suprafața apei. 11. Face față la examene... — Urît la față. (pop.) — Tai coada !

VERTICAL : 1. Iese la suprafața apei. (adj.) — Stau pe fața de masă. 2. Se dă pe față. — Activează pe față... (adj.) 3. Prăbușire de la suprafața pămîntului. — Riu în Finlanda. 4. Parte ! — Se dă pe față. — Ani mulți față de istorie... 5. Autorul poeziei „În fața mării" 6. Față de masă în Ardeal. — Interjecție. 7. Tipărit. (od.) — Afluent al Ieniseiului. 8. Localitate în Danemarca — Cută pe față 9 Localitate în U.R.S.S. — O față luminoasă și liniștită. (fig.) 10. Personagiu mitologic... cu două fețe. — Atins la față ! — Suprafață... (abr.) 11. Sere ! — Fac față oricărei situații. (fig.).

Dan BUZESCU

Cuvinte rare: ORR — DSI — ASSE — ULE — EDIT — AINA — AALO — RVI.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CIRCULAȚIE RUTIERĂ

ORIZONTAL: Vizibilitate — AF — Italia — Navigări — Tipic — Accidenta — EN — Civ — Ren — Oțet — Zebec — Curte — Rr — Orb — LC — Cea — Ceas — Ma — Fiori — Ruan — P — Artist — Speriată — Nia — Tipat — I — Rut — Aluriți — Rutiere.

CUCURIGU

ORIZONTAL: Zicală — Lucian — Marais — Pusti — Iosif — TB — Ceas — Sadoveanu — Ca — B — Pene — Surla — Ori — Tram — Iute — XU — Caos —Pgp—F—Galinceu — CT — Parana — Hs — Noi — R — Upe — Mitru — M — Armo — Bătăioși — Francezi — Greu.

ANCHETE ȘI TROFEE

de Valeriu MIRONESCU

An după an, „Balonul de aur" și-a adăugat cite un pic de strălucire adevărată atingînd astăzi un preț ridicat în ochii fotbaliștilor și suporterilor de pe continentul nostru. Pînă la urmă este uimitor cum un trofeu al unui săptămînal sportiv, „France Footbal", a reușit să intereseze atîta lume. Probabil, printre cauze se găsește și lipsa de concurență, fiindcă nici o publicație, sportivă sau fără caracter predominant sportiv, nu s-a gîndit, n-a avut vreo inițiativă de asemenea amploare. Pe deasupra, nici U.E.F.A. n-a încercat să stabilească, de pildă, prin consultarea largă a federațiilor naționale, un clasament anual pentru cei mai dotați fotbaliști, antrenori sau arbitri. Așa că, pînă una, alta, balonul aurit umple un mare gol.

Balonul l-a cucerit, în 1971, un jucător cu renume, un atacant ca și la majoritatea edițiilor precedente, Johann Cruyff de la Ajax Amsterdam. Un fotbalist a cărui clasă este indiscutabilă, ne-am putut convinge fiecare dintre noi în cîteva reprize de televiziune. Totuși, parcă e altceva să vezi pe cineva jucînd „pe viu" decît pe micul ecran. De aceea, probabil, pe mine în 1971 cel mai mult m-a impresionat Van Hanegem, de la concurenta Feijenoord Rotterdam. Nu este exclus ca preferarea lui Cruyff prin comparație cu Mazzola să fi avut și motive speciale, de exemplu, porția de goluri marcate de Cruyff în poarta lui Olympique Marseille cu ocazia celor două meciuri din Cupa campionilor europeni...

Punînd alături felurile în care se aleg cel mai bun fotbalist european și cel mai bun fotbalist român, înclin spre modalitatea revistei noastre de specialitate care înlătură în măsură considerabilă întîmplarea. „France Football" recurge exclusiv la corespondenții săi din străinătate iar pe baza celor 26 de liste întocmește clasamentul final. O singură părere dintr-o țară, personală, a unui anume gazetar, limitează selecția la ceea ce a văzut cronicarul și, astfel, ușurează întîmplarea. În schimb, revista română „Fotbal" fixează patru criterii, distinge părerile ziariștilor de acelea ale antrenorilor, pe acestea de preferințele suporterilor, adăugînd și media notărilor în competiția, nu numai cea mai importantă, dar și cea mai ritmică (campionatul național). Probabil, sistemul este încă perfectibil, eu spre exemplu resimt lipsa unui criteriu separat, de sportivitate pe terenurile de joc, cu scăderi de puncte în raport de fluturarea cartonașelor galben și roșu.

Dar un asemenea al cincilea criteriu nu l-ar fi stînjenit de loc pe Dobrin în cîștigarea trofeului, dimpotrivă. În schimb, același criteriu ar fi eliminat alți concurenți dintre primii zece. De altfel, sînt convins că Dobrin nu se va opri la cel de-al treilea trofeu, după cum sînt la fel de sigur că cealaltă personalitate fotbalistică a echipei naționale, tînărul Dumitru, se va înscrie și de-acum înainte la cucerirea titlului de cel mai bun fotbalist al anului. Mai mult, e de presupus că în următorii zece ani, Dumitru va fi unsul „campion" nu o dată ci de cîteva ori. Le doresc la amîndoi o întrecere numai pe acest făgaș și, totodată, o colaborare perfectă la formația reprezentativă în sînul căreia dețin poziții atît de importante.

Discutîndu-se despre rezultatele anchetei de sfîrșit de an, multă lume înclină să atribuie succesul lui Dobrin aportului primului criteriu — suporterii. De asemenea, se zice că un meci, unul singur, cel din 14 noiembrie, ar fi decis cîștigătorul trofeului anual. Astfel, se pierde din vedere faptul că — așa cum subliniia în titlu revista „Fotbal" — criteriul decisiv pentru Dobrin a fost media notelor din campionat. Cine l-a urmărit, știe că, atît în primăvară cît și în toamnă, Dobrin a jucat constant bine, în plus, fiind de remarcat că vara, cu F. C. Argeș, s-a evidențiat în turneele din străinătate. Totodată, amintind despre criteriul — media notelor se cuvine precizat că notele nu le dau suporterii (criteriul întîi) ci... ziariștii de fotbal.

Întrecerea dintre Dobrin și Dumitru, deși atît de interesantă, n-avea, totuși, ceva neașteptat. Pentru foarte mulți amatori de fotbal, care nu știau nimic despre evoluția anchetei, era previzibilă victoria unuia dintre cei doi. Evenimentul le-a confirmat presupunerile. În 1971, nici progresul cîtorva tineri, ca de pildă Iordănescu, n-a întrunit elemente de senzație, fiindcă Iordănescu, pe măsura talentului, trebuia să urce pînă la lotul reprezentativ. Dar, anul trecut, a avut, cel puțin pentru mine, o mare și plăcută surpriză : transformarea lui Domide. Jucătorul arădean se pusese în evidență încă de demult ca un înaintaș, un „vîrf de atac" plin de talent. Apoi, un văl s-a așternut asupra activității lui Domide și am avut chiar impresia că el a atins un plafon pe care nu-l mai poate sparge. Era o impresie falsă, datorată în special rarelor ocazii de a vedea direct pe teren un fotbalist din afara Bucureștiului. În spatele vălului se produceau treptat acumulări de o calitate nebănuită, care la un moment dat au împins la suprafață un alt Domide. Mai mult decît probabil, arădenii au sesizat această transformare înaintea bucureștenilor. Dintr-un centru impetuos, Domide a apărut schimbat chiar temperamental, a devenit un strateg calm și calculat care-și organizează partenerii din față și îi servește de la distanță de zeci de metri. El provoacă răsturnări de situații de joc și stimulează acțiuni incisive, direct spre poartă. Tehnica șutului i s-a îmbunătățit considerabil fapt care îi permite să rămînă un tunar teribil chiar acționînd din cea de-a doua linie. Totodată, îmi place la Domide intuiția lui tactică în perioadele defensive ca și felul foarte corect în care-și folosește calitățile fizice pentru deposedarea adversarilor.

Domide, ediția 1971, rămîne pentru mine cea mai interesantă evoluție fotbalistică a anului trecut. Acum, se poate presupune mai ușor că fotbalul nostru va cîștiga în persoana arădeanului o nouă mare vedetă a sa. Îndrăznesc să sper că în 1972, Domide va fi marele contracandidat al lui Dobrin, Dumitru, poate și Dumitrache, la titlul de cel mai bun fotbalist român.

Cu și fără... crampoane

CELEBRELE „DUETE" ALE SFERTURILOR...

de Eftimie IONESCU

Disecarea anticipată a celor patru ciocniri din sferturile de finală ale „Campionatului Europei" este în curs. Cele mai diverse modele de „bisturiuri", de la declarațiile „împricinaților" și pînă la analizele profunde ale stilului de joc, compartimentelor, oamenilor forte, tacticilor, virtuților și slăbiciunilor celor opt, sînt utilizate fără milă în această operație de care suporterul nu se satură niciodată. Și noi vom încerca să așezăm pe masa „chirurgiei comentate" formațiile aflate acum în centrul interesului și atenției soccerului european. Și nu numai al lui.

Pe Nepstadion, *la 30 aprilie vom urmări întrecerea* Dinu-Bene. *Probabil că fundașul central al lui Dinamo va primi misiunea marcării omului celui mai complet, din atacul selecționatei Ungariei. Arta demarcajului, pe care Bene o stăpînește ca rod a peste 10 ani de competiții de performanță, solicită la maximum atenția, rezistența — fizică și nervoasă —, știința deposedării adversarului său. Fostul junior din Tîrgoviște este înzestrat din plin cu aceste „materii prime".* Dumitru, *care deține o colecție întreagă de ilustri adversari direcți, îl poate primi în grijă pe* Dunai, *omul de gol al selecționatei ungare. Micuțul giuleștean nu știe ce-i emoția și teama și asta sînt condițiile angajării unor asemenea misiuni de maximă dificultate.*

Pentru Dobrin *va fi, după toate probabilitățile, fixat ca „umbră" experimentatul* Pancsics, *omul cu cele mai multe marcaje celebre la activ din formația lui* Illovszky. *„Fakirul" nu va fi însă econom cu fentele și de driblingurile, așa că poate răspunde cu un repertoriu de prima clasă, deosebitelor calități ale adversarului său direct. Ne oprim la aceste trei „duete" celebre din partida Ungaria-România. Să vedem și cîteva dintre celelalte partide.*

Holțer, *puternicul și ambițiosul fundaș central al reprezentativei Iugoslaviei, nu doarme prea liniștit, probabil. La Belgrad, în primul meci, el va trebui să fie nedespărțit de un vîrf de atac care cunoaște tare bine secretele meseriei,* Bișeveț. *Și* Sesternev *și, probabilul său adversar direct,* Bukal, *sînt jucători masivi, plini de temperament, așa că și acest duet prezintă foarte multe puncte de atracție, spre nerăbdarea viitorilor spectatori de pe stadionul „Partizan" și Lujniki.*

Bobby Moore — Gerd Muller, Beckenbauer — Chivers *iată „duetele" celebrităților din partida Anglia — R.F. a Germaniei. Primul este o reluare a unei pasionante dispute, desfășurată pe stadionul din Leon. Cîștig de cauză, „buldozerul" din formația vest-germană.* Moore, *care cunoaște forma zilelor cînd intră în echipa Angliei, a jurat să-și ia revanșa, la 29 aprilie, pe* Wembley. *Celălalt duel este o premieră. Într-un fel pentru* Beckenbauer, *în altul pentru* Chivers. *Internaționalul vest-german evoluează pentru întîia oară, contra echipei Angliei, ca „libero". Iar* Chivers *joacă pentru întîia oară împotriva lui* Beckenbauer. *Va fi un „duet" cu totul curios, purtat de un înaintaș cu mijloacele specifice apărătorului și de un fundaș cu arta proprie atacantului.*

Nu știm ce să alegem dintre disputele directe ale jocurilor Belgia-Italia ; acea ciocnire între vîrful de lance al belgienilor — Devrindt — *și* Cera, *„libero"-ul lui* Cagliari ? *Sau acea neostoită luptă pe mare rază de teren, între* Van Himst *și cel mai reputat specialist în „asfixieri" de adversari din echipa italiană,* Burgnich ? *Dincolo, selecționerul* Goethals *trebuie să-i aleagă cu mare grijă pe oamenii care vor fi nedespărțiți de săgețile „squadrei azzurra" ; i-am numit pe* Boninsegna *și* Riva.

Frazier și Daniels într-o fotografie de publicitate

8,9,10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Cuplul M. Stoian—Jim Călinescu... continuă • Reclama... sufletul comerțului • Olimpicii vest-germani se vor antrena în S.U.A. ? • Gene Tunney despre Clay • Sentimentala doamnă Daniels.

• VĂ MAI AMINTIȚI de succesele repurtate de „cuplul" antrenor-elev : Jim Călinescu-M. Stoian cu mai bine de 10 ani în urmă ? Nea Jim l-a condus, cu sfaturile sale din colț, la multe victorii pe „Pelicanul" cum era poreclit de spectatori talentatul nostru „semimijlociu". Cu toate că au trecut anii, acest cuplu nu a fost destrămat. Cei doi oameni ai ringului care au trecut împreună prin atîtea emoții pot fi întîlniți în același loc de... producție : prof. M. Stoian (39 de ani, tată a două simpatice fetițe) este șeful catedrei de educație fizică la Facultatea de Drept ; secundul său nu este altul decît „vulpoiul" Jim Călinescu, care pe cuvînt de onoare ne-a spus că... merge pe 67 de ani. Aici, în sala Facultății de Drept, cuplul Stoian-Călinescu activează cu succes inițiind pe tinerii dornici să practice „nobila artă" sau altă disciplină sportivă.

• BOXUL PROFESIONIST și-a schimbat profilul în ceea ce privește reclama. S-a renunțat în parte la publicitatea cu afișele colorate, sau la solemnitatea tăierii tortului înaintea cîntarului oficial. Reclama este doar sufletul comerțului. Cassius Clay a acceptat să fie plimbat două zile, dimineața și după amiază, într-un Mercedes de culoare albă, decapotabil, pe străzile Zürichului înaintea meciului cu vest-germanul Blin. Terry Daniels nefericitul șalanger la titlul mondial, timp de o săptămînă a fost obligat de organizatorii din New Orleans să poarte un tricou de culoare albă pe care scria cu litere de o șchioapă... „viitorul campion al lumii". Și aceasta numai ca încasările să fie asigurate. Spectatorii însă au început să se orienteze de la meci la meci și nu se mai îngrămădesc la casele de bilete. În ambele gale managerii au fost aceia care au pierdut importante sume de bani.

• ANGELO DUNDEE, „omul de colț" a lui Cassius Clay, a făcut o propunere federației vest-germane de box ca echipa olimpică să fie pregătită de el timp de o lună la Miami Beach (Florida). Paul Idziok, președintele forului din R.F. a Germaniei a refuzat această ofertă arătînd că metodele de pregătire ale boxului profesionist sînt diferite celor ale amatorilor, și în plus deplasarea costă foarte mulți dolari.

• ÎN REVISTA „RING", care apare la New York, fostul campion mondial al „grelilor" Gene Tunney, învingătorul lui Dempsey, a declarat următoarele. În legătură cu valoarea lui Clay : **„Clay nu este un mare boxer, dar nici unul rău. Îl clasez printre cei buni. Nu-l pot compara însă cu un Dempsey sau Marciano. Într-un meci contra unuia dintre aceștia nu ar fi avut nici o șansă. Nu-l clasez printre cei mai buni 10 grei ai tuturor timpurilor".**

• SOȚIA LUI TERRY DANIELS a început să plîngă în clipa cînd soțul său era la podea și arbitrul oprise meciul declarîndu-l învingător pe ko pe Frazier. După pronunțarea deciziei, Terry Daniels a părăsit ringul ducîndu-se la soția sa care se afla într-unul din fotoliile de la bordul ringului pentru a o consola, spunîndu-i că Frazier este o „gorilă" și nu un boxer. Fără comentarii.

PRIMII 10 DIN LUME

• Un clasament pentru tenismeni și criteriile care au stat la baza întocmirii lui • Computerele s-au făcut de rușine, dar și... obiectivitatea unora • Un nou Wimbledon într-o sală bucureșteană ?

Alături de jucători ilustri, în cel de-al 47-lea clasament al primilor 10 tenismeni își înscrie numele, pentru prima dată și un român. El este Ilie Năstase, Iliuță, Nasty, sau Năstase, socotit a șasea rachetă din lume. A fost o apreciere unanimă a tuturor acelora care au întocmit lista „celor 10" pe anul 1970, caracteristică valabilă de altfel în mare și pentru ceilalți desemnați. Criteriul l-a constituit, ca în toți anii, totalizarea succeselor. Aceasta nu s-a făcut însă după un calcul matematic riguros. S-a dovedit că aritmetica aici *dă* rezultate neconforme cu realitatea, iar computerele — de-a dreptul ridicole. Așadar rezumînd, de fiecare dată a intervenit aprecierea personală a evidențelor victoriilor și înfrîngerilor obținute de jucătorul X sau Y, precum și conferirea de punctaje prin mijlocirea unor formule general acceptate, mai mult sau mai puțin apropiate, întotdeauna însă avînd amprenta unei desăvîrșite obiectivități.

Listele „celor 10" pe anul 1971 vor fi însă întocmite după același principiu ? Răspunsul este : NU !. O primă lipsă de obiectivitate a putut fi semnalată în clasamentul lui Lance Tingay (comentator de specialitate englez). Și acest grăbit — care și-a întocmit clasamentul înainte chiar de a se desfășura turneul de la Wembley, care i-a acordat lui Năstase locul 10 ; care este de părere că jucătorul care cîștigă internaționalele de la Wimbledon trebuie neapărat să fie proclamat racheta nr. 1 a lumii — se pare că, din păcate, ar putea avea imitatori. În fața acestei perspective venind cu clasamentul nostru de mai jos, avem convingerea că aducem un serviciu nu numai tenisului românesc, ci și tenisului oficial, pendinte de Federația Internațională.

În succintul comentariu ce va urma, să-mi fie permis să păstrez cronologia și să nu încep cu Ilie Năstase, așa cum aș fi vrut, tocmai pentru o mai bună înțelegere a rîndurilor rezervate sportivului nostru nr. 1.

1) STAN SMITH (S.U.A.)
2) JOHN NEWCOMBE (Australia)
3) KEN ROSEWALL (Australia)
4) ROD LAVER (Australia)
5) ILIE NĂSTASE (România)
6) JAN KODES (Cehoslovacia)
7) ARTHUR ASHE (S.U.A.)
8) TOM OKKER (Olanda)
9) CLIFF DRYSDALE (Africa de Sud)
10) MARTY RIESSEN (S.U.A.)

I-am acordat lui Stan Smith titlul de cea mai bună rachetă a lumii, iar nu lui Newcombe, deoarece jucătorul californian, deși, e drept, nu a cîștigat Wimbledon-ul, a cucerit în schimb Forest Hills-ul. La această performanță, pe lîngă totalul victoriilor pe plan general (din cauza lipsei de spațiu nu vom mai menționa cifrele) se adaugă acel loc I obținut în „Marele premiu", precum și locul secund în „Turneul campionilor", care, așa cum de altfel sugerează și Kramer, trebuie considerată competiția supremă a tenisului oficial unde, de altfel, Newcombe a fost invitat, dar nu s-a prezentat (neprimind aprobarea patronului său). Succesele lui Rosewall și Laver au fost aproape egale pînă la turneul final al așa-zisului „Campionat al lumii" (20 competiții) al lui Hunt, cîștigat de primul. Și, în sfîrșit, iată-ne la Iliuță. El a început sezonul în mod strălucit și l-a încheiat în chip magnific. Din păcate, din pricina eforturilor depuse în Cupa Davis, el a pierdut finala de la Roland Garros, iar la celelalte mari competiții, Wimbledon și Forest Hills, a jucat sub valoarea sa. El se situează însă deasupra lui Kodes (ale cărui atuuri au fost cîștigarea Roland-Garros-ului, precum și prezența în finala de la Forest Hills), dovedindu-și fără drept de apel superioritatea prin obținerea locului II în circuitul „Marelui premiu" și cîștigarea „Turneului campionilor". Trebuie să menționez că în concepția semnatarului acestor rînduri, locului I și II obținute în cele două competiții fruntașe ale FILT conferă lui Năstase o notație superioară față de aceea care se acordă la oricare dintre competiții. Desigur, această încheiere magnifică a sezonului 1971, care i-au adus aprecieri ca cel mai bun jucător pe zgură sau acum, în urmă, de cea mai bună rachetă a lumii, se va concretiza printr-un salt spre locul nr. 1 în clasamentul anului în curs. Oricum, faptul că Ilie Năstase a izbutit să-și înscrie numele pentru a doua oară consecutiv pe lista „celor 10", ba, de astădată, pe un loc superior aceluia ocupat anterior, este o realizare excepțională.

În proiecția acestei minunate performanțe, datorită în bună parte victoriei din sala Pierre de Coubertin din Paris, mă întreb dacă nu ar fi posibil ca la finele acestui an să fim noi aceia care să găzduim „Turneul campionilor". Și poate chiar permanent. Ceva atuuri avem. Cu asemenea ambasadori ca Năstase și Țiriac cuvîntul federației noastre a căpătat multă greutate în fața FILT.

Paul CERNESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

ANDREI CONST., Bîrlad, Gorj : „Propun ca Răducanu să nu mai fie răsfățat cu diferite porecle pitorești ca : Tamango, Rică, Ricanu, Ricardo și altele, deoarece aceasta îi poate dăuna educației și seriozității sale".

Aveți dreptate, Răducanu este prea răsfățat și mîngîiat. Ideea dv. este excelentă și eu aș duce-o pînă la capăt, adică aș propune să nu i se mai pronunțe nici numele o vreme (eventual doar inițialele), ca să se învețe minte. Adică, dacă e să-l pedepsim, s-o facem pe toate planurile.

POPA ARGHIR, Iași : „Într-un răspuns dat unui cititor care aducea din nou în discuție „cazul Răducanu" dv. ați făcut următoarea afirmație la adresa ui Rică : „Limpede este că Răducanu se arată cel mai talentat portar din toată modesta istorie a fotbalului nostru". Cum ați putut afirma așa ceva ? Nu v-ați gîndit că-i jigniți astfel pe foștii portari ai naționalei, David și Voinescu ? Aceștia n-au fost talentați oare nici măcar la nivelul preferatului dv. Rică" ?

Mă agăț în continuare de aceeași părere, dar nu vreau, bineînțeles, să-i jignesc pe marii înaintași ai lui Răducanu. Sau, ca să fiu rezonabil, rectific și spun că Tamango e la fel de mare ca Voinescu și David. Pentru asta nu trebuie să vă supărați pe mine. Sînt un simplu om și nu mi-e rușine de slăbiciunile mele.

MURARIU ION, Galați : „O să vi se pară curios, dar îndrăznesc să nu fiu de acord cu niște fanatici care susțin că Dobrin ar fi fotbalistul nostru numărul 1. Pentru mine este foarte curios cum și de cine s-a făcut această clasificare, și iarăși o să vi se pară și mai curios faptul că, după părerea mea, sînt cel puțin unsprezece jucători mult mai buni decît el. Nu știu în care meciuri și-a cîștigat faima asta, meciuri în care să mă fi înflăcărat, așa cum au făcut-o Domide, Iordănescu, Dumitru, Lupescu, Dinu Cornel, Lereter, Dembrovschi, Lucescu, portarul Vidac, Nunweiler, păcătosul de Neagu și chiar Dumitrache. Neagu, care la mondiale m-a făcut să lăcrimez pentru că eram și noi o echipă despre care se vorbea în toată lumea !

Mai scria cineva că, dacă Angelo Niculescu l-ar fi selecționat în națională la mondiale, altul ar fi fost rezultatul. Cum adică ? Am fi cîștigat campionatul mondial ?

Dacă-i așa de grozav cum îl văd unii, de ce nu face ceva pentru echipa lui, ceva care s-o urce în clasament, că doar mai sînt unii fanatici care susțin că Dobrin singur ar fi în stare să cîștige un meci.

Cît despre golul de aur al diamantului din Pitești, am și aici altă părere. Da, îndrăznesc — și pentru asta aș fi în stare să mă iau de piept chiar și cu Valeriu Mironescu — să-l atribui fără nici o jenă lui Lucescu, chiar dacă nu l-a marcat el !

Am văzut acum, retrospectiv, faza pe care am gustat-o din plin la vremea ei — demararea frumoasă a lui Lucescu, pasa perfect paralelă cu linia porții și... restul a fost o simplă formalitate, pe care orice jucător pe față ar fi împlinit-o !

Nu-mi place toată sforăiala asta care se face în jurul lui Dobrin. E pur și simplu ridicol. Să nu uităm că într-un meci anterior, „marele" Dobrin a tras în portar de la doi metri, iar Dembrovschi, venit din urmă, a finalizat ceea ce nu reușise infailibilul Dobrin ?

Nu tot ce strălucește e aur..."

★

EMIL BURCĂ, Cluj : „În numărul 745 din 15 I 1972, la „Poșta rotundă" am citit cîteva rînduri despre acordarea titlului de fotbalist nr. 1 al anului, articol semnat de Pană Ștefan din Municipiul Gh. Gh. Dej și Ștefan Radu — București, care, după părerea mea, sînt cu totul deplasate. Din nou Dobrin în actualitate. Din nou cîteva cuvinte despre Dobrin, despre acest „prinț" din Trivale, despre cel mai bun fotbalist român pe ultimii șase ani, despre acest om care a cucerit fără drept de apel în anii 1966, 1967, 1971 mult rîvnitul trofeu al revistei FOTBAL (în anul 1969 s-a clasat pe locul II). Am rămas surprins cum semnatarul rubricii „Poșta rotundă" nu explică cele care încearcă să aleagă singuri cel mai bun fotbalist român al anului 1971, că alegerea aceasta nu a fost făcută de „acele capete înfierbîntate de la federație care nu țin seama de meciurile jucate de Dumitru în națională și echipa olimpică", ci de „vox populi", care a răsunat puternic și categoric: „DOBRIN!" Nicolae Dobrin a acumulat 23 593 de voturi față de principalul urmărîtor Dumitru cu 16 739 de voturi, o diferență destul de mare, aproape 7 000 de voturi, diferență categorică care exprimă și diferența de valoare dintre cei doi talentați fotbaliști români. Îmi aduc aminte de cuvintele pline de adevăr ale lui Radu Urziceanu : „Un succes meritat (se referă la N. Dobrin) care vine să răsplătească odată în plus meritele acestui mare jucător român, a cărui personalitate debordantă, complexă a făcut din el unul din cei mai iubiți sportivi din România. Eftimie Ionescu e de aceeași părere, iar Marius Popescu în ziarul „Sportul" scrie: „Jucînd excepțional, reușind pe teren cam tot ce este în stare să facă un fotbalist de geniu (inclusiv marcarea acelui gol de antologie, golul victoriei). Dobrin și-a cîștigat în acea zi (14 noiembrie 1971) sufragiile a mii de simpatizanți". Sînt doar cîteva exemple care vin în favoarea lui Dobrin. Se vede, tov. Pană, că nu sînteți îndrăgostit de stiloul cu care scrieți, se vede că doriți ca „idolul" anului să fie ales din „echipa celor care reprezintă zeci de mii de mecanici, fochiști etc, cu salopete unsuroase", chiar dacă majoritatea cititorilor au scris pe cupoanele lor N. Dobrin. Nu văd ce legătură există între o salopetă unsuroasă și Dumitru ! Oare de ce vă legați acum și de statuia din Mexic, o vreți și pe aceasta pentru Dumitru ? Încercați, poate nu este încă prea tîrziu. Eu cred că talentul lui Dumitru o să vă răsplătească, o să vă umple inima de bucurie, chiar atunci cînd o să joace alături de Dobrin („Dobrin s-a văzut în meciul cu cehii pentru că n-a jucat Dumitru", afirmați. Ce îngust privești lucrurile, tovarășe Pană!) În revista fotbal, N. Dobrin a răspuns tuturor : „Mulțumesc din inimă tuturor celor care au crezut în mine, clădindu-mi un soclu de care mă voi strădui să fiu demn. Le promit că voi sta acolo sus, cuminte, recunoscător și merituos".

Noi te iubim sincer, Dobrin, vrem ca în meciul cu Ungaria să „dansezi" printre adversari, iar golul victoriei să poarte semnătura ta, să fii la fel de bun ca în memorabilul meci cu Cehoslovacia, să fii mereu în ziua ta bună. Iar dacă în echipă o să joace Dumitru, care e un mare fotbalist, veți colabora amîndoi, pentru că voi trebuie să fiți mereu prieteni, în interesul progresului fotbalului românesc".

În legătură cu „cazul Dobrin", care a început să se înfierbînte în ultimul timp, mi-am propus să stau de-o parte, să nu mă mai amestec. Sînt o ființă lipsită de orice apărare și nu vreau să pățesc vreo nenorocire din cauza asta. Acum cîteva zile, un tip zdravăn și mirosind a vin negru, de 16,80 lei, m-a apucat de guler în plină stradă și m-a întrebat gros: „De ce te legi, dom'le, de Dobrin?" Și chiar așa e ! De ce să mă leg eu de Dobrin ? Lasă-mi văd eu de treaba mea ! De-acum încolo public scrisorile care-mi vin pe marginea cazului fără nici un comentariu. Prietenii și dușmanii lui Dobrin, să se descurce singuri.

ȘAH

CIUDATA AVENTURĂ A UNUI STUDIU OLIMPIC

• Primele anunțuri : „albul cedează"...

• Partida-concurs a „Magazinului" continuă, mutarea majoritară fiind 5...Rc4

• Răsturnarea găsită, în urmă cu 18 ani, de către maestrul Bán Jenő

La începutul partidei-concurs pe marginea studiului olimpic — ne scrie cititorul nostru **S. HACIKIAN** din București — am arătat că principala sarcină a albului constă în construirea poziției de remiză Ra7, Tb7 și pion a6, turnul fiind obligat să se mențină, în acest scop, pe verticala B. Dacă încearcă să se aventureze pe liniile orizontale, atunci, prin manevrarea reginei negre, albul pierde repede fie turnul, fie partida. Planul de joc al negrului, așa cum îl concepe ing. C. Petrescu, este pe deplin realizabil, fapt pentru care vă rog să-i transmiteți felicitări, întrucît prin munca sa a adus o contribuție valoroasă la teoria finalurilor cu regină contra pion și turn. În sprijinul concluziilor sale, S. Hacikian trimite și desfășurarea partidei, așa cum o vede în continuare, cu victoria de neevitat a negrului. La aceleași concluzii au ajuns și economistul **GOJA TRAIAN CORNEL** din Satu Mare, **F. TRUȚĂ** din Buzău (care ne propune organizarea unui concurs cu deschideri obligatorii) și **PĂDUREANU ILIE** din Hunedoara.

Întrucît însă nu toți cititorii „Magazinului" participanți la partida-concurs pe marginea studiului olimpic al lui Paul Farago și-au exprimat părerea că linia de joc propusă de ing. Constantin Petrescu este justă și asigură cîștigul negrului, întrecerea continuă. Marea majoritate a cititorilor au ales varianta 1. Tb8, Re4 ; 2. Tb6, Rd3, 3. Tb7, Rc3 ; 4. Tb1, Dd5 În continuare, mutarea majoritară a fost 5. **Tb1**, la care negrul răspunde **5... Rd4**, ajungîndu-se la poziția din diagrama

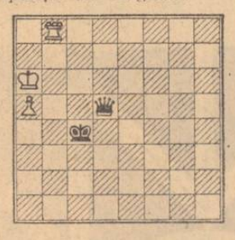

Diagrama 7. Poziția de control = alb — Ra6, Tb8, pion a5, negru — Rc4, Dd5.

În această poziție, dacă albul joacă **6.Tb7**, negrul răspunde **6... Dc6 +** și urmează forțat **7. Ra7, Dc5 + 8. Ra6, Da3**, rezultînd poziția din diagrama de mai jos.

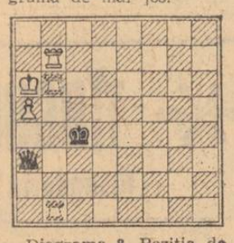

Diagrama 8. Poziția de control = alb — Ra6, Tb7 (sau Tb1 sau Tb6 în alte variante), pion a5, negru Rc4, Da3.

În cazul în care cititorii vor fi de acord cu varianta propusă de ing. Constantin Petrescu, urmează ca ei să transmită în continuare mutarea a 9-a, indicînd, totodată, și mutările precedente care au condus la această variantă. Cititorii care trimit alte mutări decît cele menționate în revistă vor primi — în cazul în care 6. Tb7 devine mutarea majoritară — răspunsul direct prin poștă. De asemenea, ei pot continua partida ralliindu-se la mutarea majoritară. Menționăm că pot intra în concurs, jucînd cu albele, și cititorii care nu au luat parte pînă acum la partida-concurs.

Neobișnuita aventură a studiului olimpic al lui Paul Farago se pare că nu se încheie însă cu mînușa pe care i-a aruncat-o, prin tenacele sale analize, ing. **C. PETRESCU** din București. Un cititor din Arad — este vorba de tov. **POP DUMITRU** — ne-a comunicat că a găsit într-un număr mai vechi din „Magyar Sakkelet" (3 din 1954) un amplu articol al maestrului Bán Jenö consacrat studiului lui Farago în care demonstrează că albul poate obține remiza jucînd nu 1. T:f2, așa cum indicase deținătorul medaliei olimpice ci 1. Tg8+ !!. În același timp, maestrul Bán Jenö ajunge și la concluzia că după 9... Rf5 — în soluția lui Farago — negrul are mari șanse de cîștig. Dar el nu dă o analiză completă — așa cum a făcut ing. Constantin Petrescu — ci numai analiza unor poziții la care s-ar putea ajunge în desfășurarea partidei.

U. VĂLUREANU

DIN 1972

PRIMA „DACIE 1300" ÎN COMPETIȚIE

Așadar, **1972** va intra în istoria automobilismului românesc ca **anul I al carierei sportive a automobilului de construcție integral românească.** Vestea ne vine de la constructorii de autoturisme din Pitești care au încredințat multiplului campion **MARIN DUMITRESCU** prima Dacie-1300 destinată competițiilor sportive. Am solicitat pilotului investit cu încrederea constructorilor și răspunderea pentru prestigiul automobilului românesc cîteva precizări, începînd, firește, cu ..

— Care va fi concursul inaugural pentru Dacia-1300 ?

— **Primul concurs oficial din acest an, care va avea loc, după toate probabilitățile, în luna februarie, adică foarte curînd.**

— Va fi o „Dacie-1300" de serie ?

— **Da. Cu unele modificări însă, permise de regulamentele sportive și impuse de solicitările deosebite specifice sportului de performanță.**

— Adică ?...

— **Notați : cîteva modificări la motor care îi vor mări puterea la 120-140 C P., adică corespunzător clasei de 1500—1600 cmc, apoi o altă cutie de viteză de construcție integral românească.**

— Acestea sînt toate modificările ?

— **Principalele. Restul fac parte din obișnuitele pregătiri ale unei mașini pentru raliuri.**

— Cum ar fi ?...

— **Faruri suplimentare, turometru, cauciucuri speciale...**

— Cauciurile sînt tot de producție românească?

— **Evident. Sînt anvelope tip 165-13 produse ale uzinei „Victoria" din Florești.**

— Cine execută modificările de care spuneți ?

— **Motorul și cutia de viteză mi le pregătesc cu mîna mea, cu experiența a trei decenii de mecanică-auto și sute de competiții. Toate celelalte amenajări sînt executate la noi, la „Autoservice-Dacia", cu excepția pistoanelor care vor fi realizate de frații Alexandru și Dumitru Teodorescu de la „Automecanica" — București, specialiști fără egal de altfel...**

— Deci și pistoane de concepție și construcție integral românească.

— **Exact. Și-mi pare bine că o subliniați.**

— De ce ?

— **Între altele și dintr-un motiv, să-i spunem, de ordin sentimental. La cei peste 50 de ani ai mei trăiesc emoțiile unei premiere românești, care îmi amintește însă că în urmă cu aproximativ 25 de ani la volanul unei mașini de curse cu modificări care au transformat-o, practic, într-un vehicul de construcție autohtonă, cîștigam primul meu mare concurs, într-o companie foarte selectă, în fața căreia nici nu fusesem creditat cu șanse de cîștig.**

— Este o ...fabulă aceasta ?

— **Luați-o cum vreți. La drept vorbind, de astă dată cred în șansele mele la cîștig. Dacia 1300 este o mașină robustă, de o construcție aerodinamică excelentă, stabilă la vînt lateral și bine echilibrată. Este o mașină aptă să-și afirme clasa și în competiții sportive. Vă veți convinge în curînd, chiar în acest februarie inaugural.**

— Succes !

I. BUTNARU

AUTOMOBILISM

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 747 — SÎMBĂTĂ 29 IANUARIE 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Astăzi încercăm să deslușim înțelesul unui cuvînt rostit în fiecare zi :

APA

- Temerară incursiune în tainele unui pahar cu apă...
- O secundă = 40 mc. apă pentru o termocentrală ca Işalnița.
- O bogăție limitată de variația debitelor riurilor.
- Anul 2000 în prognoza folosirii apelor.
- Purificare — un proces complex pentru crearea „apei curate".

Ancheta în pagina a 6-a

AGENDA săptămînală

SATELE NOASTRE MEREU MAI BOGATE, MAI FRUMOASE, MAI BINE GOSPODĂRITE

Din Pechea a pornit chemarea ! O chemare adresată întregii lumi a satelor, tuturor celor ce răspund de gospodărirea lor, de înflorirea lor multilaterală. Chemarea rostește un gînd și o voință, proiectînd într-o luminoasă imagine de viitor mai prosper, mai înalt spiritualicește, chipul satului românesc. Imaginea nu-i utopie, nu-i un vis frumos, născut, ca multe altele odinioară, din nobile intenții și pure dorințe fără acoperire. Imaginea satului, așa cum o deslușim din rîndurile chemării, din gîndurile și simțămintele exprimate în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, este dedusă din realitățile social-politice și economice ale satului contemporan și țintește a se împlini printr-o superioară valorificare a resurselor materiale și spirituale de care satul nostru socialist dispune din belșug.

„Chibzuind cu grijă și cu înaltă răspundere, ne-am propus — se arată în telegrama adresată secretarului general al partidului — ca prin munca plină de entuziasm să lucrăm mai bine pămîntul, să depășim substanțial prevederile planului pentru acest an, în toate domeniile, să înfăptuim noi obiective economice și de interes obștesc, să ridicăm pe o treaptă superioară și să permanentizăm activitatea cultural-educativă înfăptuind sarcinile istorice stabilite de Plenara Comitetului Central al partidului din 3 — 5 noiembrie 1971.

Chemarea pe care o adresăm consiliilor populare comunale, tuturor cetățenilor din comunele și satele patriei noastre, angajamentele pe care ni le-am asumat ne obligă la o activitate complexă pentru valorificarea superioară a tuturor resurselor de care dispunem".

Despre ce resurse este vorba ? Ce forțe ascunse sau insuficient folosite vor trebui puse să lucreze pentru înflorirea satului nostru, pentru realizarea întocmai a îndrăznețelor angajamente ?

În primul rînd, drept principala forță, se cuvine considerată, în mod obiectiv cooperativa agricolă de producție. (Cea din Pechea — înființată în iunie 1949 — este una din cele mai vechi din țară). Cu sprijinul statului nostru, urmînd consecvent îndrumările partidului, cooperativa din Pechea, biruind greutățile inerente începutului, a reușit să transforme din temelii viața satului, modul de-a lucra, modul de-a gîndi munca și viața. Comuna Pechea, la fel ca și celelalte așezări rurale ale țării, a cunoscut astfel, an de an, înnoirile caracteristice orînduirii noastre socialiste. Forța economică a comunei a crescut, bunăstarea locuitorilor, conștiința oamenilor.

Anul trecut, în primul an al cincinalului, activitatea economică a acestei comune din județul Galați a înregistrat parametri care se încadrează deplin în ritmul dinamic, viguros, al întregii noastre economii socialiste. Valoarea producției globale agricole, vegetale și animale a cooperativei agricole a fost depășită cu peste 10 milioane lei. S-au livrat la fondul de stat cantități mari de cereale, floarea-soarelui, struguri, carne, lapte și alte produse peste prevederile contractuale. În același timp, țăranii cooperatori au vîndut statului peste 500 hl lapte și 134 tone carne, precum și importante cantități de lînă, ouă etc. În anul care a trecut, cooperația de consum a desfăcut mărfuri în valoare de aproape 26 milioane lei, depășindu-se, de asemenea, planul stabilit.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DESPRE RISC ȘI NEPREVĂZUT SUB... BRAȚUL MACARALEI

• O familie la răspîntia a două meserii • De la plutărit la montajul greu • 36 000 tone de utilaje la... înălțime • O întîmplare exact ca în povestea cu oul lui Columb

„Fiecare lucrare are ineditul ei"

Aveam în față un bărbat în plinătatea puterilor, cu obrajii rumeni, nu prea înalt, dar bine legat. Cu privirile ațintite spre coloana care atîrna de brațul macaralei, continua să-mi povestească.

— *...Urcam pe plută la Piatra Neamț și coboram la Galați, după două-trei săptămîni de mers continuu. Viteza depindea de dibăcia cîrmaciului, de mărimea apei, de grosimea buștenilor pe care îi transportam. Eram dălcăuș, număram doar 14—15 ani, dar învățasem să apreciez destul de bine adîncimea apei de la distanță. Mai tîrziu, cînd am ajuns cîrmaci, devenisem de neîntrecut la legatul și conducerea plutelor. Odată, pe cînd venise Bistrița mare...*

Dar nu a apucat să termine fraza pentru că o mișcare greșită a macaralei l-a readus într-o clipită lîngă platforma de montaj. De abia reușise să-mi arunce în fugă cîteva cuvinte de scuză. A revenit tîrziu, cînd uriașa cabană de oțel de la „amoniac" se odihnea deja la înălțimea celor 21 metri ai construcției

Const. AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. 2

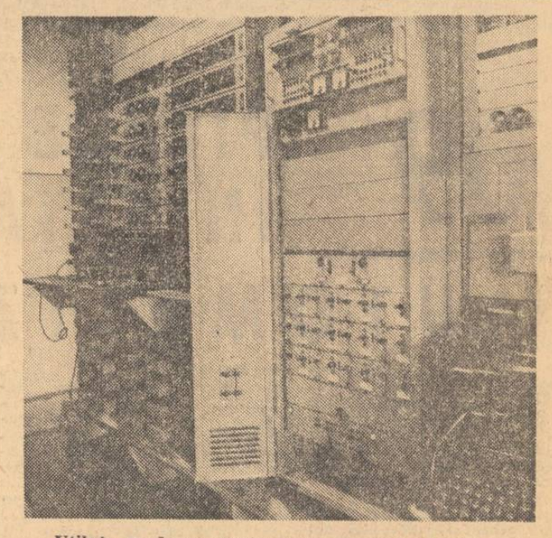

Utilaje moderne pentru noile centrale telefonice automatizate

„09" PIERDE TEREN ÎN FAȚA AUTOMATIZĂRII

• Ce noutăți ne oferă telefonia în actualul cincinal • Galați, Brăila, Iași intră în circuitul telefonic automat • Convorbiri directe cu alte orașe fără prefix și fără ajutorul telefonistei

(Amănunte în pagina a 2-a)

ÎN PLINĂ VARĂ AUSTRALĂ

Un program de o amploare excepțională la Polul Sud

(Pagina a 5-a)

Dialog pe calota glaciară. Banda de magnetofon reține doar vocea ei. Foca are o gamă surprinzătoare de sunete. Poate și de impresii.

Monolog interior despre...

LAUDE

de Victor BÎRLĂDEANU

Fiecare cuvînt și-l sublinia cu gesturi ferme, apăsate, nu de alta, dar ca să nu existe dubii : „În serviciul meu nu e loc pentru efuziuni sentimentale, pentru laude, evidențieri și alte chestii d-astea... Oamenii zic bogdaproste în ziua cînd nu le fac nici o observație, nici un reproș..." Și zîmbea cu un fel de posacă detașare, ca și cum ar fi

CONTINUARE ÎN PAG. 2

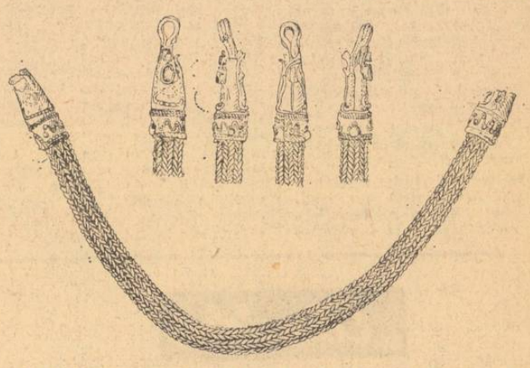

Lanț din argint din opt fire împletite, avînd extremitățile în forma unor capete stilizate de șarpe. Aparține comorii de la Merii-Goala.

Mai există enigme ?

Taina milenară a movilei de la Merî

- **O dramă petrecută în urmă cu peste 2 700 de ani descoperită în zilele noastre în apropiere de Roșiorii de Vede.**
- **Cine este personajul îngropat cu deosebit fast în apropierea unei cetăți geto-dacice?**
- **Comoara de lîngă mormîntul antic.**
- **Un ingenios sistem de fortificații construite din pămînt ars.**
- **Pe urmele introducerii metalurgiei fierului la sud de Carpați.**
- **Un corp-delict care poate lămuri cauzele decesului celui ucis în urmă cu mi'enii.**
- **Cercetătorul EMIL MOSCALU, de la Institutul de Arheologie, dă interesante amănunte despre rezultatele săpăturilor întreprinse la Meri.**

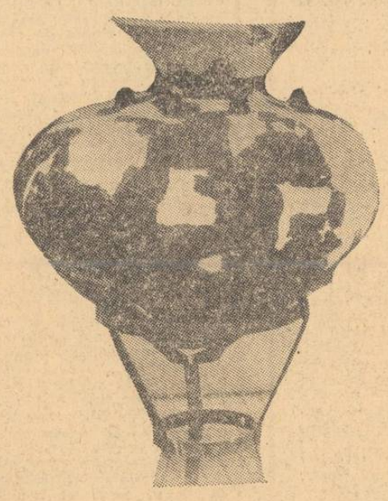

Vasul de un metru înălțime și 80 cm. diametru, reconstituit, care era în mormîntul antic.

(Relatarea în pagina a 2-a)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

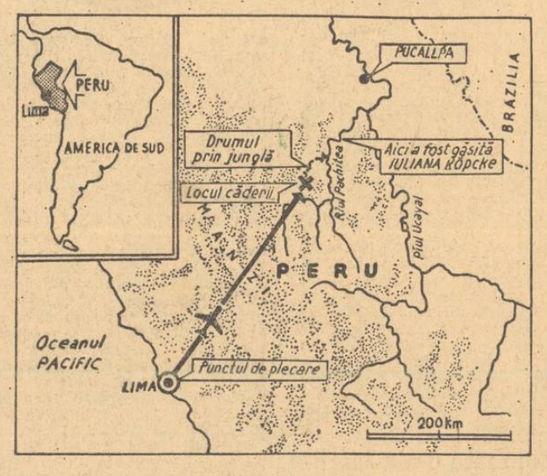

Itinerarul avionului, locul accidentului și drumul străbătut prin junglă de tînăra salvată

Prin această junglă a rezistat tînăra Iuliana Köpcke nouă zile și nouă nopți

„ELECTRA" NU A MAI AJUNS LA DESTINAȚIE

• O tînără de 17 ani scapă în mod miraculos dintr-o catastrofă aeriană • Ea cutreieră jungla nouă zile și nouă nopți în căutarea salvării • Pînă la urmă, încercările ei sînt încununate de succes.

(Pagina a 3-a)

Noua clădire a poștei din Turnu Severin

„09" PIERDE TEREN ÎN FAȚA AUTOMATIZĂRII

Fiindcă spațiul unui reportaj nu ne-ar permite să vorbim despre totalitatea noutăților și problemelor din domeniul telefoniei, ne-am propus să limităm gama investigației noastre la un domeniu de larg interes cetățenesc: automatizarea interurbană. Din 1966 și pînă în prezent mulți cetățeni au și beneficiat din plin de ea. Și mai mulți se vor bucura de avantajele ei în cincinalul actual.

Care sînt, de fapt, aceste avantaje? Să-i dăm cuvîntul inginerului ALEXANDRU DINGHER, consilier în Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor:

— Le-aș sintetiza în trei cuvinte, ne spunea d-sa: **rapiditate, comoditate, economicitate. Rapiditate, prin considerabila reducere a timpului de așteptare, în medie de circa 60 de minute. Comoditate, prin renunțarea la factorul intermediar — telefonista — legătura fiind obținută direct, prin simpla manipulare a discului de la postul telefonic. Economicitate — prin măsurarea automată, a duratei convorbirii, inclusiv a fracțiunilor. Fiecare dintre aceste avantaje, sînt în aceeași măsură ale cetățenilor și ale economiei naționale care nu are decît de cîștigat de pe urma creșterii operativității și eficienței convorbirilor telefonice.**

— Să recapitulăm deci. Pînă la începerea actualului cincinal beneficiau de posibilitatea unor convorbiri telefonice directe, prin „automat", locuitorii Capitalei și cei din orașele Cluj, Timișoara, Craiova, Pitești, Ploiești, Bacău, Sibiu, Constanța (inclusiv stațiunile litoralului), Brașov. Ce a adus nou în această privință anul recent încheiat?

— Racordarea parțială la circuitul interurban automat a principalelor noastre porturi de la Dunăre: Galați și Brăila. Ele vor fi racordate complet pînă la finele anului 1972 cu toate localitățile conectate la automatul interurban, inclusiv Bucureștiul. De asemenea, a intrat în rîndul centralelor ce beneficiază de acest progres al tehnicii telecomunicațiilor și Iașul.

— Ce localități își așteaptă rîndul în acest an și în cei imediat următori?

— În primul rînd stațiunea Predeal. Apoi, rînd pe rînd, pînă în 1975 vor beneficia de racordarea la rețeaua automată orașele Oradea, Arad, Tg. Mureș, Suceava, Deva, Petroșani, Hunedoara, Piatra Neamț, Reșița, precum și stațiunile Neptun și Sinaia. După cum vedeți, pînă la finele cincinalului majoritatea centrelor județene.

— Cetățenii au primit foarte favorabil posibilitatea de a putea vorbi, fără intermediul lui „09", cu atîtea localități din țară. Ni se semnalează însă că uneori, în special în orele de vîrf, de trafic forte, nu pot „prinde" prea lesne postul căutat.

— Este adevărat. În ciuda faptului că pentru fiecare direcție există mai multe circuite, cerințele tot mai mari ale economiei naționale și ale cetățenilor au făcut ca la anumite ore să se înregistreze unele strangulări pe circuitele telefonice, care întîrzie obținerea legăturii prin automat. Sînt dificultăți pe care le-am prevăzut și care au fost sau vor fi remediate prin măsurile ce se iau pentru extinderea unor organe din centralele telefonice automate interurbane. Asemenea lucrări s-au și efectuat la Constanța, Timișoara, Craiova, urmînd ca în acest an ele să fie executate și în București, Cluj, Brașov, Bacău, Ploiești.

O noutate pentru cetățeni: convorbiri interurbane directe fără prefix de la unele telefoane publice.

După cum se știe, în diferite orașe ale țării s-au montat telefoane publice de un tip special cu ajutorul cărora se poate vorbi cu orice localitate conectată la sistemul automat interurban. Pînă în prezent au fost instalate peste 200 asemenea posturi telefonice interurbane, numai în București numărul lor ajungînd la 54.

Pentru a se da posibilitatea efectuării unor convorbiri directe cu Bucureștiul și din alte localități încă neracordate la rețeaua publică interurbană automată, s-au instalat posturi telefonice la Sinaia, Predeal, asemenea posturi urmînd a fi înființate și la Suceava, Oradea, Tr. Severin, Buzău, Focșani, Slobozia, Tg. Neamț etc. De la aceste posturi cetățenii vor putea forma direct, pe discul aparatului, (introducînd inițial o monedă de un leu sau trei lei și apoi alte monezi, în funcție de durata convorbirii) numărul pe care îl doresc din Capitală. Ținînd-se seama de faptul că majoritatea solicitărilor de convorbiri interurbane din stațiunile litoralului (fireste, în perioada sezonului) se îndreaptă spre București și în aceste stațiuni se vor monta telefoane publice de la care cetățenii vor putea obține Capitala fără să mai facă numerele obișnuite ale prefixului. Asemenea posturi urmează să fie folosite și între orașe apropiate, tradițional legate de interese economice sau personale: Arad cu Timișoara, Predeal cu Brașov etc.

După cum se vede viitorul apropiat va aduce o serie de progrese în obținerea unor legături telefonice rapide între orașele țării, element de o mare importanță economică și socială.

Paul MARIAN,
Mircea SCRIPCĂ

SATELE NOASTRE MEREU MAI BOGATE, MAI FRUMOASE, MAI BINE GOSPODĂRITE

URMARE DIN PAG. 1

Forța economică a cooperativei a determinat o creștere a veniturilor țărănimii, o multilaterală dezvoltare a satului. În domeniul social-cultural și edilitar-gospodăresc, cu sprijinul statului și prin contribuția sătenilor, în comuna Pechea funcționează un liceu, patru școli generale, un spital, un dispensar uman și unul veterinar, o creșă și o grădiniță de copii, un modern cămin cultural, o brutărie ș.a. A fost extinsă, conform noilor cerințe ale comunei, rețeaua de unități și de deservire a populației, existînd în prezent un magazin universal, un restaurant, numeroase ateliere ale cooperației meșteșugărești.

Aceasta este, foarte pe scurt spus, zestrea materială a comunei de unde a pornit chemarea. Reprezintă ea oare ceva excepțional? Nicidecum. În fiecare județ al țării se găsesc asemenea comune cu zecile, cu sutele. Comune care dau nu imaginea unor așezări rurale care se bucură de-o anumită condiție de excepție, de privilegiu, ci imaginea adevărată a dimensiunilor satului nostru socialist.

Acestei dezvoltări a vieții materiale ca o componentă esențială a satului i se adaugă dezvoltarea spirituală, noul univers spiritual, infinit mai bogat, al țăranului român. În acest univers de idei străluce încrederea țărănimii noastre în socialism, în politica marxist-leninistă a partidului nostru, ideea în viitorul patriei noastre, încrederea în biruințele din anii ce vin. De aici, din acest bogat univers spiritual, de-aici din forța conștiinței socialiste a pornit chemarea. Chemarea care înseamnă mobilizarea tuturor forțelor pentru împlinirea unui program de mai bine.

Iată ce spun locuitorii comunei Pechea adresîndu-se locuitorilor celor 2 705 comune de pe întreg cuprinsul țării noastre: „Urmărindu-se îndeaproape hotărîrile Congresului al X-lea, îmbrăcînd cu fapte fiecare idee cuprinsă în cuvîntarea-program a tovarășului Nicolae Ceaușescu la conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale, ne propunem prin angajament ferm să reconsiderăm de pe poziții noi întreaga noastră activitate, să folosim în întregime potențialul de energie și entuziasm al țăranilor cooperatori, al tuturor locuitorilor comunei, prin descoperirea și fructificarea posibilităților locale existente, pentru a obține astfel rezultate superioare în producția agricolă, realizînd noi și din ce în ce mai frumoase obiective edilitar-gospodărești și de interes comunal".

Rețineți ideea: „să folosim în întregime potențialul de energie și entuziasm al țăranilor cooperatori, al tuturor locuitorilor comunei". Energie și entuziasm! Iată noțiuni care ar putea fi considerate elemente subiective nicicum în relație directă cu atîtea și atîtea angajamente de ordin economic, de atîtea și atîtea cifre date, planuri, cite sînt cuprinse în chemare. Și totuși această energie spirituală, acest entuziasm sînt invocate și menționate cu răspundere ca mijloace esențiale pentru realizarea celor propuse. Faptul nu surprinde! E firesc. Ne-am deprins a-l cunoaște, în felurite ipostaze, pretutindeni unde se muncește, se creează. Sînt manifestările concrete ale forței conștiinței socialiste. Ea însuflețește întrecerea socialistă în fabrici și uzine, ea mobilizează sute și sute de mii de oameni la marile lucrări de hidroameliorații, ea antrenează sute și sute de mii de oameni în marile acțiuni gospodărești-edilitare din orașele patriei. Conștiința că sîntem stăpînii țării, stăpînii destinelor ei, făuritorii chipului ei însorit de mîine.

Dincolo de marile angajamente luate, dincolo de ceea ce ele reprezintă sub aspectul dezvoltării bazei economice a comunei, chemarea de la Pechea are o mare semnificație politică și umană. Ea este expresia vie a încrederii țărănimii în politica partidului, este expresia vie a atașamentului ei față de Partidul Comunist Român. Este în același timp expresia conștiinței omului nou care trăiește și muncește în satul nostru socialist. Al omului nou în stare să cuprindă, într-o privire întreaga țară, să se gîndească la mersul ei înainte, să-i îndrume și pe alții într-o avîntată întrecere pentru înflorirea ei. Chemarea de la Pechea o ascultăm ca pe un glas care vorbește despre frumusețea, despre noblețea conștiinței socialiste. De aceea l-am ascultat cu bucurie și legitimă mîndrie.

LAUDE

URMARE DIN PAG. 1

fost vorba nu de fapturi vii, ci de niște mecanisme.

Poate că „ideile" interlocutorului meu — și „stilul" de muncă pe care îl reliefau — nu mi s-ar fi părut decît o simplă „poză", expresia dorinței de a se afișa ca un „tip tare", dacă nu mi s-ar fi ivit ulterior ocazia să constat de visu efectele comportării sale asupra subalternilor. Într-adevăr, în serviciul pe care îl conducea oamenii se dezobișnuiseră să audă un cuvînt cald, omenos, de încurajare, de recunoaștere, de apreciere. Totul se desfășura de parcă asemenea cuvinte ar fi dispărut inexplicabil de brusc din vocabular. Rezultatul? O atmosferă mohorîtă, glacială, în care se lucra fără tragere de inimă, fără inițiativă, în virtutea unor deprinderi intrate în automatism.

Întîlnești încă, din păcate, astfel de concepții nu numai profund eronate, dar și nocive prin consecințele lor, cu privire la relația univocă dintre reproș și laudă, dintre critică și evidențiere. Cei din categoria interlocutorului meu consideră că modul exclusiv de a se impune în ochii celor din jur este arborarea unei asprimi inflexibile și taciturne, unica în măsură, chipurile să le consolideze și să le justifice autoritatea.

Nu sîntem, desigur, adepții laudelor nemeritate, ai „mîngîierilor pe creștet" cu orice preț. Simțul măsurii e necesar și pe acest tărîm, ca și pe oricare altul. Dar de aici și pînă la a alunga din obișnuință elogiul, cuvîntul de prețuire — pentru faptele și oamenii cărora li se cuvin — mi se pare că e o apreciabilă distanță. Mai ales dacă ne gîndim la faptul că lauda — ca, de altminteri, și critica — nu trebuie privite în sine, desprinse din contextul general al relațiilor interumane din societatea în care trăim, ci integrate sistemului complex al stimulentelor morale cu ajutorul cărora acționăm asupra conștiințelor.

E pe deplin firească nevoia omului de a i se recunoaște meritele, eforturile, realizările. De altfel, într-o societate dominată de spiritul colectivismului, cum este societatea socialistă, omul trăiește continuu imperioasa necesitate lăuntrică de a-și confrunta munca și roadele ei cu opinia celor din jur. Tocmai sentimentul solidarității, al convergenței eforturilor, îl determină să caute la semenii săi confirmarea — sau, poate, infirmarea — unei activități ce nu-și găsește rostul decît în folosul adus colectivității.

...Simțeam nevoia să-i repostez omului care se... lăuda că „nu laudă": „De ce te lipsești tu însuți de marea bucurie de a recunoaște meritul cuiva? Căci ce bucurie poate fi mai deplină decît aceea de a prețui și, în felul acesta, de a stimula efortul oamenilor spre perfecționare, de a cultiva și încuraja spiritul lor de inițiativă, dorința de a-și aduce contribuția lor întreagă la bunul mers al treburilor?".

Victor BÎRLĂDEANU

TAINA MILENARĂ A MOVILEI DE LA MERI

Relatam anul trecut despre tezaurul geto-dacic descoperit la Peretu, comună situată la sud de Roșiorii de Vede, în județul Teleorman. Se găsise atunci peste 50 de obiecte din argint aurit printre care și un coif de argint alături de armele unui personaj de frunte geto-dac care fusese înmormîntat acolo. Totul s-a datorat întîmplării, tractorul scoțînd la lumină cîteva din piesele comorii. Enigma personajului îngropat la Peretu n-a fost încă dezlegată, presupunîndu-se că ar fi vorba despre unul din comandanții cetății Albești, din apropiere. Astăzi sîntem în măsură să aducem la cunoștința cititorilor o nouă și interesantă descoperire făcută de arheologul EMIL MOSCALU, de la Institutul de Arheologie, pe malul pîrîului Burdea, la 3 kilometri de Albești, în comuna Meri.

Cetatea cu valuri de pămînt ars

„Cetatea de la Albești este situată pe un promontoriu și a fost locuită într-o epocă contemporană cu mormîntul descoperit acum în movila de la Meri și este din secolele IX—VIII înaintea erei noastre — **și-a început expunerea interlocutorul nostru.** Cetatea a fost locuită și în epoca geto-dacică, în secolele IV—III î.e.n., locuire care se leagă de mormîntul de la Peretu situat la 3 kilometri sud de această cetate. Avînd o fortificație în lungime de 200 de metri, cetatea este apărată printr-un șanț adînc de doi metri, pe marginea lui fiind construit un val de pămînt care prezintă o particularitate deosebită și anume pămîntul a fost ars spre a i se da rezistență la intemperii.

În județul Teleorman s-au descoperit pînă acum trei cetăți antice și anume cea de la Zimnicea, cunoscută din secolul trecut, cînd a fost cercetată de Cezar Bolliac, a doua la Albești și una la Orbeasca de Sus, descoperită acum doi ani. Aceasta din urmă este una din cele mai splendide cetăți antice din Cîmpia Munteană. Ea este situată pe un promontoriu înalt de 70 de metri și are o suprafață de 3 hectare. Prin poziția ei este cu adevărat inexpugnabilă, fiind mărginită de o prăpastie adîncă, peretele avînd o înclinare de aproape 80 de grade. Cercetările întreprinse aici, datorită muzeului din Alexandria, au scos la lumină fortificații lungi de 350 de metri, situate pe două laturi ale promontoriului, cu șanțuri de apărare și valuri de pămînt".

Comoara de la Merii-Goala

— Ce v-a determinat să începeți cercetări în movila din apropierea cetății Albești?

— Încă din 1967, cînd săpam pe teritoriul cetății de la Albești, am observat movila cu pricina care se afla la 3 kilometri nord de așezarea antică. Încă de atunci am presupus că această movilă ascunde și ea un mormînt, care, desigur, era legat de apărătorii fortificației din apropiere. Însă, ceea ce m-a atras și mai mult la studierea conținutului acestei movile era faptul că nu departe de ea se descoperise în 1935 un prețios tezaur — o adevărată comoară compusă din obiecte geto-dacice de podoabă. Coliere, brățări, fibule, vase și multe alte obiecte din argint fuseseră ascunse acolo în urmă cu milenii. Acest tezaur, despre care a scris un studiu prof univ. DORIN POPESCU, a rămas cunoscut sub denumirea de comoara de la Merii-Goala, el fiind descoperit întîmplător pe malul pîrîului Burdea, la 10 kilometri de Roșiorii de Vede, de către trei săteni. Faptul că movila pe care voiam să o cercetez se afla la aproximativ 500 de metri de locul unde fusese găsit valorosul tezaur geto-dacic mă îndrituia să sper că acolo voi da fie peste un alt tezaur, fie peste mormîntul unui important personaj antic. Și, speranțele s-au adeverit. Datorită sprijinului muzeului din Roșiorii de Vede am pornit la dezlegarea enigmei movilei singuratice din comuna Meri.

Un caz ieșit din comun

— Ce dezvăluiri putem să relatăm cititorilor noștri despre tainele ascunse de milenii în movila care v-a atras ca un miraj?

— Săpăturile au adeverit faptul că acolo există un mormînt din secolele IX—VIII î.e.n. Lîngă un grup de vase din ceramică — dintre care unul cu dimensiuni neobișnuite: înalt de un metru și cu diametrul de 80 cm, vasul este expus acum în muzeul din Roșiori, — s-a găsit un os din piciorul unui om, fără a se da de urma restului scheletului. Iar, la o adîncime mai mică se aflau oase de om incinerate, ceea ce denotă o înmormîntare petrecută cu cîteva sute de ani mai tîrziu. Pentru a lămuri ciudățeniile întîlnite în această movilă funerară am continuat săpăturile, găsind oasele celui decedat împrăștiate pe o rază de circa 3 metri. Dar ceea ce m-a surprins și mai mult era faptul că oasele picioarelor și mîinilor erau dezmembrate și îngropate la diverse adîncimi. De asemenea, ele se aflau la depărtare unele de altele, iar craniul era spart în mai multe bucăți, la fel ca și maxilarele și oasele bazinului. Totul ducea la concluzia că cel înmormîntat a fost probabil ucis și apoi tăiat în bucăți. O ipoteză nouă ne-a fost sugerată de expertiza antropologică preliminară făcută de dr. DARDU NICOLAESCU-PLOPȘOR și anume că în acel mormînt ar fi fost înhumați doi indivizi — un bărbat și o femeie. Cele cîteva podoabe descoperite, deși sînt neornamentate, indică faptul că este vorba de porțiuni dintr-o brățară sau un colier placat cu aur. Sper că cercetările ulterioare ale specialiștilor vor reuși să ne dea un răspuns mai concret la aceste probleme.

Cu adevărat ieșit din comun, foarte rar printre descoperirile arheologice din țara noastră, este faptul că oasele celor decedați n-au fost găsite în poziție anatomică normală, ele fiind împrăștiate. Probabil că în urmă cu 2 800—2 700 de ani prin aceste locuri s-a petrecut o violentă luptă și unul din conducătorii cetății vecine și o femeie de la Albești, sau persoane marcante din cadrul comunității omenești respective au fost ucise. Dovadă este movila creată special pentru îngroparea acelor personaje, movilă care a necesitat aducerea acolo a peste cinci vagoane de pămînt. De asemenea, probabil că un pericol neașteptat i-a surprins pe cei care asistau la înmormîntare, dacă ei au fost nevoiți să îngroape separat oasele celui ucis sau poate că le-au pus acolo, mai tîrziu, în taină. Faptul că în movilă s-a găsit acel vas uriaș, alături de alte șase oale, denotă că populația respectivă a acordat celor decedați toate onorurile.

În legătură cu vasele, relev că acestea sînt frumos ornamentate, cu caneluri unghiulare și cercuri concentrice incizate și umplute cu pastă albă, ornamentație care-și are origina în culturile locale din epoca bronzului tîrziu. Ea indică existența unui aspect cultural foarte puțin cunoscut în zonele sudice ale țării noastre, asemenea vase descoperindu-se și la Vîrtop-Plopșor în Oltenia și în insula Banului din apropiere de Turnu Severin.

Cuțitul milenar

— Ce alte obiecte s-au mai găsit în mormîntul antic?

— Deosebit de important este un fragment de cuțit din fier pe care îl putem considera drept unul dintre cele mai vechi obiecte de acest fel descoperite în Cîmpia Munteană, el aparținînd, probabil, începutului metalurgiei fierului în această parte a țării noastre. Se știe că fierul se topește la 1 400 de grade și că pînă în secolul al X-lea î.e.n. populația localnică topea arama și bronzul, metale care necesită temperaturi de lichefiere mai joasă — între 800—1 085 de grade. Cuțitul ridică problema metalurgiei fierului, metalurgie care apare în statul hitit în secolele XV—XII î.e.n. și, n-ar fi exclus, ca descoperirea lui să indice pe unde a pătruns această tehnică de lucru în spațiul carpatic. Unii savanți preconizează o altă cale de pătrundere la noi a acestei metalurgii și anume prin nordul Mării Negre, în perioada cimeriană. Obiecte de fier s-au mai descoperit în Transilvania, la Hida, unde s-a găsit un cuțit de fier cu mîner de bronz din anul 900 î.e.n. iar în Dobrogea, la Babadag, s-a dat peste bucăți de fier topit — lupe — contemporane cuțitului descoperit în movila de la Meri. Avînd în vedere că documentarea noastră pentru începuturile metalurgiei fierului pe teritoriul României este încă destul de restrînsă, cuțitul de la Meri devine un adevărat document istoric.

Surprinzătoare indicii privitoare la cauzele morții celui îngropat la Meri

Îi mulțumeam tocmai arheologului Emil Moscalu pentru amănuntele furnizate despre cercetările întreprinse în movila de la Meri, cînd a apărut antropologul DARDU NICOLAESCU — PLOPȘOR. **Atunci am aflat despre o piesă extrem de valoroasă, piesă care poate oferi indicii surprinzătoare cu privire la cauzele morții personajului îngropat lîngă cetatea Albești în urmă cu peste 2 700 de ani. Arheologul i-a înmînat antropologului spre analiză o bucățică de os pe care era înfiptă o mică piesă de bronz, rugîndu-l să încerce dezlegarea enigmaticei apariții a acesteia pe osul celui decedat. Întrebîndu-l pe arheolog care este părerea lui despre existența acelei bucățele de bronz, acesta ne-a expus o interesantă ipoteză și anume că n-ar fi exclus ca să ne aflăm în fața uneia dintre săgețile otrăvite care ar fi provocat moartea victimei.**

În urma turnurii pe care o ia descoperirea de la Meri așteptăm și noi cu nerăbdare rezultatele analizei științifice urmînd ca în cazul cînd se va dovedi întemeiată ipoteza arheologului Moscalu să ținem la curent și cititorii revistei noastre.

Simion SĂVEANU

Despre risc și neprevăzut sub... brațul macaralei

URMARE DIN PAG. 1

metalice. Pierduse firul povestirii. Nici n-a mai avut răgazul să-l reia pentru că l-am întrebat.

— Între plutărit și montajul greu poate fi stabilită vreo legătură?

— *La prima vedere s-ar părea că nu, mie însă plutăritul mi-a fost de un mare ajutor în noua meserie. Se știe doar că în operațiile de ridicare și transport greu, ancorajul are un rol hotărîtor. Or, acela care a învățat odată să lege și să ancoreze o plută nu poate da greș nici la legatul sau ancoratul unei coloane ori a altui utilaj greu. În plus, anii petrecuți pe plută m-au înarmat cu îndrăzneală și curaj, dar, în același timp, m-au învățat să fiu perseverent și prudent. Sînt calități care se cer în aceeași măsură, plutașului și montorului de utilaje grele, mai ales în operațiunile de transport și ridicat.*

— V-a plăcut meseria de plutaș?

— *Nespus de mult.*

— Cum se explică atunci că dumneavoastră, plutaș din tată în fiu, ați părăsit fără regrete o meserie pe care o îndrăgiți atît de mult?

CONSTANTIN MIHAI rămase puțin pe gînduri. Ochii priveau acum undeva departe, poate în trecut. O amintire fugară îi lumină, pentru o clipă, chipul.

— *Cînd te desparți de ceva care și-a trăit traiul, regretele sînt de prisos. Nu uitați că sus, la Bicaz începuse deja construcția barajului. Zilele plutăritului pe Bistrița erau numărate.*

— Și de ce ați ales tocmai șantierul?

Se vede că întrebarea l-a pus în încurcătură pentru că fostul plutaș Constantin Mihai, astăzi șeful unei brigăzi de montaj greu pe șantierul „Azot IV" de la Combinatul de îngrășăminte din Roznov, a întîrziat cu răspunsul. Poate că era pentru prima dată cînd i se adresa o asemenea întrebare. Să spună că marile obiective începute se găseau doar la cîțiva kilometri de Dumbrava Roșie, satul său de baștină, că prin forța-i transformatoare șantierul îl atrăgea ca un miraj, că noul, tehnica îl captivau în toată puterea cuvîntului? Era greu de explicat. Și apoi acestea nu erau singurele motive. Găsi că răspunsul trebuie să sune altfel.

— *Pentru că îmi place activitatea în aer liber, munca plină de neprevăzut și de riscuri.*

— Dar și de satisfacții, l-am completat eu.

— *Fără îndoială. Cînd călătoresc cu trenul sau cu autobuzul și aud pe vreun străin de aceste meleaguri minunîndu-se de tot ceea ce s-a înfăptuit în acești ani aici, pe platforma Săvinești-Roznov, simt că îmi crește inima de bucurie. Parcă îmi vine să strig în gura mare: „Priviți, toate instalațiile acestea, cu coloanele, cu recipienții, cu gazometrele lor uriașe au fost înălțate de noi, eei din brigada de montaj greu". Numai la Combinatul de îngrășăminte cu azot am transportat și ridicat la montaj peste 36 000 tone de utilaje.*

— După cum se vede, amintiri plăcute.

— *Și nu sînt singurele. Aproape că de fiecare nou obiectiv pus în funcțiune mă leagă cîte o amintire plăcută: de „lactama" — ridicarea celei mai dificile piese; de „melana" — obținerea primului certificat de inovație; de „relon" — primirea Ordinului Muncii.*

— Vorbeați și de neprevăzut, de riscuri. Să considerăm aceasta drept un avertisment pentru acei care ar dori să vă urmeze în meserie?

— *Vedeți, în munca noastră aproape că nici o operație nu seamănă cu alta. Fiecare lucrare are ineditul ei. Poate că și în aceasta stă frumusețea meseriei. Numai că fiecare situație în parte presupune un alt fel de a gîndi și acționa. Uneori, operațiile sînt pregătite pe îndelete, minuțios. Alteori însă, se cere să acționezi prompt, fără prea mult timp de gîndire. Aceasta presupune nu numai experiență și îndrăzneală, ci și multă inventivitate.*

— V-ați găsit vreodată în dificultate? Cum ați ieșit din impas?

— *Am să vă dau un exemplu. Cînd au sosit primele utilaje de mare tonaj pentru „relon I.", pe șantier nu se găsea nici o macara, nici un dispozitiv de descărcare. Faptul că vagoanele trebuiau eliberate cu maximă operativitate nu ne lăsa nici un răgaz. Ce era de făcut? Am transportat lîngă linia de garaj grămezi de nisip. Descărcate pe nisip, utilajele, chiar și cele mai grele, nu au suferit nici cea mai mică zgîrîcătură. Simplu, veți spune. Așa am considerat și noi după aceea. Dar cît ne-am frămîntat și chinuit pînă s-a ivit o asemenea idee salvatoare.*

— Exact ca în povestea cu oul lui Columb!

— *Altădată, ca să putem transporta subansamblul unui gazometru de 15 000 mc., subansamblu ce cîntărea peste 120 tone, am recurs la un sistem original de panouri cu șine de cale ferată pe care, pentru a micșora rezistența la frecare, le-am uns pur și simplu cu vaselină. Firește că nu toate dificultățile au putut fi biruite prin asemenea soluții simple. Uneori, a fost nevoie de studii și calcule minuțioase, de zile, și nopți de căutări.*

De la inginerul IOAN MORARU, șeful șantierului de montaj, aflasem că Const. Mihai, plutașul de odinioară, este astăzi autorul mai multor inovații, că, prin priceperea și rezultatele obținute, el s-a făcut cunoscut și apreciat nu numai la Piatra Neamț, ci și pe alte șantiere din țară. Vara trecută, bunăoară, el a fost solicitat să participe la operațiile de înlocuire a tabulaturii de evacuare a gazelor de sulf de la Combinatul de fibre artificiale din Brăila, lucrare deosebit de prețioasă. Am reluat deci discuția pe această temă.

— Se spune că lucrarea de la Brăila v-a răpit două săptămîni din concediul de odihnă.

— *Și nu am regretat nici o clipă,* mi-a răspuns prompt șeful brigăzii de montaj greu. *Am preferat să cedez eu două săptămîni din concediu decît să piardă combinatul două săptămîni de producție. Este o chestiune de conștiință. Din capul locului trebuie să vă spun că nu mă prea pricep să formulez definiții. După mine însă, conștiința înseamnă a avea puterea să reziști nopți întregi în viscol și ger ca NICOLAE ASAVEI, a avea tăria să înfrunți timp de șase ore, suspendat, pe coloanele de sinteză, rafalele unui vînt năpraznic așa cum a făcut VASILE OBADĂ. Și toate acestea fără să le-o impună cineva, ci din dorința de a scurta, fie și cu cîteva zile, durata lucrărilor.*

— Înseamnă că munca de montor nu este prea ușoară.

— *Nici nu am spus vreodată așa ceva. Dar fără greutăți și riscuri nu ar avea nici un farmec.*

— Dacă ar fi să luați viața de la capăt ce meserie v-ați alege?

— *Bineînțeles că tot aceea de montor, de constructor pe șantier.*

Cuvintele se vădeau sincere, pornite din inimă. O dovedește și stăruința cu care Constantin Mihai a căutat să transmită aceste simțăminte urmașilor săi. Costică, fiul cel mai mare este sudor, iar Ioan a învățat meseria de electrician. Amîndoi lucrează acum, alături de tatăl lor, pe platforma Săvinești-Roznov. O tradiție și-a întrerupt firul, alta și-l înnoadă.

Constantin AZOIȚII

Clepsidra

BĂTRÎNII STEJARI

de Constantin VIȘAN

Se întîmplă să nu mai auzi o voce care te fascinase ani de-a rîndul cu forța și frumusețea ei. Artistul pe care-l crezusei stăpîn... nu mai este. Alteori, absența de pe scenă o aduc anii, pensia. Vijeliosul, irezistibilul interpret de altădată e aproape de nerecunoscut. Îl întîlnești prin parcul orașului, mai împuținat, mai nesigur pe picioare.

Așa l-am urmărit cu prelungă tristețe pe Storin în Grădina Icoanei, umbră firavă a fostului rege Lear. Sadoveanu și-a pierdut mai întîi glasul cu care rostise Sara pe deal. Într-un tîrziu ni s-a mai arătat de vreo cîteva ori, pășind nesigur prin pîcla neînțelegerii, printre copacii unui parc cu căprioare și pionieri... Tudor Vianu, și Călinescu, și Streinu ne-au părăsit brusc, frumoși, în toată puterea lor de spadasini ai ideii, ai cuvîntului. A rămas de la toți doar ecoul vocii lor în amfiteatrele Universității, la Ateneu și în cupola de aer a țării, în eternitatea Fonotecii de aur a Radiodifuziunii române...

Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după moarte,
Decît un nume adunat pe-o carte.

M-am reîntîlnit deunăzi, cu un distins intelectual al cărui nume nu-l mai citisem prin reviste cam de cînd nu-i mai zărisem pe stradă silueta friguroasă, chinuită de reumatisme.

— Ce faceți? l-am întrebat bucuros și neliniștit... De ce nu mai publicați nimic?

— Otium cum dignitate... Îmbătrînesc cu demnitate... mi-a răspuns cu seninătate aparentă bătrînul eseist. Cu eleganța pe care i-o cunoșteam, încerca să pună pe seama bătrîneții, a bolii cauza absenței din publicațiile în care-l citeam cu plăcere săptămînă de săptămînă.

Am înțeles însă că fusese uitat, c-ar trebui să nu credem în refuzurile acestor bătrîni care încep să evite marile aglomerații ale bulevardelor... Să fim mai insistenți în a-i păstra lîngă noi. Deși la perigeu, aceste stele au încă multă lumină, multă energie. A îmbătrîni cu demnitate nu înseamnă retragere, inactivitate totală. În sivetul memoriei acestor oameni se află amintiri de neprețuit, experiența unei vieți exemplare, pulberea de aur a bibliotecilor și muzeelor lumii.

— Ce roluri jucați în prezent? îl întreba un redactor radio într-un recent interviu pe ultimul mare tragedian al scenei românești.

— Nimic! Nimic! Nimic! Nu merit! a răspuns cu vocea lui nesfîrșit tristă, abisală dar adînc viguroasă, Emil Botta. Nu-mi pot crede urechilor... Naționalul fără Botta?

Cît de insolit și totuși ce firesc ar fi în Hamlet... În rolul unui fir de iarbă. Sau într-al Dunării... „Dunărea de culoarea leului"... cum spunea Lope de Vega.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

A SOSIT ZIARUL...
Foto: Marin MIRCEA, București

HANUL „TREI SARMALE" DIN IAȘI
Foto: Spiru FLOREA, Iași

UMBRELE FRUMOASEI ANDALUZII

● Satul fără locuitori, fără câini, fără orătănii ● Granada și cei 300 000 locuitori... pierduți ● Pîlcurile de pribegi care se deplasează din „cortijo" în „cortijo" și unele realități ale populației spaniole de la sate.

Mecanizarea nu și-a făcut încă apariția în întinse zone ale Andaluziei răsăritene... (Fotografie reprodusă din „Neue Zürcher Zeitung").

Andaluzia — străvechea Betica, unde legendele plasează „grădina Hesperidelor" — cuprinde trei zone naturale, de înfățișare diferențiată, ale Spaniei meridionale. În centru, cîmpia mănoasă a Guadalquivirului, o depresiune monotonă de marnă și nisipuri, de-abia presărată cu coline pe margini, ce se termină în Atlantic printr-o coastă nisipoasă și mlăștinoasă. Este domeniul cerealelor și al măslinilor. Aici s-au dezvoltat orașele andaluze Cordoba, Sevilla, Cadix. La nord se întinde Sierra Morena și se profilează versantul sudic al Mesetei iberice, un podiș de stinci străvechi. Principalele activități economice se desfășoară în exploatările miniere (cupru, huilă, mercur, plumb). În sudul cîmpiei andaluze se întinde Cordiliera Betică, unde predomină masivele Serrania de Ronda, Sierra Nevada, Sierra de los Filabres, care adăpostesc mici cîmpii de coastă irigate.

Pe aceste meleaguri — evocate cu accente zguduitoare de marele poet-cetățean Federico Garcia Lorca, născut într-un sat din Granada — sînt configurate provinciile Almeria, Cadix, Cordoba, Granada, Jaén, Huelva, Malaga, Sevilla, un larg evantai de contraste istorico-geografice și social-economice. Nicăieri aceste diferențieri nu se vădesc cu mai mare acuitate decît în regiunile răsăritene ale Andaluziei care, prin gradul lor de înapoiere și prin izbitoarele contradicții, cu alte regiuni ale țării (indeosebi în nord) industrializate, sînt caracterizate ca un fel de „mezzogiorno" al Spaniei. Într-adevăr, se pot desluși o sumedenie de similitudini, de ambianță și preocupări, cu acele regiuni ale Italiei meridionale — cunoscutul „Mezzogiorno" — care se află pe „talerul de jos" al balanței industriale, față de „talerul de sus" al nordului Italiei, cu o expansiune economică pronunțată.

Spre deosebire de cîmpiile mănoase din vestul regiunii, cuprinse în valea Guadalquivirului, cu porturile și centrele industriale Cadix și Sevilla, provinciile răsăritene ale Andaluziei — mai cu seamă Jaén, Granada și Almeria — constituie vaste zone de munte, sărăcăcioase, și chiar deșerturi, un adevărat „unghi mort" al dezvoltării economice din acea parte a peninsulei iberice. Acolo mai dăinuie și astăzi vestigiile unor relații social-economice feudale, structuri perimate în care discrepanța dintre existența marilor proprietari de terenuri și cea a muncitorilor agricoli își manifestă grava ei amplitudine de veacuri. În contextul procesului de ruinare a țărănimii muncitoare se constată o accentuată strămutare a forței de muncă andaluze, orientată fie spre regiunile industriale din nordul Spaniei, fie spre alte țări vest-europene. Muncitorii agricoli spanioli ingroașă astfel rîndurile acelor „muncitori străini" care, departe de casă, intră în angrenajul cunoscutelor frămîntări sociale ce afectează din ce în ce mai mult — după cum arată ziarele occidentale — viața social-economică a țărilor gazdă.

Migrația mîinii de lucru a golit, în sens propriu, multe așezări andaluze. Se vorbește în Granada — relatează corespondentul cotidianului „Neue Zürcher Zeitung" — despre un sat, situat în Sierra Nevada învecinată, care este literalmente pustiu, fără locuitori, fără cîini, fără orătănii, iar în piață spînzură o tăbliță ce dezlușește că sătenii sînt plecați în căutare de lucru pe meleaguri străine. Acest fenomen are implicații nemijlocite, prin persistența sa, asupra dezvoltării — sau, mai bine zis, subdezvoltării Andaluziei răsăritene : plantații de măslini aflate în paragină, în multe locuri nu se mai cultivă bumbacul, recoltarea lui cerînd brațe de muncă ce nu se mai găsesc. Iată, în continuare, unele concluzii desprinse din relatarea trimisului la Granada al cotidianului „Neue Zürcher Zeitung" :

„Regiunile răsăritene ale Andaluziei fac parte din zonele cele mai înapoiate ale Spaniei. Precumpănesc marile latifundii, presărate cu mici gospodării care nu asigură cultivatorilor acestor petice de pămînt o existență îndestulătoare. Provinciile Granada și Almeria sînt nu numai cele mai sărace din întreaga Spanie, în ceea ce privește venitul pe cap de locuitor, dar și furnizează cel mai mare coeficient de emiganti. Aceștia își îndreaptă pașii atît spre regiunile industriale ale Europei occidentale, cît și spre zonele industriale ale Spaniei septentrionale, spre Barcelona, Țara Bascilor și spre regiunile centrale, incluzînd Madridul. În ultimii 16 ani, provincia Granada a pierdut, prin hemoragia migratorie, aproximativ 300 000 de locuitori, provincia Almeria vreo 120 000, Malaga 150 000.

După cum consideră specialiștii în problemele social-economice ale provinciilor andaluze, structura multiseculară a proprietății asupra pămîntului constituie cauza primordială a înapoierii acestor provincii meridionale, «subdezvoltate», ale Spaniei". O analiză a stărilor de lucruri arată — scrie în continuare ziarul elvețian — că „aceste regiuni sînt bogate. Suprafețe vaste ar putea fi cu mult mai bine gospodărite decît se întîmplă în prezent. Această situație se explică prin faptul că, de-a lungul secolelor, moșierii au reușit — datorită uriașei întinderi a proprietăților lor — să agonisească pentru ei și pentru familiile lor venituri imense ce le-au chezășuit pe deplin un mod de viață adesea în stil princiar. Aceasta, de bună seamă, atîta vreme cît mîna de lucru se găsea cu nemiluita și salariile puteau fi menținute la un nivel scăzut. Stăpînii preferau să-și cheltuiască după pofta inimii veniturile și să depună sumele ce le prisoseau la băncile din Madrid sau Bilbao, spre a fi fructificate în întreprinderi industriale din afara Andaluziei și să facă acolo «pui»" fără trudă proprie"

Vorbind de o adevărată „instituționalizare a sărăciei", „Neue Zürcher Zeitung" redă unele secvențe edificatoare ale procesului de lucru menit să sporească veniturile latifundiarilor. „În satele, cătunele și cartierele de cocioabe ale Andaluziei aproape că nu există altă muncă decît acea prestată pe ogoarele moșierilor din împrejurimi. Aceștia trimit în fiecare dimineață un delegat care transportă cu camioanele, din piața satului, muncitorii ce-i sînt de trebuință. «Ei nu vor oameni însurați — se jeluiesc mulți, încă astăzi, în asemenea piețe — ca să nu le mai plătească sporuri de familie. Îi preferă, de aceea, pe holtei. Cam o sută de zile pe an nu există nici un fel de munci agricole. Cei tocmiți cu ziua își fac veacul atunci în piață. «Trîndăvesc», după cum se spune în limbajul andaluz care, bineînțeles, aparține moșierilor.

Mai există și azi uriașe pîlcuri de lucrători pribegi care se deplasează din «cortijo» spre «cortijo» precum li se spune acelor complexe de clădiri, împrejmuite cu zid, ce alcătuiesc bazele gospodăriei marilor proprietăți. Aceste «cortijo» dispun, printre altele, de o «ganaria», o hală imensă, cu aspect de cazarmă, folosită ca dormitor și cameră de zi de către muncitorii sezonieri. Aceștia sînt tocmiți, cu sutele, în perioada recoltei, și sînt concediați după ce se isprăvește «faena».

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DIN STRĂFUNDURI...

de Nicolae LUPU

Ziare malteze afirmă că-i adevărat iar surse engleze o resping cu indignare. Despre ce e vorba ?

„Malta News", ziar guvernamental, reluat de alte publicații din insulă, afirmă că serviciile de spionaj britanice Intelligence Service ar fi căutat să pună în aplicare un plan cu privire la răsturnarea guvernului și eventuala lichidare fizică a premierului Dom Mintoff. „Mai multe încercări — scrie „Malta News" — ale serviciilor secrete britanice de a răsturna guvernul laburist maltez au eșuat iar guvernul englez a cerut conducătorilor acestor servicii să explice de ce nu s-au materializat asigurările date de ei că guvernul maltez va cădea în momentul cînd va cere trupelor engleze să părăsească bazele ce le ocupă pe insulă. Se pare — scrie ziarul maltez — că premierul englez era atît de sigur de căderea guvernului Mintoff încît atunci cînd Pentagonul și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu evacuarea, el a răspuns că «Anglia știe cum să opereze în Malta». Relatarea adaugă că planul cuprindea organizarea de demonstrații antiguvernamentale, coruperea unor oficialități și intervenția unor unități de comando navale staționate în insulă. Ziarul arată că o parte din acest plan a fost experimentat cu succes în 1954 sub conducerea lordului Mountbatten, comandantul șef de atunci al flotei engleze din Mediterana, cînd a fost răsturnat guvernul de coaliție maltez.

Înalta Comisie engleză de pe insulă a calificat aceste relatări „total lipsite de sens" iar corespondentul ziarului „Times" scrie : „Chiar și oelor pregătiți să creadă că aceste servicii de spionaj sînt gata de orice ticăloșie le vine greu să accepte astfel de relatări așa cum au fost făcute".

Se pune o primă întrebare : cînd, în ce împrejurare s-au găsit oficialități engleze care să recunoască public cele făcute de Intelligence Service în ascuns ?

Mai departe : dacă relatările „așa cum au fost făcute", sînt greu de acceptat, de unii, după cum afirmă „Times", atunci care versiune poate fi acceptată ? Am fi naivi dacă am crede că cineva se va grăbi să dea un răspuns.

Este sigur că politica guvernului Mintoff nu este pe placul anumitor cercuri oficiale engleze. Este de asemenea evident că într-o asemenea înfruntare temperatura reacțiilor crește de ambele părți. Dar cei de pe insulă sînt în drept să se apere cu aprindere tocmai pentru că este vorba de suveranitatea lor. Nu același lucru se poate spune despre partea engleză. Se știe că toate organismele guvernamentale londoneze implicate sînt mobilizate pentru păstrarea într-un fel sau altul a privilegiilor deținute pe insulă împotriva politicii de suveranitate. Și întrucît și Intelligence Service-ul face parte integrantă din aceste organisme și se simte obligat să-și aducă partea lui de contribuție nu poate fi presupus că el s-ar preocupa tocmai de întărirea poziției guvernului Mintoff. Și întrucît „Tertium non datur" trebuie să deducem că versiunea contrară este cea adevărată. Cum și în ce mod ? Este o chestiune de detaliu de care se ocupă experții din străfunduri care nu au nume, n-au statut public și mai ales nu țin conferințe de presă.

Oricît ar acuza „Times" ziarele malteze de „senzaționalism", ceva, ceva, tot este cum recunoaște indirect corespondentul său.

Poate tocmai de-aia, s-au inregistrat atîtea tergiversări în găsirea unei soluții. Cineva a vrut să mai cîștige timp pentru o variantă necunoscută.

INTRÎND într-un oficiu poștal din Londra, un spărgător înarmat, care intenționa să dea o lovitură, l-a somat pe casier : mîinile sus ! La care acesta, fără un pic de ezitare, i-a răspuns cu un veritabil calm englezesc : nu vezi că sînt ocupat, ia-o din loc ! Stupefiat de riposta neașteptată a casierului, spărgătorul a părăsit imediat oficiul poștal, lăsîndu-se păgubaș.

OAMENII DE ȘTIINȚĂ uzbeci au dezlegat taina uneia din cele mai măreț construcții antice din Orient — Moscheia Kalian din Buhara. În al treilea deceniu al secolului al XII-lea, emirul Arslanhan din Buhara a dispus să se construiască lîngă reședința sa o moschee, însă aceasta s-a dărîmat curînd. Emirul înfuriat a ordonat atunci ca în același loc să se construiască o moschee nouă. Astfel, în centrul Buharei a apărut renumita moschee considerată ca fiind una din capodoperele arhitecturii vechi. Autorul construcției și-a ascuns însă numele între citatele din Coran înscrise pe zidurile moscheii. Abia după 844 de ani istoricii și arhitecții au reușit să descifreze semnătura arhitectului, acesta fiind renumitul Ustod Bako.

PENTRU a face concurență instituțiilor similare, filiala din New York a Băncii Barclays a luat inițiativa de a organiza în fiecare miercuri la amiază concerte pentru clienții săi.

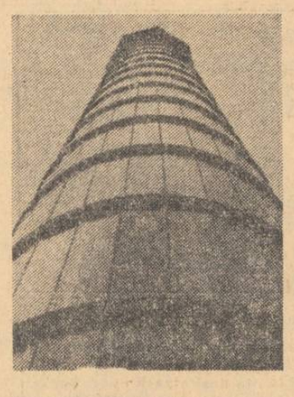

Primul foișor de foc din sticlă a fost construit la Klettwitz (R.D. Germană) după proiectul arhitectului J. Marusch din Hoyerswerda. Ca material de construcție a fost folosită sticlă obișnuită de la fabrica de sticlă Pirna-Copitz. Turnul are 9 etaje, 26 m înălțime, măsoară în medie 2,7 m în diametru iar de sus se poate cuprinde cu ochiul un teren de 400 ha. Folosirea sticlei este mult mai avantajoasă decît plăcile de beton.

De prin cîndeni

O UMBRELĂ cu „autoapărare" este apreciată de reprezentantele sexului frumos din S.U.A. Motivul? Pot circula fără grijă și după orele 9 seara, deoarece umbrela este prevăzută cu un mic atomizator, așezat în mîner și care ... la nevoie, proiectează gaze lacrimogene.

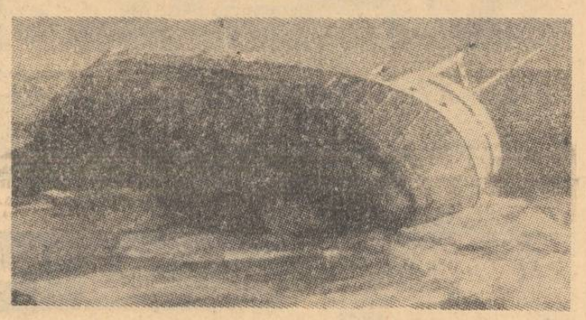

Vasul pescăresc spaniol „Carmen Vilarino" s-a lovit de o stîncă, naufragiind. Cauza a fost o ceață foarte deasă. Cînd s-a luminat, în apropiere de La Coruny s-a putut fotografia un vas culcat, al cărui naufragiu din fericire n-a provocat nici o victimă.

Și pompierii se modernizează... Aparatele de luptă împotriva flăcărilor au dobîndit un nou aspect. Ele vor fi înălțate la nivelul ferestrelor caselor incendiate, cu ajutorul unei macarale lineare speciale, dotată cu o cabină mobilă.

Experimentat cu succes la Filadelfia, acest nou și util accesoriu, a fost cu căldură recomandat în lupta împotriva focului !

LA SPITALUL St. Ion din localitatea Duisburg Hamborn (R. F. a Germaniei) a fost dat în funcțiune un circuit de televiziune care permite viitorilor tați să asiste, în direct, prin intermediul micului ecran, la nașterea copilului. Pentru atenuarea emoției viitorilor tați, aceștia au la dispoziție, în salonul de recepție a emisiunii televizate, un pachet de țigări și o sticlă de brandy și la nevoie o infirmieră, care să le dea asistența necesară.

PE ȘANTIERUL de construcție a unei stații de cale ferată din apropierea lacului Balhaș, la o adîncime de peste 5 metri escavatoriștii au descoperit oasele unui animal uriaș. Oamenii de știință de la Institutul de zoologie al Academiei de științe a R.S.S. Kazahă au stabilit că este vorba de colții unui elefant gigantic care a trăit în timpurile preistorice. Cum a ajuns elefantul în locurile respective rămîne deocamdată un mister.

PROFESORUL Sax din **S.U.A.** a constatat că alcoolul, cafeaua, ceaiul trezesc în organismul omului aceleași efecte ca și radiațiile atomice. A bea 6 cești de ceai pe zi este pentru om la fel de periculos ca și cînd s-ar expune unei radiații reziden de 0,1 rtg. pe săptămînă.

ACOLO UNDE SE PRĂVĂLESC CASCADE

N-am cunoscut, mai înainte, munții Bulgariei. Afară, doar, de Vitoșa, aflată la o azvîrlitură de băț de inima Sofiei. Dar Vitoșa nu înseamnă Stara Planina, nu înseamnă Rila sau Rodopi, nu înseamnă Pirin. Vitoșa înseamnă Complexul turistic „Staslivetza", culmea de 2 290 metri a „Cerni Vrih"-ului, hotelul-restaurant „Kopitoto" sau pitorescile locuri denumite aici „Zlatni-Mostove" (podurile de aur) ; înseamnă, cu alte cuvinte, minunate locuri de recreere pentru sofioți și pentru oaspeții lor. Înseamnă cabine speciale pentru o ascensiune rapidă și fără efort, înseamnă șosele asfaltate, mărginite de un șirag de licurici sclipitori în bătaia farurilor de noapte, care-ți șoptesc continuu „acesta e drumul", „acesta e drumul".

Atît înseamnă Vitoșa, sau cam atît...

Dar ceilalți munți ?

Pe ceilalți, nu traseele turistice m-au atras în primul rînd, ci drumurile aspre de șantier, drumuri deprinse cu pasul apăsat și rar al omului-constructor. Așa am cunoscut și Rila și Rodopi, așa am cunoscut și Pirinul. Căci peste toți acești masivi muntoși ai Bulgariei stăpîn este acum constructorul de hidrocentrale, făuritorul de „cascade".

Am urcat pe Rila pe drumul care se desprinde din șoseaua Sofia—Plovdiv, înainte de a ajunge la Bazargic. Am abandonat, apoi, mașina în satul Sestrimo, acolo unde-și stabilește comandamentul general constructorii „cascadei" și am pornit pe potecile muntelui, însoțit de inginerul Iordan Kuiundgiev, șeful șantierului de construcții, spre locurile unde omul dădea piept cu muntele, spre locurile unde se năștea „cascada".

I-am întîlnit și văzut pe acei oameni nu la lumina zilei, ci, acolo, în subteran, în bătaia paliderlor becuri ale instalației electrice spînzurate de bolta galeriei și luminați de jerbele de scîntei ale electrozilor aparatelor de sudură. Am aflat, în acele locuri, povestea lor, povestea făuritorilor „cascadei" Belkmen-Sestrimo. În jurul nostru de pe pereții boltiți ai galeriei, curgeau „lacrimile" muntelui iar pe sub tălpi trecea apa, strecurîndu-se printre cablurile sudorilor și șinele metalice ale vagonetelor de mină.

Și doar, numai peste cîteva luni, prin aceste locuri, apa culeasă cu migala culegătorilor de rouă, în lacul de 145 milioane metri cubi de la Belkmen (la 1 000 metri altitudine), adusă aici prin tunele și canale deschise lungi de aproape 200 de kilometri, va cobori cu puterea unui debit de 57 metri cubi pe secundă. Cele două turbine de 120 mw vor face prima rotație și-n sistemul energetic al Bulgariei vor intra primii kilowați/oră de energie electrică din cei 440 milioane cît se va produce aici într-un an.

În Rodopi, alți constructori, altă „cascadă". Este „Dospatvicea". Un nume de munte și un altul de riu s-au unit pentru a boteza o „cascadă" de 550 mw.

După ce-am ascultat „povestea" fraților Manaski-Ivan, Petar și Iozo — astăzi betoniști la barajul de la „Antonivanovtzi", în urmă cu zece ani simpli săpători în stîncă, m-am gîndit că poate puterea celor 550 de mw nu „izvorăște" din cei 450 milioane metri cubi de apă ai lacului ci din puterea acestor oameni cu fețele arse de soarele verii și bătute de viscolele iernii care au stat neclintiți aici pe valea „nebunaticei Vicea" timp de zece ani încheiați. „Băiatul lui Ivan, aici a început școala, aici a terminat-o" — îmi spunea unul din frați. Îi rog să-mi spună și alte lucruri.

— Brigada noastră, povestește Petar, făcea loc pentru zidul barajului. Ne agățam, pe la șold, cu funia și, ca niște parașutiști... dar pe lîngă stîncă. Altminteri nu exista mod de a se lucra barajul. Întîi pe panta stîngă apoi pe cea dreaptă. Era îngrozitor. Stînca netedă, nu aveai de ce te apuca...

Da, a fost îngrozitor. Dar a fost și măreț. Iar acele clipe nu se vor uita niciodată. Nu vor uita ei, nu va uita nici băiatul lui Ivan care, „aici a început școala și aici a terminat-o".

Recitesc de mai multe ori însemnările cu gîndul că poate am notat, totuși, undeva și numele acestui băiat al lui Ivan. Dar nu-l găsesc.

Băiatul lui Ivan, băiatul care a făcut școala acolo în Rodopi, la picioarele barajului, care a învățat de la tatăl lui cum se sparge stînca și cum se îmblînzesc apele, poate nu poartă numele acelor locuri. Dar cu siguranță că ele îl vor întovărăși toată viața. Și cînd, peste ani, de la înălțimea de 145 metri a barajului din Rodopi va admira, cu alți colegi, construcția pitică din vale din care pornește „fluviul" sîrmelor de înaltă tensiune — va avea tot dreptul să spună : „Și eu am făurit «cascada»".

N-am cunoscut mai înainte, munții Bulgariei, nu am văzut dacă Marița sau Mesta, Vicea sau Pirinska-Bistritza, ale căror văi sînt astăzi șantiere în masivele Rila, Rodopi și Pirin ofereau în trecut privirilor spectacolul fascinant al unor căderi zgomotoase de ape. Dar ceea ce a uitat să mestușugească natura a făurit omul. „Cascadele" din munții Bulgariei, astăzi obiective energetice, vor fi mîine unele dintre cele mai atractive locuri frecventate de turiști. Iar atunci cînd, peste cîțiva ani, „căutătorii de ape de astăzi" vor părăsi munții, prin locurile pe unde au umblat ei potecile vor fi bine bătătorite, la barajele hidrocentralelor se va putea ajunge cu mașina iar pe oglinda lacurilor, rapide bărci cu motor vor purta schiorii apelor...

Constantin AMARIȚEI

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ DIN SOFIA

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„ELECTRA" NU A MAI AJUNS LA DESTINAȚIE

● O tînără de 17 ani scapă în mod miraculos dintr-o catastrofă aeriană ● Ea cutreieră jungla nouă zile și nouă nopți în căutarea salvării ● Pînă la urmă, încercările ei sînt încununate de succes.

Un avion de linie peruvian avînd la bord 36 de călători decolase de pe aeroportul din Lima cu destinația Iquitos. Zbura deasupra junglei. Printre pasageri se afla și o tînără, Iuliana, în vîrstă de 17 ani, însoțită de mama ei, Maria Emilia Koepcke specialistă în ornitologie. Ea hotărîse, împreună cu fiica ei, să petreacă sărbătorile de sfîrșit de an, alături de soțul ei, cercetător botanist. De altfel, familia Koepcke se stabilise în Peru, încă de acum 24 de ani și fetița văzuse lumina zilei, acolo. Cei doi soți — oameni de știință — plănuiseră să întocmească un amplu studiu asupra faunei și florei din junglă. Tatăl plecase înainte și, în ziua de 24 decembrie 1971, Iuliana intrînd în vacanță, mama și fiica încărcate cu daruri, plecaseră nerăbdătoare spre acela care le aștepta cu înfrigurare. De fapt, nu aveau un drum prea lung de făcut. Doar cîteva escale...

★

Avionul zbura deasupra pădurilor. Totul părea normal. Deodată, însă, s-a stîrnit o furtună năprasnică. Natura dezlănțuită se manifesta prin puternice și spectaculoase fulgere. Avionul apărea luminat feeric ca într-un insolit spectacol aerian de „sunet și lumină". Spectacolul însă s-a sfîrșit într-un mod tragic. Avionul a fost atins de un fulger. Instantaneu, un incendiu s-a declanșat în aripa dreaptă. Cîteva minute mai tîrziu, „Electra" explodă, sfărîmîndu-se în plină junglă.

★

Emoția, violența neasemuită a exploziei avionului, au făcut ca Iuliana să-și piardă cunoștința. Dar, după un răstimp, a cărui durată n-a putut-o aprecia, și-a revenit. Era singură. Legată de scaunul ei, așa după cum primise comanda pilotului. Tînăra a privit în jur. Dezastru. Trebuia cu orice preț să se salveze. Dar nimeni care s-o ajute. Nici o suflare. Cu mari eforturi a izbutit să se desprindă din legăturile fotoliului ei, să iasă din epavă, care încă mai fumega. A început să meargă, sperînd să afle un om. Pe cineva care să-i vină într-ajutor. Avea numeroase răni, care se cereau îngrijite, pansate. Și-i era foame. Luase cu ea în grabă numai un tort și o pungă cu caramele. Singurele ei alimente. În plină junglă a umblat prin întuneric cu picioarele sfîșiate de crengi.

Vroia cu orice preț să trăiască. Să ajungă la tatăl ei. Această încleștare a voinței i-a întărît trupul. Nouă zile și nouă nopți a cutreerat prin junglă, fără o busolă, fără nici cel mai mic indice de orientare. Zi și noapte. Mergînd mereu, înaintînd anevoie, sfîșiată de durerile rănilor, cu cerul gurii uscat de sete. Dar n-a cedat. Era perfect conștientă că orice oprire însemna pieirea. Trebuia să înainteze spre oameni, spre lumină. Trebuia să se salveze.

A ajuns la niște mlaștini adînci, ivite în cale. Primejdioasele mlaștini ale junglei. Fără să pregete, Iuliana s-a azvîrlit în apă și a trecut înot dincolo. Ce-i rezerva acest dincolo ? O speranță, poate oameni care o vor salva. De astă dată însă, a întîlnit torente de apă, puternice, istovitoare. A continuat să înoate, făcînd pluta. Numai să nu se scufunde. Forța torenților au dus-o mai departe. Ca pe o frunză pe apă.

Dar în vale, atunci cînd se aștepta mai puțin, după groaznica încleștare de forțe fizice și psihice, fata a crezut că are iluzii optice : de oboseală celor nouă nesfîrșite zile și nopți de groază. Vedea și nu putea crede propriilor săi ochi : cabanele tăietorilor de lemne. Un mic sătuc pierdut în munte. De bucurie, de emoție, de epuizare, a leșinat. Un cîine puternic a simțit-o. A alergat spre ea. A adulmecat-o și apoi a fugit, viteaz în inima pădurii, unde stăpînul său muncea. L-a prins de haină și a alergat apoi lătrînd. Parcă voia să-i comunice o primejdie. Alerga înaintea stăpînului și nu mai contenea cu lătratul. Parcă vroia să spună :

— Hai vino mai repede. Trebuie s-o salvăm !

Omul a intuit chemarea cîinelui și l-a urmat în grabă. Au ajuns. Cîinele s-a așezat lîngă fata neînsuflețită. Pe chipul ei palid, se întîpăriseră urmele groazei și ale eforturilor. Tăietorul de lemne și-a chemat tovarășii. I-au făcut o targă din cetină și-au transportat-o cu multă atenție în casă. A pus să clocotească apă curată să-i spele rănile.

Iuliana a deschis o clipă ochii. S-a văzut înconjurată de chipuri blînde, care o priveau cu îngrijorare. A avut puterea să spună : Multumesc. Apoi capul ei a căzut obosit, din nou pe pernă. Să doarmă : era singura ei dorință.

Un elicopter alertat, a transportat-o, mai întîi, la Turnavistu și de acolo cu avionul la spitalul din Varanacocea, în apropiere de Pucallpa. Sătulețul unde tînăra fusese găsită lesinată se află, în plină junglă la 80 de kilometri sud de Pucallpa, aeroportul unde „Electra" trebuia să facă escală.

Cuvintele nu pot cuprinde bucuria, tristețea, emoția tatălui, care astepta două ființe dragi. Destinul i-a adus una singură.

★

Este putin probabil să mai existe alți supraviețuitori dintre călătorii avionului. Un elicopter și cîteva avioane au patrulat deasupra locului tragicei catastrofe, indicat de Iuliana. Cercetările au fost zadarnice. Iuliana singură a rămas în viață, datorită unei șanse extraordinare și a puternicei sale voințe de a trăi.

Puteți petrece un week-end pașnic la adăpostul unor obstacole anticar, într-o cazemată sau un post de observare. Puteți deveni proprietari ai unei parcele din faimoasa linie Maginot. Totul este de vînzare ! În ciuda unei publicități susținute puțini sînt aceia care doresc să-și cumpere o cazemată sau un tronson oarecare din faimoasa linie de apărare, pentru a le folosi în scopuri turistice.

Nici localnicii nu se lasă seduși de publicitate. Prețul terenului și perspectiva de a-și planta varza pe un cîmp brăzdat cu tot felul de șanțuri și rețele de sîrmă ghimpată, nu-i atrage de loc. S-au găsit totuși și cîțiva amatori. Printre ei, un coafor parizian care pentru 13 000 de franci a devenit proprietarul lucrării fortificate : „Observatorul d'Hestroff". Fire optimistă, acesta este incredințat că în viitor regiunea va deveni un însemnat punct de atracție turistică. Rămîne de văzut.

În fotografie : Cazematele de vînzare.

Înviată pentru... patru zile

Un caz interesant de catalepsie s-a întîmplat recent în sudul Tailandei. Văduva Thong-Ho-Chutasorn în vîrstă de 68 ani suferise cu mulți ani în urmă de malarie. Cu 13 ani în urmă ea părăsi provincia ei natală Petchburi și se mută la Prachuab Kirikkan, în Tailanda de sud, unde găsi un nou domiciliu în casa negustorului Kee Sanguantriam. În afară de un fiu, despre care nu mai știa de ani de zile nimic, văduva nu mai avea alte rude care ar fi putut s-o ingrijească.

De curînd starea sănătății sale se agravase și într-o dimineață negustorul descoperi pe chiriașa sa moartă. Corpul era de-acum rigid. S-a procurat un sicriu simplu și corpul neînsuflețit al defunctei a fost dus la templul Wat Nong Hin, într-un district periferic din Prachuab Kirikkan. Acolo s-a desfășurat și ritualul obișnuit.

În ziua incinerării proiectate cîțiva prieteni vroiau să mai vadă chipul celei decedate. Sicriul a fost deschis. Atunci însă asistența la înmormîntare constată că văduva Thong Ho nu era moartă, ci respira.

Ea era în stare de inconștiență. A fost de urgență transportată la spital. Cei prezenți au organizat imediat o colectă pentru plata medicului și se mută la spitalului. O zi după internarea la spital, decedata prezumptivă deschise ochii însă după scurt timp își pierdu din nou cunoștința.

Atît presa cît și posturile de radio au relatat despre acest caz curios. Astfel a aflat de soarta mamei sale și fiul ei dispărut, plutonierul major Chamnon în vîrstă de 42 de ani, în cazarma sa din Bangkok. Dînsul a pornit imediat înspre sud, sperînd s-o mai găsească în viață pe mama sa. Pe cînd stătea lîngă patul ei, bătrîna deschise ochii. Fiul îi spuse cine este și așteptă cu nerăbdare un semn de confirmare că l-a recunoscut. Deodată apăru un zîmbet pe fața bătrînei. Strînse mîinile fiului și apoi își pierdu din nou cunoștința. De data aceasta, patru zile după scoaterea din sicriu, ea decedă — pentru totdeauna.

SPIRALE

UN FANTAST

de Eugen BARBU

În căutarea unor versuri care oricum pot fi comentate, în rău sau în bine, se găsește destul lest. Ceea ce mi se pare înfricoșător în marea maculatură lirică este tocmai impostura clasică, mimarea cuminte a ceea ce este deja consacrat. Aici refuzul trebuie motivat temeinic și tocmai corectitudinea lirică este cea mai mare excrocherie. Imitatorul clasicismului lucrează cu un material verificat, unde destrucția critică întîmpină dificultăți fără egal. Totul este bine așezat în pagină, rima și ritmul sînt perfecte, imaginea deja citită este luată jumătate de undeva și jumătate dintr-un vecin apropiat. Pare imposibil la un moment dat să dau un nume de familie poetului în cauză pentru că el se ascunde bine după modele numeroase și bine situate, dar rezultatul este același : un refuz de a primi poemele, devenite cadavre îmbrăcate în haine nobile. Iată de ce a trebuit timp de două zile să dau la o parte mai mult de 20 de volume, între care și unele semnate de nume cunoscute, pentru a descoperi pe acest Petru Jaleș cu *„Poema"* sa începută cu un *„Discurs retoric"* foarte întristător și terminată atît de strălucit. Într-o *„Elegie"* găsisem ridicola *„cucuvaie bigamă"* și un *„bust roz cu care se scria numele unei femei"*. Numai încăpățînarea m-a făcut să nu-l clasez rapid pe poet și să încerc să înaintez în materialul său atît de rău organizat, dar plin de surprize. E drept că existase către început un vers interesant cu sonuri perfide : *„o femeie cu priviri hiacinte"* care trebuia să mă pună în gardă.

„Poema" lui Petru Jaleș nu poate fi povestită. Bucăți fantastice puse una lîngă alta ca un monument delirant, fără echilibru, te atrag și le părăsești. Senzația de contradicție violentă te însoțește la fiecare pagină, dar trebuie să recunoști în cele din urmă că ai de-a face cu un poet. Undeva, *„într-o piață nocturnă cade o rochie"*, senzația este halucinatorie, trimeițîndu-te către piețele oculte ale lui Chirico, în care fete ciudate aleargă printre coloane cu cercuri, la lumina lunii. Metafora este aglomerată la Jaleș, sufocantă, anulîndu-se reciproc, dar din cînd în cînd iată un strigăt : *„Salvează-mă, că-nfiorat de teamă trece toamna si-o / frunză a înțepenit pe o foaie vie / ca într-un clavecin cu coarde rupte cînd mîna / cade într-o clovnerie"*. Poemul *„În toiul nopții un fluture enorm a intrat în oraș"* este tot ce poate fi mai poesc în lirica noastră : *„Se-oprește circulația pe străzi și ciinii se ascund sub taxiuri / se aud sirenele în oraș / niște coafeze sînt prinse rizînd într-o ușă și imediat se / găsește să le împuște un laș / se înecă o Doamnă parfumată într-o baie plină de roze / și melcii cu cochilii și coarne / și în cadență merg niște femei acoperite cu glugi care apar / pe rînd în ceața însingerată a unei lucarne"*. Undeva este notată această enormitate senzorială : *„auzeam un cal care se scufunda în cimitir cu încărcătură cu tot / dar simțeam și mirosul acid al unui copil care duce sînul unei tîrfe la gură. / M-a cuprins o teamă, uitam că nu mai sînt pe lume / femei cu buze umbroase / înăuntrul pădurii era o tristă toamnă din / oraș se scurgea noroiul, plouase / doar un înger roz pe un sicriu întindea un / bot de panteră spre mine / m-ați vîndut ca pe un nebun în oraș aud cum bate un orb / la poartă dar nimeni nu vine"*. În alt poem, o femeie *„naște un tigru roșu"* și *„fata îi rămîne gravată pe o piatră"* ca și cînd ar fi moale ca o cocă și ar putea înregistra amprente umane. În mijlocul unei zile *„un cîine tîrăște o mască mortuară, o icoană neagră cu crater roșu cu miros agonic e vîndută cu un surîs de misit"*, în timp ce *„trec negri cu lămpile vrînse de alt cîntînd o sonată"*. *„Sînt sigur și văd lumini licărind pe o corabie părăsită într-un oraș de hîrtie. Într-o oglindă rămîn umbrele ochilor iar sînii iubitei sînt niște ogari albi despuindu-se în fugă"*. Impresia e fantastică, pe gîtul aceleiași femei *„pluteste umbra unui sarcofag"* poetul *„vede un gît care dăinuie, vede misterul unei femei despletite, ochii care se deschid ca o avalanșe"*, și această extraordinară *„iolă care se împrăștie fumegînd într-o odaie în care ninge cu petale de singe"*. În altă parte *„iubita rîde cu hohot și-n gură îi intră fluturi"* (vezi și Ion Alexandru). Parcă *„ninge cu aripi"* (colosal) și în *„nări ne cresc de ploaie trandafiri"*. *„În flăcări și în vînt e un gest de rigă"*, iar *„umbra mea geloasă va intra în talpă"*. În *„Caleidoscop"*, *„o corabie de rubin intră într-un oraș fictiv trasă de trei zebre, ciini roșii calcă pe clape de pian, acoperite cu o pînză brodată* (imensă delicatețe) *sînt frunze, sînt fluturi în oraș și recviemuri cîntate într-un templu banan"*. *„Un uragan numit Camillo aduce o corabie pe care o răstoarnă într-o gară pustie de provincie, însingerată o cioară se îndepărtează însemnînd strada cu un ultim dactylo"*. Totul este improbabil în această poezie, dar tocmai de aceea poetic. Pe Jaleș îl sperie *„o perucă roz care cade la primul gest"*, există undeva *„un parc încărcat de proteze, într-o piață pustie o doamnă ar trebui să alăpteze la sîn un ceas alb"*, se dorește *„un mormînt senzual"* (teribilă invenție poetică), odată *„oceanul e, incredibil, roz"*, se ivește de *„undeva un cal cu proteze"*, iar *„amintirea arată ca o gură acoperită cu crizanteme / ca o ploaie pe o banchiză albă unde în arsenale, flori și cai sînt pregătiți pentru o defilare cu arme, cu cai, ca o scenă ce se scufundă în mare"* (Respiro), tot acolo *„morții dorm în captivitatea neantului"* și sînt *„vegheați de un om cu o ureche de liliac"*, în alt poem e *„o noapte de rechini ce se zbat în harpoane"* În aceeași noapte, *„brațe noptatice fac gesturi de magie"*, ca în Macedonski, *„într-un pian fără fund arde o rază"*, cum *„o mînă roză așteaptă pe un sîn sentimental"*. În *„Căci sîntem departe, orașul e biruit de clopote"*, în alt loc plutește *„aburul aristocratic al morții"*, cum niște *„sanctuare măslinii își pierd umbra"*, niște *„flori se aud niște aplauze"*, într-o *„grădină se ivesc florile ca niște cai albi"*.

Este limpede pentru mine că Petru Jaleș va da lucruri foarte interesante. Să-l așteptăm..

Săptămîna trecută, cînd revista noastră se găsea sub tipar, Bucureștiul a înregistrat un fenomen cultural de prim ordin : inaugurarea celui de al II-lea Salon național al cărții, manifestare prestigioasă sub egida căreia cele 22 de edituri ale noastre au prezentat realizările anului 1971.

Deschis între 20 și 29 ianuarie, la Sala Dalles, Salonul a reunit cele mai prestigioase lucrări apărute în cursul anului trecut, de la cartea social-politică ori de informare, la cea beletristică ori de artă.

Un bogat program de manifestări — întîlniri ale autorilor și editorilor cu cititorii, dezbateri, propuneri în legătură cu planul editorial de perspectivă — a venit să completeze această formă de dialog cu publicul.

S-a relevat astfel încă o dată rolul deosebit pe care cartea îl joacă în procesul de informație și educare, importanța ei în desăvîrșirea spirituală a omului modern. În spiritul recentelor documente de partid, planurile editoriale pun un accent deosebit pe lucrările necesare pregătirii ideologice marxist-leniniste, în scopul ridicării nivelului politic, al gradului de instruire socialistă multilaterală a întregului popor. Astfel, numai în sectorul literaturii social-politice se vor publica în acest an 739 titluri din domeniul filozofiei, istoriei, economiei politice etc.

Reprezentînd un important pas în considerarea atentă a comenzii sociale, a interesului efectiv de care se bucură cartea, cel de al II-lea Salon, veritabilă sărbătoare a literelor românești s-a înscris în seria manifestărilor care au devenit tradiționale. În imagine : Aspect de la unul din standurile Salonului.

Casa mea, (Bombonica Dragomir, 9 ani)

La 32 km de Pitești, la Vulturești, 74 de copii pictează. Am văzut „minunea" de la Vulturești — cum spune Sînziana Pop, l-am văzut pe învățătorul Ion Murgescu, autorul acestei minuni și am văzut tablourile, dintre care vă oferim cîteva, reproduse de aparatul fotografic al lui Mihai Popescu. Regretăm că, din păcate, culoarea, adevărata minune de la Vulturești, scapă acestor imagini. Rămîne puritatea liniilor, bogăția inepuizabilă a inspirației, logica ciudată, cuceritoare a structurii tablourilor.

Noi și mama, premiul special UNICEF, (Maria Costel, 9 ani)

ECOURI • ECOURI

ALAIN MORISOD (Elveția) este în țara sa un apreciat muzician (este cunoscut și sub pseudonimul Alain Patrick). Din orchestra sa face parte și Jean-Jacques Egli, B. G. System. Discul conținînd conducătorul fostei formații „Concerto pour un été" și „La pobreza" s-a vîndut (în Elveția, Franța, Spania, Belgia, R. F. a Germaniei. Olanda, Portugalia) într-un tiraj de mai bine de 300 000 de exemplare, iar celebrii „Herb Alpert and the Tijuana Brass" au imprimat prima dintre aceste melodii. Ultimul disc „single" al lui A. Morisod și al orchestrei sale („Ballade pour un adieu" „Adios Querida", ambele compoziții proprii) precum și un prim L.P., se bucură, de asemenea, de mare succes. Precizăm că este vorba numai de piese instrumentale.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 30 IANUARIE 1972

PROGRAMUL I. 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport. 16.00 Postmeridian. 18.00 Planeta giganților. 18.50 Cîntece de viață nouă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnalul. 20.00 Reportajul săptămînii. 20.20 Retrospectivă : Walt Disney. 21.20 Spectacol de divertisment. 22.40 Telejurnal. Sport. PROGRAMUL II. 20.00 Reîntîlnire cu Lolek și Bolek. 20.30 Opera Forța destinului de Verdi. 21.40 Buletin de știri. 21.45 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.00 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 22.10 Invadatorii (X) — reluare.

LUNI 31 IANUARIE 1972

15.30 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 17.40 La volan. 18 Căminul. 18.45 Ecranul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.05 Reflector. 20.20 Roman foileton : David Copperfied (sfîrșit). 20.45 Avanpremiera „Mușatinii". 20.55 Pagini din literatura umoristică românească. 21.20 Dezbateri culturale. Trăsături morale definitorii ale poporului român și reflexul lor în cultură. 21.50 Imagini de pe Vlatva. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste din lumea capitalului.

MARȚI 1 FEBRUARIE 1972

PROGRAMUL I. 9.05 Tele-școală. 10.00 Curs de limba rusă (I). 10.30 Căminul (reluare). 11.10 Roman foileton : David Copperfield (reluarea episodului I). 12.00 Telejurnal. 17.35 Cum vorbim. 17.50 Muzică populară. 18.00 „De la Alfa la Omega" enciclopedie pentru elevi. 18.25 Film documentar : Reflex și reflecții. 18.50 Gala interpreților. Martha Kesler. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seară de teatru : Zestrea de Paul Everac. 21.50 Teleglob. Orele Șanhaiului... 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II. 20.00 Desene animate. 20.20 Tineri interpreți — Pianista Dana Protopopescu. 20.30 Universitaria. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cărți și idei. 21.20 Blocnotes. 21.35 Portativ '72 — revista muzicii ușoare TV. 22.00 Planeta gigantilor.

MIERCURI 2 FEBRUARIE 1972

9.05 Teleglob. Orele Șanhaiului (reluare). 9.25 Prim plan : Maria Spiridon (reluare). 10.00 Curs de limba franceză (I). 10.30 Teatru : Zestrea (reluare). 12.20 Telejurnal. 15.30 Tele-școală. 17.30 Avanpremieră. 17.35 Emisiune pentru copii : Galileo Galilei (I). 18.10 Timp și anotimp în agricultură. 18.40 La poalele Tîmpei. Melodii populare. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Telecinemateca : Casa de la răscruce. 21.40 Orașul de pe Bîrzava : Reșița. 22.10 Interpretul săptămînii : Angela Moldovan. 22.30 24 de ore.

JOI 3 FEBRUARIE 1972

PROGRAMUL I : 9.05 Orașul de pe Bîrzava : Reșița (reluare). 9.35 La poalele Tîmpei — melodii populare (reluare). 10.00 Curs de limba engleză (I). 10.30 Telecinemateca : Casa de la răscruce (reluare). 12.00 Telejurnal. 15.30 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 17.35 Emisiune în limba maghiară. 18.35 Confruntări. 18.55 Momente ale muzicii ușoare românești : Anton Pann. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor. 21.45 Mai aveți o întrebare ? Putem reconstitui cinci miliarde de ani de istorie a Pămîntului ? 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II. 20.00 Concertul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. În pauză, la ora 21.00 : Viața economică a Capitalei. 22.00 Buletin de știri. 22.05 Patru tanchiști și un cîine. (XXI).

VINERI 4 FEBRUARIE 1972

9.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare). 10.00 Curs de limba germană (I). 10.30 Film serial : Sebastien și secretul epavei (reluare). 10.55 Confruntări (reluare). 11.15 Biblioteca pentru toți. 12.00 Telejurnal. 15.30 Tele-școală. 17.35 Prietenii lui Aschiuță. 18.00 Călușul transilvănean. 18.20 Revista literară TV. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Filmul Melodii nemuritoare. 21.50 Drumuri în istorie. 22.05 Din dansurile și muzica popoarelor. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste.

SÎMBĂTĂ 5 FEBRUARIE 1972

9.05 Revista literară TV (reluare). 9.30 Momente ale muzicii ușoare românești (reluare). 9.50 Drumuri în istorie (reluare). 10.05 Tele-enciclopedie (reluare din săptămîna precedentă). 10.50 Pagini de umor (reluare). 11.40 Parada vedetelor. 12.00 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 „Dintre sute de catarge" — emisiune de versuri. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Invadatorii XII. 21.50 Teledivertisment. Dicționar muzical-distractiv : litera T. 22.50 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Seară de romanțe.

MICA ENCICLOPEDIE

Două „glume"... fără glumă

de L. SĂRĂȚEANU

Picta sau nu picta (în orele libere) domnul Louis Vauxcelles, vestit critic de artă în Parisul începutului veacului acesta nu se știe. Dar este cert că persoana a avut... mînă bună. Sau... gură bună. Pentru că butadele lui, rostite sau scrise, au făcut carieră și, din glume, s-au transformat în capitole de istorie a artei, în titluri de monografii, de lucrări de exegeză estetică sau de analiză a tehnicii picturale.

În 1905, circa o duzină de coloriști, grupați în jurul lui Matisse, expuneau la Salonul de toamnă o serie de pînze care le atrăgeau denumirile — fără menajamente — de „incoherenți" și „nevertebrați". Un an mai tîrziu, la Salonul independenților, pictorii expuneau din nou. Pe pereți „urlau" (termenul aparține cronicarilor epocii) culorile. Louis Vauxcelles, venit să privească expoziția a zărit în mijlocul sălii — așezat, desigur, fără nici o legătură cu pînzele — un mic bronz, lucrat în manieră florentină de către sculptorul Marque. Deosebirea de stil și manieră era atît de flagrantă încît criticul a exclamat: „Iată un Donatello printre... fiare". În franceză, „fiare" se spune „fauves". Cuvîntul a făcut carieră și — dacă „Fauvismul" n-a trăit decît doi ani (de la 1905 la 1907) în schimb, prin influența pe care a exercitat-o asupra dezvoltării ulterioare a picturii moderne, termenul și-a asigurat perenitate în istoria artelor. Dintre „fauviști" să amintim pe cei mai importanți : Derain și Vlaminck sau grupul de artiști veniți din Le Havre : Friesz, Dufy și Braque. Personalități diferite, ei se întîlneau — cel puțin la acea epocă — în același țel artistic : echivalența luminii și a construcției spațiului cu ajutorul culorii, tratarea suprafeței plane a pînzei fără procedee iluzioniste, „decorarea" tabloului prin însăși compoziția lui.

Important și prin ceea ce a realizat și prin curentele de „protest" artistic pe care le-a suscitat, fauvismul avea să se vadă urmat — cel puțin în cazul lui Braque — de un curent denumit și el tot în urma unei butade a aceluiași Louis Vauxcelles: cubismul. Într-adevăr, atunci cînd, în 1908 Braque expunea pentru prima dată la galeria vestitului Kahnweiler, pînzele sale concepute pe „elemente geometrice", Vauxcelles vorbea de „cuburile" artistului. Mai apoi, în cronica publicată de el, folosea termenul de „bizarerii cubice". Spre deosebire de impresioniști cărora — la timpul lor — le-a plăcut epitetul cu care fuseseră „copleșiți", cubiștilor nu le-a convenit etichetarea. Atît Picasso cît și Braque, Juan Gris sau Léger au protestat. „Cînd am făcut cubism, avea să spună Picasso, nu aveam cituși de puțin intenția să facem cubism. Urmăream doar să exprimăm ceea ce este în noi" Iar Braque : „Cubismul meu e doar mijlocul de a pune pictura la îndemîna posibilităților mele". Cert este că toți patru au adus o contribuție esențială în lupta, veche de cînd lumea, a pictorilor de a rezolva problema fundamentală a artei lor : aceea a reprezentării volumului colorat pe o suprafață plană. Faptul că, în această luptă, cubiștii au găsit mai ales soluția unei cristalizări geometrice n-a fost decît un moment într-o lungă ascensiune. O ascensiune în care s-au înregistrat „glume" (dar fără glumă), în care s-a putut urmări frămîntata și adeseori dureroasa căutare a artiștilor, bucuria — de o clipă — a găsirii unor soluții devenite foarte curînd nemulțumitoare chiar în ochii descoperitorilor lor. Și s-a putut confirma, o dată mai mult, că, dincolo de școli și curente, de denumiri și epitete pe acest bătrîn pămînt al oamenilor apar de foarte multe ori ființe dăruite cu har, care știu să facă cunoscut semenilor nu atît marele mister al creației, cît turburătoarea expresie a frumosului, atît de diferit prin modalitate, atît de uzitat prin emoția pe care o trezește.

„Domnișoarele din Avignon" — tablou lucrat de Pablo Picasso în iarna 1906—1907. Rămas neterminat, el marchează — istoricește — începutul cubismului. Dintre cele cinci făpturi feminine, cele două din dreapta sînt „tratate" în spiritul noilor căutări ale artistului, preocupat să soluționeze problema „volumului" pe suprafața plană. Pictorul Braque, adus de poetul Apollinaire să vadă tabloul, a reacționat — la început — indignat. Dar experiența lui Picasso avea să-l preocupe și treptat — avea să renunțe și el la „fauvism" pentru a îmbrățișa noul curent.

SERGIU CIOIU, ANGELA SIMILEA și ANDA CĂLUGĂREANU vor pleca într-un turneu prin țară de două săptămîni, alături de formația „Roșu și Negru". Cioiu va cînta cîteva compoziții proprii lansate în spectacolul „Nocturn IV", la teatrul „Țăndărică" („Într-o roată", „Hainele", „Cuplul", „Terente și Titina", „Suprarealism", ș.a.), pe care le va înregistra și la Radio. La TV va apare în curînd în calitate de „Interpret al săptămînii". Prin A.T.M., în martie : un turneu prin sălile bucureștene, cu un spectacol „Mihaela Mihai — Sergiu Cioiu".

PE ÎNDRĂGITA SOLISTĂ de muzică populară IRINA LOGHIN am găsit-o pregătindu-și singură noi costume de scenă (fote din postav, ii cusute pe pînza autentică de sac) — caracteristice zonei Carpaților de curbură. În aceste zile ea înregistrează, la Electrecord, o serie de noi melodii („La cireșu' retezat", „Mamă, mamă, ce-ai crezut", „Pe un munte-nalt și verde", „Prunul cu creanga-n vînt" ș.a.) destinate unor discuri personale sau în care va apare alături de Benone Sinulescu. Împreună cu acesta va pleca în curînd într-un nou turneu prin țară, precum și într-o nouă „expediție" de culegere a perlelor folclorice din zona geografică amintită, ce le este comună. Acompaniată de orchestra George Vancu, va imprima noi melodii și la Radio.

■

MIHAELA MIHAI a înregistrat zilele acestea melodiile „Iubirea" de Johnny Răducanu și „Cumpăna" de Al. Mandy. După show-ul TV semnat de Andrei Brădeanu, pe care l-am urmărit în urmă cu două săptămîni (cîți știu că Mihaela a filmat cu... un picior în ghips?), ea pregătește actualmente apariția într-un spectacol de varietăți cu public realizat de același regizor (în jur de 20 februarie). La mijlocul lunii martie va cînta în R.D.G. iar în mai are programat un recital TV în culori la Bruxelles. Pînă în iulie, cînd va pleca la Festivalul de la Split (Iugoslavia), speră să susțină cît mai multe spectacole.

O MĂRTURISIRE A LUI OCTAVIAN GOGA

de Horia OPRESCU

Socotim nu doar interesantă, ci, deopotrivă, patetică, o mărturisire autobiografică a lui Octavian Goga. Artistul include în poezia noastră un suflu propriu, un spirit vizionar unde vigoarea răzvrătirii epice se îngemănează cu fiorul optimismului, șăgalnic ori sprințar.

Nu mult după primul război mondial, profesorul și criticul clujean G. Bogdan-Duică plănuia publicarea unei *Istorii a Literaturii Române*. Pentru fișa respectivă s-a adresat, cum era firesc, și lui Octavian Goga. Din răspunsul acestuia înfățișăm cîteva fragmente :

„Ciucea 23 mart. 1923

Iubite coleg,

...M-am născut la Rășinari, în 1881, 1 aprilie st.n. Tatăl meu era preot acolo dar se trăgea din Crăciunelul de pe Tîrnave, din familie de țărani fruntași. Suflet delicat, povestitor viou și plin de culoare, era un cărturar limpede, bacalaureat de la Blaj, plin de întrebări în fața vieții. Mama, femeie cu serioasă cultură germană, autoare de conferințe și poezii publicate în „Familia", prin anii 1880.

Copilăria o petreceam la Rășinari și la Crăciunei (...). Poezia cimpenească, plîngerile foștilor iobagi, mulțumirea plugarilor și truda clăcașilor mi s-au furișat în suflet acolo, la țară, în satul de pe Tîrnave, cu oameni buni și cu vin bun, unde e o atmosferă de bazm și serile de vară sînt calde, parfumate de busuioc și tămîiță (...) De la început m-am pomenit într-un mediu țărănesc pe care am căutat să-l pătrund dus de mînă de părinții mei, cărturari (...) Eu n-am fost țăran, dar am priceput păsurile și m-am contopit cu toate durerile lui (...)

Copilăria mi-am petrecut-o pînă la 9 ani, jucîndu-mă cu copiii de țărani, în decorul sumbru al munților și pe livezile întinse. La 9 ani, m-am dus la gimnaziul din Sibiu. (...) De ziua tatii, la 9 ani și jumătate, i-am trimis primele versuri. Nu le mai țiu minte. Dar erau o proslăvire a opincii oropsite (...)

Notarul din Rășinari, om de seamă, cărturar, după ce le-a citit la noi acasă, a venit peste cîteva zile la Sibiu și mi-a făcut cadou poeziile lui Eminescu, legate frumos, ediția lui Maiorescu, cu o dedicație : MICULUI POET O.G. CA PROGRAM Erau, cum se vede, exigențe intelectuale la noi la țară (...)

Toată vremea, la Sibiu, în cursul celor opt ani de liceu, am citit de toate și am scris poezii cu nemiluita. La 15 ani am inceput să public în „Familia" și la „Tribuna". Am fost toată vremea un revoltat (...) Eu am presimțit cu toată puterea fatalității povara vremii mele și de multe ori, cînd stau cu mine de vorbă, mi se înecă răsuflarea la cenușa planurilor literare, pe care o port în mine (...)

De la această dată, drumurile mele se cunosc (...) Dintre scriitorii de la București, am fost în prietenie cu Chendi, Iosif, Anghel și, cu toată deosebirea de virstă, nenumărate zile și nopți m-am apropiat de intimitatea lui Coșbuc, Vlahuță, Caragiale și Delavrancea. Tot astfel, sufletul plin de rezonanță a lui N. Filipescu mi-a fost aproape (...)

În literatură, dacă-mi va fi îngăduit s-o mai privesc în față, mă simt astăzi ispitit de-o poezie largă, umană, dincolo de plîngerile trecătoare. Nu știu : mi-e sufletul scăpat din tensiunea urii de ieri, care mă trimite mai sus, ori e tendința unui acord cu eternitatea, un vag impuls din anticamera morții ?

O strîngere de mînă de la devotatul

OCTAVIAN GOGA"

Din aceste spovedanii epistolare, reiese parcă, un vitraliu cu ape ce filtrează, multicolor și vag melancolic, gîndurile poetului.

Însemnări de spectator

DE DOUĂ ORI ROZOV

de Al. CORNESCU

Două teatre bucureștene au prezentat aproape simultan „Balul absolvenților" și „Într-un ceas bun", ambele ale dramaturgului sovietic Victor Rozov. Desigur, o coincidență, dar o coincidență care acuză o anumită lipsă de varietate în alcătuirea repertoriului, o anumită îngustime de informație atunci cînd se recurge la literatura altor țări. Această realitate iese cu atît mai mult în evidență, cu cît și tematica celor două lucrări este asemănătoare: destinul tineretului, sinceritatea individului față de sine însuși și față de ceilalți.

Trecînd însă peste neajunsul creat de această simultaneitate, să recunoaștem că cele două piese sînt foarte bune. „Balul absolvenților" (La Teatrul Mic) este o confruntare plină de gravitate a unor oameni ajunși la maturitate cu propriile lor visuri de tinerețe; „Într-un ceas bun" (la Teatrul „Ion Vasilescu") — o suculentă comedie lirică despre niște tineri aflați în momentul cînd își croiesc drumul în viață. În ambele, Rozov se dovedește un fin observator al sufletului omenesc, pledînd pentru cinste și sinceritate. Către adevărurile existenței lor privesc uneori cu satisfacție, alteori cu amărăciune, eroii din „Balul absolvenților", către aceleași adevăruri se îndreaptă tinerii din „Într-un ceas bun". Primii regretă eșecurile existenței, fie că sînt din cauza lor, fie că sînt datorate împrejurărilor și încearcă să înțeleagă cum trebuie să trăiască de aci înainte; ceilalți, noua generație, caută să le evite printr-un plus de onestitate caracteristică vîrstei.

Cele două reprezentații sînt, de asemenea, reușite, fiecare în felul său. „Balul absolvenților" (în regia lui D. D. Neleanu) aduce pe scenă cîțiva actori excelenți, a căror chiar simplă prezență ridică spectacolul pe platforma succesului de prestigiu. Doina Tutescu, Constantin Codrescu, Vali Cios, Constantin Dinescu, Jeana Gorea, Doina Serban realizează roluri perfect gîndite și compuse. Dar printre aceste creații actoricești ireproșabile, se desprind cu deosebire două apariții de neuitat: Boris Ciornei și, într-un rol mic, Elena Pop, purtătorii unui dramatism greu de redat în cuvinte.

„Într-un ceas bun" (în regia lui Călin Florian) dispune de nume mai puțin răsunătoare și, poate de aceea, surpriza spectatorului este deosebită. Teatrul de pe șoseaua Ștefan cel Mare își dovedește maturitatea prin capacitatea de a strînge pe scena sa un număr de tineri foarte talentați, care realizează un spectacol dintre cele mai plăcute. Ce s-ar putea spune despre spontaneitatea Mihaelei Dumbravă, despre înclinația ei, în aceeași măsură, spre comedia explozivă ca și despre lirismul gingaș și discret ? Sau despre verva de cea mai bună calitate a lui George Bănică? Sau despre Sorin Gheorghiu, Marieta Luca sau Dinu Cezar? Ce s-ar putea spune decît că ne aflăm în fața unei trupe care-și reclamă condiția de egală în drepturi cu unele din prestigioasele colective bucureștene și căreia nu-i putem ura decît să rămînă în sfera ambițiilor de calitate.

FIZICĂ

ȘTIȚI CE ESTE NEUTRONOGRAFIA ?

Fizicienii români abordează un nou domeniu de lucru cu uriașe perspective. Sursele de neutroni importante pentru centralele atomoelectrice. Un vast cîmp de aplicații în diverse domenii de activitate.

Pentru a studia materia la o scară din ce în ce mai mică, ceea ce reprezintă idealul către care tind fizicienii astăzi, este necesar bineînțeles să se cunoască totul despre fenomenele care se petrec la scara atomică. Dar în afara ramurilor considerate acum clasice, un nou domeniu își face intrarea în știință și ale cărei aplicații par să angajeze viitorul tehnicii. Este vorba de folosirea surselor de neutroni. Pentru a înțelege, să deschidem o paranteză, citind o definiție dată de directorul adjunct al Institutului Max Von Laue-Paul Langevin — Bernard Jacrot. „Ca orice particulă, neutronul are o lungime de undă asociată care este invers proporțională cu viteza sa. Pentru neutronii termici, această lungime de undă este de ordinul a 1 pînă la 10 angströmi (există 100 de milioane de angströmi într-un centimetru) adică comparabil distanțelor dintre atomi într-un solid sau lichid. Marea utilitatea a neutronilor termici provine din aceste valori de viteză și lungime de undă. Folosirea acestor particule deschide un vast cîmp de aplicații".

Pentru că fizicienii români au inițiat aceste studii în țara noastră, prin construirea primei instalații de plasmă focalizată, l-am rugat pe fizicianul **TEODOR IONESCU-BUJOR** din grupul de plasme dense fierbinți, condus de conf. dr. **Ion Iovițu Popescu**, să ne vorbească de citeva din aplicațiile surselor de neutroni.

— Fizica nucleară — ne-a spus domnia sa — utilizează în mare măsură neutronii produși de surse intense pentru studiul structurii nucleelor. Cunoașterea acestora permite elucidarea a numeroase procese intime, ce caracterizează microcosmosul. Sînt necesare cercetării fundamentale și cercetării aplicative. În legătură cu aceasta din urmă, ar fi poate suficient să subliniem că fizicienii reactoriști folosesc sursele de neutroni ca surse exterioare în așa numitele ansamble subcritice. Aceste ansamble au aceeași alcătuire principală ca reactoarele nucleare dar au dimensiuni mult mai mici, astfel încît în ele nu se poate amorsa reacția de fisiune în lanț autoîntreținută. Prin aceste experiențe se află parametrii absolut necesari în proiectarea reactoarelor nucleare.

— În ce domenii ale practicii se utilizează sursele de neutroni ?

— În foarte multe și nu voi enumera decît cîteva pentru a oferi o asemenea imagine. Analiza structurală este una din metodele cele mai eficiente de aflare a compoziției diferitelor materiale de interes practic — oțeluri, alte aliaje, roci etc. În analiza structurală cu neutroni, fascicolul de neutroni produși de sursă este lăsat să cadă pe materialul de studiat. Diferite elemente ce compun materialul, devin radioactive sub bombardamentul de neutroni. Ele încep deci să emită diferite radiații, de diferite energii, de diferite intensități. Cu ajutorul detectorilor de radiații se înregistrează selectiv diferitele radiații putîndu-se astfel trage concluzii. Deseori compoziția materialului respectiv reprezintă o metodă foarte eficientă de stabilire a compoziției diferitelor materiale, putîndu-se, spre exemplu, decela cantități de 0,1 mg dintr-un element într-o probă de 20 g. Iarăși, folosind surse de neutroni se pot face analize mai pretențioase de compoziție, putîndu-se stabili nu numai elementele ce compun un material dar și dispunerea spațială a acestora în materialul respectiv. Este vorba de neutronografie. Un fascicol omogen de neutroni cade pe materialul de studiat. În funcție de compoziția acestuia, neutronii sînt în unele locuri absorbiți mai mult, în altele mai puțin. Rezultă un fascicol neomogen de neutroni, după parcurgerea probei, fascicol care impresionează în mod neuniform o placă (un film) fotografică. Astfel se obține imaginea compoziției spațiale a materialului studiat. Folosind metodele descrise, biologii au reușit să descopere diferite elemente din compoziția celulei umane și să tragă concluzii privind rolul acestor elemente în desfășurarea metabolismului celular.

— Și probabil, cu cît producția de neutroni este mai mare, cu atît metodele se dovedesc mai eficiente...

— Evident. De asemenea, folosirea unor neutroni de energii cît mai mari ridică eficiența metodei. Instalația aflată în construcție la Institutul de fizică București îndeplinește ambele condiții. Un proiect mult mai ambițios realizabil cu instalația de față prevede construirea unui ansamblu capabil să genereze energie. Este vorba de folosirea unui strat de uraniu, în care fiecare neutron emis de instalația temonucleară produce un număr de fisiuni, însoțite după cum se știe de eliberare de energie. Calculele arată că factorul de multiplicare a energiei neutronului în stratul de uraniu este de 30. Metoda aceasta reprezintă o soluție de compromis în scopul producerii de energie folosind un dublu mecanism fuziune-fisiune.

— Cu prilejul primei mele vizite la instalația de plasmă focalizată, mi-ați vorbit de o serie de aplicații în domeniul razelor X și în cel al ionilor grei.

— Poate acesta este și motivul pentru care nu le-am numit acum. Sînt aplicații foarte importante. Temperaturile de peste 5 keV (un eV are 11 600°K) și densitățile mari de energie obținute în plasma focalizată, oferă posibilități noi în studiul spectrului electromagnetic în domeniul razelor X moi și dure. Densitățile de energie obținute în plasma focalizată (aproximativ 5 K joule pe cm³) sînt mult mai mari decît în descărcările cu scînteie în vid la tensiune înaltă folosite pînă în prezent pentru studiul spectrului de raze X. Apoi, în ultimii ani se folosesc tot mai mult ioni grei accelerați pentru cercetările de fizică nucleară, materiale biologice etc., existînd cîteva procese și metode de a-i accelera la energii înalte. După cum vedeți numărul aplicațiilor este foarte mare și continuă să crească.

Catinca MUSCAN

CÎND POMII... SE PLIMBĂ

Ei bine, orice pom care „se respectă" și deci „vrea" să trăiască trebuie să-și ia cu el în călătorie... rădăcinile. Bineînțeles, problema se pune „cum să transporți un copac, în condiții optime" și aceasta înseamnă și... repede. De aici, necesitatea unei mașini complet automate de transplantare a copacilor. E ceea ce oferă o întreprindere din Hofheim, lîngă Frankfurt pe Main (R.F.G.). Pentru a convinge, au făcut o demonstrație în fața publicului. Într-un timp record, patru copaci cu un diametru al trunchiului de aproximativ 20 de centimetri au fost dezgropați dintr-un parc și transportați la noua lor destinație și... replantați. (În imagine, momentul solemn al „plecării")

GLACIOLOGIE

ÎN PLINĂ VARĂ AUSTRALĂ

- **Un program de o amploare excepțională**
- **Trei recorduri ale celei de a 17-a expediții sovietice în Antarctica: 1. Cea mai numeroasă : 423 de persoane ; 2. Cele mai vechi eșantioane de gheață scoase — 15 000 de ani — se află la stațiunea Vostok ; 3. Prin forajul termic, va fi străpunsă întreaga grosime a calotei glaciare.**

Vara australă 1971/72 consemnează începutul unor numeroase programe noi de cercetare de o amploare excepțională. Toate recordurile de afluență în Antarctica vor fi doborîte.

Cea de a 17-a expediție antarctică sovietică va număra doar ea 423 de persoane, cifră niciodată atinsă pînă acum. Francezii au început un raid de 2 000 de km care trebuie să-i ducă pînă la baza sovietică Vostok, pe platoul antarctic. Raidul (ce se va efectua în două campanii, cea de a doua, în vara australă 1972/73) face parte din proiectul antarctic internațional de glaciologie și are ca scop principal studiul mișcărilor ghețurilor ce acoperă continentul.

Vor fi implantate balize după o rețea precis studiată și vor fi efectuate carotaje de-a lungul întregii traversări. Sovieticii, americanii, englezii și australienii vor face marile raiduri peste calota glaciară. În afară de aceasta, expedițiile sovietice și americane vor întreprinde cele mai adînci foraje în gheața Antarcticii. Cercetătorii sovietici au anunțat că, la jumătatea lui noiembrie 1971, au atins cota minus 560 metri la stațiunea Vostok, ceea ce le-a permis să scoată pînă acum eșantioane de gheață vechi de 15.000 de ani. Folosind procedeul numit foraj termic, ei și-au propus să traverseze întreaga grosime a calotei glaciare cam 2 000 de metri. De asemenea, noi baze antarctice vor fi instalate. În deosebi, echipele sovietice intenționează să găsească un loc de așezare a unei noi baze pe coasta mării Amundsen la răsărit de stațiunea americană Byrd care, invadată de ghețuri, va fi abandonată ca stație de iarnă. În timp ce stația Siple care nu era locuită decît în timpul verii australe va fi amenajată ca stație permanentă. Pentru cercetările atmosferei înalte va fi instalată o rețea de antene, lungă de 20 km. Americanii au început construcția unui dom în aluminiu, înalt de 15 m și de 50 m diametru, la staținea lor de la Polul Sud, dom destinat a rezista presiunii ghețurilor pe o perioadă mai lungă atît pentru locuit cît și ca punct geodezic. Încă o noutate. Pentru prima oară și alți savanți din țările socialiste vor lucra în această vară australă în Antarctica.

Unul dintre depozitele de la Polul Sud. Proviziile și materialele sînt mult prea bine păstrate

MEDICINĂ

ȘI TOTUȘI IMPOSIBILUL NU ESTE CHIAR... IMPOSIBIL!

O arsură profundă care se întinde pe aproape întreaga suprafață a pielii înseamnă moarte. A readuce la viață victimele atît de grav lezate este o imposibilitate. Și totuși... În spitalele din Șanhai și Pekin, din treizeci de cazuri, zece au fost salvate. Despre acest tratament de excepțională reușită în lumea medicinii ne vorbesc Uan Tsan Ie, Fan Tsîn Hui și Ho Yun Cin din R. P. Chineză.

Undeva a izbucnit un incendiu. Oamenii dau o bătălie inegală cu flăcările. Spitalele sînt în alertă. De la locul sinistrului se aduc victimele. Toate sînt cazuri de urgență, numai că unele sînt socotite în întreaga lume insolubile. O arsură de gradul 3, atunci cînd peste 70% din suprafața pielii este arsă, este un caz fără speranță. Organismul e sufocat, otrăvit. Orice intervenție a medicului e sortită eșecului. Nici un transplant de piele nu mai poate fi eficient.

— Și totuși, s-a reușit imposibilul, ne spun medicii Uan Tsan Ie, Fan Tsîn Hui, Ho Yun Cin, din Republica Populară Chineză. **În ultimii ani, 30 de cazuri cu arsuri întinse de peste 90% a suprafeții corpului, dintre care arsuri de gradul 3 depășind 70%, au fost tratate la spitalele din Pekin și Șanhai, 10 oameni fiind salvați și redați vieții.**

Interlocutorii noștri au prezentat într-o conferință în cadrul problemelor de asistență de urgență, la București acțiunea care a dus la succes. Terapeutica de înlocuire în prima fază — faza de șoc, prevenirea și tratamentul infecției și îngrijirile locale ale arsurilor de gradul 3.

— De fapt în ce constă marea gravitate ? am întrebat.

— Principala cauză de deces în arsurile profunde întinse este infecția generală gravă. Tratamentul intensiv de susținere, îngrijirile locale bine aplicate, administrarea rațională a antibioticelor, sterilizarea și izolarea necesare constituie cele patru aspecte importante ale prevenirii și tratamentului infecției. Evident, punctul-cheie constă în aplicarea unui tratament corect al suprafețelor arse, ni se răspunde. **De mare importanță pentru tratamentul primei faze de șoc se dovedește a fi tocmai ajutorul acordat de urgență, astfel ca să se reducă cît mai mult frecvența și evident. mortalitatea datorită septicemiei în faza inițială.**

— Dar pe ce se bazează acest tratament ?

— Principiul fundamental al tratamentului local al arsurilor profunde rezidă în excizia accelerată, rapidă și bine planificată, gîndită a escarelor (rănilor) urmată de acoperirea imediată și fără greș a suprafețelor, astfel dezgolite prin grefe de piele. Este vorba de o tehnică foarte bine pusă la punct. Acest principiu este aplicat în majoritatea cazurilor astfel : decaparea imediată, precoce, pe etape, și aproape concomitent acoperirea de „fișii" mari de homogrefă urmată îndeaproape de autogrefe, microgrefe autologe încastrate. Folosirea combinată, de autogrefe și homogrefe, pe măsura eliminării progresive a escarelor, și totul cu o tehnică de lucru extrem de precisă, permit apoi în timp multiplicarea potențialului de acoperire a autogrefei cu 10 și chiar mai mult.

— Ce înseamnă această înlocuire imediată și multiplicare în timp ?

— Vă vorbeam de o metodă alternativă. Pe măsura eliminării escarelor, aplicarea alternată de autogrefe și homogrefe. Încă o precizare. Pielea acoperită de păr este recunoscută a fi o zonă donatoare foarte eficientă. Aceasta ca principiu general. Apoi se observă o serie de faze. Prima, faza de șoc, care trebuie depășită. Un tratament de susținere pentru a combate infecția generală. Și această metodă alternativă de „transplant" de piele. Aceasta din urmă are mai multe faze ce se desfășoară într-un timp mai îndelungat. Ca un exemplu, în general, aceeași suprafață de piele piloasă (cu păr) donatoare poate furniza între 5 și 6 preluări în două luni, cu un maximum de 8 preluări de piele în răstimpul a 60 de zile. Plasarea microgrefelor autologe încastrate în mari lambouri de homogrefă ca și prelevările de piele în mai multe etape (din piele piloasă) au fost utilizate ca un procedeu de salvare urmărind acoperirea definitivă a suprafețelor arse profunde, întinse.

— Insistăm asupra faptului că în timpul tratamentului acestor cazuri de arsuri profunde întinse, personalul medical trebuie să servească cu abnegație, să procedeze la o observare minuțioasă și o analiză integrală, să ia hotăriri corecte și într-un timp cît mai scurt cu putință. Viața unui om depinde de toți acești factori. Iar succesul mai depinde de un factor de mare importanță în medicină : dorința, voința lui fermă de a trăi. Și de multe ori această voință, această încredere a bolnavului depinde de personalul medical, de felul în care se poartă, îi vorbește, îi insuflă această încredere. Noi acordăm o mare atenție, în tratamentul aplicat, să avem de partea noastră cooperarea activă a pacientului a intervenit în discuție Uan Tsan Ie.

— Nu v-am relatat aici decît principiul de lucru, problema generală, a spus Ho Yun Cin. **Tratamentul în amănunțime fiind o problemă de pură specialitate, l-am expus pe larg medicilor români în cadrul conferinței noastre.**

PERICULOASE SÎNT... PISICILE!

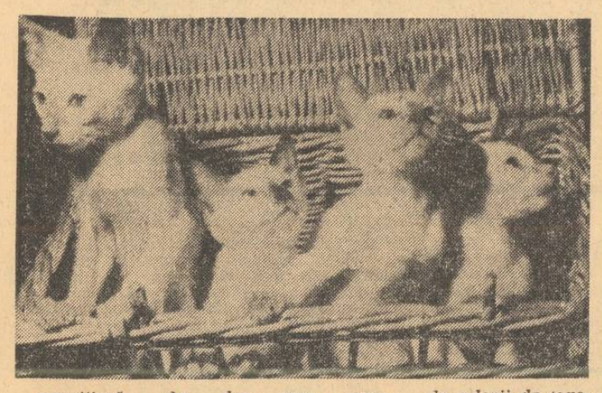

„Feriți-vă de ele !" spun medicii. Calinele, drăgălașele, jucăușele, cele mai domestice între domestice — pisicile sînt acuzate grav. Ele transmit virusul leucemiei oamenilor. De parcă nu ar fi suficient un nou cap de acuzare : sînt responsabile de numeroasele cazuri de toxoplasmose depistate. Toxoplasmosa este o maladie, e drept destul de rară, dar care, contractată de o femeie însărcinată provoacă malformații grave fetusului. Numărul oamenilor purtători ai parazitului se ridică la aproximativ un miliard. În diferite regiuni din Suedia, R.F.G., Anglia și Statele Unite, toxoplasmosa este endemică. În Tahiti, purtătoare a virusului — aproape întreaga populație. În organismul uman pot fi 100 pînă la 3 000 de colonii de toxoplasmose care pot provoca tulburări grave de la atacul cardiac „inexplicabil" la moarte subită și de la tulburări cerebrale la orbire. Deși pisicile sînt acuzate ca transmițătoare ale virusului, un cercetător francez, Georges Desmonts a arătat că mulți „bolnavi" nu au pisici. Agentul ? Carnea prea puțin fiartă, în deosebi „steak tartar" și biftecul în sînge.

EXISTĂ ȘI DEȘERTURI... SUBMARINE!

Da, adevărate deșerturi submarine s-au format în Marea Baltică ca urmare a lipsei de oxigen și a unei mari concentrații în carbură de hidrogen datorită în primul rînd poluării apelor deversate, iată fantastica afirmație a profesorului Ludwik Szmudzinski de la universitatea din Gdynia. Pe de altă parte renumitul profesor polonez a comunicat că se observă o creștere fără precedent a salinității Mării Baltice în ultimul sfert de secol, un fenomen, pentru moment, neelucidat care se impune în atenția științei.

COMETELE FAC... MULT PRAF!

Un grup de astrofizicieni sovietici au creat un model matematic al mediului de praf al sistemului solar. Ei au ajuns la concluzia că cometele aruncă anual în spațiu pînă la 2 miliarde de tone de particule solide. Savanții consideră că dezagregarea în timp a cometelor a condus la formarea în spațiul interplanetar a doi nori de praf, unul plat și celălalt sferic. Acești nori ar fi izvorul ploilor de meteoriți.

AU FOST DESCOPERITE TREI NOI GALAXII!

Vîrsta lor ? Cel puțin 10 miliarde de ani. E oricum ceea ce afirmă astronomul canadian Sidney Van den Bergh de la Observatorul David Dunlap de la Universitatea din Toronto. El se bazează pe analiza plăcilor fotografice luate la Mont Palomar. Aceste trei galaxii care s-ar găsi la două miliaone de ani lumină de Terra, ar aparține categoriilor sferoidale pitice.

„OXIGENUL" MARILOR CAPITALE

Fiecare nou locuitor al Parisului ar trebui să-și aducă cu el patru arbori, s-a spus într-o conferință despre „oxigenul" marilor capitale. Dar aportul în oxigen și în frumusețe al copacilor este prost răsplătit. În orașele moderne — de oțel, beton și... gaz de eșapament, copacii supraviețuiesc din ce în ce mai greu. Nu numai faptul de a crește „în asfalt" este o adevărată tortură pentru ei, dar, în plus, înfruntă și atacul insectelor, al ciupercilor. De parcă nu ar fi destul, un alt inamic neașteptat al copacilor citadini este sarea care se împrăștie pe străzi și bulevarde împotriva poleiului. Această sare e dăunătoare pentru rădăcină și tulbură structura solului.

Un genetician de la Arboretum din Washington, dr. F. Santamur, a hotărît să se ocupe de pomii de oraș. Pentru aceasta, încearcă să creeze generații rezistente la mediul urban. Principala tehnică a sa este încrucișarea a două specii pentru a obține un hibrid cu proprietățile dorite. De pildă încrucișînd un arbore cu ramuri solide dar sensibil la maladii cu unul care este rezistent la maladii dar cu ramuri ce se rup ușor sub greutatea zăpezii. Important e însă să nu obțină un hibrid cu ramuri care se rup ușor și sensibil la maladii. Dar cu geneticienii e bine să nu glumești. S-ar putea să te ia în serios.

SURÎSUL ÎN TRATAMENTUL ULCERULUI DE STOMAC

O nouă ipoteză propusă de un cercetător — dr. Jay M. Weiss de la Universitatea Rockefeller, New York : un climat de bună dispoziție și amabilitate e mai eficace decît orice calmant ! Premisele sînt de altfel cunoscute. Celebrul Dr. Hans Selye își demonstrează teoria încă din 1938, după care stress-ul psihologic poate declanșa un ulcer. Jay Weiss constată în experiențele sale pe șoareci același lucru, și anume : în general, șocurile electrice provoacă ulcere de stomac. Dacă animalele de laborator au fost avertizate din timp printr-un semnal, ulcerul provocat e mai puțin grav. E mai eficient atunci cînd există modalitatea de a evita șocul. Cei care reacționează puternic și fac eforturi mari pentru a „face față" stress-ului sînt cei mai expuși să „facă" ulcer. Același lucru s-ar întîmpla și la oameni. Dr. Weiss sugerează că boala se agravează sau evoluția ei este stopată în funcție de climatul stressant sau respectiv amical din jurul celor cu o deosebită sensibilitate.

Pacienta înghite radio-pilula cu ușurința cu care ar lua o banală aspirină sau un antinevralgic (fotografia din stînga). Pătrunsă în organism, radio-pilula, care are o lungime de 16 mm și o lățime de 6 mm, dă posibilitate medicilor să obțină prețioase informații despre starea în care se află stomacul și tubul digestiv al pacientului.

Cu ajutorul unui aparat special (fotografia din dreapta), medicul recepționează mesajul transmis de radiopilulă, privind atît presiunea internă pe toată lungimea tubului digestiv, cît și temperatura acestuia. Puterea de transmisie a semnalelor emise de radio-pilulă este limitată la o distanță de trei metri, suficientă însă pentru a pune în acțiune aparatele care măsoară și înregistrează presiunea și temperatura din interiorul stomacului și al tubului digestiv. Pe baza acestor informații transmise de radio-pilulă, medicul poate stabili cu exactitate diagnosticul afecțiunii de care suferă pacientul, fapt pe care nu l-a putut determina cu claritate cu ocazia efectuării și citirii radiografiilor făcute. Imaginile au fost luate la un spital din Londra.

RADIO-PILULA

ASTĂZI ÎNCERCĂM SĂ DESLUȘIM ÎNȚELESUL UNUI CUVÎNT ROSTIT ÎN FIECARE ZI:

APA

Scurtă incursiune de la un pahar cu apă la un metru cub de apă folosit în industrie, de la apa de rîu la apa tratată, purificată, bună de băut.

Apa înseamnă viață. Nimeni nu obosește repetînd această simplă propoziție. Nici n-o consideră banală. Însetați, încălziți, obosiți, deschidem un robinet și șuvoiul de apă rece sau caldă ne dăruiește cel mai vechi, cel mai simplu medicament. Apa face parte din mediul necesar existenței, ființei noastre. La fel ca aerul. Apa e un element vital integrat în civilizația omenirii. Apă = H_2O : este prima formulă pe care o învățăm cînd începem să descifrăm chimia. Deci H_2O la robinet, H_2O la duș, H_2O în pahar, în vasul de gătit, în stropitoarea cu care ne udăm florile, în riul în care ne scăldăm, în picăturile de ploaie. Oare ? Nu, nu putem vorbi despre apă doar în formula H_2O. Ea are o compoziție subordonată anumitor norme, anumitor standarde. În formula bună de băut, apa ajunge după îndelungi procese de transformare Ea e măsurată, tratată, obligată să devină curată pentru a curge în paharul așezat, cu gestul cel mai obișnuit, sub un robinet. Pentru acest pahar de apă pe care îl bem, muncesc mii de oameni. De fapt, fiecare picătură e o sinteză de inteligență și de muncă. Credeți că exagerăm ? Cu voia dumneavoastră, vom începe incursiunea promisă, pe care v-o făgăduim cît mai sintetică. Ea a avut ca bază convorbirile cu interlocutorii specificați.

O BOGĂȚIE LIMITATĂ ?

Apa nu înseamnă doar viață și civilizație. Ea e o bogăție naturală, o zestre extrem de prețioasă pentru o țară. Ca orice bogăție, are însă și limite. Societatea modernă o solicită din ce în ce mai mult în dorința ei sprigă de progres rapid. Industrie, irigații, consum urban și rural, piscicultură : toate aceste compartimente pretind consumuri din ce în ce mai mari. Înainte de a vă oferi cîteva date comparative ce pot ilustra această creștere vertiginoasă a volumului de apă consumat, permiteți-ne o paranteză. Construim termocentrale. V-ați întrebat ce cantitate de apă folosește pe secundă o termocentrală de genul celei de la Işalnița ? 40 mc. O tonă de oțel nu poate fi creată nici ea fără o cantitate de 200 mc de apă.

La rugămintea noastră, **ing FLORIN IORGULESCU** și **ing LUCIAN POPOVICI,** ne pun la dispoziție un tabel — reprodus mai jos — ce reprezintă de fapt cea mai bună pledoarie pentru valoarea apei. **Volumul total de apă folosit în principalele compartimente crește, după cum se vede din tabelul reprodus, într-un ritm vertiginos, de la 2,61 miliarde mc pe an în 1960 la 19,56 miliarde mc în 1975 și 29,45 miliarde mc în 1980.**

	1960	1965	1970	1975	1980	1985
APĂ POTABILĂ	0,35	1,07	1,54	2,19	3,01	4,20
APĂ INDUSTRIALĂ	0,80	2,24	3,86	7,03	11,84	17,57
IRIGAȚII	0,86	1,16	3,71	9,14	12,90	16,92
PISCICULTURA	0,60	0,60	0,99	1,20	1,70	1,74
TOTAL	2,61	5,07	10,10	19,56	29,45	40,43

(miliarde m.c. pe an)

Încă o dată, cu ajutorul unor cifre care apelează la trecut și iau ca punct de pornire prezentul pentru a prognostica viitorul, se realizează demonstrația acelei directe, strînse corelări între folosirea apei și ritmul de dezvoltare contemporană, în aspectele ei esențiale. Vom adăuga, alte cîteva dovezi, oferite de data aceasta, de **ing IOAN DIMA.**

— Ne spuneați că unele studii, cercetări pe care le faceți, privesc și dezvoltarea în perspectivă a cerințelor de apă. Ne puteți schița, prin cîteva cifre semnificative, creșterea cantităților de apă folosită ? îl întrebasem. Răspunsul primit precizează :

— Cantitățile de apă pe care le indic sînt socotite pe un locuitor și pe o zi. Deci : DACĂ ÎN 1944 UN LOCUITOR FOLOSEA ZILNIC 20 LITRI DE APĂ, ÎN 1960, ACESTEA CRESC LA 35 LITRI, ÎN 1970 LA 140 LITRI, IAR ÎN 1980 VOR AJUNGE LA 220 LITRI.

— Și în București, unde e firesc să se consume zilnic cea mai mare cantitate de apă ?

— 280 LITRI PE LOCUITOR INTR-O ZI.

— În comparație cu alte mari centre populate ale lumii e mult, e puțin ?

— Vă citez cîteva exemple : pentru un locuitor al Moscovei sînt asigurați zilnic 600 litri apă, pentru un parizian 500 litri, pentru un vienez 300 litri, pentru un cetățean al Varșoviei 240 litri.

— Deci, ce trebuie să știm despre propria noastră bogăție de apă ?

— Că bogăția aceasta nu este atît de mare încît să ne permită risipa. Ceea ce ne oferă la ora actuală riurile interioare ale țării (în afară de Dunăre), revine la circa 1 700 mc pe locuitor și pe an. Ori, există țări cum ar fi Norvegia, Suedia, Finlanda în care această cantitate socotită pe locuitor este de 20 000 mc. anual, Islanda cu cantități între 15—20 000 mc., Austria, Albania, Elveția, Turcia, Iugoslavia cu cantități între 5—10 000 mc. Ea nu este nici inepuizabilă. Răspunsul îl primim la Consiliul Național al Apelor.

TIMPUL ȘI CAPRICIILE DEBITULUI MINIM

— Aprecierea pretinde o explicație pentru oricine ar privi harta țării, care apare brăzdată de cursuri de apă...

— Aprecierea la care vă referiți, ne spune ing **LUCIAN POPOVICI, are în vedere o cunoaștere a resurselor de apă sub toate formele, variația lor în timp, reglementarea folosirii lor rațională în prezent și în perspectiva dezvoltării lor viitoare ; ține seama atît de aspectul cantitativ cît și de cel calitativ al apei ; privește necesitatea măsurilor și lucrărilor care să facă posibilă folosirea apei. Sursele de apă nu sînt distribuite uniform în timp. Primăvara — luna mai atinge vîrful — se scurge cea mai mare cantitate de apă. În celelalte anotimpuri, riurile au cantități mult mai mici. E vorba deci de UN DEBIT MAXIM pe o scurtă perioadă de timp și de UN DEBIT MINIM (de fapt, debite mai mici, în restul anului).**

— Ce diferențe sînt între debitul maxim și cel minim ? De pildă, Oltul sau, să zicem Dunărea ?

— La Olt, debitul minim poate atinge 165,5 mc/secundă, cel maxim — 4 000 mc/secundă : Dunărea are un debit minim de 1 400 mc secundă, iar cel maxim ar fi de 16 500 mc.

— Problema esențială care se impune este necesitatea amenajării lor ?

— Firește. Ca să folosești mai mult decît ceea ce îți oferă debitele minime, e nevoie de lucrări de amenajare pentru regularizarea debitelor riurilor. Pe măsură ce se impune nevoia creșterii debitului unui riu, apare și cea a construirii unor lacuri de acumulare din ce în ce mai importante. Dacă ar curge uniform, deci nu cu o variație atît de mare a debitelor, riurile interioare ale țării ar putea oferi 34,8 miliarde mc apă anual, cu un debit de 1 100 mc pe secundă. La ora actuală, volumul de apă utilizabil în regim natural este de numai circa 6 miliarde mc pe an.

— Ne puteți vorbi și despre posibilitățile de folosire a apelor subterane ?

— În condiții economice, din volumul mediu de 8,5 miliarde mc pe an, poate fi utilizată o cantitate de numai 4,5 miliarde mc.

— Ce ne puteți spune despre apele în regim amenajat — pentru a folosi termeni cu care sînteți familiarizați — dîndu-ne cîteva puncte de referințe cu actualul plan cincinal ?

— La cele 42 lucrări de acumulare cu un volum acumulat de 2 miliarde mc (în 1970), se vor adăuga, la sfîrșitul acestui cincinal, 64 acumulări cu un volum de 2,4 miliarde mc. În 1985, vor exista, în total, 124 acumulări avînd volumul de 9,5 miliarde mc.

— Care lucrări de acest fel vor intra în funcție în acest an ?

— Paltinu, care va asigura apă pentru complexul industrial Brazi și orașul Ploiești, Poiana Uzului ce vizează alimentarea Văii Trotușului (Onești—Borzești), Lești și altele. Să nu uităm, bineînțeles, marele baraj de la Lotru, o nouă sursă energetică.

În această temerară călătorie invitații noștri sînt :

- Ing. **FLORIN IORGULESCU,** președintele Consiliului Național al Apelor
- Ing. **LUCIAN POPOVICI,** director general la Consiliul Național al Apelor
- Dr. ing. **MIRCEA NEGULESCU,** director adjunct științific al Institutului de studii, cercetări și proiectări pentru gospodărirea apelor
- Doctor în biologie **SIMONA MARCOCI,** cercetător principal la I.S.P.G.A.
- Ing. **IOAN DIMA,** cercetător principal la I.S.P.G.A.
- Dr. **MARIA RUSU,** șefa laboratorului de igiena apei de la Institutul de igienă și sănătate publică

APA CEA DE TOATE ZILELE ÎN PROGNOZA ANULUI 2000

Dacă urcușul pe noi trepte spre culmile progresului presupune, printre altele, și o îngustare a posibilităților de folosire a apei, atît din pricina creșterii nevoilor de consum dar și din cauza creșterii volumului de impurități purtate de ape, trebuie găsite căi noi pentru asigurarea apei noastre cea de toate zilele. Se conturează deja o criză a apei ? În unele țări ale globului, da. În orice caz, în multe dintre ele, apa începe să fie o problemă din ce în ce mai acută sub aspectul gospodăririi ei. La Tokio capitala gigant, actuala aprovizionare cu apă potabilă amenință cu scufundarea unele cartiere ale orașului, datorită procedeelor folosite (se scot zilnic milioane de metri cubi de apă din pînza freatică a solului pe care e așezat orașul). În Olanda, alimentarea cu apă potabilă devine din ce în ce mai precară datorită faptului că apele Rinului, unica sursă de aprovizionare, sînt atît de poluate de către numeroase întreprinderi industriale, încît descrește vertiginos cantitatea de oxigen în apă. Vom reveni însă la problema poluării într-un alt capitol al paginii de față.

— Sursele pe care le oferă apele în starea lor naturală — în regim natural, cum spun specialiștii — sînt, după cum am văzut limitate. Remediile ? Mai multe, de bună seamă. Despre amenajări, am mai vorbit. Ce altă cale se preconizează pentru a mări cantitatea de apă folosită, cantitate ale cărei cerințe sînt mereu în creștere ?

— De pildă, refolosirea apelor uzate (deci apele deversate de industrie) — răspunde inginerul **LUCIAN POPOVICI. Poate că e nimerit să atrag atenția și asupra faptului că 70—80 la sută din apa folosită în industrie revine în circuitul de folosință. Desigur, după ce a fost epurată.**

Se supune apa, remediilor ce i se aplică ? Incontestabil, că e obligată să se supună. Dar nu o face cu ușurință. Pretinde studii, cercetări, efort, timp, bani. Și, de aceea, cu atît mai mult, grijă pentru a economisi apa și a o păstra curată.

— Ce înseamnă de fapt gospodărirea apelor ? Sau, mai exact, ce și cum studiază Institutul de studii, cercetări și proiectări pentru gospodărirea apelor această problemă ?

— În cele două compartimente mari ale activității noastre — cercetare și proiectare — răspunde tov. **MIRCEA NEGULESCU — sînt conturate principalele aspecte ce țin de gospodărirea apelor. Mă refer, sintetic, la cele ce privesc pe de o parte, aspecte ale economiei apelor, iar pe de altă parte, aspecte ce țin de protecția, calitatea și tratarea lor. Cu alte cuvinte, apa cercetată, studiată cantitativ și calitativ în raport de cerințele specifice, cu efectele economice ale folosirii și amenajării ei, cu efectele ei distrugătoare prin inundații, cu efectele asupra mediului, cercetată, studiată pentru cunoașterea calității ei și elaborarea unor metode de analiză, control, a unor planuri de protecție etc.**

Folosirea acestor procedee, a instalațiilor preconizate înlesnește epurarea unor mari cantități din apele uzate evacuate în riuri. Poate că unele exemple aflate la Consiliul Național al Apelor vor lămuri mai bine lucrurile. În 1970 cantitatea de apă uzată evacuată se ridica la 4,44 miliarde mc. În 1975, cantitatea ei va crește la 7,7 miliarde mc. Din acestea, cantitățile necesare a fi epurate se ridică la 1,82 miliarde mc. (1970) și 3,17 miliarde mc. (1975). Cît privește cantitatea efectiv epurată este de 1,2 miliarde mc. (1970) și 2,58 miliarde (1975).

Intrăm în amănunte de studii și cercetări. Inginerul **IOAN DIMA** ne asigură că în studierea folosirii acestora trebuie să ținem seama că apa, universala apă „se reînnoiește dar nu e un perpetuum mobile, că se regenerează dar că o cantitate se pierde totuși, de fiecare dată".

— Ne-ați vorbit de folosirea apei în industrie. Ne-ați atras atenția și asupra unor posibilități de utilizare mai rațională. N-ați vrea să reveniți la exemplele cu termocentrala din Işalnița și tona de oțel ?

— Vă spuneam deci, că O TERMOCENTRALĂ CA CEA DE LA IȘALNIȚA ARE NEVOIE DE 40 MC APĂ PE SECUNDĂ și că O TONĂ DE OȚEL SOLICITĂ PÎNĂ LA 200 MC APĂ. Printr-o utilizare rațională, prima poate funcționa cu numai 4 mc pe secundă, a doua se poate mulțumi cu preluarea din sursa de apă a unor valori specifice de numai 2—10 mc apă.

— Dată fiind marea valoare a apei, distanța de la primele cifre la celelalte este considerabilă. Economia de apă devine o obligație...

— Pentru orice domeniu de folosință și pentru oricine are nevoie de ea, pentru industrie, agricultură, pentru consumul zilnic. Orice cantitate nejustificată de apă în plus încarcă costul lucrărilor de regularizare a debitelor și dăunează economicității acestora. Și indiferent dacă această risipă se produce într-o întreprindere industrială, în irigații sau în consumul urban, ea are urmări complexe în viața economică și socială.

— Vă preocupă, desigur, dezvoltarea în perspectivă a cerințelor de apă cu tot ceea ce este legat de asigurarea lor. În ce an v-ați propus să situați prognoza ?

— Prognoza de gospodărire a apelor pe care o studiem are ca punct final anul 2000 și va avea o mare importanță pentru direcționarea optimă a dezvoltării de care pomeniți.

— Ne puteți divulga vreun amănunt ?

— Încă nu. Studierea ei abia a început.

— Mai așteptăm. Nu va trece mult timp și vom ști cum să folosim apa pînă în anul 2000 !

ATENȚIE! ROȘU! SĂNĂTATEA RÎULUI E ÎN PERICOL

Vom ști și cît de bună va fi apa pe care o vom bea în anul 2000 ? Dar acum ? Intrăm în domeniul calității și ghidul nostru e harta întocmită de doctorul în biologie **SIMONA MARCOCI,** hartă ce reprezintă de fapt concretizarea unor lucrări de cartare a calității cursurilor de apă pe sectoare.

— De ce pe sectoare ? o întrebăm.

— Fiindcă același riu are porțiuni mai curate și altele mai impurificate.

— Ca Dîmbovița, care apare pe hartă ca un riu curat doar pînă la intrarea ei în București ?

— Întocmai.

Harta pe care o consultăm își are colorate diferitele zone cu roșu (apă foarte puternic impurificată), cu galben (puternic impurificată), cu verde (moderată) și albastru (curată). Între ele există și zone de trecere. Zonele acestea distinct colorate au, firește, denumirile științifice corespunzătoare. Nu le amintim, fiindcă importante ni se par semnificațiile lor.

— Poluarea apelor sau impurificarea — cum spun specialiștii noștri — atinge proporții alarmante în multe țări dezvoltate ale lumii. Savantul Jacques Piccard declara, în octombrie 1971, că în cazul cînd nu vor fi luate măsuri pentru a opri otrăvirea planctonului vegetal, mările și oceanele vor muri în următorii 25—30 de ani. În S.U.A. poluarea apelor este în primul rînd opera a 25 000 întreprinderi industriale. Se iau măsuri, se fac legi pentru combaterea poluării. V-aș ruga să explicați, pentru cititorii noștri, cauzele și căile impurificării apei.

— Impurificarea apare ca o consecință firească a dezvoltării și modernizării localităților, a dezvoltării și diversificării industriale, a chimizării agriculturii, a folosirii energiei nucleare, a micșorării debitelor de diluție, ca urmare a creșterii volumului alimentărilor cu apă. Față de 1970 volumul apelor uzate la noi se va dubla aproape, în 1975. Consecintele de ordin economic, sanitar, social-turistic ale impurificării sînt atenuate desigur prin măsurile care se iau pentru protecția resurselor de apă, pentru epurarea apelor uzate. Cercetările biologice au o pondere însemnată în ansamblul lucrărilor privind evoluția calității apei riurilor și a lucrărilor de autoepurare a cursurilor de apă.

— Deci, cunoaștere, urmărire, combatere. Consecințele impurificării se manifestă în funcție de natura substanțelor care intră în compoziția apelor uzate. Care anume ?

— Nu voi intra în prea multe amănunte, continuă dr. **SIMONA MARCOCI. Ceea ce țin să scot în evidență este că indiferent dacă substanțele impurificatoare sînt organice biodegradabile (apele menajere, industria alimentară, industria ușoară, zootehnie) sau substanțe puțin sau nedegradabile biologic provenite din industria extractivă, chimică, parțial, industria ușoară, cunoașterea calității apelor și evoluția lor în timp reprezintă un fel de barometru al salubrității apelor, ce indică permanent unde și cum trebuie intervenit pentru realizarea unor noi stații de epurare sau pentru dezvoltarea celor existente.**

— Cercetările pe care le faceți aici, în laborator, ce reprezintă ?

— Acvariile pe care le vedeți, adăpostind peștișori și crustacee ce le servesc drept hrană sînt destinate, de fapt, unor testări toxicologice. Se urmărește comportarea peștilor și a crustaceelor în apa în care au fost introduse diferite substanțe toxice.

— Ce trebuie înțeles prin autoepurare și cum este folosit acest proces ?

— Protecția apelor înseamnă nu numai cunoașterea dinamicii procesului de impurificare dar și a reversului acestuia, procesul de autoepurare, ce se declanșează spontan în momentul cînd apele uzate pătrund în riul receptor. Este un proces natural prin care apa impurificată se curăță și revine în mai mare sau mai mică măsură la starea inițială prin forțe proprii, se autoepurează. Este importantă cunoașterea acestei capacități a riurilor — în general apele țării noastre au o capacitate relativ ridicată de autoepurare — atît pentru a le proteja împotriva unor impurificări care să depășească această capacitate naturală, cît și pentru a investi fonduri corespunzătoare, evitînd pericolul supradimensionării unor instalații de epurare, dacă nu se ține seama de posibilitățile naturale ale riurilor.

NU PUR ȘI SIMPLU H_2O...

— Numeroși specialiști se străduiesc să ne ofere în paharul nostru **APĂ CÎT MAI BUNĂ DE BĂUT.** Ce trebuie să înțelegem prin apă de calitate ? Întrebarea aceasta o punem, mai tîrziu, doctorului **MARIA RUSU.**

— O apă cu o compoziție în limite admisibile a unor substanțe, o apă care să corespundă unor norme de calitate stabilite, la rîndul lor, după testări hidrobiologice pe animale cu sînge cald, o apă a cărei compoziție să asigure un echilibru al tuturor substanțelor obligatorii în conținutul ei. O depășire a cantității de nitrați admisibili poate duce, de pildă, la cianoză infantilă : trecerea peste limită posibilă a iodului în apă favorizează apariția gușei endemice. O cantitate sporită de elemente chimice nedăunătoare dă apei un gust sălciu.

— Care este apa cea mai bună, ținînd seama de calitățile ei naturale ?

— APA DE MUNTE, APA DE IZVOR, APA DE PROFUNZIME. Aș insista, atrăgînd atenția asupra caracterului dăunător al obiceiului practicat încă în mediu rural de a se folosi direct, fără a apela la cei în drept să-și dea avizul, la apa de suprafață, netratată.

— Ce efecte nefavorabile poate avea apa necorespunzătoare asupra sănătății ?

— Efectele acesteia se pot manifesta pe două căi : pe de o parte, apa ca purtătoare a unor agenți biologici cu potențial patogen sau a unor agenți toxici care acționează imediat asupra stării de sănătate ; pe de altă parte, apa, modificîndu-și compoziția, creează imposibilitatea de adaptare a organismului și provoacă apariția unor boli de tip cronic. Mijloacele de luptă pentru combaterea impurificării apelor și-au vădit și își vădesc eficiența. LA NOI ÎN ȚARĂ, de pildă, putem cita exemplul scăderii indicelui de morbiditate provocat de febra tifoidă, de la 53,3%000 locuitori în anul 1947, la 1,6%000 locuitori în 1969.

— Se vorbește despre igienizarea mediului. Cum se realizează ?

— Igienizarea mediului devine o problemă de prim ordin în condițiile unei spectaculoase dezvoltări industriale, urbanistice, unei creșteri accentuate a populației. Este o acțiune complexă care se desfășoară prin colaborarea strînsă a specialiștilor igieniști, epidemiologi, microbiologi, biologi, chimiști, medici. Ea vizează identificarea și determinarea concentrațiilor minime ale diferitelor substanțe impurificatoare, perfecționarea metodologiilor de urmărire a acțiunii lor asupra organismului și a efectului lor cumulativ, stabilirea relației între sănătatea populației și calitatea apei, urmărirea persistenței lor în mediu acvatic, elaborarea unor procedee de reducere și îndepărtare a substanțelor impurificatoare de origină biologică și chimică, stabilirea normelor de calitate a apei pe baze științifice.

DECI, O. VEGHE PERMANENTĂ LA IGIENA APEI pe care o folosim. Grea și îndelungată muncă, pînă să se ajungă la o apă pe care s-o consumăm cu plăcere !

*

Nu e prea scurtă această încercare de incursiune în istoria unui pahar de apă ! Trebuie să-i punem punct, fără a vorbi de alte diverse virtuți ale apei, de truda pe care o cere păstrarea, valorificarea folosirea, curățirea ei. Deschideți un robinet. Priviți cum curge apa în pahar. Gîndiți-vă că vine atît de departe, că e transformată pe parcurs, prin efortul atîtor oameni. Gîndiți-vă că fiecare picătură contează, că risipirea ei poate duce la pierderi mari ale acestei bogății naturale care merită prețuirea noastră. În așa măsură, încît să nu risipim această bogăție zilnică, fără de care n-am putea trăi. Cu care ne-am obișnuit. Pe care n-o luăm în seamă, decît dacă ne lipsește. Pe care o socotim prozaică, poate pentru că Horațiu spunea că nu pot trăi acele poeme scrise de băutorii de apă...

Anchetă realizată de :
Luc'a MANOLESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Robot? Cine și de cînd?

În zilele noastre noțiunea de robot este frecvent folosită, fie în tehnică, fie în viața de toate zilele. Ba a apărut și termenul de „robotronică" știința care se ocupă cu elaborarea și aplicațiile roboților.

Deși în limba română există un termen care nu e prea străin de noțiunea de robot — ne referim la verbul „a roboti" și care se folosește din timpuri îndepărtate totuși cuvîntul „robot" nu este prea vechi.

Știți cine și cînd l-a născocit?

Din secretele criminalisticii

Se cunosc diferite metode, cu ajutorul cărora se poate constata cu o oarecare aproximație timpul scurs după ce o armă de foc a fost utilizată. **Dar, dacă țeava armei este bine curățată, după folosire, credeți că se mai poate determina acest timp, factor esențial uneori în elucidarea anumitor crime?**

Criptografie

Cine nu a auzit de criptografie sau cine nu știe că ea se folosește în diverse împrejurări, în care se urmărește transmiterea unor mesaje al căror conținut nu trebuie cunoscut de persoane nedorite?

În cele ce urmează, vă vom prezenta un gen de criptografie, propunîndu-vă să dezlegați misterul De fapt, cu această ocazie nu vă veți verifica numai perspicacitatea, ci și unele cunoștințe de algebră.

Iată, deci despre ce este vorba.

Se dau trei grupe de ecuații algebrice :

$$\begin{cases} x \cdot y = 110 \\ x + y = 27 \end{cases} \quad \begin{cases} \frac{w}{z} = 2 \\ w = 9 + z \end{cases} \quad \begin{cases} v^2 - u + 10 = 10 \\ u \cdot v = 11 \end{cases}$$

În total, șase necunoscute, adică x, y, w, z, u și v. Rezolvînd ecuațiile respective, se va găsi pentru fiecare din necunoscute cîte o valoare numerică. Păstrînd ordinea în care sînt scrise necunoscutele, după ce s-a aflat valoarea lor numerică, se va proceda la descifrare.

În acest scop, fiecărei litere din alfabet i se va atribui un anumit număr.

Căutînd numerele corespunzătoare din alfabet cu cele ale necunoscutelor din ecuațiile date, se va găsi cuvîntul ascuns.

Care este acest cuvînt?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cele mai bune lucrări de fizică și chimie pe anul 1971

Pe anul 1971, cele mai bune lucrări de fizică și chimie care au primit premiul Nobel, în ziua de 2 noiembrie, la Academia Regală de Științe a Suediei, au fost următoarele :

În domeniul fizicii : Inventarea metodei holografice. Premiul i-a fost atribuit profesorului englez Dennis Gabor, de la „Imperial College of Science and Technology" (Colegiul Imperial al Științei și Tehnologiei) din Londra.

Se știe că prin procedeul holografic se pot obține imagini tridimensionale, cu ajutorul filmelor fotografice sau cinematografice. Descoperirea aceasta a fost însă făcută în urmă cu mai mulți ani.

În domeniul chimiei : Contribuții la cunoașterea structurii electronice și geometriei moleculelor, și în special a radicalilor liberi.

Premiul i s-a acordat savantului canadian Dr. Gerhard Herzberg. În chimia contemporană, foarte multe reacții nu se pot explica decît prin acțiunea așa-numiților „radicali liberi", a căror structură electronică și geometrie nu sînt prea bine cunoscute, deși acești radicali se cunosc de destul de multă vreme.

Tatăl și fiica

Faptul că fiica a găsit la C.E.C. numai 20 000 lei și nu mai mult, deși tatăl decedase la vîrsta de 100 ani și depusese cu regularitate cîte 1 000 lei la fiecare aniversare a fetei, se explică prin aceea că ea se născuse la 29 februarie, deci într-un an bisect.

Mulțumim cititorului nostru Emil Volcinschi pentru materialul trimis.

Cine este autorul?

Tablourile „Atacul de la Smîrdan" și „Amatorul de tablouri" aparțin renumitului pictor român Nicolae Grigorescu (1838—1907). Primul tablou poate fi admirat în sala a III-a a Muzeului de artă al Republicii Socialiste România (Et. I) iar cealaltă pînză în sala a IV-a de la același etaj.

Pînza „Atacul de la Smîrdan" reprezintă unul dintre cele mai importante tablouri istorice ale lui Grigorescu, la care pictorul a lucrat aproape șapte ani. Subiectul a fost inspirat din Războiul pentru independență, din 1877. Prezentat oficialităților vremii, tabloul, deși o capodoperă nu a fost apreciat. Un general, privindu-l, a remarcat că pe pînză nu se zăresc și ofițeri, ci doar niște „opincari uscați și vinjoși". La această apreciere, Grigorescu i-a răspuns cu o fină ironie, spunînd că ...„superiorii sînt înainte, au ieșit din cadrul pînzei"

Lucrarea „Amatorul de tablouri" a constituit una dintre operele foarte îndrăgite de pictor și care a figurat în mai multe expoziții ale lui. Nevoind să-l vîndă, Grigorescu a aplicat sistematic pe tablou eticheta „Reținut" și astfel, nu a putut fi decît admirat de public, rămînînd proprietatea artistului. Amănuntul cu etichetele s-a aflat mult mai tîrziu.

Poșta cititorilor

La întrebările puse în nr. 734 din 30.10.1971 al revistei, au răspuns corect mulți cititori. În special tema „Din tainele circulației rutiere" a avut o deosebită căutare.

Și acum, după o prealabilă selecționare și, apoi, obișnuita tragere la sorți a șapte răspunsuri corecte, iată care sînt autorii lor :

Maricica și Constantin T. Grădinaru, satul Nichiteni, comuna Cotușca, jud. Botoșani ; **Chircu Constantin,** Motru, jud. Gorj : **Stela Iacob,** elevă anul III, Liceul nr. 3 — Craiova (corespondenta noastră anunță totodată că o interesează schimbul de corespondență cu elevi sau elevi din țară, care colecționează vederi din România. În acest scop, eventuali corespondenți îi pot scrie acasă, adică în comuna Simnicul de jos, Craiova, jud. Dolj) : **Radu C. Dumitru** — elev cl. a XI-a, Lic. Dioști, com. Dioști, jud. Dolj : **Bumbu Dan.** Sc. generală, com. Cerna, jud. Tulcea (Dan are numai 14 ani și totuși cunoaște bine regulile de circulație) : **Doina Stelea,** elevă anul I, Lic. teoretic Osica, Osica de sus, jud. Olt ; **Dan Sava,** elev anul II, Lic. nr. 2 Tecuci (propunerile trimise nu le-am reținut. Nu prea se încadrează în rubrică...).

Eugen Olteanu, București. La problema ridicată de dv. referitoare la materialul „Un caz... bizar", publicat în nr. 733 din 23.10.1971 al revistei, s-a mai răspuns, în unul din numerele anterioare celui prezent. Dacă expeditorul este anonim, materialul primit nu-i anonim, întrucît autorul scrisorii nu a avut nici un fel de pretenție asupra paternității lui !

Pervulescu Pavel, Brașov. Am primit articolul dv și vi s-a răspuns, tot la „Poșta cititorilor".

Constantin Nădejde, Timișoara. Regretăm, însă datele solicitate de dv. nu pot fi comunicate.

Ștefan Fufezan, elev în cl. a XI-a, Lic. „Avram Iancu", Aiud, jud. Alba. Mulțumim pentru frumoasele aprecieri asupra rubricii. Cît privește materialele trimise, am reținut unul pe care îl vom publica.

Ing. Liviu MACOVEANU

LA SEMNALELE „CURIERULUI"

CAZUL V. F. A FOST REZOLVAT

de Mihai STOIAN

Am publicat, sub titlul interogativ „Dacă abuzul se confirmă", scrisoarea semnată de *Viorica Fonta*, din Sighetul Marmației, în care corespondenta noastră se plîngea c-a fost grav nedreptățită, că după ce a funcționat o perioadă la Spitalul Unificat din Sighet, la terminarea angajării *temporare*, n-a mai putut lucra acolo, deși (afirma V. F.) după plecarea ei au mai fost angajate alte două infirmiere. Problema serioasă pe care-o ridica V.F. era însă alta : din pricina fizicului ei (1,37 m.) are, în general, dificultăți de angajare, deși este bacalaureată. În sfîrșit, la scurtă vreme, am primit o scrisoare în termeni prea vehemenți, semnată de cel care părea a fi răspunzător de starea de lucruri sesizată de V.F. tov *Francisc Gava*, de la spitalul amintit. Domnia Sa spune printre multe altele că *tot* ceea ce ne-a scris V.F. este pură invenție (pînă și numele era greșit, *Ioan* în loc de *Francisc*), că „cele înșirate în articol *nu-mi aparțiin*", că „mi se aduce o serie de acuze și amenințări" (sic !), că „scrisoarea nu a fost verificată și ca atare este foarte confuză și lipsită de adevăr", că textul semnatarului acestei rubrici (repet, interogativ) „m-a indignat foarte mult, punîndu-mă în situația de mirare", etc.

Cititorii constanți ai *Curierului*, cei care au dedus, sper, de mult, atenția cu care mă apropii de un caz sau altul, grija de a nu arunca vina în ograda nimănui, vor înțelege, o dată în plus, de ce, pe loc, am ținut să precizez, într-un post scriptum recent, că am primit scrisoarea tov. Francisc Gava, că Domnia Sa respinge (pe bază de date certe) c-ar fi avut *orice fel de vină în cazul Viorica Fonta*, menționînd că așteptăm răspunsul absolut documentat al forurilor locale, în drept (mai ales că am mai primit la redacție o scrisoare cu conținut cvasiasemănător celor semnate de V.F., tot referitoare la tov. F.G.). Iată că, între timp, am dobîndit unul din răspunsurile dorite, răspuns *principial, obiectiv* care dovedește că, numai atunci cînd interpretezi un caz nu exclusiv în virtutea textelor scrise, a pieselor de dosar, poți da viață *echității depline* pentru care militățm cu toții :

„În legătură cu articolele apărute în revista dvs. nr. 741 din 18 decembrie 1971, „Dacă abuzul se confirmă" și nr. 745 din 15 ianuarie 1972 „Ecouri și bune, și... rele", în care este vorba despre numita Fonta Viorica, fostă infirmieră în cadrul spitalului nostru, după ce am analizat în amănunt împrejurările în care a fost încadrată și apoi pusă în disponibilitate, am ajuns la următoarele concluzii :

1. Numita Fonta Viorica a fost încadrată prin hotărîrea colectivului de conducere al Spitalului Sighet pe post de infirmieră, la secția de chirurgie, post provizoriu în locul unei salariate aflate în concediu de boală, la data de 23 ian. 1971, și a funcționat pînă în 22.VI.1971, cînd titulara și-a reocupat postul. În această perioadă, deși numita profund handicapată de infirmitatea ei (mă rog, n-aș spune chiar așa, deși nu mă tem de cuvinte — n.n.) a depus tot efortul pentru a face față sarcinilor de serviciu, cu toate că aportul ei la muncile fizice ce se depun de către o infirmieră la o secție de chirurgie (transportul bolnavilor cu targa, ajutorarea bolnavilor operați în deplasări, etc.) era destul de redus.

2. Infirmierele Sauliuc Anuța și Fodoruț Ioana la care se referă articolul din nr. 741 al revistei dv. au fost încadrate prima la 9 noiembrie 1970, iar cea de-a doua la 5 mai 1971, tot provizoriu, pe locuri ale unor infirmiere bolnave. Deci, la data de 23.I.1971, Sauliuc Anuța era deja încadrată provizoriu, iar Fodoruț Ioana a fost încadrată în perioada cînd Fonta Viorica funcționa încă efectiv ca infirmieră la chirurgie. Prin urmare, afirmația tov. Fonta Viorica că cele două infirmiere au fost angajate după eliberarea sa din funcție, nu corespunde adevărului *(îngăduiți-mi o paranteză, pînă la punctul următor : totuși, tov. Fodoruț a fost încadrată definitiv abia la 15.VII.1971, deci la trei săptămîni după plecarea tov. Fonta, deși V.F. avea o calificare școlară superioară, a contat probabil, „talia" angajatei — n.n.).*

3. Ținem să precizăm însă că, din punct de vedere al felului în care s-a procedat cu numita Fonta Viorica, conducerea spitalului recunoaște deschis că nu a privit această problemă cu suficient umanism și spirit de înțelegere, deoarece ar fi existat într-adevăr posibilități de a găsi pentru Fonta Viorica un post de infirmieră *la o secție mai ușoară și unde numita să poată desfășura o muncă pe măsura forțelor fizice de care dispune.*

Din acest punct de vedere colectivul de conducere își face autocritica *și nu numai atita, ci vă informează că, începînd cu data de 14.I.1972,* numita Fonta Viorica a fost angajată *provizoriu ca infirmieră la secția de neuropsihiatrie a spitalului nostru, urmînd ca la apariția unui post definitiv, la o secție cu un profil de muncă mai ușor (pediatrie, nevroze, etc.) să fie angajată definitiv.*

Mulțumim redacției revistei „Magazinul" pentru ajutorul real pe care ni l-a dat, în spiritul echității sociale și a grijei pentru oamenii muncii. Ne-ar face plăcere dacă, în viitor, unitatea noastră care are peste 1200 de paturi și aproape 1000 de salariați, ar fi vizitată de corespondenți de-ai dv., pentru a cunoaște aspectele cele mai importante ale muncii noastre.

Director adjunct,
Dr. TIBERIU CIRCA"

Stimate tov. dr. Tiberiu Circa, permiteți-mi ca, prin dv., să mulțumesc tuturor membrilor colectivului de conducere al spitalului, pentru deosebit de corectul răspuns, pentru sinceritatea și principialitatea cu care ați analizat cazul Fonta. Fiindcă, bănuiesc că a fost evident încă de la bun început pentru absolut toți cititorii acestei rubrici (minus, pare-se, unul singur), „abuzul" eventual la care mă refeream inițial nu era, strict, de... ordin administrativ. În general, n-avem tendința de a căuta „vinovați", ci de a căuta rezolvări în spiritul, așa cum bine spuneți, *echității sociale*. Încă o dată, țin să subliniez umanitatea care răzbate din rîndurile dv. *(așteptăm totuși, de la forurile în drept, sesizate, răspunsul cu privire la cea de-a doua scrisoare primită la „Curier").*

Cik DAMADIAN

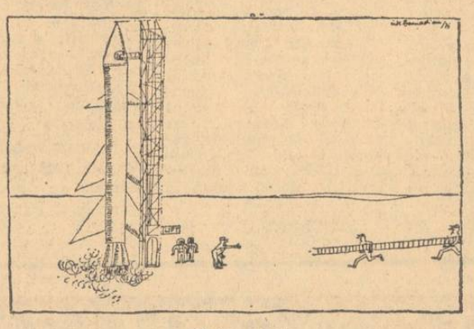

Fără cuvinte

V. TIMOC

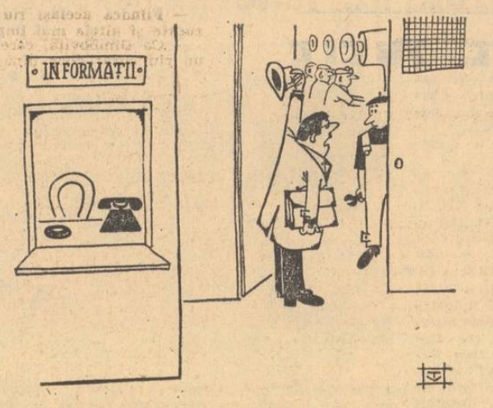

— O informație, vă rog : unde-l pot găsi pe tovarășul de la „informații ?..."

Adrian ANDRONIC

— Și ești sigură că ăsta-i tipul din comisia aia de acum două luni, cu controlul veniturilor ilicite ? ? ! !

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

PĂRERI

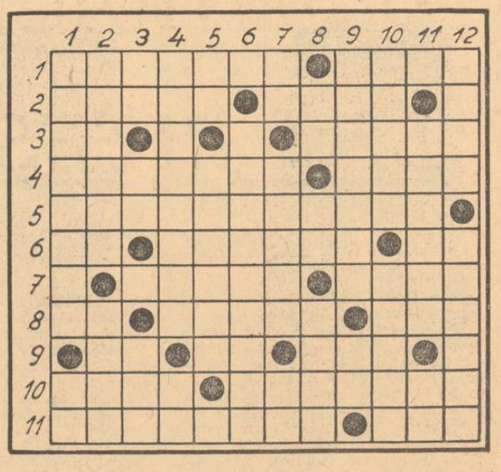

ORIZONTAL : 1. Gastronomii au o părere foarte bună despre ele... — Emite păreri... 2. Este numai o părere (adj.) — Vorbește mult, fără a exprima nici-o părere. (pl. fig.) 3. O părere hilariantă... — Cîntăreață italiană de operă de la începutul secolului. 4. Exprimă păreri jignitoare la adresa celor din jur. — Localitate în peninsula arabică. 5. Nu se poate să li se pară mai bine decît în momentul de față... (adj. masc.) 6. Parte ! — Au păreri, dar... nu se bagă. — Prima condiție înainte de a... avea păreri. (înfin.) 7. Sora mai mare a... bocancilor. — Localitate în Belgia. 8. Udrea Cazimir. — Luptători... în Spania. — Acesta. (pop.) 9. Heliu. — Titus Rădulescu. — De aceeași părere cu Tibișir... 10. Schimb mai violent de păreri contradictorii. (reg.) — Este numai o părere... (adj.) 11. Este în stadiul de părere... (adj.) — Vîrf. (fig.).

VERTICAL : 1. Unul care are păreri proaste despre oameni... — Păreri finale ! 2. Un port legendar, pe vîrf de munte... — Înainte de... asemănare. 3. Ultima părere ! — În total. — Cînd ți se pare că te repeți... (mit.) 4. Unul care are păreri foarte puține și... proaste. (fig.) — Aurel Teodoru. 5. Aluminiu. — Unul care chibzuiește mult pînă să-și dea părerea. (fig.) 6. Are o părere foarte bună despre el însuși. 7. În temă ! — Vechi popor migrator. (sing.) — Păreri, la început și la sfîrșit ! 8. Ortansa Popescu. — Crom. — Animal cu coarne scurte și țate. (reg.) 9. Nu te scoate dator... — Nu este părere, dar este... pe față. 10. Trecut cu vederea și părăsit în urmă... — Are păreri după cum... îi dictează interesul. (fig.) 11. Schimb amical de păreri. (fam.) — Din nou ! 12. O părere autorizată și competentă. — Au păreri spontane și bine inspirate.

R. NEGRESCU

Cuvinte rare : TAAZ — TSAS — RICA — ILAC.

ATRACȚII

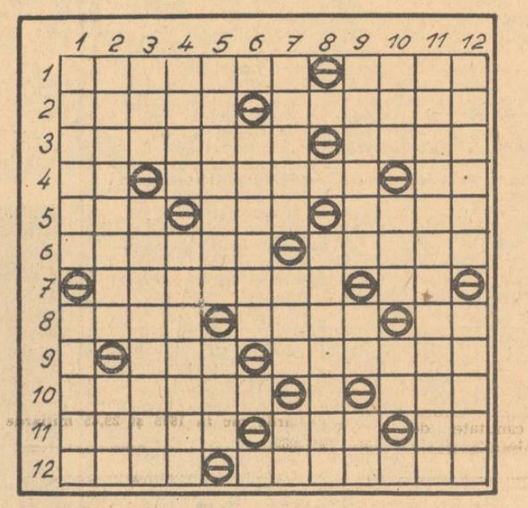

ORIZONTAL : 1. Trage de vîslă. — Trage la apă... 2. Tras.., la poartă. (pl.) — Atras de nas... 3. Tras. (fig.) — Trasat lîngă drum. 4. Așezat pe sol.. — ...în trepte. (pl.) — Unde ! 5. Spuse la ureche. — Tras și introdus.. prin ac. — Tras de locomotivă. 6. Tîrăște o coadă.. — ...cenușie. (pop.) 7. Expus fără acoperire. — Catete ! 8. Atrage după sine sancțiuni. — Tras... pe deget. — Extrase din fiolă ! 9. Scoase din curent ! — Cu mare tragere de inimă. (masc.) 10. Extras din Anatomie. — Face spume la gură.. 11. Realizat după ce s-a tras linie... — Extras la noroc. — I se trage o mamă de bătaie spre înțelegerea iepei.. 12. Pronume demonstrativ — I s-a tras o săpuneală bună...

VERTICAL : 1. Tras prin curea. — Întins. 2. Se simt atrași spre înălțimi... Căutate în ghioc ! 3. Zgomot produs de aerul tras în piept, (bolnav ! N.R.) — Purtare care nu poate atrage nici-un repros, (adv.) 4. Venit domnesc de odinioară. — Îți face vînt cu mîna... 5. Socotite cu soț. — Atrage toate năzuințele... 6. ...care se pot închipui. 7. Se pricepe să tragă șina... — Extrași din istorie. — Ca un leu ! 8. Bun de gură... în Iliada. 9. Atrag ilaritatea... — Leșii ! — Pusă în lanțuri. 10. Scoase din magazie ! — Umblă prin șanț și nu e plug... — La strîmtoare ! 11. Menită să te atragă spre un scop oarecare. — 12. Atrage... emisiunile. — Foarte atrăgător pentru gurmanzi.

Ion BERBECEANU

Cuvinte rare : OTO — SEINĂ — RAL — IRAT

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FAȚĂ-N FAȚĂ...

ORIZONTAL : *U — Steme — Rîs — Surt — Adevăr — Orr — Dsi — In — Reparată — Ud — Mărar — Asse — Caragiale — S — U — Emoționat — TL — Aman — Ițe — Ieu — I — Arn — P — Talere — Iaht — Elev — Hîd — AI.*

CROMATICA

ORIZONTAL : *Rumen ; Vinătă — Azuriu — Rubin — Caro — Alt — CFI — Tana — Uși — Om — Vi — Acid — Rana — I — Stacojiu — T — Sos — Jăratec — IT — Cu — Ada — UP — Neva — IN — Tura — Alamii — Pirat — T — Tuș — Tristă — Agasante — Iat.*

* TÎRGUL DE IARNĂ *

10 ianuarie '72 - 12 februarie '72

ÎN ACEST INTERVAL
PUTEȚI CUMPĂRA
LA PREȚURI AVANTAJOASE
PRODUSE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE
DE SEZON

RECOM

REDUCERI DE PREȚURI

(5013)

JOCURI DISTRACTIVE

OPT DEOSEBIRI

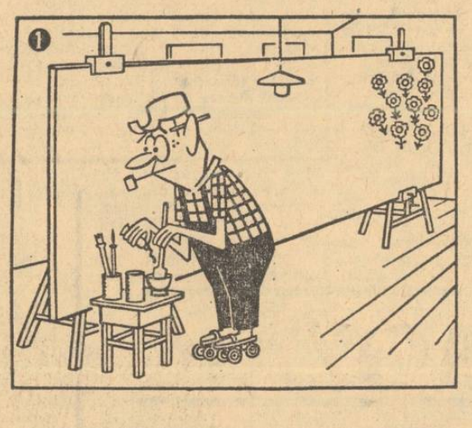

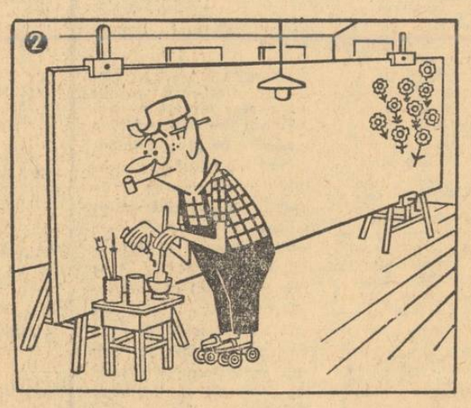

Între desenele 1 și 2 există opt mici deosebiri, pe care vă rugăm să le căutați și să le precizați.
(Soluția în numărul viitor)

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

CINE-I PREVĂZĂTOR SUPORTĂ MAI UȘOR

consecințele unor evenimente neprevăzute, dacă a încheiat o asigurare facultativă, care este utilă oricui. Din miile de cazuri, iată numai cîțiva beneficiari ai asigurărilor facultative DE AVARII PENTRU AUTOTURISME :

1	Lupșan H. Ștefan	din M. Ciuc	lei 20 834
2	Amihăiesei Constantin	din Bacău	lei 18 946
3.	Herbeiu Mihai	din Ineu	lei 42 000
4.	Mitran Minu	din Craiova	lei 16 700
5.	Stancoi Mihai	din Constanța	lei 24 300
6	Dumitrachis Nicolae	din Mangalia	lei 10 000
7	Lașcăr Dan Cristian	din București	lei 32 506
8.	Surulescu Iulian	din Brăila	lei 41 384
9	Hreniuc Gheorghe Horia	din Suceava	lei 23 181
10.	Juravle Simion	din Suceava	lei 17 151
11	Scatula Mihai	din București	lei 35 774
12.	Demeter Iosif	din București	lei 26 725
13.	Dima Andrei	din Constanța	lei 53 592
14.	Dumitrescu Mircea	din București	lei 27 724

ASIGURARE
DESPAGUBIRI
AVANTAJE
SIGURANȚA

Cauzele care au provocat aceste accidente sînt multiple : ciocniri, loviri, tamponări, răsturnări, incendiu, derapaj pe o bură de ploaie, o simplă neatenție o reacție întîrziată la un eveniment neașteptat și multe altele.

(5043)

DUMITRACHE LA... PITEȘTI

de Valeriu MIRONESCU

Un foarte tînăr locotenent, cam subțirel și nu prea înalt la statură, plăcut la înfățișare în ținuta aspră de campanie, bate din călcîie și se prezintă: sînt locotenentul Dumitrache Florea. N-o fi atît de impozant cum e Gruia în haine militare, totuși pentru un infanterist, ca și pentru un înaintaș, parcă e preferabil să ai centrul de greutate undeva mai jos, mai aproape de cîmpul de joc. Va să zică Dumitrache profită de zilele vacanței din iarnă spre a-și îmbunătăți cunoștințele profesionii sale iar pe mine mă bucură această străduință, fiindcă fotbalul nu-i chiar totul în viață.

„În civil", ultima oară l-am văzut pe Dumitrache echipat mai sumar, în tricou, chiloți și pantofi de tenis, jucînd fotbal la sala Dinamo. Arăta bine, ce să spun, foarte bine, în special atunci cînd el stătea drept cu mingea la picior iar adversarii, dezechilibrați dintr-o fentă, păreau la prima lecție de patinaj. Expresia îi aparține și am cules-o dintr-un interviu al lui Chirilă la momentul în care Dumitrache vorbea despre meciul F. C. Argeș-Dinamo țintind cu degetul spre ...Dobrin ! E adevărat ce spunea el, Dobrin n-a făcut un singur meci mare iar în meciul contra lui Dinamo piteșteanul jucase chiar mai bine decît contra reprezentativei cehoslovace.

Unul de clasa lui Dumitrache adulmecă, intuiește fotbalul rafinat de la o poștă și am impresia că o imperechere temeinică Dumitrache-Dobrin poate să însemne centrul de atac cel mai strălucitor pe care l-a avut vreodată fotbalul nostru. Dar, există încă cineva care pe zi ce trece intuiește mai bine jocul și pe jucătorii ce-i numim „de clasă". Acest cineva despre care am mai vorbit, și în alte rînduri, este publicul, publicul luat în ansamblul lui și nu suporterii considerați fiecare în parte, cu preferințele lor de club exacerbate. Iată o exemplificare tot de la meciul amintit, F.C. Argeș-Dinamo. În timpul partidei, fiecare spectator striga cam tot ce-i venise pe la gură și tot ce-i poftise inima, firește, pentru F.C. Argeș. Jocul fusese de bună calitate, însă încins, iar pe alocuri cam rău la suflet. Dumitrache se văzuse vreo 20 de minute, apoi inactivitatea la care fusese supus își zisese cuvîntul și astfel în continuare jucase de ajuns de șters.

După încheierea meciului, Dumitrache se urcase într-o mașină și stătea liniștit, cu veșnicul său picun în brațe. S-a petrecut atunci întîmplarea cu publicul despre ale cărei înțelesuri vreau să vă povestesc. Deci, meciul fusese încins și pe teren și în tribune ; doi, Dumitrache nu jucase grozav ; trei, suporterii locali se aflau îngrămădiți în jurul lui Dobrin și compania, savurînd victoria. Iată însă că în ieșeală o mulțime de suporteri, în majoritate tineri, a înconjurat mașina în care se găsea Dumitrache strigînd, nici mai mult nici mai puțin că nu-l mai lasă pe acesta să plece din Pitești, să joace la ei în echipă!

Concluzia pe care am desprins-o atunci discutînd cu un bun amic al meu, Sandu Brad — bun amic și în ale fotbalului fiindcă ne-am înțeles să ținem cu marii jucători și nu cu vreo echipă de club — este că publicul îl simte aproape și-l iubește pe Dumitrache în orice situație. Publicul are tăria să facă abstracție de o comportare conjuncturală modestă sau de suporterism local, el se ridică deasupra unor etichete și superficiale. Adică, publicul dovedește fler fotbalistic...

Publicul, ansamblul suporterilor, va fi îmboldul care nu-l va lăsa pe Dumitrache în pace pînă cînd acesta nu-și va recîștiga excepționalele calități și, odată cu acestea, locul în ierarhia fotbalului nostru. Al doilea element motrice trebuie să fie însă de natură intimă. Iar efortul personal ce-l face în aceste zile Dumitrache, mă îndreptățește să sper în apropiata constituire a acelui formidabil centru de atac despre care scriam mai înainte ...

„Tot te-nham" va zice U.T.A. lui Tottenham în meciul de la Arad! U.T.A. va învinge pe englezi în prima partidă. Totuși, unele semne neliniștitoare umbresc pregătirea arădenilor. Vă aduceți aminte cum s-a purtat A.C. Napoli pe timpul disputelor cu Rapid? Barem, în meciul-retur Rapid a spulberat pur și simplu echina italiană! Ei bine, n-am impresia nici o clipă că Napoli e o formație chiar atît de slabă. Cel puțin o parte din comportarea ei cu desăvîrșire ștearsă s-a datorat — după cum explicau și cîțiva ziariști italieni — insuficientului număr de meciuri serioase în perioada preparativelor (campionatul peninsular nu începuse la acea vreme). Or, revenind la U.T.A., mi se pare de neadmis ca arădenii să atace o echipă de forța lui Tottenham fără cîteva prealabile jocuri tari. Turneul din Spania pe țăcute a căzut, nici acela nu era pe deplin satisfăcător, totuși, era ceva. Sînt de părere ca U.T.A. să renunțe urgent la „ofertele" federației înainte de a fi prea tîrziu. Clubul din Arad și-a propus ca obiectiv calificarea în semifinale. Federația a plasat un „eventual" înaintea acestui obiectiv de calificare. Revista „Fotbal", prin Radu Urziceanu, a remarcat eventualul înaintea mea. De aceea sînt de părere ca U.T.A. să-și pună în mișcare emisarii prorii spre a stabili itinerarul turneului de la sfîrșitul acestei vacanțe de iarnă, de pildă pe Coasta Dalmației unde timpul e mai prielnic ca-n Banat, fotbalul este la el acasă, se găsesc și adversari din alte țări sosiți acolo pentru meciuri și pregătiri.

Domide, Lereter, Pojoni și Petescu, de pe coperta revistei „Fotbal" își înștiințau suporterii că sînt optimiști cu privire la calificare. Optimismul lor se cuvine, fără îndoială, sprijinit prin măsuri de excepție.

8,9,10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Ryan O'Neal... boxerul ● Revenire la New Orleans ● În vizită la editura „Stadion" ● „K. O. Average" ● Sandu Mihalcea, un excelent... dansator ? ● În curs de organizare meciul Frazier-Foreman.

● **CU 13 ANI ÎN URMĂ** pe un ring din San Diego, doi tineri în vîrstă de 18 ani își disputau victoria la categoria grea, Jimmy Rosette, pugilistul de culoare a avut un finiș mai bun învingîndu-l la puncte pe Ryan O'Neal. De atunci și pînă astăzi drumurile celor doi tineri s-au despărțit. Ce au făcut ei în această perioadă ? Rosette s-a dovedit un

Actorul Ryan O'Neal împreună cu amicul său Rosette.

pugilist înzestrat repurtînd 286 de victorii din cele 301 meciuri susținute (a fost învins greu la puncte ca amator de Cassius Clay), cucerind și centura celebrei competiții „Mănușa de aur". Acum, la 31 de ani, Rosette, tată a trei copii lucrează ca mecanic auto într-un atelier din San Diego. Ryan O'Neal a ajuns o celebritate. După ce a terminat cursul de actori condus de renumitul Paul Newman el a devenit foarte cunoscut datorită filmelor în care a apărut la TV. Apoi, a deținut rolul lui Oliver în excelentul film „Love Story". Cei doi „adversari" s-au întîlnit din nou la San Diego dar dincolo de corzile ringului. „Domnul Oliver" cum i se spune în intimitate lui Ryan O'Neal nu l-a uitat pe Rosette, pe care recent l-a vizitat.

● **ÎNAINTEA MECIULUI** Joe Frazier — Terry Daniels, la New Orleans s-a mai disputat o întîlnire pentru campionatul mondial al greilor. Acest eveniment a avut loc la 5 septembrie 1892 cînd James Corbett (Gentleman Jim) l-a învins prin k.o. în repriza a 21-a pe John Sullivan. Revista „Boking Illustrated" care comentează acest meci din trecut arată că partida Frazier — Daniels a fost un adevărat... fiasco. Această revistă îl clasează pe Daniels pe locul 48 în ierarhia celor mai buni pugiliști mondiali la categoria respectivă.

● **LA ÎNTREBAREA :** „Ce cărți de box vor apare în acest an și în viitor ?", tov. Ionel Simion, directorul editurii „Stadion" ne-a răspuns următoarele : **„Boxul a această școală a tinerilor curajoși, care se bucură de o mare popularitate în țara noastră constituie subiectul cîtorva lucrări care vor apare în editura noastră. Anul acesta va vedea lumina tiparului cartea „Pagini din boxul european" de prof. Eustațiu Mărgărit. De asemenea în plan mai figurează lucrările „Box. Tehnică. tactică metodică", redactată de un colectiv de specialiști, „Istoria boxului românesc" de D. Șteflea și „Pregătirea fizică a boxerului" de prof. M. Trancă. De asemenea, la sfîrșitul lunii martie a.c., va apare și ediția a II-a a cărții „Careul magic".**

● **ÎN CLASAMENTUL MONDIAL** al celor mai buni grei din lume a apărut „K.O. average" pe baza căruia se acordă locurile celor mai redutabili puncheuri. Acum clasamentul are în frunte pe Joe Frazier cu un procent de 0,88 la sută urmat de regretatul Rocky Marciano cu 0,87 la sută.

● **ANTRENORUL FEDERAL** Al. Vladar ne spunea că în cadrul unei recepții l-a văzut dansînd pe „ușorul" Sandu Mihalcea, fiind, impresionat de... jocul său de picioare. Vladar a completat : **„În schimb în ring, Sandu Mihalcea nu știe ce înseamnă să ai un joc bun de picioare. Cînd își va remedia această lacună va deveni un pugilist complet".**

● **YANCEY DURHAM**, antrenorul lui Frazier, a precizat că elevul său își va apăra titlul mondial probabil în cursul lunii martie la New York sau Philadelphia. El urmează să-l întîlnească pe campionul olimpic de la Ciudad de Mexico, George Foreman care este neînvins în carieră. Dacă, va cîștiga acest meci, Frazier îi va acorda revanșa lui Clay.

Un k.o. original a obținut recent Vasile Drăgan (Steaua) în meciul cu vest-germanul Stephani, care a rămas în această poziție curioasă mai multe secunde după ce arbitrul nostru P. Mihelfy a pronunțat cuvîntul „out".

Cu și fără... crampoane

DOAR „UN BUN JUCĂTOR DE CLUB" ?

de Eftimie IONESCU

Am trecut poate prea ușor, mai bine zis ne-am împăcat prea ușor, cu etichetarea lui Domide *ca „un bun jucător de club" și am căutat să încheiem astfel capitolul fotbalistului de la Arad, așa de convingător dotat tehnic și nu numai tehnic. Vrem să reactualizăm puțin chestiunea Domide. Mai cu seamă că „roșcatul" începe o campanie oarecum nouă pentru el, prin intrarea în lotul olimpic, implicit în scurta dar decisiva cursă pentru un loc în turneul final de pe stadioanele vest-germane. Pentru a vă înfățișa cazul, avem nevoie de trei mărturii esențiale, credem: ale antrenorilor Nicolae Dumitrescu și Angelo Niculescu și... a împricinatului. Să vă înfățișăm aceste poziții :*

„PĂRINTELE LUI U.T.A." *(avem, cred, dreptul să-l numim așa pe Nicolae Dumitrescu) este și părintele fotbalistic al lui Domide. La un moment dat acest calculat și rareori înșelat în previziunile sale de antrenor, l-a trimis pe „roșcat" la Vagonul. Renunțase la el? Nici vorbă. Îl dorea mai curajos, mai plin de inițiativă și i-a oferit o „cură de divizia B" care i-a prins tare bine.* „Traseul este asemănător acum, la sectorul echipe reprezentative — *ni se destăinuie Nicolae Dumitrescu.* Domide are nevoie de o maturizare ca internațional și stagiul acesta de la olimpici îi va fi util. Eu nu m-am alarmat niciodată că Domide nu devine un titular de durată la echipa națională. Nici nu știu dacă i-ar fi fost chiar de mare folos o asemenea timpurie onoare. Nu s-a alarmat nici el. Niciodată n-a revenit demoralizat de la meciurile echipei naționale — cînd n-a jucat, bineînțeles — și mi-a plăcut că totdeauna a înțeles necesitățile momentului pentru reprezentativă. Cred că, acum, o campanie olimpică reușită îl va prezenta primului lot la un grad superior de înțelegere a rolurilor ce s-ar putea să-i revină la prima reprezentativă".

„MARTORUL NR. 2" — *nu ca importanță, se înțelege, ci ca necesitate a desfășurării „procesului Domide" — antrenorul național, Angelo Niculescu :* „Greșit se spune că arădeanul nu are gabaritul valoric pentru prima echipă. Domide este unul dintre cei mai completi jucători ai noștri. Pentru mine a reprezentat și reprezintă o piesă foarte utilă. Este fotbalistul capabil să intre cel mai repede în rolurile cele mai diverse, de la mijlocașul de atac pînă la vîrful ofensiv veritabil. Asta-i motivul pentru care figurează ca primă rezervă. Nici vorbă ca el să iasă din circuitul reprezentativei. Dimpotrivă. Sînt convins că perioada olimpică îl va pune și mai mult în valoare. Domide are toate atuurile să ajungă în vitorul apropiat titular al primei formații"

„INCULPATUL". *mai zgîrcit la vorbă — și înțelegem de ce ne-a confirmat spusele lui Dumitrescu. Departe de el gîndul de a abandona națională, de a arăta plictiseală sau chiar o undă de mihnire că n-a realizat o suită de partide ca titular. O dovadă o avusesem mai de mult cînd se ocupa, cu ferocitate am zice, de „contabilitatea" intîlnirilor lui în prima selecționată. Se comisese o eroare de un meci și Domide era supărat foc. Dar acum, cînd vorbim despre rolul lui în primul lot, arădeanul judecă stăpînit și cu obiectivitate situația.* „Erau adversarii de o asemenea natură sau poate forma de moment a colegilor de compartiment care îi impuneau pe ei. Știu însă că vor veni și meciurile mele. Din traseul de performanță la club știu că dacă ai abandonat odată cursa încrederii ești pierdut, trebuie să lupți de două ori, de trei ori mai mult ca să revii".

Aici se opresc investigațiile noastre ; mai departe vă însărcinăm pe dv., stimați cititori — dacă sînteți și pasionați ai fotbalului — să le continuați. Cum ? Foarte simplu. Urmărind pe „roșcat" în evoluția lui cu olimpicii — chiar în aceste zile, în turneul din Maroc — apoi, mai departe în examenul U.T.A. — Tottenham și în continuare, în meciul așa de important al olimpicilor, cu selecționata Danemarcei. Vă veți convinge că Domide nu este numai „un bun jucător de club..."

AUTOMOBILISM

CARNETUL DE ASISTENȚĂ - A. C. R.

Printre noutățile acestui an în activitatea Automobil Clubului Român este și introducerea carnetului de asistență acordată membrilor A.C.R..

Carnetul, care în aceste zile se înmînează tuturor membrilor A.C.R. posesori de autoturisme, dă dreptul posesorului la următoarele servicii gratuite asigurate de A.C.R. :

— Verificarea tehnică anuală a autoturismului în conformitate cu Decretul 328/1966 ; trei depanări a ½ oră ; o remorcare pe o distanță de max. 30 km (dus-întors) : un serviciu turistic intern ; un serviciu turistic extern ; două consultații turistice ; două consultații juridice, precum și unele servicii viitoare încă nenominalizate.

Carnetul mai cuprinde o serie de informații utile ca : adresele filialelor A.C.R. din țară, ce trebuie făcut în caz de accident, formele de asigurare-auto oferite prin unitățile A.C.R. și unele date personale ale posesorului carnetului, cum ar fi grupa de sînge, intoleranța la medicamente etc.

Carnetul de asistență nu este transmisibil și este valabil numai la vehiculul pentru care s-a eliberat.

INFORMAȚII AUTO

ASIGURAREA PRIN EFECTUL LEGII de răspundere civilă a posesorilor de autoturisme intră în vigoare, în țara noastră, cu data de 26 februarie a.c. Potrivit noii forme de asigurare, în cazul unui accident de circulație în producerea căruia nu este vinovat, fiecare cetățean beneficiază de despăgubiri plătite de A.D.A.S. De aceste despăgubiri beneficiază și posesorii de autoturisme accidentate, fără vina lor, de alte autovehicule. Noua reglementare aduce numeroase alte avantaje, a căror cunoaștere amînunțită se poate face apelînd la agențiile A.D.A.S.

LUPTA ÎMPOTRIVA POLUĂRII AERULUI la amploare. Astfel, începînd cu 1 ianuarie a.c., în R.F. a Germaniei a intrat în vigoare o lege prin care se admite existența în benzină a maximum 0,4 gr. plumb la litru, urmînd ca după 4 ani această cifră să fie diminuată la 0,15 gr./litru ! Potrivit unui studiu supus Adunării Naționale a Franței, la Paris aerul este poluat prin gazele emanate de autovehicule într-un procent de 25 la sută. Același procent îl realizează și industria, restul provenind de la instalațiile de încălzire publice și particulare.

O NOUTATE PENTRU PARTICIPANȚII LA LOZ ÎN PLIC

NOU!

Începînd din a doua jumătate a lunii ianuarie, în seriile speciale LOZ ÎN PLIC în afara numeroaselor cîștiguri în bani și autoturisme, se vor atribui și butelii de aragaz.

Jucînd la sistemul LOZ ÎN PLIC serii speciale, cu 6 lei puteți intra în posesia unei butelii de aragaz.

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA !

(5048)

PELE, ECHIPA NAȚIONALĂ ȘI FOTBALUL FEMININ

Sar putea ca celebrul fotbalist Pele, Edson Arantes Do Nascimento pe adevăratul său nume, să joace din nou în echipa națională a Braziliei. După cum se știe, cu cîtva timp în urmă, s-a desfășurat meciul de adio al lui Pelè în reprezentativa braziliană. Știrea a produs senzație, atît în rîndul ziariștilor prezenți la conferința de presă ținută de faimosul jucător cu balonul rotund, la Paris, cu ocazia unei vizite recente, cît și în mijlocul statornicilor săi simpatizanți din țara natală, dornici să-l mai aplaude ca membru al echipei reprezentative braziliene. Așa cum a declarat cel mai celebru „număr 10" din lumea fotbalului mondial, reintrarea ar putea avea loc cu prilejul jocurilor din cadrul „mini-cupei mondiale" ce se va organiza, în această vară, în Brazilia. *„Dacă mi se propune oficial acest lucru, nu voi refuza să joc"*, a spus Pelè. „Dar, a continuat el, *hotărîrea ar privi numai turneul din acest an, nu și meciurile pe care națională braziliană urmează să le susțină în cadrul campionatului mondial din 1974".*

Răspunzînd la o întrebare în legătură cu fotbalul feminin, „regele" balonului rotund a spus : *„Femeile sînt, prin natura lor, ființe delicate. De aceea, consider că fotbalul trebuie practicat mai ales de bărbați..."*

În legătură cu unele tendințe defensive observate în prezent în fotbalul mondial, Pelè a apreciat că, după opinia lui, frumusețea jocului cu balonul rotund este dată de ofensivă. *„Fotbalul trebuie să fie un joc de atac* — a remarcat el. *Numai astfel se conservă întreaga forță de atracție care trezește pasiunea milioanelor de spectatori".*

O întrebare la care Pelè a ezitat să dea un răspuns precis a fost cea privind pe cei mai buni fotbaliști din lume. *„Dacă ar fi să alcătuiesc o selecționată mondială* — a spus Pelè — *nu aș uita să-i includ pe conaționalii mei Gilmar și Zito, pe sovieticul Iașin, pe italianul Facchetti, pe spaniolul Santamaria și pe portughezul Eusebio".* „Desigur, a adăugat fotbalistul brazilian, *lista mai poate cuprinde mulți jucători celebri, apreciați de iubitorii fotbalului".*

Dacă în privința numelor indicate, ziariștii prezenți nu au fost întotdeauna unanimi, în schimb au apreciat cu toții că, de fapt orice listă s-ar întocmi, ea trebuie să înceapă totdeauna cu același nume : Pelè, fotbalistul care a marcat peste 1 000 de goluri.

MOZAIC

ZIARUL FRANCEZ de specialitate „L.Equipe" a publicat recent următoarea știre la rubrica de box : „Fostul cocoș român Aurel Toma, care a disputat numeroase întîlniri la Paris în jurul anilor 1930 este în prezent liftier la un mare hotel din San Francisco".

ÎN ORAȘUL Leeunwardel (65 000 locuitori) a fost inaugurat recent cel de-al 200-lea stadion acoperit din Olanda. Această nouă construcție se înscrie în cadrul proiectului care prevede ca pînă la finele anului 1972 Olanda să posede 250 de terenuri acoperite. Iată o performanță deosebită dacă avem în vedere numărul total al locuitorilor acestei țări.

ROY INMAN, campion al Angliei de judo (categoria grea) s-a reîntors după un voiaj de o lună în Japonia. La reîntoarcere el a declarat reprezentanților presei că a fost profund impresionat de nivelul performanțelor, de marea extindere a acestei discipline, de excepționalele metode de antrenament și de interesantele metode de hrănire a judokanilor. „Nicăieri în lume, judo-ul n-are condițiunile și popularitatea ca în Japonia" a spus el în încheiere.

SIR STANLEY MATTEWS, fosta vedetă a fotbalului englez (58 de ani) a făcut o interesantă declarație privind situația fotbalistului de astăzi : „Sînt foarte impresionat de rapiditatea și condiția fizică a jucătorilor de azi. Tehnica lor este ireproșabilă și cred că pot să-i caracterizez astfel : „un jucător de azi trebuie să aibă plămîni de cal, picioare solide de elefant, un cap de fier și un piept de oțel. În vremea mea jucarea balonului și considerațiile tactice erau însă cu mult mai importante".

FEDERAȚIA ENGLEZĂ de atletism a primit din partea forului de specialitate din Finlanda, o scrisoare de protest în legătură cu atitudinea atletului englez Barry Williams, cu prilejul campionatelor europene care s-au desfășurat la Helsinki. Atletului englez i se reproșa faptul că în timpul intonării imnului de stat al Finlandei el era culcat, cu mîinile sub cap, pe gazonul stadionului. Probabil că Williams va suferi o suspendare

BREVIAR OLIMPIC

JOCURILE Olimpice de iarnă de la Sapporo nu prea stîrnesc interesul sportivilor din Anglia. Concludent în această privință este faptul că la agenția care primește înscrieri pentru voiajul în Japonia, s-au primit doar... 11 adeziuni. În schimb, cînd e vorba de echipele engleze de fotbal aflate în deplasare peste hotare, numărul turiștilor se ridică la sute și chiar mii...

ÎN PROBA de 500 metri patinaj viteză (femei) S.U.A. vor fi reprezentate de două sportive care și-au cucerit locurile în urma concursurilor de selecție. Una este Anne Henning, noua recordmenă mondială la 500 m și 1 000 m, în vîrstă de 17 ani, și Jeanne Omelenchuk, în vîrstă de... 42 ani !

ABIA REFĂCUT de pe urma unui accident suferit în luna octombrie 1971, fostul campion olimpic la 800 m bărbați, atletul australian Ralph Doubell, a suferit un nou și grav accident la genunchiul drept. După opinia medicilor, Doubell nu va mai putea lua parte la întrecerile Jocurilor Olimpice de la München.

PENTRU PRIMA OARĂ în istoria Jocurilor Olimpice, Arabia Saudită va fi prezentă la München, dar numai la atletism. Răspunzînd invitației Comitetului de organizare, Arabia Saudită va aduce și va planta în pădurea simbolică a Münchenului, un palmier.

ECHIPA OLIMPICĂ de fotbal a R.F. a Germaniei calificată automat (ca gazdă) în turneul final olimpic de la München și-a alcătuit un program bogat de pregătire. Anul acesta echipa va întîlni în jocuri amicale șapte puternice formații. Sînt în curs tratative pentru organizarea a încă opt alte meciuri.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

IOAN JUSTIN, Cluj : „Am rămas fulgerat citind articolul scriitorului Eugen Barbu („ANCHETE") din primul număr al revistei „FOTBAL" pe anul 1972. Și vă rog să mă credeți pe cuvînt de onoare că n-am dormit o noapte întreagă din cauza lui. M-a chinuit acel articol ca și zîmbetul rănit al unei văduve frumoase. Eugen Barbu (crezînd că tot ce spune domnia sa e literă de evanghelie) nu-l poate iubi pe Dobrin (fiindcă în inima dînsului moțăie rapidistul Dumitru) și atunci aruncă cu pelin de purici în mărul înflorit din fața casei piteștenului. Nu-l poate agrea pe Dobrin, așa cum Iulius Caesar nu putea auzi cîntatul cocoșilor, cum Maria de Medicis nu putea suferi trandafirii (nici măcar pictați), cum Erasmus nu suporta mirosul de pește. E regretabil că Eugen Barbu, distinsă personalitate plenară, nu vrea să înțeleagă jocul pitoresc al celui mai romantic fotbalist din Europa. Articolul său a aruncat cu cenușă peste toată bucuria lui Dobrin.

Uneori trebuie să știm să privim cu zimbet tristețea care ne apasă din cauza unui lucru ce nu ne convine. Eugen Barbu îl refuză pe Dobrin, probabil, fiind prea jucător de operetă. Îl refuză pentru că uneori dispare din joc. Poate că e adevărat, dar să nu uităm că nici Gianni Rivera nu e un rob ortodox al terenului.

Dobrin știe totdeauna cînd e ceasul înfloririi în care trebuie să-și desfolieze petalele jocului. El dispare uneori din joc pentru a muri puțin în sufletul și zîmbetele celor care-l urmăresc din tribune. Se cuibărește-n dragostea și nebunia noastră frumoasă ca și zăpada în florile de salcîm. Și atunci, la umbra jocului său, simțim cum inima noastră îngroapă o floare de nu-mă-uita. Și de dragul jocului său leșină toate fetele frumoase, sau poate că devin și mai frumoase.

Pe careul de iarbă, unde Dobrin valsează cu balonul, parcă înfloresc porumbei cu mireasmă de busuioc și piine aromată. Sub picioarele lui iarba gazonului cîntă frumos „Aleluia".

Jocul său e amețitor ca un vin vechi de Cotnari (cu zeci de medalii la butonieră), e o adevărată splendoare, dacă vreți e o partitură din „Recviem"-ul lui Mozart.

Odată, la un meci, la o metaforă a prințului pe gazon, m-am surprins recitînd din François Villon. Și eram aproape sigur că fata din stinga mea (cu fundă galbenă în formă de fluture) avea bucățele de zahăr în buzunarele jachetei sau poate chiar o veveriță albastră pentru Dobrin.

Cînd vrea și devine sentimental, Dobrin ne apropie mai mult ca niciodată de adevăr și frumusețe.

Dar împușcați-l cu ploi de dragoste, cu medalii vechi de pe pieptul generalilor învinși. Împușcați-l cu iarbă rea sau cu parfum de mîntă. Împușcați-l cu zăpezi amețitoare sau cu zîmbete de dispreț. Împușcați-l cu orice.

Dobrin rămîne — așa cum adevărat grăiește strălucitul poet și publicist Adrian Păunescu — un jucător de geniu care ne prinde muscată roșie la pălărie și ne alungă bătrînețile, tristețile".

★ ★ ★

NICULA ALEXANDRU, Pitești : „Am urmărit fiecare număr al revistei „Magazinul" și am ajuns la concluzia că Dv. faceți f. mult caz de desemnarea lui Dobrin ca cel mai bun fotbalist al anului '71. Probabil nu-l puteți suferi sau aveți altceva de împărțit cu el.

În nr. 745 din 15.I.72 ați dat niște nume de persoane probabil fictive, ca Pană St. sau Ștefan Radu din București, dar fără adrese exacte și în numele lor v-ați vărsat focul pe Dobrin și pe susținătorii lui. Mă surprinde faptul că cineva ar putea compara vreun jucător român la ora actuală cu Dobrin. Da, sînt într-adevăr destui buni, dar nu ca el. Acest jucător, cînd atinge mingea cu piciorul, sar tribunele în aer, le entuziasmează, le aprinde de pur și simplu. Îl comparați cu Dumitru care nu există meci să nu lovească pe cineva. De cîte ori Dobrin a părăsit terenul ca Dumitru, care are o mare calitate : atunci cînd nu-i merge jocul se autoelimină, mai bine zis dezertează, își părăsește echipa în focul luptei. Vă exprimați în numele celor două persoane că Dumitru merită să i se facă o statuie în București ? Probabil că da, atunci dați comandă ! Mai spuneți în „Magazinul" de simbătă 22 I. 72 în numele lui Murariu Ion din Galați că ceea ce a făcut Dobrin în meciul cu Cehoslovacia făcea orice jucător aflat pe fază la golul al doilea. Așa o fi ? Se poate că cei trei cetățeni cărora le publicați scrisorile să fie adevărați, dacă este așa înseamnă că habar n-au ce este fotbalul, iar Murariu Ion din Galați cred că nici meciul cu Cehoslovacia nu l-a văzut deoarece spune că Dobrin într-un meci anterior a tras în portar și Dembrovschi a finalizat. Vă rog spuneți-i dumneavoastră că faza cu pricina a fost chiar în meciul cu Cehoslovacia.

Tovarășe Băiesu, am curajul să vă spun dv. și prietenilor dv. cărora le publicați scrisorile că dacă nu era Dobrin în meciul cu Portugalia din preliminariile C.M. nu mai vedea tov. Angelo, Mexicul, și dacă nu era Dobrin în meciul cu Cehoslovacia să spele rușinea făcută de Răducanu și Lucescu, nu mai vedea echipa României sferturile de finală ale C.E. Vă întreb pe dumneavoastră, tov. Băiesu, pentru care jucător antrenorul Braziliei, Saldanhno și-a scos pălăria ori de cîte ori punea piciorul pe mingе ? Nu pentru Dobrin ? Am impresia că dintre toți ziariștii numai dumneavoastră nu vreți să-i dați Cezarului ce-i al Cezarului. Vă mai întreb ce alt jucător a fost primit cu atîta cinste la Craiova ? Ar fi multe de spus, dar să ne oprim aici, să lăsăm băieții să-și facă jocul obișnuit și în meciurile care urmează, fără să mai băgăm zizanie între ei.

Dacă am ceva greșeli de ortografie vă rog să mă scuzați".

Publicăm în continuare scrisorile sosite pe marginea cazului Dobrin, încercînd să nu ne amestecăm, să stăm în banca noastră. Totuși, cîteva precizări sînt necesare. În primul rînd, scrisorile antidobrioștilor nu sînt invenția mea, le poate verifica oricine se îndoiește. În al doilea rînd, eu personal nu am nimic cu Dobrin, cred ca un fanatic în geniul lui, dar am făcut greșeala să afirm că el trebuia să împartă titlul cu Dumitru. Merită să mă uriți pentru atîta lucru ?

PAUL POPESCU, București : „Ce se întîmplă în unele situații din cursul unui meci, ca de pildă :

să presupunem că arbitrul a dictat o lovitură de corner. El, împreună cu cîțiva apărători și atacanți, se află în careu și ridică brațul ca să indice executarea loviturii. Mingea pleacă, lovește brațul arbitrului și intră în plasă. Se acordă acest gol produs dintr-un hent în careu ? un atacant scapă singur cu mingea și se îndreaptă fulgerător către poarta adversă. Portarul îi iese înainte și-l faultează în careu. Atacantul se ridică și-l lovește pe portar. Ce dictează arbitrul ? Fault în careu, fault la portar sau aplică legea compensației ?

Ultima întrebare : vreau să știu dacă în fotbalul nostru a existat sau există vreun jucător capabil să execute lovitura „folia secca", bineînțeles, finalizată cu gol".

La prima întrebare răspunsul nostru este următorul : se acordă gol, după care victimele imprejurării au tot dreptul să-l calce în picioare pe arbitrul care le-a făcut figura în cea de a doua situație, arbitrul va dicta 11 metri și-l va elimina de pe teren pe jucătorul care l-a lovit pe portar. La a treia întrebare nu știu să răspund cu precizie, dar am impresia că singur Dumitrache ar fi în stare și de așa ceva.

Și acum dați-mi voie să vă adresez și eu o întrebare (nu numai dumneavoastră, ci tuturor cititorilor) : poate un jucător care nu a intrat pe teren să înscrie un gol valabil ? Eu spun că da. În ce imprejurare ?

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

RITMURI INALTE

Săptămîna aceasta a fost dat publicității Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1971, primul an al cincinalului, etapă importantă în procesul istoric de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Opinia publică a avut astfel posibilitatea să cunoască, în mod concret, pe bază de date și cifre, bilanțul muncii unui an, remarcabilele succese obținute de poporul nostru în construcția economică și socială. Lectura comunicatului constituie în sine un prilej de satisfacție dar în același timp și de reflecție cu privire la sarcinile ce ne stau înainte. Imaginea pe care ne-o dă Comunicatul este pe deplin realistă ; ea cuprinde, alături de marele progres înregistrat, și semnalarea unor neajunsuri, a unor rămîneri în urmă, arătînd și calea de urmat pentru înlăturarea lor.

Esențial este faptul că sarcinile de bază ale planului de stat au fost îndeplinite, au fost mai bine valorificate resursele materiale și de muncă ale țării, au crescut în ritm înalt produsul social și venitul național, a sporit productivitatea muncii, eficiența economică generală iar, pe această bază, s-a ridicat, în continuare, nivelul de trai material și cultural al populației. Desigur, cifrele sînt cunoscute, totuși vom arăta că, față de 1970, anul recent încheiat a înregistrat importante sporuri, care, în procente, sînt, la produsul social de 10.6 la sută, la venitul național de 12,5 la sută, la volumul total al investițiilor din fondurile centralizate ale statului de 10,8 la sută, la producția globală industrială de 11.5 la sută, la producția globală agricolă de 18,2 la sută, la volumul comerțului exterior de 8,6 la sută, la productivitatea muncii pe un salariat în industria republicană de 5,9 la sută și așa mai departe. Semnificative sînt creșterile față de anul precedent în direcțiile care se referă la nivelul de trai al oamenilor muncii. Astfel, veniturile bănești ale populației de la sectorul socialist au înregistrat un spor de 8.6 la sută, veniturile din salarii au crescut cu 8,1 la sută, veniturile bănești ale familiilor de țărani au fost mai mari cu 11,1 la sută, vînzările de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist au înregistrat un plus de 9,1 la sută iar cheltuielile pentru acțiuni social-culturale au fost mai mari cu 7.3 la sută.

Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă aceste procente este demn de arătat că producția anului 1971 a fost de 1.6 ori mai mare decît producția industrială realizată în întreaga perioadă a primului cincinal (1951—1955). Cu alte cuvinte, într-un singur an — anul trecut — s-a produs mai mult decît într-un cincinal și jumătate, aproape cît în opt ani, la nivelul de început al economiei planificate în țara noastră. Etalonul de măsură ni se pare că vorbește de la sine și reflectă ritmurile tot mai înalte ale dezvoltării economiei noastre naționale în anii socialismului, avîntul pe care aceasta l-a înregistrat în mod deosebit mai ales în ultimii ani.

O caracteristică a dezvoltării industriei în acest an este îmbunătățirea structurii pe ramuri și subramuri. Astfel, mai mult de jumătate din întreaga producție industrială a fost reprezentată de ramurile determinante pentru progresul întregii economii : energia electrică și ter-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

În pagina a 5-a

HĂRȚILE ELECTRICE ALE PIELII

Cercetări și aparate tehnice medicale românești recunoscute ca prioritare pe plan mondial.

MEDICAMENTE ADAPTATE FIECĂRUI BOLNAV ÎN PARTE ?

ANUL XVI Nr. 748 — sîmbătă 5 februarie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

PLEDOARIE, ÎN CIFRE, PENTRU PASIUNE

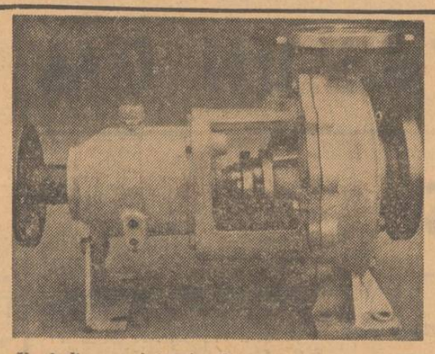

Unul din membrii „familiei" de pompe P.C.N.

● De la 18 000 la 3 500 de repere ● Un sfert de secol în 8 ani ● Un institut de cercetare — un institut de proiectare — o uzină... în flux continuu ● O urgență : „am aruncat-o pentru că de cîteva zile devenise veche" ● Vă oferim cea mai bună pompă ● Pînă la sfîrșitul cincinalului trecem la export ● Afluenții marelui fluviu ● „Șerpașii" dinaintea ultimei sute de metri.

Urc treptele spre mansarda clădirii nr. 6 din strada Praga și în minte îmi răsună un dialog vechi de două zile : „Unde te duci ?". Omul tînăr cu părul sur se întoarce spre mine repede și glasul îi sună răgușit. „La Turda mă duc. Vin poimîine".

Știu că, deși s-a terminat programul, am să-l găsesc aici. Privirile îmi alunecă printre cele 9 planșete înghesuite una în alta, cu fețele albe, senine, fără gînduri. Îl descopăr în picioare, cu mîinile încrucișate și creionul în colțul gurii, un școlar cu părul încărunțit.

— Cînd te-ai întors ?

— Acum.

— Tot cu pompele ?

— Tot. Nu știi ? La noi în familie se visează noaptea pompe.

— Ai să albești de tot, tovarășe Biriea.

— Ia lasă ! Asta-i boală cronică nu un simplu guturai. Rîde... Știi ceva ? A ieșit...

Nu-l întreb, știu că pînă la urmă îmi va spune totul, singur, știu că de cîțiva ani luptă pentru ideea asta și mai știu că dacă „a ieșit", n-o să aibă inima să tacă.

— Îmi pare bine că s-a aprobat.

— Aprobat ? S-a trecut la producția de serie, omule. Anul trecut am asimilat familia de bază, P.C.N. sau pentru dumneata „pompe chimice (speciale) normate" ; în anul acesta se asimilează încă 8 familii, pînă la sfîrșitul cincinalului se va acoperi peste 70 la sută din necesarul de pompe speciale ale economiei naționale trecîndu-se și la export.

— Și cu siguranță, în cîțiva ani, pompele produse la noi vor fi tot așa de bune...

— Taci ! Să nu faci cine știe ce greșeală. Uite, din cele treisprezece tipuri de pompe care se înscriu în prima familie (P.C.N.), opt au randamente egale cu ale celor mai bune pompe existente ; celelalte sînt pe aproape. Știi cît a durat proiectarea și asimilarea? Doi ani. Știi cîți ani de activitate au cele mai vestite fabrici de pompe din lume ? Între cincizeci și o sută de ani. În familia noastră se visează noaptea pompe... Nu rîde, că nu glumesc...

Inginerul mușcă vîrful creionului și smulge de pe o planșă foaia albă care o

Anton UNCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O STRADĂ BUCUREȘTEANĂ ȘI MONUMENTELE EI NECUNOSCUTE

Mai există enigme?

● Întîlnire cu Bucureștii de odinioară.
● Casa domnească de la întretăierea Căii Victoriei cu B-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej.
● Descoperirea unor picturi în frescă, vechi de trei secole, considerate de specialiști drept cele mai valoroase din Capitală.
● Cine sînt personajele îngropate în incinta bisericii Doamnei ?
● Rezultatele cercetărilor arheologice din apropierea lăcașului.

(Relatarea în pagina a 7-a)

Maria Cantacuzino, soția lui Șerban Vodă

Imagine din 1934 a fostei case Greceanu, azi restaurantul „Delta Dunării" — edificiu unde era palatul soției lui Șerban Vodă

HRANA ȘI TINEREȚEA

● După gust... după modă... rapid... frugal
● Știința pretinde : într-o zi patru mese și o gustare obligatoriu
● În 24 de ore — 2400 calorii pentru fete și 3800 calorii pentru băieți
● Alimentație — vîrstă — activitate — climat
● Un nu categoric pentru alcool, cafea, tutun, condimente...

În pagina a 6-a un articol de prof. dr. docent I. MINCU

Iarnă capricioasă în întreaga lume

Un itinerar de sezon prin cîteva puncte ale globului, de la minus 60 grade și zăpezi abundente, la ploi torențiale și inundații care înghit... cătune, izolează case și întrerup circulația.

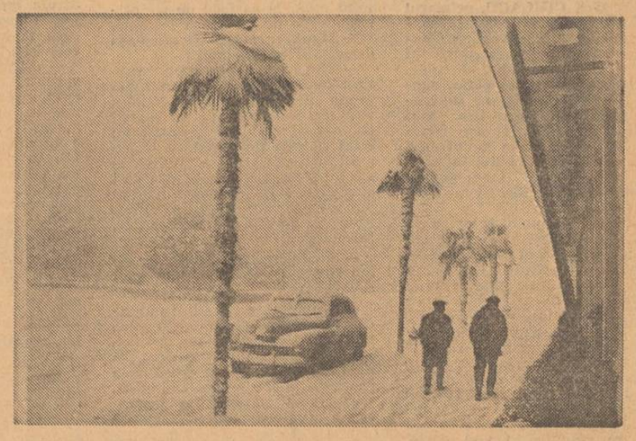

Și în orașul sovietic Suhumi au căzut la mijlocul lunii ianuarie zăpezi abundente. Temperatura aerului — în mod obișnuit în această perioadă a anului de 8—10° C — a fost de minus 4 grade. Ultima oară cînd Suhumi, aflat în zona subtropicală a mai văzut zăpada, a fost în 1949.

În imagine : un aspect de pe străzile orașului.

Întețirea vîntului și temperaturile deosebit de scăzute, în unele zile ajungînd sub minus 20 de grade, au împiedicat, în mare măsură, navigația fluvială și maritimă în regiunile de nord ale R.F.G. Din cauza gheții, insulele Frisice de nord (situate în sudul și sud-estul Mării Nordului, aparținînd Danemarcei și R.F.G.) au rămas izolate și aprovizionarea locuitorilor a fost asigurată cu ajutorul helicopterelor.

În imagine : o porțiune a Elbei unde sloiurile de gheață, unele atingînd grosimi de peste 20 cm, au blocat circulația fluvială.

(Amănunte în pagina a 3-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI DESPRE... IARNĂ

„Singurătate"
Foto : Zama ARTENIE — Cluj

Peisaj de iarnă fără urme
Foto : Stelian ARICEȘTEANU — București

Contemporani cu noi

„FAPTELE ÎNTĂRESC ȘI IMPUN ADEVĂRUL"

Despre unul dintre cei mai tineri primari din județul Ilfov, sătenii din Izvoarele își dau, cînd și cînd, cu părerea : „Dac-ar rămîne cîțiva ani primar, ar face treabă..."

— Veți reuși să-mi explicați fără modestie dar cu ponderea necesară, pe ce se întemeiază aceste vorbe ?

STELIAN CIULACU, primarul de 33 de ani, în comuna susmenționată, mă privește cu oarecare sfială. În comportarea lui zilnică e un om iute, dinamic. E drept că vorbește calm, așezat, că nu-și manifestă supărarea decît printr-o rostire mai aspră a vorbelor. Totuși, sfiala care se ghicește în tonul mai stins cu care răspunde, în pauzele pe care le face, denotă sensibilitate, omenie. Și nu-i stă rău de loc.

— Cred că temeiul celor spuse de oameni despre mine, răspunde primarul, stă în cea mai mare parte în plăcerea cu care îmi împart și realizez munca unei zile cu zeci de probleme ce se cer rezolvate într-o comună.

— Nu vi se pare foarte greu să fiți multilateral în fiecare zi?

— Mi se pare greu, nu foarte greu, dar îmi place și cred... că mă descurc ! Faptul că trebuie să privesc comuna ca pe un ansamblu în care viața cere mereu cîte un răspuns în altă parte, că cere mai multe răspunsuri foarte diverse, în același timp, mă face să mă simt puternic. Mi se creează din ce în ce mai multe obligații. Pentru a le înfăptui, am nevoie de pregătire profesională bună, adică de cunoașterea domeniului meu de activitate pînă în cele mai mici amănunte, de stăpînirea unor calități care să-mi înlesnească dialogul cu oricine mi se adresează, de înțelegerea perfectă și acceptarea fără ocolișuri a principiului care îmi conduce și-mi onorează munca : comuna și interesele locuitorilor ei sînt mai presus de mine și interesele mele.

— Îmi schițați un întreg crez de viață și de muncă, un program, aș spune, cu care ar fi de acord, în principiu, orice primar dintr-o comună. Cu voia dumneavoastră, vom zăbovi puțin asupra celor spuse. De acord ?

— N-aș putea spune altfel. Dumneavoastră sînteți cea care întrebați...

Zîmbetul care i-a mijit pe obraji, nu mai e sfios. Are tîlcul lui. Parcă omul din fața mea este ușor amuzat că-l iscodesc atît despre treburile și gîndurile lui care sînt știute și i se par foarte obișnuite. E un zîmbet sincer, însă. Iar seriozitatea cu care îmi răspunde, geneză îndemnul de a strecura, pe ici, pe colo, o glumă.

— Ce înseamnă cunoașterea pînă la cele mai mici amănunte a comunei ?

— Cum să vă răspund, așa pe scurt ? Înseamnă să pot relata oricînd, despre orice ține de viața comunei Izvoarele cu cei circa 10 000 locuitori ai săi, despre problemele celor trei cooperative agricole de producție care au 8 000 ha. pămînt arabil, despre lucrări agricole, despre complexul de creșterea porcilor (prevăzut peste 30 000 capete) care va lucra în acest an cu întreaga lui capacitate, despre căminul cultural cu 400 locuri, ridicat prin munca oamenilor din sat, inaugurat acum cîteva zile, despre noile magazine sătești, despre starea drumurilor, care, pretind eu, sînt cele mai bune de pe traseul autobuzelor ce circulă prin aceste locuri, despre noul S.M.A. ce se construiește, despre ceea ce gîndesc și propun cetățenii dintr-o circumscripție a comunei, chiar despre necazul unei familii din sat. Mai înseamnă să cunosc foarte bine legile. Orice lege, orice decret apare este trecut și conspectat în caietul meu. M-aș face de ris oricînd, dacă nu aș ști să le aplic.

— După ce măsurați eficiența dialogului cu oamenii ?

— După cea mai simplă reacție : dacă ei răspund din toată inima la chemarea Consiliului popular, înseamnă că nu numai eu, dar și ceilalți deputați au știut să stea de vorbă cu ei, au știut să-și țină promisiunile, au știut să ceară de la ei, dar să-i și sprijine. De curînd, am avut o dovadă care m-a bucurat. Sute de oameni au ieșit zilnic, la desecări.

— Toate acestea țin de un anumit stil de muncă. Cum l-ați caracteriza ?

— E vorba de un stil de muncă, cu o mare putere de a crea nouI. Mă pasionează această perspectivă, dar nu știu dacă am dobîndit încă stilul de muncă pe care mi-l doresc. De pildă, încă nu pot stăpîni timpul, pentru a-l valorifica mai bine. Uneori, nici alții nu mi-l respectă. Sînt zile cînd prea mulți reprezentanți ai unor organe sau întreprinderi țin să ne „îndrume".

STELIAN CIULACU

— Dacă dumneavoastră reușiți să aplicați principiul conform căruia interesele generale sînt mai presus de cele personale, cum îl impuneți în activitatea celorlalți ?

— Dacă v-aș spune cu perseverență, cu răbdare, n-ar fi cred, prea convingător. De altfel, acesta e cuvîntul : convingător. Trebuie, să conving și asta e greu. Ce fac ? Mă port în așa fel, ca să fie limpede pentru toată lumea ce înțeleg eu prin acest lucru. Rezultatele, care sînt roadele muncii tuturor, vorbesc și ele în favoarea acestui adevăr. Cînd propunerile unor cetățeni sînt luate în seamă și se înfăptuiesc, cînd discutăm despre viitorul comunei, care, așa cum se conturează, va aduce schimbări mari în traiul oamenilor, am alte argumente pentru a convinge. Totul e să nu uit că faptele întăresc și impun adevărul.

Lucia MANOLESCU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

RITMURI INALTE

URMARE DIN PAG. 1

mică, metalurgia, construcțiile de mașini și chimia. În același timp, ritmurile în care a crescut producția industrială a unor județe oglindesc grija partidului și statului nostru pentru dezvoltarea armonioasă, echilibrată a tuturor județelor țării. O serie de județe cu o industrie mai puțin dezvoltată, au înregistrat ritmuri de creștere superioare mediei pe țară, acestea fiind : Mehedinți, Olt, Covasna, Buzău, Ialomița, Botoșani, Harghita, Vrancea.

Remarcabile sînt și progresele obținute în domeniul agriculturii. A continuat procesul de dezvoltare și modernizare a bazei tehnice-materiale, prin dotarea agriculturii cu un important număr de tractoare și mașini agricole perfecționate, extinderea lucrărilor de amenajări pentru irigații, îndiguiri, desecări și combaterea eroziunii solului, construcția de sere legumicole moderne, complexe și combinate pentru creșterea și îngrășarea animalelor. A crescut gradul de mecanizare a agriculturii, s-a intensificat chimizarea, au fost luate măsuri pentru perfecționarea conducerii și organizării producției agricole. Comunicatul aduce și în acest domeniu numeroase cifre și date semnificative. Ne vom mulțumi să reproducem una singură : amenajarea pentru irigat a cca 230 mii ha, ceea ce înseamnă că suprafața totală amenajată pentru irigat se apropie de un milion de hectare. O serie de zone roditoare, dar bîntuite de secetă în mulți ani, își vor putea potoli setea și nu vor mai sta la cheremul capriciilor naturii : Valea Carasu, Gălățui-Călărași, Petroiu-Ștefan cel Mare, Terasa Brăilei, Tecuci-Nicorești. Ca rezultat al dezvoltării bazei tehnice-materiale, al eforturilor depuse de țărănime, de toți lucrătorii din agricultură, producția de cereale boabe a anului 1971 a fost cea mai mare din cîte s-au realizat pînă acum în țara noastră.

Un capitol însuflețitor al Comunicatului este cel care se referă la construcțiile ridicate în acest an, la noile obiective care îmbogățesc harta economică a României. În anul 1971 au fost date în exploatare aproape 400 capacități principale de producție și au continuat lucrările de construcții pe șantierele unor mari obiective. De asemenea, a început construcția altor noi obiective, a căror realizare va susține, la rîndul ei, ritmurile de creștere economică prevăzute de actualul cincinal.

La începutul anului 1972 sîntem cu 200 de mii mai mulți decît cu un an în urmă, ne informează Comunicatul, populația țării crescînd la 20,6 milioane de locuitori. Sporul populației vorbește despre condițiile tot mai bune de trai, despre condițiile de ingrijire a sănătății și despre toate măsurile care dovedesc atenția ce se acordă omului în patria noastră socialistă. Dacă ținem seama numai de faptul că pentru acțiunile social-culturale s-au cheltuit de la bugetul de stat 36,5 miliarde lei, cu 7,3 la sută mai mult decît în 1970, că în folosința populației de la orașe și sate au fost date aproape 152 000 locuințe, că numărul satelor electrificate a ajuns la proporția de 85 la sută din total — dacă ținem seama de toate acestea și încă multe altele, vom înțelege mai bine adevărul că tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră este pus în slujba făuririi unei vieți demne, prospere pentru întregul popor.

Realizările din 1971 dovedesc încă o dată realismul prevederilor planului cincinal ; ele sînt rodul muncii pline de devotament a clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, care înfăptuiesc neabătut programul stabilit de Congresul al X-lea al partidului de dezvoltare și modernizare a forțelor de producție, de creștere a avuției societății noastre, asigurînd înaintarea României socialiste pe drumul dezvoltării multilaterale, al prosperității și civilizației.

FAȚĂ-N FAȚĂ: UN OM ȘI UN URS

● Cine știa... ● O namilă uriașă mi-a apărut în față ● În spate prăpastia, abisul, în față moartea ● Am tras două focuri, dar... ● Simțeam cum îmi strivea capul ● Voi fi curînd acasă... ● Salutări lui Pif !

„N-am să vă povestesc ceva extraordinar. Lăsați, nu vă deranjați. Și la ce bun să știe toată lumea. Esențial este că trăiesc. Da, trăiesc". Cu aceste vorbe am început dialogul meu cu nea Ion, din Gura Teghii, județul Buzău, mai mult un murmur de buze, semne și zvîrcoliri de brațe.

Dar iată pe scurt, povestea zguduitoare a unui om care a biruit moartea, care a ținut să trăiască :

...„Niște jivine scoborîte din hățiș și întunecime de codru ne tot atacau cătunele și localitățile izolate, de munte. Filiala de vînătoare din Buzău s-a hotărît să ne vină în ajutor. S-a organizat o vînătoare de mistreți. Cine știa... Cine știa ce avea să se întîmple. Și parcă mi-aud femeia spunînd : Ioane, am așa un gol în inimă...

...10 noiembrie 1971. O dimineață frumoasă de toamnă, dar răcoroasă. Plecăm, cale bună, în sus, spre munte. De 16 ani pădurar la Ocolul Silvic Nehoiu, cunoșteam cărările pădurilor ca și cutele mîinii. În urma mea tovarășii de acțiune, vînătorii și gonacii. O larmă îngrozitoare o făceau ciinii. Pe Pif ciinele meu ciobănesc, l-am strunit, scurt, lîngă mine.

De la Gura Teghii pînă la Gura Milei mai aveam de mers. Am făcut un scurt popas, am mai discutat, am mai spus o snoavă, apoi ca unul din cei mai vechi intru-vînătoare, am peste 30 de ani de activitate, am ajutat la împărțirea gonacilor și la fixarea posturilor de pîndă, acolo unde aveam să ajungem.

Am tras din ulcior un gît de apă și am continuat, destul de greu urcușul pentru a ajunge la punctul de pîndă „Fața mare", pe cărări tot mai întortocheate și întunecoase știute numai de mine. Gonacii erau ajunși mai de mult, noi abia ne instalarăm la pîndă cînd aud niște grohăituri. Din tufari și rădăcini se repede spre vale un mistreț. Nu. Nu pot trage ! Fusesem surprins și, aș fi lovit în omul de alături, care nu știu ce moșmondea lîngă un stejar bătrîn și noduros.

Intrucît nu aveam vizibilitate suficientă, am început să urc încet și atent, mai sus, spre centrul punctului „Fața mare". Pif a mîriit scurt și înciudat, apoi a încercat să se smulgă de lîngă mine. L-am tras înapoi și l-am certat. Stai binișor Pif, fii cuminte, dragul tatii ! Și tocmai cînd vorbeam cu ciinele, la zece metri în față, mi-a apărut o matahală neagră. Un urs uriaș, jur că n-am mai văzut pînă atunci așa ceva ! Am dus arma fulgerător la umăr, am ochit și am tras două focuri. Două focuri care însă, nu atinseseră mortal fiara. Doamne ! Ce-a fost ! Urcasem prea mult, vecinii mei mă părăsiseră fugărînd mistrețul și așa deodată mă trezisem în spate cu o prăpastie, un abis greu de descris și în față, da în față, cu namila. Mirosul ei, suflul greoi, îmi apăsau obrajii. O gură uriașă cu niște dinți înspăimîntători, s-a deschis spre mine. Pif s-a smuls rupînd cureaua și zdarda, s-a repezit în urs și a mușcat. I-am văzut ochii spăimîntați. Eu m-am proptit de tulpina unui copac, am „rupt" arma ca s-o încarc și... și n-am mai avut timp.

Am înfipt atunci în gura căscată, care se întindea hain și băloasă spre mine, țeava puștii. Adînc, tot mai adînc și puternic, dar mîna stîngă mi-a înțepenit. Am simțit încă o labă păroasă, ca un ciocan, pe umărul drept și o durere îngrozitoare. Lovind din nou cu o labă cureaua puștii, ursul și-a scos arma din gură. Doamne, ce noroc pe mine... Am alunecat ; întîi am îngenunchiat, apoi am simțit cum se prăvale asupră-mi namila. Am încercat să apuc ursul de gîtlej dar nu mai aveam puteri. Gura n-o simteam, sîngele îmi gîlgîia pe față, iar în creier îmi umbla cineva parcă cu un șfredel, strivindu-l. Am auzit doar niște lătrături sfîșitoare și un horcăit înfiorător, am mai văzut cum se învîrtește pădurea și un soare strălucitor, strălucitor. Totul ardea în jurul meu și în mine și... m-am trezit aici, la București".

★

Ulterior, așa cum am aflat de la doctori și prietenii care l-au vizitat la spital, s-a reconstituit întîmplarea și s-a presupus că Pif s-a repezit în grumazul fiarei, mușcîndu-l cu ură și sete. Ursul a vrut să se descotorosească de ciine, întorcîndu-se pe spate pentru a-și prinde și zdrobi adversarul. Mișcarea aceasta neașteptată a animalului l-a aruncat pe vînător, în jos, peste crengi uscate, bolovani și frunze, la cîțiva metri, lîngă tulpina unui stejar.

— *„Da, acolo am fost găsit,* continuă să-mi povestească faptele nea Ion, *dar în ce stare... Aveam maxilarul complet rupt, craniul strivit, ambele brațe și umărul sting rupte. Dar iată că trăiesc. Din lupta cu fiara uriașă a pădurii am învins. Pif, dulăul meu cel drag, și doctorii m-au salvat. Cred că în curînd mă-ntorc acasă. Abia aștept să-mi văd copiii. Am patru".*

★

În lupta încordată pentru a-l face să trăiască pe nea Ion, vînătorul încercat și curajos din Gura Teghii, doctorii Gh. Buzescu și Gh. Chință, precum și alți specialiști, de la Spitalul de Urgență își au partea lor de contribuție. Ei au trebuit să facă eforturi supraomenești pentru a-l *„reconstitui"* pe pădurarul Nica M. Ion, salariat al Ocolului Silvic Nehoiu. Tratamentul plăgii occipitale *„refacerea"* în întregime a buzelor și nasului, tratarea umărului sting și a brațelor, imobilizarea deci a fracturii maxilare, n-au fost treburi ușoare. Nica M. Ion, vînător încercat, membru vechi al A.G.V.P.S. este acum în afară de orice pericol. Se va întoarce acasă, lîngă ai săi, lîngă cei dragi. Îl așteaptă cu nerăbdare și minunatul lui tovarăș de „muncă" — credinciosul Pif. —

V. GRĂDINARU

SECVENȚE

Pledoarie, în cifre, pentru pasiune

URMARE DIN PAG. 1

acoperă. Un perete cu pompe : mai mari, mai mici, în diverse poziții și forme, faimilii întregi, familii derivate, derivate din familii derivate... încadrate în pătrățele.

— S-a cheltuit mult ?

— Pînă acum, două milioane și jumătate ; pînă la asimilarea tuturor tipurilor, cam zece milioane.

— Mult.

— Nu-i așa ? Dacă am să spun că 95 la sută din pompele speciale pentru industria chimică se importă n-ai să mai zici la fel.

— Ba da, pentru că nu știu cît ne costă importul.

— Ce pot să spun este că, economia de valută care se va realiza în acet fel va fi de ordinul milioanelor.

— În comparație cu pompele clasice care sînt avantajele ?

— În primul rînd se reduce la jumătate consumul de materiale. Asta cantitativ, pentru că dacă facem transpunerea valorică — fiind vorba de economia de oțeluri speciale — se ajunge la un sfert ; prețul de cost este cu 10—15 la sută mai mic decît al celor din import ; consumul de energie cu 20—30 la sută mai redus decît al pompelor clasice.

— Transpus valoric ?

— La fiecare o mie de pompe în funcțiune se economisește producția de energie electrică a unei microcentrale de pe Bistrița ; circa 40 milioane kw/h. Pe urmă, întreținerea și exploatarea este foarte simplă. Știi cîte repere are o pompă clasică ? Între cincisprezece și optsprezece mii. Prin tipizare, am ajuns la 3 500. Concepția, proiectarea, execuția, pentru numărul de tiposerii pe care ni l-am propus pînă în final, ar fi durat 20—25 de ani. Asta înseamnă un sfert de secol, nu ? Noi o vom realiza în 8—10 ani, din care doi ani au și trecut. Dacă intrăm în amănunte, aș putea înșira încă multe avantaje ale acestui sistem de lucru. Știi care-i toată filozofia? Standardizarea, tipizarea, folosirea elementelor modul, cu posibilități multiple de adaptare. De pildă dacă e vorba de un șurub oarecare, îl poți lua de la pompa asta și să-l folosești la toate pompele. Și la fel poți face cu aproape toate piesele pompei, bineînțeles în cadrul aceleiași tiposerii și pentru anumite caracteristici de debit, înălțime de pompe etc.

— Domeniul de aplicare este numai industria chimică ?

— Oriunde se pompează ceva se poate folosi unul din tipurile de pompe despre care vorbim.

— Poate sînt fluide la care

Ing. NICOLAE BÎRLEA

nu v-ați gîndit, capacități sau înălțimi de pompare care nu se cer azi dar se vor cere mîine.

— Cunoașteți „Tabloul lui Mendeleev" ? Ați văzut că acolo există niște pătrățele goale. Mendeleev spunea că într-o zi cînd se vor descoperi elemente noi ele vor umple pătrățele goale. Sistemul nostru este asemănător. A apărut o nouă nevoie, o încadrăm în unul din pătrățelele rămase deocamdată goale. Elementele de amănunt rămîn aceleași, modificările care se fac sînt minime. Asimilarea noului tip se face din mers, intrarea în producție de asemenea.

— Deci, flux continuu.

— Da, numai că fluxul ăsta continuu despre care vorbim e mai mare decît se observă. Uite cît e de mare : S-a dat întîi tema de cercetare la Institutul politehnic din Timișoara. A lucrat un colectiv condus de profesor dr. docent Ion Anton rectorul politehnicii din Timișoara. Eu nu știu cîtă recunoștință încape în lauda pe care le-aș putea-o aduce. Știu că multă dar nu știu cîtă. Oamenii ăștia și-au dăruit toate cunoștințele de hidraulică pe care le dețin, rezultat al unor ani de studii și experiențe. O să spui că asta le e meseria. În mare parte au făcut-o în timpul liber. Pe urmă, proiectarea am făcut-o noi, adică Institutul de proiectări chimice (IPROCHIM). La începutul acestui an, U.P.R.U.C.-Făgăraș a trecut la execuție. Aici fluxul pompelor s-a întîlnit cu alte fluxuri : turnarea oțelurilor inoxidabile, emailarea industrială — procedeu asimilat în timp record — tehnologia, rășinile speciale, toate acestea, realizări de ultimă oră ale uzinei din Făgăraș și bineînțeles ale institutelor de cercetare specializate. Pe parcurs va intra în circuit „Anticorozivul" din București.

— Și se încheie cu livrarea pompelor pentru economia națională.

— Ba nu se încheie. Experiența executantului, duce la modificarea unor elemente de proiectare, noutățile din proiectare, propun soluții noi executantului. Paralel, cercetările de hidraulică, avansează, își propun teme pentru 1975, pentru 1985 ; apar oțeluri noi, mai rezistente, care creează noi premise pentru reducerea gabaritelor, a consumurilor specifice ; estetica industrială va veni sperăm și ea cu niște elemente noi ; organizarea producției și a muncii de asemenea. Și toate, astea se întorc la executant, de aici la beneficiar. Beneficiarul, adică economia națională, vine cu pretenții noi, apărute în urma folosirii pompelor, a progreselor realizate într-un domeniu sau altul. Toate astea ajung la executant și circuitul se reia. Flux continuu.

— O geografie inedită cu riuri și afluenți.

— Ba nu ; e istorie. Știi piesa lui Tărchilă : „Marele fluviu își adună apele". Poetic, frumos, adevărat.

— Parcă vorbeam despre tehnologie și proiecte.

— Ți s-a părut. Făceam istorie — zimbește. **Dar ce-ai crezut ?**

Cele nouă planșete stau înghesuite una în alta cu fețele mari și albe, fără gînduri. Mîine, milioane de linii le vor brăzda dreptunghiul și prietenul meu cu părul cărunt le va spune proiectanților : „Despre voi n-am spus nimic, dar m-a înțeles cînd am zis că în familia noastră se visează noaptea pompe".

Inginerul Nicolae Bîrlea mă ghicește și continuă :

— Știi că la un singur șurub un proiectant poate lucra o săptămînă iar la o pompă întreagă doar cîteva zile ?

— E mai important șurubul ?

— Pentru pompă, nu, pentru tabloul lui Mendeleev, da.

— Cine are meritul cel mai mare în toată această lucrare ?

— Meritul cel mai mare ? Judecă singur. De cîte ori s-a escaladat Everestul s-a scris despre cei care au ajuns pe vîrf. Știi, dumneata foarte bine cine i-a adus pe aceștia pînă la 100 metri de cota maximă : „șerpașii", oamenii aceia care rămîn anonimi. Sîntem siguri că vom ajunge pe vîrf.

— Cine?

— Noi toți!

— Dintre proiectanți?

— Inginerii Dan Rădeșiu, Nicolae Bolchi, Dinu Constantin, proiectanții Magda Eisele, Sanda Manolescu, Cecilia Zidu, Minoara Ariton, Mihai Dumitrescu, Mircea Constantin.

— Dacă s-a trecut la producția de serie a pompelor înseamnă că ați făcut escaladarea?

— Nu, înseamnă că începe urcușul pe ultima sută de metri.

— Cînd veți ajunge sus ?

— Cînd vom face asimilarea tuturor familiilor de pompe.

— Cine v-au fost „șerpașii" ?

— Greu de spus. Fiecare proiectant din grupa care se ocupă de pompe a parcurs un drum al lui. Au fost porțiuni pe care alții au dus bagajele.

— „Șerpașii" dumitale ?

— Profesorii, colectivul de muncă, bibliotecile, nopțile. Dar cel mai destoinic a fost tata.

— Normal.

— Nu-i ce crezi. Tata este și el un specialist în pompe. Și fratele la fel.

— Dar la Turda, de ce ?

— La Turda ? O urgență.

— Mai exact.

— Am aruncat la coș un proiect și un prototip. În ultimele zile a apărut o noutate tehnică ce modifică datele proiectului.

— Asta a fost urgența ? Și nu v-a părut rău ?

— Ba da.

— De ce ?

— Pentru că n-am aflat mai devreme.

Anton UNCU

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

CINE-I PREVĂZĂTOR SUPORTĂ MAI UȘOR...

...consecințele unor întîmplări neprevăzute. Exemplele de mai jos sînt doar cîteva din zecile de mii de cazuri în care asigurații și-au dat seama că asigurările de stat sînt sprijin de nădejde în momente grele.

BENEFICIARII ASIGURĂRII FACULTATIVE A GOSPODĂRIILOR CETĂȚENILOR :

Țerbea Aurel	din Agnita, jud. Sibiu	lei 9.421
Aghiorghesei Gh.	din com. Tudora, jud. Botoșani	lei 10.000
Ivan Ioan	din com. Săcălășeni, jud. Maramureș	lei 10.000
Pleșcan Ion	din Singiorz-Băi, jud. Bistrița-Năsăud	lei 10.000

BENEFICIARII ASIGURĂRILOR FACULTATIVE DE AVARII PENTRU AUTOTURISME :

Pîtu Florian	din Galați	lei 29.290
Vintilă Gheorghe	din Hunedoara	lei 23.381
Gașin Gh.	din Vatra Dornei	lei 19.114
Aanei Costache	din Fălticeni	lei 42.872
Popescu Eleonora	din Pitești	lei 10.761

BENEFICIARII ASIGURĂRILOR FACULTATIVE MIXTE DE VIAȚĂ

Stanciu Vasile	din Tg. Jiu	lei 20.000
Boancă Iosif	din Tg. Jiu	lei 10.000
Gică Gheorghe	din Ticleni, jud. Gorj	lei 30.000
Ularu Ioana	din Bălești, jud. Gorj	lei 10.000

REȚINEȚI :

Primele de asigurare sînt convenabile.

Despăgubirile și sumele asigurate se plătesc cu promptitudine.

(5043)

Clepsidra

LA PRAGUL DE LUMINĂ AL GOLEȘTILOR

de Constantin VIȘAN

Umblînd prin lume și văzînd deosebirea între acele neamuri și ale noastre, Dinicu Golescu s-a gîndit să „alerge la acele mijloace prin care să facă omul bun patriot, bun orășan, bun părinte, bun tovarăș în căsătorie și toată tinerimea cîștigă bunele năravuri". Drept care, boierul patriot dă următoarea înștiințare : „Am hotărît să întocmesc la moșia mea Golești școală slobodă obștească, unde pot merge fiii nobleței, ai norodului și măcar robi, pămînteni și străini pentru limba românească, nemțească, grecească, latinească și italienească".

Am pășit și eu prin clasele muzeu ale acestei școli de început, am silabisit cu emoție îngălbenitele-i hrisoave. S-a întîmplat însă să plec prea repede de la pragul de lumină al Goleștilor, îndemnat mereu la o zăbavă mai lungă în acest spațiu de istorie românească.

A făcut zăbava aceasta lungă și plăcută poetul Gh. D. Vasile.

Răsplata cercetării sale în arhiva familiei, care și-a înscris numele în cronica Revoluției de la 1848, este monografia „Fîntîna Goleștilor", apărută în Editura Albatros. Sensibilitatea poetică a autorului transpare din primele pagini. Descrierea peisajului în care se înalță Conacul Goleștilor, considerațiile despre contribuția acestei familii la întemeierea învățămîntului românesc, la punerea în practică, măcar și efemer, a visului Bălcescului sînt înfiorate de lirism. Autorul își presară evocarea cu documente autentice. El nu rămîne însă robul documentului. Acesta pentru că în fond, nu obiectul, nu inscripția, nu pagina de scrisoare îl ajută în primul rînd să contureze monografia acestei citadele a iluminismului românesc, ci învierea cu mijloacele evocării a epocii, a eroilor cărții sale. Poetul întreprinde un adevărat dialog cu umbra lui Tudor a lui Bălcescu. Trecerea prin casa de la Golești a acestor cei mai frumoși și mai tragici bărbați ai istoriei noastre — Tudor și Bălcescu — prilejuiește autorului pagini de reală frumusețe. Cuceritor este și portretul Zincăi Golescu. Gh. D. Vasile reliefează personalitatea acestei femei pandur, devotamentul ei fără margini față de familie și de țară, dîrzenia și credința cu care și-a îndemnat fiii să-și dăruiască viața cauzei revoluției.

Dacă autorul ar fi avut mai multă consecvență stilistică în cultivarea evocării, în reconstituirea cu mijloacele prozei, a epocii, a vieții eroilor săi, „Fîntîna Goleștilor", carte care răspunde unei acute necesități cultural educative, ar fi cîștigat în densitate epică. Interesul documentar s-ar fi împletit mai fericit, pe tot parcursul, cu plăcerea lecturii.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

NIMIC MAI PLĂCUT decît șansa de a da o speranță. Uneori poți să închizi ochii, foarte încîntat de bucuria pe care ai dăruit-o prin cîteva rînduri. Dar, în acest mediu călduț pe care ți-l făurești fiind rugat, o clipă — cît o zi ! — de răspundere, îți oprește în vîrful condeiului cuvintele, căci ce poate fi mai puțin plăcut decît să dai iluzii atunci cînd nu ești pe deplin convins că este bine s-o faci. *GINA PETRE* din Pucioasa își alătură unei schițe literare proprii, portretul ideal, și ne cere certificat de talent, adică ceva care nu se poate da decît după ce talentul s-a făcut statuie. Iată autoprezentarea : *„Sînt o tînără de statură potrivită, șatenă, cu ochii albaștri-verzui, potrivit proporționată și am străbătut evenimentul împlinirii a douăzeci și una de primăveri în acea lună plină de licoarea răspîndită de florile înflorite de la sfîrșitul lui aprilie"*... Pînă aici am înțeles că natura a fost destul de talentată. Cît privește schița literară, ceva mai puțin se vede în ea talentul semnatarei. Ne grăbim să notăm însă că există cîteva semne, ca acelea pe care le arată tot în luna aprilie cireșii. Chiar și fără certificatul nostru, dacă e să fie... dar, vai, sînt atîtea greșeli gramaticale, încît zău trebuie să lăsați la o parte totul — cel puțin deocamdată — și, pentru bunul renume al scrisului, înlăturați-le...

■

FĂNICA TOMA din Hălăucești, ne trimite vești complicate. Sîntem asigurați că la liceul din localitate se întîmplă cam așa — transcriem lunga scrisoare recurgînd la un limbaj particular, fără a face proces de intenție cuiva : Profesoara X vorbește despre profesoara Y. Pînă aici nu-i nimic rău. Y o vorbește pe X — ceea ce nu-i același lucru, căci „o vorbește !". Z spune o mulțime de neadevăruri despre X și Y. Cercul este încă destul de restrîns, încă nu ne facem griji. Dar, iată că apare în „vorbe" și A care le vorbește pe cele de mai înainte, iar cele de mai înainte le vorbesc pe B și pe C — „ah nesuferitele !" — și...din vorbă-n vorbă, între o navetă și o oră de curs, X, Y, Z, A, B, și C, taote laolaltă vorbesc cine știe ce fel de vorbe rele despre M, care biata stătuse pînă acum deoparte și nu suflase o vorbă. Așa se face că toate inițialele pomenite pînă aici, încep să țeasă un păienjeniș de vorbe în toate direcțiile, căci apropo de zicala moldovenească, „doară undi, bre, ai văzut 'mneata si să punî împozit pi bîrfă"... Iaca nu si punî impozit pi bîrfă, da' zău dacî-i frumos ci faciți, fetelor ! — zice mai sus semnatul care e și el moldovean. Nu de altceva, dar din toate vorbele astea se poate căpăta și ameteală...

■

T. I. (Ploiești). Am citit cu interes rîndurile dv. Se cere o muncă neîntreruptă, de mulți ani. Pentru a vă convinge e suficient, credem, să transcriem aici un scurt fragment din Impresiile literare ale lui Ilarie Chendi : *„Orice operă literară e și o chestie de meșteșug. Vorba cu muzele, cari sărută pe poet și cu inspirația care se coboară din înălțimile cerești, e luată din vînt. Nicăieri mai multă muncă, mai multă disciplină, ca în atelierul artistului. Și unde nu este această trudă, acest respect pentru seriozitate, avem de-a face cu diletanți, cu fanfaroni"*.. Am dori ca acest citat să vă călăuzească. Și, mai e încă un amănunt : orice fapt desprins din viață, din realitate nu este prin el însuși literatură, oricît de inspirat ar fi fost ochiul ce l-a cules și selectat..

■

MAI MUȚI CITITORI se arată nedumeriți de performanța realizată de Alexandru Lazăr din Turda — Turul României în 60 de zile, însumînd peste 4 000 de kilometri...

Firește, noi n-am făcut decît să transcriem — pe cuvînt de onoare — cele relatate în scrisoarea semnată de Alexandru Lazăr. Este în obiceiul rubricii noastre de a proceda astfel, fapt pentru care se și intitulează „Din vorbă în vorbă". Se naște deci întrebarea : Cîte zile erau necesare pentru a parcurge 4 000 de kilometri pe jos ?

■

MULȚUMIM CITITORILOR : care ne-au sesizat greșeala apărută în articolul din pagina a 3-a intitulat „De ce un urolog ?" (nr. 746). Desigur, este vorba de anul 1963 și nu 1966. Făcînd cuvenita rectificare ne cerem scuze pentru încurcătura produsă.

Iarnă capricioasă în întreaga lume

● În timp ce în Laponia se înregistrează minus 10 grade, în Iakuția termometrul arată minus 60 grade! ● Veneția a îmbrăcat o mantie groasă de nea ● Furtunile puternice de zăpadă deteriorează telefericele și blochează turiști în munți ● În același timp, în Franța plouă și se produc inundații.

GERURI NĂPRASNICE, ninsori și viscole prelungite, polei, lapoviță, ploi torențiale însoțite, în unele regiuni, de alunecări de teren — iată cîteva din caracteristicile iernii 1972, poate cea mai aspră și neobișnuită din ultimii ani.

RECORDUL GERULUI a fost înregistrat în **Iakuția.** La 27 ianuarie, mercurul termometrului a coborît aici la minus 60 de grade Celsius. Asemenea minime n-au mai fost cunoscute din 1927 : minus 62 de grade. În afară de **Moscova,** unde s-au înregistrat, cîteva zile la rînd, temperaturi în jur de minus 40 de grade, mai multe orașe sovietice au avut de înfruntat geruri la fel de aspre și mari căderi de zăpadă. N-au fost ocolite nici orașele situate în sudul Uniunii Sovietice. La **Dușambe,** orașul cu cele mai multe zile însorite și cu ierni foarte blînde, străzile sînt acoperite, de o lună, cu un strat gros de nea. Plantele subtropicale, cu frunzele veșnic verzi, au crengile aplecate sub greutatea zăpezii, formînd — de-a lungul străzilor — adevărate tuneluri. Țările scandinave au fost bîntuite de vînturi înghețate, care au provocat mari greutăți traficului maritim. În **Finlanda,** spre exemplu, temperaturile au coborît pînă la minus 25 de grade. După o perioadă de acalmie, iarna s-a așternut cu violență și în **Suedia.** În regiunile de coastă au fost semnalate mai multe furtuni și mari căderi de zăpadă. Simbătă și duminică, **Stockholmul,** și alte orașe suedeze au fost acoperite cu un strat gros de zăpadă, iar temperatura a scăzut brusc cu zece grade. Paradoxal, în **Laponia** mercurul termometrului n-a coborît decît pînă la minus 10 grade — o iarnă neașteptat de blîndă pentru această regiune.

ÎN CEA MAI MARE PARTE a regiunilor **Italiei** s-au înregistrat cu începere de miercurea trecută, abundente căderi de zăpadă, vînturi puternice și temperaturi extrem de scăzute. În **Lombardia,** după o ninsoare de cîteva ore, a căzut un strat gros de...brumă. Din cauza poleiului format, mai multe aeroporturi au fost închise. **(Milano,** al treilea aeroport al țării, a fost închis toată ziua de miercuri). Pe autostrăzi și șosele s-au produs multe accidente de circulație ; într-o singură zi, miercuri, s-a calculat că numărul accidentelor rutiere s-a apropiat de cel înregistrat în întreaga lună ianuarie a anului trecut. La **Triest** vîntul a depășit o sută de km pe oră. Multe clădiri au fost avariate. În **Dolomiți,** temperatura a coborît sub minus 20 de grade. Țărmurile golfului venețian au fost acoperite cu o mantie groasă de nea, ca de altfel și Vezuviul. Deasupra vulcanului Etna, în **Sicilia,** au avut loc furtuni puternice ; activitatea aeroportului din **Palermo** a fost serios afectată de uragan.

VREMEA REA n-a ocolit nici **Iugoslavia.** În mai multe regiuni mercurul termometrului a coborît sub minus 17 grade. În **Serbia centrală** s-au semnalat furtuni de zăpadă. Stratul gros de nea a blocat circulația pe mai multe șosele. (La **Liubliana,** grosimea stratului de zăpadă a fost de 40 cm.) În noaptea de simbătă spre duminică calea rutieră dintre orașele **Skoplie** și **Debar** a fost întreruptă de o puternică avalanșă de zăpadă. Lucrările de degajare au durat două zile. Tot duminică, în sudul țării s-au semnalat puternice furtuni de zăpadă. Telefericul de pe muntele **Sara** a fost deteriorat, izolînd cîteva sute de turiști veniți aici pentru sfîrșitul săptămînii. O situație identică s-a petrecut la stațiunea sporturilor de iarnă **Nuria din Pirinei spanioli,** unde o avalanșă a întrerupt circulația, blocînd, pentru două zile, cîteva mii de turiști, la o altitudine de aproximativ 3 000 m.

GERURI ASPRE, neîntîlnite în ultimele două decenii, au fost înregistrate în **Turcia,** în regiunile Anatoliei centrale și orientale, unde temperatura a coborît pînă la minus 37 de grade. Tot aici s-au înregistrat ninsori masive, pe alocuri grosimea stratului de zăpadă depășind doi metri, ceea ce a dus la paralizarea circulației rutiere și la izolarea unor localități.

ÎN FRANȚA, în schimb, timpul a prezentat fluctuații curioase. De pildă, săptămîna trecută, în timp ce la **Paris** a fost o vreme călduță și însorită, în regiunile de est și de nord s-au semnalat temperaturi destul de coborîte. În **Masivul central** a nins abundent; a fost întreruptă circulația pe șoselele naționale nr. 9 și nr. 126. În departamentul **Cantal** o serie de sate au fost izolate de omăt, în special în regiunile **Marcenat, Salers, Trizac** și **Segur-les-Villas.** În zona **Mării Mediterane,** în schimb, au căzut ploi torențiale, provocînd revărsarea rîurilor. Herault și-a ieșit din matcă făcînd impracticabile rutele naționale nr. 86 la Danges și nr. 113 la Pezenas. În suburbiile orașului **Beziers,** rîul Orb a luat cu asalt străzi și case, inundînd zonele joase ale periferiei. Rîul Gordon a izolat o fermă din apropiere de Saint-Jean, fiind necesară intervenția unui helicopter pentru a salva mai mulți oameni, între care și un nou născut. În **Languedoc** și **Cevennes,** ploile torențiale au provocat alunecări de pămînt ; cătunul **Expres** din departamentul **Aveyron** a fost pur și simplu înghițit.

UN VISCOL DEOSEBIT de violent s-a abătut asupra unor regiuni din **Statele Unite.** La **New York** viteza vîntului a depășit o sută de km pe oră ; peretele unei centrale electrice s-a prăbușit, omorînd și rănind mai multe persoane. În urma prăbușirii unor stîlpi de susținere și a copacilor smulși de vînt din rădăcini, circulația pe podurile ce leagă insula **Manhattan** de restul orașului a fost blocată. În zona golfului, locatarii unor „zgîrie nori" au fost evacuați, după ce mai multe acoperișuri și bucăți de zid au fost smulse de uragan. Incidente asemănătoare s-au semnalat în numeroase alte localități de pe coasta estică a Statelor Unite.

VEȘTILE TRANSMISE, în ultimele zile, de agențiile de presă internaționale, sînt deocamdată bune. Gerul s-a mai domolit, temperaturile cele mai scăzute ajungînd la valori care nu-ți mai opresc...respirația ; vînturile au scăzut în intensitate ; la fel ninsorile, cu excepția unor zone de munte. Se pronostichează o ameliorare a vremii. Unii spun că după efortul susținut din luna ianuarie, iarna și-a îngăduit un scurt moment de odihnă. Hibernează. Să n-o trezim ! Se află încă în deplinătatea drepturilor ei. Orice bătaie a aripilor ei de gheață înseamnă viscol și frig...

George NICOLESCU

LA UZINA de automobile din Ceboksarai, întreprindere situată la 600 km de Moscova, urmează a fi construite 70 de microbuze electrice experimentale. În vederea acestui eveniment, trecerea la realizarea unor vehicule nepoluante, inginerii de la întreprinderea amintită și-au propus să colaboreze cu constructorii de locomotive electrice și vagoane de metrou.

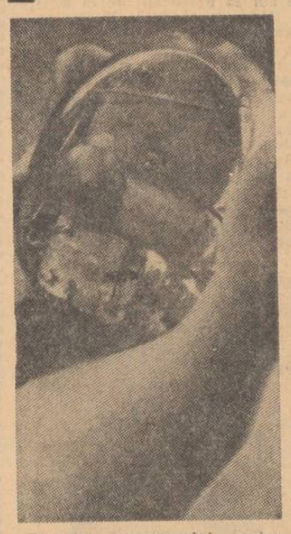

Datorită progresului uriaș obținut în domeniul miniaturizării, s-a reușit confecționarea unei baterii nucleare speciale lată de aproximativ 2 cm și lungă de aproximativ 5 cm. Această baterie poate regla activitatea inimii și ajuta astfel la tratamentul bolilor cardiace.

În baterie se folosesc resturile radioactive ale unei cantități infime de plutoniu 238 pentru obținerea energiei electrice în circuitul miniaturizat de semiconductori. Protecția împotriva radiațiilor este asigurată. Produsul a fost proiectat în orașul englez Harwell și are o valabilitate de 10 ani.

UN AGRICULTOR din Lisieux, Franța, săpînd o groapă pentru a sădi o plantă, a dat peste o mină antitanc. Continuînd să sape mai departe cu prudență el a scos la lumină de pe ogorul său nu mai puțin de 110 asemenea „farfurii" explozive care fuseseră îngropate acolo de către nemți în timpul ultimului război mondial. Pare de necrezut, dar mai bine de 25 de ani agricultorul respectiv și-a cules recolta liniștit de pe un adevărat covor de mine.

Henry Hite, pe care-l vedeți în fotografia alăturată, este în vîrstă de 56 de ani și are 2,50 m. înălțime. El locuiește la San Francisco și negăsind lucruri pe măsura sa și le adaptează singur. Bunăoară, Henry Hite conduce automobilul destul de comod stînd pe locurile din spate.

AJUTAT de doi lucrători, sculptorul pensionar Claude Bell a lucrat cinci ani la un original monument care reprezintă un dinosaur în mărime naturală. Colosul din ciment și fier beton a fost amplasat pe autostrada Palm Springs din California.

Din centrul raional Jessen (R.D.G.) se deplasează în mod regulat în satele vecine un salon de coafură ambulant. Acesta vizitează cele mai mici așezări. Baza deplasărilor o formează un contract între cooperativa de coafură și unitățile agricole din satele raionului. Țăranii economisesc astfel din timp, iar coaforii îl deservesc în mod confortabil „acasă".

TOK AHMAD BIN AGI, un malaesian din Singapore, în vîrstă de 83 de ani poate fi socotit un campion al divorțurilor. În timpul vieții sale el a divorțat de 78 de ori. Ultima dată însă nu el a fost cel care a cerut divorțul, ci soția sa.

COPII *care au învățat să citească înainte de a merge la cursul primar, riscă să se plictisească la școală și să nu-și solicite facultățile mintale.*

Aceasta este concluzia la care a ajuns o publicație britanică, în urma efectuării unei anchete în rîndul profesorilor și părinților.

MUZEUL Senkenberg din Frankfurt pe Main, (R.F.G.), găzduiește, o interesantă expoziție. Tema : poluarea mediului înconjurător.

Centrul de atracție al acestei manifestări îl constituie o statuie, înaltă de 4 metri, lucrată din tablă, cabluri și alte materiale, care simbolizează efectul distrugător al deșeurilor industriale asupra ființei umane.

---

remember remember remember

TRIER (VI)

Nu-mi pot da seama dacă există un Trier contemporan. Nimic din efervescența de sediu bancar, vad al finanței, pe care o simți la Frankfurt, nimic din vuietul asurzitor al betonului de la Köln cu excrescențele lui agresive și asimetrice, exploziv de vulcani, pietrificate și vibrînd de nebunia orașelor moderne, ce dă civilizației noastre ritmuri de spasm și de convulsie absurdă, nimic din fumul de deasupra marilor aglomerații urbane din Ruhr, unde vechi insule de splendoare arhitecturală germanică, agonizează printre monștrii industriei, plesiosauri cu imense gîturi negre și roșii într-un văzduh corupt. Orașul acesta pare a trăi absorbit de propriile-i umbre, desfășurînd înaintea călătorului o succesiune de existențe expirate în timp, iar prezentul... mi-aduc aminte de versurile lui Unamuno, adresate Castiliei :

toma el presente en ti viejos colores
del noble antano.

Lumea care circulă pretutindeni pe străzi e alcătuită în majoritate din străini veniți de prin diverse colțuri ale țării, din Anglia, din America, din Franța, ca să parcurgă perimetrul magic al așezării, să se bucure de ospitalitatea treviranilor, elogiată odinioară de Goethe, să-și compenseze vidul și banalitatea îndeletnicirilor cotidiene, ori numai duși de ispita cunoașterii ce-i bîntuie pe oameni dintotdeauna, de vreme ce pînă și cartea cărților spune : Cine n-a descusut viața știe puține, dar cel ce a călătorit mult și-a sporit iscusința *(Eclesiasticul, 34, 10). Închis mereu mai mult și concentrat asupra lui însuși orașul cerne în nisipul Mozelei același aur vechi pe care, de-a lungul veacurilor, fierului i-a fost dat să-l apere ori să-l piardă... într-un unghi ascuns al Germaniei, aici în Trier, rostul oamenilor e astăzi mai curînd acela de a oficia pe un altar sacru decît a se strădui să adauge numărul valorilor moștenite... există asemenea orașe ca Florența, Verona, Salzburg, Lübeck unde contemporanii trebuie să aibă puterea de a suporta fără cuvînt povara unei genealogii căreia prezentul nu i-ar mai putea da o replică. Trierul, pentru a se echilibra cu ponderea istoriei sale, ar trebui să aibă azi dimensiunile Parisului sau Londrei și agitația care dă migrene marilor metropole moderne... Și chiar așa, ar fi inutil, ar deveni un alt oraș ce n-ar face decît să-și escamoteze noblețea, să-și mistifice propriile-i simboluri...*

Străzile au însă o eleganță a lor care azi perpetuează poate ceva din rafinamentul capitalei de odinioară a unui imperiu antic — o eleganță nu numai a palatelor și a atitor vestigii orgolioase, ci și a oamenilor, a copacilor, a tuturor celor de aici și îndeosebi a celor de aiurea ce, trecînd prin Trier, se împărtășesc, fără voie, din aureola coroanelor lui suprapuse în timp, încît pînă și cîteva grupuri de danezi sau olandezi tineri, poate studenți, foarte pletoși și abandonați dacă nu întrutotul sordizi după catehismul tagmei, trecînd pe sub Porta Nigra într-o dimineață de brumă, par soli demni ai cine știe căror neamuri celtice încă neînvinse de războinicul Romei, cum ar fi spus Tibul (IV, I), ascunzîndu-și uimirea în fața străluciței cetăți. Orașul de azi a rămas, în fond, tot cel de odinioară. Numai noi cei ce venim și trecem parcurgînd străzile lui, sîntem alții.

a. a. baconsky

Corespondență specială din Budapesta

ÎN VIZITĂ LA UN INSTITUT NEOBIȘNUIT

Citim sau ascultăm deseori informații și reclame despre existența în lume a tot felul de institute de înfrumusețare care mai de care mai celebre și căutate. Un institut de acest fel, dar mai puțin obișnuit și cunoscut, există și în capitala ungară. Cercetătorii și lucrătorii lui îi spun simplu : Institutul de înfrumusețare a... produselor. Într-adevăr, obiectul activității acestui institut îl constituie preocuparea pentru prezentarea, pentru forma exterioară, într-un cuvînt pentru continua înfrumusețare a aspectului infinitei game a produselor, a mărfurilor alimentare și industriale de tot felul puse la dispoziția cumpărătorilor. Cît despre titulatura lui exactă aceasta este : „Institutul de cercetare a mișcării mărfurilor și ambalajelor".

Institutul a luat ființă doar de cîțiva ani ca urmare a unor propuneri și sugestii făcute în cadrul unei largi discuții ce a avut loc în presa ungară și la care au participat numeroși specialiști atît din rîndurile lucrătorilor din comerț cît și a celor din industrie, interesați deopotrivă de îmbunătățirea calității ambalajelor și a producției acestora.

De ce este nevoie ca un produs să fie frumos, practic și modern ambalat, prezentat? Nu înseamnă oare aceasta cheltuieli în plus, bani risipiți ?

Directorul institutului budapestan îmi demonstra că nu este vorba de nici o risipă ci din contra. Specializarea producției, extinderea uriașă a gamei produselor și a sortimentelor, precum și lărgirea schimburilor internaționale determină o circulație enormă a mărfurilor. Astăzi, de-a lungul drumurilor uneori deosebit de lungi pe care mărfurile le parcurg de la producător la consumator, ambalajul este acela care preîntîmpină efectele negative pe care transportul, schimbările de climă, depozitarea și alți factori le pot avea asupra aspectului și calității produselor. În Ungaria și în prezent cam 1,5—2 la sută din totalul fondului de mărfuri alimentare, spre exemplu, se degradează din cauza ambalajelor necorespunzătoare. Însăși dezvoltarea formelor rapide de desfacere a mărfurilor, extinderea rețelei de magazine cu autoservire se bazează tocmai pe ambalarea prealabilă a fiecărui produs. Și de ce să nu recunoaștem că fiecare dintre noi cumpără cu mai multă plăcere un produs care și din punct de vedere al prezentării, al ambalajului, este frumos, elegant, practic și ne oferă certitudinea că este de cea mai bună calitate.

Institutul de „înfrumusețare a produselor" din Budapesta nu este mare: are șase secții și cu puțin peste 100 de cercetători. Are în schimb relații cu sute și sute de întreprinderi din toate domeniile — din industria alimentară, a conservelor, din industria ușoară și chiar din industria grea. Acestea solicită ajutorul practic al institutului în realizarea, pentru produsele pe care le fabrică, a unor ambalaje cît mai potrivite din punct de vedere practic și estetic, cît și al cerințelor beneficiarilor. Specialiștii institutului creează, execută și pun la punct procesele de fabricație al prototipurilor unor noi ambalaje, oferindu-le apoi întreprinderilor solicitante. Ei caută de asemenea noi posibilități, noi metode, noi materiale folosite în ambalarea unor produse. Sînt numeroase realizările institutului care au adus economiei naționale însemnate foloase. Spre exemplu specialiștii institutului au rezolvat problema îmbutelierii în flacoane de material plastic a uleiurilor comestibile, a siropurilor, desfacerea laptelui și a produselor lactate în pungi și cutii de masă plastică, găsirea unor soluții pentru împachetarea și totodată conservarea cărnii, a produselor și preparatelor din carne, a legumelor și zarzavaturilor, introducerea folosirii diverselor materiale plastice în ambalarea produselor farmaceutice și cosmetice, în industria produselor zaharoase, găsirea unor soluții practice pentru dezvoltarea transportului în cele mai bune condiții a confecțiilor etc. Sau alt exemplu : rezolvarea problemei transporturilor de mărfuri cu ajutorul containerelor, punerea la punct a procesului de fabricație și de transport a containerelor.

Vizitatorul Budapestei este astăzi plăcut impresionat de varietatea mărfurilor și sortimentelor prezentate de rețeaua comercială a capitalei ungare. Și dacă mărfurile expuse în vitrine, în magazinele budapestane atrag privirile prin aspectul elegant și modern al ambalajelor, aceasta constituie fără îndoială și un rezultat, o ilustrare pregnantă a eforturilor, a activității și realizărilor acestui neobișnuit institut de înfrumusețare.

Al. PINTEA

Vor fi salvați rinocerii?

Cîteva curiozități din viața acestor animale singuratice care, nu se dau în lături să atace mașinile, tractoarele și trenurile...

Cu înălțimea de 1,70 m, lungimea de peste 3 metri și jumătate, cu greutatea de peste o tonă, cu coarnele sale ciudate, rinocerul are aerul unui animal preistoric. Deși pare greoi, el reacționează fulgerător la tot ce mișcă în jurul său. Nu de mult, încă în a doua jumătate a secolului trecut, grupuri uriașe de rinoceri cutreierau pădurile africane. Acum, au rămas ceva mai mult de 15.000, număr ce descrește rapid. Dacă nu se va întreprinde nimic, și rinocerul va avea soarta multor altor animale aflate la limita dispariției. Se crede că rinocerul nu s-a schimbat aproape de loc din perioada îndepărtată, cînd strămoșii lui colindau prin Europa și America de Nord în tovărășia mastodonților.

Rinocerul e alcătuit destul de straniu, de parcă natura i-ar fi făcut o glumă. Picioarele lui sînt ridicol de mici față de corp, pielea groasă de un centimetru atîrnă de parcă ar fi aruncat-o cineva pe corpul lui uriaș. În privința simțurilor ,natura l-a înzestrat cu auz și miros excepționale, în schimb i-a lăsat o vedere foarte slabă. Și, de asemenea, i-a dăruit prea puțină inteligență. Rinocerul atacă absolut tot ce mișcă în jurul lui și se deplasează cu o viteză în jur de 50 kilometri pe oră. Dacă reușește să ajungă din urmă o mașină sau un tractor, le atacă cît ai clipi. Dar ciocnirile cu trenul sînt întotdeauna dramatice pentru el.

Procesul de înmulțire e destul de straniu la aceste animale. Cînd femela vrea să se împerecheze, ea îl atacă pe mascul și îl bate fioros. După ce l-a „domesticit" urmează împerecherea, după care îl mai lovește de cîteva ori și dispare. După 18 luni, se naște puiul de rinocer cu o greutate de aproximativ 30 de kilograme. Noul născut suge doi ani, iar între cinci și șapte ani își părăsește mama și începe viața independentă. Rinocerii trăiesc în singurătate. Dacă se întîlnesc doi masculi, de obicei încep lupta pînă cade unul din ei sau chiar amîndoi. Interesant e că deși are o fire ciudată, rinocerul poate fi domesticit foarte ușor și atunci răspunde la orice chemare și îi place să fie mîngîiat.

Cel mai mare eveniment în viața rinocerului îl constituie cele cîteva ore petrecute în apă după apusul soarelui. El caută mereu același loc, chiar dacă pentru asta trebuie să parcurgă zeci de kilometri în fiecare zi. Odată cu răsăritul soarelui, rinocerul se retrage în umbră, unde se odihnește toată ziua. Spațiul pe care îl ocupă rinocerii se restrînge tot mai mult. În prezent ei pot fi întîlniți în special în Kenya și Tanzania. Pierderea teritoriilor face ca viața rinocerului să devină tot mai grea. Îl irită prezența altor animale, căci el iubește singurătatea, nu-și mai găsește liniște nici ziua, nici noaptea. Din această cauză el se înmulțește foarte puțin, fapt care va duce cu timpul la dispariția speciei.

Bill Johnson se dusese la rîul Wreake în apropiere de Leicester (Anglia) ca să prindă pește. Deodată auzi vocea unui necunoscut care se prezentă : Oscar Mason. Acesta îi ceru lui Bill să-i pozeze într-o scenă ce va fi filmată. „Sar peste d-ta cu mașina. Nu te teme, am mai făcut-o și altă dată, nu există nici un pericol", zise Mason. Bill fu de acord.

Cînd Mason porni cu o viteză de circa 40 km în aer, pescarul observă că mașina „zboară" deasupra capului său. S-a întîmplat ceva neașteptat, mașina pierduse din altitudine, iar Bill mai apucă să sară în apă din barca în care se aflase. În imediată apropiere a bărcii aterizează în apă și mașina. Spre norocul lui, Bill căzu însă în partea opusă a mașinii. Bine înțeles, Bill sosi acasă ud leoarcă și trebui să dea lămuririle de rigoare soției sale.

HORTENSIILE CUMNATEI

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Două vipere își găsesc culcușul într-un... buchet de flori, care este oferit cadou. Destinatarul scapă nevătămat, dar viperele nu.

Vipera traversă poteca înfierbîntată de soarele nemilos al lunii august și se strecură în tufișul des de hortensii. Imediat după ea, repetînd parcă cu pedanterie mișcările celeilalte, o altă viperă o urmă. Sub pietroiul încins de soare trebuie că trăia o familie întreagă. În tufe era bine, se păstrase umezeala de dimineață și spre seară urma ca grădinarul să stropească florile; hortensiile acestea uriașe, erau mîndria doamnei Tilde. Nu mai existau altele nici măcar în Brescia, oraș renumit pentru splendoarea florilor.

Viperele au stat liniștite pînă cînd ceva ciudat s-a strecurat printre tulpini, le-a clătinat zdravăn și apoi ceva moale și lucios a făcut un zgomot nemaicunoscut. Deveniseră furioase dar nu se mai puteau mișca din cauza unui văl de ceață ce le acoperea, văl ce nu se asemăna cu cel de toamnă. Apoi începu legănatul acela necunoscut care le amețea. Se strînseră una lîngă alta ca să treacă furtuna. Dar nu era furtună. Doamna Tilde tăiase cîteva hortensii superbe, le înfășurase în celofan și le dăduse grădinarului ca dar pentru cumnata Elvira, care locuia în vecinătate. Cumnata o invidia pentru florile acelea dar ajungînd cu buchetul în casă trebui să recunoască greutatea de a le găsi un vas potrivit. Așa că, buchetul sfîrși în chiuveta din bucătărie unde rămase pînă seara, cu celofan cu tot.

Mai tîrziu, Elvira se întoarse la flori, desfăcu cu grijă îndepărtînd hîrtia și alese cinci hortensii multicolore pentru hol. Restul îl oferi femeii de serviciu care fericită le duse acasă.

Trăgînd repede celofanul aceasta le arătă soțului. În clipa aceea apăru dintre petale vipera clătinîndu-și capul cu furie în toate direcțiile. Femeia aruncă buchetul și vipera se eliberă complet dar marmura lucioasă o împiedică în mișcări și o sili să se refugieze sub primul covoraș. Acesta îi fu sfîrșitul.

Avertizată, doamna Elvira scuturâ cu grijă buchetul din hol și ajutată de grădinar ucise și cealaltă viperă.

Superbele hortensii sfîrșiră la lada de gunoi.

S-a petrecut în august 1971 la Vila Carcina Val Trompia (Brescia)

(Din „Domenica del Corierre")

RĂUFĂCĂTORI PRINȘI ÎN... LAȚ

● Un proces verbal de contravenție, pe jumătate ars ● Mîinile care se spală zadarnic ● Mici amănunte care duc la descoperirea infractorilor ● Va fi vorba în cele ce urmează de două asemenea cazuri.

RAYMOND VILLANSIN lucrase timp de 13 ani la o întreprindere industrială de aparate electrice din Issy-Les Moulineaux (Franța). El considera că ar merita o avansare. Îi fusese refuzată. Mînios, și-a dat demisia și și-a găsit un post de inginer la altă întreprindere. Totuși, gîndul răzbunării îl obseda. La 29 decembrie 1971 a hotărît să-și pună în aplicare planul, întocmit cu multă abilitate. Mai întîi, și-a creat un alibi, mergînd seara la un cinematograf din oraș unde și-a cumpărat un bilet. Nu a vizionat însă filmul, ci s-a grăbit să „alerge" cu automobilul spre Issy-Les Moulineaux. În dimineața zilei de 30 decembrie, către orele 5, se întorsese deja, la hotelul unde era găzduit, după ce-și îndeplinise meschina răzbunare, dînd foc întreprinderii unde lucrase 13 ani. Incendiul a izbucnit spectaculos și, pînă la sosirea pompierilor, pagubele s-au dovedit însemnate.

Ancheta condusă de poliție — în vederea stabilirii cauzei și autorului incendiului — s-a desfășurat minuțios. Răscolind printre dărîmături, polițiștii au izbutit să descopere o hîrtie pe jumătate arsă. Era un proces verbal de contravenție la legile circulației rutiere. Pe partea nedistrusă de flăcări, apărea clar numărul mașinii. Cercetînd registrul conținînd înmatriculările automobilelor, anchetatorii au dat de... vinovat. Pus în fața evidenței, incendiatorul a trebuit să-și recunoască vina.

— Trăiam cu obsesia de a mă răzbuna pe fostul meu patron. Nu am putut rezista...

JEAN THOMAS, în vîrstă de 52 de ani, își spăla mereu mîinile. Zadarnic, însă. În contact cu apa, se roșeau mai rău.

J. Thomas avea de fapt un prost obicei. De a-și însuși ceea ce nu-i aparținea. Îndeosebi bani. Și mai cu seamă din locul unde lucra. Șeful personalului îl cam luase la ochi. Îl bănuia. Și pentru a-și verifica bănuielile, a găsit o soluție ingenioasă. În ultimul timp dispăreau săptămînal sume de bani din întreprindere. Fără cea mai mică urmă de spargere, fără efracție. Așa din senin.

Cel care „subtiliza banii" nu putea fi decît un salariat din întreprindere, care cunoștea rostul... casei. Banii dispăreau, întotdeauna, noaptea. Paznicul de noapte deci, trebuia să fie eroul negativ.

J. Thomas a fost urmărit acasă, dimineața după ce-și terminase serviciul, de către însuși șeful personalului.

Acesta dorea să vadă cu ochii lui, cum arată mîinile lui Thomas după o noapte, cînd, din nou, dispăruse o sumă însemnată de bani. Să se convingă de presupunerile sale.

L-a găsit, spălîndu-se de zor pe mîini. Cu exasperare chiar, deoarece nu izbutea să le redea culoarea normală. Erau roșii, mult prea roșii.

Ce se întîmplase ? Șefului personalului îi plăceau probele concrete. A pudrat bancnotele cu fluorescină, substanță care dă o culoare roșie persistentă la simplul contact cu transpirația. Thomas și-a primit pedeapsa : o condamnare la privarea de libertate. Mîinile l-au trădat.

Ambele întîmplări s-au petrecut recent, în Franța.

SPIRALE

UN MISTER EDITORIAL

de Eugen BARBU

Despre nefericirile iscate din falsa nevoie de inovație în poezie am mai scris. Vă propun de data aceasta să plonjăm direct într-o impostură lirică care pe mine m-a uluit. M-a uluit pentru că se presupune că înainte de a fi date la tipar, cărțile mai sînt și citite de cineva care, oricum ar trebui să știe ce-i aceea poezie și ce nu. Iată o strofă : *„Pînă la ora lapte, / Mulsă oră albă / Stea urcînd în iarbă / Cerc gătit de noapte“* sau : *„Piatră fierbinte, capul omului / Cu statură de miel proscris / Tremurat, imperfect, ideal / Omul turma văzind-o / Într-un minz de miel de cal / Biserica lor de la pămînt în jos / Deandoaselea păgînă / De cununat vedenii / Într-o spirală de lingă / Turma pe om văzîndu-il / Ginere primit din lume / Fratele din frunte, care-și ia / De maică oaia, cînd se naște / Creanga cu mielul pe ea / piatră fierbinte, capul omului / Cu somnul pe tărîm de miel / Culme ridică, vale coboară / Cîntul plăminilor din el“*. O să credeți că este produsul colegilor marchizului de Sade, dar cum vom dovedi mai încolo, poeta, pentru că este o poetă, știe să respecte și logica. Deocamdată să vă mai livrăm fragmente de poeme : *„Maăt, gleznă de pămînt / Trestie și oleandru / Ou de la care sînt / Zburător, scafandru / Maăt, solz de picior / Încununat cu oblic pește“*, în finalul aceluiași poem se scrie negru pe alb : *„De mi-e frig și îmi ești friguri“*, există și *„o noimă de verde și spumă“*, cum în poezia intitulată *„Cinci cai“*, găsim versul *„Și doar galop copilăros de psalt“*. Iată și finalul unei alte poezii : *„Și n-aș fi crezut din pești / De pe ugerul de vită / Solzul laptelui să cadă / Și fierul supt din pirită / Să dea sînge prin zăpadă / Care eu ziceam că-i miere“*. În poemul *„Cea nouă“* se scrie : *„Necunoscută cercului și vilvătaie / Mai mult de fum, prin care turma-mi piere / Laptele negru unde se mai taie / În cercuri moarte miel pe miel / Și cad în cheaguri calcinante sfere / Tam-dum, tam-dum, dum-tam / Moarte nouă și diversă am“* și finalul aceluiași produs de minte : *„De n-aș fi însumi butie de piele care torn / Dum tam, dum-tam, tam-dum / Sînge de băut pe drum / Acolo unde cupe și tipsii / Te-așteaptă moarte, ca să vii“*.

Să mergem și mai departe. Din ciclul *„Ura trubadurului“*, iată ceva la fel de haotic și irresponsabil : *„O zurgălău, la ginduri hang / Tăiată muzică prin ceață / Leproșii-asemenea bing-bang / Din leac de Ană la Caiafă“*, ceea ce ar vrea să trimită la Ion Barbu, dar, vai, ce rezultate lamentabile... În alt poem există aceste două versuri ratate care ar fi putut să însemne ceva : *„Timp de cochilie, tremurător / Mai avem de trăit de-o pădure“* (ultimul vers fiind, surprinzător, remarcabil), cum în alt poem se găsește un alt vers frumos : *„Intrare cariului pe coridorul urii“* sau ceva și mai fericit în alt loc : *„Și dăm cenușii morțile culorii“*, dar ce facem cu invențiile astea : *„Case de zid unde ne prinde amurgul / Case de tainic, bune la uzură / Lăuntrice dogori care se ard pe sine / Și trag fereastra peste gură / Pe lîngă cești nesigure în ceață“*. Stupefacția este cu atît mai mare cu cît în același volum putem să citim și poeme bune ca acesta : *„Dacă vreau privesc din afară / Ucigaș cu singele rece, lucid / Ucigaș al pădurii de vară / Și al iernii, și mă ucid / Spun arbore și cred că arbore este / Apoi mă dezic în cuvîntul arin / Mai trebuie riul și o poveste / Pentru adevărul deplin / Și văd o felie a totului, mai mult o miros / Ochii pot pune doar litere pînă la lucruri / De pildă, un iulie furtunos / Icoană de care te bucuri / Mai spun creangă și frunză și briză de seară / Arbori dispar de pe buze duși de curenți / Rouă se încheagă în imagine iară / Pe cai roșcovani și indiferenți“*. Dar iată și reversul medaliei, făcătură odioasă nesinceră a poetului : *„Și tu vei umbla goală prin stini / Dar oile toate-au pierit din cuvînt / Și lupul e sus, melancolic și stea / Și ciinii asemenea sînt / O, asemeni și apele nu vor mai da / Clinchet de pești, să te răsune / Mult prea tîrziu ai venit să crestezi / Pe solzii pămîntului rune“* sau aceste strofe din alte poeme : *„Ură de lup, ură de dinte / Roata mai necesară / Cercul de lipsă, vorbele ținte / Razele întoarse afară... Spre ziuă, pe urma cenușii de lună / Spițe înrămate în roata lui soare / Se dezic de ce-a fost să apună / Și fiecare doarme în fiecare“* vers ultim care e frumos. Aluziile ezoterice, trimiterile pitagoreice nu fac decît să trezească și mai multe bănuieli. Ceva neîngurgitat spiritual, naște monștri de genul : *„ochii se dilată la mijloc de brun“* sau *„soare se stinge în florile lui jumătate / Versul trei la mălai de restriște și val“* sau aceste strofe, și ele de un ridicol fără margini, irresponsabile și golite de orice conținut : *„Că nu mă înalț gorgan de furnici ori sobol / Din pilnii de bombe, arind pe sub plug înainte / Că nu sînt feriga-nceputului gol / Și iedul pe scările humei, fierbinte / N-am ce uri decît grota de os / Decît limbile moarte cu care se spun / Șeile cailor fără folos / Ecvestrele cărnii de tun“*. Încă o dată, uluitor, pentru că în alt poem, poeta poate să se constituie cu eleganță chiar : *„Tu îmi cereai mereu cuvînt / De spus, de vorbit, de însemnătate / Și un stilet cu care să despart / Dintr-un întreg, o jumătate / Să rostesc lebădă și culoare brun / Și să fixez în alaun / O spaimă oarecare, lăptoasă / Văzduhul și mările-n plasă“* sau *„N-au fost părinți fireștl pentru vremea noastră de zăpadă / Timpul s-a născut din munții albi / Riul nu ne-a descoperit acele cuvinte / De unde să înceapă valea lui / Stele se trînteau în omăt și scînteiau / Cu o mie de potcoave de cai furioși / Din emoție, din emoția lor ! / Dumnezeu ne privește cum am făcut minunile / C-a fost un bulgăr soarele prim / Înstrăinat de mediul cerului / Și-a fost, a fost un drum de foșnete / Iscate din acvile peste-acvile / C-a fost așa sau altfel / Cine va îndrăzni să urmărească / În mașini nocturne, secretele din noi ? / Lupi somnolenți, blazați de spiritul de haită / se micșorau la borne kilometri ce / Privindu-ne cum trecem neînruditi / Ușori amestecindu-ne viețile / În luminate trimbe de zăpade“*, și astea toate lîngă tontoroiul poetic de mai jos : *„Fur din silă și ură / Pentru cît de firesc / Plasmele să stea în țarc / Aburii în osatură / Și săgețile în arc“*. Iată și un alt monumental vers în absurditatea lui peste care nu pot trece cu niciun chip : *„Huliri de miez închis spre-ntredeschis“*, cum aceste *„săbii ce se culcă, reci peste reci“* nu poate fi egalat decît de versul : *„Fiii se luptă în centri de mame“* sau de *„calul de viață garantată“* de la pagina 91 a volumului *„Facerea cortului“* sau de *„ne despărțim în tați diverși“* sau și mai și-ul *„Un miel a toate-sunător“*.

Autoarea acestor toate exemple de impostură poetică : Rodica Iulian, editura *Eminescu*, în anul de grație 1971, lector : Elis Bușneag.

ANSAMBLUL „NUNTAȘII BIHORULUI“ LA AGRIGENTO

„Nuntașii Bihorului“, ansamblu bine cunoscute astăzi publicului din întreaga țară, deținător a mai multor trofee cîștigate în întreceri naționale și internaționale întreprinde o călătorie la Agrigento unde va participa la festivalul folcloric internațional ce va avea loc în această lună. Recunoscut ca o întrecere de înaltă ținută artistică, festivalul de la Agrigento a fost deseori onorat de prezențe românești, artiștii români realizînd o tradiție din cucerirea distincțiilor puse în concurs De aceea ansamblul orădean s-a pregătit intens și de această dată.

De fapt, pentru participanții la festival, emoțiile au început în duminica de 16 ianuarie cînd organizatorii întrecerii au cerut, ca în aceeași zi, la aceeași oră, în țările și localitățile de origine, artiștii amatori să aprindă torțe, sub lumina cărora vor evolua în întrecerea artistică de la Agrigento. Acest ceremonial, prin simbolul pe care și l-a ales, prin solemnitatea cu care se desfășoară seamănă fericit cu cel al aprinderii flăcării olimpice. Fără a forța comparația se poate spune că prin caracterul lui de largă și prestigioasă participare internațională, festivalul sicilian este o olimpiadă artistică închinată primăverii. Căci cea de a XIX-a ediție a festivalului se desfășoară sub nobilul blazon al florii de migdal.

Solemnitatea aprinderii torței s-a făcut în prezența primarului municipiului Oradea, Ștefan Szanto, care într-un cuvînt plin de căldură a arătat artiștilor bihoreni cinstea ce li s-a făcut de a fi mesagerii folclorului nostru la confruntarea artistică din Sicilia. „Va fi un nou prilej – a încheiat primarul orașului — de a arăta dorința poporului nostru pentru bună înțelegere și respect între popoarele lumii, pentru pace și prietenie“.

Înainte de a pleca din Oradea l-am rugat pe tovarășul Ghorghe Cholevas, specialist în probleme de coregrafie să facă unele aprecieri asupra ansamblului orădean : **„Deplasarea acestui colectiv în Italia se datorește în primul rînd prestigiului care și l-a cîștigat în prezentarea dansului popular, al datinilor și obiceiurilor pe care le-a redat cu autenticitate și prospețime artistică. Personal cunosc colectivul încă de la înființarea sa, din 1967, cînd împreună cu folcloristul Ion Bradu, dirijorul Gheza Gomboș, coregraful Sandor Andrei și regizorii Paul Sireteanu și Mircea Popescu am realizat spectacolul „Nunta de pe Crișuri“ care a obținut titlul de laureat al festivalurilor naționale și medalia de aur la Festivalul de la Karl — Marx-Stadt din Republica Democrată Germană. Pot spune cu multă certitudine că de la primul spectacol și pînă la această deplasare în Italia, colectivul și-a păstrat ținuta artistică și entuziasmul tineresc, fiind pretutindeni mesager al folclorului bihorean. Cred că folclorul din această zonă a țării va fi ridicat pe cele mai înalte trepte ale artei coregrafice, fapt ce ne va umple inimile de bucurie cînd se vor anunța premiile la... Agrigento“.**

B. MIRCEA

Moment din spectacolul „Nunta de pe Crișuri“

MICA ENCICLOPEDIE

Lumina constelației eminesciene

de L. SĂRĂȚEANU

În urmă cu cîțiva ani, Muzeul de Artă al Republicii noastre prezenta o expoziție organizată de Liza Damadian și înfățișînd o seamă de gravuri și litografii ale lui Theophile Alexandre Steinlen, unul din graficienii de seamă de la sfîrșitul veacului trecut și începutul veacului nostru. Semnificative lucrări ale artistului aflate în colecția de stampe a marelui nostru muzeu, se ofereau vizitatorilor pentru a-i ajuta să înțeleagă și mai bine pe tulburătorul cîntăreț al străzii pariziene, pe neobositul cronicar al durerilor mulțimii năpăstuite, pe vehementul protestatar împotriva relelor războiului.

Dar, ceea ce reținea în mod deosebit atenția, era un grup de patru ilustrații ale lui Steinlen la poemul „Împărat și proletar“ de Eminescu. Prima înfățișa tribunul care adresîndu-se mulțimilor, cheamă la bătălie : „Zdrobiți orînduiala cea crudă și nedreaptă !“. A doua prezenta femeia cu arma în mînă, „Cu păr bogat și negru ce pe-umeri se coboară“, ridicată în marea luptă a Comunei. A treia surprindea privirile „tăcute și umilite“ ale celor mulți din Paris în timp ce, pe malurile Senei, trece, „în faeton de gală“. Cezarul. În sfîrșit, cea de-a patra cizela în linii sobre dar pline de patetism momentul de ridicare la luptă a maselor, moment care inspirase lui Eminescu versurile „....a popoarelor ecouri / Par glasuri ce-mbracă o lume de amar“.

Cum a ajuns Steinlen — artistul de origine elvețiană și parizian prin adopție — să cunoască opera lui Eminescu, să îndrăgească poemul „Împărat și proletar“ ? Problema l-a pasionat pe cercetătorul Barbu Brezianu care a adus amănunte prețioase în această direcție. Întîlnirea lui Steinlein cu poemul eminescian s-a produs datorită ziaristului român Adolphe Clarnet care — aflat la Paris — tălmăcise în franceză „Împărat și proletar“. Vigoarea și frumusețea versului, conținutul poemului l-au atras pe artistul militant care era Steinlen. Graficianul nutrea intenția de a ilustra întregul poem. Mai mult, versiunea franceză ilustrată de Steinlen urma să apară la Paris cu o prefață de Anatole France, care, la rîndul său, își exprimase admirația pentru Eminescu. Din nefericire, îmbolnăvirea gravă a lui Steinlen a împiedicat realizarea acestui proiect omagial. Clarnet avea să noteze în amintirile lui : „Visul nostru comun nu s-a mai realizat“. Din acest vis a rămas (și, din fericire, Muzeul de Artă al României a putut să aducă în țară) doar seria de patru ilustrații de care vorbesc. Ele marchează, dacă vreți, doar un episod din destinul operei eminesciene. Dar un episod semnificativ. Azi versurile celui mai mare dintre poeții noștri sînt tălmăcite în numeroase limbi ale lumii. Pe-atunci, în 1909, cînd Steinlen s-a aplecat cu dragoste și a vibrat la lectura unor versuri eminesciene, constelația „bădiței Mihai“ abia începea să-și trimită razele tulburătoare asupra oamenilor care vorbeau altă limbă decît cea română. Și Theophile Alexandre Steinlen poate fi socotit drept unul dintre primii străini veniți să se încline cu respect și înțelegere la marea sursă de lumină a liricii eminesciene. Visul ilustratorului și al tălmăcitorului în limba franceză nu s-a înfăptuit. Dreptul la glorie internațională al poetului care — cum spunea Arghezi — și-a înmuiat condeiul de-a dreptul în Luceafăr“, avea să fie recunoscut mult mai tîrziu.

T. A. Steinlen — **Ilustrație la „Împărat și proletar“.**

Sub conducerea regizorală a lui Gerard Oury, Louis de Funés (în imagine) interpretează rolul principal din comedia „Nebunia grandorii“ alături de Yves Montand, acțiunea situindu-se în Spania secolelor trecute.

LA ORA ACTUALĂ, una dintre cele mai populare interprete de muzică ușoară din Elveția este ELIANE DAMBRE, cunoscută și spectatorilor noștri. Ultimul său disc conține melodiile „Marie-Laure“ (de Alain Morisod) și „Nils Holgersson“; prima dintre ele s-a bucurat de succes atît în Top-ul elvețian (publicat de revista „2001“), cît și în cel românesc (publicat de revista „Săptămîna“). În așteptarea viitorului său disc (care va apare la sfîrșitul lunii februarie), Eliane Dambre participă la selecția elvețiană pentru concursul Eurovision (anul trecut a ocupat locul II).

ECOURI

COMPOZITORUL GEORGE GRIGORIU lucrează intens la cea de-a doua operetă a sa, „Vedere de pe pod“, avînd un subiect contemporan. În prezent rulează pe ecrane cel de-al treilea film din seria Fenimore Cooper, avînd muzica lui G. Grigoriu: „Aventuri în Ontario“. Popularul compozitor a primit numeroase scrisori (din partea unor Case de cultură, școli, Case ale pionierilor) prin care i se solicită, pentru a fi interpretat coral, cîntecul său „În România“ (mare succes și în „Top 10“). Cele mai noi înregistrări ale unor melodii de G. Grigoriu la Radio: „Fetele cu ochi albaștri“ — Marina Voica (variantă definitivă), „Fata morgana“ și „Noapte bună, florilor“ — Aurelian Andreescu, „Steaua iubirii“ — Violeta Andrei, „Te văd, te văd“ — Anca Agemolu, „Nici tu, nici eu“ — Angela Similea. La sfîrșitul lunii iulie este invitat la festivalul internațional „Golden Cross“ de la Rabat (Malta), festival deschis ... copiilor (interpreți, nu compozitori!).

Juliette Mills (în foto) este socotită printre speranțele filmului francez, promisă revelație pentru 1972, protagonistă în trei filme dintre care „Porțile focului“, un film de război regizat de Claude Bernard-Aubert întrunește o distribuție de calitate : Dany Carel, Annie Cordy, Emmanuelle Riva și Georges Aminel.

ZILELE ACESTEA, aproape în fiecare seară, AURELIAN ANDREESCU poate fi văzut în premiera Teatrului „C. Tănase“, „Și femeile joacă fotbal“ în care cîntă, în primă audiție, „Călător fără popas“ de A. Giroveanu, „Nu sînt un sentimental“ de Sile Dinicu și tema din „Love Story“. În paralel, apare în spectacolul de poezie și muzică de la Teatrul Giulești și pregătește un disc Electrecord cu șlagăre străine în variantă românească: „Candida“, „Honey“, „Love Story“ și „Good Morning Starshine“. În luna mai, el va susține o gală la festivalul de la Dečin (Cehoslovacia).

De vorbă cu Dan Naum despre

MONTAJUL CINEMATOGRAFIC

Împreună cu monteurul Dan Naum am încercat să descifrăm împreună cîteva direcții care fac specificul meseriei sale :

— Vă rugăm să ne vorbiți, Dan Naum, despre stadiile și experiențele mai importante din activitatea dv. :

— Am învățat meseria de la Iolanda Mintulescu. În 1964, colaborarea noastră la „Pădurea spînzuraților“ și „Amintiri din copilărie“ a însemnat confirmarea străduințlor mele de pînă atunci. Două mari experiențe mi-au fost prilejuite de muncă alături de Elisabeta Bostan, sensibilă și subtilă investigatoare a universului și psihologiei infantile, și de Liviu Ciulei, care mi-a transmis prin multilateralitatea talentului o înțelegere majoră, gravă a creației artistice.

O foarte instructivă etapă a fost aceea din cadrul I.A.T.C. — I.L. Caragiale, unde timp de patru ani am montat filmele studenților, azi regizori, Șerban Creangă, Radu Gabrea, Mircea Moldovan, Nicolae Oprițescu, Dan Pița. Contactul cu tineretul în căutarea mijloacelor de expresie m-a obligat la evoluție.

— Publicul știe foarte puțin despre montaj. Ați putea defini, spre o mai bună cunoaștere, această intervenție în materialul filmat?

— Subordonat regiei, montajul este operația de tăiere și de asamblare a bucăților de peliculă într-o succesiune logică firească și într-un ritm anume, pentru obținerea întregului artistic. Béla Balázs îl consideră „sufluI inviorător al filmului“ și îl aseamănă stilului în literatură. Cînd sînt la masa de montaj vreau să văd fiecare secvență a filmului cu ochiul specialistului dar și cu ochiul spectatorului. Mă străduiesc, astfel, să dau materialului cursivitatea și ritmul, dominanta de sens și de emoție.

— Să înțelegem prin montaj numai o operație de întregire a filmului sau un act de creație?

— Este și una și alta, dar, mai ales, act de creație, căci montajul, ca aspirație spre inteligibil și frumos prin îmbinarea observației cu sensibilitatea și gîndirea, presupune chemare, ca orice muncă din domeniul artistic. El este, de fapt, reevaluarea unor valențe. Dacă un film este bine montat înseamnă, în cele mai multe din cazuri, că a fost și bine filmat. În fond, sînt două probleme care se condiționează reciproc.

— Așa stînd lucrurile, cum realizați colaborarea cu regia ?

— Nu se poate lucra la un film cunoscînd numai scenariul. E necesar să existe între monteur și regizor ca, de altfel, între operator și regizor, o corespondență continuă, o relație de înțelegere și de perfectă comunicare, esențială în prinderea exactă a intenției regizorale. Pentru asta trebuie să ne cunoaștem foarte bine ca oameni și apoi ca individualități creatoare.

— În ce mod v-au solicitat filmele pe care le-ați montat în ultimii doi, trei ani?

— „Căldura“ — regia Șerban Creangă — film despre tineret, m-a determinat să punctez printr-un montaj scurt atmosfera de zbateri interioare, de neliniști, de întrebări. În „Folclor '69“ — regia Mirel Ilieșu — unde dansul și obiceiurile noastre vin să întîlnească creația de factură populară din toată lumea, succesiunea de cadre ritmate prin însuși ritmul dansului a cerut un montaj alert, cu inserarea anumitor detalii care să valorifice mișcarea.

În „Frații“ — film regizat de Mircea Moldovan — am urmărit sublinierea, și prin montaj, a psihologiei personajelor. La „Apa ca un bivol negru“, film-document despre inundațiile din primăvara lui 1970, au colaborat 5 regizori, 2 operatori, 2 redactori. Munca a fost pe cît de anevoioasă, datorită selectării minuțioase dintr-un foarte bogat material a celor mai semnificative bucăți de peliculă, pe atît de împlinită. Ne-a însuflețit sentimentul de nețărmurită încredere în capacitatea constructivă a omului, în robustețea lui morală, sentiment care, de altfel, a dominat întreg filmul.

Am terminat, de curînd, un film realizat de regizorii Dan Pița și Mircea Veroiu după cîteva povestiri de Ion Agîrbiceanu. Pentru că premiera se apropie, las publicului surpriza și aprecierile.

— În fața unor satisfacții legate de meserie — mă refer la premiile acordate filmelor la care ați lucrat, începînd cu „Amintiri din copilărie“ pînă la „Tinerete fără bătrînețe“, distins cu premiul special al Juriului de la Moscova și cu alte premii la Teheran și Mar del Plata — care sînt intențiile și preocupările dv.?

— Cred în muncă, singura în stare să certifice posibilitățile noastre. Cred în simplitate, în sinceritate și în dăruire. Fug de „profesionalism“ și de uzură, caut să aflu în mine însumi condiția depășirii, să fiu nou pentru fiecare film la care lucrez.

Julieta ȚINTEA

AR TREBUI SĂ POARTE UN NUME

Nu știu cît de fericit poate fi prilejul punerii în pagină a pledoariei mele, dar mă gîndesc că într-un fel aceste rînduri pot avea și semnificația unui omagiu tîrziu adus unui om și unui dascăl, care în viața fiecăruia dintre noi poate reprezenta treapta de temelie a devenirii noastre. Și pornind din acest punct afirmat, poate subiectiv dar cu atît mai adevărat la urma-urmei, am să încerc să-mi justific actul acesta de pietate prin cîteva remarci și considerații. De fapt rememorări. Pentru că omul acesta nu mai este printre noi, rămînînd totuși mai departe atîta de al nostru. Mai mult de o jumătate de secol de activitate, născut în matca agitată a greutăților de tot felul și poate tocmai de aceea luptîndu-se toată viața cu ele, răzbindu-le exemplar, acest om ne-a sădit în suflete și conștiințe duhul istoriei și al frumuseții de stirpe a acestui popor. Entuziasmul și pasiunea lui au ars egal și tenace pe vetrele noastre în drumurile către lumină. Părea de aceea multora puțin cam ciudat, ieșit din obișnuințe, pentru că-și trăda candida și fermecătoarea stare, nu întotdeauna aspectuoasă, a uitării de sine — atribut conținut mai cu seamă de spiritele alese.

Profesor de istorie al Liceului „Petru și Pavel“ din Ploiești, apoi al Liceului „I. L. Caragiale“ din același oraș, școli de marcă în învățămîntul mediu românesc de dinainte și de după cel de al doilea război mondial, a îmbrățișat cu o rară dăruire, — sacrificîndu-și totul : timp, bani, cămin, sănătate —, cercetarea istorică, scormonind cu îndîrjire teritoriul dintre apele Argeșului și Dîmboviței, pînă în valea sărată a Rîmnicului. Atrăgea, pentru că avea această rară capacitate de a-și captiva auditorii, asistenții, zeci de discipoli, mulți dintre ei roditori și azi din pămîntul omeniei și înțelepciunii lui. Avar colecționar de valori istorice, etnografice, arhivistice, s-a dovedit ulterior și un înflăcărat muzeolog, de munca și perseverența sa fiind legate mai toate așezămintele muzeale prahovene, dîmbovițene și buzoiene : Tîrgșoru-vechi, Castelul medieval de la Brebu, Castelul Hașdeu și casa Grigorescu, muzeul Cezar Petrescu de la Bușteni, casele Caragiale de la Haimanale și de la Ploiești, casa Hagi-Prodan din Ploiești, releveurile arheologice de la Drajna de Sus, Văleni. Monteoru etc. A ctitorit muzeele din Ploiești și Tîrgoviște, a luptat pentru conservarea unui mare număr de monumente istorice, de arhitectură, picturale și etnografice, pe care le depistase și le luase în evidența sa ocrotitoare. Toate acestea, urmele lui pămîntene, pomi sădiți în ograda acestui popor, în numele istoriei și ființei acestui popor, ne aparțin astăzi. Înfăptuirile anilor aceștl și pe acest tărîm, au avut în el un ctitor de seamă. Mai mult chiar, sensurile actelor sale materiale, ca o prelungire a muncii sale de cercetare și reevaluare, erau traduse în sute de ore de intruniri populare, ca propagandist cultural, calitate pe care și-a exercitat-o constant toată viața cu o înțelegere și o probitate neobișnuite. Glasului înalt al conștiinței lui i se adăuga întotdeauna cu surdina cuvenită, omenescul acțiunilor, căldura cu care își învăluia gesturile, deciziile, cuvintele, operele. Iată cîteva realități doar din ceea ce ființa lui a făcut ca trecerea sa prin lume să fie utilă unor generații întregi. Iată cum ceva din personalitatea sa, material vorbind chiar, căci s-a produs un asemenea transfer de valoare de la ființă la obiectele acesteia, a sporit prestigiul locurilor pînă dincolo de cunoașterea limitat provincială. Sînt adevăruri care ne aparțin, după cum și el ne-a aparținut nouă, pentru că a înțeles să ni se dăruiască. De aceea mă ridic acum, și nu-i de loc devreme pentru a evita prea tîrziul, să cer beneficiarilor de azi, de mîine și din totdeauna să investească în semnele trecerii sale printre noi, prețul pios al memoriei numelui său.

Colecția — unică — de ceasornice, avînd deja un muzeu al ei, apreciat unanim, colecția de covoare și scoarțe românești — printre cele mai valoroase din țară —, sau muzeul județean de istorie de la Ploiești (ca să vin doar cu cîteva sugestii posibile) ar putea primi numele său, așa precum colecții, donații sau muzee întregi de o aceeași condiție sau mai austere, ne-o atestă.

În ceea ce este și tocmai de aceea, în dreapta și statornica așezare a lucrurilor ar fi bine să nu uităm a grava și numele ctitorului lor cel mai silitor: profesor emerit Nicolae Simache.

Corneliu ANTIM

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 6 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport. 16.00 Postmeridian. 17.10 Planeta giganților. 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. 20.20 Film artistic : Brutarul din Valorque cu Fernandel. 22.00 Varietăți la Postrestant. 22.40 Telejurnal. 22.50 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20.20 Bucureștiul necunoscut. 20.50 Opera în concert. Forța destinului de Giuseppe Verdi. 21.40 Buletin de știri. 21.45 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.00 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 22.10 Invadatorii (XI) (reluare).

LUNI 7 FEBRUARIE

15.30 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 16.30—17.00 Curs de limba rusă. Lecția întîia — reluare. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.40 Scena. 19.10 Noutăți cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Teatru foileton. Mușatinii Episodul I — Cîntecul fetelor. 21.25 Steaua fără nume. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

MARȚI 8 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.05 Tele-școală. 10.00 Curs de limba rusă (lecția a 2-a). 10.30 Căminul (reluare). 11.10 Patru tanchiști și un cîine (I). 12.05 Telejurnal. 16.30—17.00. Curs de limba franceză (lecția întîia — reluare). 17.35 Steaua polară. 18.05 Micii meșteri mari. 18.35 Muzică populară. 18.50 Virtuozi ai baletului sovietic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Seară de teatru : Recital Clody Bertholа. 21.35 Prim plan : Gheorghe Bogza, președintele C.A.P. Someșul din Satu-Mare. 21.45 Teleglob — R.P. Congo. 22.05 Vedete ale muzicii ușoare. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Desene animate. 20.20 Tineri interpreți. 20.40 Universitaria. 20.55 Buletin de știri. 21.00 Cărți și idei. 21.20 Blocnotes. 21.35 Mica paradă a șlagărelor. 22.00 Planeta giganților (reluare).

MIERCURI 9 FEBRUARIE

9.00 Telex. 9.05 Teleglob : R.P. Congo (reluare). 9.25 Prim plan : Gheorghe Bogza (reluare). 9.50 Desene animate. 10.00 Curs de limba franceză (lecția a 2-a). 10.30 Recital Clody Berthola (reluare). 12.05 Telejurnal. 15.30 Tele-școală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză (lecția întîia — reluare). 17.35 O viață pentru o idee. Galileo Galilei (II). 18.10 Timp și anotimp în agricultură. 18.40 Emisiune de actualitate muzicală. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Pasteluri în alb. Versuri. 20.15 Tele-cinemateca. Nu-i pace sub mășlini. Cu : Ralf Vallone și Lucia Bose. 22.00 Dinamica societății românești. 22.30 24 de ore.

JOI 10 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Mica paradă a șlagărelor (reluare). 9.30 Dinamica societății românești (reluare). 10.00 Curs de limba engleză (lecția a 2-a). 10.30 Tele-cinemateca : Nu-i pace sub mășlini (reluare). 12.15 Telejurnal. 15.30 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. 16.30—17.00 Curs de limba germană (lecția întîi — reluare). 17.35 Emisiune în limba maghiară. 18.35 Confruntări. 18.55 Melodii noi, voci tinere. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20 15 Tinerii despre ei înșiși. 21.10 Retrospectivă Walt Disney. 22.00 Panoramic științific. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Concert simfonic. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Biblioteca pentru toți : Ion Creangă (II). 21.20 Intermezzo muzical. 21.30 Patru tanchiști și un cîine (XIII).

VINERI 11 FEBRUARIE

9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți. Costache Negruzzi (I). 9.40 Melodii noi, voci tinere. 10.00 Curs de limba germană (lecția a 2-a). 10.30 Sebastian și secretul epavei (reluare). 10.55 Fotografia. Film documentar. 11.30 Panoramic științific (reluare). 12.00 Telejurnal. 15.30 Teleșcoală. 17.35 Prietenii lui Așchiuță. 18.00 Flori de sticlă. Program de muzică și dansuri. 18.20 Medalion Octav Băncilă. 18.35 Stop-cadru. 19.00 Să cunoaștem legile. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.10 Filmul „La Fayette“. Cu Vittorio de Sica, Orson Welles. 21.45 Ancheta TV. Arta, hrană a sufletului. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste.

SÎMBĂTA 12 FEBRUARIE

9.00 Telex. 9.05 Arta, hrană a sufletului (reluare). 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Tele-enciclopedia (reluare). 10.50 Retrospectivă Walt Disney (reluare). 11.40 Să cunoaștem legile (reluare). 11.50 Vedete ale muzicii ușoare. 12.00 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Bijuterii muzicale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20 15 Teleenciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.50 Tele-divertisment. Dicționar muzical-distractiv : Literele U, V. 22.30 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Seară de romanțe.

TEHNICĂ

HĂRȚILE ELECTRICE ALE PIELII

De la „misterul salamandrei" la descoperirea curenților de energie traversînd pielea ! Acupunctura în preocupările centrelor de medicină aerospațială. Cercetări și aparate tehnice medicale românești recunoscute ca prioritare pe plan mondial.

Pentru nespecialiști părea să țină de domeniul miracolului. Unii dintre medici neavînd o explicație a efectelor obținute, o priveau cu condescendența acordată practicilor medicinii populare, lăsîndu-i „loc" doar în filele de istorie. Iar de aici „explozia" ei în paginile actualității, poate crea unora impresia „de modă". Ne referim la acupunctură. Surprinzătoare prezență în medicina modernă ? Numai la prima vedere. Argumentele decisive care o impun, pe plan mondial, sînt furnizate de tehnicile și descoperirile științifice din ultimii ani. Rezultatele tulburătoare obținute de medicina chineză contemporană sînt fundamentate tocmai pe articularea, pe îmbinarea a ceea ce s-a cristalizat în cunoașterea milenară cu datele cele mai moderne ale științei și tehnicii. Acupunctura este perfecționată, aria ei este mult mărită. În „occident" interesul crește cu urmare a unor experimentări care atrag atenția căci descoperă noi izvoare ale cunoașterii. Marile centre de cercetări ale medicinii aerospațiale sînt intens preocupate, ceea ce poate constitui încă un indiciu al importanței deosebite pe care o prezintă. În articolul de astăzi ne-am propus să întîrziem asupra unor laturi... tehnice. Cîteva invenții românești care înscriu și priorități în tehnica medicală contemporană, se cer, după părerea noastră, pentru a fi mai bine înțelese, prezentate în acest nou context de preocupări.

Pentru a explica „noul" semnalat de cercetătorii români, să vedem fie și cît de sumar, „ce se știe" și „ce se face". Implantarea acelor se bazează, conform medicinii chineze, pe stimularea circulației unei „energii" ce se scurge regulat de la un organ la altul, într-un sens bine determinat, permițînd astfel echilibrul polarității „înn-iang", adică plus și minus — reia ideea într-un articol, medicul locotenent-colonel Borsarello, de la centrul de cercetări a medicinii aerospațiale. Organele profunde pot fi influențate astfel prin piele căci pe această „îmbrăcăminte cutanată" se reflectă, sînt proiecțiile organice. Nu este vorba însă de o corespondență „teritorială", ci de linii longitudinale traversînd pielea, articulate între ele ca elementele unei spirale. Este poate interesant de arătat că prof. Becker de la universitatea Syracuza, S.U.A, lucrînd în domeniul grefelor de piele, descoperă „misterul" salamandrei. Dacă piciorul tăiat îi crește la loc, aceasta se dovedește a fi efectul unui imens privilegiu al salamandrei de a poseda un raport favorabil între suprafața cutanată și cea a țesutului nervos. Și prof. Becker descoperă, în cursul cercetărilor sale, un curent circulînd longitudinal... pe piele, un curent continuu și cu totul altul decît potențialele celulare. Cercetările sale sînt reluate în Laboratorul de medicină aerospațială și de asemenea de către prof. Mira și Klotz, de la facultatea de științe din Toulouse. Să mai notăm că prof. J. H. Niboyet este cel care a susținut primul, în 1963, într-o teză de doctorat că aceste „puncte chineze" păreau să aibă o foarte mare rezistență electrică. De aici, posibilitatea de a elabora instrumente tehnice, care să înscrie, obiectiv, informațiile necesare.

Cu acest tablou, sigur incomplet, dar poate sugestiv, să întrebi „ce au adus nou" cercetătorii români ?

— Față de metodele de diagnostic prin explorări cutanate cunoscute — electrice și termografice — metoda propusă și realizată de noi — ne spune **dr. FLORIN DUMITRESCU — constă în exploatarea simultană a unui număr extins de parametri electrici cutanați — potențial, rezistență, capacitate — și în localizarea distribuției valorice a acestora, prin alcătuirea unor „hărți electrice" ale pielii care pot fi apoi corelate cu valorile termografice, cu circulația periferică și dinamica sudorală.**

— În felul acesta, completează explicația **ing. CARMEN IONESCU GOLOVANOV,** de la Institutul Politehnic, **se realizează o investigație complexă și sensibilă care evidențiază printr-unul sau mai mulți parametri explorați fenomene patologice care ar scăpa unei explorări sumare.**

Dr. VASILE NICOLAU, de la Spitalul de Urgență, folosind aparatul și comparînd continuu datele, conchide : **Fenomenele electrice cutanate se dovedesc a fi cele mai sensibile fenomene de raport, în îmbolnăvirea structurilor interne. Trebuie știut că modificările termice și vasculare apar ulterior acestora. Se pot astfel foarte „la început" detecta eventualele modificări funcționale ale organelor interne sau evoluția unui proces patologic cunoscut.**

Localizarea unui corp străin metalic cu ajutorul explorării electrice cutanate

Dr. Florin Dumitrescu, ing. Carmen Ionescu Golovan și dr. V. Nicolau au început cercetările privind această problemă în urmă cu șapte ani, lucrările lor fiind prezentate la mai multe congrese internaționale, între anii 1967—1970, în cadrul cărora s-au bucurat de aprecieri elogioase. O serie de articole apărute în diferite reviste medicale străine subliniază prioritatea românilor în acest domeniu. De altfel principiile de lucru sînt enunțate în descrierea invenției, înregistrată în 1967.

Pornind de la cercetările fundamentale, colectivul dr. Florin Dumitrescu împreună cu ing. C. Cojocaru realizează un prim aparat destinat explorării diagnostice, iar apoi, un aparat complex, cu mari performanțe tehnice pe care-l realizează **ing. THEODOR DANILĂ,** de la Institutul Politehnic București.

Iată așadar, pornindu-se de la cercetările, devenite clasice ale lui C. Richter — asupra rezistenței electrice cutanate și de la cercetările asupra punctelor electrodermice, ale lui J. H. Niboyet — specialiști români înscriu cîteva premiere în tehnica medicală. Niciunul din aparatele cunoscute în acest scop nu utilizează urmărirea potențialelor și impedanței, pe suprafețe cutanate de corelație, iar puținele aparate care explorează impedanța sînt destinate numai detectării punctelor electrodermice. Iată așadar, progresul făcut. Fiind de dimensiuni reduse, aparatul românesc — complet tranzistorizat, — poate fi utilizat de orice medic în completarea datelor de diagnostic.

— Care este aria de utilizare ?

— În patologia internă, în dermatologie, în neurologie, în afecțiunile vasculare periferice, în reumatologie. În ultimul timp — ne spune dr. F. Dumitrescu — **am extins explorările electrodermale din domeniile de interes clinic, în investigațiile funcționale în medicina profesională — ca de exemplu, la muncitorii expuși cîmpurilor electromagnetice, temperaturilor înalte sau unor noxe chimice neurotrope. Încă un punct pe care doresc să-l subliniez e că urmărind de-a lungul ultimilor ani, cercetările valoroase ale colectivului de la Institutul Oncologic București, format din dr. I. Mogoș și dr. V. Neacșu, care au adus contribuții deosebite în utilizarea termografiei în scop diagnostic, noi considerăm că asocierea metodei electrodermale cu explorările termografice prezintă avantaje din punct de vedere al stabilirii și preciziei diagnosticului.**

— Care este partea de contribuție a fiecăruia ?

— Imposibil acum de desprins. Cercetările fundamentale au furnizat datele tehnice construcției de aparate, iar aparatele au permis cercetări în diferite domenii de aplicație clinică. Și pentru că este vorba de realizările unui colectiv, trebuie să arăt că ing. Dănilă a realizat prototipul la F.E.M.I. București iar cea mai mare parte a cercetărilor a fost realizată avînd sprijinul Clinicii Medicale a Spitalului de Urgență, București, și a Oficiului Medical ca și a Centrului Medical Industrial din Ministerul industriei chimice.

Catinca MUSCAN

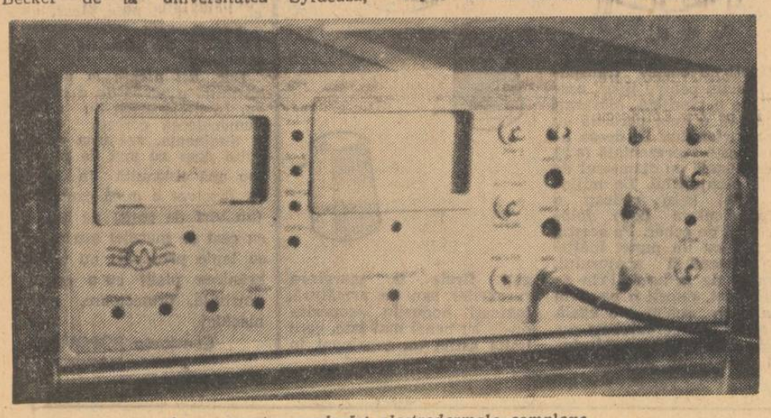

Aparat pentru explorări electrodermale complexe

BIOLOGIE

SIMPATII ȘI ANTIPATII ÎN LUMEA VEGETALĂ

De ce cresc plantele în sus ? Cum anume știu care este direcția bună ? De ce sînt excepții ? Pinii nu suportă mirosul eucaliptilor și „le întorc spatele". Surprinzătoarele rezultate ale unor cercetări în lumea plantelor.

Totul a început de la o întrebare ce părea copilărească : de ce plantele — cu rare excepții, cresc în sus ? Chiar dacă obligi o plantă, într-un ghiveci de exemplu, sau prin tehnica grădinarilor japonezi, să ia o direcție orizontală, ea nu va întîrzia să facă o curbă pentru a porni din nou în sus. Întrebarea oamenilor de știință era : prin ce mijloc vegetalele ajung să „recunoască" direcția verticală ? Astăzi se poate răspunde la această problemă. Profesorul Audus, de la Deptford College din Londra, făcea observații asupra animalelor. Numeroase tipuri de animale, meduze cu vertebre, sînt dotate cu un organ particular, sensibil la gravitație : statocystul. Este vorba de o cavitate sferică a cărei suprafață internă este acoperită cu cili sensibili la presiune : o mică „piatră" calcaroasă, statolithul, se află în interiorul statocystului și, după cilii pe care-i atinge, animalul cunoaște poziția sa în raport cu verticala și se orientează în consecință. Desigur, plantele nu au astfel de organe, dar ele posedă granule de amidon și se pare că acestea pot juca un rol identic cu statoliții. Cînd aceste granule de amidon apasă pe peretele celulei în care se găsesc, provoacă o secreție a unui hormon vegetal : acesta are ca efect de a stimula creșterea spre partea opusă a plantei. Cum granulele sînt în general în partea inferioară a celulelor, sub efectul gravitației, planta se îndreaptă în sus.

Această interpretare a fost confirmată experimental : dacă se dizolvă granulele de amidon ale unei plante, cu ajutorul unui produs chimic, creșterea plantei devine dezordonată. Există, știm bine, și excepții la creșterea verticală a plantelor. Ciuperci, limba-boului etc, cresc orizontal pe trunchiurile arborilor. De ce și cum fac asta ? E o întrebare care-și așteaptă încă răspunsul.

O altă excepție, foarte ciudată, a fost semnalată recent de dr. C. Paque, Franța. În landele Gasconiei au fost plantați, pe marginea șoselei Bordeaux-Bayonne, o serie de platani. Dar, surpriză ! Pinii din această regiune care cresc în apropierea platanilor sînt înclinați în direcție opusă vîntului dominant, astfel încît cu virfurile lor „întorc spatele" exoticilor arbori plantați. Aceeași antipatie a fost observată în Maroc. Pinii din Alep par să „nu suporte" vecinătatea eucaliptilor. C. Paque consideră că pinii, în cele două cazuri, prezintă un chimiotropism negativ față de aromele emise de ceilalți arbori. „Nu le plac". „Nu suportă". Și se îndepărtează pe cît pot, adică cu trunchiul, cu virfurile... Intoleranța e atît de puternică încît chiar înmugurirea poate fi inhibată. C. Paque propune pentru a desemna acest fenomen crearea termenului de misosmie, de la grecescul misein — a nu iubi și osme — miros.

TELEGRAME TRANSMISE PRIN ORDINATOR

În Elveția a fost realizat un sistem de transmitere automată a telegramelor, cu ajutorul ordinatoarelor, sistem denumit „ATECO". Această inovație tehnică, este unică nu numai în Europa, dar și în întreaga lume.

Zürich-ul este stația terminus a tuturor circuitelor internaționale ce străbat Elveția și realizează 75 la sută din traficul total elvețian. Avînd în vedere această concentrare, era și firesc ca procedeul „ATECO" să fie instalat în această localitate. Telegramele depuse de abonații telex sînt înregistrate într-o memorie electronică, apoi proiectate pe aparate cu ecran catodic deservite de operatoare, care, printr-o ușoară apăsare pe o claviatură, corectează telegramele, înainte de a le trimite în ordinator. În cursul operațiunii, ordinatorul taxează telegrama, comunicînd, totodată, la cerere, suma totală expediatorului și înregistrînd, pe o bandă magnetică, toate datele necesare facturării. În cazul abonaților telex, ordinatorul transmite mesajul la postul abonatului, cînd există o astfel de înțelegere.

FANTASTICUL CEAI DE OVĂZ ȘI... FUMATUL

Un medic scoțian, dr. Anand a fost în urmă cu patru ani în India unde s-a inițiat în medicina tradițională indiană, interesat în deosebi asupra remediilor destinate să vindece pe fumătorii de opium, de toxicomanie. Un remediu aparent banal : o fiertură de ovăz. Efectul însă era cu totul remarcabil. Reintors, își dă seama că extractul de ovăz figurează pe listele oficiale de medicamente în Statele Unite, dar nici o indicație privind combaterea toxicomaniei. Dr. Anand și-a pus întrebarea dacă nu cumva ceaiul de ovăz indian nu ar ajuta pe fumători să se „lase de fumat". Douăzeci și șase de locuitori din Glasgow au acceptat să facă experiența. Dr. Anand le-a cerut să nu facă nimic contra tendinței lor de a fuma. Pentru a elimina orice factor psihologic din experiență, dr. Anand a dat la treisprezece dintre ei să ia din produsul respectiv și la ceilalți treisprezece un placebo, adică o substanță cu aspect asemănător, dar fără niciun efect. Rezultatul ? Cei care au luat placebo au continuat să fumeze cu mai înainte. Ceilalți au pierdut gustul fumatului. Opt au început să fumeze doar puțin, iar cinci au renunțat definitiv. Ceea ce încă nu se știe și urmează a se afla este : principiul activ, atît de eficient, pe care-l conține ovăzul.

RAȚA ȘI... HIDRODINAMICA

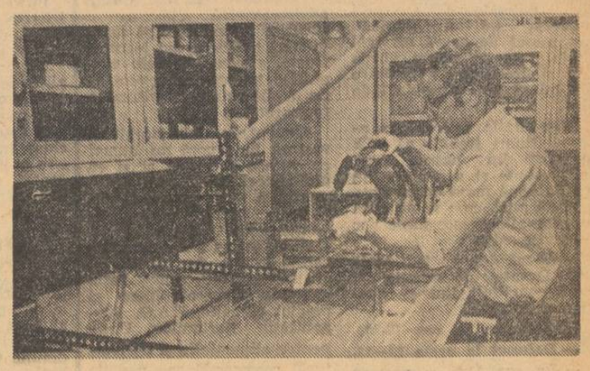

Performanțele obținute în lumea animală — viteze, rezistență, finețea auzului, a văzului — au determinat știința să cerceteze cu atenție „secretele de fabricație" ale naturii, pentru a le putea apoi transpune „brevetele" în tehnică. Recent, mare surpriză în rîndul cercetătorilor de hidrodinamică de la Universitatea Durham — S.U.A. Măsurînd performanțele rațelor în apă au constatat că randamentul lor energetic este foarte mic și cheltuiesc, proporțional, de cinci ori mai multă energie decît un vapor pentru a-și atinge viteza maximă, cu toate că performanțele lor sînt supuse acelorași legi ca cele aplicate în navigația vapoarelor : viteza maximă proporțională cu lungimea. Interesant e că pentru a face măsurătorile necesare, cercetătorii au trebuit să facă puțină „școală" cu rațele, învățîndu-le să înoate fără să înainteze într-un curent de apă contrar.

52 DE ZILE LA 15 METRI SUB APĂ !

Iată un record al acvanauților sovietici înscris în programul de experiențe „Cernomor" cu locuințe submarine. Următoarele experiențe, în Marea Neagră de asemeni, se vor desfășura la cel puțin 100 m adîncime.

În orele libere, la taifas cu cîțiva „colegi" de pe continent

UN PAZNIC DE NĂDEJDE

În regiunea Windhuk din sud-vestul Africii, o turmă de capre este în fiecare zi condusă la păscut și păzită de o maimuță, un babuin-femelă pe nume Ahla. Comportamentul ei este un experiment deosebit de interesant pentru specialiști. Ahla a învățat să recunoască pe fiecare din cele 24 de capre ale turmei și cînd o capră își cheamă pruncul, Ahla, atentă, se duce, îl caută și îl aduce mamei sale. Uneori intră în conflict cu proprietarul turmei. Dacă acesta ia un nou născut să-l încredințeze unei alte capre, considerînd că mama adevărată are destui pui, Ahla se opune și trece la acțiune. Se duce, îl ia și-l restituie „cui i se cuvine". În timp ce caprele pasc, Ahla le supraveghează de pe creanga unui arbore sau așezată pe cea mai înaltă piatră. Și dacă se întîmplă ca unele să se îndepărteze prea mult, le readuce de urgență „pe drumul bun". Se pare că proprietarul a găsit în această maimuță un paznic perfect, iar cercetătorii un subiect pasionant de psihologie animală.

FARMACOLOGIE

MEDICAMENTE ADAPTATE FIECĂRUI BOLNAV ÎN PARTE?

Cunoașteți „orele" de minimă și maximă activitate ale organelor ? Știți că unele persoane elimină medicamentele de treizeci de ori mai iute ca altele ? Că ceea ce este insuficient ca doză pentru unii, perfect pentru alții, poate fi toxic pentru noi ? Cînd se pot lua medicamente în asociație, cînd separat și cum se influențează reciproc ? Dar medicamentele cu alimentația ?

Nu se pot produce din fiecare medicament miliarde de variante, este evident. Și chiar dacă, prin imposibil, ar fi... posibil, problema ar fi departe de a fi rezolvată. Constatarea că nu există boli ci bolnavi se dovedește a fi de fantastică complexitate. Fiecare organism reacționează diferit în funcție de o multitudine de date. Să urmărim, cît de sumar, cîteva „date obiective". Se știe că omul are nevoie de hrană, somn, lumină, apă, adică are nevoie să alimenteze cu diferiți „carburanți" un motor oarecare ce permite viața. Dar **cită hrană — ce fel — în funcție de virstă, de ocupație, de mediul geografic — cît somn ? Cîtă lumină... Cîtă apă ?** Se știe iarăși că există o circulație de energie de la un organ la altul. Dar o serie de constatări și lucrări biologice arată că, **de pildă inima are un minimum de activitate la miezul nopții. Și se cunosc astmele ce apar pe la 3 dimineața. Colica hepatică nocturnă. Scaunul matinal și... importanța micului dejun consistent. Iar toate acestea sînt legate de maximum de activitate organică a plămînului, a vezicii biliare, a intestinului gros și stomacului. Efectul unui medicament nu este același dacă e luat dimineața sau după-amiaza.** Dar nu numai în funcție de „circulația energiei interne" ci și în funcție de factori externi : temperatură, umiditate, presiune atmosferică etc. Și se vorbește astăzi despre bolnavi meteosensibili, adică sensibili la variațiile meteorologice. Și medicii pretind astăzi buletine biometeorologice. Cercetări recente urmăresc, pe de altă parte, să afle cît timp un medicament sau altul „petrece" în singe, fără a suferi modificări. **S-a observat, de pildă, că unele persoane elimină medicamentele de treizeci de ori mai iute ca altele. Aceasta ar însemna că lor trebuie să li se dea o doză cu mult mai puternică pentru a se obține în același interval de timp, același efect.** Dr. Donald Davies și-a pus problema, așa cum ne relatează cronicarul științific englez John Newell, dacă nu s-ar putea găsi o posibilitate să se afle reactivitatea bolnavului printr-un test simplu. Ideal, bineînțeles, căci nicăieri în lume nu se pot face pentru fiecare bolnav și pentru fiecare medicament care i se prescrie atîtea teste, atîtea complicate examene cîte ar necesita o asemenea cunoaștere. În principiu lucrul ar fi posibil. **Organul responsabil cu eliminarea medicamentelor conținute în singe este ficatul. Și s-a constatat că la unele persoane, enzimele ficatului care fac acest lucru sînt mai concentrate și mai eficace. Care este însă numitorul comun ? Reacțiile care se produc în ficat sub acțiunea medicamentelor au toate la un anumit stadiu o reacție comună : oxidarea.** Așadar testul care s-ar putea face — dacă s-ar putea — ar avea de măsurat viteza cu care ficatul fiecărui individ efectuează această reacție vitală. Este însă oare atît de important ? Da, pentru că o doză dintr-un medicament cunoscut se dovedește a fi pentru unii prea slabă, pentru alții, exact cît trebuie, pentru o a treia categorie... toxică ! Dr. Donald Davies speră ca într-un viitor apropiat un asemenea test, simplu, ușor de făcut de orice medic să poată fi pus la punct și să se evite astfel accidente grave.

Dar este vorba doar de doza unui medicament ? Medicii știu foarte bine că nu orice medicamente pot fi luate împreună, că efectele sînt altele dacă sînt date deci împreună sau separat. Influența lor reciprocă poate fi salutară sau... toxică. La spitalul Hammersmith din Londra, un grup de farmaceologi condus de dr. Michael Orme studiază interacția dintre somnifere și medicamentele anticoagulante. Și în afară de această interacție și cea a medicamentelor și... alimentelor. Problema interesează multe milioane de bolnavi în lume care absorb somnifere și anticoagulante. **Să reținem o observație de o deosebită importanță. Dacă un bolnav tratat cu medicamente anticoagulante bea alcool, chiar în mică cantitate, efectele sînt atît de puternice încît devin periculoase. Se poate produce un accident grav chiar dacă se depășește cu puțin o halbă de bere sau un pahar de gin sau whisky.**

În concluzie chiar dacă s-ar putea fabrica pentru fiecare bolnav, pentru fiecare boală a fiecăruia un medicament anume, problema ar fi cu totul insuficientă, în a obține efectele dorite. **Medicul este cel ce poate cunoaște CÎT, CUM, CÎND și ÎN CE combinație poate fi absorbit un medicament de către bolnav pentru a-i fi util. Devine, credem, extrem de clar pericolul pe care ni-l creăm împotrivă-ne, împotriva sănătății noastre, împotriva vieții noastre, atunci cînd ne prescriem singuri, cu o dulce ignoranță, medicamentația, cînd cu dezinvoltură ne imaginăm că ceea ce i-a făcut bine colegului sau vecinului ne poate folosi și nouă.**

Fiecare bolnav reacționează altfel...

PAMIRUL... URCĂ!

Da, altitudinea Pamirului a crescut ! Iată surprinzătoarea constatare a geografului sovietic Cyril Staniukovici. A crescut cu o viteză cam între 5 și 10 m în decursul unui secol, astfel că în ultimii 10.000 de ani, s-a înălțat cu aproximativ 600—700 m.

Care sînt argumentele acestei îndrăznețe afirmații ? O primă observație, pe care o pot face chiar locuitorii din regiune, urmărind aria de răspîndire a unor plante. Schimbările sînt atît de puternice, încît sînt vizibile în răstimpul unei vieți umane. Plantele se răresc, multe dintre ele au dispărut cu totul. S-ar putea obiecta că motivul poate fi găsit în variațiile climatice cu efecte deosebite, sensibile la altitudine și la latitudini ridicate. Renumitul geograf sovietic aduce dovezi ale unei schimbări petrecute în răstimpul unor milenii. Astfel că actuala vegetație a Pamirului este formată relativ recent: nu e mai bătrînă de 5—6000 de ani. Iar mai înainte aici creștea iarbă și copaci viguroși. Clima era mult mai dulce, umedă, ceea ce duce la concluzia că nu este doar o variație climatică dar și o ridicare sensibilă a nivelului. Ipoteza sa este susținută și de „date" arheologice. Au fost descoperite urmele unei așezări preistorice la 4000 m altitudine, într-o regiune numită valea Markansu și cunoscută astăzi ca „valea morții", dar aflată... la peste 4000 de m ! S-au aflat aici unelte de piatră, numeroase oase de iepuri, șoareci, capre negre... care datate cu C 14 au dezvăluit o vechime în jur de 10.000 de ani. La acea dată, clima postglaciară era încă departe de punctul culminant al încălzirii. O singură explicație posibilă, susține Staniukovici : clima nu a înregistrat de atunci o scădere de temperatură. E mai frig pentru că Pamirul a crescut. O altă descoperire arheologică tot la 4000 m altitudine, la Kyzyl-Rabat, aduce mărturii în același sens.

ALIMENTAȚIA TINERILOR ÎN PERIOADA PUBERTĂȚII ȘI ADOLESCENȚEI

de prof. dr. docent Iulian MINCU,

directorul Clinicii de nutriție și boli metabolice — Spitalul dr. I. Cantacuzino

Pentru fete, perioada pubertății este între 12—14 ani iar pentru băieți între 13—16 ani. Ea se caracterizează printr-o evoluție psihică, fizică și mai ales sexuală.

Adolescența este perioada de virstă postpubertară care face trecerea către maturitate cuprinsă între 15—18 ani la fete și 16—19 la băieți. Este caracterizată prin intensificarea tuturor funcțiilor vitale, dezvoltarea fizică rapidă și evoluția ascendentă impetuoasă neuro-endocrină și intelectuală.

La pubertate alimentația este asemănătoare cu cea a adolescenților.

Din păcate, în familie, nu se dă însă suficientă atenție calității și cantității alimentatiei acestor tineri, ei fiind asimilați cu adulții și lăsați de obicei să se alimenteze independent, după gust sau chiar după modă. Am remarcat în ultima vreme chiar tendința printre adolescenți de a face „cure de slăbire", de a evita piinea și făinoasele și de a se comporta din punct de vedere nutritiv ca oamenii maturi. Rari sînt părinții care să considere că și la această virstă alimentatia trebuie supravegheată. Mesele se dau fără o bază științifică, fără corectivele necesare impuse de dezvoltarea adolescentului: prea slab, prea gras, picnic sau hiperlongilin etc.

La această virstă, tineretul are tendința de a minca rapid, frugal, ca în „snack-baruri", la ore neregulate, sandvișuri, fripturi, pește, conserve etc. și am observat multe cazuri în care ei evită legumele, fructele și mincărurile preparate. Acest gen de alimentație determină unele deficiențe fizice și nervoase și uneori chiar o anumită patologie.

În vreme ce adultul are rezerve cu care poate suporta un timp prelungit de post, adolescentul nu le posedă, consumul lui este mai mare, foamea apare rapid și-i scade capacitatea de lucru. **Insuficiența micului dejun**, spre exemplu, **duce la stări hipoglicemice cu oboseală intelectuală. Supraalimentația de la prînz poate de asemenea să fie dăunătoare. Obiceiul modern, de a împinge ora mesei de seară cît mai tirziu, mărește pauza nutritivă și determină o culcare tardivă și prea apropiată de cină.**

Alimentația rațională a acestor tineri trebuie să fie alcătuită din patru mese substanțiale și o gustare (în loc de două mese consistente și două mici, cum se practică în general). Aceste mese vor fi servite astfel:

— Micul dejun la orele 7.30. Durata: 15 minute și va fi constituit dintr-o gustare abundentă.

— Gustarea la ora 10,30.

— Dejunul la orele 13—14.

— La ora 17,00 o gustare cu șuncă, piine, brînză, iaurt, fructe, un pahar cu cafea cu lapte sau compot.

— Cina se va servi la orele 19,30—20,30.

Alimentația adolescentului trebuie să fie variată, complet diferită în general de-a adulților. Regimurile nefiziologice, fie axate pe vegetale, fie exclusiv carnate, vor fi interzise ca dăunătoare.

Scopul alimentației este triplu: furnizarea rației de întreținere, a rației necesare efortului de muncă fizică și psihică, a rației pentru creștere și refacere.

Caloriile furnizate pentru ration de întreținere susțin activitatea tuturor organelor și mențin temperatura internă între 36°—37° cînd corpul se află în repaus. **Minimul necesar** în aceste condiții bazale **este de 1 500 calorii. Ration zilnică necesară în condiții normale de muncă și de viață este în jur de 2 400 calorii la fete și 3 800 calorii băieți.**

În eforturi fizice mari, (sport, muncă de șantier, etc.) se indică 4 000—5 000 calorii.

Corpul adolescentului este în plină dezvoltare în lungime și greutate. În afara unor rații alimentare suficiente, ei au nevoie de-o cantitate mai mare și de alimente plastice care să înlocuiască celulele uzate. **Alimentele plastice sînt proteinele. Alimentele sursă de energie sînt glucidele și grăsimile.**

Adolescenții au nevoie în medie de 2 gr. proteine pe kgr. corp,—sau, cu alte cuvinte, un procent de 20—25 la sută din totalul caloric general trebuie furnizat de proteine. Peste 60 la sută din aceste proteine trebuie să fie de natură animală: carne, pește, brînză, lapte, ouă, etc. Deficitul proteic duce la scăderea rezistenței organismului iar slăbirea bruscă excesivă și malnutriția proteică favorizează apariția bolilor de ficat: Hepatoze, hepatite, ciroze. Proteinele (cele date în special de carne) sînt deosebit de importante în această perioadă.

Glucidele se vor da în cantitate de 50—55 la sută din valoarea calorică totală, deci în medie în jur de 6—7 gr/kg corp greutate și pe zi. Vor fi constituite din: **zarzavaturi, legume proaspete, fructe proaspete sau uscate în timpul iernii, compoturi, piine neagră și intermediară, mămăligă, paste făinoase** (orez, macaroane, fidea), miere etc.

Grăsimile se vor da 2—3 gr. kg corp și pe zi adică 30 la sută din totalul caloric. **Se preferă unt, gălbenuș de ou, smintînă, frișcă și uleiuri vegetale** (ultimele conțin acizi grași nesaturați esențiali). Uleiurile vegetale, adăugate crude la mîncare, vor constitui 1/3 pînă la 1/2 din cantitatea totală de grăsimi.

Vitaminele sînt foarte utile adolescentului. Ele, ca și sărurile minerale, sînt luate în mod suficient din legume, fructe, citrice, cereale etc., nefiind în general nevoie să fie suplimentate cu vitamine farmaceutice.

Alimentația adolescentului variază în raport nu numai cu munca și virsta ci și cu alți factori. Există o interdependență între consumul alimentar, îmbrăcăminte, locuință, activitate, climat etc. Unii autori au remarcat, cercetînd grupe de tineri, o strînsă legătură între ration energetică îngerată liber și mediul climatic. F.A.O. (Organizația Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură) recomandă ca nevoile teoretice ale tinerilor în special, să fie diminuate sau sporite cu 5 la sută pentru fiecare 10° C ale temperaturii medii anuale deasupra sau dedesubtul temperaturii de referință, — fixată la 10° Celsius. Ceea ce înseamnă practic că **de fiecare dată cînd temperatura crește sau scade cu 10°, trebuie să scădem sau să creștem cu 115—160 calorii față de valoarea globală a caloriilor zilnice.** Astfel **un tinăr care la 0° are nevoie de 3 990 calorii, iar la +10° temperatura de referință are nevoie de 3 800 calorii, la 30° are nevoie numai de 3 420 calorii.**

Un alt fapt care trebuie cunoscut este că alcoolismul poate provoca ravagii în rîndul adolescenților. **Alcoolul este un toxic celular care dăunează profund unui organism tinăr, în formare.** Însăși **băutul cafelei, obicei devenit din ce în ce mai frecvent în rîndul tineretului este dăunător.** Cafeaua provoacă excitații neuro-pshice, tahicardie, tulburări vegetative.

Alimentația rațională a adolescentului trebuie să interzică cafeaua, tutunul, alcoolul, condimentele etc.

În concluzie: putem emite următoarele reguli generale ale alimentației tineretului între 14 și 18—19 ani.

1. Alimentația trebuie să fie suficientă. Hrana tinerilor va depăși pe cea a părinților.

2. Se va respecta necesarul caloric menționat prin respectarea celor trei legi ale alimentației deja enunțate: a) acoperirea rației de creștere și refacere,
b) a rației energetice,
c) stabilirea zilnică a rațiilor necesare în raport cu munca, condiții climaterice etc.

3. Să fie bogată în carne, legume, lactate, fructe, grăsimi vegetale.

4. Să nu se facă exces de făinoase, grăsimi gătite, mezeluri, conserve.

5. Din meniul zilnic nu vor lipsi salatele de crudități, 250 ml lapte pe zi, brînză și fructe.

Respectînd aceste principii de alimentație rațională tinerii se vor dezvolta armonios, sănătos, echilibrat fizic și psihic.

PULOVER DIN DOUĂ CULORI

Furnituri: 650 g lînă groasă (sau melană) albă, 300 g. lînă neagră. Andrele nr. 5 și 4 (pentru elastic)

Măsura: 10 ochiuri = 5 cm.

Tot puloverul se lucrează în punct de jerse. După ce l-am tricotat, brodăm pe deasupra, cu ajutorul unui ac de canava, conform modelului, cu lînă neagră.

FAȚA: Folosim lînă neagră, montăm 102 ochiuri, pe andrele nr. 4. Lucrăm punct de elastic pe o porțiune de 3 cm. Continuăm cu lînă albă, cu andrele nr. 5, în

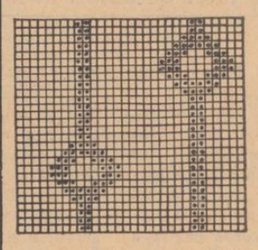

punct de jerse. Tricotăm drept pînă la răscroiala mînecii aproximativ 42 cm. Apoi scădem de fiecare parte 5 ochiuri, iar pentru a forma bieul de la raglan, după primele 2 ochiuri de la începutul andrelei și înaintea ultimelor 2 ochiuri, se scade cîte un ochi, la fiecare centimetru (de 15 ori), după aceea la fiecare centimetru 2 ochiuri (7 ori), aproximativ 29 ochiuri de fiecare parte. Cînd ajungem la răscroială, mai avem 34 de ochiuri. Le încheiem pe toate deodată. Am ajuns acum la 64 cm. lungime, măsurat cu rejansă.

Spatele se tricotează întocmai ca și fața.

MÎNECILE: montăm 50 ochiuri lînă neagră pe andrele nr. 4. Facem o manșetă de 5 cm., continuăm cu alb cu andrele nr. 5 în punct de jerse. La fiecare 2 cm. înmulțim un ochi, de-o parte și alta a lucrului (15 ori) pînă la răscroială, cînd am ajuns la 44 cm. înălțime. Facem exact aceleași scăzăminte ca la spate și față. La 66 cm, înălțime și 12 ochiuri rămase pe andrea, închidem totul deodată.

Asamblarea: După ce am brodat, pe firul ochiului, motivele din schemă cu lînă neagră (atenție la numărat) călcăm pe dosul lucrului, cu cîrpă umedă. Fierul bine încălzit se ține la o distanță de 1 cm. depărtare de lucru. Nu se apasă. Coasem totul împreună după care ridicăm, pe 5 andrele nr. 4, 84 de ochiuri, din jurul gîtului. Tricotăm rotund 10 cm. și continuăm să lucrăm cu andrele nr. 5 încă 11 cm.

UN ABAJUR PENTRU AMBIANȚA ÎNTREGII ÎNCĂPERI

Prezent într-o gamă variată de forme și culori, abajurul trebuie să se integreze ca obiect de decor, prin culoare, format și ornament, în ambianța întregii încăperi. V-ați instalat în cameră un colț intim pe care-l doriți ușor luminat sau la masa de lucru aveți nevoie de o sursă de lumină de o anume intensitate? Nimic mai simplu. Inlocuiți abajurul lămpii respective. Alegeți materialul, culoarea, forma și potriviți ornamentele în funcție de cîtă lumină doriți să reflecteze noul abajur. Folosiți vechea armătură ori confecționați-vă alta nouă, dar nu uitați un amănunt: în principiu diametrul cel mare al armăturii trebuie să fie superior înălțimii piciorului veiozei.

Un abajur tronconic, poate fi calculat foarte exact după calculul redat în schița de mai jos. Pentru siguranță, faceți un tipar procedînd astfel:

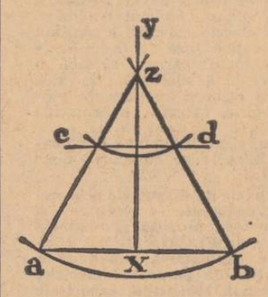

Fixați cu adeziv transparent hîrtia pentru tipar, așezată pe o planșetă. Măsurați și trageți o linie paralelă cu baza cartonului. În desen aceasta este reprezentată (a b) și este egală cu diametrul de jos al abajurului. La mijlocul liniei (a b) ridicați o perpendiculară (x y) folosindu-vă de echer. Pe aceasta, marcați cu un punct înălțimea necesară abajurului, pornind de la bază. Prin acest punct, duceți o paralelă la a b pe schița c d egală cu diametrul cercului de sus al abajurului. Din a și b duceți două linii, folosindu-vă de echer care vor întîlni înălțimea în același punct (z). Aici fixați acul compasului. De la z la c și de la z la a se obțin două lungimi egale cu razele celor două cercuri care delimitează abajurul.

În lipsa unui compas mare, folosiți-vă de un creion legat cu un șnur. Conturați cele două cercuri, măsurați circumferința de bază a armăturii, pliați surplusul și tăiați-l avînd grijă să lăsați 2 cm pentru marginea de închidere.

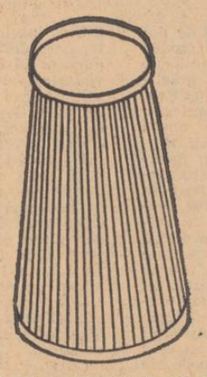

Dacă confecționați abajurul din hîrtie celofanată procedați ca mai sus, apoi prindeți hîrtia pe armătură, folosindu-vă de cîteva cîrlige de rufe. Colorați motivul desenat anterior, dar nu dați luminii tonuri prea tari ori nu estompați prea mult transparența abajurului și pe porțiuni mari. De jur-împrejurul cercurilor și pe fenta de închidere, lipiți cu adeziv transparent benzi înguste cu motive de artizanat sau dantelă.

Foarte moderne sînt abajururile confecționate din rafie sau papură. Dacă le-

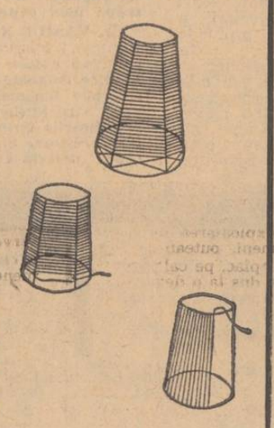

gați firele la marginea cercurilor sau pe armătură, mascați nodurile acoperindu-le cu benzi mai late, care imită astfel un ornament în joc de linii.

DISCREȚIA MACHIAJULUI

Dacă sînteți foarte tinără, cu un ten frumos, nu are rost să vă machiați cu fond de ten. Cel puțin pînă la 25 de ani, obrazul unei fete care nu a făcut abuzuri de

nopți nedormite, alcool sau hrană necorespunzătoare, este proaspăt, mat, marmoreean. De ce să-l acoperiți cu un strat inutil de fard, să-l faceți artificial?

Dacă aveți tenul foarte sensibil, este contraindicat, de asemenea, să vă machiați cu fond de ten. Riscați să acoperiți tenul cu pete roșii, și să-l uscați. Veți întrebuința fondul de ten doar la ocazii deosebite.

Cînd vă fardați obrajii, aveți grijă să estompați fardul. De pildă persoanele cu obrazul rotund vor întinde fardul spre tîmple, evitîndu-l sub ochi și aproape de nas.

Nu rimelați genele ziua și mai ales, nu folosiți, ziua, culori care sînt prea vizibile. Întrebuințați griul sau negrul, conform culorii părului.

Nu folosiți rujul, în special ziua, pentru a îngroșa prea tare conturul natural al buzelor (numai dacă buzele sînt foarte subțiri). Evitați formatul de buze gen inimă: e artificial și comic. Nu vă fardați buzele umezind gura. Din contră, pudrați ușor înainte de a aplica rujul.

Nu subțiați sprincenele cu creionul, dacă nu aveți o mînă fermă. Este deplasată o sprinceană făcută stîngaci, cu linii frînte, depășindu-i linia.

Machiajul nu strică obrazul dacă nu faceți abuz de el. Discret și bine făcut, un machiaj poate apăra tenul de soare, de vînt, de praf și microbi.

Dar, *fiți atente la nevoia naturală a pielii de a respira.* În acest sens, nu uitați demachierea corectă seara și dimineața, spălarea obrazului doar cu apă de ploaie sau apă obișnuită în care ați dizolvat o mică cantitate (un vîrf de cuțit) de borax, cu ceai de mușețel sau chiar cu lapte proaspăt; nu uitați hrănirea pielii cu o cremă potrivită, protectoare, sub machiaj.

Constanța POPOVICI
pictor machieur

BĂUTURI CALDE PENTRU SEZONUL RECE

Nu, chiar dacă vom decepționa pe unii, nu ne gîndim la vin fiert și aromat în chip și fel și nici la țuică dată în clocot cu piper și zahăr.

Mulți dintre cititori protestează împotriva a tot ceea ce violentează organismul. Încercăm să ne conformăm și să vă recomandăm lucruri mai puțin dăunătoare sănătății. Pentru azi cîte ceva despre: cum, cînd și de ce e bine să bem ceai.

Ceaiul este un prieten dinamic pentru ori ce oră din zi. În funcție de programul dv. de muncă sau de ceasurile de odihnă și destindere aveți probabil o oră preferată.

PREFERAȚI CEAIUL LA MICUL DEJUN? Însoțiți-l, așa susțin dieteticienii, de tartine cu unt și miere sau cu unt și marmeladă.

Nimic nu poate fi mai bun, susțin alții, decît un ceai parfumat, de calitate, amestecat cu lapte după moda englezească.

O rețetă: Puneți laptele la fiert și chiar înainte de primul clocot puneți cîte o linguriță de ceai pentru fiecare ceașcă de ceai. Lăsați-l să infuzeze trei minute. Strecurați-l și serviți-l îndulcit.

PREFERAȚI CEAIUL LA ORA ZECE? Bine îndulcit și cu o felie de lămîie, el potolește setea. Luat cu o prăjitură uscată, ține de foame pînă la ora prînzului. El poate fi preparat și băut acasă, de gospodina care își va oferi astfel o clipă de răgaz, într-o dimineață plină de tot felul de treburi.

Ceaiul vîndut în plicuri, e ideal pentru cei ce doresc să bea un ceai la birou, însoțit cu o prăjitură bună de la bufet sau o felie de chec — rețeta preferată — luată de acasă.

LA ORA PRÎNZULUI PREFERAȚI-VĂ UN „CEAI SUBSTANȚIAL". Ceaiul e singura băutură dulce care se potrivește cu gustări sărate. Sînteți obligat să luați o masă rapidă și ușoară? Nimic mai potrivit decît cîteva sandviciuri și o ceașcă de ceai. E un prinz care vă tonifică de minune. Sandviciurile vi le preparați după preferință: cu telemea sau cașcaval, cu șuncă sau salam, slănină afumată, cu unt și măsline etc., etc.

SÎNTEȚI UN ADEPT AL CEAIULUI DE DUPĂ AMIAZĂ? De ce nu? Prilej de destindere, de schimbat o vorbă-două cu ai casei. O băutură ideală de oferit unei prietene venite să tricoteze și să stea un ceas de vorbă — așa despre toate și nimic.

Toate specialitățile casei în materie de prăjiturele uscate, checuri simple, marmorate, cu fructe, cu rahat, turtă dulce cu nucă, covrigi fragezi etc., etc. pot însoți tava cu cețile de ceai.

SERVIȚI CEAIUL ÎN CHIP DE CINĂ?: Oferiți-l ca pe cel de prînz însoțit de sandviciuri, sărățele, măsline, telemea, dar și de piine prăjită unsă cu unt și dulceață sau miere, de fursecuri, după preferință.

O CEAȘCĂ DE CEAI LA ÎNAPOIEREA DE LA CINEMATOGRAF SAU TEATRU: Să ne călcăm totuși pe suflet și să vă recomandăm o rețetă de ceai care poate înviora pe cei întorși de la spectacole, noaptea prin ger.

PUNCI BRAZILIAN. Pentru 6 persoane: 1 litru de ceai foarte tare, 200 g zahăr, o lămîie și o portocală (mari și frumoase) tăiate în rondele foarte fine, 1/4 rom (sau de whisky).

Preparați infuzia de ceai și îndulciți-o. În fiecare ceașcă adăugați 2—3 rondele de lămîie și portocală și cîte două linguri de rom, apoi umpleți cețile cu ceai fierbinte. Cețile sau paharele dv. trebuie să fie încăpătoare.

Pentru acum iarna, ceaiul acesta e minunat și în timpul orelor petrecute în fața televizorului.

CUNOAȘTEȚI LEGILE DE AUR ALE PREPARĂRII CEAIULUI?

- Ceaiul se păstrează într-o cutie ermetic închisă, sau într-un vas de porțelan cu capac.
- Apa trebuie fiartă pe foc iute, într-un vas anume, care nu servește decît în acest scop.
- Ceaiul se opărește într-un ceainic de porțelan, de sticlă de Yena, de argint sau alt metal neoxidabil.
- Înainte de a pune frunzele de ceai, ceainicul se opărește cu apă clocotită.
- Se socotește cîte o jumătate de linguriță de persoană, plus una pentru ceainic.
- Turnați apa peste ceai îndată ce dă în clocot.
- Lăsați infuzia să stea acoperită 5 minute, înainte de a servi.
- Dacă beți mai multe cești, acoperiți ceainicul, ca să nu se răcească, cu o husă capitonată, sau în lipsă, cu un servet.
- Ceainicul se golește, se clătește cu apă caldă, se așază răsturnat pe o tavă să se scurgă și abia după ce s-a zvîntat bine, se pune la locul lui.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

O seară plăcută pe care veți dori-o repetată, este o seară petrecută la restaurantul

HANUL MANUC

Conducerea restaurantului HANUL MANUC adresează onoratei clientele rugămintea de a-și reține din timp locuri la mese, prin tel. 13.14.15
(5055)

COOPERATIVA IGIENA BUCUREȘTI
anunță
deschiderea saloanelor complet modernizate

de:
COAFURĂ
FRIZERIE
COSMETICĂ

TARIFE OBIȘNUITE
CALEA VICTORIEI 54
Vis-a-vis de Palatul telefoanelor
Telefon 161909

MATERIALE NOI ȘI VARIATE
MAIȘTRI DE ÎNALTĂ CALIFICARE

(5056)

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

ALEXANDRU CELMARE, Buzău. Majoritatea soiurilor de trandafiri au o rezistență slabă la ger. Apare deci necesară protejarea lor. Trandafirii pitici, crescuți în formă de tufă se protejează mușuroindu-se la bază cu pămînt uscat și mărunt. Înălțimea mușuroiului este de 30 — 35 cm. Trandafirii cu trunchi înalt trebuie aplecați cu atenție, iar coroana lor introdusă într-o groapă adîncă de 30 — 35 cm. Coroana se acoperă cu pămînt, făcînd un mic mușuroi.

În cazul trandafirilor cu trunchi, care nu suportă îndoirea, se pun între ramuri paie de orz, după care se înfășoară totul pe dinafară cu pînza de sac, sau alt material protector.

PETRE ISTRATE, comuna Greaca, județul Ilfov. Stropirile de iarnă sînt foarte eficace pentru combaterea unor dăunători la pomi: păduchi țestoși, viermele mărului, cotari, acarieni, păduchi de frunze. În acest scop, se poate folosi una din următoarele substanțe: Dibutox în concentrație de 1,5 la sută, Hortitox în concentrație de 3—5 la sută, Nitox în concentrație de 4—4,5 la sută, Oleocarbetox în concentrație de 2,25 la sută. Pentru meri, peri și gutui, este bine să se facă două stropiri de iarnă, la un interval de 30—35 zile. Trebuie să știți că Hortitoxul nu poate fi utilizat mai mulți ani la rînd, deoarece stinjenește creșterea pomilor. De aceea, dacă primul tratament s-a făcut cu Hortitox, pentru cel de-al doilea tratament se folosește, obligatoriu, un alt produs.

AUREL ȘTEFĂNESCU — București. Într-adevăr cenușa ce se adună în timpul iernii este bine să fie păstrată spre a fi folosită în primăvară ca îngrășămînt. Nu este bună cenușa de cărbuni, deoarece conține unele substanțe vătămătoare pentru plante.

Cenușa se strînge zilnic, așezîndu-se în vase acoperite. Cenușa fierbinte, nu se stinge cu apă deoarece s-ar pierde o parte din substanțele hrănitoare. În primăvară, cenușa se folosește ca îngrășămînt la cartofi, castraveți, varză, vinete (cîte 12—20 grame cenușă amestecată cu puțină mrană, la fiecare cuib), precum și la pomii fructiferi. La pomii tineri se împrăștie cîte 500 —600 grame cenușă la fiecare pom, iar la cei mai în virstă 2—3 kg.

VASILE TURCU — Bacău. Dacă merii din grădina dv. au fost puternic atacați de rapăn și momilează, e bine să faceți către sfîrșitul iernii o stropire cu zeamă bordeleză în concentrație de 2% sau cu Captan (Orthocid) în concentrație de 0,5%. Pentru a prepara 100 litri de zeamă bordeleză în concentrație de 2% se folosesc 2 kg de piatră vînătă și 4 kg var stins

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ANA — București. *Să nu fiți atît de disperată de insuccesele terapeuticii aplicate pînă în prezent. Rezistența scăzută (disergia) pe care o prezentați poate fi corectată cu ajutorul gamaglobulinelor, iar reacția alergică va fi înlăturată prin administrare de Feniramin.*

„PARIA" — Cugești, jud. Vrancea și alți cititori *revin cu o întrebare, care statistic apreciată este printre cele mai frecvente și la care am mai răspuns. Înțelegem susceptibilitatea bolnavilor, însă nu sîntem de acord cu părerile preconcepute de a refuza un examen clinic. Problemele de andrologie (patologie sexuală masculină) sînt foarte complexe și nu se pot rezolva printr-o rețetă tip. Este necesar pe lîngă examenul somatic și cel psihic. Convorbirea cu medicul psihiatru va dezvălui adesea etiologia psihogenă a acestor tulburări și se poate realiza corectarea lor în urma unei psihoterapii raționale efectuate cu perseverență.*

I. POPA — București. *Este posibil ca la examene repetate rezultatele uroculturii să nu apară identice. Datele de laborator sînt influențate și de tratamentele urmate de dv. Forul cel mai competent din sectorul dv. este clinica de urologie spitalul Panduri.*

MIHAI BADEA — București. *Ne scrieți că prezentați „furnicături și înțepături extrem de violente" la nivelul membrelor inferioare. Prin corespondență nu vă putem stabili diagnosticul, dar vă sfătuim să vă examineze medicii specialiști în cardiologie și neurologie deoarece aceste dureri pot fi de natură vasculară sau neurologică*

Dr. Ana MURGULEȚ

UTIL ȘI PRACTIC

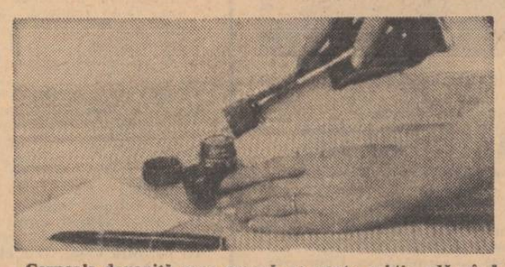

Cerneala devenită prea groasă, se poate subția adăugînd cîteva picături de oțet.

O cheie care se învîrte greu în broască și vă face necazuri cînd plecați sau vă întoarceți, va funcționa perfect dacă o veți freca pe o bucată de parafină.

MICI SECRETE ALE UNEI GOSPODINE

- **Ca să scoateți lustrul de pe gulerul unei haine de antilopă e de ajuns să-l frecați cu hîrtie sticlată extrafină.**
- **Zahărul și boraxul luate în părți egale sînt insecticidul cel mai sigur ca să scăpați de insectele care aleargă de-a lungul lemnăriei umede.**
- **Din timp în timp, schimbați sensul covoarelor dv. ca să nu se uzeze în același loc.**
- **Saltelele din burete de cauciuc trebuie aspirate în fiecare săptămînă. Saltelele cu arcuri (Relaxa) vor fi inversate (capul la picioare).**
- **O pată de cafea de pe o față de masă dispare dacă e frecată cu un gălbenuș subțiat cu puțină apă călduță.**
- **Ca să înceteze durerea unei arsuri — acoperiți-o cu albuș de ou bătut spumă.**
- **Gențile, coordoanele, pantofii din șarpe sau șopîrlă se curăță cu albuș de ou bătut spumă.**

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Maxime și minime

Pe glob, există diverse aspecte interesante, unele mai cunoscute, altele mai puțin cunoscute.

Este foarte probabil că mulți dintre dv., ați luat cunoștință despre ele, sau, poate numai despre unele din ele, pe parcursul vremii. Noi, vă vom indica aici cîteva care ni s-au părut mai deosebite, propunîndu-vă să vedeți în ce măsură le cunoașteți. Dacă nu le veți cunoaște pe toate, nu-i nimic: oricum răspunsurile le veți găsi în numărul următor al revistei.

Deci :

1. Care este cel mai mare continent?
2. Care este cel mai mic continent ?
3. Care este cel mai înalt munte ?
4. Care este cea mai mare adîncime oceanică ?
5. Care este cel mai mare debit fluvial ?
6. Care este cel mai mare lac ?
7. Care este cel mai adînc lac ?
8. Care este cea mai mare insulă ?
9. Care este cea mai mare peninsulă ?
10. Care este cea mai înaltă cascadă?
11. Unde este cea mai mică diferență de temperatură pe parcursul anotimpurilor ?
12. Unde cad cele mai multe ploi pe an ?
13. Unde cad cele mai puține ploi pe an ?
14. Unde se află așezarea omenească la cea mai mare altitudine ?
15. Care este cea mai lungă cale ferată pe plan mondial ?
16. Care este cel mai lung pod din lume ?

Din lumea microbilor

Microbii se înmulțesc extraordinar de repede, întrucît, pentru dezvoltarea lor completă este suficient un timp foarte scurt. În numeroase cazuri, cam în 20 minute, un microb devine adult, fiind apt pentru înmulțire. Cum microbii se înmulțesc prin sciziparietate, adică prin divizarea în două a corpului, rezultă că după 20 minute de la nașterea unui microb, vor apare două exemplare. După alte 20 minute, vor fi 2x2=4 microbi etc. Se observă că numărul microbilor crește conform progresiei geometrice 1:2:8:16... în care, la fiecare 20 minute, apare un nou termen al seriei.

Ținînd seama de aceste criterii, **vă imaginați cam cîți microbi ar putea exista, să spunem, după 10 zile de la apariția „capului de familie"?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Robot? Cine și de cînd?

Termenul de „robot" a fost creat de scriitorul ceh Karel Capek, în anul 1921, fiind folosit de el pentru prima dată în drama „Rossum Universal Robot", sau, prescurtat, „R.U.R.". Subiectul dramei este următorul : un bătrîn savant, Rossum, a descoperit procedeul de a organiza materia vie, putînd face din ea ființe asemănătoare oamenilor, capabile de muncă. Bazat pe cele cunoscute de Rossum, un tînăr inginer pune la punct producția în serie a unor ființe insensibile, un fel de mașini lucrătoare. Marii industriași acaparează invenția, tentați de cîștigurile pe care le pot obține, producînd în serie roboți. Avantajele pe care le întrevedeau constau în aceea că folosind roboții, ei puteau înlocui muncitorii, mergînd cu exploatarea la maximun. În plus, roboții nefiind oameni, puteau fi produși în orice cantitate, după bunul plac, pe cale industrială. Dar, răspîndirea roboților, a dus la o degenerare a oamenilor, care nu mai trebuiau să municească. În final, se ajunge la o organizare a roboților, urmată de o răscoală a acestora, fapt ce a condus la distrugerea omenirii.

Piesa lui Capek a fost ulterior tradusă în numeroase limbi și jucată cu succes pe multe scene ale lumii. Astfel, a pătruns pe plan mondial cuvîntul „robot" care, însă, cu timpul a căpătat o sferă mult mai largă.

Din secretele criminalisticii

Chiar dacă o armă de foc este bine ștearsă pe țeavă, se poate determina destul de exact timpul în care s-a tras ultimul glonț. S-a constatat că după tragerea unui foc, metalul armei se modifică, în ceea ce privește magnetismul propriu. Aceste modificări se păstrează între 7 și 10 zile, în funcție de tipul de oțel din care este confecționată țeava.

Dacă se studiază curba de demagnetizare a oțelului țevii, se poate determina cu o precizie de cîteva ore ultima dată a utilizării armei. Procedeul acesta, a fost brevetat în cursul anului 1970 în U.R.S.S. de cercetătorii B. Rozanov și A. Igolnikov.

Criptografie

S-au dat următoarele ecuații :

$$\begin{cases} x \cdot y = 110 \\ x + y = 27 \end{cases} \quad \begin{cases} \frac{w}{z} = 2 \\ w = 9 + z \end{cases} \quad \begin{cases} v^2 - u + 10 = 10 \\ u \cdot v = 11 \end{cases}$$

Rezolvînd ecuațiile, rezultă pentru necunoscute valorile : x= 5 ; y = 22 ; w = 18 ; z = 9 ; u = 11 și v = 1.

Admitem, pentru alfabet corespondența numerică de mai jos, care este și cea mai simplă :

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

W	X	Y	Z
23	24	25	26

În aceste condiții, așezînd valorile numerice ale necunoscutelor în ordinea indicată, adică 5—22—18—9—11—1, constatăm că cuvîntul căutat trebuie să aibă șase litere, iar conform corespondenței numerice echivalente a alfabetului, acest cuvînt nu poate fi altul decît... EVRIKA ! Știți ce înseamnă, nu ?

Presupunem că și dv. l-ați... „descoperit" !

Poșta cititorilor

Pentru întrebările din nr. 735, din 06.11.71, al revistei, s-au primit nici mai mult, nici mai puțin decît 114 scrisori, de la cititorii noștri, în decurs de o săptămînă. Marea majoritate au cuprins răspunsuri la întrebarea „Cum a decurs hangiul ?" Aproape toate răspunsurile au fost corecte. Vă imaginați deci că sortarea lor ne-a dat puțin de... furcă. De bună seamă că, neputînd publica aici numele tuturor cititorilor care ne-au trimis răspunsuri bune, am procedat ca de obicei, prin tragerea la sorți. Iată și rezultatul :

Fruntaș **Dăncăneț Dănuț**, Dimbovița ; **Ghiniță Nicu**, muncitor, Combinatul Siderurgic Galați ; **Tănăsescu Constantin**, maistru, Șantierul Turnu-Severin ; **Dumitrescu Liliana**, elevă clasa a III-a, Lic. Oraș Tg. Bujor, jud. Galați. (Felicitări Liliana! Se pare că ești una dintre cele mai tinere cititoare ale rubricii noastre. Dar, aceasta nu te-a împiedicat să dai și un răspuns corect. Tot înainte !) **Matei Roxana**, Trustul de construcții Argeș, Șantierul de construcții — montaj nr. 4, Cimpulung Muscel ; **Diana-Catrinel Moraru**, Cluj. (Nu ne-am fi imaginat că problema noastră v-a pasionat atît de mult) ; **Suditoaia Ioana**, București. (Vă urăm o grabnică însănătoșire și sperăm că ne veți mai trimite răspunsuri bune și în viitor. Problema cu frizerul am mai primit-o și de la alți cititori).

La aceeași problemă au răspuns corect și următorii cititori, pe care însă îi menționăm separat, pentru unele chestiuni, pe care le ridică :

A. Vasile, Oraș Gheorghe Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Problema cu „hangiul", trimisă de cititorul nostru Doru Brad, categoric nu poate fi o „plastografie" (nici Caragiale nu ar fi spus așa...), ci, cel mult o... plagiere a unui material publicat anterior. Dar, încă o dată subliniem faptul că nici unul dintre cititorii noștri, care ne trimit diverse materiale , probleme etc., spre publicare, nu au pretenția paternității lor. Noi le publicăm dacă sînt interesante sau amuzante, și ele se încadrează foarte bine în spiritul rubricii, al cărui titlu nu este „Ultimele noutăți din lume", ci cel pe care-l are.

Ing. Liviu MACOVEANU

BĂTAIA E RUPTĂ DIN... IAD

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarășe,

Mi s-ar putea spune că n-am folosit întreaga gamă a mijloacelor și metodelor menite să stingă deflagrația izbucnită, cu atît mai mult cu cît și eu, și „oponentul" meu sîntem juriști (dar altfel). Am fost prieteni, ne-am vizitat și, reciproc, ne-am permis, în virtutea unei amiciții, să ne deschidem, unul altuia, ușa la orice oră. În prezent însă lucrurile s-au complicat puțin, altercațiile și adversitățile pornind de la „conflictele" dintre copiii noștri (amîndoi băieți, al meu ceva mai mare).

Așa se face că, într-o bună zi, în urma unei „confruntări" dintre copiii noștri, soția vecinului meu a considerat că metoda cea mai bună pentru „eradicarea răului" este bătaia ; drept urmare, i-a aplicat fiului meu mai multe perechi de palme consecutiv, căruia fapt nu puteau să lipsească nici „cuvintele insulte. Fapta mi s-a părut reprobabilă (să bați un copil !) și, de aceea, nici n-am căutat să cer „explicații". Mai surprinzătoare mi s-a părut atitudinea soțului cînd, în discuția dintre soția mea și a domniei sale, a afirmat că „de acum înainte îl voi bate eu cum trebuie" (pe fiul meu, adică).

Aveam suficiente motive să trec peste această neplăcută întîmplare, ținînd seama de firea belicoasă a vecinilor mei. Numai că, prea mult n-a trecut, și neplăcuta „istorioară" s-a repetat, aceeași distinsă vecină pentru care am respect și considerație, în ziua de 15 ianuarie 1972 (scrisoarea poartă data poștei : 17.I.1972), a-recidivat, administrîndu-i fiului meu aceeași — condamnabilă — „terapie". Se poate, așadar, reține că „oponenții" mei sînt foarte agresivi, cu toate că, după cum v-am mai spus, eu n-am reacționat decît prin tăcere. Evident, de acum încolo, n-aș dori să adopt și eu — printr-o tristă contagiune — „metodele" amintite. Un cuvînt din partea dv., a cititorilor dv. m-ar ajuta poate să-mi păstrez „condiția umană" la care țin atît de mult. (Doresc să nu-mi fie declinată identitatea)".

Stimate corespondent, trebuie să fiu sincer și să mărturisesc că, pe loc, am simțit impulsul de-a vă da, *integral*, dreptate. Să fim bine înțeleși : principial vă dau dreptate integral deoarece, nu de astăzi, de ieri, și nu exclusiv pe temeiul unor păreri personale, am fost și sînt *împotriva loviturii copiilor*, cu palma, bățul sau chiar vorba (jignitoare). Regret că sînt nevoit să mă repet (am mai scris suficiente pagini pe această temă), dar specialiști de maximă calificare au demonstrat, pe bază de experimenate îndelungate, că *agresivitatea naște agresivitate*. Evident, fiecare dintre noi, părinții, știm perfect de bine cît de greu este să ajungem la ceea ce se cheamă disciplină *liber consimțită* hărnicie *liber consimțită*, cinste *liber consimțită* etc. Și nu de puține ori, după o zi de muncă, ne este greu să ne păstrăm calmul, atunci cînd dorim să obținem, prompt, o reacție normală a propriului nostru copil (și..ne mănîncă palma, însă — din ce în ce mai mulți adulți înțeleg asta — *ne stăpînim*). *Vorba dulce mult aduce* — se știe cine mai știe de cînd.

Cît privește rezerva mea (adică : de ce mă feresc să vă dau, integral, dreptate, în cazul comunicat), ea se referă la detalii : ați omis să-mi spuneți, totuși, cauzele „conflictelor" dintre copii, dacă băiatul dv. fiind mai mare nu poartă vina mai mare. Tăcerea nu cred — iertați-mi sinceritatea — a fi o soluție, nici pentru vecini, nici pentru propriul fiu. Mă interesează (de fapt pe dv. vă interesează) dacă băiatul a greșit *inițial*. Desigur, copiii noștri sînt permanent confruntați și cu situații mai puțin dorite, cu anumiți adulți care nu le pot fi, în nici un fel, *modele ;* se cuvine însă ca ei, copiii, să fie pregătiți pentru asemenea întîlniri... Și, foarte important : vina ulterioară a unui adult, a unui copil, față de ei, *să nu șteargă vina inițială*. Vă iubiți copilul, sînt absolut convins, și nu admiteți să suporte „corijări" contordente (aici sîntem categoric pe aceiași poziție). Am dedus limpede, din rîndurile dv. că nu vă situați pe poziția acelor părinți care protestează că alt adult le-a bătut copilul, fiindcă... e copilul lor, *numai ei au dreptul să-l bată*. Deci, nu „dreptul de proprietate" se pune în discuție, ci „principiul bătăii" ca metodă (falsă ! ! !) de corectare. Recapitulînd : a) aș delimita, cu mare precizie, și în prezența „oponenților", vina fiecărui copil (vina reală) ; b) aș impune, în ultimă instanță făcînd apel și la legile statului, precise și în acest domeniu, dialogul părinți-părinți, după fiecare „incident" (ne întîlnim în patru, hotărîm împreună etc.). Tot așa cum sînt împotriva bătăii, a violenței directe, fizice, ca și a celei verbale sau, mai subtile, mascate îndărătul unui act nedrept, sînt și împotriva *tăcerii* ca mijloc de aplanare a unor situații complicate, imposibil de negat, de depășit prin tehnica „struțului" (fie și de pe poziții de reală superioritate).

O STRADĂ BUCUREȘTEANĂ ȘI MONUMENTELE EI NECUNOSCUTE

Mai există enigme?

O declarație a arhitectului **PAUL EMIL MICLESCU** de la **Direcția monumentelor istorice** ne-a sugerat să ne îndreptăm obiectivul investigațiilor noastre spre unul din punctele cele mai centrale ale orașului — întretăierea Căii Victoriei cu B-dul Gh. Gheorghiu-Dej. D-sa ne sesiza, mai de mult, despre tunelul descoperit de un coleg în apropiere de biserica Doamnei, în momentul cînd studia acel edificiu. De altfel, referitor la vestigiile îngropate în subsolurile Căii Victoriei am găsit și cîteva consemnări mai vechi. Astfel, Marele dicționar geografic al României, apărut în 1898, notează : **„De la casele Băleanului și ale Bărcănescului se întindeau pivnițe și ganguri subterane pînă la palatul de azi al Societății de asigurare „Națională" din strada Doamnei. Aceste subterane mergeau pînă la Curtea Veche și serveau de ascunzători în vremurile trecute."** De asemenea, **V. DRĂGHICEANU**, într-un studiu apărut în 1914, scrie despre descoperirile prilejuite de zidirea actualului „Magasin Universel" : **„S-a dat de foarte frumoase capitele corintiene, desigur rămășițe din vechea casă a Văcăreștilor. O mare subterană pe zid s-a găsit întinzîndu-se dinspre Calea Victoriei, probabil spre vechiul castel al apelor".**

Ulicioara din centrul orașului

Vizavi de librăria Academiei, într-o clădire cu un stil arhitectonic ieșit din comun, se află astăzi magazinul „Fragus" și restaurantul „Delta Dunării". Avînd fațade pe Calea Victoriei și B-dul Gh. Gheorghiu-Dej, am trecut adesea pe lîngă ele, ba chiar am fost și în interiorul lor, fără ca să ne treacă vreodată prin gînd că păseam într-o fostă casă domnească. Desigur că, la fel ca și noi, foarte puțini dintre bucureștenii care se aprovizionează de aici, iau masa sau beau o bere la restaurantul de la etaj, știu că acest edificiu — modificat în decursul vremurilor — a fost lăcaș voievodal.

Surpriza întîlnirii cu aspectul orașului de odinioară, cu Bucureștii de acum 300 de ani, ne-a rezervat-o însă ulicioara ce se deschide din Calea Victoriei imediat ce ocolești clădirea magazinului „Fragus", strada biserica Doamnei. Urmînd drumul pavat dintre cele două rînduri de case, magazinul amintit și clădirea unde este acum „Confecția", fostul palat Nifon, la nici 25 de metri depărtare, peisajul ne oferă imaginea orașului de altădată, cu nivelul solului coborît cu aproape 50 de cm. Tăcerea din jur, lipsa aproape completă a oricărei circulații prin aceste locuri, luminițele care se zăreau dinspre interiorul bisericii din apropiere ne-au dat impresia la un moment dat că privim printr-un ochean magic care derula timpul înapoi cu trei secole. Monumentala biserică, înconjurată cu grijaj de fier și cu soclul îngropat aproape în întregime, din cauza supraînălțării străzii actuale, avea un aspect tainic mai ales că era ascunsă aproape vederii din cauza edificiilor din jur. Era biserica Doamnei, lăcaș ridicat în 1683 de Maria, soția lui Șerban Cantacuzino.

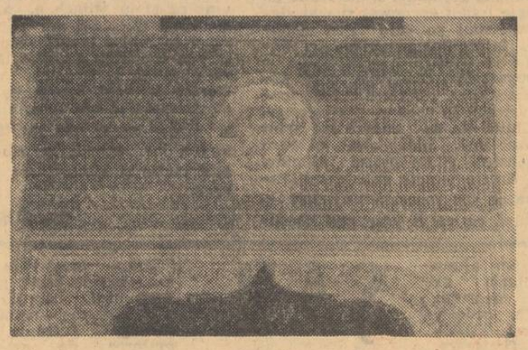

Pisania cu numele ctitorilor lăcașului ridicat în 1683 în curtea celor două case domnești

În studiul **„Evoluția arhitecturii în Muntenia și în Oltenia"** arhitectul **N. GHIKA-BUDEȘTI** arată că **„biserica Doamnei prezintă o impecabilă unitate de compoziție arhitectonică într-un veac în care această calitate este destul de rară."** Pridvorul deschis al lăcașului este rezemat pe opt stîlpi de piatră octogonali, ciopliți în stalactite la capitele și la baze, o inspirație, se pare, de la biserica episcopală din Curtea de Argeș. Ușa de la intrare este bogat sculptată, deasupra ei aflîndu-se o frumoasă pisanie cu numele ctitorilor și stema țării la mijloc.

Picturi și podoabe extrem de valoroase

În stînga bisericii există o căsuță veche, unde a locuit fostul preot Alexandru Popescu. Soția acestuia **ALEXANDRINA POPESCU**, ne-a dat cîteva amănunte din trecutul lăcașului. **„Locuiesc în această casă de peste 35 de ani și-mi amintesc că în 1938 soțul meu, cu prilejul încercării de curățire a pereților înnegriți de vreme a făcut o descoperire deosebit de importantă. Spălind cu apă și săpun registrul superior al pereților care erau acoperiți cu un strat de var a reușit să scoată la lumină numeroase scene pictate în frescă acum trei secole. Atunci au venit specialiști care au dat jos tot varul, însă din păcate nu s-a mai putut reface pictura de la registrul inferior, pictură deteriorată cu prilejul încercării de a se picta biserica din nou, în urmă cu 100 de ani. În ceea ce privește autorul frescilor, o inscripție situată lîngă proscomidie atestă că este vorba de un Constantin Zugravul".**

Despre picturile din acest lăcaș **prof. I. D. ȘTEFĂNESCU** scria în 1943 că **„sînt cele mai importante din Capitală, prin calitățile lor artistice deosebite. Realizate în stil elenistic tradițional, tonul care predomină este un roșu metalic, un bleu verzui și un galben puțin aparent".** Tot același specialist relevă faptul că fondatorii lăcașului i-au donat o bogată argintărie și numeroase țesături brodate de o mare frumusețe De asemenea, el notează că, din păcate, prețioasele icoane vechi au dispărut fără urmă. Relativ la acestea, **preotul MIHAIL GEORGESCU** ne-a oferit plăcuta surpriză de a ne arăta pe peretele din dreapta, lîngă ușa altarului, una din icoanele multiseculare pictate în stil bizantin și placate cu aur și argint. Știind că „Enciclopedia României" din 1938 pomenește că la biserica Doamnei există o icoană dăruită de domnitorul Matei Ghica, ne-am interesat despre ea, aflînd-o pe peretele din stînga al lăcașului. Tot acolo este un mare epitaf brodat cu fire de aur și argint de Maria Doamna, el avînd în dreapta, jos, chipul lui Șerban Cantacuzino, al soției sale și al unui fiu. Texte cirilice înconjoară de jur împrejur epitaful.

Secretul mormintelor din incinta monumentului

Cu prilejul unei noi vizite, **ALEXANDRINA POPESCU**, ne-a povestit despre un fapt deosebit de interesant petrecut atunci cînd se începuseră lucrările de restaurare a monumentului. **„Tin minte că restauratorii s-au oprit la un moment dat asupra celor patru pietre funerare din incinta lăcașului. S-a încercat să se descifreze textele scrise pe pietre, însă acestea erau atît de șterse încît nu s-a reușit identificarea numelor personajelor îngropate. Deschizîndu-se apoi mormintele, specialiștii au găsit intactă o bucată de mătase care aparținuse unei haine.**

Aș vrea să mai relev, că printre obiectele vechi și valoroase aflate în patrimoniul bisericii, era și o față de masă din mătase, lucrată de mînă, cu broderie și desen, precum și batiste pe care firele de aur înseilau splendide imagini. În fine, se mai păstrau coperțile unor evanghelii străvechi din aur și argint".

Mormintele din biserica Doamnei, rămase pînă astăzi neidentificate, au devenit astfel încă una din enigmele istoriei. Cercetînd diverse lucrări pentru a afla locul unde este înmormîntată fondatoarea acestui lăcaș, n-am reușit decît să-i găsim chipul reprodus de **NICOLAE IORGA** în volumul **„Portretele doamnelor române"**, apărut în 1937. Frumoasa soție a lui Șerban Cantacuzino este pictată cu deosebită măiestrie în biserica de la Popești-Vlașca unde **„pictorul a fost fără îndoială unul dintre cei mai buni reprezentanți ai meșteșugului său din această epocă, artistul căutînd mai ales să reproducă fizionomia, cu un caracter de asemănare care lovește".**

În curticica formată din triunghiul dintre colțul pridvorului și casa cea veche a preotului am văzut, de asemenea, două pietre funerare, una cu o inscripție ștearsă iar cealaltă cu **„frumoase flori în marmură albă și pe care se răsfață deasupra iataganul și topuzul domnesc încrucișate cu stema țării, vulturul și bourul cu stea. Iar în inscripție se spune că acolo odihnește frumoasa, tînăra și virtuoasa soție Maria Suțu, moartă la vîrsta de 18 ani, în 1848"** — notează colonelul **POPESCU-LUMINĂ** în lucrarea **„Bucureștii din trecut și de astăzi".** Și pentru că am pomenit despre cei îngropați în curtea bisericii nu putem să trecem peste consemnarea făcută de **N. STOICESCU** în **„Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București"** despre cercetările întreprinse de **dr. docent. G. CANTACUZINO** în strada Academiei nr. 4, la o distanță de circa 25—30 metri de biserica Doamnei. Cu acel prilej săpăturile au scos la iveală 15 morminte din secolele XV—XVIII, arheologul fiind de părere că aceste morminte au aparținut unui cimitir situat în preajma unei biserici care a precedat lăcașul ridicat de Maria Doamna la 1683. Într-adevăr, pisania amintește de existența unei biserici de lemn mai veche. În același context se înscrie și descoperirea din toamna anului trecut, descoperire făcută de lucrătorii care amenajau o pivniță alăturată casei preotului. S-au găsit atunci mai multe oseminte omenești, care relevă din nou prezența cimitirului de lîngă biserică.

Simion SĂVEANU

În numărul viitor : ODISEEA PODULUI MOGOȘOAIA

G. BADEA

— Hai mai repede mamă, că mă grăbesc !

V. TIMOC

— Ce nesimțit : mă deranjează la ora mesei !

Adrian ANDRONIC

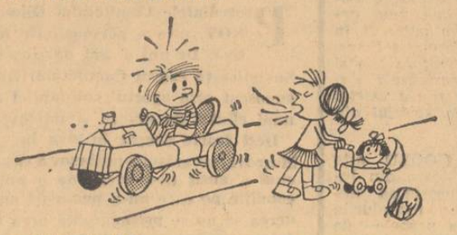

— Ilicitule ! ! !

Viorel SANDU

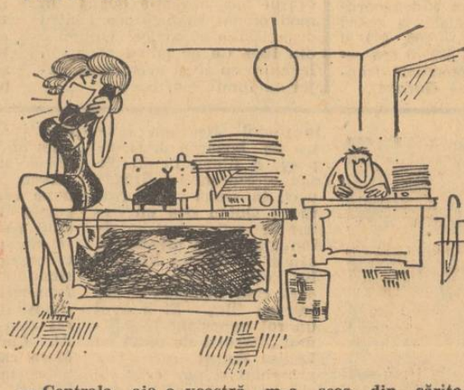

— Centrala aia a voastră m-a scos din sărite, dragă !!! Ca să discutăm și noi o jumătate de oră a trebuit să te sun toată dimineața !!!

JOCURI DISTRACTIVE

SUCCESIUNEA

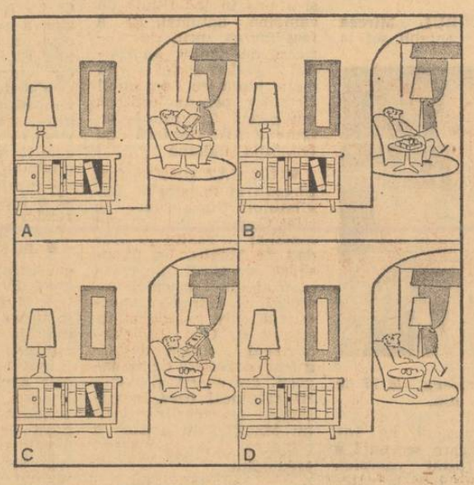

Cele patru desene trebuie aranjate într-o ordine cronologică, ținînd seama de conținutul lor.

(Soluția în numărul viitor)

OREBUS

DESPRE OAMENI

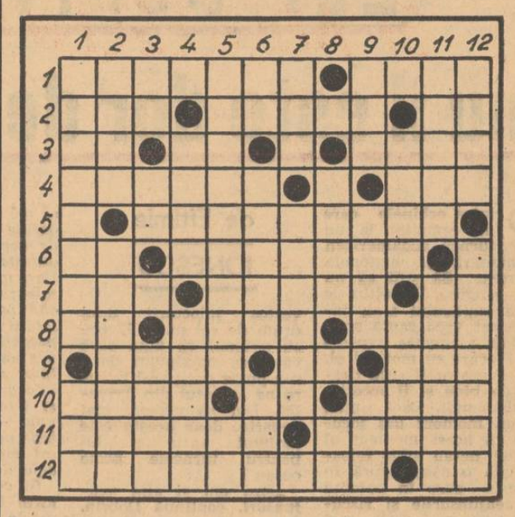

ORIZONTAL : 1. Scriitor sovietic contemporan, autorul piesei de teatru „Omul cu arma". — Scriitor român de limbă maghiară, autorul volumului de nuvele „Pornesc oamenii". 2. Primul om... la feminin. — A scris volumul de versuri „De la om la om". — Ion Lucaci. 3. Traian cel mic... — Anton Vasiliu. — Autorul nuvelei „A venit un om". 4. Scriitor grec contemporan, autorul cărții „Omul nenorocos". — Geniu în mitologia persană. 5. Marele povestitor care a scris volumul „Oamenii mării sale". 6. Ștefan Furtună. — Scriitor sovietic, autorul romanului Povestea unui om adevărat. 7 Un om deștept... (fig) — Scriitor clasic rus, autorul piesei de teatru „Dimineața unui om ocupat" — Cap de om norocos ! 8. Singurul om... — Os al antebrațului (pl. anatom.) — Scriitor sovietic contemporan, autorul cărții „Omul și forțele naturii". 9. Localitate în Birmania. — Aproape un tip ! — Riu în Țările de jos. 10. A scris poezia „Trezirea omului". — Primul diftong pe care-l pronunță un om... (onomatop.) — Cel „bun" caracterizează pe un om fin... 11. Autoarea poeziei „Am văzut și eu oameni plecînd". — A scris volumul de versuri „Oameni în lumină". 12. Scriitor clasic român, autorul nuvelei „Cănuță, om sucit". — Concluzie umană !

VERTICAL : 1. Autorul romanului „Oameni de ieri, oameni de azi, oameni de mîine". — Publicist român contemporan, autorul schiței „Doi oameni răi". 2. Localitate în Danemarca. — Om... tras pe sfori (neol). 3. Onomatopeea gîștei — Nota scriitorului — Gustul fierei. 4. Interjecție pentru adăpat caii (pop.) — Omenească. 5. Autorul piesei de teatru „Omul din Ceatal". — Uriaș legendar. 6. Pentru fața omului... — Legislator al Atheneі antice. — Omenoși pînă la sfîrșit ! 7. Un om prost... — A zăcea fără rost. (fig.) 8. Prefix chimic, care înseamnă „stînga". — Barbu Lăutaru. 9. Acoperă umerii... — A se văita (pop.) — Localitate în Indonezia. 10. A se mira (reg.) — Seamănă teribil... 11. Numele unei actrițe de teatru din București. (Liliana) — Fluviu în U.R.S.S. 12. A compus oratoriul-fantezie „Constelația omului". — Autorul tabloului „Omul zilei de mîine."

Eugen SEMEN

Cuvinte rare : GAH — ULNE — TAMU — EEI — OVRE — LEVO — SOE — UGNI.

ÎN SEZONUL RECE

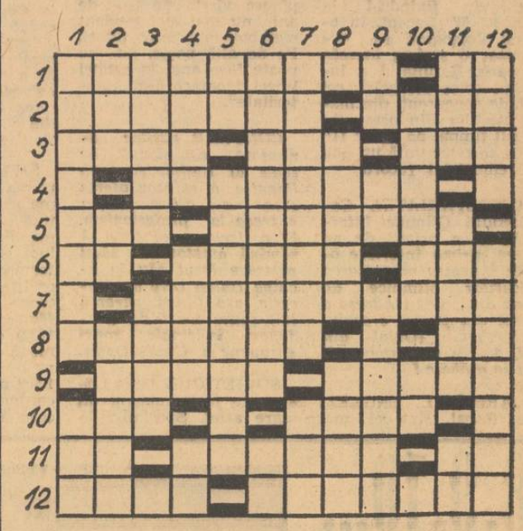

ORIZONTAL : 1. Lună de iarnă care precede Anul nou. — În casă ! 2. Merge cu plugușorul. — Surogat de zăpadă. 3. Curățitoare artificiale de omăt. — Document. — Frigider natural... 4. Acțiunea razelor... solare. 5. Un ianuarie... mai scurt ! — Magnet cu acțiune... feminină. 6. Urme de pucuri ! — Model. (fam.) — Tare ca gheața. (fig.) 7. Căldură... pe țeavă. (pl.) 8. Hibernări... mai pe înțeles. — În stivă ! 9. Trăgători la sanie, în ținuturile veșnic înghețate. — Vehicule de sezon. 10. În miez de iarnă ! — I-au mers fulgii... 11. Ninsă pe margini ! — Zăpadă... din abundență... (sing.) — Ace de gheață ! 12. Ninsă în final ! — Fulg de zăpadă. (fig.).

VERTICAL : 1. Înghețate. — Se schimbă iarna... (pl.) 2. A fost și una „glaciară". — Cristal de gheață. — A prezentat „Vremea zăpezilor". (fig.) 3. Incălzitor hibernal. — Floare albă... ca zăpada. 4. Cosmos la... —200°. — Diminutiv feminin. — Nea ! 5. Sus, la munte ! — Cădere... albă. 6. Arbori... de sezon. (dim.) — Mihai Săndulescu. 7. Scad și mai mult temperatura... (masc. pl.) — Clar. (fig.) 8. Întunecați la față. — Cerne... norii de zăpadă. (pl.) 9. La revelion ! — Stau în frig ! — Tine de cald... 10. Minialmanah. (pl.) — Nins din cap pînă în picioare ! 11. Fire. — Poleiți. — Puse la congelat ! 12. Albă... ca zăpada. — Stele și gheață...

Anton VERGILIU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ATRACȚII

ORIZONTAL : Marinar — Rata — Ivare — Oxigen — Uilavit — Sant — La — Terase — De — Oto — Ser — Tren — Cometa — Seina — Revelat — Tt — Vina — Inel — Io — A — Ent — Inimos — Sistem — T — Tap — Total — Loz — Sa — Acei — Curățat.

PĂRERI

ORIZONTAL : Sarmale — Gura — Ireal — Mori — V Ha — R — I — Patti — Arogant — Taaz — Satisfăcuți — Tt — Neutri — Fi — R — Cizma — Tsas — Uc — Tauri — Ist — He — Tr — Lir — E — Rica — Aparent — Ipotetic — Toi.

OPT DEOSEBIRI

(Soluția jocului din numărul trecut)

1) Patina stîngă (partea exterioară) 2) Pipa 3) Mineca dreaptă 4) Fereastra din dreptul becului 5) Floarea din dreapta 6) Fixatorul tabloului (șevaletul din dreapta) 7) Una din barele orizontale ale șevaletului (stînga) care susține tabloul 8) Unul din picioarele șevaletului (stînga, lîngă patinele cu rotile).

Cu și fără... crampoane

Lui Dobrin nu îi este dor de Pele

de Eftimie IONESCU

Printre echipele care au renunțat la un turneu sudamerican se numără și naționala noastră. Să știți că nu este singura. În ultimele două săptămîni s-au înregistrat vreo șapte anulări de asemenea expediții. Fiecare cu motivul ei. Pe al nostru îl știm destul de bine și îl socotim fundamentat. Dacă pînă la un moment dat jocurile în acest moment al anului ne-au adus foloase iată o conjunctură în care — puse în balanță — neajunsurile și riscurile erau mai grele, mai mari, decît avantajele, decît profiturile.

Un pledant al cauzei, un partizan al abandonării turneului peste ocean este Dobrin. Din proprie experiență și deci dintr-o sinceră convingere. Să-l lăsăm, mai întîi să-și expună punctul de vedere :

„Mie, unul, turneele sudamericane nu mi-au priit. Întîi, mă învinge călătoria de mii de kilometri cu avionul. Vă spun drept, pentru mine avionul este un adversar care îmi dă emoții de două ori mai mari decît toți marii fundași la un loc. Un meci decisiv, cum a fost acela cu Cehoslovacia să zicem, nu îmi produce grijile unui voiaj de ore și ore cu avionul. Cînd ajung la destinație sînt un om căruia nu îi mai trebuie nimic, nu mai are poftă de nimic".

Să înțelegem deci că vestea înlocuirii unui drum de cel puțin 12 ore cu avionul cu unul care va dura maximum două n-a putut decît să-l bucure pe „prințul din Trivale". Dar să vedem, mai departe, doar acesta este motivul antipatiei lui pentru turneele peste ocean ?

„Mai vin și alte neajunsuri, continuă Dobrin. *Înainte de toate, adaptarea la climă. Mă dovedesc greu de obișnuit cu căldurile foarte mari. Antrenamentele le fac cu greutate, rezistența la efort este mai mică. Dar și mai dificilă este starea de plictiseală care mă cuprinde. Timpul îmi trece foarte greu, mă gîndesc tot timpul acasă, la ai mei. În fine cînd trece totul cum trece și am revenit în țară, am nevoie de un timp destul de lung ca să îmi revin. toate astea m-au făcut să mă gîndesc cu destulă neplăcere la perspectiva noului turneu al echipei naționale în America de Sud și vă mărturisesc, eram gata — la un moment dat — să rog conducerea federației și pe antrenorul nostru, Angelo Niculescu, să renunțe la utilizarea mea în acel turneu. Dar m-am gîndit să nu se creadă că aș vrea să mă eschivez de la obligațiile echipei naționale și de aceea am renunțat la această intenție a mea. Dar, iată, văd că a venit salvarea pentru mine din altă parte. Chiar responsabilii programului de pregătire s-au gîndit la neajunsurile unui turneu lung și obositor și l-au înlocuit cu unul în Turcia și Grecia care — mie, unul — mi se pare foarte bine venit și va fi de două ori mai util decît partidele de peste ocean".*

Și care sînt, după „fakirul din Pitești", principalele avantaje ale turneului cu haltele de pregătire de la Istanbul — la stadionul lui Fenerbahce — și Salonic — la baza de antrenament a lui Paok ?

„Vor exista mai multe antrenamente, apoi cele două jocuri din Turcia, deci un prim moment de verificare a pregătirii ; apoi iarăși antrenamente și iarăși două meciuri, cele din Grecia. Antrenorul nostru își va da foarte bine seama, cînd ne vom întoarce, la 26 februarie, ce mai trebuie făcut pentru fiecare dintre noi. Și, cu ajutorul antrenorilor de la cluburi, poate corecta totul pînă la 8 aprilie cînd avem întîia apariție oficială din sezon".

Vedeți deci că lui Dobrin îi pare foarte bine pentru schimbarea de itinerar intervenită recent. Și că nu îi era deloc dor de Pele...

SAPPORO

Vedere generală a bazelor sportive și a satului olimpic

Cu 48 de ore în urmă, pe elegantul stadion de gheață din localitatea japoneză de sporturi de iarnă Sapporo, s-a dat startul în cea de a 11-a ediție a Olimpiadei Albe, competiție care la această ediție reunește 1656 de sportivi (912 bărbați, 217 femei și 527 oficiali), reprezentînd 35 de țări. Fidelă acestei sărbători sportive, care se desfășoară din 4 în 4 ani, țara noastră este reprezentată de o delegație care cuprinde bobeuri, schiori, alpini, biatloniști și un patinator artistic.

Locuitorii din Sapporo sînt foarte fericiți că în sfîrșit și-au văzut visul împlinit de a organiza celebra competiție. Aceasta, pentru că în anul 1940, la Sapporo trebuia să aibă loc Olimpiada Albă, care după cum se știe nu a mai avut loc din cauza celei de a doua conflagrații mondiale. Așadar, numele localității Sapporo revine după 32 de ani în arena olimpică. În programul competițional figurează probe de schi — coborîre, slalom, special, slalom uriaș, sărituri, fond, biatlon, patinaj artistic, patinaj viteză, hochei, bob și săniuțe. În total 7 ramuri sportive cu 35 de probe.

Telexurile agențiilor de presă ne-au transmis pînă la închiderea ediției noastre, că pe toate bazele sportive unde au loc concursurile la Makomanai, Muntele Feine, Okurayama, Miyanomori, Muntele Fniwa și altele întrecerile olimpice se desfășoară într-un decor de sărbătoare, care vor prilejui fără îndoială tinerilor participanți, clipe de neuitat.

FILATELIE

JOCURILE DE IARNĂ DE LA SAPPORO...

...fac obiectul unei emisiuni a poștei române, realizată după machetele graficianului Eugen Palade, pusă în circulație în această săptămînă, înfățișînd în desenele mărcilor disciplinele sportive ce se vor desfășura în orașul din insula japoneză Hokkaido, devenit „capitala" sporturilor de iarnă din acest an. Pe un fond albastru sînt desenate în culori deschise : o patinatoare artistică (val. 10 bani) ; un hocheist (val. 20 bani) ; un biatlonist (val. 40 bani) ; boberi în cursă (val. 55 bani) ; un schior în plin efort (val. 1,75 lei), ultima valoare (3 lei), înfățișînd drapelul japonez, emblema Jocurilor Olimpice de iarnă, precum și simbolicele cinci cercuri olimpice. S-a emis și o „coliță" (val. 5 lei), care înfățișează flacăra olimpică profilată pe un fundal închipuit de un mare fulg de zăpadă stilizat și din cele cinci cercuri olimpice, coliță avînd cel mai mic tiraj (300 000 bucăți) și dimensiunile de 78/90 mm, mărcile fiind în dimensiunile de 33/43 mm. Noua serie de mărci este întregită cu plicuri „Prima zi a emisiunii" obliterate cu o ștampilă specială.

În exclusivitate pentru „Magazin"

„DORESC SPORTIVILOR ROMÂNI CÎT MAI MULTE ȘI MAI RĂSUNĂTOARE SUCCESE"

Convorbire cu președintele Comitetului Olimpic din U.R.S.S.

• Prezența sportivilor sovietici la Olimpiada 1972 ; • Orașul Moscova și-a propus candidatura pentru găzduirea ediției a 22-a a J.O.

Președintele Comitetului Olimpic din U.R.S.S., K. ANDRIANOV, este o personalitate bine cunoscută în lumea sportivă. De ani și ani de zile, domnia sa reprezintă Uniunea Sovietică în cadrul Comitetului Olimpic Internațional, fiind bine cunoscut prin aportul substanțial pe care-l aduce la menținerea unui climat de muncă și înțelegere.

Deși foarte ocupat în ziua în care i-am solicitat interviul la Moscova, tovarășul Andrianov a răspuns cu plăcere inițiativei mele cînd a auzit că-i vorba de o publicație din România. Singura condiție pe care mi-a pus-o (și am reușit s-o respect) : întrevederea să nu se prelungească prea mult. A rezultat acest interviu fulger pe care vi-l prezentăm mai jos :

— Întreaga lume sportivă a primit cu satisfacție știrea că orașul Moscova și-a depus în mod oficial candidatura pentru organizarea Jocurilor Olimpice din 1980. Ce ne puteți spune în legătură cu acest eveniment major al lumii sportive ?

— Da, este adevărat că Moscova și-a depus candidatura pentru organizarea celei de a 22-a ediții a Jocurilor Olimpice. De altfel, chiar dl. Avery Brundage, președintele C.I.O. a răspuns personal, confirmînd primirea candidaturii, și declarîndu-se întru-totul de acord cu ea.

— Nu ne îndoim că orașul Moscova are toate condițiile pentru a face față unui asemenea complex examen organizatoric. Am dori să ne dați unele detalii.

— Capitala Uniunii Sovietice are baze sportive excelente pe care cred că nu este cazul să le enunțăm fiindcă sînt cunoscute de sportivi din toată lumea. Avem toate cele necesare ca întrecerile sportive să se desfășoare la nivelul pretins de marea întrecere. Experiența căpătată cu prilejul diferitelor campionate mondiale și europene pe care le-am organizat și mai ales examenul pe care ni-l solicită la fiecare patru ani grandioasa noastră Spartachiadă a popoarelor, constituie, după părerea mea, un certificat de maturitate. În ceea ce privește posibilitățile de cazare nu sînt probleme, mai ales că vom construi și un orășel olimpic.

Aceste simple date enunțiative se vor concretiza ulterior — după ce va fi acceptată candidatura noastră — într-un amplu și complex program de măsuri care vor da posibilitatea ca pînă în 1980 să pregătim o strălucitoare desfășurare celei de a 22-a ediții a Jocurilor Olimpice.

— Vă dorim succes. Tovarășe Andrianov ne aflăm aproape de ediția 1972 a Jocurilor Olimpice. Sportivii sovietici au fost în ultimele ediții printre protagoniștii marii întreceri. Își vor menține reprezentanții Uniunii Sovietice pozițiile fruntașe ?

— La München, țara noastră va fi prezentă la toate întrecerile, cu excepția hocheiului pe iarbă. Pregătirile loturilor sportive se desfășoară sub supravegherea unor colective de specialiști. În aceste loturi figurează numeroase elemente tinere descoperite cu prilejul desfășurării Spartachiadelor. Vor urma concursuri selective și cei mai valoroși dintre ei vor fi reținuți pentru Jocurile Olimpice. Convingerea noastră este că la München reprezentanții Uniunii Sovietice vor obține mai multe medalii decît la Mexico.

— În încheiere...

— Înainte de toate, mi-aș îngădui să relev buna colaborare între Comitetele Olimpice din U.R.S.S. și România și, legat de aceasta, ajutorul reciproc dintre unele federații de specialitate. Mișcarea sportivă din România este în cert progres, ilustrat de o serie de remarcabile succese internaționale. Sînt convins că și la München, reprezentanții țării dv. vor fi prezenți în multe locuri fruntașe și vor confirma rezultatele bune obținute la ultimele ediții. Doresc din toată inima, ca mișcarea sportivă din România să se afirme cu și mai multă hotărîre, iar sportivilor săi cît mai multe și răsunătoare succese.

Gh. RUSSU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

ITA JUVETE, Băilești : „INVADERS ! ! !" De cînd urmăresc scrisorile de la „Poșta rotundă" sînt neliniștit. Am impresia că invadatorii au părăsit micul ecran și vor să acapareze fotbalul românesc. Le-ar conveni, desigur, acum cînd el se află între primele valori de pe bătrînul continent. Dar noi, „marii specialiști" din tribune, cei fără de care Dobrin et. comp. n-ar fi învins pe Dobias la 14 noiembrie 1971, noi trebuie să-l apărăm. Iată punctul meu de vedere :

Avem un buchet de mari fotbaliști care au ieșit onorabil din „groapa leilor" de la Guadalajara și care ne-au adus marea satisfacție de a ridica echipa României între primele opt din Europa în 1971. A alege pe cel mai bun dintre ei este o treabă dificilă. Și aceasta nu se poate face fără a da naștere la discuții contradictorii, fără birfeli pe la colțuri, în ciuda faptului că poșta lui Ion Băieșu e rotundă... Dar, oare este bine așa ? De ce să-ncercăm acum să-l subapreciem pe Dobrin, elogiindu-l pe Dumitru, sau invers ? Noi avem în continuare nevoie de amîndoi și de ceilalți băieți din națională. Se apropie dubla confruntare cu Bene și Dunai în primăvară și aș dori să-i vedem pe băieții noștri în cea mai bună formă a lor. N-are importanță cine va da golurile ; fie el Dumitru sau Lupescu, Dobrin sau Dinu. Dar să trecem și de acest obstacol. De ce să le căutăm tricolorilor nod în papură cînd ei se luptă pe gazon ca să ne aducă nouă satisfacții pe care cu ani în urmă nu le-am avut ? De ce să-i reproșăm uriașului Răducanu faptul că unii reporteri îi spun „Rică", „Tamango" sau „Ricardo" ? Ce a fost rău în faptul că Greavu era numit „Cauciuc" pentru elasticitatea lui, Dumitrache a fost și este „Mopsul", Constantin era „Profesorul", iar Pavlovici era „Pantera Neagră" ? Noi le-am dat alte nume pentru că-i simpatizăm și-i stimăm. Nu sînt de acord să-i criticăm ! Asta s-o facă Angelo Niculescu sau alții din aceeași branșă, deși ei nu se pricep la fotbal ca cei din tribune... Și în ședințele de analiză la cluburi sau la federații în presă, idolii noștri nu sînt scutiți de critică atunci cînd situația o cere. Cineva spunea la „Poșta rotundă" că avem cel puțin 11 jucători mai buni ca Dobrin. Eu zic să fim serioși. Dobrin este un mare fotbalist. Dar nu numai el. Sînt mai mulți. Admir, de exemplu tenacitatea lui Dinu, sobrietatea lui Lupescu, iar cînd văd că adversarii sînt depesedați de aceștia zic în gîndul meu : „Pe aici nu se trece !" Îmi place să-l văd pe talentatul Dumitru acaparînd tot mijlocul terenului, pe Dembrovschi prezent neobosit în atac și apărare, pe Lucescu în cursele lui cu centrări milimetrice creînd goluri „pe tavă". Îmi place să-l văd pe Dobrin pierzîndu-și pe drum adversarii, ca la 14 noiembrie 1971, sau pe Dumitrache depășindu-l „la cap" pe faimosul căpitan al echipei Angliei, cum a făcut-o la București, cu cîțiva ani în urmă. Și ar mai fi și alții care merită admirație. Cît despre simpaticul nostru Rică, atunci cînd îl văd că se întinde ca o panteră și salvează goluri gata făcute îi iert gafele de tipul celei din meciul cu Dobias și Polak. Aceștia sînt jucătorii noștri. Trebuie să fim alături de ei și să-i ajutăm să meargă mereu spre victorii ca să ridice prestigiul fotbalului românesc. Ce păcat, însă, că în fotbal sîntem prea mulți pricepuți ! Să-i lăsăm zic eu pe cei de profesie să conducă în continuare, că, după cît se vede, bagheta lui Angelo Niculescu se dovedește bună. Să terminăm cu acești „INVADERS" care au început în cadrul „Poștei rotunde" să pună stăpînire pe fotbalul nostru.

Meștere Băieșu, fii atent că „INVADERS" sînt periculoși. Ferește-te de ei. Și încă ceva : să nu te duci pe la Băilești. Cică juvenții lui Amza Pellea vor să te arunce în Balasan. Asta pentru că fotbalistul Nr. 1 al României pe 1971 nu a fost ales din Cetatea Băniei. Și eu sînt juvete, dar nu-mi dau numele, de teama celor din Giulești. Așa face și Belphegor, care nu știu de cine se teme. Deci, mă cheamă Ițâ".

Dragă Iță, ai dreptate. E cazul să punem capăt scandalului care se numește „Dobrin sau Dumitru ?". Mai am cîteva scrisori pe care trebuie să le public în săptămînile viitoare, obligații de onoare, după care — gata. Îi rog, deci, pe cititori să nu mai scrie pe marginea acestui caz. În ceea ce privește pericolele care mă pasc prin Oltenia, fiți fără grijă. Ce să caut eu la Băilești ?

IOAN BUDEA — Zalău, jud. Sălaj : „Ani de-a rîndul, specialiști, ziariști, comentatori și spectatori au căutat cele mai diverse soluții pentru redresarea fotbalului românesc. Fiecare nou element ne dădea speranțe. Am sperat în Teașcă, Ozon, Ivansuc la Madrid, am sperat în Constantin la Tokio, am sperat în Dumitriu și Ionescu, am sperat chiar și înaintea acelui 1—7 din Elveția. Și, deși întotdeauna speranțele ne-au fost înșelate, am continuat să rămînem aceiași fideli iubitori a tot ceea ce era legat de fotbal. Îl iubeam pe Teașcă pentru verva deosebită cu care începea fiecare lucru, îl iubeam pe Constantin pentru sobrietatea cu care evolua pe teren, îl iubeam pe Ivansuc pentru momentele (căci erau doar momente, dar era suficient) de fotbal spectaculos pe care ni le oferea. În virtutea acestei fidelități, consider eu, ar trebui să ni se deschidă toate căile de acces spre adevăr, ori cît de mult ar leza pe unii sau ar avantaja pe alții. Este drept, presa a încercat ceva, dar de fiecare dată părerile au fost atît de controversate încît adevărul a rămas doar un privilegiu al celor ce trăiesc în imediata apropiere a lumii fotbalului.

A doua problemă care mi se pare cel puțin ciudată este aceea a „luptei" pe care o duc între ei cei ce sînt chemați să informeze prin presă, radio sau TV despre viața fotbalului românesc. De ce se transformă aceste mijloace de informare în ringuri de box ? Cristian Țopescu crede oare că poate folosi TV sau presa pentru a trânja rivalitățile (dar de ce oare rivalitate ?) cu Fănuș Neagu, Adrian Păunescu sau Valeriu Mironescu ?

Surprinzător, finalul transmisiunilor din Mexic a fost consacrat nici mai mult nici mai puțin articolelor publicate sub semnătura lui Valeriu Mironescu. Deși nu a folosit nici un nume era evident că cel vizat era autorul articolelor din revista „Magazin". O coloană întreagă a fost „dedicată" în revista „Săptămîna" lui Fănuș Neagu. În aceeași revistă am aflat cu surprindere că inițialele P.A. înseamnă păstîrnac ascuțit. Dacă pentru mine aceste inițiale P.A. înseamnă Păunescu Adrian pentru unii înseamnă : pană ascuțită. Și cred că este așa pentru că altfel nu îmi explic reacțiile violente pe care le stîrnesc articolele semnate P.A.

Nu mă îndoiesc că fiecare e animat de cele mai bune intenții, dar de aici și pînă la a aduce prejudicii de orice natură altora, încercînd să-și impui punctul de vedere, este un drum destul de lung, drum ce nu ar trebui parcurs sub nici un motiv. Există anumite bariere convenționale, a căror ignorare nu este admisibilă sub nici o scuză.

Mi-aș permite să sugerez lui Cristian Țopescu să rămînă același comentator (poate cel mai autorizat) care ne-a cucerit și ne-a ținut treaz atenția chiar și atunci cînd subiectul expus nu cădea sub incidența preocupărilor noastre. Prezența domniei sale era suficientă pentru a ne convinge să ținem companie televizoarelor. Și aceasta este un lucru destul de mare".

Aveți dreptate, „duelurile" între publiciștii sportivi sînt o adevărată calamitate și trebuie să li se pună capăt. În ceea ce mă privește, am făcut tot ce mi-a stat în putință să-l împac pe Fănuș Neagu cu Țopescu și am reușit la Helsinki să-i fac să joace o miuță împreună. Cred că dacă îmi fac niște timp rezolv și încordarea dintre Țopescu și Mironescu. Și atunci o să fie liniște, și-o să fie bine.

MOZAIC

ÎN VEDEREA descoperirii unor talente și a popularizării atletismului, fostul campion australian Peter Snell și antrenorul Arthur Liddord au organizat o întrecere originală și anume ștafeta 100 x 1 milă (1609 metri). Astfel s-a născut o nouă întrecere și s-a stabilit un nou record mondial. Cei 100 de atleți australieni au stabilit timpul de 8 h 33' 34" 4. La 18 septembrie 1971, studenții Universității din Uppsala (Suedia), au ameliorat recordul, fixîndu-l la 8 h 30' 6". Recent, în orașul Volgograd s-a organizat o ștafetă asemănătoare. Rezultatul a întrecut orice așteptări, cei 100 de concurenți din masa atleților din oraș au reușit timpul de 7h 52' 11" ceea ce reprezintă un nou și remarcabil record.

SECRETARIATUL Comitetului Olimpic Internațional a primit de pe acum, prima înscriere oficială pentru organizarea Jocurilor olimpice de vară din... 1952 ! Adresa a venit din partea orașului Colombos (Ohio) din S.U.A. Nu s-ar spune că nu se grăbesc !

„ARBITRII ENGLEZI de fotbal sînt cei mai buni din lume, însă ei n-au condiție fizică. Această situație se datorează faptului că sînt prea... grași și numărul mare al kilogramelor îi împiedică să alerge mult și să se antreneze în mod corespunzător" a declarat Derek Dougan, președintele Asociației jucătorilor de fotbal din Anglia unui reprezentant al presei.

Răspunsul a venit prompt tot prin ziar, din partea celor incriminați : „Toți cei care depășesc vîrsta de 30 de ani nu mai au evident metabolismul celor tineri. Pe de altă parte, nu se poate face apel la arbitri tineri deoarece n-au... autoritate".

CONTRAR știrilor anunțate, campionul de tenis al Italiei, Adriano Panatta, a refuzat oferta care i s-a făcut pentru a trece la profesionism. El a declarat că ține să rămînă amator și să-și păstreze locul său în echipa Italiei care anul acesta are (după părerea lui) șanse mari de a ajunge în finala zonei europene a Cupei Davis.

SOVIETICUL Janis Lusis este fără îndoială un mare atlet. Specialist în aruncarea suliței, el deține (conform unei recente statistici), un alt record în ceea ce privește aruncările sale. Astfel între anii 1961—1971, Lusis a obținut 115 aruncări peste 80 metri printre care de 49 de ori peste 85 m și de 10 ori aproape de 90 metri. Anul acesta (are 33 de ani) el își va apăra titlul olimpic la München.

DIN NEFERICIRE, nici sportul cu balonul oval nu este scutit de unele accidente foarte grave, soldate uneori cu un deznodămînt fatal. Un asemenea caz s-a petrecut în Franța, unde un tînăr jucător, Pierre Casteran de la echipa Clarens, a decedat în urma unui accident grav petrecut în meciul cu formația Pinas. El a fost rănit la cap și coloana vertebrală și după 40 de zile a încetat din viață la spitalul din Toulouse.

SHANE GOULD este prima înotătoare din lume care reușește să dețină toate recordurile mondiale la probele de înot (stilul liber). O performanță apropiată a mai realizat faimoasa înotătoare americană Helen Mădison (între anii 1930—1932) care a fost recordmenă mondială la patru probe : 100, 200, 400 și 1 500 m. (la 800 m era recordmenă mondială franceza Yvonne Godard).

8, 9, 10... OUT !

de Paul OCHIALBI

Floyd Patterson, în așteptarea meciului cu Bonavena

• Patterson — Bonavena • O întrebare — un răspuns • Cane în... pasă neagră • Un caz unic • I. Popa despre tinerii selecționabili • Se retrage Bodell ? • Răspunsul lui Clay • Cooper din nou în actualitate.

• LA 11 FEBRUARIE, celebra arenă newyorkeză Madison Square Garden își va deschide din nou porțile pentru a găzdui mult așteptatul meci dintre „grei" F. Patterson, fost campion olimpic la Helsinki (categoria mijlocie b ko rep I-a pe V. Tiță) și argentineanul Oscar Bonavena. Ambii pugiliști au același țel : să devină șalangeri oficiali la titlul deținut de Frazier. Campionul lumii se pare că a declinat oferta de a-l întîlni pe Foreman, urmînd să acorde o șansă învingătorului meciului Patterson — Bonavena. Patterson, la 37 de ani (83 kg) a rămas același om modest care nu face declarații scandaloase. El a arătat că se află în formă bună manifestată de altfel în cele 6 meciuri pe care le-a susținut anul trecut în schimb, „vorbărețul" Ringo Bonavena (93 kg) a declarat următoarele : **„Îl voi trimite repede la podea pe papa. Am să mă grăbesc pentru a nu risca".** Bonavena, boxer rudimentar însă bun încasator și extrem de dur, este complet restabilit după accidentul suferit și specialiștii îi acordă prima șansă în fața pugilistului cu „bărbia de porțelan" cum a fost denumit Patterson, învins de două ori prin ko de Liston.

• CITITORUL Mircea Iacobescu, contabil șef la

Jack Dempsey, la 77 de ani.

I.A.S. Giurgeni ne întreabă în care secvență a apărut fostul campion mondial de box la categoria grea Jack Dempsey în filmul „Recviem pentru un boxer" ? J. Dempsey a filmat în marele său restaurant pe Broadway, în scena cînd Anthony Quinn bea un pahar de coniac dres cu sifon alături de managerul său și de Mickey Rooney. Nu este pentru prima oară cînd Dempsey apare într-un film. El a avut un rol important în filmul „Departe de țară" cu Louise Rainer, care a fost prezentat și pe ecranele cinematografelor noastre acum vreo 35 de ani.

• GREUL ITALIAN Dante Cane, cunoscut publicului nostru din meciurile susținute în compania lui V. Mariuțan, se află în pasă neagră. După ce a fost acuzat că ar fi „trucat" meciul cîștigat prin ko în fața spaniolului Martinez-Tarzan, blocîndu-i-se bursa, Cane și-a pus în joc titlul de campion național. El a fost învins prin descalificare de Zanini în rundul 4, ratînd astfel ocazia de a lupta cu spaniolul Urtain pentru centura europeană. Contestația lui Cane a fost respinsă de federația italiană

• UN CAZ UNIC a fost înregistrat în istoria pugilatului. După cum se știe, Organizația boxului mondial cu sediul la Ciudad de Mexico l-a deposedat de titlul de campion al lumii la categoria mușcă pe filipinezul Salvarria, care s-a dopat în meciul cu Gonzales (Venezuela). Această decizie a fost contestată de managerii, antrenorii și boxerii filipinezi care, manifestînd pe străzile orașului Manilla, au depus o plîngere la ambasada Mexicului.

• INTREBAT despre tinerii selecționabilii în diferite loturi, antrenorul Ion Popa ne-a spus : **„Avem cîteva elemente bune care s-au rodat în galele internaționale de anul trecut. Trebuie să remarc pe St. Boboc, (semimuscă), Gh. Ciochină (semiușoară), I. Mocanu (semimijlocie), Simion Cuțov (pană), D. Condurat (muscă) și semigreul Al. Coroianu din Satu Mare care-l învinge la antrenamente pe H. Stumpi".**

• SURCLASAT în două meciuri (cu Urtain și Quarry), veteranul englez Jack Bodell, categoria grea) campion al țării, a anunțat că va susține ultimul meci al carierei. El își va pune titlul în joc în fața tinerei speranțe, irlandezul Danny Mc Linden.

• DESIGUR CASSIUS CLAY a aflat că Joe Frazier a spus despre el că este un pugilist... terminat. El a declarat ziariștilor următoarele : **„Am să-i demonstrez lui Frazier că nu știe box. De altfel în primul nostru meci eu am cîștigat 8 din cele 15 reprize, trei terminîndu-se la egalitate. Mă voi juca cu el așa cum știe să o facă un excelent toreador cu un taur".**

• FOSTUL CAMPION european la categoria grea, H. Cooper (Anglia), care a abandonat boxul în urma unei decizii eronate (a fost învins la puncte pe nedrept de Bugner) a arătat că nu este exclus să-și facă reintrarea El a subliniat că actualul campion european Urtain nu are încă o valoare și l-ar mai putea învinge încă o dată înainte de limită. Cooper are 38 de ani.

ȘAH

Primul clasament în „Partida — Concurs" a revistei „Magazin"

Deoarece am ajuns la concluzia că victoria negrului este inevitabilă, cedez", ne scrie cititorul **TOMA DORIN** din Timișoara, unul din participanții la „partida-concurs" organizată de revista „Magazin". Aceeași concluzie au mai tras-o și alți cititori și, astfel, s-ar părea că încet, încet controversa iscată de studiul olimpic al maestrului Paul Farago este pe cale să se stingă. Dar, alți cititori continuă să lupte pentru a demonstra că albul poate obține remiza și că planul de joc găsit de ing. **C. PETRESCU** — plan care răstoarnă soluția originală a studiului — ar putea fi, la rîndul său, combătut cu succes. Alți cititori — convinși că albul nu mai poate salva partida — continuă totuși să joace, pentru a candida la premiul de consolare oferit pentru rezistența cea mai îndelungată.

În legătură cu întrecerea dintre cititori, sîntem în măsură să publicăm astăzi primul clasament al „partidei-concurs". Astfel, punctajul maxim pentru mutări bune l-au obținut pînă în prezent **BULIGA ION** (Sinaia), **DAN FRANCISC** (Satu Mare), **DUMINICĂ EMIL** (Buc.), **GOJA TRAIAN CORNEL** (Satu Mare), **HACIKIAN ȘTEFAN** (Buc.), **MATEI GH.** (Tîrgoviște), **RADOSAV OCTAVIAN** (Timișoara), **SPERDEA ANTON** (Hunedoara), **ȚĂRANU DOREL** (Brașov), **TOMA SEBASTIAN** (Iași) și **VEGA ION** (Hoteaguvilcea). O serie de alți cititori urmează la un punct diferență, putînd ajunge plutonul fruntaș.

În ceea ce privește desfășurarea partidei-concurs, marea majoritate a cititorilor-participanți s-au declarat de acord cu poziția din diagrama numărul opt, publicată la 22 ianuarie (alb-Ra6, Tb7 (sau Tb6 sau Tb1 sau Tb2) ; negru-Rc4, Da3). Cei care au ales alte mutări decît cea majoritară — și care în cele din urmă ajung la aceeași poziție — au primit răspuns prin poștă.

În poziția din diagrama opt majoritatea concurenților au răspuns 9. Tb5 (s-a mai jucat și 9. Tb8, 9. Tb7, 9.Tb6 și 9.Rb6 — mutări la care s-a răspuns prin poștă). Răspunsul negrului la Tb5, răspuns comunicat de ing. C. Petrescu, este mutarea de așteptare **9... Dal.** Comentînd mutarea, ing. C. Petrescu arată că ea are ca scop obligarea albului de a-și retrage turnul spre a putea ocupa apoi cu regele negru cîmpul c5 în drumul spre cîmpul c8. Deoarece considerăm că albul nu poate opune o rezistență prea mare acestui plan, ing. C. Petrescu propune următoarea variantă, cu care cititorii pot fi sau nu de acord. **10.Tb7, Re5 11. Tb6, Da2 12. Tb5 șah. Rc6 13. Tb7, Da3** rezultînd poziția din diagrama următoare.

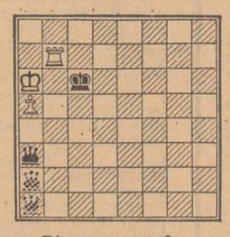

Diagrama nr. 9

Poziția de control — alb : Ra6, Tb7, pion a5 ; negru: Rc6, Da3 (sau Da2 sau Dal, în alte variante).

Cititorii care sînt de acord cu această poziție vor trimite în continuare mutarea a 14-a a albului (eventual cu indicarea poziției preferate a damei negre); cei care doresc să continue partida în alt mod decît varianta propusă vor preciza mutările cărora le acordă preferință.

U. VĂLUREANU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

ÎNSUFLEȚITE CHEMĂRI LA ÎNTRECERE SOCIALISTĂ PE ANUL 1972

Săptămîna care se încheie marchează în viața țării o deosebită efervescență politică generată de chemările la întrecerea socialistă pentru îndeplinirea și depășirea planului pe 1972, de pregătirea Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderile și centralele industriale și de construcții, — care, potrivit Hotăririi Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. va avea loc între 17—19 februarie, — de pregătirea celui de-al II-lea Congres al Cooperativelor agricole de producție. Aceste manifestări, deși se înscriu în practica devenită curentă a conducerii partidului și statului nostru de-a se consulta cu marea masă a făuritorilor planurilor economice ale țării, constituie momente politice deosebite prin faptul că își propun o profundă dezbatere pe o vastă tematică la care vor participa reprezentanții clasei muncitoare, ai țărănimii noastre cooperatiste.

După cum se știe, pe ordinea de zi a Conferinței figurează analiza activității desfășurate de organizațiile de partid și conducerile unităților economice pentru aplicarea măsurilor stabilite de Conferința Națională și Congresul al X-lea al partidului cu privire la perfecționarea organizării, planificării și conducerii în domeniul industriei și construcțiilor. In acest context, participanții la Conferință vor dezbate un evantai larg de probleme — de la modul de exercitare a atribuțiilor și competențelor largi conferite prin lege întreprinderilor și centralelor, îmbunătățirea relațiilor dintre întreprinderi, centrale și ministere, creșterea rolului factorilor economico-financiari și ridicarea calitativă a activității economice, pînă la îmbunătățirea planificării, aplicarea legislației economice și perfecționarea ei. Fără îndoială, dezbaterile în legătură cu aceste probleme vor prilejui o trecere în revistă a experienței dobîndite, analiza și stabilirea celor mai bune căi pentru aplicarea neabătută a măsurilor de îmbunătățire a organizării și conducerii economiei, de perfecționare în continuare a întregului mecanism economic.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Covorul de zăpadă înveselește crestele. Pentru echipa Salvamont-Sinaia I, trecerea cu sania prin torentul de zăpadă, nu-i lucru simplu...

Această „Akie" — sania targă — seamănă cu carlinga unui planor. Accidentatului i se pare un zbor lin atunci cînd este transportat de echipa „Brașov I"

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 749 — sîmbătă 12 februarie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

„ÎZBÎNDA ESTE DE FIECARE DATĂ A ÎNTREGULUI COLECTIV"

● Printre cei ce făuresc unicatele și prototipurile la Uzinele „Independența" — Sibiu ● Lanțul „Gall", aparatul „minune" și muzica inspirată din viață ● Cum au eliminat „electrozii" sarea din cuptoare.

Ca să vă puteți face o imagine cît mai fidelă despre oamenii ce muncesc la Uzinele „Independența" din Sibiu, permiteți-mi să încep prin a vă povesti succint o întîmplare din 1951. Eram acolo în biroul directorului, martorul unei convorbiri telefonice memorabile. La capătul firului Bucureștiul : **„Avem pentru voi** — se transmitea la Sibiu — **o sarcină expresă : ne trebuie un lot de motoare Diesel stabile. Ce credeți, puteți face așa ceva în condițiile de tehnicitate pe care le aveți acum ?"**.

Directorul, emoționat, tăcu cîteva clipe, gînditor. Știa că, nici măcar batozele mari pe care începuse să le fabrice uzina imediat după actul revoluționar al naționalizării, nu puteau fi folosite cu randament maxim din pricina lipsei unor motoare de acționare ; locomobila cu abur își încheiase misiunea și cele cîteva care funcționau pe ici, pe colo, erau de acum destinate muzeelor. Știa asta din primele zile ale numirii în această muncă de mare răspundere — director de întreprindere — și, împreună cu cei mai buni mecanici din uzină, a acționat ca atare, fără a mai aștepta indicațiile de la București. De aceea acum, directorul avea emoții pentru oamenii din colectivul uzinei. Răspunse simplu : **„Vă raportăm că putem livra imediat un lot de 50 de motoare Diesel. Le avem pregătite !"**. Vestea a stîrnit vîlvă la București. Au urmat felicitări pentru colectiv, pentru măiestria lui și o critică îndreptățită pentru director că nu a informat la timp despre un asemenea succes. Dar bucuria a fost în cele din urmă generală...

Au trecut de atunci mai bine de două decenii. Două decenii în care Uzinele „Independența" din Sibiu și-au cîștigat pe merit, un

Virgil LAZĂR

CONTINUARE ÎN PAG. ②

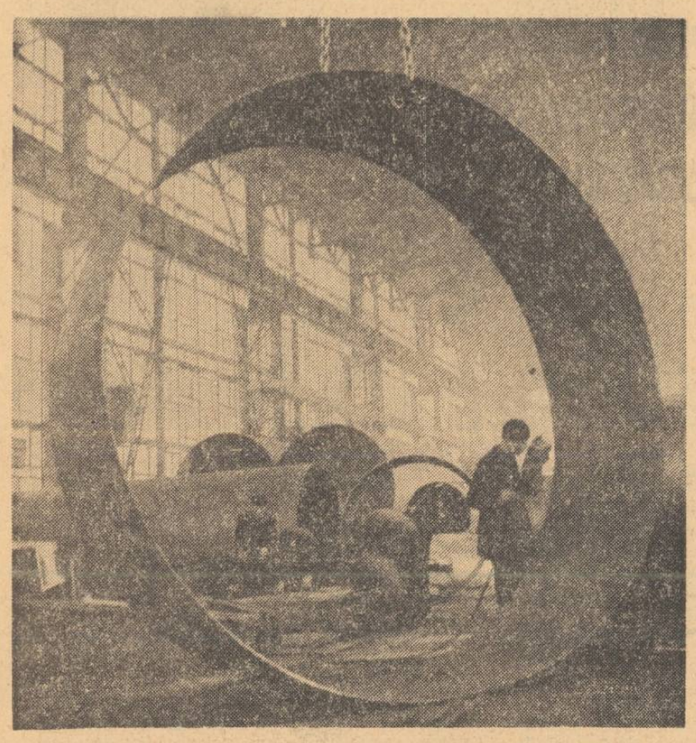

Imagine din secția cazangerie a uzinei „Independența"-Sibiu
Fotografia : Nicu VASILE

Pirtie verticală pe stîncile muntelui pentru alpiniștii din echipajul „Sibiu I". Accidentatul este urcat în spate pe traseul alpiniștilor

Fotografii : Roland WELKENS

„SALVAMONT"-UL LA DATORIE

TEMERARII MUNȚILOR

Dramatice episoade din lupta pentru salvarea celor căzuți în prăpastie sau acoperiți de zăpadă

(Relatarea în pagina a 2-a)

O GEOGRAFIE ÎN ULTRAVIOLET

(Pag. a 5-a)

SECRETELE ȘI MĂRTURIILE LUNII

(Pagina a 5-a)

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE GETO-DACICE ÎN ORAȘUL SLATINA

(Pagina a 2-a)

„ȘEFII DE ORCHESTRĂ" PENTRU MECIURILE DIN 30 APRILIE ȘI 14 MAI

(Pagina a 8-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

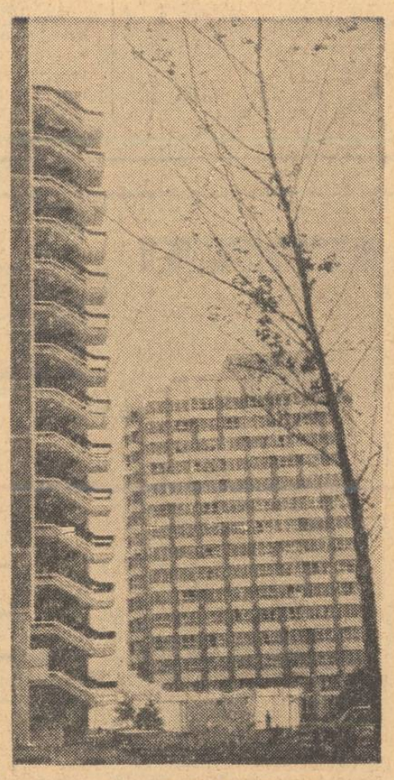

Mangalia Nord — Olimp
Foto : Szasz ADRIAN — București

Mai există enigme?

- Unde a fost conacul lui Șerban Vodă și cum arăta el ?
- Declarațiile arhitectului PAUL EMIL MICLESCU despre cele două case voievodale care au existat pe Calea Victoriei
- O cafenea în București anului 1667 !
- Hanul lui Șerban Vodă și ascunzătorile tăinuite care i-au salvat viața lui Grigore Ghica
- O geneză inedită a Podului Mogoșoaia relevată de ION-NESCU-GION
- Testamentul cantacuzinesc care a provocat o ceartă familială cu rezultate neprevăzute

(Amănunte în pagina a 7-a)

Cum arăta la sfîrșitul secolului trecut edificiul de la intretăierea Căii Victoriei cu B-dul Gh. Gheorghiu-Dej

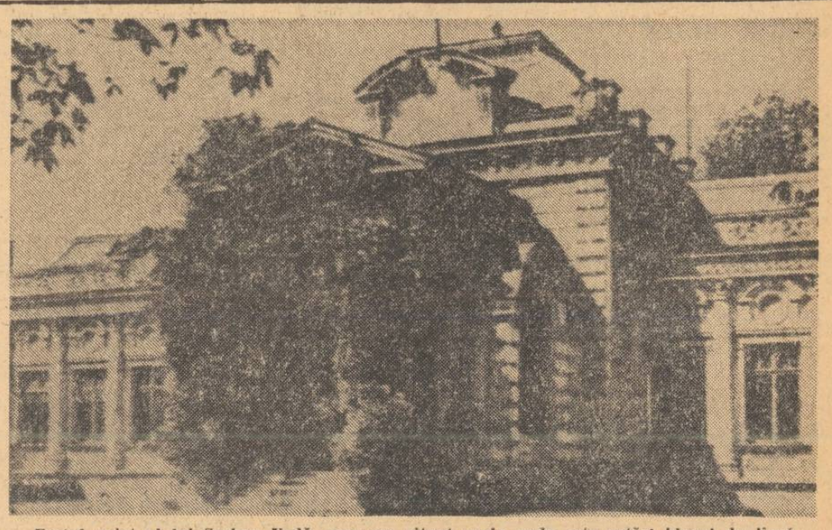

Fostul palat al lui Șerban Vodă, care era situat acolo unde este astăzi blocul de lîngă Librăria Academiei

ODISEEA PODULUI MOGOȘOAIA

Monolog interior despre...

ORGOLIU

de V. BÎRLĂDEANU

Prietenul meu, judecătorul, îmi povestea cu vocea înăbușită, vădit aflat încă sub impresia celor văzute și auzite :

— Citisem, desigur, destule pagini din marea literatură a lumii cu privire la ravagiile pe care le produce orgoliul în sufletele celor atinși de acest morb periculos. Mi se întîmplase să am de-a face și în nu prea lunga mea carieră juridică cu unele cazuri care demonstrau nocivitatea trufiei, dar acestea fuseseră, de obicei, cazuri mărunte, fără mare semnificație socială, cu repercusiuni limitate la viața unei familii sau, cel mult, a unei unități de convețuire. Intîlnisem și în jurul meu, la anumite persoane care altminteri

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„IZBÎNDA ESTE DE FIECARE DATĂ A ÎNTREGULUI COLECTIV“

URMARE DIN PAG. 1

loc prestigios în cadrul industriei românești. Aceasta pentru că de atunci și pînă azi, colectivul ei a făcut un adevărat pionierat în multe domenii : utilaje textile, cuptoare de tratament termic, utilaje chimice, virolele gigant destinate blindajului, conductelor forțate a hidrocentralei de pe Lotru etc.

Pe oamenii de la „Independența“ i-am cunoscut cu două decenii în urmă. Erau atunci vreo 350. I-am revăzut zilele trecute. Acum sînt cu mîile. Cu cîțiva dintre ei am trecut în revistă amintirile anilor ce au trecut, faptele prezentului, evoluția lor și a întreprinderii unde lucrează.

Văd prin curte un om tînăr, brunet, uscățiv. Chipul lui mi se pare extrem de cunoscut. Da, nu mă înșelam : e **MIHAI MARIN**, tînăr muncitor calificat aici cu ani în urmă. Dar omul nu mă mai invită în hala de producție ci la cabinetul tehnic.

— **În anii care au trecut** — îmi spune el zîmbind — **ați văzut, uzina noastră a crescut, s-a dezvoltat, a devenit una dintre cele mai mari din județ. Dar nici noi oamenii, oamenii ei, nu am pierdut vremea de pomană. Eu am urmat, paralel cu munca, liceul, apoi am fost trimis la politehnică în Brașov. M-am reintors în uzină ca inginer și azi coordonez activitatea cabinetului tehnic. Drumul meu este de fapt drumul a mii de oameni din uzină. Mărturie a perspectivei fiecăruia, e că din rîndurile noastre s-a ridicat și un actual ministru, fost muncitor aici, apoi inginer, apoi...**

— Și îți place ceea ce faci ?

— **Extrem de mult. Dacă în producție se concentrează îndeminarea, măiestria profesională, hărnicia, aici la noi, la cabinetul tehnic, se conectează inteligența umană. Și, ca să vă dați seama de capacitatea creatoare a oamenilor noștri vă pot spune că în 1971 propunerile de raționalizări, inovații și invenții, aplicate de acum, au o valoare economică de peste 1,6 milioane lei. Or, a lucra cu astfel de oameni este mai mult decît pasionant. Un scriitor bunăoară ar avea teme pentru o suită de romane, atîtea căutări și frămîntări animă pe muncitorii noștri...**

Condus de inginerul Marin, intru la sculărie. Pe o pancartă mare citesc o inscripție : „Urmați exemplul lui Udo Dengjel, care, prin hărnicia lui, a adus uzinei economii de 20 000 de lei“. **UDO DENGJEL**, un om tînăr, blond, cu ochi albaștri și cu față luminoasă, e lîngă mașină. El nu s-a mulțumit să muncească doar bine. Cu ochii lui pătrunzători, a observat și necazurile uzinei. Unul dintre ele era lanțul Gall, pentru ale cărui piese de legătură nu exista un instrument eficace de măsurat exact abaterile de la normal. De aici, uzaje premature, reclamații peste reclamații din partea beneficiarilor. S-a ajuns pînă acolo, încît uzina era gata gata, să ceară scoaterea acestui produs din nomenclatorul său. Dar lanțul Gall este o piesă absolut necesară diferitelor mașini agricole și utilaje industriale ; el face legătura mobilă dintre diferite angrenaje. Și pe cînd se frămîntau cei din comitetul oamenilor muncii să găsească o soluție, Udo Dengjel, împreună cu maistrul **IOAN BLOTOR** s-au prezentat la cabinetul tehnic, nu cu o propunere ci cu aparatul gata construit.

— **Aparatul este o adevărată „minune“**, ne spune ing. Mihai Marin. **Ne-a salvat pur și simplu producția de lanțuri. Acum avem în uzină opt asemenea aparate cu marca „Independența“.**

— Cum ați ajuns la el ? îl întreb pe Udo Dengjel.

— **După lungi experimentări. M-am înțeles cu Blotor să nu suflăm o vorbă pînă nu-i gata și verificat. Ne-am sacrificat multe ore libere, multe nopți, dar gîndul că vom da uzinei noastre un asemenea aparat, ne-a însuflețit, ne-a stimulat. Este o mare bucurie să vezi circulînd în uzină ca un produs de înaltă tehnicitate, o născocire a minții tale.**

— Ce pasiune mai ai ?

— **Copiii, cei doi copii de care mă ocup cu multă dragoste și... muzica. Sînt mare amator de muzică bună, inspirată din viața noastră. Păcat că este încă destul de rară dar sper că nu vom fi uitați de compozitori.**

MARIN MIHAI

ILIE LAZĂR

UDO DENGJEL

MIHAI PANTEA

— Ai creat un adevărat poem din metal. Ai dreptate ! În tot ceea ce faceți există surse de inspirație pentru oamenii de artă. Să sperăm că invitația pe care le-o faceți va avea rezonanțele dorite.

La secția de forjă îl cunosc pe **ILIE LAZĂR**. E un om trecut de 40 de ani, scund, îndesat, extrem de vioi. Îi urmăresc mișcările repezi cu care lucrează și mă gîndesc la recordurile lui. Cînd are timp de toate ? !

— **Lucrez în profesie de 20 de ani. Mă obsedează noul, tehnica nouă și nu e zi să nu mă frămînte o idee. Orice greutate la locul de muncă, orice stagnare mă dor, mă chinuie cumplit, sufletește și de aceea nu am astîmpăr pînă nu ajut la curmarea situației respective.**

— Ași ați ajuns la cele peste 140 de inovații și raționalizări aplicate ?

— **Așa. Vedeți, omul nu se poate mulțumi numai cu ceea ce e pus să execute. Omul are brațe, dar mai are și minte. Or, nicicînd pînă azi, cînd uzina este a noastră, cînd ceea ce înfăptuim este pentru oameni, nu am avut asemenea posibilități de manifestare deplină. De aceea, îmbunătățirea continuă a procedeelor tehnologice mă preocupă mereu. De fapt, după părerea mea este esența frumuseții meseriei pe care o faci**

— Știu că aveți mai mulți copii. Ce spun ei despre felul cum munciți dumneavoastră ?

— **Am patru copii. Cînd lucrez la cîte o inovație, dau roată în jurul mesei, mă asaltează cu întrebări, mă pun să explic rostul pieselor desenate și se entuziasmează alături de mine. Odată m-au întrebat dacă ceea ce fac eu nu e treabă de inginer. Le-am explicat că-i treaba fiecărui om care se vrea respectat de tovarășii săi de muncă. Azi așa, mîine așa, tot ceea ce făceam eu le-a deschis o atare pasiune pentru profesia nobilă de muncitor, dragostea pentru uzina în care lucrez încît acum, doi dintre ei, cei mari, Ilie și Cornel sînt aici. Unul la Școala profesională în anul II, celălalt ucenic la locul de muncă.**

Intru la cuptoarele de tratament termic de la sculărie. Muncitorul termist **MIHAI PANTEA** tocmai introducea în cuptor o piesă.

— **Omul acesta**, îmi șoptește discret inginerul Marin, **a schimbat procedeul tehnologic la frezele cu lame aplicate, a îmbunătățit tehnologia capului de burghiu, a adus alte transformări la locul lui de muncă. Dar, o să vedeți, ce-o să spună despre „electrozii lui“, care sînt într-adevăr de mare eficiență.**

Mihai Pantea mă scrutează prin lentilele ochelarilor oarecum supărat că un străin îi tulbură munca.

— Vă mai dă bătaie de cap sarea din cuptor ? îl întreb direct.

Fața i se luminează brusc.

— **Gata : acestui chin i s-a pus capăt**, îmi explică bucuros, **căci chin era. Cînd se răcea cuptorul, sarea se transforma într-o stană de piatră. Eram nevoiți s-o batem cu baroasele ore întregi pînă ajungea din nou foiță. Acum am introdus în cuptor niște electrozi etajați, cu ajutorul cărora se amorsează și totul se transformă rapid în masa fluidă dorită pentru tratarea pieselor... Am 53 de ani, dar nu aș putea trăi o zi fără a-mi exercita profesia și, mai ales, fără să mă gîndesc la ceea ce mai trebuie făcut pentru uzina noastră. Așa sînt toți oamenii noștri. Așa se explică succesele mari ale uzinei, dezvoltarea ei uimitoare în deceniile care au trecut...**

Am purtat aceste discuții la Uzinele „Independența“ în ultimele zile ale anului 1971. În biroul directorului general al uzinei, inginerul **MIRON NEGRILĂ**, mi se vorbea despre dezvoltarea uzinei. În cadrul uzinei a fost organizat un institut de proiectări și cercetări științifice, profiluri în domeniul cuptoarelor de tratamente termice. Soseau la director informații proapete despre hărnicia colectivului : planul pe 1971 a fost depășit la producția marfă vîndută și încasată cu 31,5 milioane lei ; spre Piatra Neamț, București, Cîmpia Turzii și spre alte centre industriale din țară au plecat noi produse realizate aici, adevărate unicate. Am aflat de la directorul general că de fapt, uzina aceasta își continuă, după 24 de ani de la naționalizare, activitatea de pionierat pentru industria noastră constructoare de mașini.

— **Sîntem o uzină de unicate și prototipuri. „Independența“ joacă rolul unui mecanic șef în cadrul industriei noastre. De aceea poate, mai mult ca oriunde, pornim zi de zi, „sub cea mai înaltă tensiune“, cu spiritul de ingeniozitate și inițiativă a fiecărui om. Și ați văzut, oamenii noștri nu desmint tradițiile uzinei. Muncitorii — români, germani, maghiari — înfrățiți, dau o aprigă bătălie pentru promovarea noului. Izbînda este de fiecare dată de partea întregului colectiv. Ați vorbit cu cîțiva membri ai acestui colectiv. De fapt aproape fiecare om vă poate prezenta un palmares de muncă asemănător.**

Virgil LAZĂR

Încă puțin și Salvamont Bușteni va ajunge pe colinele tapisate cu jnepeni

TEMERARII MUNȚILOR

Salvamont! Salvarea oamenilor în munți. Salvamontul este o noțiune nouă... Cincisprezece echipe formate din alpiniști, schiori; la rîndul lor medici, ingineri, mecanici, care au îndrăgit crestele munților dar și oamenii. Am întîlnit în echipele Salvamont foști campioni naționali de schi **(Dan Focșăneanu, Mihai Bucur)** multipli campioni la alpinism **(Dumitru Chivu, Nicolae Nagy, Adrian Tănase, Avel Rițișan Richard Schuler)**. Salvamoniții se avîntă pe stînci ca să salveze semeni de-ai lor, aflați în pericol. Trebuie să remarcăm de la început acest voluntariat la efort intens al echipelor de salvare. Pentru că nu se poate compara cu nimic efortul la împingerea tărgii „Akia“.

ION ZOB, om al muntelui mi-a spus după ce m-a scos din brîna Caraimanului : **„Din văgăuna asta am scos pe mulți. Pe un viscol puternic au căzut aici o studentă și prietenul ei. Băiatul a murit, lovit de stînci. Noaptea pe la ora 10 m-a anunțat cabanierul Bordea: «Neluțule, vino pe Brînă! Se aude strigăt de ajutor». Eram la Babele. Am coborît, am dat de-un băț de schi înfipt în zăpadă. Apoi am auzit gemetele fetei. Era o ceață densă. Întindeai mîna în față și nu vedeai la un metru ... Am scos cu greu fata din vîlcea ... Altă dată am transportat în spate un accidentat pînă la Sinaia. 25 km.“**

Am urcat la munte, acolo unde-ți pălesc obrajii, ți se tulbură lumina ochilor, ori ți se moaie picioarele, să-i vedem pe membrii echipelor de salvare cum aleargă peste stîncile mari și colțuroase.

Iată mai întîi doar cîteva episoade cînd din sînul muntelui ori de pe țărmul oceanului de zăpadă au fost scoși oameni. De acolo unde sălășuiește doar Crivățul.

Salvamont Brașov, care acționează și în zonele Caraiman — Babele — Omul, e la post. S-a auzit că 80 de pionieri bucureșteni vor urca la Babele. Salvamoniții s-au dus în întîmpinarea micuților, să-i ajute la urcat... O tînără din București se rătăcește de un grup de turiști. Ajunge pînă la casa unui tăietor de lemne. Picioarele îi sînt inerte. Se dă alarma. În 20 de minute echipa Salvamont este adunată. Într-o oră este la locul accidentului. În altă oră ajunge la spital ... Un arhitect a pornit-o pe drumul de vară, deasupra Brînei Caraimanului. La trecerea pe platou s-a ... „încuiat“. Echipa Salvamont Brașov patrula spre Caraiman. Celui picat în văgăunile munților i se aruncă o coardă. A scăpat !... Pe un scoc din Caraiman un turist cade într-o vîlcea și își rupe un picior. Este scos de alpiniști cu frînghiile. Nu au la îndemînă o „Akie“ Folosesc pentru transport o ... copaie. Nu-i timp de ocolit. Se taie de-a dreptul pe scoc. Se rup frînghiile, copaia o pornește la vale, se înfige în zăpadă... Nu se renunță! Accidentatul este scos și de aici... Avalanșă în Făgăraș! Pe valea Arpășelului, patru alpiniști atacă creasta Albotei. La zece metri de șaua Arpășelului sînt luați de avalanșă. Unul dintre ei se alege cu spărturi pe craniu. Alpiniștii se ajută unul pe altul ... La Bilea, pe o zăpadă de un metru este găsit un student cu o fractură deschisă. **Paul Fozocoș** și **Alexandru Floricioiu** improvizează o targă din schiuri. Cînd nu mai pot cu schiurile, găuresc o raniță, îi scot bolnavului picioarele prin ea, și-l duc pe rînd, în spate... Un alpinist cade într-o escaladă din peretele Văii Albe. Sînt alertați **salvamoniții din Bușteni** la ora 15. Peste trei ore se înapoiau cu el în Azuga. Două ore s-au luptat acești temerari să-l scoată din peretele Văii Albe. L-au coborît din stîncă numai cu frînghiile. A fost o acțiune fulgerătoare ... Un tînăr cade în Valea Spumoasă. Alunecă pe zăpadă 80 de metri. I se jupoaie pielea de pe spate. Mai avea doar cinci metri pînă la săritoarea de pe Vîlcelul Spumos. Acționează **Salvamont Sinaia II.** În cîteva ore tînărul e pe masa de operație.

Așadar, echipele Salvamont se află la cabana Caraiman pentru un raliu. Alarmă! Pe terasa Babele sînt cîțiva „accidentați“ În două minute sînt echipați. Un salvamont coboară din cabană cu săpunul pe față. Timp standard pînă la prima terasă spre Babele : 17 minute. Echipele Salvamont realizează 12 minute. Urcușul e greu, povîrnișul periculos. Juriul de medici, pregătește cîteva cazuri frecvente de accidente. Începe să fie organizat transportul. Doctorul **Radu Tănăsie** îi ... „notează“ pe salvatori. Se pleacă apoi pe o șișătoacă ce duce spre virful Coștila. Zăpadă peste gheață. Traversări peste stînci ! La Baba Mare, probleme de alpinism. Coborîrea accidentatului se face în rapel. O sută de metri, nu mai puțin! Mereu, alte și alte probleme de rezolvat: alegerea variantei de rută, ce medicamente să i se dea bolnavului. Salvamoniții au la ei ceai cald în termos, aparate de oxigen. Cînd o pornesc la vale, cu viteză fantastică, te trec fiori la gîndul că „Akia“ s-ar putea răsturna. „Bătrînii“ echipelor Salvamont **(Emilian Cristea, Toma Boierescu,** — 62 de ani) dau sfaturi celor mai tineri în toate domeniile salvării. O buclă la o frînghie, făcută bine, conteză mult.

Am schițat pe scurt ceea ce s-a petrecut înaintea ochilor mei. Ce-am constatat împreună cu juriul: disciplină în traseu, omogenitatea echipelor, ținută impecabilă, grad avansat de dotare tehnico-sportivă și medicală, rapiditate și corectitudine în acordarea primului ajutor. Ar merita amintiți toți salvamoniții. I-am remarcat totuși pe **Mihai Sîrbu, Mircea Naghiu, Valentin Garner, Zoltan Benedek, Ion Bratu, Adolf Meltzer.** Din... „trupele“ Salvamont au făcut parte și două femei. Farmacista **Dorina Popescu** și asistenta medicală **Florica Megianis.** Urcă cot la cot cu alpiniștii pe Făgăraș sau Omul. Sînt la fel de inimoase ca toți ceilalți membri ai echipelor.

Am mai remarcat barca de salvare a brașovenilor, o sanie tip „Aika“ îmbunătățită care permite izolarea termică perfectă, a bolnavului. Targa interioară permite o și mai bună portabilitate. Se ajunge cu ea pînă pe masa de operație. Bolnavului i se pot face radiografii fără să fie coborît. Permite o ușoară portabilitate pe schiuri.

Discutăm cu **prof. ALEXANDRU FLORICIOIU**, cel mai bun alpinist al nostru, care a luat cu asalt stîncile din 1948.

— Ați salvat vreodată un om?

— **Eram cu echipa de alpinism antrenament, la cabana Omul. Am auzit strigăte de ajutor pe Valea Cerbului ... Cîțiva turiști agățați pe stînci. În timp ce ne îndreptam spre una din victime s-a declanșat o avalanșă. A trebuit să ne ... autosalvăm**

— Cine au fost cei prinși de avalanșă?

— **Unul, am fost chiar eu. După ce am fost scoși din zăpadă, am recuperat pe cei loviți, i-am dus la spital. Să știți că astfel de salvări se făceau și înainte de existența echipelor „Salvamont“. Dintr-un spirit umanitar. Acum, desigur e bine că totul este organizat, bine pus la punct.**

— Afară de curaj, ce-i mai trebuie unui alpinist, deci și unui salvamont?

— **În primul rînd nu-i trebuie curaj. Moralul crește o dată cu pregătirea fizică.**

— Ca să nu mai aibă echipele „Salvamont“ de lucru ce ar trebui făcut?

— **Încă din școală copiii să fie învățați cum se urcă pe munte, cum să se îmbrace, cum să se orienteze, să se adapteze la situații neprevăzute. Sînt oameni care n-au formată educația ... muntelui.**

O după amiază întreagă stau la cabana Caraiman, la taifas, **cu secretarul general al Federației Române de Alpinism, MIRCEA MIHĂILESCU.**

— Cum a apărut necesitatea „Salvamontului“?

— **S-au dezvoltat în munți mijloacele de urcat. Telecabina îi „aruncă“ pe turiști la 2000 de metri. Mulți vin ca pe bulevard.**

— Credeți că ar trebui intensificată educația turistică?

— **Categoric. Se face ceva la nivelul pionierilor. Apoi se întrerupe educația turistică pînă la studenție. B.T.T. are cele mai mari sarcini în această privință.**

— Ce propuneți?

— **Concursuri de orientare turistică, cunoștințe de cartografie, topografie, care pot fi asimilate în mod distractiv în mijlocul naturii. Nu există localitate care să nu aibă un zăvoi, o luncă. Aici, profesorii ar putea inocula copiilor cunoștințe despre turismul montan. Și să știți, copiii tînjesc după așa ceva.**

★

Membrii echipajelor Salvamont sînt animați de dorința de a salva oameni.

Salvamontul ne numește grijă pentru om. Cînd se dă alarma, salvamoniții se gîndesc. „Dacă n-am ajunge prea tîrziu la locul accidentului“. Și nu ajung de regulă niciodată prea tîrziu.

Petre Mihai BĂCANU

ÎNSUFLEȚITE CHEMĂRI LA ÎNTRECERE SOCIALISTĂ PE ANUL 1972

URMARE DIN PAG. 1

Conferința va examina, de asemenea, după cum este cît se poate de firesc, modul în care au fost îndeplinite sarcinile planului de stat pe anul 1971 și măsurile care trebuie întreprinse pentru realizarea integrală a planului pe anul 1972 — nouă și importantă etapă în înfăptuirea obiectivelor planului cincinal.

În această privință, însuflețitele chemări la întrecerea socialistă, răspunsurile entuziaste pornite din toate colțurile țării, constituie un cadru deosebit de manifestare a inițiativei, a devotamentului, a hotăririi neabătute de-a înfăptui politica economică a Partidului Comunist Român. După cum se știe, în ultimele zile presa a publicat entuziastele chemări la întrecere ale colectivelor de oameni ai muncii de la Grupul industrial petrochimic — Ploiești, uzina „Rulmentul“ — Brașov, Grupul de șantiere — Tîrgoviște, Întreprinderea de transporturi auto — Iași, Combinatul siderurgic — Hunedoara, Întreprinderea electrocentrale Borzești, Exploatarea minieră — Lupeni, Combinatul de exploatare și industrializare a lemnului — Pitești, Depoul de locomotive C.F.R. — Brașov, Fabrica de ciment — Bicaz, Fabrica de confecții și tricotaje — București, Inspectoratul silvic Maramureș, Schela de extracție a țițeiului Țicleni, Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică București, Întreprinderea de industrializarea cărnii — Bihor.

Angajamentele însuflețite ale acestor colective, cît și răspunsurile la chemări pe care presa a început să le publice, demonstrează convingător dorința fierbinte a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor, a cadrelor de conducere din întreprinderile industriei noastre socialiste de a adăuga realizărilor primului an al acestui cincinal noi și viguroase înfăptuiri.

După cum se știe, planul pe anul 1971 a fost încheiat cu remarcabile rezultate în toate sectoarele. Aceste rezultate atestă realismul sarcinilor actualului cincinal, abnegația cu care eroica noastră clasă muncitoare, harnica țărănime cooperatistă, intelectualitatea înfăptuiesc politica partidului, certitudinea că sarcinile ce ne stau în față vor fi realizate și în continuare de poporul nostru, hotărît să transpună în viață programul trasat de Congresul al X-lea al partidului.

Marele forum al muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor își pregătește astfel dezbaterea în cadrul unor coordonate majore: îndeplinirea sarcinilor pe 1971 și angajamentele pe 1972. Ceea ce înseamnă, altfel spus, între certitudini și posibilități pe cale de-a fi transformate în realitate. Un drum drept, dar nu simplu. Ca și acel al cooperatorilor care, tot în aceste zile, în cadrul conferințelor uniunilor județene ale cooperativelor agricole de producție caută cu o deosebită seriozitate căile prin care poate fi sporită în toate sectoarele producția agricolă.

La orașe și în sate, săptămîna care se încheie circumscrie preocupări de prim ordin care antrenează pe toți cei ce muncesc într-o vastă, intensă activitate de estimare a posibilităților existente pentru deplina valorificare a resurselor umane și materiale. Toată această fervoare poartă semnul distinctiv al preocupării fiecăruia dintre noi, indiferent unde muncim, pentru perfecționarea activității în scopul înfăptuirii sarcinilor de ridicare a României socialiste pe noi trepte de progres și civilizație.

SECVENȚE

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE GETO-DACICE ÎN ORAȘUL SLATINA

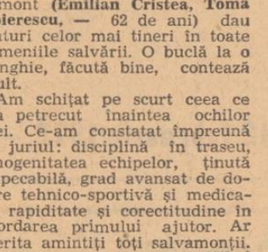

Vas traco-getic sec. VI î.e.n.

Vas dacic Latène

Cercetările mai vechi întreprinse de către lucrătorii Muzeului județean Olt și, mai ales, descoperirile făcute cu ocazia construirii modernului cartier Crișan II din Slatina, au dovedit că în această zonă a orașului a existat o întinsă așezare dacică, care a continuat de fapt o locuire a purtătorilor culturii prototracice Verbicioara, atestată aici, în epoca mijlocie, tîrzie și finală a bronzului.

Descoperirile geto-dacice sînt relativ numeroase și aduc contribuții importante la cunoașterea culturii dacilor din Muntenia.

Ceramica descoperită pînă în prezent în așezare, care cuprinde cele două categorii ale ceramicii dacice — ceramică modelată cu mîna și la roată — dovedește că aceasta a fost continuu locuită între sec. VI—I î.e.n.

Între mărturiile arheologice descoperite se remarcă vasele în formă de sac, modelate cu mîna și prevăzute cu apucători, care pot fi datate în sec. VI î.e.n., vasele borcan lucrate, de asemenea, cu mîna, ornamentate cu brîuri alveolare și butoni cilindrici, uneori prevăzuți cu cruci incizate, proprii epocii latine, străchini modelate pe roată din pastă cenușie, ceramică pictată în stil geometric, un mare chiup pentru provizii, înalt de 0,90 m, modelat, de asemenea, pe roată, din pastă cenușie.

De o importanță deosebită este un mormînt de incinerație cu inventar alcătuit din două vase, lucrate la roată, din pastă cenușie, care conțineau oase cinerate, o lance de fier îndoită ritual și trecută prin foc, un cuțit curb de fier tracto-iliric „sica“ trecut, de asemenea, prin foc și o lamă de cuțitaș.

Inventarul acestui mormînt, descoperit în Slatina, este asemănător unui grup de morminte celtice din vestul Olteniei, datate în sec. II—I î.e.n.

Avînd în vedere că oasele cinerate au fost depuse în vasele urnă și că celții din Oltenia nu au ajuns atît de departe spre est, că materialul din așezare este net autohton, acest mormînt a fost atribuit autohtonilor geto-daci.

Prof. Mihai BUTOI
Directorul Muzeului județean Olt

Monolog interior despre...

ORGOLIU

URMARE DIN PAG. 1

păreau inofensive, „explozii“ neașteptate de orgoliu exacerbat, dar cu o arie restrînsă de manifestare. Dar pînă acum cîtva timp nu aveam reprezentarea exactă a efectelor pur și simplu nimicitoare pe care le poate avea orgaliul asupra personalității unui om, mai ales dacă ne aflăm pe terenul unui caracter slab, lipsit de voință, incapabil să-și impună autocontrolul stăpînirii de sine, să-și supună răbufnirile individualiste criteriilor interesului general...

Un timp a tăcut. Apoi mi-a povestit pe larg un proces pe care îl judecase de curînd și al cărui „erou“ fusese un inginer dintr-un institut de cercetări care se făcuse vinovat de dezvăluirea unor secrete legate de munca sa către reprezentanții unor firme interesate de peste hotare. Ce relație aveau toate acestea cu orgoliul ? Una foarte strînsă. Simțindu-i slăbiciunile pe acest teren, indivizii respectivi i le-au speculat cu dezinvoltură. Au început cu elogii „inocente“ și „dezinteresate“ la adresa capacității sale profesionale, căutînd să-i ridice în slăvi calități pe care nici măcar nu le avea. După această pregătire psihologică au purces, la fel de „nevinovat“ să se „mire“ că aceste calități n-au fost pînă în prezent remarcate și valorificate „după merit“. Încetul cu încetul, „eroul“ a început să și creadă că e, în fond, un soi de geniu neînțeles, că, la drept vorbind, locul pe care îl ocupa în ierarhia institutului era mult sub nivelul capacităților sale ; ca întotdeauna la asemenea caractere slabe, au răbufnit din adîncuri ranchiuni tăinuite, invidii refulate, adică tot ce ține de zona cea mai joasă a individualismului. Pînă la urmă acțiunea aceasta de „manipulare“ insinuantă și perfidă și-a atins ținta : amăgit și de iluzia unor „avantaje“, descrise în cele mai trandafirii culori, „geniul neînțeles“ a pășit pe o cale care nu putea să-l aducă decît acolo unde l-a adus : în spatele gratiilor.

În această poveste a unei degradări treptate, pînă la ultimele consecințe, mi s-a părut că transpare cu evidență o realitate psihică incontestabilă : eroziunea personalității, autodistrugerea ei sub influența acestui morb pernicios. Orgoliul, cultivat cu bolnăvicioasă persistență, duce inevitabil la pierderea busolei la alterarea simțului valorilor autentice, la măcinarea energiilor lăuntrice. Se naște un univers interior egocentric în care relațiile cu lumea, cu semenii, cu societatea sînt dominate de convulsiile „eului“ minat de mania grandorii. Iar această maladivă destrămare a contactului cu realitatea și cu imperativele ei are drept efect final prăbușirea. Ceea ce s-a și întîmplat, cum am văzut, în cazul relatat de prietenul meu, judecătorul

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

GAROAFE PE ZĂPADĂ

de Constantin VIȘAN

Ninsese toată noaptea. Parcul era ca un urs alb. Copilul se apropie de el cu inima ticăind de emoție. Începu să se tăvălească prin puful rece al zăpezii. Într-un tîrziu îi atrase atenția silueta de aramă a poetului.

— Nu vii să te joci cu mine ?

Abia spuse însă aceste cuvinte și privirile copilului se opriră la picioarele statuii. Erau goale. Și poate înghețate... Atunci și-a amintit că a văzut un om punînd garoafe roșii la statuia lui Eminescu.

Avea la el niște bani cu care vrusese să-și cumpere baloane.

— Baloane iarna ? îl întrebase debitantul din colț.

Fugi la florărie și acolo ceru vînzătoarei să-i dea cea mai roșie garoafă. Se întoarse într-un suflet în parc. Se uită în toate părțile, să nu-l vadă cineva și o puse la picioarele statuii. Pe fondul alb al zăpezii garoafa i se păru o flacără.

— Nu-i așa că nu mai e frig ?

Poetul nu i-a răspuns nimic. Copilul însă, continuă să așeze de atunci cîte o garoafă roșie la picioarele statuii. Iar seara învață cîte o strofă nouă din „Luceafărul“.

Și cum ninge aproape în fiecare noapte, copilul s-a învățat să deseneze în fiecare zi cîte o garoafă roșie pe albul zăpezii. Poetul nu mai e singur în parcul din fața Ateneului

LA FILIALELE OFICIULUI DE TURISM BUCUREȘTI

din B-dul Republicii nr. 4 și 68,

se găsesc locuri de odihnă pentru stațiunile : Sinaia, Bușteni, Predeal și Sovata, Tușnad cu plecări zilnice și pentru număr nelimitat de zile.

În aceste stațiuni se pot organiza diferite cursuri, instructaje și cantonamente pentru sportivi în condiții avantajoase.

Pentru tratament se pot solicita locuri în majoritatea stațiunilor cu acest profil.

(5076)

SCLIPIRI DE DIAMANTE

ÎN ORAŞUL DIN INIMA TAIGALEI

● Cînd stevardesa anunţă ora locală şi temperatura de minus 48 de grade ● Mirnîi, oraşul construit cu mistria şi... elicopterul ● Pietricelele din buzunar erau... „însoţitoarele diamantelor" ● Cum acţionează oamenii atunci cînd albia „Rîului fără nume" se urcă... la etaj.

Face oare să străbaţi mii de kilometri peste taiga prin îngheţata Iakuţie, pînă la Mirnii pentru a... vedea diamante sclipind ? Mai ales, cînd aceste capodopere ale naturii pot fi văzute liniştit la muzeu ?" Iată întrebări care te pot pune la încercare în faţa tentaţiei de a străbate „continente de păduri" pînă în aceste locuri pierdute în păienjenişul de afluenţi ai Lenei din inima taigalei. Dar la întoarcere, îndoiala rămîne undeva pierdută între impresiile de neuitat ale adevăratelor „sclipiri de diamante" pe care le-ai văzut.

...CÎND STEVARDESA anunţă „ora locală şi temperatura" din Iakutk, unde avionul aterizează, călătorul străin se simte puţin jenat pentru că nimeni nu se... miră. Minus 48,6 grade Celsius. În cei cîţiva zeci de metri de la scara avionului pînă în sala luminoasă a aeroportului te cuprinde prima oară senzaţia unei purităţi selenare, încerci chiar să te îndoieşti de spusele stevardesei. Dar cînd te priveşti în oglindă, constaţi cu surprindere că... ai albit. Căciula, paltonul, sprîncenele îţi sînt acoperite cu un puf alb, fin de chiciură. Şi, deşi termometrul mare, cu lichid roşu de lîngă ceasul din perete arată clar plus 19 grade, ţi-e cam... frig. Abia ceaiul cald, aromat, sorbit pînă la plecarea avionului spre Mirnîi, „oraşul diamantelor", te readuce la realitate.

Tipul uriaş cu mustăţi „a la Ceapaev", care soarbe cu o anumită evlavie din ceaşca aburită, oferă explicaţii novicelui cu o bunătate molatecă, siberiană.

— De la minus 45 grade încolo, gerul nu mai e rece... ci fierbinte. Mergeţi la Mirnîi ?

— La Mirnîi.

— Şi eu la fel. Sînt şofer pe un B.E.L.A.Z. de 27 tone. Lucrez la schela de exploatare. Grigori Lunin. Poate ne mai vedem acolo.

DE LA IAKUŢK avionul se întoarce spre vest. Traversează uriaşul fluviu Lena, apoi zboară de-a lungul afluentului acestuia, Viliui, pînă la Mirnîi. E o noapte că păcura, aripile avionului tremură uşor, strecurîndu-se cu greutate printre avalanşele de zăpadă ale norilor. Iar cînd se vede aeroportul, acesta pare o fantastică nebuloasă din lumini şi aburi. Minus 50 de grade. Gerul siberian încearcă să dea buzna prin orice crăpătură a clădirilor, de unde este izgonit de caloriferele care funcţionează din plin, continuu. Din această cauză, orice deschidere de uşă, ba orice respiraţie, creează adevărate fuioare de abur.

ORAŞUL MIRNÎI nu are încă 20 de ani. A fost construit cu mistria şi ... elicopterul. Căci pe atunci, nu exista altă cale de transport prin infinitul taigalei oresărată de puzderia de riuri şi băltoace. Cauza creării şi rostul existenţei lui: diamantele naturale descoperite în subsolul acestor locuri. Modul în care a crescut oraşul nu poate fi redat, căci nu există comparaţie. Nimeni nu poate spune că au fost construite cu atît la sută mai multe locuinţe faţă de ... loc pustiu. De la descoperirea primului diamant natural însă, pînă — să zicem — peste cinci ani, se poate. Extracţia diamantelor a crescut de ... 17 ori. Încolo, un oraş ca toate oraşele. Cu străzi largi, cu blocuri de locuinţe albe sau roşietice din care se revarsă fuioare de lumină, cu restaurante, cinematografe, şcoli, cluburi, ba chiar şi cu copaci care vara înfrunzesc şi înfloresc. În susul riului Viliui a fost construită o hidrocentrală cu instalaţii extrem de complexe, datorită condiţiilor deosebit de aspre ale îndelungatei ierni, care aprovizionează oraşul şi schelele de exploatare a zăcămintelor de diamante.

Corespondenţă specială din Moscova pentru „Magazin"

...INGINERUL Vladimir Nikolaevici Sciukin — „omul diamantelor" — şeful expediţiei geologice şi locuitor permanent al oraşului Mirnîi, descumpăneşte la prima vedere prin ... simplitate. Nu-i nici spătos, nu are „voce de tunet", nici măcar ... mustaţă. Vorbeşte destul de încet, rar.

— Totul este cît se poate de simplu. S-au găsit diamante, s-a creat oraşul, oamenii muncesc, sînt anumite greutăţi, în primul rînd datorită naturii etc. etc.

— Dar ceva din viaţa dumneavoastră? — moment de uşoară jenă. („Păi din viaţa mea ar fi destule, dar ştiu eu ce interesează ?"). Şi, totuşi :

— Era spre toamnă, adică prin august, o toamnă posomorită. Tîrzie. Împreună cu echipele de geologi căutam de-a lungul riului Bezimiannai („Riul fără nume"), iar într-o noapte cu ploaie şi vînt, doi membri din echipă nu s-au mai întors. Alexei Zdota, colector şef şi muncitorul Nikolai Borscev. Îngrijorare, deoarece pe atunci în locurile acestea era pustiu. Cine ştia ce se poate întîmpla? Au apărut dimineaţa. Uzi leoarcă, frînţi de oboseală. Dar fiecare cu pietricele de-astea în buzunar. Şi arată într-adevăr o pietricică roşie „ordinară", aflată într-un sertar al biroului. Sînt piropele, însoţitorii cei mai siguri ai diamantelor. Am pornit îndată cu totii spre locul indicat. Am început săpăturile. N-au trecut mai mult de 20 de minute, cînd muncitorul Pavel Hudiakov a strigat de parcă cineva l-ar fi sufocat: Vladimir Nikolaevici, uite-l! Şi-n palma lui mare ţinea o bobiţă ca de rouă. Asta e. Gata de pusă în coroană. Mare noroc — zîmbeşte Sciukin. De cînd sînt n-am auzit un aşa strigăt de bucurie. Apoi încă unul, şi încă unul. Şi aşa mai departe ...

Grupul de geologi condus de Sciukin, şi el desigur, au fost decoraţi cu „Ordinul Lenin" iar „Riul fără nume" — a primit un nume : „Piropovaia" („Al piropelor").

...ŞOFERUL Grigore Lunin n-a fost de găsit toată ziua Nici Iuri Toziiakov, nici Vladimir Petrenko, nici... După terminarea schimbului, plecaseră cu B.E.L.A.Z.-urile lor în sus. Ceilalţi muncitori la fel. Gerul năpraznic îngheţase în cîteva locuri „tun" apele rîului, formînd adevărate baraje în calea şuvoiului de apă de dedesubt. Apa a presat. Adevărate explozii de dinamită au spart pe dinăuntru podul de gheaţă şi şuvoaiele strînse au pornit-o pe „albia de la etaj". Dar pentru scurt timp căci gerul din nou le-a îngheţat. „Exploziile" s-au repetat la „etaj", apele au crescut ieşind din albie, amenînţînd schelele şi oraşul. În dreptul schelelor şi oraşului au fost ridicate baraje din saci cu nisip, cu ajutorul dinamitei au fost făcute porţiuni de albie „pe uscat". Abia spre seară periculul fusese înlăturat. Nimeni nu mai avea chef de vorbă. Şoferul Grigori Lunin şi-a scos mănuşa îmblănită şi şi-a mîngîiat mustaţa „a la Ceapaev", topind chiciura de pe ea „Gata, am terminat". În priviri i-a strălucit o lumină pură, ascuţită parcă învingătoare. Unde-am mai văzut-o, unde?

...PROFESOARA de muzică Anna Savvateeva, de la şcoala medie din oraş, se mîndreşte, pe bună dreptate, cu elevii ei. De exemplu, Galea Ponomariova, la un concurs organizat de televiziunea din Iakutk i-a uimit pe specialişti prin măiestria cu care interpretează la pian bucăţi dintre cele mai grele. În seara aceea însă, la concertul organizat la club, Galea s-a emoţionat într-atît încît n-a mai putut duce pînă la capăt partitura. Profesoara a dat s-o liniştească: „Nu-i nimic Galea, pînă şi Rahmaninov se întimida pe scenă". Fetiţa şi-a muşcat buza de jos: „Rahmaninov era un profesionist. Eu cînt pentru că aşa-mi place mie". Iar pe obrazul rosu de emotie o bobiţă rotundă cristalină s-a rostogolit o frîntură de secundă: „Aşa-mi place mie, de aia cînt". Bobiţele mici din palma lui Sciukin, lumina din ochii lui Lunin, mort de oboseală, sau unde să mai fi văzut o asemenea sclipire?

... **AICI, LA MIRNÎI,** în Iakuţia cea îngheţată, în mijloc de taiga, există sclipiri de diamante care nu se pot vedea la muzeu. Pentru care face să străbaţi mii şi mii de kilometri.

Laurenţiu DUŢĂ

Această gravură este într-adevăr istorică : prezintă prima călătorie experimentală a primului metrou din lume. Era la 6 septembrie 1862 la Londra. E vorba de primul sector al metroului londonez de la staţia Victoria, de-a lungul lui Victoria Street la Paddington pînă la staţia Great Western-Railway. După zece ani se călătorea dedesubtul Tamisei. Primul metrou n-a fost de fapt un metrou în sensul actual al cuvîntului, era numai o cale ferată subterană, şi tot ce a urmat a fost o chestiune de îmbunătăţire şi dezvoltare.

O firmă producătoare de whisky din Scoţia a anunţat că oferă un premiu de zece mii lire sterline persoanei care va prinde monstrul de la Loch Ness. Firma se apără de eventuala bănuială că ar vrea să facă reclamă produselor sale arătînd că este împinsă de motive absolut ştiinţifice !

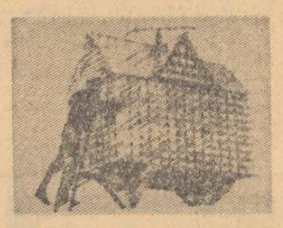

402 locuinţe construite în două luni. Iată o performanţă pe care ar putea-o invidia orice constructor. Constructorul despre care este vorba se cheamă James, un adolescent din statul Wisconsin. Locuinţele ridicate, sînt mici încăperi într-o construcţie cu 15 etaje, destinată păsărilor, în care vor viet̨ui 104 înaripate.

IN ANGLIA există ferestre care se închid automat de îndată ce afară se fac auzite zgomote de mare intensitate. Primii clienţi ai acestor ferestre „minune" au fost administratorii şcolilor aflate în vecinătatea aeroporturilor.

FAMILIA Martinsson dintr-o mică localitate norvegiană, pare să aibă o înţelegere cu „barza" ! Toţi cei patru copii ai familiei născuţi în ani diferiţi, au aceeaşi zi de naştere — 23 martie.

LA MURMANSK, oraş situat dincolo de Cercul Polar de Nord, a fost proiectată o navă pentru cositul florei marine. Nava va lucra în Marea Albă, pe fundul căreia cresc 160 de varietăţi de alge şi alte plante. Multe din ele sînt folosite pentru industria

alimentară, farmaceutică şi textilă, iar altele sînt utilizate pentru hrănirea păsărilor. Una din particularităţile acestor ierburi este aceea că ele nu-şi pierd proprietăţile nici după o depozitare îndelungată.

Nava va fi dotată cu o instalaţie de televiziune submarină care va supraveghea „cositul".

FIECARE locuitor al satului italian Luco di Mugello cunoaşte povestea credinciosului Fido „cel mai fidel ciine care a trăit cîndva". Fido era cîinele lui Alfonso Soritani care pleca în fiecare zi cu autobuzul la lucru din Luco di Mugello şi se întorcea seara. Cîinele alerga seară de seară la staţie pentru a-şi întîmpina stăpînul. Într-o zi însă cîinele aşteptă în zadar, Soritani nu se întoarse acasă. El murise la locul său de muncă. Fido aştepta descumpănit în staţie. Apoi alergă acasă pentru prima oară fără stăpînul său. Această scenă emoţionantă se repetă zilnic timp de 17 ani pînă cînd Fido, bătrîn şi slab se prăbuşi. Copiii îl găsiră mort pe strada ce ducea la staţia de autobuz.

Locuitorii din Luco di Mugello au răsplătit pe animal pentru fidelitatea sa. Ei i-au înălţat un monument din piatră în faţa primăriei, un monument al fidelităţii.

Pe această fetiţă de doi ani o cheamă Dale Jones. Nu cu mult timp înainte, ea a fost operată în urma depistării unei malformaţii cerebrale. Operaţia prezenta un interes ştiinţific deosebit şi cum părinţii nu aveau suma necesară pentru acoperirea cheltuielilor, grupul de medici de la un centru de neurochirurgie din Staffordshire (Anglia) le-a cerut aprobarea pentru filmarea operaţiei, veniturile urmînd să acopere toate cheltuielile. Aşa s-a şi întîmplat.

EXPERIMENTATE fără prea mare succes în 1966, semafoarele „cu numărătoare inversă" au apărut la Paris. În locul celor trei culori — roşu, verde, galben — au un pătrat care semnalează pietonilor cîte secunde mai sînt pînă la stopul vehiculelor. Pe aceste mici cadrane apar numere : minus trei, minus doi, minus unu... La acest punct maşinile trebuie să se oprească iar pietonii să traverseze.

O FIRMĂ austriacă a realizat un aparat menit să împiedice tentativele de furt ale automobilelor. Avînd mărimea unui port-ţigaret (greutate 100 grame) aparatul se montează cu uşurinţă sub capotă. Îndată ce un străin încearcă să forţeze uşa, se declanşează automat un claxon puternic şi se aprind farurile şi becurile de poziţie.

La Altamir, în Spania, s-a cultivat un pepene uriaş cîntărind 71 kg. Acesta va fi expus la o expoziţie agricolă.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O PIVNIŢĂ CUM NU SÎNT ALTELE

de Nicolae LUPU

Soldatul Donald Morrison a dat în judecată guvernul Statelor Unite cerînd banii înapoi. Apărarea afirmă că banii aparţin administraţiei. Şi este vorba nu de o sumă oarecare ci de 150 000 de dolari. În timp ce se afla într-o misiune de cercetare cu compania sa în Vietnamul de Sud, Donald a găsit într-o pivniţă o ladă de muniţii plină cu dolari. El a semnalat descoperirea comandantului care a confiscat banii spunînd că ei aparţin guvernului Statelor Unite. Nu numai Donald dar întreaga companie s-a revoltat împotriva hotărîrii, toţi cei prezenţi vrînd să se procedeze imediat la o împărţire egală a celor găsite în lada de muniţii. Reîntors acasă, Donald a început să acţioneze pe cont propriu intentînd proces guvernului.

Prima problemă care se ridică este : de unde putea să-i vină lui Morrison şi membrilor companiei sale ideea că aceşti bani găsiţi le aparţin de drept ? Să presupunem că întîmplarea ar fi avut loc, de pildă, într-unul din populatele cartiere ale New-Yorkului. Ar fi avut găsitorul şi însoţitorii lui aceeaşi reacţie ? Pornim evident de la ideea că avem de-a face cu oameni care vor să acţioneze în cadrul legii şi nu în afara ei pentru că domnul Morrison s-a adresat justiţiei americane. Nu putem trage concluzia decît că iniţiatorul acţiunii judiciare porneşte de la ideea că acţiunilor întreprinse în Vietnam li se aplică altă măsură decît celor întreprinse în Statele Unite. Dar poate că Donald merge mai departe. În definitiv nimeni nu şi-a pus problema : cum au ajuns aceşti bani acolo ? Evident din Statele Unite, pentru că săracii locuitori ai Vietnamului de Sud, în ciuda procesului inflaţionist importat din afară, n-au ajuns să descopere procedeul cum se produc dolarii în orezăriile lor. Or, se ştie că principala sursă de pompare a dolarilor în Vietnamul de Sud o reprezintă alocaţiile militare dedicate diferitelor forme de alimentare a războiului din Vietnam. Că ei nu ajung toţi să se transforme în potenţial militar asta-i altă faţetă a războiului de agresiune din resursele căruia se înfruptă tot felul de speculanţi, afacerişti etc. Dacă în loc de gloanţe în lada descoperită de soldatul Donald Morrison se aflau 300 de hîrtii a 50 dolari bucata apoi se vede treaba că unul sau mai mulţi din cei aflaţi pe circuitul ajutorului militar au găsit că este mai oportun să pună banii la adăpost. Dar de unde vin banii? De la contribuabilul american căruia i se impune prin sistemul impozitelor subvenţionarea tuturor cheltuielilor militare inclusiv a celor necesitate de desfăşurarea intervenţiei în Vietnam. Lui ar trebui să i se dea banii înapoi pentru că prin finalizarea călătoriei lor tocmai în pivniţa cu pricina ei şi-au manifestat necesitatea de a fi folosiţi mai gospodăreşte acasă. Din păcate, pentru că au fost găsiţi de armată ei reintră în fondurile Pentagonului şi probabil au şi reînceput din nou lunga călătorie spre o pivniţă sau alta a risipei militare.

Întîmplarea este de-a dreptul simbolică dacă ne gîndim la diferitele mari concerne care lucrează în domeniul armamentelor şi îşi găsesc avuţiile în tot felul de lăzi de muniţii de pe urma cărora contribuabilul are numai ponoase iar afaceriştii numai foloase. Procesul intentat de Donald Morrison guvernului ar putea deveni procesul parazitismului cheltuielilor militare dacă iniţiatorul nu ar alerga şi el, precum negustorii de arme, după ceea ce în limba engleză se numeşte „a fast buck", „un dolar cîştigat uşor". Mai ales că este vorba de o minoritate mult mai restrînsă decît s-a crezut iniţial. Un studiu alcătuit de Consiliul american al priorităţilor constată că numai 73 din cele 500 mari corporaţii din Statele Unite fac afaceri mari cu Pentagonul, iar din acestea numai două, „Lockheed Aircraft" şi „General Dynamics" îşi au angajată mai bine de 50 la sută din activitatea lor în executarea contractelor plasate de Pentagon. Autorul studiului consideră că una din concluziile ce se pot trage este că majoritatea marilor companii nu au nevoie „de piaţa garantată a contractelor militare pentru a supravieţui în mod profitabil". Aşadar, de ce să se vicieze economia şi viaţa internaţională pentru două companii ? Este oare exagerat să-ţi imaginezi un proces intentat de cei ce au luptat în Vietnam împotriva lui Lockheed şi General Dynamics, cerîndu-le să restituie poporului american tot ceea ce au găsit în lada cu muniţii din pivniţa politicii de forţă ? Într-o formă sau alta el va avea totuşi loc dacă nu cumva a şi început.

SCĂPAŢI CA PRIN MIRACOL DIN MIJLOCUL FLĂCĂRILOR

● Un puternic incendiu izbucneşte în timpul nopţii surprinzînd o familie întreagă în timpul somnului ● Datorită inteligenţei „prietenei" casei, locatarii sînt treziţi în ultimul moment.

Şi animalele dovedesc adesea spirit de iniţiativă şi un mare curaj în împrejurări deosebit de grave. Eroina noastră de astăzi se numeşte Miky. O pisicuţă de numai un an şi jumătate.

Familia Arnold Otto, alcătuită din părinţi şi doi fii, locuia la marginea oraşului Lincoln (Nebraska — S.U.A.). Obosiţi de activitatea cotidiană cei patru membri ai familiei dormeau un somn adînc, reconfortant. În toiul nopţii, după ora două, fără a se cunoaşte cauza, un incendiu puternic a cuprins casa. Limbile uriaşe ale flăcărilor mistuiau tot ce întîlneau în cale. Stăpînii casei, însă continuau să doarmă. Miky însă, începu să miorlăie. Un miorlăit puternic de un rar tragism. Apelurile ei nu sînt auzite... Şi, atunci, în disperare, pisicuţa sare în patul stăpînilor şi face tot ce-i este posibil pentru a-i trezi Începe să-i lovească cu laba, păşeşte pe trupurile lor. Văzînd că totuşi nu reuşeşte să-i trezească, începe să-i tragă de păr.

Fericită că, în sfîrşit „au făcut ochi", Miky păşeşte spre camera băieţilor, repetînd acţiunea de... trezire. Părinţii intuiesc atunci marea primejdie în care se aflau. Fumul începuse să-i sufoce. Aleargă în camera copiilor care deja se treziseră şi datorită pisicii coboară toţi în mare grabă pe scări. Ei fug în grădină Era şi timpul, deoarece numai după o clipă grinzile care susţineau arcadele de la intrare s-au prăbuşit, blocînd orice intervenţie spre interiorul clădirii.

Abia atunci membrii familiei şi-au dat seama, că în emoţia şi graba fugii uitaseră în casă pe Miky şi puiul ei, precum şi patru păsărele, aflate în două colivii... Era prea tîrziu. Miky, pisicuţa inteligentă, îşi îndeplinise misiunea. Stăpînii fuseseră salvaţi !...

(S-a petrecut în S.U.A.)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

PACHETELE CU SURPRIZE...

● Portarul unui bloc găseşte în beci nişte vestigii din timpul războiului. ● Peripeţiile prin care trec doi băieţi care transportă pachetele ciudate şi grele ● „Tingirile" ruginite erau... mine antitanc, cu mercur, capabile să arunce în aer 40 tone de oţel.

Portarul apăru la fereastră şi făcu un semn celor doi băieţi. O clipă de ezitare, un schimb de priviri şi puştii veniră. Nu făcuseră nimic rău, nu se jucaseră cu mingea în curte, nu spărseseră geamuri... Dar nu era vorba de acuzări şi nici de predici. Portarul îi întrebă cu bunătate dacă vor să cîştige ceva bani.

— Sigur — răspunseră copiii într-un glas.

— Atunci intraţi, le spuse portarul.

Pe masă se aflau două obiecte rotunde ca nişte tingiri învelite în ziar.

— Luaţi astea şi duceţi-le la carabinieri. O să primiţi recompensă.

— La carabinieri ? — întrebă alarmat unul dintre băieţi.

— Da. Le-am găsit în beci sub cărbuni. Cred că sînt resturi de arme. Vedeţi numai cîte le duceţi că sînt grele... spuneţi că v-am trimis eu.

★

Carabinierii nu erau aproape. După ce-au parcurs o bună bucată de drum pe jos cei doi au luat tramvaiul. Cheltuiau ceva bani dar nu trebuia uitat premiul. Urcară şi ajunşi înăuntru aranjară pachetele alea pe un scaun gol dar la staţia următoare se urcă lume multă şi atunci pachetele ajunseră pe jos. Un om în vîrstă se impiedică de ele şi se uită urît la băieţi. Coborîră, în fine. Pachetele erau grele nu glumă şi cei doi erau tentaţi să le mai lase puţin dar se străduiră cu gîndul la recompensă. Traversară neatent strada şi evitară ca prin minune un accident. Un trecător îi mustră.

Ajunşi la cazarmă ciocăniră în gemuleţ şi explicară obiectul vizitei. Neîncrezător, plantonul reveni după cîteva clipe şi le deschise invitîndu-i să-l urmeze.

Pachetele se aflau acum pe masa brigadierului care le privea cu ochii holbaţi. Erau două „tingiri" ruginite şi prăfuite...

— Afară ! reuşi acesta să spună...

Copiii ieşiră ascultători dar foarte stînjeniţi.

Brigadierul rămas singur privea fascinat cele două mine anticar cu mercur capabile să arunce ca pe un fulg patruzeci de tone de oţel. Se cutremură gîndindu-se la inima secretă a lor, la acele mici fiole de sticlă fragile care spărgîndu-se ar fi dezlănţuit infernul...

— Brigadiere...

— Ordonaţi...

— Taci ! Opreşte-te ! Drăciile astea pot exploda în orice clipă...

— Băieţii vor premiul.

— Sigur... ia-le numele, adresa şi pe a portarului... Altceva, brigadiere, crezi în minuni ?

— Nu, domnule.

— Hm. Să ştii că se mai întîmplă cîte odată.

S-a petrecut la Milano, în ultima lună a anului trecut.

(Din „Domenica del Corriere")

MAREEA „POLUĂRII" PUBLICITARE

● Diferenţa dintre vorbele şi faptele unor firme şi companii din Statele Unite ● Deşi „Texaco" împiedică scurgerea petrolului în mare, 800 000 litri au infestat 30 km de plajă ● Cînd peştişorii nu ţin seama de ceea ce se spune în textele reclamelor.

În campaniile de publicitate — reclame, anunţuri, fotografii — pe care le desfăşoară în presă, prin intermediul radiodifuziunii şi televiziunii, al discurilor şi diapozitivelor — tot mai multe firme americane, monopoluri sau vlăstare monopoliste, caută să convingă opinia publică de seriozitatea şi corectitudinea cu care ele privesc, fiecare în propria sferă de activitate, implicaţiile poluării mediului înconjurător. Problemă care, prin progresia geometrică a efectelor nocive, a dobîndit dimensiuni ce se înscriu, pe plan naţional, în aria preocupărilor importante ale Administraţiei. În cadrul dezbaterilor bugetare din vara anului trecut, Congresul S.U.A. a analizat mesajul prezidenţial, de fapt al doilea raport anual al Consiliului Casei Albe, care, în esenţă, a preconizat accelerarea aprobării de către forul parlamentar a unui număr de 45 proiecte de lege.

De atunci încoace, un număr crescînd de mari societăţi — ca „primi-patroni ai poluării", după cum le-a denumit un comentator newyorkez — au început să simtă, prin implicaţii judiciar-financiare, rigorile noilor măsuri. A sporit, în paginile presei americane, frecvenţa unor ştiri lapidar semnificative, de felul acestora : „Anaconda Wire and Cable Company" a fost pusă sub acuzaţie de către un juriu federal special, pentru scurgerea unor reziduuri industriale în apele fluviului Hudson (delict pasibil de o amendă de peste 1 milion dolari)... Un juriu federal a pus sub urmărire penală societatea „Standard Oil" din California, învinuită de poluarea apelor Golfului San Francisco... Exemple ce se pot înmulţi şi diversifica, incluzînd un larg evantai de activităţi economice La originea acestor „accidente poluante" se află mai puţin factori imprevizibili — apreciază specialiştii — ele datorîndu-se, de cele mai multe ori, unor tendinţe de supraacumulare de profituri ce se manifestă în activităţile unor monopoluri şi mari societăţi industriale. Simţindu-se vizate, acestea întreţin o vastă reţea publicitară, menită să antreneze „proasta imagine" în rîndurile opiniei publice americane, preocupată de amploarea pe care o ia — ca şi în alte ţări, de altfel — degradarea mediului înconjurător.

Dar în toate aceste eforturi de domolire a spiritelor, reclama „tranchilizantă" frizează adesea.. neadevărul, ceea ce a dat naştere la fenomenul, cu largă răspîndire, al publicităţii „poluate" Iată ce scrie în această privinţă, într-o recentă analiză critică a situaţiei existente în acest domeniu, revista vestgermană „Der Spiegel" : „În campaniile lor publicitare din presă şi prin reclamele TV, conducătorii, indeosebi ai marilor întreprinderi industriale, asigură sus şi tare că sînt adînc preocupaţi de binele cetăţenilor şi de puritatea mediului înconjurător — şi induc astfel, adesea în mod conştient, în eroare, opinia publică."

„Înainte ca Sonny Mullins să se fi născut, lacul Fishpand constituia zăcămîntul nostru carbonifer" — arată într-un anunţ publicitar compania «Bethlehem Steel» (a doua, ca pondere, din Statele Unite). Anunţul este însoţit de o fotografie care îi înfăţişează pe nepotul Sonny şi pe bunicul său George stînd visători pe malul acestui lac artificial din Kentucky. În acelaşi anunţ, „Bethlehem Steel" face caz de faptul că orice ogor, sub care firma a scos cărbune «a fost recondiţionat cu promptitudine şi cu eficacitate, realizîndu-se adesea o rentabilitate sporită faţă de cea anterioară. Vrem să fim vecini buni, oriunde ar fi să ne implantăm activităţile». Pe magnaţii oţelului nu-i stînjenea (reproducînd ambianţa «visătoare» a pescuitului — n.n.) cituşi de puţin faptul că, în realitate, lacul Fishpond nu a fost declarat niciodată de către autorităţile de resort ale statului federal Kentucky drept propice pescuitului. Străniutaţi, experimental, în acest lac, peştilor nu le-a priit de fel apa sa poluată. Din pricina abundenţei reziduurilor de minereu, s-a oprit şi înotul în Fishpond. Ţinînd seama de impresia derutantă ce se degajă din acest inserat, senatorul (din partea Partidului democrat) Philip A. Hart, din Michigan, a intentat proces companiei «Bethlehem Steel».

Între timp, la Oficiul federal de control al mijloacelor publicitare din Washington s-au înmulţit memoriile critice, în care se afirmă că publicitatea referitoare la mediul înconjurător este ea însăşi poluată. Într-un studiu, Consiliul Priorităţilor Economice din New York (instituţie de folos obştesc) împarte publicitatea în sfera mediului ambiant, în trei categorii de culpe : deliberat falsă, eronată şi în totală neconcordanţă cu problemele respective. Consiliul a citat materialul publicitar al companiei electrice «Southern California Edison». Patronii electricităţii se lăudau, în textul incriminat, că apele reziduale ale centralei lor atomo electrice sînt atît de curate, încît pînă şi un homar se simte acolo în largul său. Explicaţia la cliseu : «Îi place centrala noastră». Homarul, ce-i drept, fusese împrumutat de către agenţia publicitară a firmei (Grey Advertising), pentru ilustrarea reclamei de la un specialist... în biologie marină.

Compania petrolieră „Texaco" caută să acapareze clienţi folosind sloganul : «Texaco împiedică scurgerea petrolului în mare — peste tot în lume». Cuvinte ce nu au împiedicat, însă, ca în aprilie anul trecut, aproximativ 800 000 litri de combustibil pentru motoare Diesel — aparţinînd rafinăriei «Texaco» din golful Puget (statul Washington) să se scurgă în mare infestînd 30 km de plajă. Cea mai grosolană şi mai criticată încercare de inducere în eroare a întreprins-o «Potlatch Forests Inc», un concern pentru prelucrarea lemnului. O spectaculoasă fotografie în culori înfăţişează apa limpede, albastru-verzuie a riului Clearwater (statul Idaho) lîngă care este situată una din fabricile Potlatch. Sloganul publicitar al acesteia sună : «Ne costă o avere, dar pentru aceasta Clearwater River încă mai curge limpede» Nu-i de mirare, au conchis apărătorii mediului ambiant : fotografia fusese făcută pe firul superior al riului... în susul fabricii cu pricina".

SPIRALE

MISTERUL CLEPSIDREI

de Eugen BARBU

Un poet care se arată din ce în ce mai interesant mi se pare a fi Gheorghe Tomozei. Există la el încă de la debut o acurateţe care totdeauna mi-a plăcut, o sinceritate încîntată în faţa vieţii şi a actelor sale fundamentale, cuceritoare. Cochetînd cu *nichitismele* din cînd în cînd, furat de tentaţiile modernismului de ultimă oră, poetul rezistă totuşi şi rămîne într-un univers al său, pur şi strigînd de limpezime. Ici-colo, ecouri din Sorescu (O viaţă) sau Ion Gheorghe (La feminin) şi chiar Emil Botta (Teatru), bine ingurgitaţi. Liniile directoare în lirica lui Tomozei ar fi una a unei infantilităţi extraordinare ca expresie, capabile de mari efecte ca în „Cina cea de taină a copiilor" : *„Cofeturile cinei din urmă / Nu le ating / Jocul s-a sfîrşit şi ei ştiu / Că se vor risipi, miraţi / Şi din sufrageria burgheză / Vor nimeri de-a dreptul / Într-o turbure bărbăţie / Sînt palizi şi le cresc tuleie/ ca la gutui, ei vor zbura/ Spre o vîrstă în care lingurile Cinei şi solniţeie vor chema într-o altă odaie / Cu copii ai lor, (?) ostenitor / Semănîndu-le / Cu bunicii aduşi pe scaune de bambus / Şi cu neveste mirosind a chimen / E seara în care jocurile /amurgesc / Unul singur / Va rămîne copil / Unul singur / Va continua să suridă / Purtînd în buzunare nu obiecte / De argint preţios, ci ouă de vrabie / Unul singur se va salva / Cel vîndut / „Pe treizeci de bomboane"*, unde parabola spune mai multe decît ar vrea unii să se înţeleagă şi cea de-a doua direcţie, aceea a unui balcanism tîrziu, mimînd un grai vetust, dar, vai, atît de frumos : *„Ce alte steme, ţi-ai vroi Nichita / Decît albind, pe-o lespede de han / garoafe turburi, sparte de potcoave / Cînd văduvitul de carboave, Pann / Netrebnice iubiri tîra în calesce ? / Ori pătrunjel vroieşti, ori vreji de-agave / ori dulci muieri, pînă la ţîţe-pesce / cu picoapele-mere jilave / Rodit pe cepe de lalea : Bizanţ / Cu stinşi coconi încălecînd pe crini / Şi cu domniţele prelinse-n danţ / Din frescele cu trîndave jăini /* (vezi Ion Barbu) *Aşa te ştim, o, Bucuresci rămas / cu trup de fum sub ochiul ce se stinge / Lut străveziu, oase spelbe-gras / Tu, strachină cu grîu pe care ninge / Ca pe butuc, se-aşează pe hrisoave / Cînstitul cap, pe cînd secundaţie / de steme te desfolie. Nichita / Şi cu usturoiată gură ride / De versul nostru mînă de ţărînă / Ce se-ncăpăţînează să rămînă / Cu unghiile, la murit, lingave,..."*, unde paleta extraordinară a poetului, lăsînd la o parte caracterul omagial al poemului poate să strălucească în versuri deosebite. Lucrul e evident şi în alte locuri, cum ar fi „Frica" : *„Ce se-ntîmplă ? spune hangiul, / muierile lustruiesc tigăile / Şi le subţie ca foaia de ceapă / Deretică odăile / Şi-apoi se-ngroapă / În hirdăul cu apă de ploaie / Neagra se face bălaie / Intră buzata copilă / Şi iese Dalilă / Intră baba / Şi iese Regina din Saba. / Dintr-un cap al casei în celălalt / Duhneşte a levănţică de Levant / Cînd totul aici adie / A usturoi deşuchiat şi-a cafea ! / Bătrînii ascund icoanele ! / Bărbaţii bagă plumb în pistoale / Şi trag iataganele / Şi casa scîrţîie din balamale... / Ia-ţi, Manuce anasonul / Şi kirie eleisonul ! / La han / S-a anunţat Don Juan / De Deliorman"*, unde o undă argheziană face ligamentele spre „Pejerele" marelui Mateiu (vezi „Boerul", cărula Arghezi îi este tributar, ca şi în „Trîntorul") sau „Anonimus" : *„S-a răsturnat diligenţa / Cu porcelanuri de Maienţa / Contesa, tigresa / Ţine în braţe samovarul de Odesa / În dezechilibru s-au risipit motăniile de Chipru / Caii calcă în potcoave / Veneţiene caraţe / Şi ning diafan / Jupoanele de Amsterdam / Toate au nume / Sunet, parfume / Sărenţe. tinichele / Poartă turle de oraşe-n ele / Tabacherea e din Atena / Cosciugele concentrice din insula Sfînta Elena / Mărgăritarul e de Bosfor / Melancolica de Elsinor / Numai eu sînt matcă de fum / Sînt niciunde, nici cum / N-am un loc numai al meu / Niciunul / Sînt mai anonim ca tutunul / Se răstoarnă / Peste mine roţi de iarnă / Cine sînt ? Spun guri beţive / Că-s primarul din Ninive / Guri pripite / Spun că-s cîrpaci de clepsidre / Alţii spun că-mi văd oseminţele / Cu carnea cu tot, cu veşmintele / În umbra călătorului / Din diligenţa de la Gura Humorului"*. Această literatură de incertitudine geografică şi spirituală, de caleidoscop, de magie a cuvîntului în sine (în care excelează oarecum Dimov) este ilustrată la Tomozei şi de frumosul poem „Coloniale" : *„Am rămas lipit de apele geamului / Dughenei armeanului / Culori şi arome tîrzii / Imi vin din copilării / Mă trimiteau după roşcove / Mătuşile coşcove / După un dram / de şofran / Mina înflorea ca o garoafă pitică /Gîtul carafei cu mastică / Domnişoarele / Mestecau scorţişoarele / Şi bolovanii începeau să-i mîngîie lăltie / Cu călciie de lămîie şi tămîie* (Arghezi). *În aşteptarea vreunui arhanghel / Cu dinţii de zahăr candel / Mă tulburau cu licărire pală / Portocalele în pielea goală / Cu carne şiroind de singe sudic / Călcam pe-un continent de zahăr cubic / Ori caravane însoţeam duios / Peste savanele de zahăr tos / Eram în mahala un Alexandru / Muiat în mirt şi coriandru / Ivindu-se c-un palos visător / Sub trompa elefanţilor lui Por / Rememorez un vis de zahăr nins / Peste odaia goală cu foc stins"*.

Dacă printr-o mişcare îndrăzneaţă l-am incorpora pe Arghezi cu unele poezii şi mai ales cu proza sa scurtă în capitolul „Balcanici", Tomozei, care descinde şi el pe acest tărîm pestriţ şi incîntător şi-ar găsi locul foarte bine alături de maestru. Dovezi suplimentare ? Iată două poeme, dacă nu trei în care cel mai actual balcanic, Ion Gheorghe, poate fi recunoscut cu uşurinţă : *„Toamna, seara / cerul şi ceara / picură ora / stelei Alcora / pînă cînd neaua / pasărea coarbă / îşi lasă oaua / în cuib de iarbă / iubirile, ranele / le-astup cu palme / arse de piroanele / duselor psalme / în tine răsună / palidă ora / amîndurora / princesă nebună / de Elsinora"*, sau un fragment din „Aventura" : *„Barona de Lacherdă / fotoliu îl divide / cu ţiitoarea grecului Stravide / lar iubita mea Eulampia / îi ghiceşte marchizei de Hipocampia / în solzi şi-n cafea / c-o va iubi delfinul unui tron din Miazăzi / La această oră / ducesa Sepia mă devoră / copila Anghilla / mă trage spre Atlantis cu sila / Pe sub corabia / principesei de Crabia / şi lunec transparent printre cochilii / printre epave cu vanilii / intre Atlantis şi Portocalia / din pricina guvizilor de la Mangalia / şi a pescarului / din umbra farului* (vezi Minulescu) sau (Apocalipticul iarmaroc) : *„Pe minareta Sfintei Sofii / Am dat patru bacovii / Cu o singură bacovie / poţi avea racla cu sfintul Zenovie / — Cît ceri pe aceste carafe ? / — Doua cîrloave / — Avem safire, saciz, caragiale / şi alte giuvaericale / Un pillat, cu minerul sculptat / şi-un nichita cu trei capace / face trei cai arăbeşti ? / — Face ! / Cu un macedonski iei un pac de cinabru / şi-un foarfece de tuns ionbarbu / avem matheiuri şi alecsandri / — Vrei vin de blaga ? / — Vreau ! / — Bate laba ! Fete nebune cîntă la un antonpann cu trei strune / în varul dogoritoarei amiezi / basmul caprei cu trei arghezi / taraba cu peşti / se arămeşte cu văcăreşti / şi se continuă şi după moarte jocul / de-a iarmarocul : / — Avem tot ce vrei / şi nu vrei / De la dosoftei / la tomozei / poeţii indeobşte fără angarale / dar mai ales fără parale / iată-i deveniţi fără grai / aur, cer, mălai / iată-i pe tarave / cu oase de iubire bolnave / iată-i pe tron / la Bizantion / noaptea ca nisce / fiare tăbără pre odalisce / şi sărutîndu-le sub fumul ceresc / le eminesc"*. Frumoase sînt şi poemele „Halucinare" şi „Maşinării romantice" sau „Postumus". Iată un catren excepţional din „Sfîrşit de roman" : *„Se frînge pîinea cinei. O frică / geruie podelele peste care treci / şi geamul portretelor se despică / sub amintirile fluide şi reci"* sau această terţină din „Întoarcere într-un vers întrerupt" : *„în călimara mea / greierii / îşi fac cimitir elefantesc"* sau finalul altui poem : *„ca lacrima / tîrînd în ea datina / ce naşte plînsul / cu faraon întrînsul"*.

In totalitate acest ultim volum al lui Tomozei promite foarte mult. Poetul se apropie vizibil de marile nume ale liricii noastre actuale în care nu bătrînii fac cele mai strălucite exemple, cît cei mai tineri...

Cine va fi acest splendid motan ? Surpriză. Poate Dem. Rădulescu, poate Toma Caragiu...

Nu-i o vulpe oarecare, ci însăşi Vasilica Tastaman. Chipul i-l va împrumuta abia în film

Cu regizoarea Elisabeta BOSTAN

DESPRE „VERONICA"

— ...Deci, aţi intrat în producţie. Aveţi un aer ceva mai liniştit...

— Sînt acum după o lungă perioadă de nesiguranţă. De obicei, filmul este rulat în cupa regizorului şi, dacă nu intri în producţie, este catastrofal, bineînţeles, dacă nutreşti convingerea că ai un scenariu bun, că nu vei face un film prost.

— Din declaraţiile anterioare am înţeles că rămîneţi la preocuparea care vă este dragă : filmul despre copii şi pentru copii.

— Fără îndoială. Încerc din nou să fac un film pentru copii şi regret că am pierdut doi ani aşteptînd să-l fac, altfel filmul ar fi fost gata. Nu este o grabă subiectivă de a face mai multe filme, dar cred că cei mici merită să aibă şi ei filmele lor.

— De ce aţi stat doi ani ?

— Atît a durat pînă s-a aprobat intrarea în producţie.

— Va fi tot o poveste ?

— Va fi o feerie muzicală inspirată din fabule.

— Care sînt fabulele la care v-aţi oprit ?

— Nu vă pot spune, pentru că eu am plecat de la fabule şi am făcut o poveste, iar, în totalitate, filmul întruneşte o serie de fabule cu moralele respective dar fără ca acest lucru să fie ostentativ.

— Cine sînt, totuşi, eroii fabulelor, deci ai filmului ?

— Ei constituie o particularitate a filmului pe lîngă celelalte din genul muzical. Eroii vor fi vulpea, motanul, greierele, furnicile, corbul etc. şi vor fi interpretaţi de actori, dansatori şi cîntăreţi îmbrăcaţi şi machiaţi corespunzător pentru a sugera cu farmec şi umor trăsăturile lor caracteristice. Va trebui să beneficiem de elementele de bază ale spectacolului cinematografic de amploare cum sînt muzica modernă, coregrafia ingenioasă, decoruri şi costume bogate în surprize coloristice şi inventivitate.

— Dar copiii vor rămîne totuşi copii sau se vor încadra şi ei în lumea animalieră ?

— Este vorba de o singură fetiţă, Veronica, care va străbate povestea întregului film şi în jurul căreia se vor polariza toate întîmplările.

— Fiind un film muzical, de mare importanţă este compozitorul ; cine este deci semnatarul partiturii muzicale ?

— Temistocle Popa, care de altfel are un mare succes la ora aceasta în Statele Unite cu muzica sa la filmul meu „Tinereţe fără bătrineţe".

— Cum vedeţi propriu-zis îmbinarea dintre compartimentele componente ale genului ?

— Avînd în vedere genul, munca de îmbinare la acest film este teribil de complicată şi coordonarea trebuie să fie perfectă. La ora aceasta se compune muzica, în martie se înregistrează, iar filmările se vor face toate pe muzică. Deci, ne trebuie o exactitate şi o grijă nemaipomenită pentru a nu uita nici un detaliu, deoarece odată înregistrată muzica obligă imaginea, interpretarea şi toată mişcarea să se încadreze în timpul şi spaţiul oferit de înregistrare. Dacă vreţi, este un proces invers. Această elaborare migăloasă se complică cu o serie de filmări combinate, de trucaje cinematografice care se obţin foarte greu dar care sînt totodată necesare şi de efect.

— Cine va realiza aceste filmări combinate ?

— Aceeaşi echipă de la „Mosfilm" care a lucrat şi la „Tinereţe fără bătrineţe".

— Date fiind solicitările speciale din punct de vedere interpretativ, din cine va fi alcătuită distribuţia ?

— Este o treabă foarte delicată şi foarte serioasă pentru că doresc ca actorii să fie pe toate compartimentele cît mai desăvîrşiţi, să ştie să danseze, să cînte şi să interpreteze pentru a asigura complexitatea personajelor. Intenţia de a purta copiii într-o lume feerică, fantastică, în care binele şi răul se înfruntă direct, ambiţia de a promova o morală frumoasă, trebuie susţinute de interpreţi cu haz, spontani şi stăpîni pe o multitudine de mijloace actoriceşti.

— Deci, cine vor fi aceşti „aleşi" ?

— Nu vă înşir toţi actorii, de altfel, sîntem în perioadă de căutare. Am deja cîţiva siguri : printre ei : Margareta Pîslaru în triplu rol, Florian Pittiş — Greierele, Ion Tugearu — Corbul, Vasilica Tastaman — Vulpea.

— Şi eroina ?

— Tot timpul mă gîndesc că undeva o fetiţă de 5-6 ani doarme liniştită şi familia ei nu este tulburată de problemele cinematografiei, iar într-o bună zi mă voi hotărî asupra acestui copil şi le voi schimba tot rostul, cel puţin pentru această vară.

— Nu mi-aţi spus cine semnează imaginea, decorurile şi costumele.

— În completarea personajului un rol foarte important îl are costumul ce va fi semnat de Neli Merola — Grigoriu şi scenografia lui Giulio Tinelu. Ca şi la anteriorul meu film imaginea o semnează Iulius Druckmann.

— Speraţi la un succes de public ?

— Îmi doresc un succes măcar cît cel de la „Tinereţe fără bătrineţe", care a fost vîndut în distribuire mondială.

Florica ICHIM

RETROSPECTIVA SABIN BĂLAŞA

Intr-o mică sală de proiecţie am văzut nu de mult retrospectiva de filme de animaţie, realizate de pictorul Sabin Bălaşa. Mai vechi sau mai noi, unele din ele ştiute mai de mult, altele nu, aceste veritabile poeme cosmogonice exprimă, cu o rară şi subtilă forţă plastică, o fascinantă lume de forme în mişcare, de spaţii coloristice, al caror rafinament rezidă nu numai în puritatea culorilor ci şi în felul în care ele se suprapun şi se substituie, într-o riguroasă înlănţuire ideatică, năzuind spre sublimarea unor meditaţii filozofice care depăşesc simpla picturalitate dinamică. De fapt, termenul „film de animaţie" sugerează foarte vag substanţa reală a acestor pelicule. Mult mai exact şi mai aproape de intenţiile autorului, care le lasă bănuite, cred că este termenul de pictură cinetică.

Ceea ce este tulburător în pictura lui Sabin Balaşa este, în primul rînd, modul în care el defineşte spaţiul şi felul personal în care transpune personajele şi obiectele. Asimilarea profundă şi originală a mijloacelor formale ale unui Chirico, de pildă, crearea unor spaţii astrale, în care orice contur devine un simbol, catifelarea nebănuită a culorii, căci Bălaşa este un foarte rafinat colorist, sau violentarea retinei printr-un roşu preţios — iată doar citeva din multiplele valenţe care nu se consumă în sine, care dobîndesc o greutate specifică, tocmai prin definirea lor în mişcare, prin acele înlănţuiri pe care pictura clasică, ajunsă de mult la apogeul măreţiei sale, le poate doar sugera.

Vorbeam despre aceste pelicule ca despre nişte poeme cosmogonice pentru că toate sînt marcate, dacă nu cumva pleacă chiar din obsesia facerii, a devenirii. A unei deveniri care poate fi brusc întreruptă. A unei deveniri pentru a cărei continuitate se poate lupta şi atunci pelicula se va intitula „Amintiri din viitor", ultimul film al artistului, care a fost selectionat (singurul !) pentru a ne reprezenta la festivalul de la Oberhausen. Filmele lui Bălaşa au fost, de altfel, apreciate de la inceput, dovadă dintre ele : „Picătura" şi „Valul" fiind medaliate la Festivalul internaţional de la Mamaia în 1966 şi 1968, altele, ca de pildă „Oraşul", participînd la prestigioase festivaluri internaţionale.

Dar nu despre Sabin Bălaşa ca cineast aveam de gînd să scriu ci despre el ca pictor, ca autor de pictură cinetică. Şi asta pentru că mi-am imaginat una dintre sălile de expoziţii ale Uniunii Artiştilor Plastici (care nu sînt, din păcate, tixite de vizitatori), una din aceste săli în care un aparat să proiecteze non-stop cele cinci filme ale lui Bălaşa.

Ar fi, fără îndoială, un asemenea salon, recunoaşterea meritată a miilor de ore în care fantezia unui pictor atît de talentat nu s-a fixat pe pînză, ci pe celuloid, în zeci, sute şi mii de variante. Ar fi, mai presus decît atît, un dar oferit vizitatorului, omului de pe stradă, lar salonul acela — pe care îmi place să-l numesc cu un cuvînt dedicat maeştrilor : retrospectiva Bălaşa — *ar fi, fără îndoială, cel mai vizitat salon al ultimilor ani, ar fi, fără îndoială, un pas pe care pictura îl poate face şi trebuie să-l facă spre public.*

Ion DRĂGĂNOIU

ECOURI • ECOURI

Asistentă de montaj, fiica lui Jean Gabin, Florence Moncorgé a fost distribuită în noul film pe care îl realizează, în Franţa, Sergio Gobbi.

ULTIMUL film turnat de André Delvaux, avînd pe generic nume consacrate cum sînt Anna Karina, Bulle Ogier şi Mathieu Carrière este inspirat dintr-o nuvelă de Julien Gracq şi de numeşte „Întîlnire la Bray".

■

LA STUDIOURILE „Maxim Gorki", regizorul Vladimir Bicijov a realizat, după un scenariu de Abram Zakov şi Isai Kuznetov, filmul „Proprietatea republicii". Acţiunea urmăreşte descoperirea unui furt de tablouri ce a avut loc în 1918.

■

PETER O'TOOLE a sosit la Roma pentru a perfecta propunerea care i s-a făcut de a interpreta rolul principal în filmul „Don Quijotte". Partenera sa va fi Sophia Loren.

■

„FRANZ", producţie belgiană, reuneşte în distribuţie şi într-o discretă poveste de dragoste, doi cunoscuţi cîntăreţi : Barbara şi Jaques Brel.

MICA ENCICLOPEDIE

„Jocuri de copii"

de L. SĂRĂŢEANU

V-aţi jucat vreodată „de-a baba oarba" ? Dar „de-a v-aţi ascuns" ? „Capra" aţi sărit-o? Dar „sfîrleaza" şi „cercul" v-aţi priceput să le minuiţi?

Feeria copilăriei, spre care ne întoarcem totdeauna cu duioşie gîndul, îşi are şi ea „canoanele" ei. Jocurile copilăreşti se predau din generaţie în generaţie şi mi se pare că mulţi adulţi sînt fericiţi să-i înveţe pe voiniceii de-o şchioapă astfel de jocuri nu numai din plăcerea predării „de ştafetă", dar şi deoarece aceasta le oferă cel mai bun „alibi" pentru a se întoarce la nişte satisfacţii de o plinătate cum numai marile candori ale vîrstei fragede le pot oferi. Oricum, trebuie spus că, în lumea noastră plină de schimbări, în care cuceriri ce par la un moment dat definitive cad în caducitate cu o viteză uluitoare, copilul — filozof al esenţelor, prin instinct — nu pare de loc grăbit să-şi modifice deliciile născute din uluitoarea îngeminare a liberei lui fantezii cu cele mai simple realităţi inconjurătoare. Iată de ce nu e de mirare că, dacă excepţăm jucăriile mecanice, plăsmuite pe baza unor tehnici noi şi de altfel destul de scumpe ca să nu fie la îndemîna tuturor copiilor — picii de pe toate meridianele se joacă şi acum ca în urmă cu sute de ani. In orice caz, la fel ca în secolul.. al XVI-lea. In privinţa aceasta nu există dubii. Dispunem de un „document", pe cît de incintător pe atît de cert. El se află păstrat la Viena în vestitul Muzeu de istorie a artelor („Kunst-Historisches Museum"), are 1,18 metri înălţime şi 1,61 metri lăţime, este datat 1560 şi e semnat Peeter Bruegel.

Dar, dacă documentul e sigur, în schimb profilul autorului rămîne incert. Mai multe aşezări îşi dispută privilegiul de a fi recunoscute drept locul lui natal. In funcţie de naţie, i se pronunţă diferit şi numele. Germanii îi spun (transcriu fonetic) „Broigăl" ; francezii (tot fonetic) „Brîlgèl" ; flamanzii (de asemenea fonetic) Brugăl. El însuşi, acest domn din cel de al XVI-lea veac, nu a fost vreme îndelungată decis cum să-şi ortografieze numele. A oscilat între Bruegel şi Bruegel. Către sfîrşitul vieţii a adoptat forma a doua.

Posteritatea şi-a simplificat, însă, existenţa, spunîndu-i în fel şi chip, dar adăugîndu-i întotdeauna epitetul „bătrînul", pentru a-l distinge de fiul său Jan (zis „de catifea") ca şi de celălalt fiu al său, Peeter (zis „cel tînăr") sau („al infernului").

Peste toate incertitudinile legate de locul naşterii, de origine, de primii ani ai vieţii, de pronunţia şi ortografierea numelui, se ridică însă — atunci cînd e vorba de acest „bătrîn" — o mare siguranţă. Aceea că meşterul din Anvers şi apoi din Bruxelles (sau invers, nici aceasta nu e stabilit precis) era.. genial. Spiritul său de observaţie. capacitatea narativă, dramatismul, umorul gras de sursă populară, ironia incisivă, sentimentul grotescului — toate acestea fac din pictor o personalitate esenţială în istoria artelor. Or. acest senzaţional „reporter" al Tărilor de Jos din epoca războaielor religioase, a ţinut să-şi odihnească privirile întorcîndu-le pentru o clipă de la sfîşietoarele realităţi ale vremii sale cu largi desfăşurări de cruzimi, de stupidităţi şi obscurantisme, de cupidităţi şi patimi dezlănţuite. Şi-a întors, deci, un moment privirile de la toate acestea, oprindu-le asupra lumii tonice şi pline de puritate a copilului. Tabloul „Jocuri de copii" — documentul de care vorbeam la început — este nu numai o altă faţetă a vieţii populare obişnuite din vremea artistului, dar şi o adevărată „Academie a distracţiilor infantile", indispensabilă oricui ar dori să studieze istoria acestor distracţii. Absolut fără precedent şi ca temă şi ca amploare şi ca tehnică, tabloul este o capodoperă. Intr-un peisaj estival, o piaţă orăşenească situată lîngă un curs de apă ce mărgineşte cîmpia întinsă pînă la linia orizontului — în atmosfera saturată de căldură, peste două sute de copii se ţin de toate clasicele năzdrăvănii : baba oarba, capra, cercul, sfîrleaza, bilete, ulii şi porumbeii, pititul, prinsul, trînta etc. Verva pictorului este neobosită. Intr-o cromatică limpede, odihnitoare, el prezintă această aglomerare plină de dinamism, gălăgioasă şi liberă a picilor ca un ansamblu unitar : cotidianul intilnind poezia; mirajul dînd mîna realităţii. Copiii nu sînt individualizaţi. Fiecare obrăjor, rotund, fiecare pereche de ochi, fiecare năsuc turtit, e o esenţă. E copilul. De aici şi de aiurea, de ieri, de azi şi de mîine. E copilul ieşit în marea „aventură" a soarelui, a largului, a bucuriei de viaţă. Pretutindeni e graţie, e fragilitate de lujer de floare. De aceea, tabloul „bătrînului" e atît de tînăr. Şi de aceea în joaca nestiutoare, dar încărcată de semnificaţii, a fiecărui copilaş de pe pămîntul acesta al oamenilor, va intra de-a pururi şi un omagiu adus „misteriosului" artist care a ştiut şi el să se joace atît de frumos : cu pensulele şi culorile, cu metalul şi apa tare şi care se joacă mereu cu timpul de care nu are de ce să se teamă.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 13 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 8.15 Gimnastică pentru toţi. 8.30 Cravatele roşii. 10.00 Viaţa satului. 11.10 Să înţelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Hochei pe gheaţă : România—R.P. Chineză ; Marele Premiu de sărituri la concursul hipic internaţional de la Berlin. 16.30 Postmeridian. 17.50 „Planeta giganţilor". 18.40 Cînt şi joc de bucurie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ziua în care se sparg gheţurile. 20.20 Filmul „Pasărea Phoenix". 22.40 Telejurnal. **PROGRAMUL II.** 20.00 Concertul Orchestrei de studio a Radioteleviziunii. 20.50 Săptămîna culturală bucureşteană. 21.05 Agendă. 21.15 Noutăţi ştiinţifice. 21.35 Melodii nocturne. 21.50 „Invadatorii".

LUNI 14 FEBRUARIE

15.30 Pentru lucrătorii din agricultură. 16.30—17.00 Curs de limba rusă. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.40 Avanpremieră. 18.45 Ecranul. 19.10 Noutăţi cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reflector. 20.25 „Muşatinii". 21.25 Să înţelegem muzica. 22.15 Dansul anotimpurilor. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

MARŢI 15 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.05 Tele-şcoală. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Căminul. 11.10 „Patru tanchişti şi un cîine". 12.05 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba franceză. 17.35 Cum vorbim ? 17.50 Muzică populară. 18.00 De la Alfa la Omega. 18.35 Neagoe Basarab. 18.50 Interpreţii şi rolurile lor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „Burghezul gentilom" de Molière. 21.50 Prim plan : Gheorghe Dindere. 22.10 Toronto. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II.** 20.00 Povestea pantofiorului de aur. 21.30 Agenda. 21.40 „Simfonia neterminată" de Frantz Schubert. 22.20 Telex tehnico-ştiinţific. 22.30 Emisiune de divertisment

MIERCURI 16 FEBRUARIE

9.05 Teleglob. 9.25 Prim plan : Gheorghe Dindere. 9.50 Desen animat. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Povestea pantofiorului de aur. 12.00 Telejurnal. 15.30 Tele-şcoală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză. 17.35 Giordano Bruno. 18.10 Timp şi anotimp în agricultură. 18.40 Izvoare din bătrîni. 19.00 Oamenii Griviţei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Cîntare patriei şi partidului. 20.20 Filmul „Doamna cu căţelul". 21.50 Programul făuririi conştiente a viitorului. 22.15 Jean Păunescu. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II.** 20.00 Cu yola pe... Herăstrău. 20.30 Revista muzicii uşoare TV. 21.00 Agenda. 21.10 Cluburi sportive bucureştene. 21.30 Retrospectivă Theodor Pallady. 21.45 Patru tanchişti şi un cîine.

JOI 17 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.05 Ritm. tinereţe, dans. 9.50 Desene animate. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul „Doamna cu căţelul". 12.00 Telejurnal. 15.30 Pentru lucrătorii din agricultură. 16.30—17.00 Curs de limba germană. 17.35 Emisiune în limba maghiară. 18.35 Perfecţionarea relaţiilor de cooperare între întreprinderi. 18.55 Muzică uşoară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 Tinerii despre ei înşişi... 21.00 Pagini de umor : Charlie Chaplin. 21.40 Ce ştim aştăzi despre micro-universul vieţii ? 22.20 Cîntă Nicoletta. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II.** 20.00 Concert simfonic. 21.45 Planeta giganţilor. 22.35 Cărţi şi idei.

VINERI 18 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.05 Ce ştim aştăzi despre micro-universul vieţii ? 9.45 Muzică populară. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Serialul „Sebastian şi secretul epavei". 10.55 Portretul unui regizor. 11.15 Pagini de umor : Charlie Chaplin. 12.00 Telejurnal. 15.30 Tele-şcoală. 17.35 Prietenii lui Aşchiuţă. 18.00 Primii paşi de dans. 18.20 Creşterea copilului poate fi stimulată ? 18.40 Conferinţa pe ţară a cadrelor de conducere din întreprinderi şi centrale industriale şi de construcţii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Filmul „Între cer şi iad". 21.50 Sub semnul Gînditorului de la Hamangia 22.05 Revista literară. 22.30 24 de ore. 22.45 Din ţările socialiste. **PROGRAMUL II.** 20.00 Teatru : „Napoleon era de faţă". 21.30 Viaţa economică a Capitalei. 21.50 Întîlnire cu opereta. 22.15 Agendă. 22.25 Dansuri şi cîntece din R.P. Ungară.

SÎMBATA 19 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.05 Noul serial „Doamna din Genova". 9.45 Momente ale muzicii uşoare româneşti. 10.05 De vorbă cu gospodinele. 10.20 Tele-enciclopedia. 11.05 Costache Negruzzi. 11.35 Sub semnul Gînditorului de la Hamangia. 12.00 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinereţe, dans. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internaţională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.50 Dicţionar muzical-distractiv. 22.30 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Romanţele crizantemei. **PROGRAMUL II.** 16.30 Spectacol folcloric. 17.10 Agendă. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.40 Filmul „Haiducii".

ECOURI • ECOURI

ÎNAINTE de a se consacra examenelor din actuala sesiune (la Facultatea de limba şi literatura română), DOINA SPĂTARU a întreprins numeroase turnee în ţară şi a înregistrat la Radio cîteva melodii : „Un om de zăpadă" de Valenţiu Grigorescu, „Trecut-au anii" de V. Veselovski, precum şi, într-un nou aranjament, cunoscutul cîntec „A plecat un tren din gară". Zilele acestea a imprimat şi piesa pe care a cîntat-o în vara '71 la „Olimpiada cîntecului" de la Atena (mai bine mai tîrziu...), „Eşti numai tu" de Noru Demetriad. Doina Spătaru aşteaptă deocamdată rezultatul selecţiei pentru festivalul de la Split (ea este înscrisă cu piesa „Marea mea, iubirea mea" de Elly Roman).

■

AVÎND ca subiect un moment din istoria recentă a Bulgariei, filmul „Zori pe Drava" va fi realizat în două serii de regizorul Zako Heskia, pe un scenariu de Pavel Vejinov şi Ranghel Ignatov.

■

FLORIN BOGARDO s-a dedicat în ultimul timp mai intens compoziţiei (să nu uităm că el este şi maestru de sunet la Televiziune), ultimele melodii scrise (şi interpretate) de el fiind, „Obstacol invizibil" — pe versurile lui George Călinescu (prezentă în „Top 10") şi „Un om, o viaţă" — textul Ovidiu Dumitru. De altfel, pe cea de-a doua o va cînta şi într-o emisiune de varietăţi, pe 20 februarie, pe care o vor realiza în studio Titus Munteanu şi Andrei Brădeanu. Florin Bogardo este unul dintre cei cinci compozitori care au scris muzica unui viitor spectacol pus în scenă la Teatrul „C. Tănase" şi scris de Ovidiu Dumitru, „Fantezie în cinci". Protagonişti: Anda Călugăreanu, Florian Pittiş şi Dan Tufaru: regia: Alexandru Bocăneţ.

Însemnări de spectator

SCRISOAREA

de Al. CORNESCU

La ora cînd vor apare aceste rînduri, rîuri de cerneală se vor fi scurs în legătură cu recenta premieră a „Scrisorii pierdute", datorată lui Liviu Ciulei, pe scena teatrului „Bulandra". Noul spectacol şi-a cucerit în rîndul publicului şi al criticilor aprători zeloşi, după cum, în numele montării anterioare, semnate de Sică Alexandrescu, alţii acuză nu puţine deficienţe. De fapt, chiar aprinderea cu care se poartă discuţia arată că ne aflăm în faţa unui fenomen neobişnuit, fiindcă — ştiut este — dacă proaspăta montare ar fi semănat cu o apă stătută, probabil că nimeni nu şi-ar fi zdruncinat creierii să găsească argumente pentru sau împotrivă.

Adevărul este că trebuie folosit prilejul, poate unic, de a vedea ambele spectacole. În felul acesta s-ar observa că cel de la Naţional nu este de loc „tradiţionalist", cum s-ar putea crede, iar cel de la „Bulandra" nu caută de fel să fie „inovator", cum ar fi unii dispuşi să presupună. Amîndouă ambiţionează să valorifice o operă de mare strălucire a literaturii noastre dramatice şi o fac cu tot respectul cuvenit unui asemenea text.

Oricum, însă, vrem sau nu vrem, întrecerea există şi fiecare porneşte cu multe şanse de cîştig dar şi cu altele...

Reprezentaţia Naţionalului, cu cîţiva ani în urmă putea fi considerată perfectă dar, între timp, a dispărut un Niki Atanasiu şi noul Caţavencu nu-l egalează, a dispărut un Vasiliu-Birlic şi Brînzovenescu a pierdut din savoarea unică pe care i-a dat-o acest actor excepţional. În ansamblu însă, „Scrisoarea" pe scena Naţionalului este ca o maşină care funcţionează fără cusur, cu o excepţională prizâ la publicul contemporan. Şi cum ar putea fi altfel cînd, pe scenă, celebrele roluri sînt deţinute de asemenea actori cum sînt Carmen Stănescu, Ion Fintesteanu, Marcel Angelescu, Costache Antoniu, Alexandru Giugaru sau Radu Beligan.

La Teatrul „Bulandra", întîlnim, în schimb un Tipătescu pur şi simplu fantastic în interpretarea lui Toma Caragiu, un Dandanache care grăseiază şi pronunţă „hodoronca-tronca" cu accent franţuzesc, realizat magistral de Liviu Ciulei, un surprinzător „cetăţean turmentat" — Aurel Cioranu, un cuplu excelent Farfuridi-Brînzovenescu, respectiv Dem. Rădulescu şi debutantul Mircea Diaconu, un Caţavencu inedit propus de Octavian Cottescu şi o Zoe — adevărată stăpînă a judeţului — plină de nerv, compusă pînă în cele mai mici detalii ale ştiinţei comediei, de Rodica Tapalagă. Şi, am mai adăuga, un şir de gaguri noi, de bună calitate, ce vor rămîne, cu siguranţă, în istoria interpretărilor „Scrisorii".

*Dar, pe lîngă marcarea acestor puncte, există şi altele, cartuşe goale sau care nimeresc alături de ţintă. Dintre ele, finalul ni se pare cam l

TEHNICĂ

ARGUMENTE SÎNT FAPTELE

Autor a 29 de invenții, prof. dr. ing. chimist GEORGE I. RĂDULESCU ne emoționează și surprinde prin tinerețea entuziasmului. Invenții brevetate și un vis urmărit cu încăpățînare.

Statisticienii ne-au învățat cît de multe poate să spună o cifră și uneori cîtă poezie are închisă în ei un număr. E suficient să-l încadrezi. Să-i știi „adresa". Și dintr-o dată 29, cifra unor invenții, unor idei originale, certificate ca atare de specialiști, schițează portretul spiritual al unui om. Înainte de a-l cunoaște, cifra te-a prevenit. E un entuziast și în același timp un „nemulțumit" căci caută mereu o soluție mai bună decît cele existente, un curios care caută răspuns unor întrebări dificile pe lîngă care alții poate au trecut fără să le observe sau fără să le dea importanță. Sînt acestea cîteva trăsături de „caracter" pe care ți le faci înainte de a cunoaște omul. E sigur că apoi nu vor fi dezmințite ci doar completate. Surprizele intervin abia în această a doua parte a portretizării.

Autorul celor 29 de invenții este chimist. **Prof. dr. ing. GEORGE RĂDULESCU.** Bineînțeles, nu aici este surpriza, ci faptul că la 74 de ani, ceea ce-l preocupă este viitorul. La vîrsta amintirilor, prof. ing. Rădulescu își pune problema aplicațiilor pe mai departe a unor invenții recente ale domniei sale. Ultimul brevet l-a obținut în 1965, rod al unor cercetări de 14 ani — un lac de protecție aplicabil pe lemn, pe metal etc. cu scopul de a oferi materialului un luciu, protejîndu-l împotriva degradării. Expertizele făcute în diferitele laboratoare ale unor întreprinderi din țară i-au testat rezistența la șocuri, flexibilitatea etc.

În laboratorul de ceramică al Institutului de arheologie al Academiei, tovarășa G. Palade îmi spune :

— A dat rezultate excelente pe metal. E ceea ce am verificat noi aici. Pe piatră, după cîte știu, rezultatele nu sînt la fel de bune. Pe metal însă sînt extrem de mulțumitoare. Singura obiecție : lacul e scump.

Un pictor, Stoica, a folosit lacul numit Girolac (Gir fiind marca dată de inițialele : George I. Rădulescu) la curățirea unor picturi foarte vechi și ne mărturisește entuziasmul lui :

— Celelalte procedee aveau o serie de inconveniente. Se folosea, de pildă, pentru curățire, guma, ceea ce prin apăsare, cît de ușoară ar fi, producea fisuri. Lacul se întinde prin pensulare și curăță, redînd culorile inițiale. Și pentru a vă convinge, veniți să vedeți rezultatele obținute la o serie de picturi vechi.

— Dar de ce revine atît de scump, tovarășe profesor ?

Și în timp ce mi se dau explicații, mă gîndesc că de astă dată ceea ce este important, emoționant, este pasiunea de lucru și căutare a unor soluții care să folosească.

— În anul 1957 am prezentat o băutură „Zubrovca", care a fost premiată la expoziția de băuturi alcoolice de la Lubljana, în R. S. F. Iugoslavia și se află astăzi în comerț. În 1958 am prezentat și am obținut rezultatele dorite cu lucrarea : „Înlocuirea rondelelor de plută de la sticlele de băuturi alcoolice", un inlocuitor obținut din utilizarea unor deșeuri, care astăzi se aruncă sau se ard. Lucrarea poate aduce mari economii prin renunțarea la import în acest domeniu...

Un dosar gros de lucrări este răsfoit în fața mea. Invenții, brevete, cercetări. Pe masa de lucru o serie de mostre. Prof. Rădulescu pledează, cu un entuziasm mereu tînăr. S-a născut în secolul trecut, fiu al unui lucrător tipograf de la Imprimeria Statului și nepot al lui Ion Eliade Rădulescu. A luptat la Mărășești și pentru faptele sale de eroism a fost decorat. Atunci, de altfel, a făcut prima invenție. O centrală telefonică pe care, îmi mărturisește cu mîndrie, „a folosit-o cu succes regimentul 3 de artilerie !"

Nici nu îndrăzneam să pun întrebarea : și acum ce vreți să faceți pentru mai departe ? E întrebarea pe care și-a pus-o singur și la care a răspuns.

— Știți ce vreau să fac mai departe ? E un vis al meu. Francezii au probleme cu Turnul Eiffel. Rugineste. Toate laboratoarele Franței caută o soluție să-l apere de acest atac ce pare imposibil. Ei bine, cu Girolac, pot dovedi că se poate proteja împotriva coroziunii Turnul Eiffel. Credeți că îndrăznesc prea mult pretinzînd aceasta ?

Ascultîndu-l, mă gîndesc că sîntem plini de prejudecăți. De ce ni se pare oare exorbitantă pretenția ? Prin dimensiunile lui, Turnul Eiffel e un colos, dar la urma urmei problema care se pune e...

— Știți bine că pe metal rezultatele sînt fără reproș, își continuă pledoaria inginerul chimist. **Atunci, de ce nu credeți ? Sînt dovezi, nu ? Apoi, nu știți oare că unele invenții, după ce au fost date, uimesc prin simplitatea soluției, încît toți se miră cum de nu le-a venit ideea mai înainte ? Important, de netă valoare este ideea.**

Da, nepotul lui Ion Eliade Rădulescu se dovedește a fi un admirabil încăpățînat.

— Vreau să dovedesc, îmi subliniază fiecare cuvînt, **că noi românii sîntem în stare să facem ceea ce în străinătate, în laboratoare pretențioase, nu s-a obținut. E un fapt real, dar și adevărul trebuie argumentat. Argumentele sînt faptele, rezultatele obținute de noi toți și de fiecare.**

Catinca MUSCAN

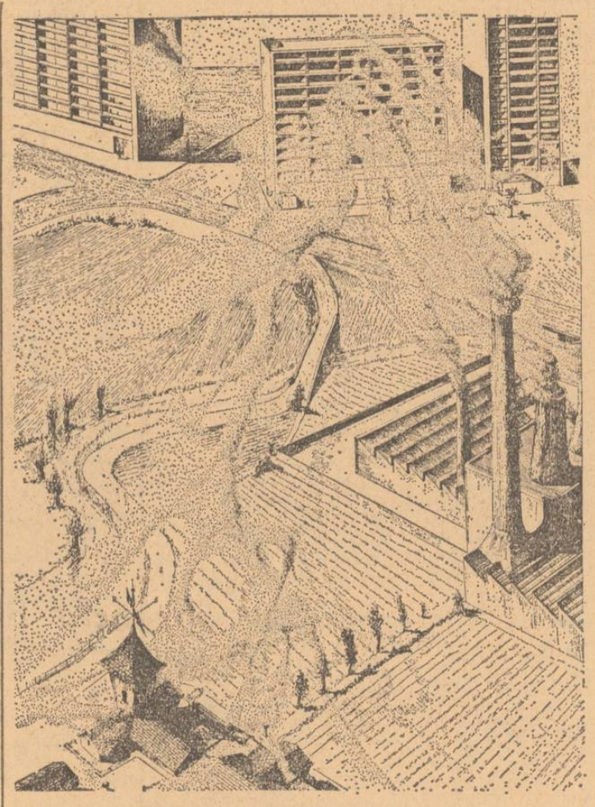

Poluarea și factorii meteorologici

„Aerul îmbîcsit" al orașelor de astăzi este determinat nu numai de cantitatea și natura gazelor emanate din țevile de eșapament ale mașinilor, din fumul coșurilor de fabrică și cel de la calorifere etc... ci și de unii factori meteorologici. Împrăștierea unei trîmbe de fum în atmosferă comportă : o fază aerodinamică depinzînd de caracteristicile „focarului" și o fază meteorologică, cu „efect", atunci cînd gazele aruncate în atmosferă și-au pierdut energia cinetică și termică.

Delfinii refuză să se expatrieze!

A fost o dorință extravagantă, un orgoliu plătit scump. Celebritatea parcului marin din Antibe nu i-a impresionat. Proprietarii au dorit aici să-i aibă pe cei mai inteligenți delfini cunoscuți specialiștilor : Delphinus Delphis. Da, mai inteligenți decît cei din parcurile acvatice americane. Publicitatea merita cheltuiala. Și în ciuda tuturor dificultăților de aclimatizare necesare acestor specii, echipe speciale s-au deplasat pescuindu-i din apele Malagăi. Trebuie știut că fiecare animal „pretinde" un apartament acvatic personal, căptușit cu burete de polietilenă. S-au amenajat așadar zece „cușete" speciale și cei zece pasageri de lux, adormiți cu cîte o injecție, pentru a se evita eventualele proteste și tentative de evadare, au fost transportați cu avionul pînă la Nisa și în camion apoi în Antibe. Dar efortul depus a fost zadarnic. Delfinii au refuzat pur și simplu să înoate în bazinele „marinelandului". Nimic nu i-a putut convinge să renunțe la „greva" lor. Cei de la parcul marin din Antibe au fost ei convinși. Da, au avut în față pe cei mai inteligenți. Demnitatea lor a impus. Și, în aceleași condiții ca la venire, cu aceleași menajamente (poate și scuze !) delfinii au fost repatriați în Malaga.

„Pasagerii" sînt adormiți cu cîte o injecție...

...apoi așezați în „apartamentul" personal...

...dar refuză să înoate

CEA MAI VECHE CĂLĂTORIE PE MARE!

Mereu noi și noi descoperiri ale arheologilor împing tot mai departe în timp „primele aventuri umane". Pînă foarte recent, urma cea mai veche a unei călătorii pe mare — și descoperită în Cipru într-un strat din neoliticul tîrziu — arăta că încă în mileniul al VI-lea înaintea erei noastre erau și marinari îndrăzneți, și, bineînțeles, constructori de... nave. O nouă metodă de datare oferită de fizică e folosită în ultima vreme și rezultatele sînt uimitoare. Este vorba pe de o parte de precizia datării, pe de alta chiar de vechimea mărturiilor arheologice. În regiunea Franști, în Argolida, adică în sudul Greciei continentale, obiectele găsite — și care demonstrează ocupația de navigator — sînt din anii 7 527 și 6 792 înaintea erei noastre ! Întrebarea era încotro călătoreau aceste nave ? Ipotezele erau mai multe dat fiind faptul că existau unele asemănări ale obiectelor găsite în cîteva puncte, în cîteva insule din Marea Egee. Din nou datări cu metode moderne — urme de fisiune și iradiere. Rezultatul : indicații privind legăturile între unele insule și continent către mileniile VII și VIII î.e.n. în deosebi între Franști și Melos.

SELENOLOGIE

SECRETELE ȘI MĂRTURIILE LUNII

Dezbatere furtunoasă în jurul mostrelor lunare la a treia conferință internațională consacrată problemelor Lunii. Se vorbește despre accidente geologice recente, despre o misterioasă depresiune și regiuni radioactive. Dar Luna încă nu s-a decis să facă declarații complete. Ce se știe astăzi ?

Într-o epocă îndepărtată, Luna dispunea de un puternic cîmp magnetic. În particolele de fier provenite de pe acest astru s-au găsit probe evidente. Avînd în vedere un astfel de fapt, unii specialiști înclină să creadă că Luna posedă un simbure metalic cu o grosime de aproximativ 28 km. Scoarța lunară, formată din straturi suprapuse, ar cobori pînă la adîncimea de 64 km.

★

„Vîrsta" craterului Copernic ar fi în jur de 850 sau 950 milioane de ani. Datorită acestei aprecieri, craterul ar putea fi rezultatul unuia din accidentele geologice cele mai recente înregistrate pe Lună.

★

Dr. Garry Latham, seismolog la Universitatea Columbia, unul din cei mai de seamă specialiști americani în domeniul cercetării Selenei, a afirmat că „deține probe interesante" despre o erupție vulcanică ce a avut loc pe acest astru". El se bazează pe interpretarea datelor provenite de la detectorii instalați pe Lună de astronauții americani. **„Aceste instrumente m-au convins** — relevă Garry Latham — **că pe Lună au loc între 600—800 de cutremure într-un singur an. Cel mai puternic seism înregistrat vreodată, la 16 mai 1971, ar putea fi rezultatul unei explozii vulcanice. Cutremurul a fost precedat de ușoare „tremurături" ale scoarței selenare. Apoi activitatea a încetat brusc. Nu era decît o anumită fază a fenomenului — erupția unui vulcan",** conchidea savantul american.

La rîndul său, selenologul Faruk al Baz, consilier la NASA, arăta, în timpul reuniunii că fotografiile luate în august trecut de Worden, pilotul capsulei principale al lui „Apollo-15", cînd se învîrtea în jurul astrului, scot în evidență „o misterioasă depresiune" în formă de „d", total diferită de cele pe care le cunoșteam pînă atunci. Ea se află pe un platou puțin ridicat, între Marea Liniștii și Marea Ploilor, și măsoară 3,200 km. în lățime.

Faruk al Baz consideră că această adîncitură trebuie să fie de natură „vulcanică" sau că ține de „structura internă" a „globului selenar" și nicidecum „rezultatul loviriii suprafeței Lunii" de unul sau mai mulți meteoriți.

★

În urma studierii mostrelor lunare aduse de nava spațială „Apollo-14" s-a constatat existența Plutoniului 244. Acest element ar fi fost cuprins în scoarța selenară în momentul în care astrul se răcea, fenomen ce a avut loc, probabil, la puțin timp după nașterea sistemului solar.

★

Elementele radioactive de pe Lună ar fi concentrate în două mari zone : Oceanul Furtunilor și Marea Ploilor. Această ipoteză — existența unor regiuni radioactive de raze gamma — a fost emisă de James Arnold, profesor la Universitatea San Diego din California, pe baza detectărilor realizate de instrumentele navei spațiale „Apollo-15".

★

Specialiștii sînt deopotrivă de acord că scoarța satelitului nostru pare a fi compusă din trei tipuri de roci : roci bogate în aluminiu și calciu, care se găsesc mai ales pe platourile înalte, roci conținînd mult fier și puțin aluminiu, ce se află mai ales în „mări" ; și o materie radioactivă, pe care selenologii de la Houston au denumit-o „Kreep", nume legat de compoziția sa. „K" este simbolul chimic al potasiului, „Ree" (element rar) și „P" simbolul fosforului.

Încă nu a fost stabilită data aproximativă a formării acestor roci de bază și încă nu se știe precis cît reprezintă fiecare în structura scoarței selenare.

Dumitru FILIP

LEGUME CURĂȚATE CU AJUTORUL... EXPLOZIEI

La Institutul de cercetări științifice pentru industria alimentară din Krasnodar, ne informează o știre a agenției „Novosti", a fost inventat un aparat original pentru curățarea legumelor și fructelor cu ajutorul exploziei. Metoda constă în următoarele : într-un cazan ermetic, plin cu legume, se introduce abur sub mare presiune. După cîteva secunde, aburul este evacuat rapid, astfel că presiunea din cazan se reduce brusc. Aburul pătruns sub coaja legumelor se evacuează rapid producînd instantaneu desprinderea coajei. Productivitatea mașinii este de 3 000 tone de legume sau fructe pe oră, iar acuratețea și economicitatea ei rivalizează cu cea a unei gospodine bune.

O JUCĂRIE PENTRU OAMENI SERIOȘI

Se spune că în fiecare englez doarme un Stephennson sau un Royce care se trezește la țignalul locomotivei sau la sunetul supapei. Se spune frumos, indiferent de procentul mare sau mic al insularilor pasionați de tracțiunea cu aburi în secolul trenurilor și automobilelor electrice, în cel al luptei împotriva poluării. O plimbare într-un peisaj bucolic cu un tren celebru în 1921 — Great Northern Atlantic — dar redus la dimensiuni liliputane, e într-adevăr o glumă admirabilă care descrețește toate frunțile. Pentru creatorul lui este însă cu mult mai mult. Vechiul și pasionatul feroviar Surridge a făcut o adevărată capodoperă, o mică minune mecanică realizînd această locomotivă care se hrănește zilnic cu 45 de kg cărbuni, 450 l apă și un litru de ulei pentru ungerea sistemelor mecanice. Cînd Surridge va ieși la pensie (a doua oară) ca mecanic al propriei sale locomotive, opera sa va fi mîndria unui muzeu al transporturilor. De altfel, cota la care este evaluat micuțul tren din Cardington s-a dublat din 1968 și pînă astăzi, deși Surridge n-are de gînd să se despartă de el. Este cel mai celebru minitren din toată Anglia.

Soția feroviarului Surridge face toaleta de dimineață a locomotivei

UN AVION... ÎN PORTBAGAJ!

Dacă plecați să vă petreceți duminica nu departe de Capitală, nu uitați să vă luați și avionul în portbagaj. Poate vreți să faceți o excursie... pe cer. Bineînțeles, în concediu, să uiți avionul acasă, ar fi o mare eroare. Înseamnă să te lipsești de plăcerea de a privi peisajul și... de sus. Nu este o viziune futuristă. Avionul de gumă — pasărea gonflabilă — a fost creat de către firma Goodyear. Se umflă și se dezumflă ca un balon sau, mai bine zis, ca o barcă pneumatică. E un aparat de două locuri, lung de 6 metri cu o deschidere de 8,50 m. Este echipat de un motor de 60 c.p. și cu un rezervor de 75 litri care îi permit să zboare timp de mai bine de 5 ore, la o viteză de croazieră de peste 100 km/oră. Cînd e dezumflat poate încăpea într-un cilindru de 75 centimetri diametru și 1,40 m lungime ; motorul, elicea și instrumentele de navigație — totul este înăuntrul acestui „etui". Anvelopa gumată, care constituie în fapt avionul, este umflată la o presiune relativ slabă : 800 gr., pe centimetru cub. În 6 minute poate fi scos din „etui", depliat, și umflat cu o butelie de gaz carbonic. Într-un viitor apropiat aviația militară americană va fi echipată cu astfel de avioane... de salvare, utile în caz de aterizare forțată într-o regiune greu accesibilă. Cei care l-au conceput însă speră ca într-o bună zi să devină un mijloc de transport obișnuit al marelui public.

Este interesant că în urmă cu 15 ani, primul prototip al acestui vehicul al aerului care se umflă și se dezumflă după chef... a zburat ! Așadar... nimic nou, sau aproape nimic nou în ce privește tehnicile puse în lucru. Iar certificatul de navigabilitate și el este de mult emis. Dar abia acum a devenit de „actualitate".

Unde se află cele mai bătrîne roci ale planetei?

Cercetătorii de la „Oxford Isotope Geology Laboratory" pretind că regiunea care se poate lăuda cu „cea mai mare vechime" este Groenlanda. Lucrînd sub conducerea dr. S. Moorbach geologii au analizat eșantioane de gneiss granitic din partea de vest a Groenlandei și au detectat urme de rubidiu și stronțiu a căror datare a dezvăluit vîrsta de 3980 milioane de ani. Pînă la acestea, cele mai vechi gneiss analizate, și găsite în Minnesota, nu depășeau 3550 milioane de ani. Gneiss-ul este ca și granitul o rocă primitivă formată din cuarț, mică și feldspat. Echipa din Oxford conchide existența unei adevărate cruste granitice la acea epocă. Această crustă ar fi acoperit planeta atunci cînd magma originală ar fi început să se diferențieze și să formeze, între altele, magme granitice.

Descoperirea permite să se completeze istoria geologică a Terrei din momentul cînd materialele erau în fuziune. Unii geologi cred, într-adevăr că dacă formarea nucleului terestru a degajat într-adevăr suficientă căldură pentru a face să se topească 1 000 km de scoarță terestră, acest eveniment trebuie că a avut loc acum 4 000 milioane de ani. Așadar cele 3 980 milioane de ani ale rocilor din Groenlanda sînt... pe aproape.

CALOTELE POLARE ALE SOARELUI

O descoperire recentă : și Soarele are ca și Terra, ca și Marte, „calote polare". Bineînțeles nu sînt atît de reci ca ale acestora dar și în astrul fierbinte temperatura este după cît se pare foarte scăzută ! Doar un milion de grade, ceea ce înseamnă jumătate din temperatura „normală" a Soarelui, un sfert față de zonele de turbulență și abia o zecime față de centrele de erupție — a petelor solare...

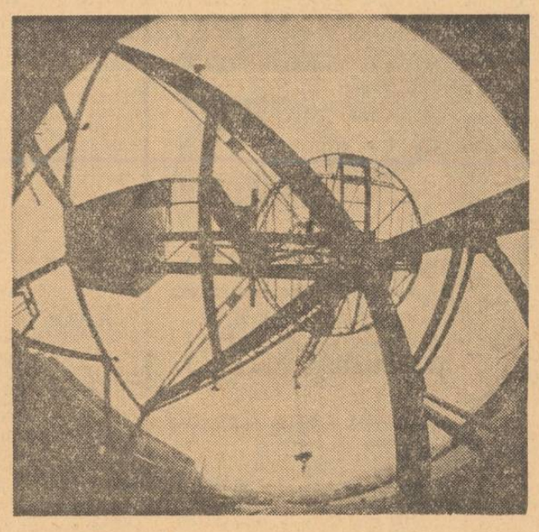

CLIMATOLOGIE

O geografie în ultraviolet

Știți care este stațiunea climaterică cea mai indicată pentru dv. ? Medicii, avînd la dispoziție o hartă UV (adică a intensității radiației ultraviolete), pot să vă recomande. Pentru teritoriul Uniunii Sovietice, specialiști meteorologi și climatologi ai Universității din Moscova au întocmit o asemenea hartă, pînă acum unică în lume.

Faptul că razele ultraviolete au o influență asupra organismului uman e cunoscut. Medicii știu că au diferite feluri de... manifestare. Un grup de specialiști de la Universitatea din Moscova — meteorologi și climatologi — au publicat recent o monografie de utilitate pentru medici și biologi și anume : studiul repartiției geografice a intensității radiației ultraviolete pe teritoriul Uniunii Sovietice. Un studiu deloc ușor dat fiind că partea din spectru care interesa reprezintă aproximativ 0,2% din totalitatea fluxului radiat de Soare. Dar nu numai această dificultate a trebuit învinsă ci și influențele diferiților factori : transparența atmosferei, concentrația ozonului, latitudinea localității cercetate etc. Radiația UV traversînd atmosfera se comportă altfel decît cea luminoasă sau infraroșie. Nu este absorbită aproape deloc de nori, ci împrăștiată. În ce privește cantitatea de ozon atmosferic, aceasta are o acțiune directă asupra cantității de raze UV care atinge solul, ceea ce nu se întîmplă în cazul celorlalte. După cercetări laborioase timp de 10 ani s-a obținut o hartă a teritoriului Uniunii Sovietice cu repartiția UV. Se disting trei zone mari în funcție de cantitatea de radiații UV : deficitară, confortabilă sau excedentară. Evident este vorba de o medie ce s-a stabilit. De pildă la Leningrad doar în perioada de la mijlocul lui noiembrie pînă la mijlocul lui februarie, cantitatea de radiații UV este deficitară. În schimb timp de cinci luni ale anului este excedentară în capitalele republicilor din sudul U.R.S.S. S-au studiat, de asemenea, și variațiile de intensitate ale UV în marile orașe în funcție de poluarea atmosferică, arătîndu-se că pot atinge 20 pînă la 40%. Prof. V. A. Belinski, care expune cîteva rezultate ale lucrărilor sale, arată că specialiștii observatorului meteorologic de la Facultatea de Geografie a Universității din Moscova studiază acum „climatul ultraviolet" al Moscovei.

Marea importanță a ultravioletelor pentru organismul uman este bine cunoscută. Se știe că excesul poate provoca forme de cancer al pielii, în regiunile sudice mai ales la cei neobișnuiți cu climatul sudic : deficitul constituie o cauză a rahitismului infantil, mai frecventă în regiunile nordice. Iată motivul pentru care o asemenea cercetare a atras atenția oamenilor de știință din întreaga lume. Medicii, avînd la dispoziție asemenea hărți UV ale țării respective, vor indica pacienților lor care sînt localitățile care le convin mai bine pentru cură, și perioada de timp optimă în funcție de intensitatea radiației UV.

BLOC NOTES

Noutăți și... sugestii

Cercetătorii români, specialiști în țesături textile și pielărie se preocupă și au găsit modalități de a ne face îmbrăcămintea mai ușoară, mai rezistentă la murdărie, mai practică (eliminînd, de pildă, călcatul). Apar țesături care au, de multe ori, un caracter experimental, care își propun să sondeze gustul cumpărătorilor. Apar și alte produse urmărind același țel. De pildă, în ultima vreme stofele în felurite imprimeuri și voalurile naturale imprimate. Le aflăm de la sursă, institute de cercetare, centre de creație sau diferite întreprinderi. În magazine? De multe ori trec neobservate, fiindcă nimeni nu are grijă să le prezinte, să le recomande în mod special publicului. Dacă magazinul „Eva" își prezintă cu consecvență... săptămînală produsele noi intrate în rafturile sale, alte unități — în special cele de țesături sau articole de menaj — păstrează o impresionantă discreție, tocmai cînd ar trebui să dovedească mai multă „expansivitate". Ne-ar place să cunoaștem mai bine calitățile și regulile de întreținere ale voalurilor — reușite de altfel — ale magazinului „Gioconda". I-am sugera chiar „Romartei", grijulie de obicei cu aprovizionarea unităților sale cu lucruri noi și originale, să fie mai darnică cu informarea cumpărătorilor printr-un mijloc vizual tot atît de reușit ca vitrinele, de pildă. Fiindcă vitrina se schimbă mai rar, în multe cazuri, decît apar lucruri noi în raft. Am sugera același lucru magazinelor de produse destinate universului casnic. N-avem pretenția unui robot care să ne aștepte la intrare pentru a ne da astfel de informații. Nici a unui buletin de știri editat la Hamburg — în producție de serie, hrana viitorului: alimente sintetice sub formă de prafuri. Este vorba de un prinz sistem „praf" care conține aminoacizi, hidrați de carbon, vitamine și săruri minerale. El poate fi dizolvat cu mare ușurință în apă, avînd gust de supă, de portocale, sau cacao. Se pare că prafurile alimentare (necesarul fiind cam de 400—500 grame pe zi) au nu numai calitatea de a ușura prepararea alimentelor, dar și pe aceea — deloc neglijabilă — de a prezenta avantaje pentru sănătate. Azi beneficiază cosmonauții de pilule alimentare. Mîine? Cine știe! Viitorul apropiat chiar, ne promite introducerea curentă în alimentație a hrănitoarelor prafuri!

Virtuțile măceșului

Măceșul • o plantă obișnuită care înflorește prin aprilie. Probabil îi cunoașteți florile albe și fructele, mici bobițe roșii. Sînt cunoscute virtuțile lui tradiționale. Iată însă că în Franța, chimiștii i-au descoperit noi calități. Se pare că extractul din flori de măceș are o înrîurire binefăcătoare asupra pielii grase contribuind la reechilibrarea activității glandelor sebacee (exagerată sau dereglată în cazul tenurilor grase).

Hrana viitorului

În domeniul atît de controversat al alimentației, specialiștii au realizat de curînd — după cum ne informează un buletin de știri editat la Hamburg — în producție de serie, hrana viitorului: alimente sintetice sub formă de prafuri. Este vorba de un prinz sistem „praf" care conține aminoacizi, hidrați de carbon, vitamine și săruri minerale. El poate fi dizolvat cu mare ușurință în apă, avînd gust de supă, de portocale, sau cacao. Se pare că prafurile alimentare (necesarul fiind cam de 400—500 grame pe zi) au nu numai calitatea de a ușura prepararea alimentelor, dar și pe aceea — deloc neglijabilă — de a prezenta avantaje pentru sănătate. Azi beneficiază cosmonauții de pilule alimentare. Mîine? Cine știe! Viitorul apropiat chiar, ne promite introducerea curentă în alimentație a hrănitoarelor prafuri!

Fotoliile „incubator"

„Domenica del Corriere" publică o fotografie al cărei text încearcă să explice șocul provocat de admirarea sau folosirea unor așa-zise fotolii ce au de fapt jumătăți de sferă în care te poți adăposti ca într-un incubator. Chestie de gust, se spune! Rămîne de văzut însă ce fel trebuie să arate restul piceslor de mobilă dintr-o cameră în care cele două sferofotolii ar ocupa locul de cinste...

Moda și primăvara

Noutatea cea mare — noutate mai mult ca prezență anuală — a oferit-o moda. În plină iarnă, colecțiile marilor case de mode cu renume internațional ne-au făcut să visăm la zilele călduțe cu miros de flori și cu cer senin ale lui aprilie sau ale frumosului mai. Modelele de primăvară și-au păstrat și discreția și seriozitatea cu care ne obișnuiserăm încă de anul trecut. Taioare clasice, veste și cravate colorate cît mai viu, pantaloni ca ținută pentru orice oră a zilei, fustele drepte sau în cute, cu sau fără nasturi, bluzele simple, rochiile chemisier, eșarfele subțiri, înnodate la ceafă sau într-o parte, cravatele în culori tari, pelerinele scurte, mînecile bogate, cordoanele, volanele, șalurile, mătăsurile sau voalurile imprimate, beretele, pălăriile cu boruri mari, tricotajele și stilul sport și cel romantic, chiar și lungimile diferite, care coexistă în deplină înțelegere. Atunci ce e nou? Poate culorile în care predomină albul, galbenul, portocaliul, roșul, bleumarinul, verdele. Poate combinațiile adeseori insolite între jachetă și vestă, între rochie și vestă sau jachetă scurtă cu garnituri din materialul rochiei, între corsajul unei rochii și fustă (din aceleași culori, partea de sus are aceleași motive mai mici însă decît cele de pe fustă sau e în dungi, în timp ce partea de jos a rochiei are alte desene geometrice, dungi sau buline).

Pălăriile Happy

Happy înseamnă fericit. Nu știu dacă cei care au dat această denumire noilor pălării bărbătești la modă cred sau speră că ele vor face fericiți pe posesorii lor. Poate, cel mult, le vor place. În orice caz, forma lor, apropiată de cea clasică — borul rezonabil, fetrul cu aspect mătăsos din care sînt făcute, culorile bej, gri, albmurdar, le conferă toate șansele.

PANTALON CU BOLERO

Furnituri pentru mărimea 40—42: circa 550 g. lînă neagră (sau de culoare închisă) și 150 g. lînă albă. Andrele nr. 3; 75—80 cm. elastic lat de 3 cm.

Măsura: 28 ochiuri × 32 rînduri = 10 × 10 cm.

PANTALONUL (partea dreaptă). Se montează 143 ochiuri lînă albă pe andrele nr. 3 cu care tricotăm o bucată dreaptă în punct de jerse (tivul) 4 cm. (16 rînduri). Continuăm cu modelul „Jacquard" 15—16 cm. (46—48 rînduri). Cînd am terminat modelul cu lîna albă mergem mai departe cu lîna închisă în punct de jerse. Din momentul cînd am început să lucrăm cu lînă neagră scadem, de-o parte și de alta, cîte un ochi de 5 ori la fiecare al 14-lea rînd. Cînd am ajuns la 131 ochiuri tricotăm drept 8 cm. (32 rînduri), fără scăzăminte. În următoarele rînduri, pentru a căpăta forma conică, se înmulțește, în amîndouă părțile cîte un ochi, în felul următor: în partea dreaptă a lucrului de 2 ori la fiecare al 8-lea rînd; de 19 ori la fiecare al 6-lea rînd. În partea stîngă, odată la al 16-lea rînd și de 9 ori la fiecare al 12-lea rînd. Se ajunge astfel la 164 ochiuri. După 59 cm. (236 rînduri) numărate de la model în sus, la fiecare al 2-lea rînd, în marginea dreaptă — se scad odată 5 ochiuri; de 2 ori cîte 3 ochiuri; de 2 ori cîte 2 ochiuri; de 5 ori cîte 1 ochi. Concomitent, la marginea stîngă se scade astfel: odată 3 ochiuri; de 2 ori 2 ochiuri și de 7 ori 1 ochi. Se ajunge aproximativ la 130 ochiuri.

ATENȚIUNE. În următoarele rînduri trebuie să fim atente la șlițurile pentru fermoare. Se împarte lucrul în două părți. O parte de 72 ochiuri (spatele) și alta de 58 ochiuri (fața) care se pun pe o andrea ajutătoare. Partea dreaptă (spatele) se scade de 12 ori la fiecare al 4-lea rînd și de 2 ori la fiecare al 6-lea rînd, cîte un ochi. În același timp cealaltă parte se scade în felul următor: de 6 ori la fiecare al 8-lea rînd și de 2 ori la fiecare al 6-lea rînd. După 20 cm. de la scăzămînt (80 rînduri) partea din spate, mai înaltă, se tricotează astfel: la sfîrșitul rîndului — unde se formează șlițul pentru fermoar — 7 ochiuri se lasă pe andrea fără să se mai lucreze, se continuă lucrul după care, cînd ajungem din nou la cele 7 ochiuri, se mai lasă 5 ochiuri netricotate, apoi se lucrează două rînduri dus și întors), iar 7 ochiuri netricotate, apoi 2 rînduri (dus și întors), iar ultimele ochiuri se lasă și ele pe andrea. Se trece acum la partea cealaltă, bucata de 58 ochiuri. La marginea ei dreaptă scădem, pentru fermoar, 8 ochiuri (cîte un ochi de 6 ori la fiecare al 8-lea rînd și de 2 ori la fiecare al 6-lea rînd). La fel și în partea cealaltă. Cînd am ajuns la 50 ochiuri, după 20 cm. facem aceleași scăzăminte ca la prima parte. Continuăm drept pînă la rejansă, cînd punem ochiurile pe un ac ajutător și numai după ce am lucrat și cealaltă parte a pantalonului, întocmai ca partea dreaptă, mai tricotăm cîteva rînduri — cele două părți ale spatelui împreună, la fel și fețele — și încheiem totul deodată.

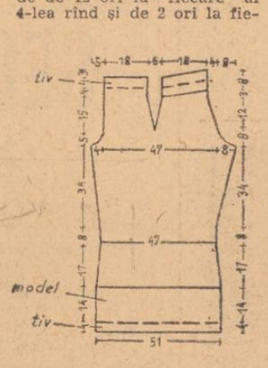

ASAMBLAREA: Călcat la aburi, se coase pe părți. Dacă aveți mașină de cusut e de preferat să trageți la mașină. Se face tivul de jos, lat de 4 cm. care se prinde fără să se observe. Se întoarce și la talie un tiv, prin care se introduce elasticul. Nu uitați să coaseți cîte un fermoar în dreapta și stînga pantalonului.

BOLEROUL. Spatele începe pe 115 ochiuri, cu andrele nr. 3, imediat cu modelul „Jacquard". În ambele părți ale lucrului se înmulțește de 4 ori la fiecare al 10-lea rînd. Se ajunge la 123 ochiuri. După 15 cm. (48 rînduri) începe scăzămîntul pentru mînecă. La fiecare al doilea rînd se scade, deodată, 4 ochiuri, de 3 ori 2 ochiuri și de 4 ori un ochi. Rămînem cu 95 ochiuri. După 19 cm. (60 rînduri) socotite de la răscroiala mînecii începem scăzăturile de la umăr: în ambele părți, la fiecare al 2-lea rînd se scad 5 ochiuri, de 5 ori. Atenție-ne: în momentul cînd începem scăzăturile pentru umăr, în mijlocul spatelui scădem 31 ochiuri de odată (răscroiala gîtului) după care se lucrează fiecare parte separat. Tot la răscroiala gîtului, la fiecare al 2-lea rînd se mai scade de 2 ori 3 ochiuri și odată 1 ochi.

Partea stîngă. 43 de ochiuri, andrele nr. 3, se tricotează modelul „Jacquard". Pentru rotunjimea din față a părții din stînga, la fiecare al 2-lea rînd se adaugă de 2 ori 3 ochiuri; de 2 ori 2 ochiuri; de 5 ori 1 ochi = 58 ochiuri. Partea din dreapta (mijlocul feței) la fiecare al 12-lea rînd, de 4 ori se adaugă un ochi = 62 ochiuri total. După 17 cm. (54 rînduri) se face răscroiala mînecii, la fel ca la spate. Pentru decolteu se scade cîte un ochi odată la două rînduri, odată la 4 rînduri. Acum am ajuns la 23 ochiuri, sus la umăr, pe care le scădem ca la spate.

Partea dreaptă se tricotează la fel ca cea stîngă.

ASAMBLAREA: Se calcă la aburi, se coase, iar de jur împrejur se îndoaie foarte puțin, un tiv mic.

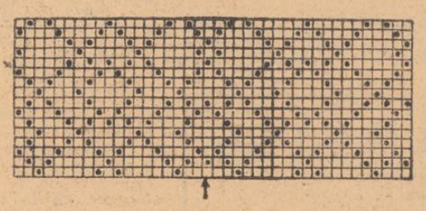

Model Jacquard

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

PATRICIA MARCU — Timișoara. *Nu aveți motive serioase să vă faceți atîtea probleme. Asimetrii există și nu au nici o semnificație, iar prietenii nu le remarcă.*

MARINESCU MIRCEA — Iași. *Credem că ar fi oportună internarea la clinica de urologie din Iași.*

ALEX. NICOLAU — Huși, jur. Vaslui. *Este greu să vă putem realiza speranțele după ce v-au tratat specialiștii cei mai competenți în domeniul dermatologiei, dar pentru că insistați vă sfătuim să luați medicamentele Nilfan sau Feniramin.*

B.M. — Calafat. *Tratamentele care le-ați urmat au fost corecte, însă dacă nu s-a obținut nici un rezultat este obligator să vă internați la clinica de ginecologie din Craiova, unde vi se vor face toate investigațiile.*

DAN I. ION — com. Brebu, jud. Prahova. *Bolnavul suferind de silicoză se poate interna la clinica de boli profesionale a spitalului Colentina, București.*

C. G. — Sebeș. *Nevroza nu se tratează numai cu medicamente; se asociază și psihoterapia efectuată cu competență și răbdare de către medicul psihiatru. Bolnavul trebuie să colaboreze, să fie receptiv și să ajute medicul în exercitarea metodelor psihoterapice.*

Dr. Ana MURGULEȚ

CELULITA

Descoperitorul acestei maladii, medicul de origină franceză Lagéze, care a descris-o pentru prima oară în 1928, nu a sesizat la timpul său implicațiile de ordin estetic pe care le poate avea.

Dintre cauzele celulitei vom aminti numai pe cele mai importante. Tulburările de nutriție, care determină acumularea de grăsime, au în mod cert un rol deosebit în această privință, ceea ce impune în primul rînd un regim dietetic și în al doilea rînd un tratament pentru eliminarea apei din țesuturi; dezechilibrul hormonal ovarian, observat în unele cazuri, trebuie neapărat tratat.

Apariția celulitei este favorizată și de autointoxicația la persoanele care suferă de constipație sau care prezintă tulburări datorate insuficienței hepatice. Insuficiența glandulară, așa zisul „hipometabolism" nu trebuie neglijat.

Fără a intra în detalii trebuie arătat că sistemul nervos deține de asemenea un loc important. De altfel, de mult timp, s-a insistat asupra rolului psihicului în apariția celulitei sau a obezității spongioase, apariție paradoxală și fără a fi vorba de un abuz alimentar. Mai recent s-a confirmat că tulburările sistemului nervos simpatic au un rol important în formarea și instalarea depozitelor adipoase și celulitice în diferitele părți a corpului ca umeri, pulpe și genunchi.

Dintre mijloacele care permit tratarea bolii cu mai multă eficacitate putem cita: regimul alimentar indispensabil, deoarece orice creștere în greutate conduce inerent la prescrierea unei igiene alimentare, cu mîncăruri dietetice dar cu respectarea celor trei mese pe zi. Trebuie să insistăm asupra importanței pe care o prezintă problema apei — deoarece după unele teorii celulita este mai ales o problemă de retenție de apă, dar nu o acumulare de grăsime.

Deși majoritatea femeilor suferind de celulită nu beau în timpul zilei în mod exagerat, ele rețin totuși și acea mică cantitate de lichid. Pentru a evita acest neajuns se va bea între mese.

În afară de aceasta, la unele persoane care beau în timpul mesei se constată un fenomen de ușoară inhibare a diurezei, în timp ce ingerarea de lichide între mese pare să activeze diureza.

Elemente majore ale tratamentului general al celulitei sînt prin urmare: un regim alimentar rațional, o corecție a dezechilibrului hormonal și administrarea rațională, cu avizul medicului, de diuretice.

Nu trebuie neglijate însă nici celelalte tulburări, digestive, nervoase, psihice care pot fi, de asemenea, cauze ale celulitei și care trebuie tratate în consecință.

Paralel cu tratamentul general se impune și un tratament local, prin masarea regiunilor respective. Utilitatea masajului nu a fost recunoscută întotdeauna și astăzi încă există unele controverse. Dar dacă la originea afecțiunii se admite existența unor perturbări locale, este natural să se admită și acțiunea terapeutică bazată pe masaj. De sigur, nu este indicat un masaj violent. Majoritatea pacienților cred că eficacitatea masajului este legată de energia depusă pentru a-l efectua, părere total eronată — deoarece prin tratarea cu energie a nodulilor subcutanați dureroși nu vom obține dispariția lor ci leziuni difuze, însoțite de echimoze și hematoame.

Pentru a fi eficace, masajul va fi superficial, mîngâitor, va fi făcut în mod progresiv, permițînd mărirea debitului venelor și vaselor limfatice, ameliorînd circulația sanguină și ușurînd eliminarea deșeurilor, toxinelor, apei etc. Aceleași efecte se pot obține și prin folosirea aparatelor de masaj electric.

Ludmila COSMOVICI

MICI GARNITURI

Avem unele rochii vechi care sînt încă bune și care se pot împrospăta printr-o garnitură nouă, în culori contrastante (potrivite pentru femeile tinere) sau combinații de culori ton în ton, adică ocru deschis cu ocru mai închis pînă la maro, bej cu alb.

1) O coleretă din stofă de altă culoare pentru o rochie tot din stofă.

2) Plastron alb din pichet cu guler ascuțit.

3) Se poate lungi o rochie adăugîndu-i umeri rotunjiți din alt material.

4) Garnitură din material în dungi, la gît și la buzunare.

5) Un decolteu de la care continuă reverele lungi ușor rotunjite.

6) Eșarfă albă lungă care înconjoară gîtul de două ori. La capătul ei, se pot broda monograme.

7) La o rochie neagră un guler alb, și o fundă din material cu buline (pe fond negru buline albe sau invers).

8) Guler alb cu cravată în dungi.

9) Bordură lată din altă culoare decît cea a rochiei, închisă cu nasturi mici și deși.

10) Guler dublu cu margine din dantelă.

11) Guler alb cu cravată lungă cu margine din volan mic și încrețit de jur împrejur.

Doina LEVINȚA

Cititoarele vă sugerează

DULCIURI pentru copiii noștri

„Lipicioasă și gustoasă"

600 g. de nuci măcinate se amestecă cu atîta pastă de măcese pînă devin un amestec virtos. Cu un sucitor se întinde această compoziție pe o planșetă de marmură presărată cu zahăr pudră pînă ce se obține un strat gros de un centimetru și jumătate. Cu un cuțit umed se taie apoi prăjitura în dreptunghiuri cu laturile de 6 pe 2 cm. Nu se scot de pe planșetă. Se acoperă cu o glazură preparată din două albușuri frecate cu 200 g. zahăr pudră. După 24 de ore se separă bucățile și pot fi servite. **(MARIA RĂDULESCU — Sibiu).**

Cocoțate

2 ouă, 200 g unt, 250 g zahăr pudră, un praf de vanilie, un vîrf de cuțit bicarbonat, făină cît cuprinde, nuci, stafide sau rahat.

Se freacă untul cu zahărul și ouăle și se incorporează apoi făina, amestecată cu bicarbonat și vanilie. Trebuie să se obțină o cocă destul de virtoasă. Se umple cu aceasta cocă un cornet, prevăzut cu o pilnie zimțată (se găsește de vînzare în comerț). Se așază pe tavă grămăjoare în vîrful cărora se pun fie stafide, fie o bucățică de nucă, fie una de rahat. Se dau la cuptor cu foc iute, apoi focul se micșorează. După ce sînt coapte se pudrează cu zahăr parfumat cu vanilie. **(VICTORIA BALMUȘ — Brăila).**

Gurița moșului

250 g untură (unt), 2 dl lapte (o cană), drojdie cît o nucă, cca 500 g făină, puțin zahăr pudră, un pachet zahăr vanilat. Pentru umplutură: gem sau rahat.

Se desface drojdia în laptele călduț, îndulcit cu o lingură de zahăr; se adaugă și un praf de sare.

Din făină, grăsime și laptele pregătit, se face un aluat nu prea tare și bine frămîntat. Se împarte în trei. Din fiecare treime se întinde pe rînd cîte o foaie groasă de circa jumătate cm. Foile se taie în pătrate cu latura de 7 cm. În fiecare pătrat se pune puțină umplutură. Se împachetează unind (peste umplutură) două colțuri opuse. Se așază prăjiturile pe o tavă — care nu trebuie nici unsă nici presărată cu făină; se dau la cuptor 10—15 minute. Nu trebuie să fie prea rumenite. După ce se scot, se pudrează cu zahăr farin, parfumat cu vanilie. O gospodină cu rost la treabă face în jumătate de oră — din cantitățile menționate — cam trei tăvi de „Gurița moșului". Copiii le găsesc pe placul lor și fac un haz grozav de numele lor. Prăjiturile arată într-adevăr întocmai ca gura unui om bătrîn — cu buzele strînse (capetele lipite) și colțurile lăsate în jos (capetele libere). **(STELA BUCURESCU — București).**

Salam de șocolată

150 g șocolată amăruie, 150 g. zahăr pudră, 150 g nuci măcinate, un ou, un praf de vanilie.

Toate aceste ingrediente se amestecă bine. Se unge o hîrtie de celofan cu unt. Se întinde compoziția în strat egal, se presară pe mijloc bucățele de nuci sau alune și se strînge totul în sul. Se servește tăiat felii rotunde. **(ROZALIA CATARLA — Oravița).**

Covrigei dospiți în apă

Un pahar de unt, un pahar de smîntînă, 3 pahare făină (pahare de ceai).

Se toarnă făina pe planșetă și cu ajutorul unui cuțit se amestecă cu untul. Se încorporează apoi smîntîna. Aluatul frămîntat se așează într-un tifon și se ține două ore într-un vas cu apă rece. Vara vasul se pune în frigider. Se întinde apoi o foaie, din care, cu un pahar și un degetar se taie covrigeii. Se ung cu puțin albuș, se presară cu nucă pisată amestecată cu zahăr tos. Se coc la foc potrivit. Să rămînă albi. **(EUGENIA DRAGOȘ — Constanța).**

Turtă dulce

2 cești de zahăr, o ceașcă de lapte, 6 ouă, o ceașcă smîntînă, 1/2 ceașcă ulei, cuișoare, coajă rasă de lămîie, bicarbonat, 100 g nuci desfăcute în sferturi.

Se arde o ceașcă de zahăr și se stinge cu lapte. Se freacă ouăle (albuș și gălbenuș) cu restul de zahăr, se adaugă smîntîna, zahărul ars, uleiul, cuișoarele (1—2) pisate, coaja rasă de lămîie. Se amestecă făina cu o linguriță de bicarbonat și se încorporează în restul ingredientelor. Se pune atîta făină încît aluatul obținut să fie mai puțin dens ca cel pentru un tort. Se amestecă totul cu sferturile de nuci și se toarnă compoziția într-o formă unsă și tapetată cu făină. Se dă la cuptor cu foc potrivit. **(VIRGINIA VASILESCU — Caransebeș).**

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

Lui **E. ANGELESCU** din București îi răspundem că pentru a se califica în profesia de recepționer de hotel să se adreseze Școlii din Șoseaua Viilor nr. 38. Pînă acum, s-au dat la admitere probe scrise și orale la limba și literatura română și la o limbă străină (rusă, engleză, franceză sau germană). Pentru viitorul concurs, nu știm ce probe vor fi stabilite. Urmează să vă interesați dv.

Scrisoarea dv., tovarășă **SUSNEA** din **Vaslui**, nu ne-a edificat asupra situației în care vă aflați. Nu rezultă dacă ați absolvit liceul sau dacă nu l-ați absolvit. Ca atare, nu vă putem spune spre ce fel de școală să vă îndreptați. Vă rămîne deci îndatorirea de a ne scrie, specificînd și ce vîrstă aveți, întrucît acest lucru este esențial.

În condițiile de admitere în școlile de specializare postliceală — învățămîntul de zi — nu se specifică decît că „se primesc absolvenți ai liceelor de cultură generală cu diplomă de bacalaureat sau cu certificat de absolvire, precum și absolvenți ai altor școli echivalente". Prin urmare, tovarășe **EUGEN BADEA de la I.C.H. Lotru-Voineasa**, vă încadrați în cerințele stabilite.

De ce să intrați într-o fabrică în București, cînd în Pitești, tovarășă **GABRIELA V.**, acolo unde locuiți, există atîtea întreprinderi? Vă înțelegem dorința de a vă integra în activitatea productivă pentru ca, în această calitate, să vă puteți continua studiile. Dar, încă o dată o spunem: aceleași avantaje le aveți dacă ați lucra în București sau în Pitești. Ba, am putea spune că aveți mai multe la Pitești, unde ați fi scutită de atîtea griji legate de locuință, masă etc., etc.

La a doua întrebare, vă putem răspunde următoarele: specializare postliceală pentru meteorologi se poate face prin școala de hidrologie-meteorologie și protecția calității apelor din Arad, str. N. Grigorescu 8—10.

Cititoarei **DANIELA O.** din **Aiud** și altor cititori care ne-au pus întrebări în legătură cu înscrierea în învățămîntul superior le facem precizarea care am mai făcut-o și anterior și anume că dispozițiile date de Ministerul Educației și Învățămîntului sînt cele cunoscute, publicate în presă. Nimic în plus sau în minus nu a intervenit. Concluziile, deci, sînt ușor de tras.

Specialitatea ce vreți să o urmați, tovarășă **EUGENIA SOCOLIUC** din **Suceava**, e cu totul diferită de cea pe care o profesați. Una este specializarea în drumuri și poduri și alta este dreptul. Prin urmare, nu.

Iertați-ne, stimată **NICULINA P. din comuna C., județul Ilfov** că nu vom fi de acord cu dv., ci cu părinții dv. Părerea noastră este — dacă vreți să țineți seama de ea — că mult mai bine ar fi să urmați o școală profesională din sistemul Ministerului Industriei Ușoare de felul celei la care ați reușit dar unde nu ați vrut să mai mergeți. Nevoia unor astfel de cadre este mai mare decît cea de coafeză. Fără îndoială că ne trebuie și coafeze și nu minimalizăm cu nimic valoarea și utilitatea lor, dar gîndiți-vă că, după terminarea unor cursuri nu vedem cum v-ați găsi un loc în comuna dv. Absolvirea unor asemenea cursuri nu asigură stabilirea în Capitală, cum poate bănuiți. Mai gîndiți-vă . Sînt atîtea meserii care vă așteaptă.

Un grup de tinere, prin **I. DRĂGHICI** din **Capitală**, ne solicită adresa cîtorva școli tehnice, curs de zi și seral. Întrebarea este prea generală. Atît de generală încît ne împiedică să dăm o soluționare rugăminții lor. Ca să fim totuși de ajutor, vă spunem că peste puțin timp vor putea fi găsite la chioșcurile de ziare îndrumătoare pentru cei ce vor să urmeze cursurile școlilor profesionale și tehnice sau ale liceelor de specialitate. Avînd o asemenea listă, alegerea va fi foarte ușoară.

Pentru lămurirea dv., tovarășă **VICTORIA ȘTEFĂNESCU** din **Ghidigeni — Galați**, cel mai bun lucru este să vă adresați comandamentului miliției județului care cunoaște condițiile de înscriere la școala specială pe care doriți să o urmați.

Ca să elucidăm problema, tovarășe **D. DONALD** din **Slatina**, vom face apel la hotărîrile recente date de organele superioare școlare. Ele specifică cu claritate că absolvenții care efectuează stagiul în producție în vederea înscrierii la concursul de admitere în învățămîntul superior tehnic sau agronomic vor fi amînați de la încorporare, timp de un an. Acesta este înțelesul răspunsului dat de noi în poșta din 15 ianuarie a revistei „Magazin". Alt înțeles nu poate exista. Dacă dv. vă situați în această ipostază, atunci beneficiați de aceste prevederi.

Muncitorul cu înaltă calificare, tovarășă **ELENA LAZĂR** din **comuna Avram Iancu, jud. Alba**, nu poate fi considerat ca atare numai dacă are niște studii, chiar liceale. Această calitate se obține numai în producție, pe baza unor recunoașteri obiective. Înalta calificare trebuie probată deci în practică nu numai pe bază de acte de studii. Poate că dv. ați vrut să spuneți altceva. Noi asta am înțeles, însă. Dacă altceva doreați să vă răspundem, nu ne supărăm o nouă scrisoare. Dorim să vă fim de ajutor.

Încercați să vă înscrieți la facultatea de limbă și literatură română, tovarășe **EUGEN MUNTEANU** De acolo veți putea face pasul intenționat, dacă aveți talent.

Pui la ceaun, cîrnăciori afumați à la Plosca de Aur, tobă de casă, caltaboș, pastramă de porc.

Restaurantul-Cramă Plosca de Aur
Calea Rahovei nr. 127 — Telefon 41 37 41

(5065 A)

O ciorbă delicioasă într-o cramă renumită!
Crama HANUL MANUC
vă oferă zilnic, între orele 9—23,30, gustoasa ciorbă domnească de burtă.

(5 055)

ZIG ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Viteza autocamionului?

Tînărul nostru cititor **FUFEZAN ȘTEFAN**, elev în clasa a XI-a, real, la Liceul „Avram Iancu" din Aiud, jud. Alba, ne trimite o problemă care, părîndu-ni-se interesantă, v-o propunem și dv. stimați cititori. Iată despre ce este vorba :

Un autocamion străbătea în goană o șosea. La un moment dat, șoferul, privind kilometrajul de la bordul vehiculului, constată că parcursese 15 951 km de cînd avea în grijă autocamionul. Se gîndi că numărul acesta prezintă o anumită simetrie : prima cifră este identică cu ultima, a doua cu penultima. Circulînd mai departe și privind întîmplător kilometrajul din nou, remarcă un alt număr, dar cu același gen de simetrie. **Se poate afla care a fost acel număr și cu ce viteză medie s-a deplasat camionul pe parcursul celor două ore ?**

Mulțumim tînărului cititor pentru acest material.

Undele scurte

Deși în domeniul radioului se folosește și în prezent denumirea de „unde scurte" pentru undele cu lungimea de undă sub 100 metri, totuși, în tehnică, ele au fost botezate de cîțiva ani, conform unor convenții internaționale, cu numele de „unde decametrice", gama respectivă fiind cuprinsă între 100 m și 10 m. De fapt, poate că este mai corect, deoarece noțiunea de „unde scurte" era destul de vagă.

De cîțiva zeci de ani undele decametrice sînt folosite pentru transmisiuni radio la mari distanțe chiar pînă la antipozi, de către stațiile de radiodifuziune sau radiotelegrafice, radiotelefotografice etc. Multe din legăturile radio menținute între diverșii sateliți artificiali și navele cosmice cu Terra au fost efectuate tot în domeniul undelor decametrice, ceea ce dovedește din plin posibilitatea propagării acestora la distanțe nu numai de proporții terestre, ci și extraterestre.

A fost însă, o vreme, și nu chiar foarte îndepărtată, cînd se afirma despre undele scurte că sînt inutilizabile. Culmea o reprezintă faptul că aceste afirmații erau făcute de specialiștii vremii

Știți, cine, cînd și cum a demonstrat prețioasele calități ale undelor decametrice ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Maxime și minime

1. Cel mai mare continent este Asia, cu 44 500 000 km².

2. Cel mai mic continent este Oceania, cu 8 558 km²

3. Cel mai înalt munte este Chomolungma, de 8 848 m.

4. Cea mai mare adîncime oceanică, o constituie fosa de lîngă insulele Filipine, în Pacific, de 11 516 m.

5. Cel mai mare debit fluvial îl are Amazonul, cu 168 000 m³/s.

6. Cel mai mare lac îl constituie Marea Caspică, cu 371 000 km².

7. Cel mai adînc lac este Baikalul, cu 1 620 m.

8. Cea mai mare insulă este Groenlanda, cu 2 175 600 km².

9. Cea mai mare peninsulă este Arabia cu 2 730 000 km².

10. Cea mai înaltă cascadă este Angel, în Venezuela, cu 979 m.

11. Cea mai mică diferență de temperatură pe parcursul anotimpurilor este la Quito, în Ecuador, și în insulele Marshall, în Oceanul Pacific, unde între vară și iarnă, există o diferență medie de temperatură de numai 0,4 grade C.

12. Cele mai multe ploi cad anual în regiunea Waialeale, din Hawaii, media fiind de 11 684 mm.

13. Cele mai puține ploi cad în Sahara și la Piradas, în Chile. Prima ploaie, după 91 de ani, a căzut la Piradas în 1936.

14. Așezarea omenească plasată la cea mai mare altitudine o constituie mina Chupiquina, în Chile, care se află la 5 600 m față de nivelul mării.

15. Cea mai lungă cale ferată este cea de pe ruta Moscova-Vladivostok, avînd 9 145 km.

16. Cel mai lung pod din lume este cel dintre New Orleans și Mandevile în S.U.A., avînd 39 000 m.

Din lumea microbilor

Într-o zi sînt de 72 ori cîte 20 minute. Deci după 24 ore, progresia geometrică ce exprimă modul de înmulțire a microbilor va dispune de 73 termeni, dacă se ține seama și de „capul familiei", cu care se presupune că începe ziua.

După zece zile, progresia geometrică respectivă va avea nici mai mult nici mai puțin decît... 721 termeni. Suma tuturor termenilor progresiei se poate exprima prin expresia $2^{721} - 1$. Dacă se calculează cu cît este egală această expresie, rezultă un număr cu... 218 cifre, aproximativ 11 312 succedat de 213 zerouri. Numărul acesta este formidabil de mare. Din fericire pentru noi, în realitate, microbii au și ei dușmanii lor care îi decimează masiv. Cu toate acestea, se înmulțesc suficient pentru a ne provoca neplăceri.

Poșta cititorilor

La întrebările publicate în numărul 735 al revistei noastre, au răspuns corect la două întrebări, următorii cititori :

Elekes Ludovic, Tg. Mureș : prof. **Gheorghe Brașoveanu—Urlați** — București ; **Nițescu Romulus,** elev cl. a X-a, real, Liceul „C. A. Rosetti", București (Am primit încă mai de mult propuneri identice, pe care le-am reținut. Una din ele a și fost publicată într-o variantă putin modificată) ; Ing. **Erhan Toma,** Rîmnicu Vîlcea (Dacă semnatarul acestei rubrici v-a fost cumva de folos în domeniul electronicii, prin diversele materiale de specialitate publicate, înseamnă că scopul acestora a fost atins, și nu poate decît să fie bucuros. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri asupra rubricii, dorindu-vă la rîndul nostru multe succese în activitatea dv. !).

Eugenia I. Petrariu, com. Vînători, jud. Neamț. Să știți că „umbra" nu este chiar cel mai nedespărțit prieten al omului. Gîndiți-vă că noaptea, acest asa-zis prieten, ne cam părăsește. Și atunci, cam ce fel de amic este acesta ?

Polochon Filaret, com. Breaza, jud. Suceava. Am reținut sugestiile dv privind publicarea unor materiale și din domeniul silviculturii.

Dumitru Al. Ionel, elev, Liceul „Alexandru Odobescu", Pitești. Tînărul nostru corespondent își exprimă dorința de a avea prieteni în toată țara, băieți și fete, rugîndu-ne să-i publicăm în acest scop adresa. De acord, Ionel, dar dacă apoi nu vei reuși să o scoți la capăt cu scrisorile pe care le vei primi, să știi că nu-i vina noastră... Deci : Dumitru Al. Ionel, Bradu de Sus 306. Pitești, jud. Argeș.

Mia Sirbu, com. Pietroasele, jud. Buzău. La problema cu vinul hangiului ați răspuns foarte bine. De altfel nici nu ne mirăm, pentru că dv. locuiți într-un loc unde se produce un excelent vin... „tămăioasa de Pietroasele".

Cît privește materialul trimis am mai primit anterior altele, identice.

Luminița Ciumber, elevă, clasa a VI-a B, Pitești. Dragă Luminița, răspunsul tău referitor la vinul hangiului „a mers". În schimb, întîmplarea cu „nenea de la ghișeu", din păcate, nu prea... „merge" pentru rubrica noastră. Nu te lăsa însă.

Georgeta Nicolae, elevă, Liceul Industrial de transporturi, anul V, București. Am reținut una din propuneri, ce va fi publicată Mulțumim.

Măgărdician Ionel Ninel, radiotelegrafist NAVROM, Constanța. Am reținut materialul trimis în vederea publicării. Vă mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

CURIER SĂPTĂMÎNAL

NU-I NIMIC DE... ALES

de Mihai STOIAN

Printre scrisorile pe care le primesc, găsesc — cu destulă regularitate — unele privind așa-zisele „conflicte" de... neocolit dintre soacră și noră. Omul, indiferent de vîrstă indiferent de pregătirea profesională sau școlară, are atîtea de făcut, în primul rînd pentru auto-perfecționarea sa, încît ridicolul situațiilor descrise în asemenea tip de scrisori m-au determinat de regulă să le pun deoparte Acum însă, o scrisoare mi-a atras atenția :

„Stimată redacție,

Am 29 de ani, de 11 ani sînt căsătorit, am doi copii și o mamă care nu mai are pe nimeni în afară de mine (nu mai am alți frați și nici surori). Eu am rămas fără tată de la etatea de patru luni, mama m-a crescut cum a putut, fără nici un sprijin din nici o parte și nu s-a mai recăsătorit, deși a rămas văduvă de la etatea de 28 — 29 de ani, sperînd să fie spre binele meu. Acum are aproape 60 de ani, nădejdea ei că-i voi fi de folos mai spre bătrînețe, nu poate să se împlinească, fiindcă soția mea nu e de acord o bruștuie și o ceartă mai rău ca pe un străin.

Eu, totuși, ca un copil al ei ce sînt, fac tot ce pot pentru mama mea, dar mama face pentru noi poate mai mult decît eu pentru ea. Mama stă singură la țară, ca să ne țină nouă rostul, că noi avem serviciu în București și locuim aici flotant. Mama își cheltuie din pensie pentru noi. De cîte ori vine la noi, vine pe bani ei și ne mai aduce și nouă cîte ceva, de la țară, ba mai cheltuie și cu copilul nostru cel mic, căci a stat mai mult la ea decît la noi. Ce mă miră, nu mă supără, e că soția are ambii părinți și patru frați, și ține la ei, adică știe că e normal să îi la părinți și la rude. Pe cînd mama mea, acum, nu se poate bucura că mă are, pentru că soția mea i-a spus că nu mai are ce căuta la noi.

Ce mă învățați să fac ? S-o părăsesc pe mama pentru soție, nu mă îndur, nu mă lasă sufletul, să-mi părăsesc soția și copiii pentru mamă, iarăși nu mă lasă sufletul, deși, vă zic drept, de unsprezece ani de cînd sîntem împreună, m-am săturat tot așteptînd ca soția mea să înțeleagă ce-i drept și ce-i nedrept în ceea ce face, credem că va pricepe, o dată pentru totdeauna, că la mama n-are cine să țină altul decît eu, fiul ei, și că vreau ca mama să fie alături de noi, și să ne mîndrim unul de altul, și să ne bucurăm de ce facem unul pentru altul. Vă rog să publicați scrisoarea mea, poate s-o mai îndupleca soția puțin, căci nu aș vrea să sufere copiii mei, pînă la urmă, din pricina noastră, a celor mari.

O. M. — BUC."

Rîndurile dumitale, pornite din suflet, n-au nevoie de prea multe comentarii. Este o datorie de sînge, de conștiință, să ai grijă de mama, să îți ia ea, ca la întreaga familie de altfel. Fără doar și poate, soția dumitale a căzut...prădă prejudecăților străvechi potrivit cărora „conflictul" soacră — noră e de neînlăturat. Ce sfat să-ți dau ? Depinde de foarte multe „amănunte"... Probabil însă, dacă-i un om (totuși) corect în sinea ei, adică dacă are un fond integru, și îi vei explica la ce primejdie își expune copiii, căminul, prin atitudinea ei nejustificată, neomenoasă, să înțeleagă și să accepte, încetul cu încetul, ceea ce ar fi fost de mult demn de acceptat și respectat. Ba eu aș cere și sprijinul părinților ei, căci nu se poate ca aceștia bucurîndu-se de dragostea ce le-o arată, să nu știe ce preț imens are grija și iubirea copilului la bătrînețe. Merită încercarea...

La semnalele „Curierului"

Am mai primit, în ultima vreme, o serie de rezolvări, extrem de pozitive, la sesizările cititorilor acestei rubrici. Astfel, COMITETUL JUDEȚEAN HUNEDOARA al P.C.R. ne comunică : „Un activist al Comitetului județean de partid, împreună cu secretarul Consiliului popular al orașului Simeria, trimiși la domiciliul tovarășei *B.M.*, i-au explicat acesteia, „pe îndelete" situația la care se referise în scrisoarea adresată curierului și „ne-am propus să o ajutăm în sensul de a-i înlesni — în limita posibilităților — procurarea unor medicamente. Am fi deosebit de bucuroși dacă ajutorul nostru îi va fi de folos" (semnează : *Secretar — David Lazăr*) ; COMITETUL JUDEȚEAN ARGEȘ al P.C.R., de asemenea, pentru a veni în ajutorul unui corespondent de-al nostru, *Ion Gh. Tudor* din comuna Coșești, satul Leicești, ne arată, printre altele : „S-a luat legătura cu Secția de Neurologie a Spitalului Unificat Pitești și s-a obținut aprobarea pentru a fi internat în Sanatoriul pentru deficienți locomotori de la Vîlcele, jud. Covasna, începînd cu data de 10 ianuarie 1972, transportul fiindu-i asigurat cu autosanitara. De asemenea i s-a aprobat un ajutor bănesc de 400 lei, ce a fost expediat prin mandat poștal" (semnează adresa însoțitoare : *Prim-Secretar — Gh. Năstase*) ; de la CONSILIUL POPULAR al JUDEȚULUI SĂLAJ primim confirmarea internării într-o unitate de ocrotire, a lui *Ion Boca*, din orașul Bălan (semnează : *Director — Anton Fai*) ; MINISTERUL MUNCII, *Direcția Asistenței Sociale* ne comunică aprobarea unui triciclu cu motor invalidei *A.P.* din București, precum și trimiterea, către Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Argeș, a solicitării înaintate prin noi, de *Gheorghe Diaconu* din com. Ciofrîngeni, satul Burluși, tot pentru un cărucior (manual) — semnează, pentru director — *Dr. Zahariade* ; MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, *Direcția Ocrotirii mamei și a copilului și tineretului*, ne confirmă luarea măsurilor pentru internarea — la sesizarea noastră — a copilului *Gertrudei Ciocan* din Cisnădie, în Centrul pentru recuperarea copiilor deficienți motori din Sibiu (semnează : pentru director — *Dr. Ioan Caniola*) ; FABRICA DE PORȚELAN DIN ALBAIULIA ne promite că are în evidența sa cererea corespondentei noastre *Monica Achim* și că aceasta „va fi rezolvată favorabil" cînd vor începe cursurile de calificare (prea mult aminate în așteptarea unui aviz al Ministerului Industriei Ușoare) (semnează : *Director ing. Diudea Romulus*) ; DIRECȚIA PENTRU PROBLEMELE DE MUNCĂ ȘI OCROTIRI SOCIALE A JUDEȚULUI CONSTANȚA, *Oficiul Forțe Muncă, precizează că* Maria Crețu, din Medgidia, str. Nufărul nr. 17, corespondentă de-a noastră, a fost (temporar) angajată la I.A.S. — Medgidia (uscătorul de fructe), urmînd să fie plasată la Întreprinderea Integrată de Lînă din Constanța, care va înființa o secție și la Medgidia (pentru repansat) (semnează : *Director ing. Bezergheanu C-tin.*) ; DIRECȚIA SANITARĂ A JUDEȚULUI IALOMIȚA ne anunță că, la sesizarea noastră, a supus unui examen de specialitate pe *Dode Tony*, din com. Modelu, stabilindu-i astfel diagnosticul și recomandîndu-i internarea într-un serviciu de reumatologie ; (semnează pt. Medic Primar Director — *Dr. Leventi Gheorghe*).

Forurilor citate mai sus le mulțumim pentru promptitudinea cu care au găsit soluții potrivite fiecărui caz în parte — atît din partea noastră, cît și a celor în cauză, ca și a tuturor cititorilor acestei rubrici.

Adrian ANDRONIC

— Incepem inventarul : patru bujii, un carburator, un delco, un filtru benzină...

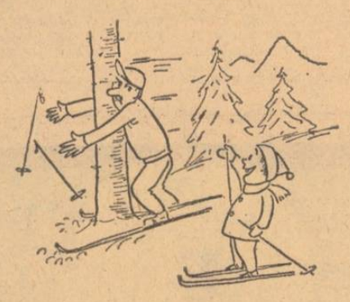

— Ce faci tată ?! Credeai că ești cu mașina ?

ANDO

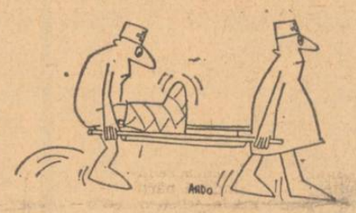

Fără cuvinte

M. OPROIU

— De cînd cu reparațiile astea crezi că mai e cazul să mergem în concediu la Predeal ?

OREBUS

CALITĂȚI

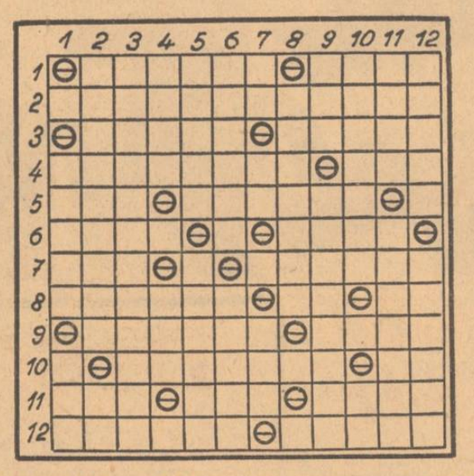

ORIZONTAL : 1. Este un bun educator. — Pricepe repede. 2. Sînt înzestrați cu simț practic... 3. A feri pe cineva de un necaz. — Destinat cuiva. 4. Poate fi „eminent". (fem.) — Îi place să repete... (mit.) 5. Numai „doi" pe tot pămîntul... (sing.) — Harnic... la stup. 6. O față romanțioasă... — Desființare totală. (fig.) 7. Senină pînă-n cele din urmă ! — Indică o stare superioară. 8. Oameni mari... nu glumă. — Luate de la inimă !... — ...și puse la basma ! 9. Lucrează cu conștiință. — Ține roata... 10. Foarte cumpătată în comportări. — Cel mai mic număr... 11. Este prețios. — Beat... cum nu se mai poate. (fig.) — A da un oarecare lustru. 12. Punctual la întîlnire. — S-a făcut frate cu... dracul. (leg.).

VERTICAL : 1. Răcoritor în toiul verii... — Om deștept. (fig.) 2. Cu spor la muncă. — Miez de mură ! 3. Receptivă la sfaturi bune. 4. Monedă de altădată. — Riu în Brazilia. 5. Ambarcație cu pînze. — Poți să ai încredere în ei. 6. Teren nisipos. (adj.) — Apoplexie. (med.) 7. Lucian Costache. — Citiți-n partitură ! — Față aleasă... 8. Doresc din toată inima. 9. Înzestrată... — ...cu inimă. (fem.) 10. Cu inima cald... (masc.) — Pune mai întîi ! 11. Moral... — ...și cam timid. 12. Mare orator. (pop.) — Prea plecat...

Maria Gh. NICOLAU

Cuvinte rare: ECO — ARU.

PIELE

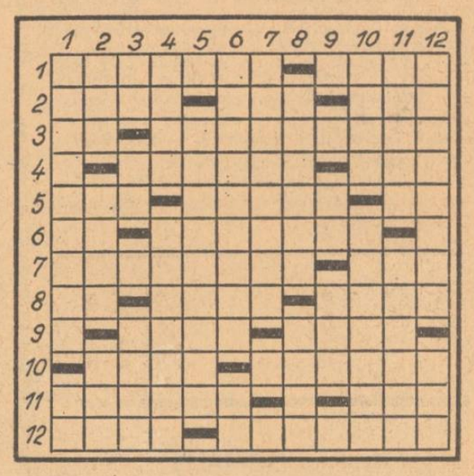

ORIZONTAL : 1. „Țara Piticilor Roșii". (od.) — Dăruiți. 2. Lezează integritatea pielei. (pl.) — Zona finală ! — Material de construcție, care uneori poate produce arsuri ale pielii. 3. Pielea... gîtului ! — Piele dată cu cremă, cearâ... și peria. (masc. pl.) 4. Nu este interzis. — Porumbar. (reg.) 5. Seamănă... la început ! — Metaloid asemănător cu sulful. (chim.) — Para ! 6. Legătură romană... — Acolo se bronzează pielea la soare. 7. A vinde pielea ursului din pădure. — A răsuna. (pop.) 8. A se spăla la sfîrșit ! — Localitate în S.U.A. — O piatră care strînge pielea... (pl. adj.) 9. Riu în U.R.S.S. — Localitate în Franța. 10. A alunga găinile. (reg.) — Colorant roșu, folosit odinioară pentru... obraji. 11. Vechea denumire a acidului ceanhidric. (chim.) — Aici. (pop.) 12. Se înroșesc la piele, cînd... dau de căldură. — A căpătat o ușoară rănire a pielei.

VERTICAL : 1. Operație de tăbăcit pielea. — Piele Roșie. 2. Un ten care nu este lucios... — Vulcan în Sicilia. — În gură ! 3. Face parte din ten ! — Cupă ! — Substanță secretată de pielea ovinelor. 4. Laturi. (pop.) — A intra pe sub pielea cuiva... (fig.) 5. Produce mîncărime de piele. (pl.) 6. Se ocupă cu îngrijirea pielei — Motocicletă cehoslovacă. 7. Animale cu o piele foarte fină, folosită în industrie. 8. Leziune a pielei produsă de căldură. — Au dat jos părul de pe față. 9. Cel care bronza odinioară pielea felahilor... — Localitate în Anglia. 10. La șapte pei de pe o oaie... (fig.) — ...și sentimentul care îndeamnă la aceasta. (pl.) 11. A grava... în piele. — Buruiană care produce leziuni pe pielea cu care a venit în contact. 12. Se produce pe piele, în contact cu un agent toxic. — Pielea obrazului..., întoarsă pe dos.

P. ORESCU

Cuvinte rare : DUT — NACE — UGRA — RIOZ — UȘUI — USUC — RILE — AIR

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IN SEZONUL RECE

ORIZONTAL : Decembrie — AS — Uratura — Vata — Lame — Act — Ger — C — Iradiere — E — Ian — Vitrina — UC — Fason — Dur — R — Calorifere — Iernari — L — IV — Ciini — Sănii — Arn — S — Nins — S — Na — Namete — AT — Însă — Steluța.

DESPRE OAMENI...

ORIZONTAL : Pogodin — Suto — Evra — Aramă — IL — TR — AV — N — Luca — Rendis — L — Gah — E — Sadoveanu — SF — Polevoi — T — Cap — Gogol — NO — Un — Ulne — Ilin — Tamu — Ti — Eei — Toma — OA — Simt — Isanos — Botez — Caragiale — NA.

In completarea reportajului „O stradă bucureșteană și monumentele ei necunoscute" adăugăm acum pe lîngă rezultatele investigațiilor noastre la fața locului și cîteva dintre consemnările istoricilor vremii.

ODISEEA PODULUI MOGOȘOAIA

În 1899, **IONNESCU-GION** semnala existența celor două palate ridicate de Șerban Cantacuzino la mică depărtare unul de altul. Unul, situat cam prin locul unde se întretaie prelungirea străzii Doamnei cu Calea Victoriei, și palatul beizadelelor, (copiilor), și soției sale, **„palat ale căror ziduri le păstrează azi încă clădirea cea veche a lui Ștefan Greceanu, în fața hotelului de Bulevard".** Istoricul Bucureștilor din veacul trecut arată apoi că afirmația sa se bazează pe **„actele și hrisoavele aflate în colecția venerabilului Ștefan Greceanu",** indicînd, în același timp și modul cum a ajuns această clădire în proprietatea acestei familii : **„Fostă a beizadelelor lui Șerban Vodă, apoi Bălăceneească, apoi a Fălcoienilor, apoi a Cornescilor și-n fine a Grecenilor".** Completăm datele privitoare la casa domnească de lîngă biserica Doamnei prin amănuntele oferite de **POPESCU-LUMINĂ** care spune că în 1935 **„încă se mai află în picioare fosta casă Greceanu... adusă prin tăiere, în 1931, la aliniere".** El dă și topografia acesteia **„aflată în colțul B-dului Academiei cu Calea Victoriei, în fața hotelului Bulevard și librăriei Alcalay".**

Dorind să aflăm părerea unui specialist în acest domeniu i-am solicitat arhitectului **PAUL EMIL MICLESCU** un micro-interviu.

— Biserica Doamnei era paraclisul palatului lui Șerban Cantacuzino și al casei pe care o ridicase alături de aceasta pentru doamna și fiii lui, ca o anexă a palatului său. Arhitectul Gorcea a făcut transformări clădirii din fața bisericii, fosta casă Greceanu și actualul restaurant „Delta Dunării". În ceea ce privește palatul propriu-zis al lui Șerban Vodă, el a fost situat pe terenul unde se află astăzi blocul construit alături de fostul hotel Bulevard, casa cu fațadă din cărămidă, în retragere față de nivelul clădirii învecinate. Strada care coboară de la întretăierea Căii Victoriei era la limita stîngă a palatului, care avea o curte de onoare unde existau construcții pe trei laturi, cea din fund fiind închisă de palat, dîndu-i forma de U. În conacul lui Șerban Cantacuzino, care a ființat acolo timp de peste două secole, se intra pe sub o marchiză. Vechea clădire a fost dărîmată în 1937—38, cu acea ocazie văzînd pivnița edificiului, care avea firide în acolade cu grile.

Relativ la dărîmarea acestui vechi monument istoric aflăm că presa vremii a încercat să opreaască demolarea lui. În acest sens **POPESCU-LUMINĂ** reproduce în extenso articolul dintr-un ziar apărut în 1934 Iată un fragment : **„Aflăm că Primăria are intenția să dărîme imobilul din Calea Victoriei... în care odinioară se dădeau strălucite recepții și baluri... focar de diplomație și negociațiuni începînd de la 1687".**

Prima cafenea din București

Amănunte pitorești din trecutul orașului le înscrie **GION** care notează : **„În anul 1667 dăm de prima cafenea bucureșteană. Această cafenea o stăpînește Hamie, fost seimen al palatului împărătesc din Constantinopole. Cafeneaua se afla situată pe locurile mănăstirii Cotroceni, lîngă biserica Doamnei și lîngă viitorul han al lui Șerban Vodă".** De altfel, ulicioara din fața bisericii a continuat să fie mai tîrziu folosită drept spațiu comercial. **„În vremuri,** scrie **POPESCU-LUMINĂ, aici se mai înșirau mese de cafenea ori de restaurant"** — amintind și de numele bogdei Mircea și berăriei A-

cademiei, fostă Jubileu apoi Răcaru. Același autor scrie că în colțul ulicioarei era cafeneaua Macedonei.

Pornind pe urmele vechilor prăvălii am început să cercetăm cu atenție clădirile de astăzi din stradelă observînd la un moment dat o ușă în stil gotic care a fost restaurată recent. Din păcate, n-am reușit să întîlnim decît puțini locatari, majoritatea caselor fiind seiul unor diverse instituții. Alături de hanuri bucureștene existente pe vremuri : **„Curți mari, pătrate, cu zidurile înalte și tari de jur împrejur, cu porți groase de stejar, căptușite cu fier, legate în piroane, ține și lanțuri, cu clopotniță deasupra gangului ; în mijlocul curții biserica, ocolită de case tari de zid ; compartimente unele lîngă altele, fiecare cu pivniță adîncă, cu magazie boltită, cu uși de fier scoase pe o galerie cu arcadă... cu odăi cu ferestrele și cu ușile pe un pridvor care ocolea hanul comunicînd cu două scări mari, acoperite : totul, stil italian, tipul adoptat pretutindeni în Arhipelag și în Marea Neagră, pe unde genovezii au avut cantore".** Iar **GION** completează informațiile privitoare la primul han bucureștean construit de Șerban Cantacuzino, amintind faptul că fratele lui, stolnicul Constantin Cantacuzino, îi vorbise desigur despre clădirile asemănătoare văzute la Veneția.

De la 1667 pînă la 1687 găsim în arhivele mănăstirii Cotrocenilor o mulțime de zapise de cumpărături făcute de Șerban Cantacuzino încă de pe vremea cînd a fost mai întîi postelnic, apoi spătar, logofăt și în fine voievod — cumpărături de locuri în vederea hanului ce voia să construiască în Ulița Mare. Pentru han și curtea lui, Șerban Vodă a cumpărat terenuri care se întindeau pe străzile Lipscani, Smîrdan și Doamnei, încît atunci cînd clădirea hanului a fost terminată a făcut asupra bucureștenilor o deosebită impresie, oamenii schimbînd și numele străzii în „Ulița care duce la hanul lui Șerban Vodă". Zidurile groase și înalte, pivnițele extrem de adînci și mai ales ascunzătorile minunat de tăinuite îl fac pe Gion să consemneze faptul că la 1769 domnitorul Grigore Alexandru Ghica și fiul său se ascund aici, într-un moment cînd viața le era în pericol.

Cetatea din Ulița Mare

Scriitorul **ION GHICA** ne descrie astfel alcătuirea vestului de ușa boltită am pătruns într-o curte întortochiată, unde locatara **FLORICA LAGHI,** din strada Biserica Doamnei nr. 3, ne-a declarat, arătîndu-ne spre un coridor cu geamlîc de la etaj că **„acolo unde este geamlîcul era farmacia „Unitas" iar jos, lîngă frumoasa ușă străveche era pe vremuri cafeneaua Costică".**

Testamentul cu bucluc

Tomul III al „Istoriei Românieî" notează pentru perioada dintre anii 1678—1692 rivalitatea pentru putere din sînul clasei dominante, rivalitate reflectată de două grupuri de mari boieri : Cantacuzinii și Bălenii. Letopisețul Cantacuzinesc și cel legat de Băleni prezintă istoria țării în chip polemic, scoțînd în evidență rivalitatea dintre cele două grupări.

A rămas în istorie faptul că celebrul Pod al Mogoșoaiei, de la crearea căruia au trecut 280 de ani, a luat naștere datorită lui Constantin Brîncoveanu care voia astfel să lege palatul său domnesc de pe malul Dîmboviței cu splendidul castel ridicat în nordul orașului. Iată că **IONNESCU-GION** ne revelă o altă cauză — inedită în felul ei — cu privire la cearta izbucnită la un moment dat în familia Cantacuzinilor și la urmările acesteia.

„Moartea marei postelnicese Elena, muma tuturor Cantacuzinilor munteni, aruncă vrajbă între frați. DIN ACEASTĂ VRAJBĂ A CANTACUZINILOR ȘI IA NAȘTERE PODUL MOGOȘOAIEI. Într-adevăr, Șerban, ajuns domn al țării, ceruse, viforos, bătrînei sale mume, Catastiful de împărțeală al colosalei lor averi, pentru ca să revină asupra împărțelei și să-și facă partea leului în averea cantacuzinească. Cu toată grozăvia violenței sale și cu tot glasul lui tunător care băga în răcorile spaimei pînă și pe turcii de la Constantinopole, bătrîna Bassarabă nu voise cu nici un preț să dea catastiful... La 2 martie 1687, îndată ce Elena Cantacuzino își dete sufletul... Șerban Vodă luă catastiful, cu gînd hotărît să revină asupra împărțelii făcute celor 12 copii. O ură neîncetată se aprinse între Domn și toți frații și surorile lui. Rezultatul ? Nu-l cunoaș, dar peste un an și jumătate, la 19 octombrie 1688, Șerban Vodă moare grabnic și la 25 noiembrie 1688 Constantin Brîncoveanu, nepotul lui Șerban, revine asupra tuturor hotărîrilor luate... Din această ceartă de familie și din răzbunarea Brîncoveanului în contra lui Constantin Aga Bălăceanu, ginerele lui Șerban Vodă, din această ceartă și din acest simțămînt de răzbunare naște Podul Mogoșoaiei. AFIRMAȚIA E CURIOASĂ, DAR ESTE CIT SE POATE DE ADEVARATĂ. Într-adevăr Bălăceanu face zile amare lui Brîncoveanu în primul și al doilea an al domniei lui... De aceea, după ce Bălăceanu cade mort în bătălia de la Zărnești, capul lui este adus la București și sade pus în prepeleac un an și jumătate pe locul caselor sale confiscate și apoi dărîmate (hanul lui Constantin Brîncoveanu a fost construit pe acest loc). După ce doamna Maria a lui Șerban Vodă fuge în Ardeal, Brîncoveanu din axa uneia din casele sale pune sfoară drept peste Dîmbovița, taie ulițe nouă prin mahalaua Scorțarului... taie prin locurile Bălăcenilor, ale Zlătarilor, ale lui Șerban Vodă... și iese cu drumul mai drept și mai scurt spre moșia sa Mogoșoaia. Podul Mogoșoaiei se deschise după 1692 și deschis a rămas și va rămîne cît vor fi Bucureștii".

★

Investigațiile noastre se opresc deocamdată aici așteptînd cu deosebit interes viitoarele cercetări pe care le vor realiza specialiștii pe aceste locuri. Și rubrica noastră „Mai există enigme ?" a consemnat alte cîteva file din memoria pămîntului bucureștean, relevînd cititorilor un monument istoric puțin cunoscut, situat în plin centrul orașului.

Simion SĂVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

SUCCESIUNEA

(Soluție)

D.C.A.B. D este primul întrucît în raft nu lipsește nici o carte. În C a început lectura, în A continuă, în B s-a încheiat.

COLȚUL CELOR MICI

Pe zăpadă și pe ger

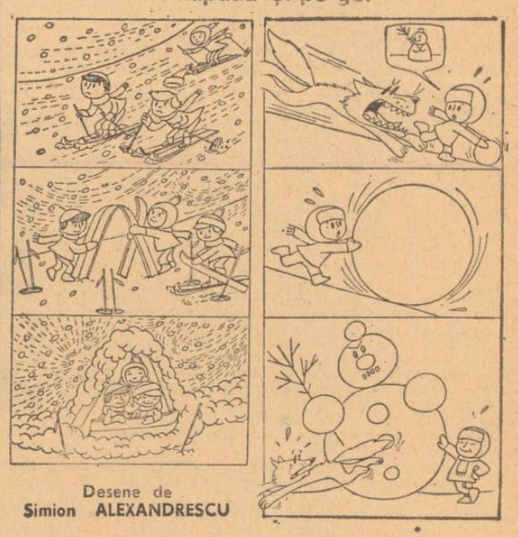

Desene de **Simion ALEXANDRESCU**

IMAGINI DIN ORAȘUL „OLIMPIADEI ALBE"

MIINE pe uriașul „stadion de gheață" din orașul japonez Sapporo, cei peste 1 300 de sportivi și sportive care s-au întrecut timp de 10 zile pentru cucerirea laurilor și medaliilor celei de a 11-a ediții a „Olimpiadei albe" se vor reîntîlni pentru a-și lua rămas bun de la marea competiție și de la ospitalierele gazde.

Am reținut două imagini din numeroasele care au sosit în aceste zile din orașul Olimpiadei. Prima imagine : în satul olimpic, la salonul rezervat distracțiilor, sportivii noștri, asistați de antrenorul de schi K. Gohn au pornit un pasionant meci de... fotbal. Cea de a doua imagine redă una din minunatele statui construite din... gheață. Acest erou japonez, numit „Kintaro", a ...„consumat" 3 000 mc de zăpadă. În onoarea participanților și pentru înfrumusețarea orașului Sapporo s-au construit 190 asemenea monumente care o dată cu venirea căldurii vor rămîne ca amintiri doar în fotografiile din albumele participanților.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Echipa olimpică a Franței remaniată ● Un deținut în selecționata S.U.A. ● Măsuri ale forului englez ● O mare surpriză în campionatele Turciei ● Cei mai buni pugiliști italieni ai tuturor timpurilor ● Și totuși Foreman are prima șansă ● Fișier C. Cionoiu

● **ESTE CUNOSCUT** amatorilor de box din țara noastră că recent echipa olimpică a Franței a învins la Marsilia cu 6—4 echipa Cehoslovaciei. Acest meci a fost urmărit și de arbitrul român B. Robert, ca invitat al federației franceze. În legătură cu această întîlnire B. Robert ne-a declarat următoarele : **„Gazdele au avut în componență trei vedete Khalcuti, Cosentino și Moreau, în rest echipa fiind alcătuită din elemente tinere, noi, care pur și simplu m-au impresionat prin combativitatea cu care și-au apărat șansele. Astăzi, la Dijon, echipa „cocoșului galic" va evolua în compania selecționatei Bulgariei. Boxerii francezi susțin în această perioadă multe meciuri rodindu-se pentru München".**

Întîlnirea de la Marsilia a fost condusă de cunoscutul arbitru francez B. Mascot, care prin intermediul lui B. Robert a transmis succes echipei noastre la J.O.

● **FINALELE CAMPIONATELOR** naționale de box ale Turciei disputate la Istambul în prezența a peste 8 000 de spectatori au constituit un excelent criteriu de selecție în vederea J. O. de la München. Cea mai mare surpriză a fost înregistrată la categoria semiușoară unde tînărul Yalcin Dagdelen l-a învins cu o decizie de 3—2 pe puternicul Seyfi Tatar, bine cunoscut publicului bucureștean de la campionatele europene. Cu dificultate și-a apărat centura „semimijlociul" K. Sandal, învingător cu 3—2 în fața lui Sözen. Iată acum în ordinea celor 11 categorii noii campioni ai Turciei (de la semimuscă la grea) : **Nuri Eroglu** (Ankara), **Kemal Sonnur** (Ankara), **Mehmet Kunova** (Ankara), **Kemal Zorlular** (Icel), **Yalcin Dagdelen** (Ankara), **Fraslan Doruk** (Ankara), **K. Sandal** (Ankara), **Hasan Degirmenci** (Istambul), **Hikmet Ozen** (Erzurum), **Nazif Kuran** (Erzurum), **Gularli Ozbey** (Ankara).

● **UNUL DINTRE CEI MAI VECHI** antrenori bucureșteni, Constantin Cionoiu (fost campion național la trei categorii), poate fi dat ca exemplu pentru conștiinciozitatea sa profesională. El a activat la „C.F.R." și „Grivița Roșie", mai întîi ca boxer iar apoi ca antrenor, timp de 45 de ani. O adevărată performanță. În decursul carierei sale de pedagog Cionoiu a inițiat în „tainele" sportului cu mănuși pe **M. Goanță, I. Ailenei, A. Morărus, T. Cringașu, S. Bucureșteanu, P. Zaharia, M. Schulz** și alții.

● **ÎN SFÎRȘIT,** federația engleză de box a trăs „semnalul de alarmă". După cum se știe în decurs de 6 luni pe ringurile engleze au decedat 5 tineri pugiliști. Ca urmare a acestei grave situații, forul de specialitate a decis printre altele ca nici-un boxer care a fost făcut ko să nu mai urce în ring decît, după o pauză de 30 de zile. Prima măsură a fost luată cu ocazia meciului S.U.A.—Anglia de la Londra (6—4). Oficialitățile engleze, pe bună dreptate, pentru a evita un nou accident, au interzis evoluția „semimuștei" americane Fim Dement, deoarece acesta nu este senior (are vîrsta de 16 ani, fiind junior).

● **ÎN CERCURILE** pugilistice internaționale se discută aprins care va fi viitorul adversar al campionului mondial Frazier? Unii spun că Frazier va „încrucișa mănușile" cu Quarry iar alții afirmă că el va lupta în compania lui Foreman. Sadler, antrenorul neînvinsului Foreman a pus însă punctul pe i. El a arătat că Frazier la coborîrea din ring, după meciul cu Terry Daniels, s-a îndreptat către fotoliul lui Foreman și i-a spus : **Puștiule, tu vei fi viitorul meu adversar".** Încurajați de această invitație, mangerii lui Foreman au început tratativele cu Frazier.

● **REVISTA** „Boxe-Ring" care apare la Roma a alcătuit clasamentul celor mai buni pugiliști italieni ai tuturor timpurilor. Iată-l : 1. Duilol Loi — 498 p. ; 2) Nino Benvenuti — 330 p ; 3) Primo Carnera — 220 p ; 4) Anacleto Locatelli — 144 p. etc.

● **PENTRU A DOUA OARĂ** în ultimii ani, cînd în echipa S.U.A. a fost selecționat un deținut. Este vorba de Bobby Lee Hunter, în vîrstă de 21 de ani condamnat pe un termen de 18 ani (are la activul său o crimă). El evoluează la categoria. muscă și a făcut parte din selecționata care a boxat recent în Anglia și U.R.S.S. Un amănunt în plus, deținutul-boxer Lee Hunter a fost însoțit în acest turneu de un polițist al închisorii din Columbia (Carolina de sud).

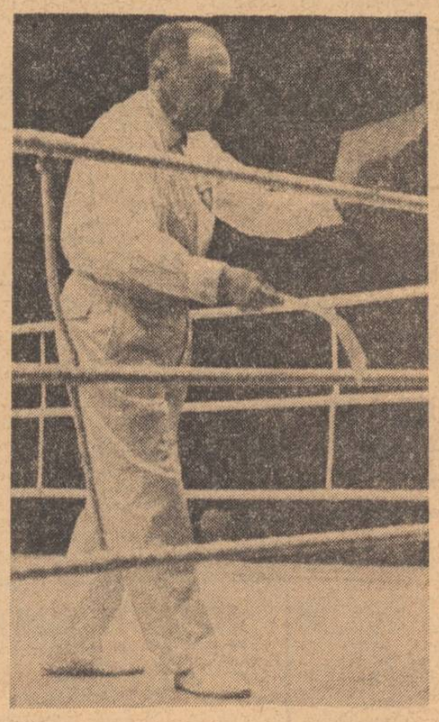

Avec tous mes souhaits de bonne chance et de succès à nos amis les boxeurs Roumains — Pour les prochains Jeux Olympiques de Munich.

B. Mascot, transmite prin intermediul revistei noastre succes echipei României la J. O.

C. Cionoiu, în exercițiul funcțiunii

DISTRACTIVE

de Valeriu MIRONESCU

Grozavă putere de persuasiune mai are și Ion Băieșu. Abia săptămîna trecută i-a promis unui cititor că mă va împăca cu Topescu și iată, minunea s-a și produs, în noaptea de 31 decembrie 1971 spre 1 ianuarie 1972. Cristian mi-a telefonat acasă și ne-am urat cele ce se urează în asemenea împrejurări. Datele anapoda nu trebuie să vă contrarieze, de cînd cu Einstein șotiile jucate de timp își află explicații raționale. Un ilustru savant întrebat fiind dacă are vreo idee despre cine sînt aceia ce pilotează farfuriile zburătoare a răspuns pe jumătate în glumă și unu la mie în serios: cred că sînt urmașii urmașilor noștri veniți să studieze istoria pe viu. Eu însumi am o cunoștință care naiba s-o știe prin ce mijloace cutreieră planetele învecinate, fapt ce mi-a permis să scriu un fel de pamflete Venus 1 și Venus 2. În cinstea lui Armand Sămăreanu care mi-a făcut semn cu ochiul precum că m-am „aliniat" sper să scriu și Venus 3 despre zborurile interplanetare ale unor echipe de club ce se pregătesc astfel în vederea păminteștilor meciuri din cupele europene. Pentru toate aceste reflecții în afara timpului calendaristic trebuie să-i mulțumesc încă o dată lui Ion Băieșu și să-i doresc să nu cadă în păcatul Liei din piesa sa „Iertarea". Lia care, din prea multă dragoste față de aproape și-a împins tipul pînă în gura lupilor. Doamne ferește...

...Nu de mult, au apărut două cărți cu subiecte sportive, cărți ce le-am citit pe nerăsuflate. Intîia, povestirile lui Țiriac și Năstase prin pana lui Ioan Chirilă, a doua, despre aventurile mexicane ale fotbaliștilor în versiunea foarte veridică a lui Petre Cristea.

Mie îmi place cum scrie Chirilă, are o grămadă de cărți, unele bune, nu înțeleg de ce Marian Popa l-a omis din dicționar, poate nu-i membru în fondul literar. Totuși, dacă citeso prea mult Chirilă, îi găsesc un defect lui Chirilă, prea e toată lumea — Chirilă, Ionică Bogdan — Ionică Chirilă, Dumitru —Chirilă, Dumitrache — Chirilă, Pircălab — Chirilă (în curînd), Dobrin — Chirilă (dar, mai rar), Nunweiller VI — Chirilă (mai des), toți sînt mari amatori de teatru, cultivă latina și greaca veche de liceu, sînt spirituali și asociativi în idei de se oprește mingea în loc să-i privească bine. Ar fi fost prea frumos să fie adevărat. Ce-i adevărat, chiar cu păcatul de mai sus, e că scrisul lui Chirilă place, cărțile se epuizează repede, articolele răspîndite cam peste tot unde se pot răspîndi — se citesc sigur, la radio se ascultă, la TV se vede, mult, și iarăși se ascultă. Așa că nu prea are importanță dacă personajul e pictat în violet în timp ce el e roșu la obraz, principalul e să fie pictat frumos. Iar Chirilă și-a pictat eroii frumos, i-am citit noua carte fără nici un fel de obligație profesională.

Cînd Petre Cristea mi-a spus că a făcut din „Nu trageți în antrenor" o carte foarte bună, am rîs pe dinăuntru, mulțește, precum tipii lui Chesterton. Nu prea e modest Petrică—mi-am zis. Cartea am luat-o într-o noapte acasă, m-am uitat întîi la poze cum fac copiii, apoi am răsfoit-o de la coadă începînd, mi-era somn, am citit cîteva rînduri, și încă vreo cîteva, somnul mi-a trecut și lampa am stins-o înspre dimineață. Petrică dragă, într-adevăr ai scris o carte foarte bună.

...Duminica trecută am văzut la Pitești meciul dintre echipa națională și F. C. Argeș. N-am să vă vorbesc despre „tricolori", ci despre una dintre impresiile pe care mi le-au provocat jucătorii argeșeni. Vreme de 90 de minute aceștia au arătat o capacitate de efort de-a dreptul uluitoare. Antrenorilor Halagian și Dima chiar le este frică de o intrare prea timpurie într-o asemenea formă fizică. Totuși, în afara pregătirii atletice, efectuată, probabil, cu multa seriozitate, este vorba și de consecința directă a „oxigenării". Calea de la munte la șes e bine cunoscută în privința performanței. Italienii practică în plin campionat „oxigenarea" jucătorilor ce dau semne de oboseală. N-ar fi rău dacă la echipele noastre s-ar extinde sistematic experiența acestei cure de aer montan. Argeșenii au mulți jucători tineri și viguroși. Barbu însă nu mai e un tinerel și, totuși, se mișcă acum pe teren ca un fotbalist adolescent. Că Frățilă are o tehnicitate înaltă nu e un secret pentru nimeni, dar niciodată nu l-am văzut pe Frățilă mișcîndu-se cu atîta vigoare din minutul întîi pînă în minutul 90. Dacă Frățilă își va menține prezența capacitate de efort el va marca în retur cel puțin zece goluri pentru echipa sa! Cu mare probabilitate, ceea ce numim „altitudine" nu înseamnă numai „munte", pur și simplu. Mai degrabă e vorba de alegerea cît se poate de corectă a înălțimii pentru un anume sport, a microclimatului și apoi a întregii ambianțe.

...Profitînd de niște treburi care m-au dus la liceul experimental de atletism din Cîmpulung iar apoi la Consiliul popular al comunei Rucăr, m-am abătut pe șoseaua Lereștilor spre cabana Voina. Un drum de poveste pe o vale între păduri pînă toemai sus unde se vede căciula de zăpadă a vîrfului „Păpușa". La poale, prin poieni mișună cocoșii de munte, prin codri, sălbăticiunile mari, dar, firește, nu astea asigură calitatea microclimatului. Deși e ger de crapă pietrele, iar pîrîul, numai valuri de sticlă, stai în voie afară fiindcă lipsesc sicîitorii curenți de aer. Cabana Voina — cabană e un fel de a zice fiindcă Voina e hotel turistic în toată regula — se găsește așezată la un loc dosnic, loc cum rar se întîlnește în zona de munte. Îi fac reclamă, și pentru iubitorii de drumeție, și pentru că între forma de azi a lui Frățilă și Voina, parc-ar fi o legătură...

TENIS

OARE ȘI-A GĂSIT HUNT NAȘUL?

În aria relațiilor dintre F.I.L.T. și gruparea W.C.T., „una dintre cele mai numeroase colecții de stele ale tenisului mondial adunate vreodată de un particular, pe nume Lamar Hunt" („New York Times"), s-a semnalat la un moment dat un ton oarecum mai ponderat. Diferitele runde ale dialogurilor se purtau de pe poziții de egalitate — deci concesii reciproce — ambele părți avînd sub control cele două competiții circuit gigant „Marele Premiu" (federația Internațională) și „Campionatul lumii" (W.C.T.). Către sfîrșitul anului 1971 a intrevenit iarăși un ton de beligeranță, adus, ca de obicei, de Hunt, care pe neașteptate, a închis porțile turneelor sale jucătorilor F.I.L.T. și, totodată, a interzis jucătorilor săi să participe la turneele „Marelui Premiu" (așa cum s-a întîmplat la recentul „Turneu al campionilor"). Au urmat diferite luări de poziții, care au culminat cu „bomba" de acum cîteva zile, declarațiile lui Kramer, socotite de cei mai mulți comentatori senzaționale din care o să cer îngăduința să reproduc cîteva extrase mai semnificative :

„F.I.L.T. nu va mai căuta nici o cale de discuții cu W.C.T.... Jucătorii acestei grupări nu vor mai avea acces în turneele „Marelui Premiu"... Dacă englezii vor încheia un acord cu Hunt, în sensul participării profesioniștilor la viitoarele internaționale „Open" de la Wimbledon, federația internațională va suspenda pe toți jucătorii pendenți de ea, care se vor prezenta la start în această situație...".

Dar mai întîi cine este exact Kramer ? Jack sau John A. Kramer, numărul 1 al lumii în 1946—1947 și factorul principal al victoriilor S.U.A. asupra Australiei în Challenge Round-urile „Cupei Davis" în aceeași perioadă, a devenit imediat după anii săi de glorie liderul jucătorilor profesioniști. Îl găsim prezent în această postură sau în aceea de organizator al turneelor jucătorilor „pro" pînă în 1967, cînd apar pe scena tenisului profesionist — îl citîm pe Kramer — „niște afaceriști abjecți". Fără a înceta de a fi o mare personalitate a tenisului mondial (nutrind idei ca acestea : „viitorul tenisului rezidă în constituirea unei asociații a tuturor jucătorilor și a unui comitet unic de organizare a turneelor, ambele organisme urmînd să fie sub controlul riguros al F.I.L.T."), Kramer a devenit recent personajul nr. 1 în comitetul de conducere al competiției „Marele Premiu".

Vasta sa experiență și-a spus imediat cuvîntul prin aducerea de substanțiale îmbunătățiri ediției de față a „Grand Prix"-ului, ca mărirea considerabilă a premiilor și, totodată, reducerea numărului turneelor componente, pentru a nu mai fi afectată buna desfășurare a „Cupei Davis".

În consecință, el a făcut răsunătoarele sale declarații în calitate de purtător de cuvînt al F.I.L.T. Elementul senzațional constă în faptul că este pentru prima dată cînd, părăsindu-se poziția concesivă, se adoptă mai mult sau mai puțin oficial una intransigentă. Plecînd de la ideea să fundamentală „nu avem nevoie de jucătorii «pro»», Năstase, Smith și Kodeș, valorează mai mult decît toți Laverii și Rosewallii de la W.C.T.", în contextul aceleiași declarații Kramer face apel la unitatea F.I.L.T., avertizînd direct pe Herman David, președintele lui „All England Lawn Tennis", Clubul proprietar al Wimbledonului, de gravele consecințe pe care și le asumă dacă ar da curs intențiilor sale, enunțate de unele zvonuri, de a duce tratative separate cu W.C.T., sub pretextul că „este un simplu particular".

Declarîndu-se inamicul fățiș al lui Hunt, Kramer destăinuie totodată că prin linia sa dură și acordarea de avantaje cît mai mari participanților la „Marele premiu" urmărește destrămarea grupării W.C.T. Raționamentul său este simplu : contractele băieților lui Hunt (Laver, Rosewall, Newcombe) expiră în cursul acestui an. Deci, ei își vor putea îndrepta pașii spre turneele „Grand Prix", și chiar spre „Cupa Davis", fapt care prin reînnoirea contractelor cu W.C.T., nu le va fi îngăduit...

Trebuie să recunoaștem că Hunt și-a găsit nașul.

Paul CERNESCU

Cu și fără... crampoane

„ȘEFII DE ORCHESTRĂ" PENTRU MECIURILE DIN 30 APRILIE ȘI 14 MAI

de Eftimie IONESCU

Evoluția spre o asimilare a tuturor regulilor spectacolului, de către marile meciuri de fotbal, continuă... După ce s-a ajuns ca „distribuția" unei partide să fie căutată de mii de oameni pentru prezența cutărui sau cutărui „solist" recomandat de performanțe remarcabile ve gazon iată că și repartizarea „șefilor de orchestră", a arbitrilor, a început să fie condiționată tot de valoarea și celebritatea acestora.

F.I.F.A. a făcut, începînd cu acest an, trecerea de la delegările „cavalerilor fluierului" numai prin indicarea federației de care aparțin, la repartizarea nominală a conducătorilor tuturor marilor întîlniri ; înțelegînd prin aceasta toate jocurile din cadrul competițiilor oficiale, patronate de forul internațional. Metoda a fost preluată și de U.E.F.A., convinsă că reprezintă o utilitate.

Și astfel, acum, știm din timp nu numai de ce naționalitate vor fi arbitrii întîlnirilor din viitorul apropiat al formațiilor noastre ci și cum se numesc ei. Așa se face că am aflat — cu mai bine de două luni înainte — cine vor fi cei care vor conduce meciurile reprezentativei României în sferturile de finală ale „Campionatului Europei" și acesta este motivul pentru care vom încerca să definim stilul celor doi în cele cîteva rînduri care urmează

Întîlnirea de la Budapesta, de la 30 aprilie, a fost încredințată unui arbitru din Anglia și anume lui DAVID WILLIAM SMITH, purtător — se înțelege — al ecusonului F.I.F.A. Iar jocul de la București îl va avea în frunțea monomurilor selecționatelor României și Ungariei pe mult mai cunoscutul „cavaler al fluierului" din R.F.G. KURT TSCHENSCHER.

Smith face parte din foarte tînăra serie de arbitri internaționali furnizați de Anglia ; ceilalți „șefi de promoție" sînt Taylor, conducătorul finalei din anul trecut a „Cupei campionilor europeni", și Burthensaw, erou al mai multor incidente, determinate de decizii, în orice caz curioase, ale sale în partide din campionatul englez. Spre deosebire de Taylor și Burthensaw, mult mai energici, mai impulsivi chiar, în modul de a arbitra. Smith conduce mult mai „englezește" sub aspectul gesticii și al reacțiilor temperamentale. Asta nu însemnează însă că el ar renunța și la optica de arbitraj britanică, arhicunoscută, anume aceea de a lăsa jocul mai larg, de a permite ciocnirile violente dar regulamentare, într-un cuvînt de a nu interveni decît în situații flagrant nelegale. Ceea ce este și foarte bine dar și foarte rău, pentru că pot exista împrejurări în care limita dintre fotbalul de angajare și cel de dincolo de limitele regulamentului să nu poată fi distinsă cu suficientă precizie de arbitru. Ne consolăm însă la gîndul că Smith arbitrează curajos, nedominat de ideea gentileții față de gazde.

Kurt Tschenscher este un arbitru mult mai „elastic", dacă termenul l-am găsit bine ; adică el aplică regulamentul în stilul propriu conducătorilor de întîlniri de pe continent, mult mai atent la gradul de intensitate al duelurilor, manifestîndu-se mai des și mai direct în desfășurarea jocului. El deține o experiență superioară lui Smith, avînd și cîțiva ani în plus, multe dintre jocurile celebre ale ultimelor stagiuni fotbalistice găsindu-l la „pupitrul arbitrajului". În mod direct și celebritatea lui este mai mare. Poate vă amintiți, Tschenscher s-a aflat la centru, ca arbitru al meciului inaugural al C.M. 1970, Mexic-Uniunea Sovietică, o partidă care, sub raportul popularității, adică a transmisiilor de radio și televiziune, a avut același „tratament" ca și finala ; și, implicit, și arbitrul său.

Doi „cavaleri ai fluierului" diferiți ca manieră, situație determinată de școlile pe care le reprezintă, dar doi „cavaleri ai fluierului" recomandați de suficiente probe de obiectivitate și competență. Tocmai de aceea sperăm ca în meciurile de la 30 aprilie și 14 mai nici-un element neregulamentar, incorect, să nu intervină în fixarea rezultatelor de pe tabela de marcaj.

În foto, noul model al trofeului care în viitor se va acorda echipei învingătoare a campionatului mondial de fotbal. După cum se știe vechea cupă „Jules Rimet" care a trecut prin atîtea „peripeții" extra-sportive, se află acum în vitrina echipei naționale a Braziliei, care a cucerit de trei ori alternativ titlul mondial, intrînd definitiv în posesia trofeului. Federația internațională de fotbal (F.I.F.A.), a pus în joc un nou trofeu care poartă denumirea „Cupa Mondială-F.I.F.A.". Trofeul are o greutate de 5 kg aur, 18 carate, este înalt de 36 cm și are o lățime de 13—15 cm. Proiectul aparține sculptorului italian Silvio Gazzaniga și a fost ales în cadrul unui concurs la care au participat 53 de sculptori și graficieni. „Cupa Mondială-F.I.F.A." are o valoare de 20 000 dolari. Modelul a fost executat de firma „Bertoni" din Milano, care numără 150 de specialiști în domeniul fabricării medaliilor, cupelor, plachetelor și insignelor.

Poșta rotundă

de Ion BAIEȘU

G. TODORESCU, Ploiești : „Sînt femeie, iar meciurile de fotbal mă interesează exact cît problema : ce-a fost mai întîi — oul sau găina ? Dar rubrica „Poșta rotundă" o citesc cu plăcere pentru că poștașul e spiritual și fiindcă cititorii sînt teribili cu argumentele lor. Fotbalul ! Sportul rege ! Mă ia cu fiori ! Și eu, care încă n-am văzut un meci... Înseamnă că am trăit degeaba. Ca să vezi, dom-le ! Pămîntul și-a urmat netulburat calea chiar cînd „regele fotbalului", Pele, s-a retras, iar lumea — ingrata ! — merge înainte. Dar, din moment ce lumea are faliții ei, noi de ce să nu avem ? A fi sau a nu fi pentru Dobrin, iată problema care ține trează industria hîrtiei și a cernelii. Dar, din cîte citesc eu printre rînduri, din cîte am înțeles și din „Săptămîna", „Prințul din Trivale" e infailibil, de el nu se poate lipsi o țară întreagă. Credeți ? Credeți că fără el s-ar prăbuși fotbalul ? Cînd n-am mai avut-o pe Iolanda, a apărut altă fată. Mie, fenomene gen Dobrin nu se par dăunătoare pe plan etic. Că are picioare bune, bravo lui ! Dar ce fel de om este, ce caracter are — trebuie să ne întrebăm și asta. Consider că tocmai cei ce constituie „idolii" pentru tineret trebuie să aibă o purtare exemplară. Altfel, exemplul pe care-l oferă e nociv. Scrie un cititor că Dobrin a obținut cu 7 000 de voturi mai mult decît Dumitru. Nu în toate cazurile majoritatea are dreptate. Galilei era singurul care susținea că pămîntul se învîrtește și a avut dreptate, în ciuda majorității. În plus, mai trebuie să vedem și ce fel de majoritate afirmă un lucru. Căci dacă e aceeași majoritate care se înghesuie la filme din seria dolarilor găuriți, m-am lămurit. Am doi băieți și aș fi mîhnită dacă ar apăra cu fanatism un jucător doar pentru talent, nevăzîndu-l și ca om. Și alte celebrități au fost puse la locul lor, dacă n-au știut să-și respecte numele de om. Alain Delon, cît era el de Delon, n-a fost primit la de Gaulle cînd acesta s-a întîlnit cu artiștii francezi, din pricina scandalurilor în care era amestecat.

Mai în glumă, mai în serios, mi-am spus și eu părerea, ca om de pe stradă, fără fanatism pentru fotbal și eroii lui, dar sincer interesat de climatul moral în care viețuim. De aceea am scris, fiindcă mă doare, mă indignează cînd văd că sub scuza talentului multor sportivi (și altor categorii de „idoli", cîntăreți de muzică ușoară, etc.) li se trec cu vederea abateri grave de la normele de conduită și convețuire, abateri care, dacă ar fi comise de un om de rînd, ar atrage o aspră pedeapsă. Stimate poștaș, m-am adresat dv., dar să nu înțelegeți că am polemizat cu dv. Trebuia să mă adresez cuiva, de fapt acelor cititori care, citind ce-am scris eu despre Dobrin, mi-ar sparge geamurile.

P.S. Limbajul cronicarilor sportivi e teribil de amuzant. Aflu din : aur, diamante, perle, agonie, extaz, regi, prinți, încît, ascultîndu-i și citindu-i, ai impresia ori că fotbalul este singurul motor al Universului, ori că fotbalul e singurul țel pentru care merită să trăiești. Și, din păcate, unii tineri îi iau în serios (vezi coada la chioșcuri după „Sportul" și numerele nevindute din unele reviste literare). Asta pentru că la școală n-au fost atenți la lecțiile despre figuri de stil, din cauză că citeau pe sub bancă revista „Fotbal".

În zadar țineți dumneavoastră să mă asigurați de simpatia ce nii-o nutriți, această scrisoare vrea să ne descurajeze pe noi, cei ce iubim fotbalul, și pe cei care-l joacă. Reiese din ceea ce scrieți că jocul acesta e lucrul cel mai neserios și pueril de pe lume, dar ce să facem dacă ne place și dacă viața noastră ar fi oarecum pustie fără el ? De ce să-l amestecăm aici și pe Galilei, care, dacă ar ști asta, ar opri Pămîntul în loc, de furie ? Aveți ce-aveți cu Dobrin, cu faptul că el e idol, numai pentru că are talent la fotbal și nu are... caracter. În primul rînd, de unde știți că Dobrin nu este și un om de mare caracter ? Și, în al doilea rînd, un gol nu se înscrie cu caracterul, ci cu piciorul, de ce să amestecăm lucrurile. Nu le putem cere fotbaliștilor să aibă caracterul lui Giordano Bruno sau inteligența lui Voltaire (iau și eu niște exemple răsunătoare) și să înscrie și goluri superbe. Nu le pot avea nici ei pe toate. Spuneți apoi că idolilor sportivi sau de muzică ușoară li se îngăduie tot felul de abateri de la normele de conduită. Aveți vreun exemplu ? Că eu știu destule, dar... pe invers. Mie, de pildă, care nu sînt un idol, dar orișicum, nu mi se iartă nimic, sînt săptămînal amendat de către agenții de circulație, care, cînd îmi văd numele pe acte, îmi zîmbesc duios-admirativ. Unul — culmea — după ce mi-a încasat o sută de lei, mi-a cerut un autograf. „Nu pot, i-am zis, demn, mi s-a terminat pixul". Adevărul se află doar acolo unde vorbiți despre acei tineri care cred că singura cultură de care au nevoie în viață este cea fotbalistică, feroci cititori ai rubricilor sportive, în dauna clasicilor literaturii române și universale. Dar asta depinde tot de dumneavoastră, părinții, și de școală. Dar, vă asigur : fotbalul nu e un viciu nociv, fiți liniștită ! N-am văzut pînă acum nici un om care și-a ratat viața sau cariera din cauză că a iubit fotbalul.

IORDAN ION, Medgidia : „Dragă Băieșule ! Referitor la întrebarea pusă de tine în „Magazinul" din 29 I 1972 dacă un jucător poate să înscrie un gol valabil fără să intre pe teren, răspunsul e acesta : este minutul 89 și mingea iese în corner. Antrenorul echipei beneficiare schimbă unul din jucători. Acesta se legitimează arbitrului fără să intre pe teren, arbitrul fiind la margine. Jucătorul proaspăt intrat execută lovitura de colț și balonul intră în plasă. Gol perfect valabil și arbitrul fluieră sfîrșitul jocului. Jucătorul respectiv trebuie totuși să intre pe teren ca să salute publicul. Ce zici ?"

Da, acesta e răspunsul corect. Ai ghicit. Și, dacă tot ești așa de perspicace, ia mai răspunde-mi la o întrebare : ce se întîmplă dacă arbitrul pierde fluierul în timpul jocului și nu-l mai găsește ? Are voie să continue arbitrajul fluierînd din degete ?

T.C. BUGEAC Tulcea: „Pe scurt, doresc să vă întreb : este justificată absența de pe banca antrenorilor loturilor naționale de fotbal a sexului feminin ? Este adevărat că poetul Adrian Păunescu va candida pentru funcția de antrenor federal ?"

Prima întrebare n-am înțeles-o. Doriți cumva ca Angelo Niculescu să-și aleagă un adjunct din rîndul femeilor ? De ce ? Ca să-i iasă vorbe ? În legătură cu cea de a doua întrebare, cred că bănuiala dv. este întemeiată. S-ar putea ca Adrian Păunescu să candideze pentru o astfel de funcție. Dovadă că, pentru a se pune bine cu federația de fotbal, a renunțat la excelenta cronică sportivă pe care o susținea cu patos în revista „Luceafărul".

★

ȘTIREANU OCTAVIAN, Cluj : *Din scrisoarea dumneavoastră am reținut următoarea frază, care m-a cam înfiorat :* „Dobrin este marele academician al fotbalului românesc !" *Atunci, nu credeți că ar trebui să-i scriem numele în formație astfel : acad Nicolae Dobrin ? Sau, mergînd mai departe : conf. univ. Bebe Năsturescu. Sau : Prof. dr. docent N. Răucanu-Tumango.*

ST. GORE, Loco : „Tov. Băieșu, am o întrebare, dacă-mi permiteți. Nu credeți că ar putea și altcineva să redacteze această rubrică ? Eventual, nu s-ar putea pune la concurs acest post ?

Da, probabil că ar putea și alții să facă această rubrică, dar eu nu sînt dispus să-mi pun postul la concurs. Dacă ați ști ce greu l-am obținut !

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 750 — sîmbătă 19 februarie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

O TRIBUNĂ A OAMENILOR MUNCII DIN INDUSTRIE ȘI CONSTRUCȚII

La ora cînd aceste rînduri iau drumul tiparului, un eveniment cu totul deosebit al vieții noastre social-economice se află în plină desfășurare : Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții. Făcînd parte integrantă din practica profund democratică a conducerii partidului și statului nostru de a se sfătui cu oamenii muncii în problemele de bază care se referă la dezvoltarea continuă a societății noastre socialiste, această Conferință se constituie ca un moment cu însemnate urmări privind perfecționarea organizării, conducerii și planificării activității economice în domeniul industriei și construcțiilor. În același timp, în acest forum, care cuprinde circa 6 000 de participanți, se analizează, sub toate unghiurile, sarcinile ce revin organizațiilor de partid și conducerilor unităților economice pentru folosirea rațională a capacităților de producție și a forței de muncă, creșterea productivității muncii, modernizarea producției, reducerea costurilor de producție și, îndeosebi, a cheltuielilor materiale, realizarea programului de investiții și punerea în funcțiune la termen sau înainte de termen a obiectivelor, îmbunătățirea activității de comerț exterior, creșterea eficienței economice în toate domeniile. Însăși această sumară enumerare a unor probleme ce stau pe agenda lucrărilor indică și sfera activităților economice, asupra cărora Conferința va avea, în perspectivă, influențe dintre cele mai binefăcătoare.

Încă de la începutul său, Conferința s-a impus atenției opiniei publice prin puternicul său caracter de lucru, prin spiritul de răspundere, principialitate și exigență al dezbaterilor, prin obiectivitatea cu care sînt relevate succesele obținute, dar și neajunsurile și deficiențele care mai dăinuie. În acest sens, Conferința se dovedește, așa cum era și de așteptat, o tribună la care este împărtășită bo-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Pămîntul e în... întîrziere !

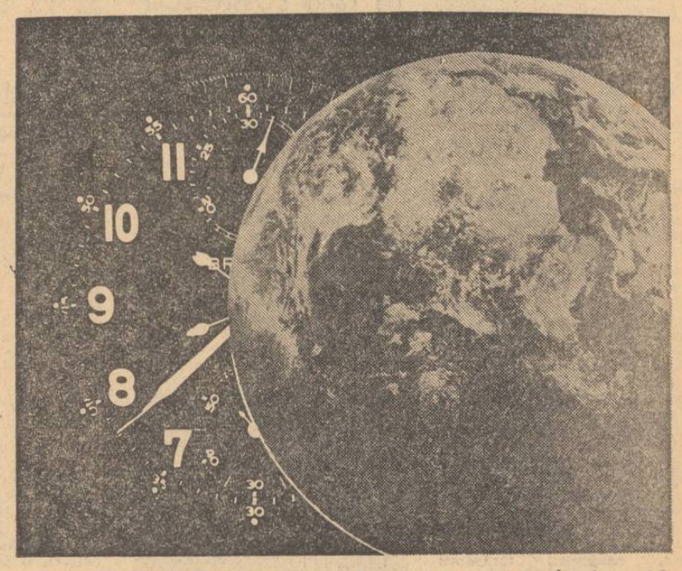

Terra „rămîne în urmă" cu 10 secunde în 13 ani ! Care pot fi consecințele acestei încetiniri a vitezei planetei noastre ? Probabil, spun specialiștii, ziua va fi mai lungă pentru generațiile viitoare și în viitorul mai îndepărtat... chiar clima va fi influențată.

(Amănunte în pag. a 5-a)

PUTEREA ȘI INIMA SATULUI

● Comuna Vedea se recomandă în primul rînd prin hărnicia membrilor cooperativei agricole de producție ● Cu primarul Gheorghe Mihalcea despre autoritate și respect pentru cuvîntul dat ● Cea mai bună producție de grîu pe județ: 3 430 kg la hectar ● „Să mă confund cu interesele comunei" ● Brigadierul de la întîia vrea să-și ia revanșa ● Băieții de pe autocamioane

Școala din Vedea

Primarul este de aici, din Vedea. Iar înainte de a fi primar, a lucrat ca brigadier în cooperativa agricolă. Asta îmi înlesnește mult apropierea de viața comunei, de oamenii ei. Cu atît mai mult, cu cît președintele cooperativei agricole de producție din Vedea e dus la Giurgiu, la bancă și va fi greu să-l mai găsesc, mai înainte de a se lăsa noaptea. GHEORGHE MIHALCEA, ca orice bun primar, e atotștiutor. Cum s-ar zice, nimic nu mișcă în sat, fără știrea lui. Cel puțin, așa pretind oamenii. Dînsul, mai modest, are și ezitări. Recunoaște mai degrabă, strădaniile de a dobîndi această calitate, decît stăpînirea ei deplină. Nu se sfiește nici să mărturisească greul :

— Îmi dau seama că autoritate nu e un cuvînt rostit așa, de dragul de-a vorbi. Eu zic că am autoritate în comună...

— Răspundeți de 9 000 de oameni, de felul în care muncesc, trăiesc. Trebuie să-i ajutați să muncească și să trăiască mai bine. Cum vi i-ați apropiat ?

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Casa nouă a cooperatorului Aurică Zmeu

„Cale liberă" Foto : Constantin IONESCU — Pitești

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOSTRI

Cabana Mălăești (Bucegi)
Foto : Frederic SCHWAB — Brașov

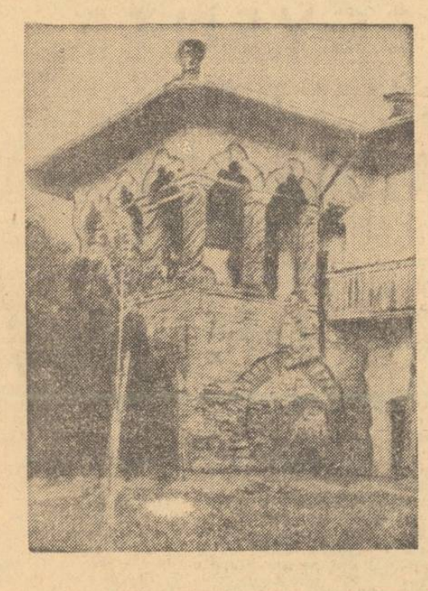

Mai există enigme?

- **Controverse istorice cu privire la ctitorii și data construirii unor importante edificii medievale care au existat în București.**
- **Matei Basarab sau Alexandru Ipsilanti sînt fondatarii palatului de pe malul lacului Fundeni ?**
- **Mănăstirea Sărindar, cea mai veche construcție bucureșteană ?**
- **Hanul lui Constantin Vodă n-a fost ridicat de Brîncoveanu.**
- **Interesante aspecte necunoscute din istoria Bucureștilor, relatate în pagina a 7-a de arheologul PANAIT I PANAIT.**

MONUMENTE DISPĂRUTE

Foișorul palatului Brîncovenilor de la poalele dealului Mării Adunări Naționale așa cum se mai vedea în anul 1884 (sus)

Imagine a Ansamblului arhitectonic Sărindar din anul 1836. Acest ansamblu era situat pe locul unde se află astăzi Casa Centrală a Armatei (jos, dreapta)

IGIENA LOCUINȚEI

IGRASIA ȘI ALERGIILE

- **Umiditatea — dușmanul rinitelor și al astmului.**
- **Ce sînt ciupercile și mucegaiurile din locuință ?**
- **Revizuiți-vă conductele de apă !**
- **Pericolul aburilor**
- **E de preferat... aspiratorul**

(Pagina a 6-a)

VÎRSTE

de Rusalin MUREȘANU

Vîrstele rămîn pe coloana infinită a Timpului ca niște cercuri de copac. Sfidînd Valea Jiului cu trenul, trecînd prin zecile de tunele prin care se mai aude parcă acel fantastic „Hei rup !" al primelor brigăzi clădind o țară nouă, mă uit atît cît îmi îngăduie puțina lumină, la pereții uzi ai tunelurilor. Șist peste șist, vîrste peste vîrste dorm pietrificate în marea lor liniște. Și mai în adîncuri și mai departe, alte vîrste carbonizate dar neliniștite urcă strat cu strat, bulgăr cu bulgăr spre lumină. Prin vîrsta lor străveche umblă vîrstele de azi ale oamenilor. Nu cred să existe în alte părți ale țării atîtea vîrste diferite îmbrățișate laolaltă. Ultima vîrstă a Văii Jiului am aflat-o la radio : s-a pus piatra de temelie a noii școli de muzică din Petroșani ; asta după ce cu numai o zi înainte aflasem că, la Rovinari, Jiul intrase năvalnic pe o nouă porțiune de albie lungă de șapte kilometri, albie făcută de mîna caldă a oamenilor. În elanul acesta creator ce cuprinde întreaga țară ca o sevă, oameni și locuri se schimbă. Vîrstele se așază una după alta în cărbuni, pe noile clădiri, în literele tiparului... E vorba de vîrstele noastre ale oamenilor, vîrste dăruite cu ardoare timpului nostru. Și e inevitabil să vină un timp cînd ne pare rău după anumite vîrste ale noastre, și e inevitabil să vină un timp cînd vîrstele noastre încep să se facă acvea cercuri de copac, iar noi nu avem ce face altceva decît să privim la realizările vîrstelor noastre de aur.

...Urcînd spre barajul de la Valea cu Pești din masivul Paringului m-am oprit mai astă-vară la stîna lui moș Pătru Brîndău, om trupeș încă, păzitor priceput de vite și bun sfătuitor. Vitele nu sînt toate ale sale. El are numai cîteva. Celelalte sînt ale oamenilor de prin sate, oameni cu vîrste tinere care au treburi mai importante de făcut. Moș Pătru Brîndău are casă bună în sat, acum însă, în plin sezon, locuiește aici, în creierul muntelui, într-un șopron uriaș, în mijlocul căruia fierbe un ceaun spînzurat peste flăcări. Mă cunosc mai de mult cu moș Pătru, așa că fără multă vorbă îmi pune pe masă de lemn un blid cu balmoș fierbinte

— Asta-i vîrsta, zice el. Douăzeci și cinci de ani am lucrat în mină la Petrila dintre care 18 am fost tot șef de echipă. Și acum iacă is pensionar. Mă fulguie timpul pe la tîmple ca iarna peste Paring... De jos, din adîncul

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PRILEJUL DE A NE AMINTI, DE A COMPARA

de Tania LOVINESCU

Doctorul MIRCEA DINCA, directorul inspectoratului sanitar al județului Gorj povestește fără grabă, fără a avea aerul că îmi comunică ceva inedit: „In urmă cu 15 ani am făcut un studiu împreună cu alți colegi, în citeva comune din județ, privind starea de sănătate. Imi amintesc de satul Rovinari. Am mers atunci din casă în casă. Sărăcie deplină. Paturile erau bătute în țăruși, direct în podea. Mobilă și obiecte de uz casnic foarte rudimentare. Vă rog să mergeți azi acolo, sau la Rogojelu sau în alte sate din județ"...

Nu era nevoie de această invitație. Știam bine cum arată azi multe dintre comune, cunoșteam gradul lor de urbanizare.

Mi-am amintit cuvintele acestui medic pentru că la 21 februarie se va deschide Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a cooperativelor de producție. Chiar dacă agenda va avea în primul rînd probleme economice, chiar dacă exercitîndu-și și mandatul încredințat de cooperatori, delegații vor analiza căile de creștere a recoltelor, a producțiilor din zootehnie, congresul țărănimii muncitoare va evidenția cu pregnanță modul de viață nou, mereu mai bun al oamenilor de la sate — și acest lucru îmi pare a fi deosebit de important. Se va vorbi deci despre schimbările structurale ce s-au produs în viața satelor, în viața oamenilor.

O cooperativă și un nume

...Poate că agricultura este unul din puținele sectoare în care, în fiecare rană de soldat se ascunde un baston de mareșal.

La Sutești cel puțin, așa a fost. Sutești (județul Vîlcea) va însemna pentru mine multă vreme un nume **NICOLAE MITRUȚ.** In multe cooperative din țară am avut prilejul să constat că președintele avînd o puternică personalitate, reușește să-și pună pecetea pe multe din înfăptuirile obținute. Dar acest om tînăr de 33 de ani a reușit ca dintr-o cooperativă foarte oarecare, foarte modestă să facă o unitate model, cu o puteră economică care o situează pe primele locuri în județul Vîlcea.

Fiecare sector din complexa gospodărie a cunoscut în ultimii patru ani creșteri importante. Dovadă stau nu numai cele 12 diplome obținute în întrecerile pentru recolte, pentru producții ci și valorile mereu mai ridicate ale normei. Dovadă îmi pare mai ales încrederea oamenilor care îl ascultă și îl urmează. Mi s-a părut caracteristică o replică: Aveți un colectiv bun? am întrebat. — Colectivul îl ai așa cum ți-l formezi! Văzusem coloanele de cifre, rezultatele, dar mai ales văzusem cum arată viile — aceste sensibile și pretențioase vii, care știu să topească soarele și dulceața pămîntului în boabele de aur... Știam că numai cu patru ani în urmă, degradate, părăginite, uitaseră să mai rodească.

Așa că n-am mai insistat...

Brigadiera din Pufești

...Legenda a vrut să situeze figura impunătoare a femeii vrednice, a neasemuitei femei-mamă în munții Vrancei. Intregul ținut, tărîm de legendă, iar oamenii lui, eroi de baladă. Aici, la Vrancea am cunoscut-o pe **ELVIRA OLARU,** aprigă brigadieră din Pufești și îndrăgind-o, am revenit mai des. Are Elvira Olaru o minte ieteață, o putere de a cîntări lucrurile, faptele și vorbele, care te împiedică să o uiți. Dar mai ales are acel discernămînt care face ca sub aparența unui oarecare fapt mărunt să întrevadă pulsul vieții din sat, din cooperativă, să știe încotro trebuie îndreptată atenția.

Înconjurată de cei trei copii, Elvira Olaru, este o mamă bună cum sînt toate mamele,

dornică să smulgă luna de pe cer pentru ei, dar neclintită în hotărîrea de a-i crește oameni. Dincolo, în cooperativă, înconjurată de țărani, de bărbați, și femei este un conducător, simțind răspunderea pentru fiecare cuvînt, pentru fiecare acțiune ce trebuie dusă. Are de partea ei și multe argumente, pregătirea de tehnician, experiența realizată de-a lungul a 15 ani, seriozitatea și mai ales, rezultatele în muncă.

Și firesc, avînd atîtea argumente, convinge!...

Recolte, case și... flori

Așa cum îl cunoșteam din plantele colorate, Codlea trebuia să ni se prezinte ca un oraș al florilor. N-am avut de loc această impresie. Poate că se datorează faptului că oprindu-ne la cooperativa agricolă, discuțiile s-au ocupat mai mult de sfeclă și cartofi, grîu și lapte, tractoare și chimie. Inginerul **CONSTANTIN BOGDAN,** este unul din acei oameni pasionați, care în orice sector ar munci își pun pecetea personalității lor, a forței lor, a dinamicii lor proprii. Cel puțin, așa îl caracterizează cooperatorii de aici. Și, vorbind despre aceste calități, ei aduc în sprijin cifrele. Terenul nu este aici prea întins — 1.500 hectare arabil — dar avuția obștească crește din an în an, depășind acum 18 milioane lei iar sectorul zootehnic numără 1 400 taurine, 8 mii de oi, mii de păsări. Desigur, asemenea rezultate sînt azi înscrise în multe cooperative din țară. Dar, aici, într-o zonă în care cresc mai bine cartofii, în plină zonă de munte, cu Măgura Codlei în coastă, să obții 3 100 kg. grîu la hectar, mi se pare mai mult decît o realizare. Mi se pare o victorie a omului luptînd cu capriciile naturii, cu pămîntul, cu soarele, și de ce n-am spune, și cu prejudecăți de veacuri. Acum, cînd valoarea unei norme convenționale se socotește la 40 de lei, toți privesc recoltele și casele noi și existența televizoarelor ca fapte firești...

„Din 1952 n-am lipsit de la muncă"

...EFTIMIE ȘTEFAN, e un simplu cooperator din Făcăeni — Ialomița. Văzută la interval de opt ani, comuna îți se prezintă cu totul alta. Prima oară, scriam un reportaj despre grădinița de copii, pe care îl începusem cu zarzări în floare... Banal, dar era cel mai pregnant element de culoare pe ulițele satului. Acum, un adevărat orășel cu magazine moderne, clădiri cu etaj, cere alte imagini, alte metafore! Fapt este că Eftimie Ștefan mi-a vorbit într-o zi despre condiția nouă a țărănimii. N-a folosit vorbe mari, am avut chiar impresia că le ocolește voit, deși cînd de-a lungul a 20 de ani ești fruntaș în tabelele cooperativei, o poți face! „Din 1952, pot spune că n-am lipsit de la muncă" zicea el. Acum are 39 de ani, doi copii la școală, casa bine aranjată. Anul trecut, pe toamnă a fost chiar la băi, la Herculane să se îngrijească. Ascultîndu-l mă gîndesc la tînărul acela de 19 ani, care a pornit alături de alți săteni, cu puține unelte, dar cu mult entuziasm să aducă la lumină comunele Bărăganului...

Pe colinele dulci ale Livenilor

...Puteam să rămîn lîngă **MARIA BERBECARIU** o zi și o noapte fără să simt oboseala, numai să o privesc, numai să o ascult. Spunea Sadoveanu că Nicoară Potcoavă a intrat în Moldova ca într-o poveste. Fiecare din noi, repetăm minunea, fără să-i facem cuvenita subliniere. Mai toți pămîntenii de aici au darul povestirii, această miraculoasă însușire ce transformă în basm cel mai neînsemnat fapt divers, iar Maria Berbecariu din Havirna (sat în apropierea Livenilor lui Enescu) îmi pare deosebit de înzestrată.

În jurul ei plutesc efluvii de arome de mere, de gutui proprii numai acestor case de Moldova, cu pereții proaspăt văruiți și perdele scrobite la ferestre. A avut o viață grea, cu multe necazuri. Soțul invalid, cei trei băieți prea mici, necopți pentru viață, ea însăși, adesea suferindă. Dar o imensă forță interioară, o dragoste de viață, de frumos, cum rareori întîlnești, îi luminează ochii. Crede cu toată puterea că viața este frumoasă, că fiii ei (cel mare în armată, ceilalți în școală) vor fi oameni adevărați, muncitori și vrednici. Crede că acest ținut al Botoșanului naște poeți și muzicieni, prin însăși frumusețea locurilor. Pentru condițiile ce s-au creat azi oamenilor simpli pentru a munci, pentru a învăța, pentru a se îngriji, are toată lauda. Pentru că uitasem să spun, Maria Berbecariu, muncește și azi în cooperativă și de aici din cel mai nordic județ al țării a plecat cale de sute de kilometri, să-și îngrijească de sănătate tocmai pe Valea Oltului, nu departe de munții Cozia, la Călimănești. S-a întors de acolo, mai sănătoasă! Îmi doresc s-o revăd dar nu oricum, ci într-o primăvară frumoasă, pe colinele dulci ale Livenilor ori chiar în casa aceea modestă unde s-a născut și a ascultat șoaptele ierbii, ale păsărilor, ale vîntului, marele Enescu. Îmi pare cadrul cel mai potrivit...

★

Există consemnat într-o arhivă un reportaj, transmis de radio în 1931, sub semnătura lui Paul Morand, ziarist francez: „Am ieșit din Deltă pentru a intra în Dobrogea. Pătrundeam într-o regiune a dezolării. Imense pămînturi negre, infinite singurătăți"...

E bine, e necesar să ne amintim uneori despre aceste lucruri. Mai cu seamă cînd avem prilejul de a le compara, de a trage unele învățăminte, de a ne bucura!

O TRIBUNĂ A OAMENILOR MUNCII DIN INDUSTRIE ȘI CONSTRUCȚII

URMARE DIN PAG. 1

gata experiență a oamenilor muncii din industrie și construcții, un bogat izvor de idei, propuneri și sugestii, de soluții privind continua îmbunătățire, ridicarea pe o treaptă superioară, din punct de vedere calitativ, a întregii activități economice.

Deosebit de semnificativă ni se pare a fi compoziția participanților la această Conferință, caracterul larg reprezentativ al celor care au luat loc și participă la dezbaterile din vastul pavilion al expoziției naționale: directori, secretari ai organizațiilor de partid, muncitori fruntași, maiștri, ingineri și economiști din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, activiști ai organelor locale de partid, cadre de conducere din ministere, oameni de știință, cercetători etc., desemnați de comitetele și consiliile oamenilor muncii din întreprinderi și centrale, de colectivele din unitățile economice. Este vorba, așadar, de purtătorii de cuvînt autorizați ai masei de oameni ai muncii, care aduc cu sine experiența colectivelor din care au venit, problemele și propunerile tovarășilor lor de muncă de la care au primit mandatul să-i reprezinte în acest for de importanță națională. Un asemenea cadru de lucru este — așa cum o dovedesc lucrările Conferinței în curs de desfășurare — extrem de propice găsirii celor mai bune soluții în domeniile aflate în discuție, aducînd cu sine noi elemente care contribuie la progresul continuu al patriei noastre socialiste.

Dintre celelalte evenimente ale săptămînii pe care o încheiem, consemnăm deosebit de importantele măsuri adoptate de Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului în ședința din 15 februarie 1972. Este vorba de aprobarea propunerilor privind realizarea complexului hidrotehnic și energetic Cerna—Motru—Tismana; a programului privind valorificarea complexă a șisturilor bituminoase; a proiectului de hotărîre cu privire la înființarea și organizarea stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii și a trusturilor stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii, precum și propunerile cu privire la unele lucrări de investiții ale actualului cincinal. De asemenea, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît instituirea unei comisii care să elaboreze propuneri în legătură cu dezvoltarea transportului în comun în București, îndeosebi prin construirea unor căi de comunicații dotate cu mijloace electrice de mare capacitate și viteză, precum și construirea metroului.

PUTEREA ȘI INIMA SATULUI

URMARE DIN PAG. 1

— Cu două lucruri. Așa cred. Să știu tot ce se petrece în cele două sate care alcătuiesc comuna, ca să știu totdeauna ce să răspund oamenilor cînd sînt pus

GHEORGHE MIHALCEA

să judec o situație. E prima obligație. Apoi, să nu-mi întoarcă vorba, că nu mă mai crede nimeni. Dacă nu mi-am putut ține promisiunea, să recunosc sincer aceasta și să explic deschis, de ce s-a întîmplat așa.

— Vedea e o așezare rurală, frumoasă, specifică satelor de cîmpie. Prima impresie este că locuitorii ei sînt oameni gospodari, harnici. Amplasarea ei, de o parte și de alta a șoselei Giurgiu-Zimnicea, de-a lungul Dunării a fost și este un avantaj, nu?

— Intrucîtva. Dar totul e cum folosești ce este în avantajul tău, Ce spun eu, e probabil treabă știută de toată lumea. Locuitorii de aici au fost totdeauna oameni răzbătători, deprinși cu munca. Avantaje pentru ei n-au fost atît așezarea satelor și apropierea Dunării cît inundațiile care au întors făgașul vieții oamenilor. Cînd au devenit stăpîni pe pămîntul ce-l munceau, cînd și-au adunat puterile, au început să gîndească altfel. Apoi s-au gospodărit altfel. Și, firește, au trăit și trăiesc altfel.

— Ați putea să povestiți multe despre dumneavoastră, care v-ați născut aici, care nu v-ați părăsit satul...

— Despre mine? Nu, despre noi, să vă povestesc. Să începem cu cooperativa agricolă de producție. Adică să precizăm: e vorba de cea din Vedea. Mai avem una în satu Malu. Știți, cum se spune, cooperativa agricolă e puterea economică a comunei, e sufletul ei.

— Trăiți la cîmpie, cultivați grîu, porumb, sfeclă de zahăr. Vă ocupați cu creșterea vitelor... Vă rog să mă completați.

— Este vorba deci despre cooperativa agricolă din Vedea care are o suprafață arabilă de 4 200 ha. E adevărat că oamenii de aici sînt cultivatori de grîu, porumb, floarea soarelui. Ați uitat însă legumele. Trăim aici, în lunca și pe terasele Dunării și să nu fim buni legumicultori? Vedea a fost prima pe județul Ilfov la producția de grîu: 3 430 kg. la hectar față de 2 700 kg. planificate. La porumb, planificasem 3 300 kg. la hectar și am avut 4 550 kg. iar la sfecla de zahăr producția s-a ridicat la 36 000 kg. la hectar, întrecînd cu 9 000 kg. pe cea planificată. Putea fi mai bună. Dovadă e producția de peste 50 000 kg. pe unele suprafețe. Cît despre legume...

Intre timp, ajungem la sediul cooperativei agricole. Iar primul om pe care-l cunosc e inginerul ION BRATOLOVEANU, conducătorul unei ferme, autorul, după cum aflu, celei mai bune producții de legume în solarii (vinete, roșii etc.).

Îl întreb, bineînțeles, de cînd a venit la Vedea.

— De patru ani, direct din facultate. Nu eram legumicultor. M-am specializat, aici. A fost nevoie, am lucrat, îmi place și legumicultor rămîn.

— Nu cumva, pentru că e o muncă mai liniștită, mai ușoară?

— Mai liniștită? se miră tînărul inginer cu privirea francă, ușor aspră de ochelari. Doar dacă vă referiți la întindere. Sigur, nu lucrez cu mîi de hectare. Dar v-ați gîndit la îngrijirile pe care le pretinde fiecare plăntuță?

— Rezultatele dumneavoastră sînt foarte bune. Aduceți venituri substanțiale cooperativei. Acoperiți chiar, pierderile din alte sectoare. S-ar putea spune că specializarea de legumicultor vi se potrivește.

— Nu e numai asta. In specializare, și-au spus cuvîntul anii de practică, aici, în experiența mea am cîștigat însă ceva pentru o viață: prețuirea de a vorbi cu oamenii, de a-i convinge, de a le cîștiga încrederea. După patru ani de profesie, e foarte mult. Sincer, vorbind, n-aș fi dobîndit nimic din toate acestea dacă, la terminarea facultății, cu credința că știu de toate, cum ni se întîmplă nouă tinerilor, n-aș fi venit aici, în sat, să lucrez alături de oameni pricepuți și dornici să știe mai mult, nu aș fi învățat să mă leg de ei, să mă confund cu interesele comunei.

ION BRATOLOVEANU

Doctorul veterinar TRAIAN CHIVA, susține, după o experiență de cinci ani de lucru la Vedea că pentru specialist, cel mai important este să cunoască bine fiecare om cu care lucrează: „Un ochi la animal, celălalt la îngrijitor".

— Totuși anul trecut ați avut o seamă de greutăți. Sectorul zootehnic n-a prea ajutat cooperativa să realizeze veniturile planificate. Ce s-a întîmplat?

— E drept. Pe de o parte, ne-a fost greu din pricina nerespectării termenului de dare în folosință a complexului pentru îngrășarea porcilor. Pe de altă parte, am avut și pierderi din pricina unei boli pe care au avut-o taurinele. Cooperativa are însă cu efectivul de oi, vaci,

TRAIAN CHIVA

porci condițiile de a depăși această situație momentan, precară.

Omul cu fața tînără, dar cu părul albit înainte de vreme, motiv veșnic de glume pentru ceilalți se recomandă cu brigadier de cîmp: NICOLAE CHITA. Înainte de a apuca să-i pun vreo întrebare, primarul îl îndeamnă.

— Ia spune în Chita, de ce-ai rămas în urmă celelalte brigăzi de cîmp la producții?

— Sînt mai buni oamenii, dinsolo, spune el, parcă cu năduf.

— Chiar așa? insist.

— Asta-i sigur. Sînt mai harnici.

De fapt producțiile brigăzii a doua sînt bune. Nu le ating, pe cele ale brigăzii întîia de cîmp, deși diferențele sînt mici.

— Dar brigadierul cum e? intervine, iar, primarul.

NICOLAE CHITA

Nicolae Chita e cam încolțit, deși tonul cu care e întrebat e ușor glumeț. Ceilalți care sînt de față, îl privesc, de altfel, amuzați.

— Știu eu, se codește el, încercînd să folosească tot un ton glumeț.

— Se scoală mai de dimineață, toarnă gaz peste foc, VICTOR CLEJAN, responsabilul parcului auto al cooperativei agricole.

— Ba nu, se năcăjește iar brigadierul.

— Poate îl organizează mai bine, afirmă primarul.

— Așa o fi, recunoaște Chita. Dar mai e și anul 1972, nu?

Înțeleg că se gîndește la revanșă. Îmi mărturisise de fapt, că va extinde aplicarea acordului global iar în privința organizării muncii, ei bine, va fi mai „ferm", mai „sever".

Victor Clejan, cel care glumise pe socoteala brigadierului, vorbește despre parcul auto de care răspunde de parcă ar avea sute de mașini. Adevărul e însă că fără ei, băieții care conduc cele 10 autocamioane, cele 2 autoturisme și 3 rutiere (cu 12 remorci) tonele de produse n-ar putea fi transportate la timp.

— Toți șoferii sînt băieți de aici din sat și țin la fiecare kilogram pe care-l transportă, mă asigură el. **Cînd nu mai au**

VICTOR CLEJAN

ce transporta pentru cooperativă încarcă materiale de construcție pentru sat. Vă dați seama cît ajutor putem da în toate...

Ne întoarcem către primărie. Suflă un vînt rece, dar soarele mai încălzește puțin aerul, mai schimbă culorile șterse ale iernii. Trecem pe lîngă case noi, (se construiesc în fiecare an cam 30—40 case) sau pe lîngă altele renovate (au fost renovate cam 90 la sută dintre cele vechi). Îmi închipui, ascultînd spusele primarului, cum vor arăta blocurile pe care plănuiesc să le înalțe și care vor rezolva, în mare parte, problema navetiștilor, sau cum va fi căminul cultural, spațios, pe care locuitorii încep a-l construi în acest an. Îmi pun la contribuție imaginația pentru a întrezări întruchipată, schița de sistematizare a comunei care, așa cum declară primarul, la Vedea a început să se înscăuneze o viață coordonată de un firesc și rapid proces de urbanizare.

Lucia MANOLESCU
Fotografii: Octavian STĂCESCU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„Sînt un pasionat al construcțiilor mecanice — ne scrie CONSTANTIN VASILE din Iași — *și mi-am propus să realizez un microautomobil (mai exact un autoturiciclu) de două locuri, după o concepție proprie care să îndeplinească toate condițiile prevăzute de legi. Vă întreb: pot avea dificultăți în cazul că voi dezmembra și mă voi folosi de o bună parte din piesele componente ale unei motociclete D.K.W. sau I.J., inclusiv folosindu-mă de motor?"...*

Din partea noastră puteți avea numai... urări de succes. Merită a fi sacrificate chiar și două motociclete pentru o idee nouă. În cazul că este vorba de o idee și mai ales nouă. Dacă ar fi să punem rău înainte, ne-am gîndi și la o lacrimă căzînd cu sunet pe motoarele dezmembrate fără să facă zgomot într-o altă alcătuire mecanică ci numai pagubă în avutul personal. Nu dorim ca așa ceva să se întîmple, drept pentru care, după rodaj, ne și abonăm la cel de-al doilea loc, spre a vesti, de la fața locului, isprăvile mototriciclului...

■

Profesorul DASCĂLU DĂNILĂ din Dorna Cîndrenilor, Suceava pune capăt dilemei: A putut realiza Alexandru Lazăr din Turda în 60 de zile, pe jos, 4 000 de kilometri? Profesorul Dănilă, un bine cunoscut călător, ne spune: ...*„nu poate fi nici pe departe verosimilă această călătorie. Mai întîi: un om, oricît de puternic s-ar crede, nu poate să meargă pe jos decît cel mult 35—40 kilometri, în medie, pe zi, și, acest ritm nu-l poate realiza zi de zi căci are nevoie, la trei, patru zile, de o zi de odihnă, de reconfortare. A parcurge peste 4 000 kilometri numai în 60 de zile, după afirmația susnumitului, ar însemna nici mai mult, nici mai puțin decît 67 kilometri pe zi, ceea ce — să mă ierte dumnealui! — este imposibil"*...

Nu vrem, cu mica polemică dintre călători, să descurajăm pe nimeni. Ni s-a părut atît de frumos să-l credem pe Alexandru Lazăr chiar dacă dincolo de entuziasm erau accente de poveste vînătorească. Îi dorim, în continuare, drumeții plăcute și un... kilometraj bine reglat... Plăcerile oferite de drumeții nu-și propun mai știm ce fel de performanțe, astfel de bucurii — cum sînt acelea pe care le oferă călătoriile — nu intră în febra competițională ci rămîn în gîndurile și-n inima omului...

■

„După ce v-am trimis anterior un articol despre limbajul mănuștilor, vă rog să primiți acum alt articol despre limbajul evantaiului" — CHIFU MARINADRIAN, din Siliștea-Crucii, Dolj... Iată limbajul evantaiului, folosit pe la mijlocul secolului al XIX-lea de către femei: 1) Un evantai ținut în mîna dreaptă, însemna — vrei să fii logodnicul meu?; 2) Un evantai ținut aproape de gură, închis, în mîna dreaptă, însemna — mă îndoiesc de tine!; 3) Un evantai ținut aproape de păr, însemna — mă gîndesc la tine...; 4) Un evantai mișcat repede cu mîna dreaptă, însemna — te iubesc mult; 5) Un evantai închis repede, nervos, în mîna dreaptă, însemna — ești un trădător!, și așa mai departe...

Adică fără mult zgomot, frumoasa podoabă a sărmanei Cio-Cio-San revolva treburi foarte importante.

Clepsidra

VIOARA

de Constantin VIȘAN

Pare simbolul liniștii, al castității. Coapsă de abanos, talie de felină, gît de lebădă. Mîngîierea arcușului îi deslănțuie pasiunile adunate în trup pe vremea cînd era arbore cu fruntea în soare... O ascult și mi se pare că-n aceste clipe nu mai există nimic altceva în jur... Cîntă Ion Voicu. Maeștri venețieni. Benedetto Marcello și Vivaldi. Bijuterii muzicale. Mă visez în Piața San Marco, străbat sălile fastuoase din Palatul Dogilor, trec peste Ponte dei Sospiri, ascult gondolele alunecînd pe canal Grande.

Cum ar fi viața fără bucuria muzicii? Fără Sara pe deal? Fără Capelă Sixtină? Fără Don Quijote? Fără Lacul lebedelor? Fără Hamlet? Fără Apus de soare? Am mai fi știut cum arăta Ștefan cel Mare fără Neculce și fără Delavrancea? Ori Ulise fără Homer? Paradisul și Infernul fără Dante Alighieri? Decebal fără Columna Traiana? Am mai fi putut fără Eminescu să învățăm a muri vreodată?

Ascult fermecat glasul viorii. De unde vine minunea? Din trupul ei? Din semnele notate pe portativ? Sau din mîinile cîntărețului? Urmăresc dialogul degetelor cu coardele. Parc-ar fi un pîlc de mesteceni pe buza chemătoare a unei prăpastii. Sau d-ensul unei balerine pe floarea de lotus a scenei. Un vers de Ion Barbu. Un cristal de Baccarat. Sau zîmbetul Micului Prinț. „Nimic nu se pierde, nimic nu se cîștigă, totul se transformă" s-a spus. Nu știu cum poate fi explicat acest adevăr în artă. Arta adaugă mereu ceva nou pe suprafața pămîntului. Frumuseți nepieritoare. Florile grădinilor mor. Ale lui Luchian sînt veșnice! Mona Lisa mîngîiată de Leonardo da Vinci este de mult o mînă de pulbere dar zîmbetul enigmatic al Giocondei va fermeca la nesfîrșit. Ce seară de excepție! Ion Voicu ne desfață acum cu Concertul pentru vioară și orchestră de Mendelsohn Bartholdy. Vioara lui seamănă cu capul superb al unui cal galopînd prin visele copilăriei. Iar arcușul cu un fulger al bucuriei pe cerul cu Ciocîrlii al țării lui Enescu.

VÎRSTE

URMARE DIN PAG. 1

minei, am urcat aici la aer curat și la iarbă verde. Dar tot după mină îmi pare rău, după galeriile acelea pe care nu o dată le blestemam...

Moș Pătru Brîndău are durerea lui. Nu-i vorbă, pensia e bună, fetele și le-a măritat, le-a făcut casă, dar oftează că n-are un fecior măcar. Să-i ducă numele mai departe și mai ales meseria. Vîrsta nu-l intimidează. Lucrează cît e ziua de mare și cînd are răgaz mai zice și din fluier cîte una de prin părțile locului. De pensie nici nu s-atinge. O ia muierea. El se simte încă în bună stare. Doar așa, noaptea cînd suieră vîntul prea tare și nu poate dormi, i se năzare mina, ortacii, zgomotul pichamerelor și uruitul vagonetelor și atunci oftează greu și îi vine să se ridice din pat, să coboare jos la mină și să pună mîna pe unelte. Dar nu face niciodată asta... Ba, dimpotrivă, se ridică ușor din așternutul de fîn, dezleagă calul, îl încalecă și dă o raită pînă sus spre Valea cu Pești vnde pasc vitele și pe unde lucrează la baraj unul din ginerii lui. Dimineața pe la șase se întoarce vesel și flămînd. Și bătrînul șef de echipă Pătru Brîndău bea pe nerăsuflate o oală cu lapte, apoi pleacă iar în jos spre colegul său de echipă Nemeș Petrica, azi tot pensionar, ca să mai sporovăiască despre una alta...

Și vîrstele se așează în Valea Jiului de jos de la cărbuni pînă sus la tîmplele noastre. Dar, în fiecare clipă, vîrstele cît ar fi ele de vechi, adaugă cîte ceva bun acestei vieți. Și cît ar fi de tinere și de noi întrezărim în ele conturul unor mine mai bogate și a unui oraș mai înalt.

Rusalin MUREȘANU

OFICIUL DE TURISM BUCUREȘTI

vă oferă variate excursii peste hotare în trimestrul II 1972

Excursii pe diferite itinerarii cu trenul, autocarul sau avionul în: Uniunea Sovietică, Polonia, Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Ungaria, Iugoslavia, Italia, Franța, Grecia și Turcia.

Excursii la Praga cu ocazia campionatului mondial de hochei — grupa A — (19-26.IV.1972).

Excursii la Budapesta cu ocazia meciului de fotbal Ungaria—România 5 și 6 zile (27 sau 28 IV — 2 V 1972).

Excursii la olimpiada de la München în perioada 22 august la 16 septembrie a.c.

La cererea colectivelor din întreprinderi, instituții, școli, a cluburilor și asociațiilor sportive, se organizează excursii pe itinerariile solicitate.

Informații suplimentare la filiala Oficiului de Turism București, Calea Victoriei 100, telefon 16 44 31.

(5076 B)

SECVENȚE

OSTAȘI PIONIERI LA DATORIE PE CERNA

După trei zile de înclestare cu natura dezlănțuită, ostașii pionieri reușesc să salveze un pod și să pună la adăpost localitățile din aval.

Chiar din primele zile de instrucție, tînărului i se întipărește bine în minte un adagio grav, ca un avertisment: „ostașul pionier nu poate greși decît o dată". Conștiința despre iminența pericolului ce-i pindește pașii devine, în toiul muncii pentru îndeplinirea misiunilor, un fortifiant moral, un suport al curajului și dăruirii ostășești.

...Un ordin rostit scurt, precis, și pionierii comandați de căpitanul Nicolae Ciobanu, pornesc în misiune. Destinația? Undeva în zona cunoscutei stațiuni balneoclimaterice Herculane. Despre ce e vorba? Din cele spuse de comandantul unității și mijloacele puse la dispoziție știu că vor avea de înlăturat un obstacol de gheață creat în calea rîului Cerna. Din moment ce s-a apelat la ei își dau seama că nu va fi ușor.

Timpul s-a scurs pe nesimțite. Iată-i ajunși în defileul Cernei. Popasul e făcut în imediata apropiere a stației de cale ferată Băbeni-Herculane. Din acel loc dominant li se desfășura un tablou ameitor. Zăpoarele de gheață creaseră un adevărat baraj. Lungimea lui se întindea pe aproximativ 200 m. Apele se zbăteau învolburate, căutînd ieșire, dar nu izbuteau. Zăpoarele se clătinau. Pericolul creștea văzînd cu ochii.

Situația impunea măsuri urgente. Căpitanul Nicolae Ciobanu, un om încercat în lupta cu zăpoarele și apele, ajutat de tînărul locotenent Petre Alexandru, au stabilit modul de acțiune. Era un plan al intervenției succesive, bine gîndit, calculat. Fortarea notei ar pune în mișcare „bivolul alb" ce ar mătura totul din cale.

S-a început cu dinamitarea unui umăr ce se clătina pe socluł mișcător al apei. Apoi, timp de trei zile, într-o bărbătească încordare au intrat în acțiune sergenții ION NIȚU, VICTOR TRĂINICEANU, caporal IOSIF ERDELY, soldații MARIN MITRACHE, ION ALBERT, VASILE SINTION... Ultimii trei se aflau pentru prima dată la un asemenea examen. Toți știau bine de ce e în stare natura dezlănțuită.

Iată-i pășind cu siguranță, curajos pe sloiurile ce stau ca pe un vulcan. Sfredelesc, introduc bucățile de trotil, dau foc fitilului cu sînge rece, bărbătește. Operațiunea s-a repetat de două, de trei ori, de zeci de ori.

La capătul a trei zile de muncă încordată apele Cernei au fost așezate pe albia secular. Podul amenințat cu distrugerea a fost salvat! Localitățile din aval au fost ocrotite de forța distructivă a apelor. Ostașii pionieri au acționat ireproșabil. Intervenția lor, în acest început de an, constituie pildă și îndemn.

Comandantul subunității apreciază: a fost o minunată verificare a pregătirii de specialitate. N-am avut nici o premisă de accidente. Toți ostașii au acționat bărbătește, cu dăruire, au făcut dovada unei bune rezistențe și prieceperi pionierești.

Lt. col. Zamfir CONSTANTIN